

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Γενική Έκθεση

για τη Δραστηριότητα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2013

Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης — 2013

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας

Εκδόσεις

1049 Βρυξέλλες

ΒΕΛΓΙΟ

Η Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης — 2013

εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 21 Ιανουαρίου 2014

με τα στοιχεία εγγράφου COM(2014) 12.

<http://europa.eu/general-report/el>

Εικόνα εξωφύλλου: © Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα / Robert Metsch

2014 — 232 σ. — 21 × 29,7 cm

Print	ISBN 978-92-79-34328-5	ISSN 1608-7267	doi:10.2775/67092
PDF	ISBN 978-92-79-34379-7	ISSN 1977-3439	doi:10.2775/84983
EPUB	ISBN 978-92-79-34402-2	ISSN 1977-3439	doi:10.2775/90267

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται η πηγή.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή μεμονωμένων φωτογραφιών απαιτείται απευθείας άδεια από τους κατόχους των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Printed in Luxembourg

Γενική Έκθεση

για τη Δραστηριότητα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

6

Ο δρόμος για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση	9
Αδιάλειπτη ώθηση για την ολοκλήρωση	10
Μια συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης	12
Συμμετοχή των πολιτών στη συζήτηση	13
Ένα νέο αφήγημα για την Ευρώπη	15
Προετοιμασία για τις ευρωεκλογές του 2014	16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ, ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

18

Αναβάθμιση της ευρωπαϊκής οικονομικής διακυβέρνησης και ενίσχυση του προγράμματος δράσης για την ανάπτυξη της Ευρώπης	21
Χρηματοδοτική συνδρομή: λεπτομερή στοιχεία των προγραμμάτων για την Ιρλανδία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία, την Κύπρο και την Ισπανία	28
Ενίσχυση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης για το μέλλον	34
Ένα ισχυρό χρηματοδοτικό πλαίσιο για την Ευρώπη και τραπεζική ένωση για την ευρωζώνη	36
Προστασία των καταναλωτών στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	42
Χρηματοδότηση του μέλλοντος: εξασφάλιση διατηρήσιμων δημόσιων εσόδων με τη βελτίωση του συντονισμού των φορολογικών πολιτικών	45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΚΑΜΨΗ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

48

Πολιτικές της ΕΕ για την ανάπτυξη — «Ευρώπη 2020»	51
Ανοιχτή και δίκαιη εσωτερική αγορά	73
Η συμβολή του εμπορίου στην οικονομική ανάπτυξη	95
Γεωργική πολιτική, αλιευτική και θαλάσσια πολιτική	97
Προϋπολογισμός	102

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ, ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

114

2013 — Ευρωπαϊκό Έτος των Πολιτών	117
Θρησκευτικός και φιλοσοφικός διάλογος	119
Θεμελιώδη δικαιώματα	120
Ιθαγένεια	125
Δικαιοσύνη	128
Εσωτερικές υποθέσεις	133
Αντιμετώπιση των καθημερινών ανησυχιών των πολιτών	140

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΟ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

150

Η ευρωπαϊκή γειτονία	153
Διεύρυνση	157
Στρατηγικές εταιρικές σχέσεις	161
Περιφερειακές πολιτικές	165
Ανάπτυξη	172
Αντιμετώπιση ανθρωπιστικών κρίσεων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης	176
Ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατία	179
Πολυμελής διακυβέρνηση και παγκόσμια προβλήματα	181
Ειρήνη και ασφάλεια	188

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΕΠΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ

192

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	195
Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	206
Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	208
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	209
Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	211
Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	214
Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	217
Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	218
Η Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	219
Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	220
Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής	221
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	222
Τα εθνικά κοινοβούλια και ο ρόλος τους στην ευρωπαϊκή σκηνή	223
Διαφάνεια	224

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

227

© Ευρωπαϊκή Ένωση

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πριν από πέντε χρόνια ξέσπασε η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Εξελίχθηκε και σε κρίση οικονομική και κοινωνική. Αλλά η Ευρώπη αντέδρασε με αποφασιστικότητα. Έκτοτε έχουμε διανύσει πολύ δρόμο.

Στη μέση της καταιγίδας έπρεπε να θωρακίσουμε το σκάφος μας. Έπρεπε να το κάνουμε μαζί και το κάναμε μαζί, γιατί κανείς δεν μπορεί να πει στον άλλο: «Η δική σου πλευρά του σκάφους βουλιάζει». Κάτω από δύσκολες, μερικές φορές, συνθήκες, καταφέραμε να προχωρήσουμε μπροστά σε στιγμές που υπήρχε ο κίνδυνος να χαθεί ο έλεγχος.

Είμαι υπερήφανος για τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην αντιμετώπιση της κρίσης. Πολεμήσαμε την κρίση κατά μέτωπο. Πρωταγωνιστήσαμε στη διαμόρφωση μιας δημιουργικής, καινοτόμου, συλλογικής και συνολικής ευρωπαϊκής απάντησης, έχοντας ως πυξίδα μας την ανάγκη για βαθύτερη ολοκλήρωση.

Η προσπάθεια να θέσουμε τα θεμέλια μιας ανανεωμένης Ένωσης, μιας Ένωσης της σταθερότητας και της υπευθυνότητας, της ανάπτυξης και της αλληλεγγύης, είναι μια δύσκολη και, μερικές φορές, επώδυνη διαδικασία. Αλλά σημειώνουμε σταθερή πρόοδο, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο: πρόοδο στην αντιμετώπιση του υπερβολικού δημόσιου χρέους, στη μείωση των ανισορροπιών και στην ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης· στη βελτίωση της δημοσιονομικής εποπτείας και στη δημιουργία ενός βιώσιμου τραπεζικού τομέα· στην εφαρμογή των αναγκών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης.

Κάνουμε την προσπάθεια αυτή για να διατηρήσουμε και να ενισχύσουμε την ευρωπαϊκή κοινωνική οικονομία της αγοράς.

Αναζητούμε ενεργά λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η νέα γενιά, για να προσφέρουμε στους πολίτες της ΕΕ ένα ελπιδοφόρο μέλλον.

—

Για τον σκοπό αυτό, προτείναμε, διαπραγματευθήκαμε και συμβάλαμε στην έγκριση ενός νέου, μακρόπνοου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Μολονότι το συνολικό του ύψος είναι κατώτερο από τις αρχικές φιλοδοξίες της Επιτροπής, προβλέπει ωστόσο σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού για την ανάπτυξη των γνώσεων και των δεξιοτήτων, την έρευνα και την καινοτομία, διότι πιστεύουμε ακράδαντα ότι οι επενδύσεις στην εκπαίδευση, την κατάρτιση, την ψηφιακή οικονομία και την καινοτομία είναι ο πιο αποφασιστικός παράγοντας για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων κάθε ατόμου και την απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού της Ευρώπης.

Αναδείξαμε σε κορυφαία πολιτική προτεραιότητα για την Ευρώπη την επείγουσα ανάγκη να αντιμετωπιστεί η ανεργία των νέων, π.χ. μέσω της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων, γιατί πιστεύουμε ότι η Ευρώπη δεν έχει την πολυτέλεια να χάσει μια ολόκληρη γενιά νέων ανθρώπων που ούτε εργάζονται ούτε σπουδάζουν ούτε παρακολουθούν προγράμματα κατάρτισης ή μαθητείας.

Το 2013 είδαμε ότι οι προσπάθειές μας άρχισαν να αποδίδουν καρπούς. Για την Ευρώπη, η ανάκαμψη είναι πλέον ορατή: η οικονομία της ΕΕ βγήκε από την ύφεση κατά το δεύτερο τρίμηνο του έτους· τα επιτόκια δανεισμού των χωρών μειώνονται· οι ευρωπαϊκές χρηματοπιστωτικές αγορές λειτούργησαν ικανοποιητικά και υποστηρίζονται από ισχυρότερα μακροοικονομικά δεδομένα.

Αν και αναγνωρίζουμε την πρόοδο που έχει ήδη επιτελεστεί, δεν πρέπει να τρέφουμε αυταπάτες για το πράκλειο έργο που μας περιμένει. Πρέπει να γίνουν ακόμη πολλά για να επανέλθουν οι οικονομίες μας σε σταθερή τροχιά, για να αντιστραφεί η τάση της ανεργίας, για να εξασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής

ένωσης με μια ισχυρότερη κοινωνική διάσταση και για να ενισχυθεί η δημοκρατική νομιμοποίηση και η λογοδοσία της Ένωσης.

Είναι γεγονός ότι, μεταρρυθμίζοντας τις οικονομίες τους, τα κράτη μέλη έχουν συμφωνήσει να ενοποιήσουν ακόμη περισσότερο την κυριαρχία τους, κι αυτός ο σημαντικός και μεγαλεπήβολος νέος οικονομικός και δημοσιονομικός συντονισμός χρειάζεται νομιμοποίηση και λογοδοσία. Θα πρέπει, σε τελική ανάλυση, να βαθύνουμε την πολιτική ένωση, διότι η σταθερότητα της οικονομικής και νομισματικής ένωσής μας θα εξαρτηθεί τελικά από την πολιτική και θεσμική δομή που τη στηρίζει. Αυτό ισχύει ιδίως για την ευρωζώνη.

—

Αλλά η μεγαλύτερη ολοκλήρωση της ευρωζώνης δεν πρέπει να γίνει σε βάρος όσων έχουμε επιτύχει όλοι μαζί, από την ενιαία αγορά έως τις τέσσερις ελευθερίες: των προσώπων, των αγαθών, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί όραμα και εγχείρημα για όλα τα μέλη της —μία κοινότητα ισότιμων μελών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ισχυρότερη συνολικά, ισχυρότερη στη διατήρηση της ακεραιότητας της ενιαίας αγοράς της, του νομίσματός της, των μελών της και των οργάνων της.

Όταν η Ευρώπη είναι ενωμένη στον μέγιστο βαθμό και μιλάει με μία φωνή, έχει τη δυνατότητα να ασκήσει ισχυρότατη επιρροή σε παγκόσμιο επίπεδο, να προωθήσει τα συμφέροντά της και να προαγάγει τις αξίες της.

Από τους ανατολικούς και νότιους γείτονές μας έως τη Μέση Ανατολή και τη Νότια Αμερική, μια ισχυρή, ενωμένη και ανοικτή Ευρώπη παραμένει αναγκαίος παγκόσμιος εταίρος.

Ο κόσμος χρειάζεται μια Ευρώπη που προασπίζεται τις ανοικτές οικονομίες και καταπολεμά τον προστατευτισμό· μια Ευρώπη που επιδιώκει λύσεις συνεργασίας για τα παγκόσμια προβλήματα, όπως η κλιματική αλλαγή· μια Ευρώπη που προστατεύει τα θεμελιώδη δικαιώματα των πλέον ευάλωτων πληθυσμών· μια Ευρώπη με πιο συνεκτικές περιφέρειες και με πιο ανοικτές και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίες.

Μια ώριμη Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι δυνατόν να μην περιλαμβάνει έναν ώριμο δημοκρατικό διάλογο. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή ανέλαβε πολλές πρωτοβουλίες για να ενθαρρύνει μια συζήτηση σχετικά με το μέλλον μας, από τους διαλόγους που έγιναν με το κοινό κατά τη διάρκεια του 2013, του Ευρωπαϊκού Έτους των Πολιτών, έως το σχέδιό μας σχετικά με το «νέο αφήγημα για την Ευρώπη» και τη σύστασή μας για την προώθηση μιας ευρείας πολιτικής συζήτησης και της πραγματικά δημοκρατικής φύσης των εκλογών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

—

Μια από τις σημαντικότερες προσωπικότητες της εποχής μας, ο Nelson Mandela, που πέθανε τον Δεκέμβριο του 2013, είπε ότι «η μεγαλύτερη δόξα στη ζωή δεν είναι να μην πέφτεις ποτέ, αλλά να σηκώνεσαι κάθε φορά που πέφτεις».

Αυτά τα λόγια συνοψίζουν θαυμάσια το τι είναι η Ευρώπη: πίστη στην πρόοδο και στον άνθρωπο. Η Ευρώπη απορρίπτει την ηττοπάθεια. Η πεμπτουσία της είναι η βούλησή μας να δράσουμε, να διαμορφώσουμε το πεπρωμένο μας, να αρθρούμε στο ύψος των προκλήσεων ξανά και ξανά.

Η Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης — 2013 δίνει μια συνολική επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο τα καταφέραμε πέρυσι και μια αμυδρή εικόνα του τρόπου με τον οποίο θα πρέπει να τα καταφέρουμε και πάλι το 2014 και μετά.

José Manuel Barroso

Προς την πολιτική ένωση

Το 2013 η Ευρώπη άρχισε να ξεπερνά τη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) βγήκε από την ύφεση το δεύτερο τρίμηνο του έτους, καθώς η ώθηση για μεταρρυθμίσεις άρχισε να παράγει αποτελέσματα. Η διαφαινόμενη ανάκαμψη είναι εύθραυστη και, για να ενισχυθεί, πρέπει να γίνουν ακόμη πολλά, και ιδίως να μειωθούν τα υψηλά επίπεδα ανεργίας, και κυρίως της ανεργίας των νέων, και να ξαναρχίσουν οι τράπεζες να δανείζουν τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις· όμως, η αμέριστη υποστήριξη που δείχνουν οι πολιτικοί ηγέτες και τα όργανα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), στην Ένωση και στο ευρώ αρχίζει να αποδίδει καρπούς.

Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψηφίζουν σε συνεδρίαση της ολομέλειας στο Στρασβούργο (Γαλλία).

Ο δρόμος για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση

Ενώ τα άμεσα προβλήματα που δημιούργησε η κρίση έχουν αντιμετωπιστεί, η ΕΕ συνέχισε επίσης το μεγάλο εγχείρημα της αποκατάστασης της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής της αρχιτεκτονικής. Για να υποστηριχθούν τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες, θεσπίστηκαν αρκετά προγράμματα, με αντάλλαγμα την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και με αποκορύφωμα τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, ενός μόνιμου τείχους χρηματοπιστωτικής προστασίας. Για να προαχθεί η οικονομική ανάπτυξη και να διευκολυνθεί η πρόληψη των κρίσεων στο μέλλον, οι οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές συντονίζονται πολύ πιο στενά σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Παράλληλα, οικοδομείται μια τραπεζική ένωση, με κοινό σύστημα εποπτείας και εξυγίανσης των τραπεζών στην ευρωζώνη, με βάση κανόνες που καταρτίστηκαν και για τα 28 κράτη μέλη —και μπορούν να υιοθετηθούν από όλα. Αυτό είναι απαραίτητο, διότι, όπως έδειξε ξεκάθαρα η κρίση, οι οικονομίες της Ευρώπης είναι βαθιά αλληλεξαρτώμενες.

Οι προσπάθειες αυτές είναι σημαντικές όχι μόνο για την Ευρώπη αλλά και για τον κόσμο γενικότερα. Η ΕΕ, με 507 εκατομμύρια κατοίκους, αντιπροσωπεύει το 7,3 % του παγκόσμιου πληθυσμού αλλά πάνω από το 23 % του παγκόσμιου ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ). Το συνδυασμένο ΑΕγχΠ της ΕΕ είναι μεγαλύτερο από το ΑΕγχΠ των Ηνωμένων Πολιτειών και διπλάσιο από το αντίστοιχο της Κίνας.

Η ΕΕ διαθέτει πολλά πλεονεκτήματα: εξαιρετικό ανθρώπινο δυναμικό, εταιρείες παγκόσμιας κλάσης, έρευνα και ανάπτυξη υψηλής ποιότητας και ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που προσελκύουν σχεδόν το ήμισυ των διεθνώς μετακινούμενων φοιτητών σε παγκόσμιο επίπεδο. Το ευρωπαϊκό μοντέλο διακυβέρνησης συνδυάζει την εθνική κυριαρχία με τη συνεργασία —ακόμη και εντός των ευρωπαϊκών οργάνων— και προωθεί την πολιτική ολοκλήρωση. Το ευρωπαϊκό μοντέλο αποτελεί πηγή έμπνευσης για πολλές γειτονικές χώρες. Αυτό το μοντέλο εξακολουθεί να λειτουργεί αποτελεσματικά στην ήπειρό μας, όπως και στο παρελθόν, αλλά αναπροσαρμόζεται με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε από την κρίση.

Η απονομή του βραβείου Νομπέλ Ειρήνης στην ΕΕ το 2012 επιβραβεύει την Ευρώπη ως κορυφαίο παράδειγμα συμφιλίωσης, ειρήνης και δημοκρατίας. Αλλά, για να μπορέσει η Ευρώπη να διατηρήσει τον ηγετικό της ρόλο, πρέπει να βελτιωθεί η διακυβέρνησή της και να εξασφαλιστεί ότι τα όργανά της και οι διαδικασίες λήψης των αποφάσεων της θα γίνουν πιο δημοκρατικά και πιο διαφανή. Αυτό είναι απαραίτητο, καθώς ολοένα και περισσότερες αποφάσεις που αφορούν άμεσα την καθημερινή ζωή των πολιτών λαμβάνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Από την πλευρά τους, τα κράτη μέλη, ακόμη και τα πιο μεγάλα, δεν είναι πλέον σε θέση να αντιμετωπίσουν ή να ανταποκριθούν επαρκώς σε μερικές από τις προκλήσεις της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Ενώνοντας την κυριαρχία τους τα κράτη μέλη αποκτούν μεγαλύτερη δύναμη και ευρύτερη επιρροή στον κόσμο.

Η οικονομική ολοκλήρωση στην Ευρώπη είναι μια μοναδική και πρωτόγνωρη διαδικασία. Η δημιουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ) ήταν αναμφισβήτητη ένας από τους σημαντικότερους σταθμούς της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Το ευρώ είναι ένα από τα εμβληματικά σύμβολα της Ευρώπης τόσο στην ήπειρό μας όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο, ενώ ορισμένες από τις μεγάλες φιλοδοξίες της ΟΝΕ έχουν υλοποιηθεί, άλλες δεν έχουν λάβει ακόμη σάρκα και οστά.

Η βασική απάντηση στην κρίση αποσκοπούσε κυρίως στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στα επιτεύγματα της ενιαίας αγοράς και του ενιαίου νομίσματος, αποδεικνύοντας ότι είναι μη αναστρέψιμα. Ακόμη και όταν εστιάζουμε στις επιμέρους οικονομικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις, πρέπει να έχουμε συνεχώς στο μυαλό μας την ευρύτερη εικόνα: πρέπει να εξασφαλίσουμε την αναγκαία πολιτική βούληση για να προχωρήσουμε στον δρόμο της ολοκλήρωσης της ΟΝΕ, που θα οδηγήσει τελικά σε μια πλήρη πολιτική ένωση.

Αδιάλειπτη ώθηση για την ολοκλήρωση

Δύο γεγονότα που συνέβησαν το 2013 έδειξαν ξεκάθαρα ότι, παρά τις προκλήσεις που δημιουργεί η κρίση, η ΕΕ και η ευρωζώνη είναι αποφασισμένες να συνεχίσουν την προσπάθεια για πληρέστερη ολοκλήρωση.

Πρώτον, η Κροατία έγινε κράτος μέλος την 1η Ιουλίου 2013, γεγονός που αποτελεί ισχυρό μήνυμα ελπίδας και εμπιστοσύνης, λιγότερο από 20 χρόνια μετά το τέλος των πολέμων στα Βαλκάνια.

Η Κροατία υπέβαλε αίτηση προσχώρησης στην ΕΕ το 2003 και οι σχετικές εντατικές διαπραγματεύσεις διήρκεσαν από το 2005 μέχρι το 2011. Τον Δεκέμβριο του 2011 οι ηγέτες της ΕΕ και της Κροατίας υπέγραψαν τη Συνθήκη προσχώρησης. Τον Μάρτιο του 2013 δημοσιεύθηκε η τελική έκθεση παρακολούθησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις προετοιμασίες της Κροατίας για την προσχώρηση ⁽¹⁾, επιβεβαιώνοντας την ετοιμότητα της Κροατίας να ενταχθεί στην Ένωση.

Καθ' όλη τη μεταβατική περίοδο έως την προσχώρησή της, η Κροατία είχε ενεργό καθεστώς παρατηρητή στα όργανα της ΕΕ, πράγμα που της επέτρεψε να εξοικειωθεί με τις μεθόδους εργασίας των οργάνων και να συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Ο κ. Štefan Füle, επίτροπος αρμόδιος για θέματα διεύρυνσης και για την πολιτική γειτονίας, υψώνει τη σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης έξω από τα γραφεία της νέας Αντιπροσωπείας της Επιτροπής στο Ζάγκρεμπ της Κροατίας.

Με την ευκαιρία της προσχώρησης πραγματοποιήθηκε στο Ζάγκρεμπ, την πρωτεύουσα της Κροατίας, τελετή, στην οποία παρέστησαν ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Martin Schulz, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Herman Van Rompuy και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. José Manuel Barroso, καθώς επίσης η αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Viviane Reding και ο επίτροπος κ. Štefan Füle, εκ μέρους των οργάνων της ΕΕ, και ο πρόεδρος κ. Ivo Josipović και ο πρωθυπουργός κ. Zoran Milanović, από την πλευρά της Κροατίας, μαζί με χιλιάδες πολίτες της χώρας.

Την ίδια ημέρα εγκαινιάστηκαν στο Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο κέντρο του Ζάγκρεμπ, μια νέα Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ένα Γραφείο Πληροφοριών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Δεύτερον, η ευρωζώνη προετοιμάστηκε να υποδεχθεί το 18ο μέλος της, τη Λετονία, η οποία υιοθέτησε ως νόμισμά της το ευρώ από την 1η Ιανουαρίου 2014. Οι προετοιμασίες για την υιοθέτηση του ευρώ οριστικοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2013. Τον Μάρτιο η Λετονία ζήτησε επίσημα από την Επιτροπή και την ΕΚΤ να υποβάλουν εκθέσεις σύγκλισης, για να αξιολογηθεί κατά πόσον η χώρα πληροί τα οικονομικά και νομικά κριτήρια για την ένταξη στο ευρώ, όπως ορίζεται στη Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Τον Ιούνιο η έκθεση σύγκλισης της Επιτροπής ⁽²⁾ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Λετονία ήταν έτοιμη να υιοθετήσει το ευρώ. Η έκθεση σύγκλισης της ΕΚΤ ⁽³⁾ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενώ η μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα της οικονομικής της σύγκλισης εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα, η Λετονία πληρούσε, σε γενικές γραμμές, τις τιμές αναφοράς των κριτηρίων σύγκλισης.

Η σύσταση της Ευρωμάδας της 21ης Ιουνίου εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 28 Ιουνίου, ενώ η επίσημη έγκρισή της από το Συμβούλιο τον Ιούλιο άνοιξε τον δρόμο για να υιοθετήσει η Λετονία το κοινό νόμισμα από την αρχή του 2014.

Ο κ. Valdis Dombrovskis, πρωθυπουργός της Λετονίας, κρατά ένα μεγάλο κέρμα ευρώ στην εκδήλωση που οργανώθηκε για τον εορτασμό της ένταξης της Λετονίας στην ευρωζώνη από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Μια συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης

Το 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τις ιδέες της για το μέλλον της ευρωζώνης στο σχέδιό της για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση ⁽⁴⁾, με σκοπό να δώσει το έναυσμα για μια δημόσια συζήτηση. Το σχέδιο σκιαγραφεί ένα πολιτικό όραμα και καθορίζει τις συγκεκριμένες προτάσεις που απαιτούνται βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα προκειμένου να ενισχυθεί η σταθερότητα του ευρώ και της ΕΕ στο σύνολό της.

Αυτή η ολοκληρωμένη προσέγγιση για την εμβάθυνση της ευρωζώνης στηρίζεται στις ακόλουθες βασικές αρχές:

- ▶ Πρώτον, οι προσπάθειες για περαιτέρω ενοποίηση θα πρέπει να γίνουν μέσα στο θεσμικό και νομικό πλαίσιο των Συνθηκών, σύμφωνα με την κοινοτική μέθοδο.
- ▶ Δεύτερον, θα πρέπει να γίνει πλήρης χρήση των δυνατοτήτων που παρέχονται από μέσα πανευρωπαϊκού επιπέδου και όχι από μέσα που εφαρμόζονται μόνο σε επίπεδο ευρωζώνης.
- ▶ Τρίτον, οι μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να γίνουν κυρίως μέσω του παράγωγου δικαιού-τροποποίηση της Συνθήκης θα προβλέπεται μόνο σε περίπτωση ανάγκης.

Το όραμα της Επιτροπής αντισταθμίζει και εξισορροπεί την αύξηση της οικονομικής και δημοσιονομικής ευθύνης με περισσότερη αλληλεγγύη και οικονομική υποστήριξη. Το σχέδιο διευκρινίζει επίσης ότι οποιαδήποτε μεταβίβαση εξουσίας στην ΕΕ θα πρέπει να συνοδεύεται από μεγαλύτερη δημοκρατική νομιμότητα και λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ. Το σχέδιο έχει ισχυρή κοινωνική διάσταση και εξασφαλίζει ότι η ΕΕ προοδεύει σε όλα τα μέτωπα ταυτόχρονα. Ο υπότιτλος του σχεδίου είναι «Εναρξη συζήτησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο», και το 2013 εγκαινιάστηκε όντως μια συζήτηση αυτού του είδους. Τον Μάιο του 2013 συναντήθηκαν στις Βρυξέλλες μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων, κυβερνητικοί παράγοντες, δημοσιογράφοι, πανεπιστημιακοί και πολίτες για να συζητήσουν, στο πλαίσιο σχετικού συνεδρίου, τι σημαίνουν οι ιδέες που διατυπώνονται στο σχέδιο για τους πολίτες της Ευρώπης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πραγματοποίησε επίσης πολλές συνεδριάσεις για να συζητήσει κοινές αρχές και προτάσεις για την οικοδόμηση μιας ουσιαστικής ΟΝΕ.

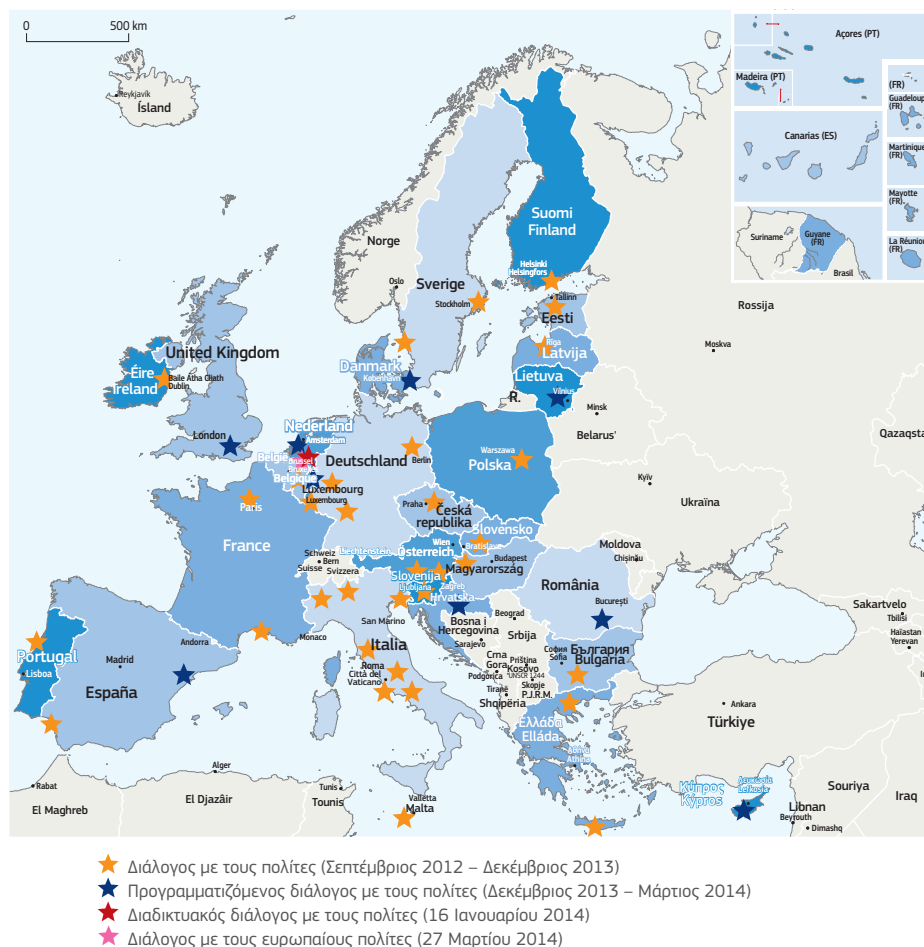
Η προετοιμασία του εδάφους για μια βαθιά πολιτική ένωση, η οποία είναι η κατάληξη της πορείας προς τη δημοσιονομική και οικονομική ολοκλήρωση, επιβάλλει τη διεξαγωγή μιας πραγματικά πανευρωπαϊκής συζήτησης. Η δημοκρατική νομιμότητα και η υποχρέωση λογοδοσίας της ΕΕ πρέπει να συμβαδίζουν με την ενίσχυση του ρόλου και των εξουσιών της. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο πρόεδρος κ. Barroso, στον λόγο του για την κατάσταση της Ένωσης το 2013 ⁽⁵⁾, επιβεβαίωσε την πρόθεσή του να υποβάλει, πριν από τις ευρωεκλογές, νέες ιδέες για τον καλύτερο τρόπο εδραίωσης και εμβάθυνσης της κοινοτικής μεθόδου. Ο στόχος είναι να καθοριστούν οι αρχές και οι κατευθύνσεις που είναι απαραίτητες για μια πραγματική πολιτική ένωση, ώστε να μπορέσουν να αποτελέσουν αντικείμενο μιας ουσιαστικής ευρωπαϊκής συζήτησης.

Συμμετοχή των πολιτών στη συζήτηση

Το 2013 ήταν το έτος κατά το οποίο η ΕΕ μετέφερε στους πολίτες της τη συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης. Πράγματι, το 2013 ανακηρύχθηκε Ευρωπαϊκό Έτος των Πολιτών, με αφορμή την εικοστή επέτειο από τη θέσπιση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας στο πλαίσιο της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Ο στόχος ήταν να δοθεί στους Ευρωπαίους η ευκαιρία να ενημερωθούν διεξοδικότερα για τα δικαιώματα και τις ευκαιρίες που τους παρέχει η ιδιότητα του πολίτη της ΕΕ.

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗΝ ΕΕ

Χάρτης που παρουσιάζει τους διαλόγους με τους πολίτες που πραγματοποιήθηκαν το 2013

Διάφοροι διάλογοι με τους πολίτες που ξεκίνησαν το 2012 συνεχίστηκαν σε όλο το 2013 και θα διαρκέσουν μέχρι τον Μάρτιο του 2014. Συνολικά θα γίνουν περίπου 50 εκδηλώσεις σε όλα τα κράτη μέλη, με την ενεργό συμμετοχή του προέδρου της Επιτροπής και των περισσότερων επιτρόπων. Για να καταστεί σαφές ότι η διαδικασία αυτή εντάσσεται σε μια ευρύτερη συζήτηση, πολλοί διάλογοι πραγματοποιήθηκαν από κοινού με εθνικούς, περιφερειακούς και τοπικούς πολιτικούς παράγοντες, καθώς και με ευρωβουλευτές.

Ο στόχος είναι να ενισχυθεί η δημιουργία ενός πραγματικού ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου στον οποίο τα ευρωπαϊκά θέματα συζητούνται από ευρωπαϊκή σκοπιά.

Οι συζητήσεις διαρθρώνονται γύρω από τρία βασικά θέματα:

- ▶ την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης·
- ▶ τα δικαιώματα των πολιτών και άλλες άμεσες ανησυχίες·
- ▶ το μέλλον της Ευρώπης.

Το 2013 οι διάλογοι με τους πολίτες συνοδεύτηκαν από χιλιάδες εκδηλώσεις που συνδέονται με το Ευρωπαϊκό Έτος των Πολιτών (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε κεφάλαιο 4).

Η κ. Viviane Reding, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδια για θέματα δικαιοσύνης, θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιθαγένειας, συμμετέχει σε διάλογο με τους πολίτες στη Θεσσαλονίκη.

Ένα νέο αφήγημα για την Ευρώπη

Τα τελευταία χρόνια ανέκυψαν διάφορες νέες προκλήσεις που επηρέασαν βαθιά το ευρωπαϊκό εγχείρημα, τις πεποιθήσεις των πολιτών και τις κοινωνικές αξίες. Είναι επείγουσα ανάγκη να ανακτήσουν οι πολίτες την εμπιστοσύνη τους στην Ευρώπη, να δεσμευτούν και να συστρατευτούν στο εγχείρημα που ξεκίνησε πριν από 60 και πλέον χρόνια από έξι χώρες σε μια διαιρεμένη και κατεστραμμένη ήπειρο.

Το βασικό μεταπολεμικό σύνθημα «ειρήνη μέσω μιας κοινής αγοράς» χρειάζεται μια νέα «έκδοση 2.0», που να μπορεί να αντέξει στη δοκιμασία του χρόνου. Χρειαζόμαστε ένα νέο, ολοκληρωμένο αφήγημα που να υπενθυμίζει γιατί η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης ήταν η αναγκαία απάντηση στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και πώς εξακολουθεί να είναι επίκαιρη στην εποχή μας. Αυτό το αφήγημα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του την εξελισσόμενη πραγματικότητα της ευρωπαϊκής ηπείρου και να τονίζει την ιδέα ότι η ΕΕ δεν αφορά μόνο την οικονομία και την ανάπτυξη, αλλά είναι επίσης διακύβευμα πολιτιστικής ενότητας και κοινών αξιών σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο.

Το «νέο αφήγημα για την Ευρώπη» είναι εγχείρημα που προτάθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και υλοποιείται από την Επιτροπή μετά την έκκληση για «περισσότερη και καλύτερη Ευρώπη» την οποία διατύπωσε ο πρόεδρος κ. Barroso στον λόγο του για την κατάσταση της Ένωσης το 2012. Στόχος αυτής της πρωτοβουλίας είναι να καλέσει τους καλλιτέχνες, τους συγγραφείς, τους διανοούμενους, τους επιστήμονες και τους ανθρώπους του πολιτισμού να συμμετάσχουν στη συζήτηση και να χαράξουν ένα όραμα για την Ευρώπη που να επανασυνδέει τους Ευρωπαίους με τη διαδικασία οικοδόμησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης σήμερα αλλά και στο μέλλον. Στον λόγο του για την κατάσταση της Ένωσης το 2013, ο πρόεδρος κ. Barroso απηύθυνε προσκλητήριο σε όλους όσοι ενδιαφέρονται για την Ευρώπη, ανεξάρτητα από την πολιτική ή ιδεολογική τους θέση ή την προέλευσή τους, να υψώσουν τη φωνή τους για την Ευρώπη.

Το εγχείρημα «νέο αφήγημα για την Ευρώπη» εγκαινιάστηκε από τον πρόεδρο κ. Barroso τον Απρίλιο του 2013. Η Επιτροπή, για να το υλοποιήσει, συγκρότησε μια ειδική ομάδα πολιτιστικής δράσης, η οποία θα συγκεντρώσει και θα εντάξει τις διάφορες επιμέρους συμβολές σε ένα τελικό έγγραφο. Τον Ιούλιο η Βαρσοβία φιλοξένησε την πρώτη γενική συνέλευση με θέμα «Οραματισμοί για την Ευρώπη», ενώ τον Δεκέμβριο ακολούθησε μια δεύτερη συνέλευση στο Μιλάνο, με την παρουσία, και στις δύο περιπτώσεις, του αρχηγού του κράτους ή της κυβέρνησης της αντίστοιχης χώρας. Στις αρχές του 2014 αναμένεται να ακολουθήσει η τρίτη και τελική γενική συνέλευση.

Προετοιμασία για τις ευρωεκλογές του 2014

Η πρόσκληση προς τους πολίτες να βρεθούν στο επίκεντρο της συζήτησης προετοίμασε επίσης το έδαφος για τις ευρωεκλογές του 2014. Οι εκλογές αυτές θα έχουν ιδιαίτερη σημασία για δύο λόγους.

Πρώτον, θα είναι οι πρώτες που θα διεξαχθούν σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης της Λισαβόνας, η οποία ενισχύει τον ρόλο των πολιτών της ΕΕ ως πολιτικών παραγόντων στην ΕΕ. Ενισχύει επίσης τις εξουσίες του Κοινοβουλίου, εδραιώνοντας τον ρόλο του ως συννομοθέτη και δίνοντάς του πρόσθετες αρμοδιότητες, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος να εκλέγει τον πρόεδρο της Επιτροπής, με βάση σχετική πρόταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η οποία πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών.

Δεύτερον, οι επικείμενες εκλογές είναι ζωτικής σημασίας για τη χάραξη της μελλοντικής πορείας της Ευρώπης. Με τις βαθιές αλλαγές που προκάλεσε η κρίση, η ΕΕ βρίσκεται σε κρίσιμο σταυροδρόμι. Οι ευρωεκλογές δίνουν στους πολίτες το βήμα για να αποφασίσουν ποιο δρόμο θέλουν να ακολουθήσει η Ένωση και τι είδους Ευρώπη επιθυμούν για το μέλλον.

Στο πλαίσιο των προετοιμασιών για τις ευρωεκλογές και της επιλογής του προέδρου της Επιτροπής, η Επιτροπή δημοσίευσε μια ανακοίνωση ⁽⁶⁾ και μια σύσταση ⁽⁷⁾, ζητώντας να σφυρηλατηθούν στενότεροι δεσμοί μεταξύ των πολιτών και της ΕΕ μέσω των ακόλουθων μέτρων:

- ▶ πριν και κατά τη διάρκεια των εκλογών, τα εθνικά πολιτικά κόμματα θα πρέπει να προσδιορίσουν με σαφήνεια το ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα στο οποίο ανήκουν·
- ▶ τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμφωνήσουν σε μια κοινή ημερομηνία διεξαγωγής των ευρωεκλογών·
- ▶ τα πολιτικά κόμματα θα πρέπει να γνωστοποιήσουν τον υποψήφιο που υποστηρίζουν για την προεδρία της Επιτροπής·
- ▶ τα πολιτικά κόμματα θα πρέπει να γνωστοποιήσουν στους εκλογείς, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας τους, τον υποψήφιο τους για την προεδρία της Επιτροπής και το πρόγραμμά του.

Οι προτάσεις αυτές εγκρίθηκαν από το Κοινοβούλιο τον Ιούλιο του 2013, ενώ οι εκλογές αποφασίστηκε να διεξαχθούν κατά το διάστημα μεταξύ της 22ας και της 25ης Μαΐου 2014.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (¹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Έκθεση παρακολούθησης σχετικά με τις προετοιμασίες προσχώρησης της Κροατίας [COM(2013) 171].
- (²) Έκθεση της Επιτροπής — Έκθεση σύγκλισης 2013 για τη Λετονία [COM(2013) 341].
- (³) Έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας — Έκθεση σύγκλισης Ιουνίου 2013 (<http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/conrep/cr201306en.pdf>).
- (⁴) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Σχέδιο στρατηγικής για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση — Έναρξη συζήτησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο [COM(2012) 777].
- (⁵) http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_el.htm
- (⁶) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προετοιμασία των ευρωπαϊκών εκλογών του 2014: περαιτέρω ενίσχυση του δημοκρατικού και αποτελεσματικού τρόπου διεξαγωγής τους [COM(2013) 126].
- (⁷) Σύσταση της Επιτροπής για την ενίσχυση του δημοκρατικού και αποτελεσματικού τρόπου διεξαγωγής των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (EE L 79 της 21.3.2013).

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση, σελίδες 8, 10, 11, 14

Προς την οικονομική, δημοσιονομική και τραπεζική ένωση

Η σημαντική αλλαγή του οικονομικού και δημοσιονομικού συντονισμού των χωρών της ΕΕ συνεχίστηκε το 2013, γεγονός που αποδεικνύει ότι η ΕΕ πραγματοποιεί διαρκείς αλλαγές και αντιμετωπίζει τα σοβαρά δημοσιονομικά και διαρθρωτικά προβλήματα που συσσωρεύθηκαν κατά τη διάρκεια των δέκα ή περισσότερων τελευταίων ετών. Το τρίτο ευρωπαϊκό εξάμηνο —ο ολοκληρωμένος κύκλος της ΕΕ για τον οικονομικό και δημοσιονομικό συντονισμό— επέτρεψε τη συνολική και έγκαιρη αξιολόγηση των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, με τη δέουσα προσοχή στις αλληλεξαρτήσεις και τα δευτερογενή αποτελέσματα μεταξύ των χωρών. Επιπλέον, η εισαγωγή του νομοθετικού «διπτύχου» ενίσχυσε τη δημοσιονομική εποπτεία στην ευρωζώνη.

Τα κράτη μέλη κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες το 2013 για να θέσουν τα δημόσια οικονομικά υπό έλεγχο, με συνέπεια να μειωθεί κατά το ήμισυ το συνολικό δημοσιονομικό έλλειμμα της ΕΕ σε σχέση με το ανώτατο επίπεδο του 2009. Επίσης, έθεσαν σε εφαρμογή διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις —τις θεμελιώδεις οικονομικές μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών και φορολογικών συστημάτων, της εργατικής νομοθεσίας ή των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών. Αυτές άλλαξαν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι οικονομίες και μπορούν να βελτιώσουν τη δυνατότητα των κρατών μελών να αναπτύσσονται και να δημιουργούν θέσεις εργασίας. Η Ιρλανδία κατέστη η πρώτη χώρα που εξήλθε από το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής.

Επιπλέον των ενισχυμένων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τις τράπεζες, που θα τεθούν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2014, η ΕΕ έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο προς την ολοκλήρωση μιας τραπεζικής ένωσης στην ευρωζώνη, προκειμένου να αυξηθεί η οικονομική σταθερότητα και να προστατευθούν τα συμφέροντα των φορολογουμένων. Η τραπεζική ένωση είναι ανοικτή για όλα τα κράτη μέλη, καθώς και για χώρες εκτός της ευρωζώνης. Μόνο ένα κοινό σύστημα θα επιτύχει να σπάσει τον φαύλο κύκλο στον οποίο τα κράτη και οι τράπεζες τους ενισχύουν αμοιβαία τις δυσκολίες. Ένας κεντρικός πυλώνας της τραπεζικής ένωσης —ο ενιαίος εποπτικός μηχανισμός (EEM)— συμφωνήθηκε το 2013 και θα καταστεί πλήρως λειτουργικός το 2014. Θα συμπληρωθεί από έναν δεύτερο πυλώνα, τον ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης (EME), για τον οποίο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν τις αντίστοιχες θέσεις τους τον Δεκέμβριο του 2013 με σκοπό τις ταχείες τριμερείς διαπραγματεύσεις το 2014. Οι δύο αυτοί μηχανισμοί, βασισμένοι σε ένα ενιαίο εγχειρίδιο τραπεζικών κανόνων κοινό και για τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ, θα καταστήσουν τις τράπεζες πιο σταθερές και θα εμποδίσουν το ενδεχόμενο να υποχρεωθούν οι φορολογούμενοι να πληρώσουν τον λογαριασμό για την αντιμετώπιση προβληματικών τραπεζών στο μέλλον.

Πανό που κρέμεται στο κτίριο Berlaymont της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις Βρυξέλλες (Βέλγιο) καλωσορίζει τη Λετονία στην ευρωζώνη.

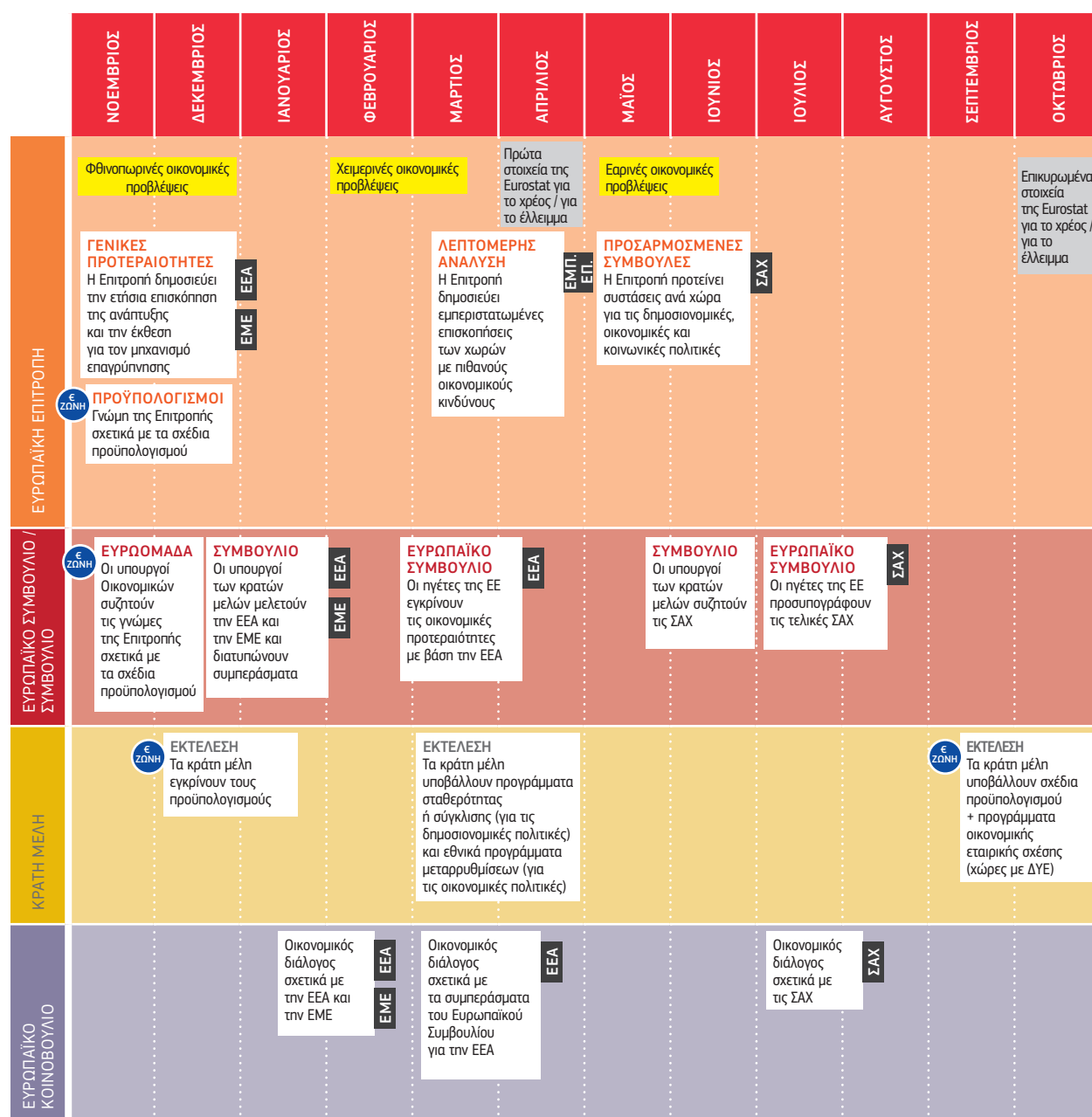

Αναβάθμιση της ευρωπαϊκής οικονομικής διακυβέρνησης και ενίσχυση του προγράμματος δράσης για την ανάπτυξη της Ευρώπης

Το ευρωπαϊκό εξάμηνο

Ένα βασικό μέσο για το σύστημα οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το ευρωπαϊκό εξάμηνο, το οποίο εισήλθε στο τρίτο έτος εφαρμογής του το 2013. Η διαδικασία του εξαμήνου εξασφαλίζει τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και των οικονομικών πολιτικών σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», το μακροπρόθεσμο σχέδιο της ΕΕ για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΔΥΕ: Διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος

ΕΕΑ: Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης (γενικές οικονομικές προτεραιότητες για την ΕΕ)

ΕΜΕ: Έκθεση για τον μηχανισμό επαγρύπνησης (σύστημα ελέγχου για τους οικονομικούς κινδύνους)

ΕΜΠ.ΕΠ.: Εμπειριστατωμένη επισκόπηση

ΣΑΧ: Συστάσεις ανά χώρα

Πρόγραμμα οικονομικής εταιρικής σχέσης: Σχέδιο για τις βασικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που χρειάζονται για μια σταθερή διόρθωση του ελλείμματος

Σκοπός του ευρωπαϊκού εξαμήνου είναι:

- ▶ να εντοπίζει τις μείζονες οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις για την ΕΕ και για την ευρωζώνη, που αντικατοπτρίζουν την αυξανόμενη αλληλεξάρτηση μεταξύ των κρατών μελών·
- ▶ να αξιολογεί την πρόοδο των πολιτικών, να εντοπίζει σε πρώιμο στάδιο τις νέες προκλήσεις πολιτικής και, μέσω ειδικών κατά χώρα συστάσεων (ΕΧΣ), να καθοδηγεί τα κράτη μέλη ώστε να εφαρμόζουν τις πολιτικές τους με τρόπους που θα βοηθούν την ΕΕ να προσαρμόζεται και να αναπτύσσεται με βιώσιμο τρόπο, δημιουργώντας απασχόληση και παρέχοντας αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο για όλους.

Με βάση την καθοδήγηση που έδωσε η Επιτροπή στην ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2013, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου όρισε προτεραιότητες για μεταρρυθμίσεις σε επίπεδο ΕΕ για το επόμενο έτος. Οι προτεραιότητες παραμένουν αμετάβλητες σε σχέση με το προηγούμενο έτος, εν μέρει επειδή οι σημαντικές οικονομικές προκλήσεις απαιτούν διαρκή προσοχή της πολιτικής, αλλά κυρίως επειδή από τα στοιχεία προκύπτει ότι η στρατηγική της ΕΕ λειτουργεί ικανοποιητικά. Οι εν λόγω προτεραιότητες είναι οι εξής:

- ▶ επιδίωξη διαφοροποιημένης, φιλικής προς την ανάπτυξη δημοσιονομικής εξυγίανσης·
- ▶ αποκατάσταση ομαλών συνθηκών δανεισμού στην οικονομία·
- ▶ προώθηση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας για το παρόν και το μέλλον·
- ▶ αντιμετώπιση της ανεργίας και των κοινωνικών επιπτώσεων της κρίσης·
- ▶ εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης.

Ο κ. Olli Rehn, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για οικονομικές και νομισματικές υποθέσεις και το ευρώ, κατά τη διάρκεια συζήτησης για το ευρωπαϊκό εξάμηνο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο Στρασβούργο (Γαλλία).

Ειδικές ανά χώρα συστάσεις

Οι προτεραιότητες αυτές συνέβαλαν στη διαμόρφωση των οικονομικών και δημοσιονομικών σχεδίων των κρατών μελών κατά τη διάρκεια του 2013. Τον Απρίλιο τα κράτη μέλη υπέβαλαν τα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά προγράμματά τους (προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης), καθώς και τις προβλεπόμενες οικονομικές μεταρρυθμίσεις (εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων) στην Επιτροπή για αξιολόγηση. Με βάση μια ολοκληρωμένη ανάλυση που κάλυπτε τις δημοσιονομικές, τις μακροοικονομικές και τις διαρθρωτικές πολιτικές, η Επιτροπή πρότεινε συγκεκριμένες συμβουλές πολιτικής για κάθε χώρα ή ΕΧΣ στα τέλη Μαΐου. Οι ΕΧΣ συζητήθηκαν από τα κράτη μέλη και, στη συνέχεια, επικυρώθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου και εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Ιούλιο. Έτσι, δόθηκαν συμβουλές πολιτικής στα κράτη μέλη πριν αρχίσουν να οριστικοποιούν τα σχέδια των εθνικών προϋπολογισμών τους και τα προγράμματα μεταρρυθμίσεων για το 2014. Η Επιτροπή παρακολούθησε στενά την εφαρμογή των ΕΧΣ κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2013. Η Επιτροπή έλαβε επίσης μέτρα για να εξασφαλίσει ότι η πολιτική συνοχής της ΕΕ λειτουργούσε συμπληρωματικά με τη δημοσιονομική εξυγίανση και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, στηρίζοντας τις επενδύσεις για την ανάπτυξη και τις θέσεις απασχόλησης και την εφαρμογή των ΕΧΣ.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ

[illegible]

Αξιολόγηση των προσχεδίων προϋπολογισμού της ευρωζώνης

Τον Μάιο του 2013 τέθηκε σε ισχύ το νομοθετικό «δίπτυχο» στον τομέα της δημοσιονομικής νομοθεσίας για την ευρωζώνη. Τον Οκτώβριο του 2013 εμφανίστηκε η πρώτη συγκεκριμένη περίπτωση των νέων κανόνων σε λειτουργία, όπου τα κράτη μέλη της ευρωζώνης υπέβαλαν τα προσχέδια των εθνικών προϋπολογισμών τους στην Επιτροπή για να διατυπώσει τις απόψεις της. Η συνολική αξιολόγηση της Επιτροπής όσον αφορά τα εν λόγω προσχέδια προϋπολογισμών στις 15 Νοεμβρίου ήταν σχετικά θετική. Διαπιστώθηκε ότι τα περισσότερα σχέδια είναι σε γενικές γραμμές σύμφωνα με τις δεσμεύσεις για το χρέος και το έλλειμμα που έχουν αναλάβει οι χώρες της ευρωζώνης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (ενισχυμένο σύστημα παρακολούθησης της ΕΕ για τις χώρες με ελλείμματα πάνω από το 3 % του ΑΕΠ). Ωστόσο, σε ορισμένες χώρες, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπήρχε μικρό περιθώριο ελιγμών.

Οι γνώμες της Επιτροπής και τα ίδια τα προσχέδια των προϋπολογισμών εξετάστηκαν προσεκτικά και συζητήθηκαν από τους υπουργούς Οικονομικών στο πλαίσιο της Ευρωομάδας τον Νοέμβριο. Οι υπουργοί διαπίστωσαν ότι η συμμόρφωση με τους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) ήταν σε κίνδυνο για ορισμένες χώρες, αλλά εξέφρασαν επίσης την πλήρη δέσμευσή τους για την αντιμετώπιση του εν λόγω κινδύνου. Συμφωνήθηκε ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να επικεντρωθούν στην ποιότητα και τη σύνθεση τυχόν περαιτέρω δημοσιονομικών προσαρμογών, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι αυτές θα είναι όσο το δυνατόν φιλικότερες προς την ανάπτυξη.

Το «δίπτυχο» τίθεται σε ισχύ

Οι δύο κανονισμοί που αποτελούν το νομοθετικό «δίπτυχο» ⁽¹⁾ συμπληρώνουν το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης αλλά εφαρμόζονται μόνο στα κράτη μέλη της ευρωζώνης. Άρχισαν να ισχύουν στις 30 Μαΐου 2013 και εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά με την έναρξη του νέου ευρωπαϊκού εξαμήνου το φθινόπωρο. Αντιμετωπίζουν την ανάγκη για ενισχυμένο δημοσιονομικό συντονισμό που προκύπτει από τη στενή διασύνδεση των κρατών μελών της νομισματικής ένωσης. Ένα από τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά είναι ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολογεί τα εθνικά σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων και εκδίδει συστάσεις, εφόσον είναι αναγκαίο. Επίσης, δημιουργούν ένα ενωσιακό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των χωρών με οικονομικές δυσκολίες. Το «δίπτυχο» ενσωματώνει στο δίκαιο της ΕΕ τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στη Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην οικονομική και νομισματική ένωση.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του «διπτύχου» έχουν ως εξής:

1. Στενότερη παρακολούθηση και καλύτερος συντονισμός της δημοσιονομικής πολιτικής στην ευρωζώνη, συμπεριλαμβανομένης της κοινής αξιολόγησης των σχεδίων προϋπολογισμών το φθινόπωρο και της συνεχούς επιτήρησης των υπερβολικών ελλειμμάτων στην ευρωζώνη.
2. Αύξηση της υποχρέωσης λογοδοσίας και της ευθύνης όσον αφορά τη διαμόρφωση των εθνικών πολιτικών. Εν προκειμένω, οι εθνικές ανεξάρτητες προβλέψεις θα αποτελούν τη βάση για τους εθνικούς προϋπολογισμούς, αυξάνοντας έτσι την αξιοπιστία και την αληθοφάνεια, ενώ τα ανεξάρτητα εθνικά όργανα θα παρακολουθούν τη συμμόρφωση με τους εθνικούς δημοσιονομικούς κανόνες, ενισχύοντας έτσι την ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών δημοσιονομικών δεσμεύσεων.
3. Ενσωμάτωση των αρχών παρακολούθησης που χρησιμοποιούνται για τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής στο πλαίσιο της Ένωσης. Με τον τρόπο αυτό θεσπίζεται νέα ενισχυμένη εποπτεία, που συνεπάγεται στενότερη παρακολούθηση σε σύγκριση με την κανονική διαδικασία εποπτείας, και αυτό σημαίνει ότι οι υποχρεώσεις των χωρών στο πλαίσιο ενός προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής τίθενται στο πλαίσιο της ΕΕ και ότι καθιερώνεται καθεστώς εποπτείας μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος.

Έγκαιρη διάγνωση των οικονομικών κινδύνων

Η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών, που τέθηκε σε ισχύ το 2011, προβλέπει συνεχή ανάλυση των οικονομικών πολιτικών και των 28 κρατών μελών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, πράγμα που παρέχει τη δυνατότητα έγκαιρης ανίχνευσης κινδύνων όπως οι «φούσκες» που σχηματίζονται στην αγορά κατοικίας ή οι απώλειες ανταγωνιστικότητας, προτού καταστούν πρόβλημα για την ευρύτερη οικονομία και για άλλα κράτη μέλη.

Η παρακολούθηση πραγματοποιείται μέσω ενός πίνακα αποτελεσμάτων στατιστικών δεικτών, που δημοσιεύεται κάθε φθινόπωρο στην έκθεση για τον μηχανισμό επαγρύπνησης (EME). Στη συνέχεια διενεργείται πιο εμπεριστατωμένη ανάλυση εάν χρειάζεται.

Το 2013 η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα κράτη μέλη σημείωναν πρόοδο όσον αφορά τη διόρθωση των ανισορροπιών που συσσωρεύθηκαν πριν από την κρίση. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν μειώσει τα ελλείμματά τους και έχουν επιτύχει σημαντικές βελτιώσεις της ανταγωνιστικότητας του κόστους. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος προκειμένου να μειωθεί το υπερβολικό χρέος και να βελτιωθεί η καθαρή διεθνής επενδυτική θέση των πιο χρεωμένων οικονομιών. Στην EME του 2014 ⁽²⁾, που δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο του 2013, η Επιτροπή συνιστά την εις βάθος εξέταση των εξελίξεων σε 16 κράτη μέλη τα οποία αντιμετωπίζουν διάφορες μακροοικονομικές προκλήσεις και δυνητικές ευπάθειες που θα μπορούσαν να μεταδοθούν στην υπόλοιπη ευρωζώνη και στην ευρύτερη ΕΕ. Οι εμπεριστατωμένες ειδικές ανά χώρα επανεξετάσεις θα ολοκληρωθούν την άνοιξη του 2014, εγκαίρως ώστε να εξετάσει η Επιτροπή εάν θα πρέπει να προτείνει τυχόν ειδικές δράσεις στις συνακόλουθες ΕΧΣ στο πλαίσιο του κύκλου του ευρωπαϊκού εξαμήνου.

Οικονομικές προτεραιότητες μετά το 2013

Η ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης διαπίστωσε ότι η μεγαλύτερη πρόκληση που θα αντιμετωπίσει η Ένωση και τα κράτη μέλη της κατά το 2014 θα είναι να διαφυλάξει και να ενισχύσει την ανάκαμψη που δρομολογήθηκε το 2013. Η επισκόπηση έδειξε ότι τα κράτη μέλη σημειώνουν πρόοδο όσον αφορά τις πέντε προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν το 2013 και έχουν αρχίσει τη διόρθωση των ανισορροπιών που είχαν αναπτυχθεί πριν από την κρίση.

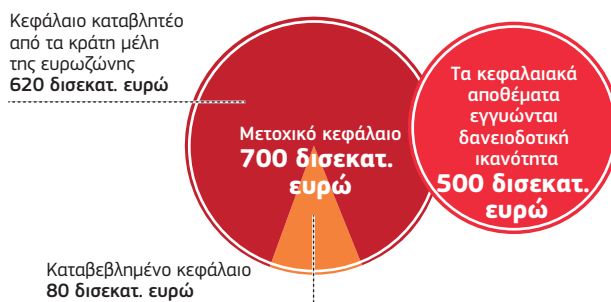
Ως εκ τούτου, οι ενδείξεις οικονομικής βελτίωσης θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως ενθάρρυνση για τη συνέχιση των προσπαθειών με αποφασιστικότητα, αποφεύγοντας τους κινδύνους οπισθοδρόμησης, εφησυχασμού ή «μεταρρυθμιστικής κόπωσης». Η αμεροληψία και η διαφάνεια ως προς τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν θα έχουν ουσιαστική σημασία προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι προσπάθειες που καταβάλλονται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο θα αποφέρουν απτά αποτελέσματα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα και, επίσης, ότι θα είναι αποδεκτές από τους πολίτες.

Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ) ολοκλήρωσε το πρώτο έτος πλήρους λειτουργίας του το 2013. Αποτελεί ζωτικής σημασίας στοιχείο για τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην ευρωζώνη. Εξοπλισμένος με δανειοδοτική ικανότητα 500 δισεκατομμυρίων ευρώ, ο ΕΜΣ αποτελεί βασικό χρηματοπιστωτικό μέσο προστασίας, παρέχοντας χρηματοδοτική συνδρομή σε κράτη μέλη της ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από δυσχέρειες χρηματοδότησης. Ο ΕΜΣ έχει ήδη χορηγήσει χρηματοδοτική συνδρομή στην Ισπανία, ώστε να συμβάλει στην ανακεφαλαιοποίηση του χρηματοπιστωτικού της τομέα, καθώς και στην Κύπρο, προκειμένου να συνδράμει στην εφαρμογή του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής. Τα προγράμματα για την Ιρλανδία, την Ελλάδα και την Πορτογαλία εξακολούθησαν να χρηματοδοτούνται από κοινού από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοπιστωτικής Σταθεροποίησης (ΕΜΧΣ), την Ευρωπαϊκή Διευκόλυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΔΧΣ) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ).

Η δημιουργία του ΕΜΣ δεν είναι μεμονωμένη απόκριση στην κρίση δημόσιου χρέους, αλλά συμπληρώνει μια σειρά μεταρρυθμίσεων που πραγματοποιούνται σε εθνικό επίπεδο, σε επίπεδο ευρωζώνης και σε επίπεδο ΕΕ. Οι προσπάθειες που καταβάλλονται από τα κράτη μέλη όσον αφορά τη δημοσιονομική εξυγίανση και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, παράλληλα με πρωτοβουλίες της ΕΕ και διακυβερνητικές πρωτοβουλίες όπως το ενισχυμένο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, η Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην οικονομική και νομισματική ένωση (που περιλαμβάνει μια δέσμη φορολογικών μέτρων), το ευρωπαϊκό εξάμηνο και η τραπεζική ένωση, έχουν κρίσιμη σημασία για την εξάλειψη των αιτιών της κρίσης και την πρόληψη της κλιμάκωσης των πιθανών μελλοντικών κρίσεων. Εάν, ωστόσο, ένα κράτος μέλος της ευρωζώνης απαιτεί χρηματοδοτική συνδρομή, ο ΕΜΣ θα έχει την ικανότητα και τους πόρους για να ενεργεί ως μέσο χρηματοπιστωτικής προστασίας και να εφαρμόζει ένα δανειοδοτικό μέσο που θα γεφυρώσει τις χρηματοδοτικές ανάγκες της χώρας αυτής έως ότου αποκατασταθεί η πρόσβαση στην αγορά κρατικών ομολόγων. Για να εκπληρώσει την αποστολή του, ο ΕΜΣ αντλεί κεφάλαια με την έκδοση μέσων χρηματαγοράς, καθώς και μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων μέσων διάρκειας έως 30 ετών. Οι εκδόσεις του ΕΜΣ υποστηρίζονται από καταβεβλημένο κεφάλαιο ύψους 80 δισεκατ. ευρώ και τη δεσμευτική υποχρέωση των κρατών μελών του ΕΜΣ να συνεισφέρουν στο εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο του ΕΜΣ.

Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

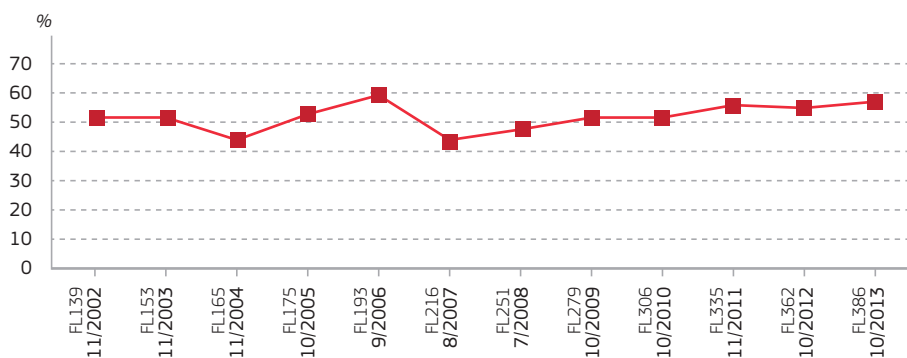

Η κοινωνική διάσταση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης

Η ανακοίνωση της Επιτροπής για την ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της ΟΝΕ ⁽³⁾ προτείνει την καθιέρωση ενός νέου πίνακα αποτελεσμάτων με πέντε βασικούς δείκτες απασχόλησης και κοινωνικούς δείκτες που θα βοηθήσει στην ανίχνευση και την ανάδειξη σημαντικών εργασιακών και κοινωνικών προκλήσεων στην ΟΝΕ, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπιστούν για το συλλογικό συμφέρον. Οι δείκτες είναι: ανεργία, ποσοστό αεργίας και ανεργίας των νέων, ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα νοικοκυριών, ποσοστό κινδύνου φτώχειας και εισοδηματικές ανισότητες (ποσοστό ανώτερου 20 % και κατώτερου 20 %). Ο πίνακας αποτελεσμάτων έχει συμπεριληφθεί στο πλαίσιο της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης 2014 (κοινή έκθεση για την απασχόληση) και θα τροφοδοτεί τη διαδικασία του ευρωπαϊκού εξαμήνου, διαμορφώνοντας ενδεχομένως τις ΕΧΣ, αλλά χωρίς κυρώσεις.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΕΥΡΩΒΑΡΟΜΕΤΡΟΥ (FL 386) ΣΤΙΣ 17 ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ

Το 57 % (+ 2 %) των πολιτών της ΕΕ που ζουν στην ευρωζώνη δηλώνουν ότι το ενιαίο νόμισμα είναι κάτι καλό. Το 2011 το ποσοστό αυτό ήταν 56 %. Ο αριθμός αυτός στη συνέχεια μειώθηκε κατά μία εκατοστιαία μονάδα, για να φθάσει το 55 %, το 2012 και τώρα ανήλθε σε 57 %.

Χρηματοδοτική συνδρομή: λεπτομερή στοιχεία των προγραμμάτων για την Ιρλανδία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία, την Κύπρο και την Ισπανία

Ιρλανδία

Η Ιρλανδία είναι η πρώτη χώρα που εξήλθε με επιτυχία από το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής της τον Δεκέμβριο του 2013. Το πρόγραμμα είχε συμφωνηθεί επισήμως τον Δεκέμβριο του 2010. Περιλάμβανε μια κοινή δέσμη μέτρων χρηματοδότησης ύψους 85 δισεκατ. ευρώ και κάλυπτε την περίοδο 2010-2013.

«Η επιτυχής ολοκλήρωση του ιρλανδικού προγράμματος αποτελεί ένα ισχυρό μήνυμα ότι η κοινή αντιμετώπιση της κρίσης φέρνει αποτελέσματα» — Olli Rehn, αντιπρόεδρος της Επιτροπής αρμόδιος για τις οικονομικές και νομισματικές υποθέσεις και το ευρώ

Στις 21 Νοεμβρίου 2010 η Ιρλανδία ζήτησε επίσημα χρηματοδοτική συνδρομή από την ΕΕ και το ΔΝΤ. Το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής για την Ιρλανδία περιλάμβανε συνεισφορές από την ΕΕ / τον ΕΜΧΣ (22,5 δισεκατ. ευρώ), τα κράτη μέλη της ευρωζώνης / την ΕΔΧΣ (17,7 δισεκατ. ευρώ), διμερείς συνεισφορές από το Ηνωμένο Βασίλειο (3,8 δισεκατ. ευρώ), τη Σουηδία (0,6 δισεκατ. ευρώ) και τη Δανία (0,4 δισεκατ. ευρώ), καθώς και χρηματοδότηση από το ΔΝΤ (22,5 δισεκατ. ευρώ). Επιπλέον, υπήρξε συνεισφορά της Ιρλανδίας από τα αποθέματα ρευστών διαθεσίμων του δημόσιου ταμείου της χώρας και από επενδύσεις του εθνικού αποθεματικού ταμείου συντάξεων.

Οι στόχοι του προγράμματος ήταν οι εξής:

- ▶ άμεση ενίσχυση και ριζική αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα·
- ▶ φιλόδοξη δημοσιονομική προσαρμογή για την αποκατάσταση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, με διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2015·
- ▶ μεταρρυθμίσεις που προωθούν την ανάπτυξη, ιδίως στην αγορά εργασίας, με σκοπό την επιστροφή σε αξιόπιστη και βιώσιμη ανάπτυξη.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΡΛΑΝΔΙΑ, ΣΕ ΔΙΣΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

Επανεξέταση	Ημερομηνία	ΕΔΧΣ	ΕΜΧΣ	ΔΝΤ	Διμερές	Σύνολο
1η	1ο τρίμηνο 2011	3,6	8,4	5,8	0,0	17,8
2η	2ο τρίμηνο 2011	0,0	3,0	1,4	0,0	4,4
3η	3ο τρίμηνο 2011	3,0	2,5	1,5	0,5	7,4
4η	4ο τρίμηνο 2011	2,7	1,5	3,9	0,5	8,6
5η	1ο τρίμηνο 2012	2,8	3,0	3,2	0,7	9,7
6η	2ο τρίμηνο 2012	0,0	2,3	1,5	0,5	4,2
7η	3ο τρίμηνο 2012	0,0	1,0	0,9	0,7	2,6
8η	4ο τρίμηνο 2012	0,8	0,0	0,9	0,5	2,2
9η	1ο τρίμηνο 2013	1,6	0,0	1,1	0,7	3,43
10η	2ο τρίμηνο 2013	1,0	0,0	1,0	0,5	2,4
11η	3ο τρίμηνο 2013	2,3	0,0	0,76	0,25	3,31
12η	4ο τρίμηνο 2013	0,0	0,8	0,6	0,0	1,4
Σύνολο εκταμιεύσεων		17,7	22,5	22,5	4,8	67,5

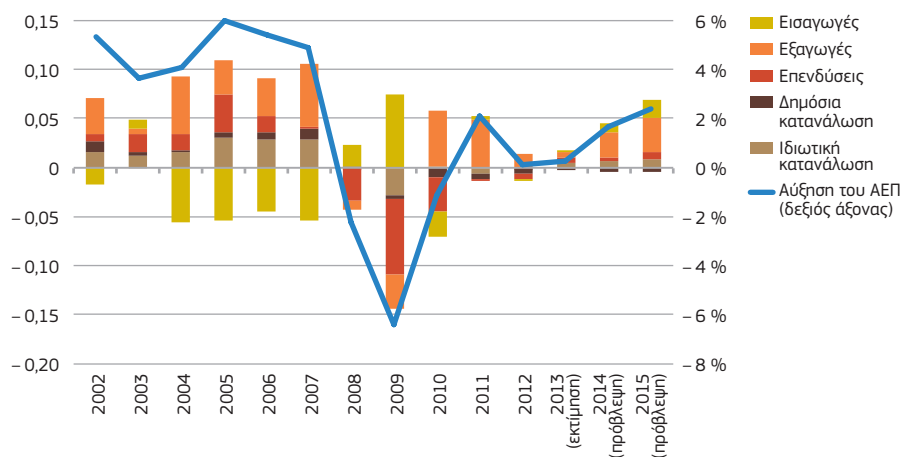
Επισημαίνεται ότι ορισμένα αριθμητικά στοιχεία έχουν στρογγυλοποιηθεί και, ως εκ τούτου, τα σύνολα μπορεί να μην αντιπροσωπεύουν τα ακριβή ποσά που περιέχονται στις σειρές και τις στήλες.

Η Ιρλανδία εξέρχεται από το πρόγραμμα

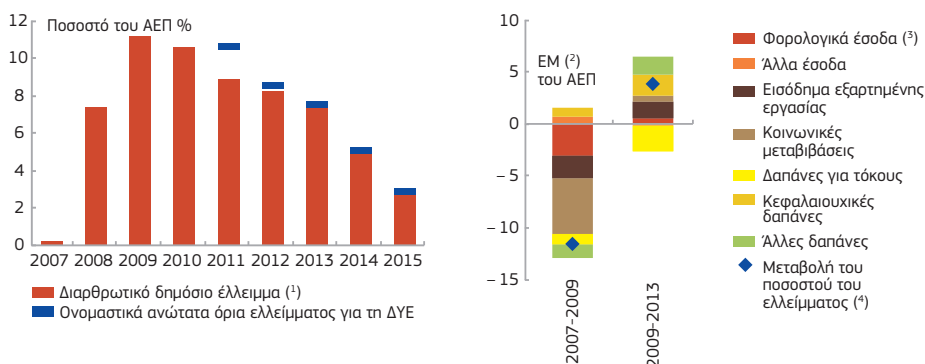
Οι υπουργοί Οικονομικών της ευρωζώνης ενέκριναν τη δωδέκατη και τελική επανεξέταση του ιρλανδικού προγράμματος προσαρμογής τον Δεκέμβριο του 2013. Η έγκριση βασίστηκε στο σχέδιο έκθεσης συμμόρφωσης της Επιτροπής που κοινοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2013. Η Επιτροπή υποστήριξε την απόφαση της ιρλανδικής κυβέρνησης να εξέλθει από το πρόγραμμα προσαρμογής τον Δεκέμβριο, όπως είχε προγραμματιστεί, και χωρίς προκαθορισμένη προληπτική πιστωτική διευκόλυνση. Η Ευρωομάδα εξέφρασε την ικανοποίησή της στις ιρλανδικές αρχές για τη σταθερότητα στην εφαρμογή του προγράμματος και στη συνέχεια σημείωσε ότι η επικείμενη ολοκλήρωση του ιρλανδικού προγράμματος ήταν απόδειξη ότι η στρατηγική της ΕΕ για την αντιμετώπιση της κρίσης αποδίδει αποτελέσματα. Οι τελικές εκταμιεύσεις προς την Ιρλανδία από την ΕΔΧΣ, τον ΕΜΧΣ και το ΔΝΤ βρίσκονται σε εξέλιξη.

Η ΙΡΛΑΝΔΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΑΝΑΚΑΜΠΤΕΙ

Συνιστώσες ζήτησης του ΑΕΠ (αριστερός άξονας), αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ (δεξιός άξονας)

Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΙΡΛΑΝΔΙΑ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

(1) Το διαρθρωτικό δημόσιο έλλειμμα δεν περιλαμβάνει μέτρα του χρηματοπιστωτικού τομέα που αυξάνουν το έλλειμμα.

(2) Εκατοστιαίες μονάδες

(3) Τα φορολογικά έσοδα περιλαμβάνουν τους άμεσους και έμμεσους φόρους και τις κοινωνικές εισφορές.

(4) Το αρνητικό πρόσημο σημαίνει επιδείνωση του δημόσιου ελλείμματος.

Ελλάδα

Από τον Μάιο του 2010 τα κράτη μέλη της ευρωζώνης και το ΔΝΤ παρέχουν χρηματοδοτική στήριξη προς την Ελλάδα μέσω της δανειακής διευκόλυνσης για την Ελλάδα (ΔΔΕ) στο πλαίσιο της μεγάλης επιδείνωσης των όρων κρατικής χρηματοδότησης στην Ελλάδα. Ο στόχος είναι να υποστηριχθούν οι προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης να αποκαταστήσει τη δημοσιονομική βιωσιμότητα και να εφαρμόσει διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με στόχο να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, θέτοντας έτσι τα θεμέλια για διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη.

Στις 14 Μαρτίου 2012 οι υπουργοί Οικονομικών της ευρωζώνης ενέκριναν τη χρηματοδότηση ενός δεύτερου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα. Τα κράτη μέλη της ευρωζώνης και το ΔΝΤ διέθεσαν τα μη εκταμιευθέντα ποσά του πρώτου προγράμματος (ΔΔΕ) συν ένα πρόσθετο ποσό 130 δισεκατ. ευρώ για τα έτη 2012-2014. Λαμβανομένου υπόψη ότι η χρηματοδότηση του πρώτου προγράμματος βασίστηκε σε διμερή δάνεια, συμφωνήθηκε ότι —από την πλευρά των κρατών μελών της ευρωζώνης— το δεύτερο πρόγραμμα θα χρηματοδοτηθεί από την ΕΔΧΣ, που ήταν πλήρως λειτουργική από τον Αύγουστο του 2010.

Συνολικά, το δεύτερο πρόγραμμα προβλέπει οικονομική συνδρομή ύψους 164,5 δισεκατ. ευρώ έως το τέλος του 2014. Από το ποσό αυτό, η συνεισφορά της ευρωζώνης ανέρχεται σε 144,7 δισεκατ. ευρώ, που θα διατεθούν μέσω της ΕΔΧΣ, ενώ το ΔΝΤ συνεισφέρει 19,8 δισεκατ. ευρώ. Αυτό είναι μέρος μιας τετραετούς ρύθμισης 28 δισεκατ. ευρώ βάσει της διευρυμένης πιστωτικής διευκόλυνσης για την Ελλάδα που ενέκρινε το ΔΝΤ τον Μάρτιο του 2012.

Επιπλέον, κατά την έναρξη του δεύτερου προγράμματος συμφωνήθηκε ότι θα πρέπει να υπάρξει συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα για τη βελτίωση της βιωσιμότητας του χρέους της Ελλάδας. Η υψηλή συμμετοχή στην προσφορά ανταλλαγής του χρέους της Ελλάδας την άνοιξη του 2012 συνέβαλε σημαντικά στον σκοπό αυτό. Από ένα συνολικό ποσό 205,6 δισεκατ. ευρώ σε ομόλογα επιλέξιμα για την προσφορά ανταλλαγής, ανταλλάχθηκαν περίπου 197 δισεκατ. ευρώ, δηλαδή το 95,7 %.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΣΕ ΔΙΣΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

Εκταμίευση	Ημερομηνία	ΕΔΧΣ	ΔΝΤ	Σύνολο
1	Μάρτιος – Ιούνιος 2012 / 1	74,0	1,6	75,6
2.1	Δεκέμβριος 2012 / 2	34,3	—	34,3
2.2	Ιανουάριος 2013 / 3	7,2	—	7,2
2.3	Ιανουάριος 2013	2,0	3,24	5,24
2.4	Φεβρουάριος 2013	2,8	—	2,8
2.5	Μάιος 2013	2,8	—	2,8
3.1	Μάιος 2013 / 4	4,2	1,74	5,94
3.2	Ιούνιος 2013	3,3	—	3,3
4.1	Ιούλιος 2013 / 5	2,5	1,8	4,3
Σύνολο εκταμιεύσεων		133,1	8,38	141,48

Επισημαίνεται ότι ορισμένα αριθμητικά στοιχεία έχουν στρογγυλοποιηθεί και, ως εκ τούτου, τα σύνολα μπορεί να μην αντιπροσωπεύουν τα ακριβή ποσά που περιέχονται στις σειρές και τις στήλες.

Πορτογαλία

Το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής για την Πορτογαλία συμφωνήθηκε τον Μάιο του 2011. Περιλαμβάνει μια κοινή δέσμη μέτρων χρηματοδότησης ύψους 78 δισεκατ. ευρώ και καλύπτει την περίοδο από το 2011 έως τα μέσα του 2014.

Στις 7 Απριλίου 2011 η Πορτογαλία ζήτησε χρηματοδοτική συνδρομή από την ΕΕ, τα κράτη μέλη της ευρωζώνης και το ΔΝΤ. Το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής για την Πορτογαλία περιλαμβάνει μια κοινή δέσμη μέτρων χρηματοδότησης ύψους 78 δισεκατ. ευρώ (ΕΕ/ΕΜΧΣ 26 δισεκατ. ευρώ, ευρωζώνη/ΕΔΧΣ 26 δισεκατ. ευρώ, ΔΝΤ περίπου 26 δισεκατ. ευρώ). Περιέχει μεταρρυθμίσεις για την προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, φορολογικά μέτρα για τη μείωση του δημόσιου χρέους και του ελλείμματος και μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Οι στόχοι του προγράμματος είναι οι εξής:

- ▶ διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την τόνωση της δυνητικής ανάπτυξης, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας
- ▶ μια στρατηγική δημοσιονομικής εξυγίανσης, υποστηριζόμενη από διαρθρωτικά δημοσιονομικά μέτρα και καλύτερο δημοσιονομικό έλεγχο επί των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και επί των κρατικών επιχειρήσεων, με στόχο να τεθεί ο ακαθάριστος δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ σε σταθερή πτωτική πορεία μεσοπρόθεσμα και να μειωθεί το έλλειμμα κάτω από το 3 % του ΑΕΠ έως το 2014
- ▶ μια στρατηγική για τον χρηματοπιστωτικό τομέα βασισμένη στην ανακεφαλαιοποίηση και στην απομόχλευση, με προσπάθειες για την προστασία του χρηματοοικονομικού τομέα έναντι άτακτης απομόχλευσης μέσω μηχανισμών της αγοράς με τη στήριξη προστατευτικών μηχανισμών.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ, ΣΕ ΔΙΣΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

Επανεξέταση	Ημερομηνία	ΕΔΧΣ	ΕΜΧΣ	ΔΝΤ	Σύνολο
Έγκριση	2ο τρίμηνο 2011	5,9	6,5	6,3	18,7
1η	3ο τρίμηνο 2011	0,0	7,6	4,0	11,6
2η	4ο τρίμηνο 2011	3,7	1,5	2,9	8,1
3η	1ο τρίμηνο 2012	5,2	4,5	5,2	14,9
4η	2ο τρίμηνο 2012	2,6	0,0	1,4	4,0
5η	3ο τρίμηνο 2012	0,8	2,0	1,5	4,3
6η	4ο τρίμηνο 2012	0,8	0,0	0,9	1,7
7η	1ο τρίμηνο 2013	2,1	0,0	0,7	2,8
8η (*)	2ο τρίμηνο 2013	1,8	0,0	1,0	2,8
9η (*)	3ο τρίμηνο 2013	1,9	0,0	0,9	2,8
10η	4ο τρίμηνο 2013	—	—	—	0,0
11η	1ο τρίμηνο 2014	—	—	—	0,0
12η	2ο τρίμηνο 2014	—	—	—	0,0
Σύνολο εκταμιεύσεων		24,8	22,1	24,8	71,7

Επισημαίνεται ότι ορισμένα αριθμητικά στοιχεία έχουν στρογγυλοποιηθεί και, ως εκ τούτου, τα σύνολα μπορεί να μην αντιπροσωπεύουν τα ακριβή ποσά που περιέχονται στις σειρές και τις στήλες.

(*) Η 8η και η 9η επανεξέταση συγχωνεύθηκαν.

Κύπρος

Το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής για την Κύπρο αποφασίστηκε επίσημα τον Μάιο του 2013. Στόχος του είναι να αντιμετωπιστούν αποφασιστικά οι οικονομικές, δημοσιονομικές και διαρθρωτικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η οικονομία και να μπορέσει η Κύπρος να επανέλθει σε μια πορεία διατηρήσιμης ανάπτυξης.

Κατόπιν αιτήσεως που υπέβαλε η Κύπρος στις 25 Ιουνίου 2012, η Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και το ΔΝΤ συμφώνησαν ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής με τις κυπριακές αρχές στις 2 Απριλίου 2013 για την περίοδο 2013-2016. Η χρηματοδοτική δέσμη θα καλύψει μέχρι και 10 δισεκατ. ευρώ, εκ των οποίων ο ΕΜΣ θα διαθέσει μέχρι 9 δισεκατ. ευρώ και το ΔΝΤ αναμένεται να συνεισφέρει περίπου 1 δισεκατ. ευρώ.

Οι στόχοι του προγράμματος είναι οι εξής:

- η αποκατάσταση της ευρωστίας του κυπριακού τραπεζικού τομέα και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των καταθετών και της εμπιστοσύνης της αγοράς με τη διεξοδική αναδιάρθρωση και τη μείωση του μεγέθους των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, την ενίσχυση της εποπτείας και την αντιμετώπιση αναμενόμενων ελλείψεων κεφαλαίων.
- η εξακολούθηση της συνεχιζόμενης διαδικασίας δημοσιονομικής εξυγίανσης, ώστε να διορθωθεί το υπερβολικό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το συντομότερο δυνατόν.
- η εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας και της βιώσιμης και ισόρροπης ανάπτυξης που θα επιτρέψουν τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών, ιδίως μέσω της μεταρρύθμισης του συστήματος τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών και της εξάλειψης των εμποδίων για την ομαλή λειτουργία των αγορών υπηρεσιών.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, ΣΕ ΔΙΣΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

Επανεξέταση	Ημερομηνία	ΕΜΣ	ΔΝΤ	Σύνολο
1n	2ο τρίμηνο 2013	2,0	0,1	2,1
2n	3ο τρίμηνο 2013	1,0		1,0
3n	4ο τρίμηνο 2013	1,5	0,1	1,6
4n (*)	1ο τρίμηνο 2014	0,1	0,1	0,2
5n	2ο τρίμηνο 2014	—	—	0,0
6n	3ο τρίμηνο 2014	—	—	0,0
7n	4ο τρίμηνο 2014	—	—	0,0
8n	1ο τρίμηνο 2015	—	—	0,0
9n	2ο τρίμηνο 2015	—	—	0,0
10n	3ο τρίμηνο 2015	—	—	0,0
11n	4ο τρίμηνο 2015	—	—	0,0
12n	1ο τρίμηνο 2016	—	—	0,0
Σύνολο εκταμιεύσεων		4,6	0,3	4,9

Επισημαίνεται ότι ορισμένα αριθμητικά στοιχεία έχουν στρογγυλοποιηθεί και, ως εκ τούτου, τα σύνολα μπορεί να μην αντιπροσωπεύουν τα ακριβή ποσά που περιέχονται στις σειρές και τις στήλες.

(*) Η 4n επανεξέταση δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί επίσημα.

Ισπανία

Η Ισπανία ζήτησε χρηματοδοτική συνδρομή στις 25 Ιουνίου 2012. Οι ειδικοί για τον χρηματοπιστωτικό τομέα όροι πολιτικής περιλαμβάνουν μέτρα για να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα, αποκαθιστώντας έτσι την πρόσβασή του στην αγορά, και να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το κληροδοτημένο απόθεμα περιουσιακών στοιχείων που προκύπτει από την έκρηξη της φούσκας της αγοράς ακινήτων. Η συμφωνία εγκρίθηκε κατά τη συνεδρίαση της Ευρωομάδας στις Βρυξέλλες στις 20 Ιουλίου 2012.

Η συμφωνία που συνήφθη με την Ισπανία περιλαμβάνει τόσο ειδικά τραπεζικά μέτρα, σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, καθώς και οριζόντιες ευρύτερες μακροοικονομικές μεταρρυθμίσεις και προσαρμογή. Η χρηματοδοτική συνδρομή χορηγήθηκε για την περίοδο μεταξύ Ιουλίου 2012 και Δεκεμβρίου 2013. Ωστόσο, η αναδιάρθρωση των τραπεζών που λαμβάνουν κρατική ενίσχυση βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων αναμένεται να διαρκέσει πέντε έτη.

Τα ειδικά τραπεζικά μέτρα έχουν τρία κύρια συστατικά:

- ▶ πρώτον, μια ολοκληρωμένη διάγνωση όσον αφορά τις κεφαλαιακές ανάγκες των επιμέρους τραπεζών, με βάση μια διεξοδική διαδικασία επισκόπησης της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού και αποτίμησης, καθώς και διατραπεζικές προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων·
- ▶ δεύτερον, διαχωρισμό των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων από τον ισολογισμό των τραπεζών που λαμβάνουν δημόσια στήριξη και μεταφορά τους σε εξωτερική εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων·
- ▶ τρίτον, ανακεφαλαιοποίηση και αναδιάρθρωση των βιώσιμων τραπεζών και ομαλή εξυγίανση των τελικά μη βιώσιμων τραπεζών, με επιμερισμό των βαρών και στον ιδιωτικό τομέα ως προϋπόθεση.

Τα δάνεια χορηγήθηκαν στο Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (FROB), το ταμείο ανακεφαλαιοποίησης τραπεζών της ισπανικής κυβέρνησης, και στη συνέχεια δι-οχετεύθηκαν στα ενδιαφερόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τα χρήματα χορηγήθηκαν σε δύο δόσεις ύψους 41,3 δισεκατ. ευρώ πριν από τις προβλεπόμενες ημερομηνίες ανακεφαλαιοποίησης. Δεν προγραμματίζονται περαιτέρω εκταμιεύσεις.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ (*), ΣΕ ΔΙΣΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

Επανεξέταση	Ημερομηνία	ΕΜΣ	Σύνολο
1η	4ο τρίμηνο 2012	39,5	39,5
2η	1ο τρίμηνο 2013	1,9	1,9
3η	2ο τρίμηνο 2013	0,0	0,0
4η	3ο τρίμηνο 2013	0,0	0,0
5η (**)	4ο τρίμηνο 2013	0,0	0,0
Σύνολο εκταμιεύσεων		41,3	41,3

Επισημαίνεται ότι ορισμένα αριθμητικά στοιχεία έχουν στρογγυλοποιηθεί και, ως εκ τούτου, τα σύνολα μπορεί να μην αντιπροσωπεύουν τα ακριβή ποσά που περιέχονται στις σειρές και τις στήλες.

(*) Το ΔΝΤ συμμετέχει μόνον ως παρατηρητής, δεν συνεισφέρει στη χρηματοδότηση.

(**) Η 5η επανεξέταση συνεχίζεται, δεν προβλέπεται εκταμίευση.

Ενίσχυση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης για το μέλλον

Το σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση, που αναφέρεται στο κεφάλαιο 1, θεσπίζει τα μέτρα που είναι αναγκαία για να ενισχυθεί το ενιαίο νόμισμα βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα ⁽⁴⁾. Ορισμένες μεταρρυθμίσεις είναι ήδη δυνατές στο πλαίσιο του υφιστάμενου παράγωγου δικαίου, ενώ ορισμένες θα απαιτήσουν περαιτέρω συζήτηση και ενδεχομένως τροποποίηση της Συνθήκης. Η ΕΕ έχει ήδη αρχίσει να ενεργεί όσον αφορά πολλά από τα μέτρα που προβλέπονται στο σχέδιο, όπως φαίνεται κατωτέρω.

- ▶ Τον Μάρτιο του 2013 η Επιτροπή δημοσίευσε δύο ανακοινώσεις για να διατυπώσει τις ιδέες της σχετικά με τον εκ των προτέρων (ex ante) συντονισμό των κύριων σχεδίων οικονομικής μεταρρύθμισης των κρατών μελών ⁽⁵⁾ και το μέσο σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας (ΜΣΑ) ⁽⁶⁾ προκειμένου να ενθαρρύνει και να υποστηρίξει τις μεταρρυθμίσεις προτεραιότητας.
- ▶ Το νομοθετικό «δίπτυχο» ισχύει από την 1η Μαΐου 2013 (βλέπε ανωτέρω).
- ▶ Ο ΕΕΜ έχει συμφωνηθεί και η ΕΚΤ έχει ξεκινήσει την ανεξάρτητη αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των τραπεζών πριν αναλάβει τον εποπτικό της ρόλο το 2014.
- ▶ Ο ΕΜΕ είναι υπό έγκριση μετά από τη συμφωνία στο Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη γενική προσέγγιση του ΕΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης και της σταδιακής υλοποίησης ενός ενιαίου ταμείου εξυγίανσης και της δημιουργίας ενός ενιαίου συμβουλίου εξυγίανσης, ενώ και το Κοινοβούλιο εγκρίνει τη διαπραγματευτική του θέση.

Η κ. Dalia Grybauskaitė, πρόεδρος της Λιθουανίας και πρόεδρος του Συμβουλίου, ο κ. Herman Van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, και ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (από τα αριστερά προς τα δεξιά), σε ενδιάμεση συνέντευξη Τύπου κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που έγινε στις Βρυξέλλες (Βέλγιο) στις 19 και 20 Δεκεμβρίου.

- ▶ Τον Ιούλιο του 2013 η Επιτροπή διευκρίνισε τον τρόπο αντιμετώπισης ορισμένων δημόσιων επενδύσεων για λογιστικούς σκοπούς στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (η λεγόμενη ρήτρα επενδύσεων).
- ▶ Μετά τη σύναψη συμφωνίας με το Κοινοβούλιο, η Επιτροπή συγκρότησε ομάδα εμπειρογνομόνων που θα εξετάσει το ταμείο απόσβεσης χρέους και τα ευρωμόλογα, δύο ιδέες που περιλαμβάνονται στο σχέδιο.
- ▶ Τον Οκτώβριο η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση σχετικά με την κοινωνική διάσταση της ONE (όπως αναφέρεται παραπάνω) μετά την πρόσκληση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2012.

Οι ηγέτες της ΕΕ συμφώνησαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου στα βασικά σημεία σχετικά με τα κύρια χαρακτηριστικά ενός συστήματος αμοιβαία συμφωνημένων συμβατικών ρυθμίσεων και των συναφών μηχανισμών αλληλεγγύης, με σκοπό τη διευκόλυνση και τη στήριξη μεταρρυθμίσεων των κρατών μελών σε τομείς που είναι βασικοί για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση. Ο κ. Herman Van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, σε στενή συνεργασία με τον κ. José Manuel Barroso, πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κλήθηκε να προωθήσει περαιτέρω εργασίες με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά και να υποβάλει έκθεση στη σύνοδο κορυφής του Οκτωβρίου 2014.

Ένα ισχυρό χρηματοδοτικό πλαίσιο για την Ευρώπη και τραπεζική ένωση για την ευρωζώνη

Η χρηματοπιστωτική κρίση ανέδειξε την ανάγκη για βελτίωση της ρύθμισης και της εποπτείας του χρηματοπιστωτικού τομέα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή, από το 2010, έχει προτείνει περίπου 30 ομάδες κανόνων για να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι παράγοντες, τα προϊόντα και οι αγορές του χρηματοπιστωτικού τομέα υπόκεινται στη δέουσα ρύθμιση και σε αποτελεσματική εποπτεία. Οι κανόνες αυτοί είναι κοινοί για όλα τα 28 κράτη μέλη και στηρίζουν την ορθή λειτουργία της ενιαίας αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Η κρίση της ευρωζώνης έχει προσθέσει μια επιπλέον διάσταση στις εργασίες της ΕΕ, τονίζοντας τον δυνητικό φαύλο κύκλο μεταξύ των τραπεζών και των κρατών. Για να διακοπεί ο κύκλος, δεν αρκεί ένας πιο εύρωστος χρηματοπιστωτικός τομέας. Ιδίως για χώρες που μοιράζονται ένα κοινό νόμισμα, είναι αναγκαία μια βαθύτερη και πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση, εξασφαλίζοντας βασικά την κεντρική παράδοση και επιβολή, στην ευρωζώνη, κανόνων που είναι κοινοί και για τα 28 κράτη μέλη.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων της ΕΕ δεσμεύτηκαν σχετικά με την τραπεζική ένωση τον Ιούνιο του 2012. Το όραμα αναπτύχθηκε περαιτέρω στο σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση τον Νοέμβριο του 2012.

Γιατί χρειάζεται μια τραπεζική ένωση για την ευρωζώνη;

Οι μη συντονισμένες εθνικές αντιδράσεις στη χρηματοπιστωτική κρίση έχουν ενισχύσει τη σχέση μεταξύ τραπεζών και κρατών και οδήγησαν σε ανησυχητικό κατακερματισμό της ενιαίας αγοράς δανείων και χρηματοδότησης. Αυτός ο κατακερματισμός είναι ιδιαίτερα βλαβερός εντός της ευρωζώνης, όπου βλάπτεται η μετάδοση της νομισματικής πολιτικής, και η περιχαράκωση της χρηματοδότησης παρεμποδίζει την αποτελεσματική χορήγηση δανείων προς την πραγματική οικονομία και, κατά συνέπεια, την οικονομική ανάπτυξη.

Η ταχεία πρόοδος προς την κατεύθυνση της τραπεζικής ένωσης είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και της ανάπτυξης στην ευρωζώνη. Γι' αυτό, βασισμένη στο ισχυρό ρυθμιστικό πλαίσιο που είναι κοινό για τα 28 μέλη της ενιαίας αγοράς (ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ακολούθησε μια ολιστική προσέγγιση και πρότεινε έναν χάρτη πορείας για την τραπεζική ένωση με διάφορα βήματα, δυνητικά ανοικτό σε όλα τα κράτη μέλη, αλλά υποχρεωτικό για τα 18 κράτη μέλη που βρίσκονται σήμερα εντός της ευρωζώνης. Ο εν λόγω χάρτης πορείας ακολουθείται ακόμη, με συγκεκριμένα στοιχεία που θα τεθούν σε ισχύ από το 2014 και μετά.

Έχει ήδη συγκροτηθεί ο ενιαίος εποπτικός μηχανισμός

Οι ευρωπαϊκές τράπεζες είναι σήμερα σε πολύ καλύτερη θέση απ' ό,τι πριν από δύο χρόνια. Έχουν συγκεντρώσει σημαντικά ποσά κεφαλαίων από τις αγορές, έτσι ώστε τα επίπεδα του κεφαλαίου για τις μεγάλες ευρωπαϊκές τράπεζες είναι πλέον ισοδύναμα με τα αντίστοιχα των αμερικανικών τραπεζών. Ωστόσο, πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για τη δημιουργία ενός ευημερούντος και ακόμη πιο υπεύθυνου τραπεζικού τομέα, ιδίως στην ευρωζώνη.

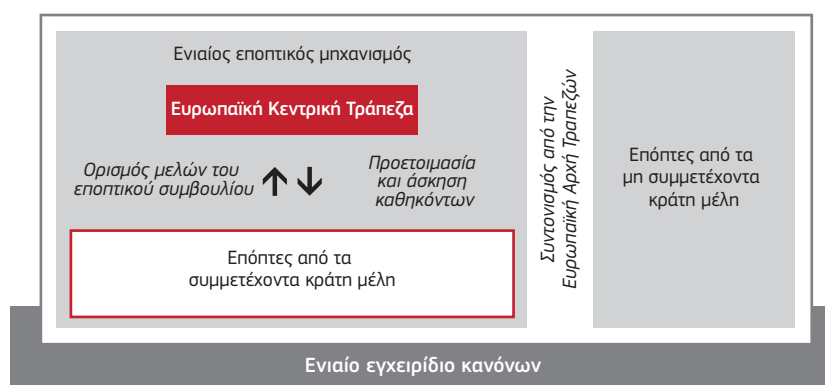
Στις 4 Νοεμβρίου 2013, λίγο περισσότερο από ένα έτος αφότου η Επιτροπή είχε προτείνει να δημιουργηθεί ένας ενιαίος εποπτικός μηχανισμός για τις τράπεζες της ευρωζώνης, τέθηκε σε ισχύ ο κανονισμός EEM ⁽⁷⁾. Ο μηχανισμός αυτός θα είναι πλήρως λειτουργικός το 2014.

Εν τω μεταξύ, η ΕΚΤ ετοιμάζεται να αναλάβει τον νέο ρόλο του επόπτη. Επί του παρόντος διενεργεί συνολική αξιολόγηση όλων των τραπεζών που θα είναι υπό τον άμεσο έλεγχο της, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης επικινδυνότητας, καθώς και επισκόπηση της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού και προσομοίωση ακραίων καταστάσεων. Παράλληλα, θα πρέπει να προσλάβει εποπτικό προσωπικό υψηλής ποιότητας και να αναπτύξει μια νέα εποπτική δομή η οποία θα ενσωματώνει τις εθνικές εποπτικές αρχές πριν από την έναρξη των δραστηριοτήτων της.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του ΕΕΜ είναι τα ακόλουθα.

- ▶ Παρέχει νέες εποπτικές αρμοδιότητες στην ΕΚΤ για τις τράπεζες της ευρωζώνης: τη χορήγηση αδειών για όλες τις τράπεζες στην Ευρώπη και τη συνεκτική και συνεπή εφαρμογή του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων στην ευρωζώνη, την άμεση εποπτεία των τραπεζών συστημικής σημασίας, συμπεριλαμβανομένων όλων των τραπεζών που διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία άνω των 30 δισεκατ. ευρώ ή αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 20 % του ΑΕΠ της χώρας τους (περίπου 130 τράπεζες), και την παρακολούθηση της εποπτείας την οποία διενεργούν οι εθνικές εποπτικές αρχές για τις μικρότερες τράπεζες. Αν και οι μεγάλες τράπεζες συστημικής σημασίας είναι στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού εποπτικού πλαισίου, οι πρόσφατες εμπειρίες δείχνουν ότι οι σχετικά μικρότερες τράπεζες μπορούν επίσης να αποτελούν απειλή για τη χρηματοοικονομική σταθερότητα. Είναι, ως εκ τούτου, καίριας σημασίας να μπορούν τα εποπτικά καθήκοντα που ανατίθενται στην ΕΚΤ να ασκούνται σε όλες τις εν λόγω τράπεζες.
- ▶ Η ΕΚΤ διασφαλίζει τη συνεκτική και συνεπή εφαρμογή του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων στην ευρωζώνη.
- ▶ Ο ΕΕΜ είναι ανοιχτός για όλα τα κράτη μέλη εκτός της ευρωζώνης.
- ▶ Για τις διασυστορικές τράπεζες που δραστηριοποιούνται τόσο εντός όσο και εκτός των κρατών μελών που συμμετέχουν στον ΕΕΜ, οι υφιστάμενες διαδικασίες συντονισμού των εποπτικών αρχών υποδοχής/καταγωγής θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν όπως υπάρχουν σήμερα.
- ▶ Η δομή διακυβέρνησης της ΕΚΤ θα αποτελείται από ένα χωριστό εποπτικό συμβούλιο επικουρούμενο από μια διευθύνουσα επιτροπή, το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ, με δικαίωμα να προβάλλει αντιρρήσεις για τις εποπτικές αποφάσεις του εποπτικού συμβουλίου, και μια επιτροπή μεσολάβησης. Η κ. Danièle Nouy διορίστηκε πρώτη πρόεδρος του συμβουλίου του ΕΕΜ. Ο σαφής διαχωρισμός μεταξύ των νομισματικών καθηκόντων και των εποπτικών καθηκόντων της ΕΚΤ είναι πλήρως εξασφαλισμένος.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ

Ενιαίος μηχανισμός εξυγίανσης

Τον Ιούλιο του 2013 η Επιτροπή πρότεινε έναν ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης (ΕΜΕ) για τις τράπεζες προκειμένου να συμπληρωθεί ο ΕΕΜ. Θα εφαρμόζει τους ουσιαστικούς κανόνες του σχεδίου οδηγίας για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών ⁽⁸⁾ με συνεκτικό και κεντρικό τρόπο που θα εξασφαλίζει συνεπείς αποφάσεις για την εξυγίανση των τραπεζών, καθώς και κοινές ρυθμίσεις χρηματοδότησης της εξυγίανσης.

Ο ΕΜΕ θα εξασφαλίζει ότι, αν —παρά την ισχυρότερη εποπτεία— μια τράπεζα που υπόκειται στον ΕΕΜ αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες, η εξυγιάσή της θα μπορεί να ελέγχεται αποτελεσματικά. Σε περίπτωση διασυννοριακών χρεοκοπιών, θα είναι πιο αποτελεσματικός από ό,τι ένα δίκτυο εθνικών αρχών εξυγίανσης και θα αποφεύγει τους κινδύνους μετάδοσης.

Ο ΕΜΕ θα αναλαμβάνει δράση εάν η ΕΚΤ, ως αρχή τραπεζικής εποπτείας, επισημάνει μια τράπεζα η οποία πρέπει να εξυγιανθεί στην ευρωζώνη ή σε κράτος μέλος που συμμετέχει στην τραπεζική ένωση. Τα κράτη μέλη κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία στις 19 Δεκεμβρίου και αναμένεται ότι ο ΕΜΕ θα συμφωνηθεί τελικά από τους συννομοθέτες πριν από το τέλος της θητείας του τρέχοντος Κοινοβουλίου την άνοιξη του 2014.

Κοινά εργαλεία ανάκαμψης και εξυγίανσης

Τον Δεκέμβριο του 2013 επετεύχθη πολιτική συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την οδηγία για την ανάκαμψη και εξυγίανση των τραπεζών. Αυτό αποτελεί θεμελιώδες βήμα προς την κατεύθυνση της ολοκλήρωσης της τραπεζικής ένωσης. Οι νέοι κανόνες παρέχουν στις αρχές τα μέσα με τα οποία μπορούν να παρεμβαίνουν αποφασιστικά, είτε πριν ανακύψουν προβλήματα είτε στα πρώιμα στάδια της διαδικασίας, εάν τα προβλήματα εμφανιστούν. Σε περίπτωση που, παρά τα προληπτικά μέτρα, η οικονομική κατάσταση μιας τράπεζας επιδεινώνεται, το νέο πλαίσιο εξασφαλίζει ότι οι μέτοχοι και οι πιστωτές των τραπεζών πρέπει να καταβάλλουν το μερίδιο που τους αναλογεί. Αν χρειαστούν πρόσθετοι πόροι, αυτοί θα λαμβάνονται από τα εθνικά, προχρηματοδοτούμενα ταμεία εξυγίανσης, που θα χρηματοδοτούνται από τον τραπεζικό τομέα και τα οποία κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να ιδρύσει και να αναπτύξει έτσι ώστε να φθάσουν σε επίπεδο 1 % των καλυπτόμενων καταθέσεων εντός 10 ετών. Όλες οι τράπεζες θα πρέπει να καταβάλλουν εισφορές στα ταμεία αυτά, αλλά οι εισφορές θα είναι υψηλότερες για τις τράπεζες που αναλαμβάνουν περισσότερους κινδύνους.

Ενίσχυση των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων

Μια δεύτερη πτυχή για έναν πιο εύρωστο χρηματοπιστωτικό τομέα είναι η εξασφάλιση ότι οι τραπεζικές καταθέσεις σε κάθε κράτος μέλος είναι εγγυημένες μέχρι 100 000 ευρώ ανά καταθέτη και τράπεζα εάν η τράπεζα καταστεί αφερέγγυα. Από την άποψη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, η εγγύηση αυτή αποτρέπει τους καταθέτες από την πραγματοποίηση σημαντικών αναλήψεων από τις τράπεζές τους, οι οποίες μπορούν να προκαλέσουν κύμα μαζικής απόσυρσης καταθέσεων, προλαμβάνοντας κατ' αυτό τον τρόπο σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις.

Η Επιτροπή πρότεινε την ενίσχυση των υφιστάμενων κανόνων στον τομέα αυτό το 2010 ⁽⁹⁾. Ενώ η εγγύηση των 100 000 ευρώ εξακολουθεί να είναι κατάλληλη, η μεταρρύθμιση θα εξασφαλίσει ταχύτερες πληρωμές (μείωση της καθυστέρησης της καταβολής από 20 εργάσιμες ημέρες, που είναι σήμερα, σε 7 ημερολογιακές ημέρες) και ενισχυμένη χρηματοδότηση, κυρίως μέσω της εκ των προτέρων χρηματοδότησης των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων (με στοχευόμενο επίπεδο τουλάχιστον το 1,5 % των επιλέξιμων καταθέσεων που πρέπει να επιτευχθεί σε διάστημα δεκαετίας). Τον Δεκέμβριο του 2013 επετεύχθη πολιτική συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου και των κρατών μελών της ΕΕ σχετικά με τους νέους κανόνες για τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων. Αναμένεται τελική συμφωνία το 2014.

Ισχυρότερες απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας

Η δέσμη μέτρων σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και τους κανόνες διαχείρισης της ρευστότητας για τις τράπεζες, η λεγόμενη «ΟΚΑ IV», η οποία μεταφέρει, μέσω ενός κανονισμού ⁽¹⁰⁾ και μιας οδηγίας ⁽¹¹⁾, τα νέα παγκόσμια πρότυπα σχετικά με τα τραπεζικά κεφάλαια (κοινώς γνωστή ως «συμφωνία της Βασιλείας III») στο νομικό πλαίσιο της ΕΕ, δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στις 27 Ιουνίου 2013.

Οι νέοι κανόνες, που θα εφαρμοστούν από την 1η Ιανουαρίου 2014, καλύπτουν ορισμένες από τις αδυναμίες που αντιμετωπίζουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά τη διάρκεια της κρίσης, δηλαδή τα ανεπαρκή επίπεδα κεφαλαίου, τόσο από άποψη ποσότητας όσο και ποιότητας, που είχαν ως αποτέλεσμα την άνευ προηγουμένου ανάγκη για στήριξη από τις εθνικές αρχές. Η έγκαιρη εφαρμογή της συμφωνίας της Βασιλείας III είναι μία από τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η ΕΕ στην G20.

Η ΟΚΑ IV καθορίζει ισχυρότερες απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για τις τράπεζες, επιβάλλοντάς τους να διατηρούν επαρκή αποθεματικά κεφαλαίου και επαρκή ρευστότητα. Το νέο αυτό πλαίσιο θα αυξήσει τη σταθερότητα των τραπεζών της ΕΕ και θα ενισχύσει την ικανότητά τους να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους κινδύνους που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους και να απορροφούν ζημιές που ενδεχομένως προκύπτουν στο πλαίσιο της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

Επιπλέον, αυτοί οι νέοι κανόνες θα ενισχύσουν τις απαιτήσεις όσον αφορά τις ρυθμίσεις και διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης των τραπεζών. Για παράδειγμα, θεσπίζονται ορισμένες απαιτήσεις σε σχέση με την ποικιλότητα στο πλαίσιο της διοίκησης, ιδίως όσον αφορά την ισορροπία μεταξύ των φύλων. Επιπλέον, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η υπερβολική ανάληψη κινδύνων, το πλαίσιο επιβάλλει αυστηρούς κανόνες για τις μεταβλητές αποδοχές.

Η νομοθεσία για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας έχει τεθεί σε ισχύ

Οι οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (ΟΑΠΙ) είναι σημαντικοί παράγοντες στις σημερινές χρηματοπιστωτικές αγορές. Οι αξιολογήσεις έχουν άμεση επίπτωση στις ενέργειες των επενδυτών, των δανειστών, των εκδοτών και των κυβερνήσεων. Για παράδειγμα, η υποβάθμιση μιας εταιρείας μπορεί να έχει επιπτώσεις στα κεφάλαια που πρέπει να διαθέτει μια τράπεζα, ενώ η υποβάθμιση του δημόσιου χρέους μπορεί να καταστήσει ακριβότερο τον δανεισμό μιας χώρας. Παρά την έκδοση ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τους ΟΑΠΙ το 2009 ⁽¹²⁾ και το 2011 ⁽¹³⁾, οι εξελίξεις στο πλαίσιο της κρίσης χρέους του ευρώ κατέδειξαν την ανάγκη ενίσχυσης του κανονιστικού πλαισίου. Ως αποτέλεσμα, τον Νοέμβριο του 2011 η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις για την ενίσχυση του κανονιστικού πλαισίου και την αντιμετώπιση των αδυναμιών που εκκρεμούσαν. Ο νέος κανονισμός τέθηκε σε ισχύ τον Ιούνιο του 2013 ⁽¹⁴⁾.

Αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στους δείκτες αναφοράς

Η παραποίηση του LIBOR (London Interbank Offered Rate) και του Euribor (Euro Interbank Offered Rate) είχε ως αποτέλεσμα την επιβολή προστίμων ύψους πολλών εκατομμυρίων ευρώ σε αρκετές τράπεζες στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Επίσης, γίνονται έρευνες για καταγγελίες σχετικά με παραποίηση δεικτών αναφοράς για βασικά εμπορεύματα (π.χ. πετρέλαιο, φυσικό αέριο και βιοκαύσιμα) και συναλλαγματικές ισοτιμίες. Οι τιμές χρηματοπιστωτικών μέσων αξίας εκατοντάδων δισεκατομμυρίων ευρώ εξαρτώνται από δείκτες αναφοράς, και εκατομμύρια ενυπόθηκων δανείων για κατοικίες συνδέονται επίσης με αυτούς. Ως αποτέλεσμα, η παραποίηση των δεικτών αναφοράς μπορεί να προκαλέσει σημαντικές ζημιές στους καταναλωτές και τους επενδυτές, να νοθεύσει την πραγματική οικονομία και να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη της αγοράς.

Για τον λόγο αυτό, τον Σεπτέμβριο του 2013 η Επιτροπή πρότεινε σχέδιο νομοθετικής πράξης για να βοηθήσει στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην ακεραιότητα των δεικτών αναφοράς. Ένας δείκτης αναφοράς είναι ένας δείκτης (στατιστικό μέτρο) που υπολογίζεται από ένα αντιπροσωπευτικό σύνολο των βασικών δεδομένων και χρησιμοποιείται ως τιμή αναφοράς για ένα χρηματοπιστωτικό μέσο ή μια χρηματοπιστωτική σύμβαση ή για τη μέτρηση των επιδόσεων ενός ταμείου επενδύσεων. Οι νέοι κανόνες θα ενισχύσουν την ορθότητα, καθώς και την αξιοπιστία των κριτηρίων αξιολόγησης, θα διευκολύνουν την πρόληψη και τον εντοπισμό της παραποίησής τους και θα αποσαφηνίσουν την ευθύνη για την εποπτεία των δεικτών αναφοράς από τις αρχές. Οι κανόνες αυτοί συμπληρώνουν τις προτάσεις της Επιτροπής, που ενέκριναν το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2013, οι οποίες αποσκοπούν στο να καταστεί η παραποίηση των δεικτών αναφοράς αδίκημα κατάχρησης αγοράς, το οποίο επισύρει αυστηρές διοικητικές κυρώσεις.

Όλες οι παραπάνω προτάσεις αποβλέπουν στην προσαρμογή των κανόνων της ΕΕ στη νέα πραγματικότητα της αγοράς, ιδίως με τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής τους σε όλα τα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένες πλατφόρμες και εξωχρηματιστηριακής διαπραγμάτευσης, και στην προσαρμογή των κανόνων στις νέες τεχνολογίες. Δεδομένου ότι οι κυρώσεις που μπορούν να επιβάλλουν επί του παρόντος οι εποπτικές αρχές συχνά δεν έχουν αποτρεπτικό αποτέλεσμα, οι κυρώσεις θα είναι αυστηρότερες και πιο εναρμονισμένες. Οι ενδεχόμενες ποινικές κυρώσεις ήταν αντικείμενο μιας ξεχωριστής αλλά συμπληρωματικής πρότασης για την οποία οι διαπραγματεύσεις μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ολοκληρώθηκαν στο τέλος του 2013. Η εν λόγω πολιτική συμφωνία πρόκειται να επιβεβαιωθεί από την ολομέλεια του Κοινοβουλίου το 2014.

Κρατικές ενισχύσεις

Η αποκατάσταση ενός υγιέστερου χρηματοπιστωτικού τομέα ικανού να χρηματοδοτεί την πραγματική οικονομία είναι απαραίτητη για την ανάκαμψη της Ευρώπης. Το 2013 η Επιτροπή εξακολούθησε να χρησιμοποιεί τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων για να βοηθήσει στην ανοικοδόμηση ενός υγιούς χρηματοπιστωτικού τομέα. Ακόμη και όταν οι τράπεζες έχουν βασιστεί σε μεγάλο βαθμό στις κρατικές ενισχύσεις, μπορεί να τους επιτραπεί να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους όταν υπάρχει μια ρεαλιστική προοπτική να μπορούν να αποκαταστήσουν τη βιωσιμότητά τους και να λειτουργούν χωρίς κρατική στήριξη στο μέλλον. Αυτό σημαίνει ότι οι εν λόγω τράπεζες πρέπει να μειώσουν σημαντικά το μέγεθός τους και να αλλάξουν ουσιαστικά το επιχειρηματικό τους μοντέλο προκειμένου να ανακτήσουν τη βιωσιμότητά τους. Η Επιτροπή το 2013 συνέχισε να διασφαλίζει ότι η στήριξη των τραπεζών μέσω των χρημάτων των φορολογουμένων διατηρείται στο ελάχιστο δυνατόν, ότι οι ιδιοκτήτες των τραπεζών φέρουν επαρκές μέρος της επιβάρυνσης για την αναδιάρθρωση και ότι ελαχιστοποιούνται οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που προκαλούνται από κρατικές ενισχύσεις.

Οι ειδικοί κανόνες της ΕΕ σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο της κρίσης, που ισχύουν από το 2008, εκσυγχρονίστηκαν σημαντικά τον Αύγουστο του 2013 και εφαρμόζονται έκτοτε. Οι νέοι κανόνες εισάγουν τρεις βασικές αλλαγές: Πρώτον, πριν να προσφύγουν σε χρήματα των φορολογουμένων, οι τράπεζες πρέπει να εκμεταλλευτούν τους εσωτερικούς τους πόρους και να ζητήσουν συνεισφορές από τους μετόχους, τους κατόχους υβριδικών τίτλων (που συνδυάζουν χαρακτηριστικά μετοχικού κεφαλαίου και δανείων) και τους κατόχους χρέους μειωμένης εξασφάλισης. Δεύτερον, οι ανακεφαλαιοποιήσεις τραπεζών ή τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία θα επιτρέπονται γενικά μόνο μετά από έγκριση του σχεδίου αναδιάρθρωσης της τράπεζας από την Επιτροπή. Τρίτον, η επιβολή ανώτατου ορίου για τις αμοιβές των διευθυντικών στελεχών για όλες τις τράπεζες που έλαβαν ενισχύσεις στοχεύει στο να θέσει τα σωστά κίνητρα για τη διεύθυνση της τράπεζας ώστε να τεθεί σε εφαρμογή η αναδιάρθρωση σε εύθετο χρόνο και να αποφευχθεί η ανάγκη για κρατική στήριξη, καθώς και να εφαρμοστούν τα συμφωνηθέντα σχέδια αναδιάρθρωσης.

Το 2013 η Επιτροπή ενέκρινε 50 αποφάσεις. Για παράδειγμα, η Επιτροπή ενέκρινε τα σχέδια αναδιάρθρωσης των Caixa Geral de Depósitos, BPI και Millenium BCP (Πορτογαλία) ⁽¹⁵⁾, τα σχέδια εκκαθάρισης των Hypo Alpe Adria Group (Αυστρία) ⁽¹⁶⁾ και ΑΤΕ (Ελλάδα) ⁽¹⁷⁾, τα σχέδια αναδιάρθρωσης πολλών σλοβενικών τραπεζών ⁽¹⁸⁾, και το νέο πορτογαλικό καθεστώς ⁽¹⁹⁾ που παρέχει κρατικές εγγυήσεις για τις τράπεζες που εγγυώνται τα δάνεια της ΕΤΕπ τα οποία χορηγούνται σε εταιρείες στην Πορτογαλία.

Σκιώδες τραπεζικό σύστημα

Σκιώδες τραπεζικό σύστημα είναι το σύστημα πιστωτικής διαμεσολάβησης που περιλαμβάνει οντότητες και δραστηριότητες που βρίσκονται εκτός του κανονικού τραπεζικού συστήματος. Οι σκιώδεις τράπεζες δεν υπόκεινται σε κανονιστική ρύθμιση όπως οι τράπεζες, αλλά ασκούν δραστηριότητες τραπεζικής υφής. Το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΣΧΣ) έχει εκτιμήσει κατά προσέγγιση ότι το μέγεθος του σκιώδους τραπεζικού συστήματος είναι μεγαλύτερο από 50 τρισεκατ. ευρώ. Αυτό αντιπροσωπεύει 25-30 % του συνολικού χρηματοπιστωτικού συστήματος και το ήμισυ του μεγέθους των συνολικών τραπεζικών περιουσιακών στοιχείων. Το σκιώδες τραπεζικό σύστημα έχει, επομένως, συστημική σημασία για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ευρώπης.

Από την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η Επιτροπή έχει αναλάβει τη ριζική μεταρρύθμιση του τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στην Ευρώπη. Ωστόσο, δεν πρέπει να επιτρέπεται να συσσωρεύονται οι κίνδυνοι στον σκιώδη τραπεζικό τομέα, ιδίως εάν νέοι τραπεζικοί κανόνες ωθήσουν ορισμένες δραστηριότητες στον σκιώδη τραπεζικό τομέα, που υπόκειται σε λιγότερο αυστηρή κανονιστική ρύθμιση.

Ως μεγάλη ομάδα παραγόντων του σκιώδους τραπεζικού συστήματος, τα αμοιβαία κεφάλαια της χρηματαγοράς αποτελούν σημαντική πηγή βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις. Στην Ευρώπη, το 22 % περίπου των βραχυπρόθεσμων χρεογράφων που εκδίδονται από τη γενική κυβέρνηση ή από τον εταιρικό τομέα κατέχονται από αμοιβαία κεφάλαια της χρηματαγοράς. Τα εν λόγω κεφάλαια κατέχουν 38 % του βραχυπρόθεσμου χρέους που εκδίδεται από τον τραπεζικό τομέα. Λόγω αυτής της συστημικής διασύνδεσης των αμοιβαίων κεφαλαίων της χρηματαγοράς με τον τραπεζικό τομέα και με τις εταιρικές και κρατικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, βρίσκονται στο επίκεντρο των διεθνών εργασιών για το σκιώδες τραπεζικό σύστημα.

Στη συνέχεια της πράσινης βίβλου του 2012 για το σκιώδες τραπεζικό σύστημα ⁽²⁰⁾, τον Σεπτέμβριο του 2013 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για το σκιώδες τραπεζικό σύστημα ⁽²¹⁾ και πρότεινε νέους κανόνες για τα αμοιβαία κεφάλαια της χρηματαγοράς, που αποσκοπούν να εξασφαλίσουν ότι αυτά θα μπορούν να αντέχουν καλύτερα στις πιέσεις υπό ακραίες συνθήκες της αγοράς, μέσω της ενίσχυσης του προφίλ ρευστότητας και της σταθερότητάς τους.

Προστασία των καταναλωτών στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Οδηγία για την ενυπόθηκη πίστη

Μια πρόταση ⁽²²⁾ οδηγίας με στόχο να δημιουργηθεί μια υπεύθυνη, αποτελεσματική, υγιής και ανταγωνιστική πανευρωπαϊκή αγορά ενυπόθηκης πίστης που να λειτουργεί προς όφελος των καταναλωτών εκδόθηκε από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο του Δεκεμβρίου του 2013. Η Επιτροπή την είχε υποβάλει ως πρόταση το 2011.

Η χρηματοπιστωτική κρίση ανέδειξε τις ζημίες που μπορούν να προκαλέσουν οι ανεύθυνες πρακτικές χορήγησης και λήψης δανείων για τους καταναλωτές και τους δανειστές, καθώς και για το χρηματοπιστωτικό σύστημα και την οικονομία γενικότερα. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στη σημερινή ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή αγορά. Η οδηγία για την ενυπόθηκη πίστη αποσκοπεί στην εξασφάλιση ότι οι εν λόγω πρακτικές δεν θα επαναληφθούν στο μέλλον και ότι θα βοηθηθούν οι καταναλωτές να επανακτήσουν την εμπιστοσύνη τους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Όταν τεθεί σε ισχύ, οι δανειολήπτες θα απολαμβάνουν υψηλότερο επίπεδο προστασίας μέσω αυστηρών κανόνων σχετικά με τη διαφήμιση, τις πληροφορίες πριν από τη σύναψη της σύμβασης, την παροχή συμβουλών, την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας και την πρόωρη εξόφληση. Η απαίτηση να παρέχουν οι τράπεζες εξατομικευμένες πληροφορίες στον καταναλωτή μέσω ενός τυποποιημένου ευρωπαϊκού δελτίου πληροφοριών θα επιτρέψει στους καταναλωτές να συγκρίνουν τους όρους ενυπόθηκων δανείων από διάφορους παρόχους.

Πρωτοβουλία για τους τραπεζικούς λογαριασμούς

Στον σημερινό κόσμο, οι ευρωπαίοι πολίτες δεν μπορούν να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία χωρίς βασικό τραπεζικό λογαριασμό. Οι τραπεζικοί λογαριασμοί έχουν καταστεί ουσιαστικό τμήμα της καθημερινής ζωής, διευκολύνοντας μεταξύ άλλων την πληρωμή λογαριασμών υπηρεσιών κοινής ωφελείας και τις αγορές μέσω διαδικτύου.

Ενώ η νομοθεσία για την ενιαία αγορά έχει διασφαλίσει ότι οι τράπεζες μπορούν να λειτουργούν σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους διασυνοριακά, η κινητικότητα αυτή δεν αντικατοπτρίζεται για τους πολίτες οι οποίοι συχνά δεν είναι σε θέση να ανοίξουν λογαριασμό σε άλλο κράτος μέλος ή να στραφούν εύκολα από τη μία τράπεζα στην άλλη. Επιπλέον, οι καταναλωτές πληρώνουν συχνά υπερβολικά για τις υπηρεσίες που λαμβάνουν από την τράπεζά τους και χρεώνονται τραπεζικές επιβαρύνσεις που δεν είναι πλήρως διαφανείς.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δημοσίευσε τον Μάιο του 2013 την πρόταση οδηγίας σχετικά με τη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά ⁽²³⁾ τον Μάιο του 2013.

Οι προτάσεις της Επιτροπής αφορούν τρεις τομείς:

- ▶ συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, καθιστώντας ευκολότερο για τους καταναλωτές να συγκρίνουν τα τέλη που χρεώνονται για τους λογαριασμούς πληρωμών από τις τράπεζες και άλλους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών στην ΕΕ·
- ▶ αλλαγή λογαριασμού πληρωμών, με τη θέσπιση μιας απλής και ταχείας διαδικασίας για τους καταναλωτές που επιθυμούν να περάσουν από τον λογαριασμό πληρωμών που έχουν προς άλλο λογαριασμό σε άλλη τράπεζα ή άλλο πάροχο υπηρεσιών πληρωμών·
- ▶ πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών, επιτρέποντας στους καταναλωτές της ΕΕ που θέλουν να ανοίξουν λογαριασμό πληρωμών, χωρίς να είναι κάτοικοι της χώρας στην οποία έχει την έδρα του ο πάροχος των υπηρεσιών πληρωμών, να το πράξουν.

Επιπλέον, αυτές οι διατάξεις θα επιτρέψουν σε όλους τους καταναλωτές της ΕΕ, ανεξαρτήτως της οικονομικής τους κατάστασης, να ανοίγουν λογαριασμό πληρωμών που θα τους επιτρέψει να εκτελούν ουσιαστικής σημασίας πράξεις, όπως η είσπραξη του μισθού, της σύνταξης και των επιδομάτων τους ή η πληρωμή λογαριασμών κοινής ωφελείας κ.λπ.

Ένας πολίτης κάνει ανάληψη χρημάτων από αυτόματο μηχάνημα.

Μακροπρόθεσμα επενδυτικά κεφάλαια

Τηρώντας τις δεσμεύσεις της που εξαγγέλθηκαν στην ανακοίνωση για την πράξη II για την ενιαία αγορά ⁽²⁴⁾ τον Οκτώβριο του 2012 και στην πράσινη βίβλο για τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας ⁽²⁵⁾, η Επιτροπή πρότεινε, τον Ιούνιο του 2013 ⁽²⁶⁾, ένα νέο πλαίσιο για τα επενδυτικά κεφάλαια σχεδιασμένο για τους επενδυτές που επιθυμούν να τοποθετήσουν χρήματα σε εταιρείες και έργα μακροπρόθεσμα. Τα εν λόγω ιδιωτικά ευρωπαϊκά μακροπρόθεσμα επενδυτικά κεφάλαια (ΕΜΕΚ) θα επενδύουν μόνο σε επιχειρήσεις οι οποίες χρειάζονται χρήματα που θα δεσμευθούν σ' αυτές για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Τα νέα αυτά επενδυτικά κεφάλαια θα είναι διαθέσιμα σε όλες τις κατηγορίες επενδυτών σε ολόκληρη την Ευρώπη, με την προϋπόθεση ότι τηρούνται ορισμένες απαιτήσεις που προβλέπει η νομοθεσία της ΕΕ. Οι απαιτήσεις αυτές περιλαμβάνουν τους τύπους μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων και επιχειρήσεων στους οποίους επιτρέπεται να επενδύουν τα ΕΜΕΚ, για παράδειγμα στους τομείς των υποδομών, των μεταφορών και των έργων αειφόρου ενέργειας, τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να κατανέμουν τα χρήματά τους για τη μείωση των κινδύνων και τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν στους επενδυτές.

Το νέο τραπεζογραμμάτιο των 5 ευρώ

Πρόταση για την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κίβδηλεια

Τον Φεβρουάριο του 2013 η Επιτροπή πρότεινε την ενίσχυση της προστασίας του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κίβδηλεια μέσω μέτρων ποινικού δικαίου ⁽²⁷⁾. Στις προτάσεις αυτές περιλαμβάνονται η ενίσχυση των διασυνοριακών ερευνών και η θεσμοθέτηση ελάχιστων κυρώσεων, όπου περιλαμβάνεται η φυλάκιση, για τις σοβαρότερες παραβάσεις παραχάραξης. Η πρόταση θα επιτρέψει επίσης την ανάλυση των κατασχεθέντων κίβδηλων νομισμάτων κατά τη διάρκεια μιας δικαστικής διαδικασίας έτσι ώστε να εντοπίζονται τα άλλα πλαστά νομίσματα ευρώ που βρίσκονται σε κυκλοφορία. Η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE) του Κοινοβουλίου υποστήριξε την πρόταση τον Δεκέμβριο, ανοίγοντας τον δρόμο για διαπραγματεύσεις με το Συμβούλιο Υπουργών που είχε επιτύχει συμφωνία σχετικά με τους κανόνες τον Οκτώβριο.

Χρηματοδότηση του μέλλοντος: εξασφάλιση διατηρήσιμων δημόσιων εσόδων με τη βελτίωση του συντονισμού των φορολογικών πολιτικών

Φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών στο πλαίσιο της ενισχυμένης συνεργασίας

Υστερα από αίτημα 11 κρατών μελών ⁽²⁸⁾ να καθιερωθεί ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ τους προκειμένου να εφαρμοστεί φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (ΦΧΣ), η Επιτροπή, τον Φεβρουάριο του 2013, ενέκρινε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τον ΦΧΣ ⁽²⁹⁾.

Όταν θα εφαρμόζεται από τα 11 κράτη μέλη, εκτιμάται ότι ο ΦΧΣ θα αποφέρει έσοδα ύψους 30-35 δισεκατ. ευρώ ετησίως. Ο ΦΧΣ θα έχει χαμηλούς συντελεστές, μια ευρεία βάση και δίκτυα ασφαλείας κατά της μετεγκατάστασης του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Υπάρχουν τρεις βασικοί στόχοι για τον ΦΧΣ: Πρώτον, θα ενισχύσει την ενιαία αγορά, μειώνοντας τον αριθμό των αποκλινουσών εθνικών προσεγγίσεων για τη φορολόγηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Δεύτερον, θα διασφαλίσει ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας θα καταβάλλει μια δίκαιη και ουσιαστική συμβολή στα δημόσια έσοδα. Τρίτον, θα στηρίζει κανονιστικά μέτρα για την ενθάρρυνση του χρηματοπιστωτικού τομέα ώστε να επιδίεται σε πιο υπεύθυνες δραστηριότητες, προσανατολισμένες προς την πραγματική οικονομία.

Δικαιότερη φορολογία

Η καταπολέμηση της φορολογικής απάτης είχε πολύ υψηλή θέση στο πολιτικό θεματολόγιο της Ένωσης το 2013. Οι εξελίξεις που τροφοδοτήθηκαν από τα αποτελέσματα της υπόθεσης των «υπεράκτιων διαρροών» επιβεβαίωσαν την επείγουσα ανάγκη για περισσότερα και καλύτερα μέτρα κατά της φοροδιαφυγής. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαΐου του 2013 δεσμεύθηκε για την επιτάχυνση των εργασιών για την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης, της φοροδιαφυγής και του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού.

Δόθηκε προτεραιότητα στην προώθηση και τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών σε όλα τα επίπεδα. Στο εσωτερικό της ΕΕ, η Επιτροπή πρότεινε, τον Ιούνιο, να επεκταθεί η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών διοικήσεων της ΕΕ. Σύμφωνα με την πρόταση, τα μερίσματα, τα κέρδη κεφαλαίου, όλες οι άλλες μορφές χρηματοοικονομικών εσόδων και τα υπόλοιπα των λογαριασμών θα προστεθούν στον κατάλογο των κατηγοριών που υπόκεινται σε αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στο εσωτερικό της ΕΕ. Μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου αναμένεται να επιτευχθεί ομόφωνη συμφωνία σχετικά με την πρόταση αυτή στις αρχές του 2014. Αυτό ανοίγει τον δρόμο ώστε η ΕΕ να αποκτήσει το πιο εκτενές σύστημα αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών στον κόσμο.

Το ζήτημα της διάβρωσης της φορολογικής βάσης και της μετατόπισης των κερδών (BEPS), μηχανισμών στο πλαίσιο των οποίων οι επιχειρήσεις μετατοπίζουν τα κέρδη τους προς δικαιοδοσίες με χαμηλή φορολογία, συγκέντρωσε επίσης την προσοχή των υπουργών Οικονομικών της ΕΕ και της G20 το 2013. Πραγματοποιήθηκαν εργασίες σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με τις συστάσεις της Επιτροπής όσον αφορά τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό. Συγκροτήθηκε μια νέα πλατφόρμα, από κοινού με μέλη των φορολογικών αρχών, των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ, με σκοπό την παρακολούθηση της προόδου στον τομέα αυτό. Τον Σεπτέμβριο οι υπουργοί Οικονομικών της G20 υποστήριξαν πλήρως το σχέδιο δράσης του ΟΟΣΑ για τις BEPS ⁽³⁰⁾. Σύμφωνα με τους υπουργούς Οικονομικών της G20: «Τα κέρδη θα πρέπει να φορολογούνται εκεί όπου διεξάγονται οι οικονομικές δραστηριότητες από τις οποίες απορρέουν τα κέρδη και όπου δημιουργείται η αξία που προκύπτει. Προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι BEPS, καλούμε τα κράτη μέλη να εξετάσουν με ποιον τρόπο οι δικές τους εγχώριες νομοθεσίες μπορούν να συμβάλουν στην εμφάνιση BEPS και να διασφαλίσουν ότι οι διεθνείς και οι δικοί μας φορολογικοί κανόνες δεν επιτρέπουν ούτε ενθαρρύνουν τις πολυεθνικές επιχειρήσεις να μειώνουν τους συνολικούς φόρους που καταβάλλουν με την τεχνητή μετατόπιση των κερδών σε δικαιοδοσίες με χαμηλή φορολογία».

Άλλες πρωτοβουλίες που ανελήφθησαν το 2013 για μια πιο δίκαιη φορολογία ήταν οι εξής: Το Συμβούλιο συμφώνησε τον Ιούλιο για έναν μηχανισμό ταχείας αντίδρασης για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ ⁽³¹⁾. Επίσης, σύμφωνα με την εντολή που έλαβε από το Συμβούλιο τον Μάιο, η Επιτροπή άρχισε συνομιλίες για ισχυρότερες συμφωνίες για τη φορολογία των αποταμιεύσεων με τους εγγύτερους γείτονές μας (Άγιος Μαρίνος, Ανδόρα, Ελβετία, Λιχτενστάιν και Μονακό). Παράλληλα, η συζήτηση σχετικά με τη φορολόγηση της ψηφιακής οικονομίας ξεκίνησε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Οκτωβρίου. Τέλος, τον Νοέμβριο η Επιτροπή πρότεινε τροποποιήσεις στην οδηγία για τις μητρικές και θυγατρικές εταιρείες για την προστασία από τον καταχρηστικό φορολογικό σχεδιασμό ⁽³²⁾.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013 για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών στην ευρωζώνη τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα (ΕΕ L 140 της 27.5.2013).
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 473/2013 σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών στην ευρωζώνη (ΕΕ L 140 της 27.5.2013).
- (²) Έκθεση της Επιτροπής — Έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2014 [COM(2013) 790].
- (³) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης [COM(2013) 690].
- (⁴) Διάλογος υψηλού επιπέδου σχετικά με την αρχιτεκτονική της ONE πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουνίου στη μεγάλη ετήσια οικονομική διάσκεψη, το Οικονομικό Φόρουμ των Βρυξελλών (http://ec.europa.eu/economy_finance/bef2013/teaser/03/index.html).
- (⁵) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προς μια βαθιά και ουσιαστική Οικονομική και Νομισματική Ένωση — Εκ των προτέρων συντονισμός των σχεδίων για μείζονες μεταρρυθμίσεις οικονομικής πολιτικής [COM(2013) 166].
- (⁶) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προς μια βαθιά και ουσιαστική Οικονομική και Νομισματική Ένωση — Θέσπιση Μέσου Σύγκλισης και Ανταγωνιστικότητας [COM(2013) 165].
- (⁷) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287 της 29.10.2013).
- (⁸) Πρόταση οδηγίας για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων [COM(2012) 280].
- (⁹) Πρόταση οδηγίας για τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων [COM(2010) 368].
- (¹⁰) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων (ΕΕ L 176 της 27.6.2013).
- (¹¹) Οδηγία 2013/36/ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (ΕΕ L 176 της 27.6.2013).
- (¹²) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (ΕΕ L 302 της 17.11.2009).
- (¹³) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 513/2011 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (ΕΕ L 145 της 31.5.2011).
- (¹⁴) Οδηγία 2013/14/ΕΕ για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/41/ΕΚ για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, της οδηγίας 2009/65/ΕΚ για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων όσον αφορά την υπέρμετρη στήριξη στις αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας (ΕΕ L 145 της 31.5.2013).
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 462/2013 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (ΕΕ L 146 της 31.5.2013).
- (¹⁵) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-738_en.htm
- (¹⁶) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-811_en.htm
- (¹⁷) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-401_en.htm
- (¹⁸) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1276_en.htm
- (¹⁹) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-617_en.htm
- (²⁰) Πρόσκληση Βίβλος της Επιτροπής — Σκώδες τραπεζικό σύστημα [COM(2012) 102].
- (²¹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Σκώδες τραπεζικό σύστημα — Αντιμετώπιση νέων πηγών κινδύνου στον χρηματοπιστωτικό τομέα [COM(2013) 614].
- (²²) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα κατοικίας [COM(2011) 142].
- (²³) Πρόταση οδηγίας για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά [COM(2013) 266].
- (²⁴) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ενιαία Αγορά – Πράξη II — Μαζί για μια νέα ανάπτυξη [COM(2012) 573].
- (²⁵) Πρόσκληση Βίβλος της Επιτροπής — Μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας [COM(2013) 150].
- (²⁶) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τα ευρωπαϊκά μακροπρόθεσμα επενδυτικά κεφάλαια [COM(2013) 462].
- (²⁷) Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κίβδηλη μέσω του ποινικού δικαίου [COM(2013) 42].
- (²⁸) Βέλγιο, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Αυστρία, Πορτογαλία, Σλοβενία και Σλοβακία.
- (²⁹) Πρόταση οδηγίας σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών [COM(2013) 71].
- (³⁰) <http://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>
- (³¹) Οδηγία 2013/42/ΕΕ για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας όσον αφορά τον μηχανισμό ταχείας αντίδρασης για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ (ΕΕ L 201 της 26.7.2013).
- (³²) Πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/96/ΕΕ σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς το οποίο ισχύει για τις μητρικές και τις θυγατρικές εταιρείες διαφορετικών κρατών μελών [COM(2013) 814].

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση, σελίδες 20, 22, 34
iStockphoto.com/Stefan_Redel, σελίδα 43
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σελίδα 44

Πορεία προς οικονομική ανάκαμψη, ανάπτυξη και απασχόληση

Η ευρωπαϊκή οικονομία βγήκε από την ύφεση το 2013, ανοίγοντας τον δρόμο για σθεναρότερη ανάκαμψη το 2014. Παρά ταύτα, πολλά κράτη μέλη εξακολούθησαν να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα ανεργίας, ιδίως μεταξύ των νέων.

Για την τόνωση της οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, πέραν των άμεσων προσπαθειών για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης, η ΕΕ ενέτεινε τις προσπάθειές της για την εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Σε ένα πλαίσιο όπου η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση έχει αποκαλύψει και επιδεινώσει ορισμένα χρόνια προβλήματα που εμποδίζουν την ανάπτυξη, στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» έχουν επισημανθεί τρεις βασικοί μοχλοί για δράση σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο, και συγκεκριμένα η έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Η στρατηγική υποστηρίζεται από πέντε πρωταρχικούς στόχους προς υλοποίηση από την ΕΕ και τα κράτη μέλη έως το 2020 σε πέντε τομείς: απασχόληση, έρευνα και ανάπτυξη, κλιματική αλλαγή / ενέργεια, εκπαίδευση και κοινωνική ένταξη, και από μια σειρά εμβληματικών πρωτοβουλιών. Η φιλοδοξία είναι να διαμορφωθούν σταθερές συνθήκες και να τεθούν στέρια θεμέλια για την ανάπτυξη.

Σε επίπεδο ΕΕ, οι αυστηρότεροι δημοσιονομικοί και οικονομικοί κανόνες που ισχύουν στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της «Ευρώπης 2020». Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για την επόμενη επταετία, το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2014-2020, θα είναι επίσης ευθυγραμμισμένος εκ του σύνεγγυς με τους στόχους της στρατηγικής, ώστε να στηριχθούν τα κράτη μέλη στην προσπάθειά τους να επιτύχουν τους στόχους τους.

Σε εθνικό επίπεδο, πραγματοποιούνται οικονομικές μεταρρυθμίσεις ευρείας κλίμακας και στους πέντε τομείς στόχου. Οι μεταρρυθμίσεις παρακολουθούνται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με ειδικές ανά χώρα συστάσεις που διατυπώνονται κάθε χρόνο την άνοιξη, για να τονιστούν οι πλέον επείγουσες μεταρρυθμίσεις.

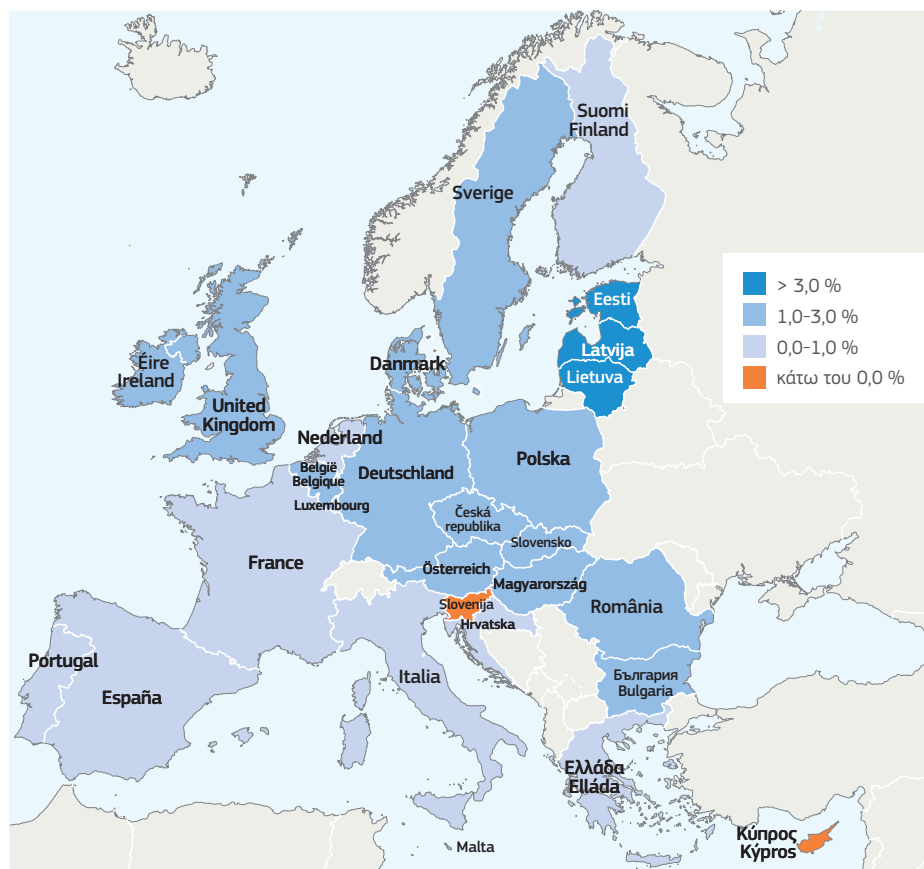
Αν και η στρατηγική «Ευρώπη 2020» βασίζεται στην ενισχυμένη οικονομική διακυβέρνηση και τον αυξημένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 2, στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται επισκόπηση των δράσεων που αναλήφθηκαν για να διασφαλιστεί η μελλοντική οικονομική ανάπτυξη σε διάφορα πεδία πολιτικής και τομείς, που εκτείνονται από τη βιομηχανία έως την αλιεία. Το παρόν κεφάλαιο δείχνει επίσης με ποιον τρόπο ενισχύουμε και εμβαθύνουμε δύο σημαντικές πηγές ανάπτυξης —την ενιαία αγορά και το εμπόριο— και με ποιον τρόπο χρησιμοποιεί η ΕΕ τους οικονομικούς της πόρους για να τονώσει την οικονομία κατά τα επόμενα έτη.

Το εργοτάξιο της δεύτερης γέφυρας στον Δούναβη μεταξύ Calafat (Ρουμανία) και Vidin (Βουλγαρία)

Πολιτικές της ΕΕ για την ανάπτυξη — «Ευρώπη 2020»

ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014

Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής

Εκπαίδευση και κατάρτιση

Ένας από τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι, έως το τέλος της δεκαετίας, να διατηρεί μια θέση απασχόλησης το 75 % των ατόμων ηλικίας 20-64 ετών. Ωστόσο, η κρίση έχει οδηγήσει σε υψηλό ποσοστό ανεργίας σε όλη την Ευρώπη, η δε ανεργία των νέων φθάνει στο 24 % σε όλη την Ευρώπη, και σε χώρες όπως η Ελλάδα και η Ισπανία περισσότεροι από τους μισούς νέους που συμμετέχουν στην αγορά εργασίας είναι άνεργοι. Ταυτόχρονα, υπάρχουν περίπου δύο εκατομμύρια κενές θέσεις εργασίας στην Ευρώπη και είναι σαφές ότι υπάρχει αναντιστοιχία δεξιοτήτων. Η Επιτροπή αντιμετωπίζει αυτή την κατάσταση με διάφορους τρόπους, σε συνέχεια της πρωτοβουλίας για τον ανασχεδιασμό της εκπαίδευσης και των μέτρων που εξαγγέλθηκαν στο τέλος του 2012 για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων (μεταξύ άλλων, το σύστημα εγγυήσεων για τη νεολαία) ⁽¹⁾.

Η κ. Ανδρούλλα Βασιλείου,
επίτροπος Εκπαίδευσης,
Πολιτισμού, Πολυγλωσσίας
και Νεολαίας, στον διαγωνισμό
WorldSkills στη Λειψία
της Γερμανίας

Το υφιστάμενο πρόγραμμα διά βίου μάθησης παρέχει υποστήριξη της μαθησιακής κινητικότητας μέσω των προγραμμάτων Erasmus (τριτοβάθμια εκπαίδευση), Leonardo da Vinci (επαγγελματική εκπαίδευση), Comenius (σχολεία) και Grundtvig (εκπαίδευση ενηλίκων). Το Erasmus μαζί με το Leonardo da Vinci υποστηρίζουν περίπου 140 000 προσλήψεις νέων τον χρόνο από επιχειρήσεις και άλλους οργανισμούς ⁽²⁾. Κατά την περίοδο 2014-2020 τέσσερα εκατομμύρια άτομα, κυρίως νέοι, πρόκειται να λάβουν επιχορηγήσεις βάσει του νέου προγράμματος Erasmus+ ⁽³⁾, για να σπουδάσουν, να καταρτιστούν ή να κάνουν εθελοντική εργασία στο εξωτερικό, σε σύγκριση με δυόμισι εκατομμύρια δικαιούχους στο πλαίσιο των υφιστάμενων προγραμμάτων κινητικότητας της ΕΕ. Αυτή η διεθνής εμπειρία ενισχύει τις δεξιότητες και την απασχολησιμότητα.

Η Επιτροπή εγκαινίασε επίσης την «Ευρωπαϊκή συμμαχία για θέσεις μαθητείας» ⁽⁴⁾ τον Ιούλιο, για να συνδράμει στην καταπολέμηση της ανεργίας των νέων, με τη βελτίωση της ποιότητας, της προσφοράς και της εικόνας των θέσεων μαθητείας. Θα προωθήσει τις συμπράξεις μεταξύ χωρών και ενδιαφερομένων, ώστε να μπορούν να εντοπίζουν τα επιτυχεστερά προγράμματα μαθητείας στην ΕΕ και να εφαρμόζουν κατά παραγγελία λύσεις.

Η ομάδα υψηλού επιπέδου της ΕΕ για τον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δημοσίευσε έκθεση ⁽⁵⁾, όπου συνοψίζεται ένα ευρύ φάσμα πρακτικών και οικονομικά προσιτών συστάσεων για τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να βελτιωθεί η διδασκαλία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης μιας πρότασης για τη δημιουργία ευρωπαϊκής ακαδημίας διδασκαλίας και μάθησης, η οποία θα λειτουργεί ως πλατφόρμα για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών και των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η πλήρης αξιοποίηση των ευκαιριών τις οποίες προσφέρουν οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών και οι ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι είναι επίσης ουσιαστικής σημασίας για την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων. Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση σχετικά με το άνοιγμα της εκπαίδευσης ⁽⁶⁾, ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για πιο καινοτόμους μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης, μέσω της χρήσης των τεχνολογιών και της πρόσβασης σε ψηφιακό περιεχόμενο, για να συντελέσουν στην παροχή εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας και στην κατάκτηση των ψηφιακών δεξιοτήτων που θα απαιτούνται για το 90 % των θέσεων εργασίας έως το 2020. Ειδικότερα, τα μαζικά ανοικτά διαδικτυακά μαθήματα (massive open online courses — MOOCs) αποτελούν μια εντυπωσιακή εξέλιξη σε αυτό το πλαίσιο. Η Επιτροπή βοήθησε να ξεκινήσουν τα πρώτα πανευρωπαϊκά MOOCs, καθιστώντας διαθέσιμα δωρεάν 40 πανεπιστημιακά μαθήματα και δίνοντας τη δυνατότητα στον καθένα να έχει πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση από το σπίτι του.

Η πρωτοβουλία αυτή συνδέεται επίσης με τον μεγάλο συνασπισμό για τις ψηφιακές θέσεις εργασίας ⁽⁷⁾, μια πολυσυμμετοχική πλατφόρμα για την αντιμετώπιση της έλλειψης δεξιοτήτων τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), καθώς και για την κάλυψη των σχεδόν 900 000 κενών θέσεων εργασίας στον τομέα των ΤΠΕ (βλέπε το τμήμα «Απασχόληση και κοινωνική ένταξη»).

Απασχόληση και κοινωνική ένταξη

Απασχόληση των νέων

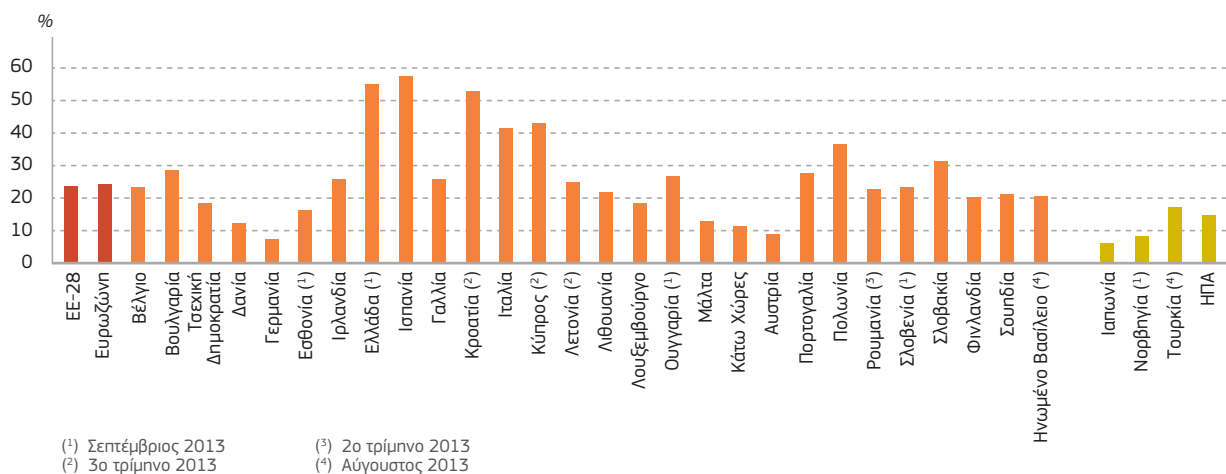
Η Επιτροπή, από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους ενδιαφερομένους, προσπαθεί να αντιμετωπίσει όλες τις πτυχές της απασχόλησης των νέων και να αξιοποιήσει τη δέσμη μέτρων για την απασχόληση των νέων, την οποία πρότεινε τον Δεκέμβριο του 2012.

Εγγυήσεις για τη νεολαία

Η Επιτροπή έχει καλέσει όλα τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή εγγυήσεις για τη νεολαία ⁽⁸⁾, οι οποίες έχουν ως στόχο να διασφαλιστεί ότι σε όλους τους νέους έως την ηλικία των 25 ετών παρέχεται ποιοτική προσφορά απασχόλησης, συνεχής εκπαίδευση, μαθητεία ή πρακτική άσκηση, εντός τεσσάρων μηνών από το τέλος της σχολικής ζωής ή από τη στιγμή που βρίσκονται στην ανεργία. Σε πολλά κράτη μέλη, για την επίτευξη του στόχου αυτού θα απαιτηθούν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η ανάπτυξη συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι εγγυήσεις για τη νεολαία θα πρέπει να αναπτυχθούν στα κράτη μέλη από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Τα κράτη μέλη θα λάβουν βοήθεια για τη χρηματοδότηση αυτής της δράσης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) —η οποία ανέρχεται σήμερα σε 10 δισεκατ. ευρώ ετησίως. Το ΕΚΤ έχει παράσχει στοχευμένη στήριξη για την απασχόληση των νέων ήδη πολύ πριν από την κρίση και είχε ρόλο αποφασιστικής σημασίας στην αντιμετώπιση της σημερινής αύξησης της ανεργίας των νέων, διαθέτοντας το 68 % του προϋπολογισμού του για έργα που μπορούν επίσης να ωφελήσουν τους νέους. Ο μελλοντικός κανονισμός του ΕΚΤ ⁽⁹⁾ περιλαμβάνει μια ειδική επενδυτική προτεραιότητα του ΕΚΤ, που στοχεύει στη διατηρήσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΑΕΚ). Τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν υψηλά ποσοστά ανεργίας των νέων αναμένεται να προσδιορίσουν τους νέους ΕΑΕΚ ως ειδική ομάδα-στόχο για χρηματοδότηση από το ΕΚΤ και να τους προσφέρουν τρόπους ένταξης στην αγορά εργασίας. Για να γίνουν πραγματικότητα οι εγγυήσεις για τη νεολαία, τα κράτη μέλη χρειάζεται επίσης να δώσουν προτεραιότητα σε μέτρα υπέρ της απασχόλησης των νέων στο πλαίσιο των εθνικών προϋπολογισμών τους.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ

Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων

Προκειμένου να εστιαστεί ακόμη πιο έντονα η χρηματοδοτική στήριξη στις περιφέρειες και τα άτομα που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία και την αεργία των νέων, το Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησαν να δημιουργήσουν μια ειδική πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων (ΠΑΝ) ⁽¹⁰⁾, η οποία θα χρηματοδοτηθεί με 3 δισεκατ. ευρώ από το ΕΚΤ και 3 δισεκατ. ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Η Επιτροπή άσκησε πιέσεις ώστε το ποσό των 6 δισεκατ. ευρώ να αναληφθεί το 2014 και το 2015, και όχι κατά την επταετή περίοδο του ΠΔΠ. Η προσπάθεια θα επικεντρωθεί σε νέους ΕΑΕΚ και σε περιφέρειες όπου το ποσοστό ανεργίας των νέων υπερβαίνει το 25 %. Η ΠΑΝ, η οποία θα ενταχθεί στον προγραμματισμό του ΕΚΤ 2014-2020, στηρίζει την εφαρμογή των εγγυήσεων για τη νεολαία. Τα κράτη μέλη που θα επωφεληθούν από την ΠΑΝ κλήθηκαν να υποβάλουν τα σχέδιά τους για την εφαρμογή των εγγυήσεων για τη νεολαία έως το τέλος Δεκεμβρίου 2013. Όλα τα άλλα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλουν τα σχέδιά τους μέχρι την άνοιξη του 2014.

Ευρωπαϊκή συμμαχία για θέσεις μαθητείας

Επιπλέον των εγγυήσεων για τη νεολαία, η Επιτροπή αναπτύσσει μια σειρά εργαλείων σε επίπεδο ΕΕ που μπορούν να βοηθήσουν τα κράτη μέλη στην καταπολέμηση της ανεργίας των νέων. Καθώς η μαθητεία και η μάθηση στον χώρο εργασίας διευκολύνει τη μετάβαση των νέων από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην εργασία, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και οι ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι εγκαινίασαν, τον Ιούλιο, την ευρωπαϊκή συμμαχία για θέσεις μαθητείας ⁽¹¹⁾. Στόχος είναι η βελτίωση της ποιότητας και της ποσότητας των θέσεων μαθητείας στο σύνολο της ΕΕ και η αλλαγή της νοοτροπίας σχετικά με τη μάθηση που προσφέρεται στο πλαίσιο της μαθητείας.

Η συμμαχία είναι μια πλατφόρμα για τη σύμπραξη μεταξύ των δημόσιων αρχών, των επιχειρήσεων, των κοινωνικών εταίρων, των παρόχων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, των οργανώσεων νεολαίας και άλλων βασικών παραγόντων, όπως τα εμπορικά επιμελητήρια, προκειμένου να συντονίζουν και να κλιμακώνουν τις διάφορες πρωτοβουλίες για την επιτυχία των προγραμμάτων τύπου μαθητείας, καθώς και να προωθούν τις εθνικές εταιρικές σχέσεις για συστήματα εναλλασσόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Οι άξονες δράσης είναι οι εξής: στοχευμένη μεταφορά γνώσεων και στήριξη για τη μεταρρύθμιση των συστημάτων μαθητείας· προώθηση των οφελών της μαθητείας· και ευφυής χρήση της χρηματοδότησης και των πόρων της ΕΕ.

Πλαίσιο ποιότητας για την πρακτική άσκηση

Σήμερα αποτελεί θέμα σοβαρού προβληματισμού το ότι ορισμένες περιόδους πρακτικής άσκησης έχουν χαμηλή μαθησιακή συνιστώσα ή ότι, στο πλαίσιο αυτό, γίνεται κατάχρηση των νέων ως φθηνού εργατικού δυναμικού. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε κατευθυντήριες γραμμές προκειμένου να μπορέσουν οι ασκούμενοι να αποκτήσουν επαγγελματική πείρα υψηλής ποιότητας υπό ασφαλείς και δίκαιες συνθήκες και να αυξήσουν τις πιθανότητές τους να βρουν μια θέση εργασίας καλής ποιότητας. Με την πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με ένα πλαίσιο ποιότητας για την πρακτική άσκηση ⁽¹²⁾ καλούνται τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι η εθνική νομοθεσία ή πρακτική σέβεται τις αρχές που καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές και, εφόσον απαιτείται, να προσαρμόσουν τη νομοθεσία τους. Βάσει των κατευθυντήριων γραμμών, απαιτείται να βασίζονται οι περίοδοι πρακτικής άσκησης σε γραπτή συμφωνία, που να καλύπτει το μαθησιακό περιεχόμενο και τους όρους εργασίας, μεταξύ των οποίων το κατά πόσον οι ασκούμενοι πληρώνονται ή αποζημιώνονται με άλλο τρόπο, καθώς και αν είναι επιλέξιμοι για κοινωνική ασφάλιση.

Ομάδες δράσης

Σημειώθηκε περαιτέρω πρόοδος το 2013 από τις ομάδες δράσης για την απασχόληση των νέων οι οποίες συγκροτήθηκαν από την Επιτροπή. Οι ομάδες αυτές, αποτελούμενες από εθνικούς υπαλλήλους και υπαλλήλους της Επιτροπής, συστάθηκαν τον Φεβρουάριο του 2012 για τα οκτώ κράτη μέλη με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας των νέων, την Ιρλανδία, την Ελλάδα, την Ισπανία, την Ιταλία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Πορτογαλία και τη Σλοβακία. Οι ομάδες δράσης επιφορτίστηκαν με την κινητοποίηση πόρων από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένου του ΕΚΤ) οι οποίοι εξακολουθούσαν να είναι διαθέσιμοι για την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, προκειμένου να στηριχθούν ευκαιρίες απασχόλησης για τους νέους και να διευκολυνθεί η πρόσβαση μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) σε χρηματοδότηση. Συνεχίστηκαν οι εργασίες, κατά το θέρους του 2013, για την εφαρμογή των αποφάσεων και την αναπροσαρμογή των προγραμμάτων, όπου χρειαζόταν, για παράδειγμα στην Ισπανία και τη Λιθουανία.

Χάρη στις εργασίες των ομάδων δράσης, μέχρι τις αρχές του 2013 είχαν επιλεγεί για ταχύτερη διάθεση ή ανακατανομή περίπου 16 δισεκατ. ευρώ από κονδύλια της ΕΕ [από το ΕΚΤ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)]. Έως τον Νοέμβριο του 2013 το ΕΚΤ και μόνον είχε ανακατανεμίσει 4,2 δισεκατ. ευρώ σε ειδικές δράσεις από τις οποίες αναμένεται να επωφεληθούν περισσότερο από ένα εκατομμύριο νέοι.

Το EURES και «Η πρώτη σου δουλειά μέσω του EURES»

Προκειμένου να βελτιωθεί η κινητικότητα και να προσφερθεί πρόσβαση σε ευκαιρίες απασχόλησης, η Επιτροπή ξεκίνησε τη μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού δικτύου δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης (EURES), με σκοπό να διαμορφωθεί ένα πραγματικά πανευρωπαϊκό δίκτυο εύρεσης εργασίας και πρόσληψης. Τον Νοέμβριο του 2012 εκδόθηκε μια απόφαση για το EURES ⁽¹³⁾, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η επιχειρησιακή λειτουργία του. Το EURES αποσκοπεί, ιδίως, στη διευκόλυνση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των κενών θέσεων εργασίας, στη βελτίωση της διαλειτουργικότητας των αγορών εργασίας και των διαδικασιών αντιστοίχισης της προσφοράς και της ζήτησης με βάση τις δεξιότητες, στην τόνωση των υπηρεσιών και στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ παρόχων υπηρεσιών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, προκειμένου να αυξηθεί η εμβέλεια του EURES. Ο στόχος του προγράμματος «Η πρώτη σου δουλειά μέσω του EURES» είναι να βοηθηθούν οι νέοι να βρουν την πρώτη τους δουλειά σε οποιοδήποτε από τα 28 κράτη μέλη και να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις να προσλαμβάνουν νέους από άλλη χώρα της ΕΕ. «Η πρώτη σου δουλειά μέσω του EURES» είναι μια πρωτοβουλία μικρής κλίμακας, με προϋπολογισμό ύψους 12 εκατ. ευρώ για μια τριετία. Αποσκοπεί στη δοκιμή της αποτελεσματικότητας των εξατομικευμένων υπηρεσιών για νεαρά άτομα με δυνατότητες κινητικότητας που αναζητούν εργασία, ηλικίας 18-30 ετών, σε συνδυασμό με κάποια οικονομική στήριξη.

Πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία

Τον Δεκέμβριο, το Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ ενέκρινε το νέο πρόγραμμα της ΕΕ για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI), στο πλαίσιο του οποίου θα διατεθούν 920 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020. Θα στηριχθούν καινοτόμοι κοινωνικές πολιτικές και θα προωθηθεί η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού (για παράδειγμα, με την ενίσχυση του προγράμματος «Η πρώτη σου δουλειά μέσω του EURES»), όπως και θα διευκολυνθεί η πρόσβαση σε μικροπιστώσεις και θα ενθαρρυνθεί η κοινωνική επιχειρηματικότητα. Στο EaSI ενσωματώνονται τρία υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και επεκτείνεται η κάλυψή τους: το πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη (Progress), το EURES και ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Μικροχρηματοδοτήσεων PROGRESS.

Ο κ. László Andor, επίτροπος Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης, παρουσιάζει τις κατευθυντήριες γραμμές που παρέχουν στους ασκουμένους τη δυνατότητα να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία υψηλής ποιότητας υπό ασφαλείς και δίκαιες συνθήκες.

Αποσπασμένοι εργαζόμενοι

Στις 9 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο συμφώνησε σε μια γενική προσέγγιση σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής, του Μαρτίου του 2012 ⁽¹⁴⁾, για τη βελτίωση της εφαρμογής των διασφαλίσεων για τους αποσπασμένους εργαζομένους που προβλέπονται στην οδηγία του 1996 για τους αποσπασμένους εργαζομένους ⁽¹⁵⁾, ανοίγοντας τον δρόμο για πιθανή συμφωνία του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου πριν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Με την πρόταση:

- ▶ τίθενται πιο φιλόδοξα πρότυπα για την αύξηση της ευαισθητοποίησης των εργαζομένων και των επιχειρήσεων σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους·
- ▶ θεσπίζονται κανόνες για τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την απόσπαση·
- ▶ αποσαφηνίζεται ο ορισμός της απόσπασης·
- ▶ ορίζονται οι αρμοδιότητες των κρατών μελών για εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τους κανόνες που θεσπίστηκαν στην οδηγία του 1996·
- ▶ απαιτείται από τις εταιρείες που χρησιμοποιούν την απόσπαση να ορίζουν έναν αρμόδιο επικοινωνίας ως σύνδεσμο με τις αρχές επιβολής και να διατηρούν τα βασικά έγγραφα διαθέσιμα στο αρχείο·
- ▶ βελτιώνεται η επιβολή των δικαιωμάτων και ο χειρισμός των καταγγελιών·
- ▶ διασφαλίζεται ότι οι διοικητικές κυρώσεις και τα πρόστιμα που επιβάλλονται στους παρόχους υπηρεσιών από τις αρχές επιβολής ενός κράτους μέλους, λόγω της μη τήρησης των απαιτήσεων της οδηγίας του 1996, μπορούν να επιβληθούν και να αποδοθούν σε άλλο κράτος μέλος.

Πλαίσιο ποιότητας για την αναδιάρθρωση

Η Επιτροπή παρουσίασε, τον Δεκέμβριο, βέλτιστες πρακτικές για την πρόβλεψη της αναδιάρθρωσης των εταιρειών και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της στους εργαζομένους και στις κοινωνικές συνθήκες, με τη μορφή ενός πλαισίου ποιότητας της ΕΕ για την πρόβλεψη της αλλαγής και της αναδιάρθρωσης (ΠΠΑ). Το πλαίσιο ποιότητας προσφέρει καθοδήγηση στις επιχειρήσεις, τους εργαζομένους, τα συνδικάτα, τις εργοδοτικές οργανώσεις και τις δημόσιες διοικήσεις, προκειμένου να διευκολύνεται η διαδικασία αναδιάρθρωσης τόσο όσον αφορά τις επιχειρήσεις όσο και τους εργαζομένους, μέσω καλύτερης πρόβλεψης και μεγαλύτερων επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο, με ταυτόχρονη ελαχιστοποίηση των κοινωνικών επιπτώσεων. Η Επιτροπή προτρέπει τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν και να προωθήσουν την εφαρμογή του πλαισίου ποιότητας και να εξετάσουν το ενδεχόμενο να το εφαρμόσουν στους εργαζομένους του δημόσιου τομέα. Επίσης, καλεί όλους τους ενδιαφερομένους να συνεργαστούν με βάση αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές.

Δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης

Οι αποτελεσματικές δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης είναι απαραίτητες για την πρακτική εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο. Για παράδειγμα, οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης βρίσκονται στην καλύτερη θέση όταν πρόκειται για παροχή συμβουλών σε άτομα που αναζητούν εργασία σχετικά με την κατάρτιση, τη μαθητεία, τις περιόδους πρακτικής άσκησης και τις ευκαιρίες περαιτέρω εκπαίδευσης που να είναι προσαρμοσμένες στην κατάστασή τους και στις απαιτήσεις των εργοδοτών.

Προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά τους, η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις ⁽¹⁶⁾ για τη δημιουργία ενός δικτύου δημόσιων υπηρεσιών για την απασχόληση που θα μπορούσε:

- ▶ να συγκρίνει τις επιδόσεις των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης με βάση σχετικούς πίνακες συγκριτικής αξιολόγησης
- ▶ να επισημάνει βέλτιστες πρακτικές
- ▶ να ενισχύσει την αμοιβαία μάθηση.

Το δίκτυο θα παρέχει επίσης στήριξη στα κράτη μέλη για την εφαρμογή στην πράξη των πολιτικών απασχόλησης, όπως των εγγυήσεων για τη νεολαία.

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο 2014-2020

Ο κανονισμός για το ΕΚΤ για την περίοδο 2014-2020 ⁽¹⁷⁾, με τις 19 επενδυτικές του προτεραιότητες σε τέσσερις θεματικούς στόχους, περιλαμβάνει έναν κατάλογο συγκεκριμένων τομέων παρέμβασης, με τρόπο πολύ σαφέστερο σε σχέση με τη νομοθετική πράξη για την προηγούμενη περίοδο (2007-2013). Το ΕΚΤ επικεντρώνεται σε ενεργητικά μέτρα για την αγορά εργασίας και την ένταξη, καθώς και στην εκπαίδευση και τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης. Επιπλέον, κάθε κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζει ότι τουλάχιστον το 20 % των πόρων του ΕΚΤ θα είναι αφιερωμένο στην κοινωνική ένταξη.

Το ΕΚΤ έχει πλήρως ευθυγραμμιστεί με τη στήριξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων, καθώς και με τη συμβολή στην επίτευξη των πρωταρχικών στόχων για την απασχόληση, την εκπαίδευση και τη μείωση της φτώχειας. Για τον λόγο αυτό, οι πόροι του ΕΚΤ κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού θα ανέλθουν τουλάχιστον στο 23 % της χρηματοδότησης για την πολιτική συνοχής.

Η θεματική συγκέντρωση αναμένεται να διασφαλίσει την εστίαση της χρηματοδότησης σε λίγες βασικές προτεραιότητες πολιτικής. Επιπλέον, έχει καταβληθεί σημαντική προσπάθεια προς την κατεύθυνση της απλούστευσης των διαδικασιών, καθώς και των καλύτερα στοχοθετημένων δαπανών για την επίτευξη περισσότερων αποτελεσμάτων.

Η μετανάστευση ως εργαλείο για την ανάπτυξη

Η νομοθεσία της ΕΕ για τη μετανάστευση, όπως η οδηγία για την μπλε κάρτα ⁽¹⁸⁾, που διευκολύνει την είσοδο και τη διαμονή των υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι αναλαμβάνουν θέσεις απασχόλησης υψηλής ειδίκευσης, συμβάλλει στην προσέλκυση ορισμένων κατηγοριών μεταναστών. Οι συννομοθέτες συμφώνησαν επί ενός συμβιβαστικού κειμένου σχετικά με την οδηγία για τους εποχικά εργαζομένους ⁽¹⁹⁾, που πρόκειται να εκδοθεί στις αρχές του 2014. Οι διαπραγματεύσεις για την οδηγία σχετικά με τις ενδοεπιχειρησιακές μεταθέσεις ⁽²⁰⁾ σημείωσαν πρόοδο, αλλά χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για να συμφωνήσουν. Η Επιτροπή ελπίζει επίσης να υπάρξει ταχεία πρόοδος όσον αφορά την πρότασή της όπου καθορίζονται κανόνες για τους υπηκόους τρίτων χωρών που έρχονται στην ΕΕ για σπουδές, επιστημονική έρευνα και άλλες ανταλλαγές ⁽²¹⁾. Προ πάντων, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν την ύπαρξη αποτελεσματικών μέτρων για την προώθηση της ένταξης ⁽²²⁾. Οι μετανάστες θα πρέπει να είναι σε θέση να αναπτύξουν πλήρως τις δυνατότητές τους σε ένα περιβάλλον όπου τα θεμελιώδη δικαιώματά τους γίνονται πλήρως σεβαστά και όπου μπορούν να πάρουν ενεργό μέρος στην κοινωνία.

Η ορθή εφαρμογή από τα κράτη μέλη της οδηγίας για την ενιαία άδεια ⁽²³⁾, που αναγνωρίζει ορισμένα δικαιώματα ισότητας σε εργαζομένους από χώρες εκτός ΕΕ, θα αποδειχθεί επίσης σημαντική.

Δέσμη κοινωνικών επενδύσεων

Η δέσμη κοινωνικών επενδύσεων εγκρίθηκε από την Επιτροπή τον Φεβρουάριο του 2013. Καθορίζει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για μεταρρυθμίσεις της κοινωνικής πολιτικής, τις οποίες είναι αναγκαίες να υλοποιήσουν τα κράτη μέλη προκειμένου να εκσυγχρονίσουν τα συστήματά τους κοινωνικής πρόνοιας. Η δέσμη κοινωνικών επενδύσεων παρέχει κατευθύνσεις πολιτικής για το πώς μπορεί να διασφαλιστεί ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο, στηριζόμενο από επαρκείς παροχές και ποιοτικές υπηρεσίες, και για το πώς μπορούν να γίνουν αποτελεσματικότερες και αποδοτικότερες οι κοινωνικές δαπάνες. Στη δέσμη κοινωνικών επενδύσεων τονίζεται επίσης η σημασία των πολιτικών ενεργοποίησης και ενδυνάμωσης, ώστε να βελτιωθεί η κοινωνική ένταξη και η πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Το βασικό στοιχείο της προσέγγισης για τις κοινωνικές επενδύσεις είναι η προετοιμασία των πολιτών να αντιμετωπίζουν κινδύνους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, και όχι απλώς η αποκατάσταση των αρνητικών συνεπειών. Η δέσμη μέτρων προβλέπει κατευθύνσεις πολιτικής σε διάφορους τομείς όπου οι στοχοθετημένες επενδύσεις, κυρίως από το ΕΚΤ, μπορούν πραγματικά να κάνουν τη διαφορά.

Έρευνα, ανάπτυξη, καινοτομία

Ένωση Καινοτομίας

Στην έκθεση σχετικά με την κατάσταση της Ένωσης Καινοτομίας το 2012 ⁽²⁴⁾ παρουσιάστηκε ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο που επιτεύχθηκε όσον αφορά τις 34 δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας Ένωση Καινοτομίας, όπου φαίνεται ότι περισσότερο από το 80 % των δεσμεύσεων ήταν σε καλό δρόμο.

Η Ένωση Καινοτομίας είναι μία από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, η οποία περιλαμβάνει 34 δράσεις που αποσκοπούν στην επίτευξη τριών στόχων:

- ▶ να επιτύχει η Ευρώπη να διακριθεί παγκοσμίως για τις επιδόσεις της στην επιστήμη·
- ▶ να αρθούν τα εμπόδια για την καινοτομία, όπως η δαπανηρή κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών, ο κατακερματισμός της αγοράς, η βραδύρρυθμη έκδοση προτύπων και οι ελλείψεις δεξιοτήτων, τα οποία σήμερα δεν επιτρέπουν στις ιδέες να φθάσουν γρήγορα στην αγορά· και
- ▶ να αλλάξει ριζικά ο τρόπος συνεργασίας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Επιτροπή παρουσίασε, τον Σεπτέμβριο, έναν νέο δείκτη των αποτελεσμάτων της καινοτομίας, για τη συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών πολιτικών καινοτομίας και την παρακολούθηση των επιδόσεων της ΕΕ έναντι των κυριότερων εμπορικών εταίρων της. Ο δείκτης μετρά τον βαθμό στον οποίο οι ιδέες που πηγάζουν από καινοτόμους τομείς είναι σε θέση να φθάσουν στην αγορά, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται καλύτερες θέσεις εργασίας και η Ευρώπη να γίνεται πιο ανταγωνιστική.

Ο πίνακας επιδόσεων για την Ένωση Καινοτομίας το 2013, που δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο ⁽²⁵⁾, έδειξε ότι οι επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας στην ΕΕ έχουν βελτιωθεί από έτος σε έτος, παρά την οικονομική κρίση, αλλά το χάσμα καινοτομίας μεταξύ των κρατών μελών διευρύνεται. Η «Εκθεση για την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης Καινοτομίας» του 2013 ⁽²⁶⁾ δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο και έδειξε ότι η Ευρώπη παραμένει το κύριο κέντρο παραγωγής γνώσης στον κόσμο, αλλά υστερεί σε σχέση με τη Βόρεια Αμερική και την Ασία στις ταχέως αναπτυσσόμενες τεχνολογίες του μέλλοντος.

Στήριξη της έρευνας και της καινοτομίας από την πολιτική συνοχής της ΕΕ

Η έρευνα και η καινοτομία εξακολούθησαν να επωφελούνται από επενδύσεις στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ το 2013 (περίπου το 25 % της διαθέσιμης χρηματοδότησης επενδύεται σήμερα σε αυτό τον τομέα). Με τη μεταρρύθμιση της πολιτικής συνοχής, που συμφωνήθηκε τον Δεκέμβριο, θα απαιτηθεί, για πρώτη φορά, να διαθέτουν όλες οι περιφέρειες της ΕΕ ένα ελάχιστο ποσοστό των διαθέσιμων κονδυλίων για την περίοδο 2014-2020 για έρευνα και καινοτομία, καθώς και για την ανάπτυξη «έξυπνων στρατηγικών εξειδίκευσης» για κάθε περιφέρεια.

Ο κ. Máire Geoghegan-Quinn, επίτροπος Έρευνας, Καινοτομίας και Επιστήμης, επισκέπτεται το Εθνικό Ινστιτούτο Φυσικής και Πυρηνικής Μηχανικής Horia Hulubei (IFIN HH) στη Ρουμανία.

Έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο

Το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (ΠΠ7), το οποίο ξεκίνησε το 2007, ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο. Κατά την επταετή διάρκειά του βοήθησε να χρηματοδοτηθούν περισσότερα από 22 000 ερευνητικά έργα, με συνεισφορά από τον προϋπολογισμό της ΕΕ που υπερέβη τα 40 δισεκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των περίπου 4 000 δικαιούχων των επιχορηγήσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας. Η «έκτη έκθεση παρακολούθησης του ΠΠ7» ⁽²⁷⁾, που δημοσιεύτηκε τον Αύγουστο, έδειξε ότι σχεδόν το 17 % όλων των συμμετεχόντων ήταν ΜΜΕ.

«Ορίζοντας 2020»

Η νομοθεσία για το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»⁽²⁸⁾, το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έρευνα και την καινοτομία για την περίοδο 2014-2020, εκδόθηκε τον Δεκέμβριο. Με προϋπολογισμό που ανέρχεται σε σχεδόν 80 δισεκατ. ευρώ, περίπου 30 % περισσότερο σε πραγματικούς όρους σε σύγκριση με το προηγούμενο πρόγραμμα-πλαίσιο (ΠΠ7), και με απλούστερους κανόνες συμμετοχής, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» αποτελεί το μεγαλύτερο ερευνητικό πρόγραμμα της ΕΕ μέχρι τώρα και ένα από τα μεγαλύτερα παγκοσμίως ερευνητικά προγράμματα με δημόσια χρηματοδότηση.

Το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζοντας 2020» θα βοηθήσει να κατοχυρωθεί το μελλοντικό γνωστικό υπόβαθρο της ευρωπαϊκής οικονομίας και θα συμβάλει μακροπρόθεσμα στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Στηριζόμενο σε τρεις πυλώνες —επιστήμη αριστείας, βιομηχανική υπεροχή και κοινωνιακές προκλήσεις—, θα χρηματοδοτήσει όλα τα είδη δραστηριοτήτων, από επιστημονική έρευνα αιχμής έως προσανατολισμένη προς την αγορά καινοτομία.

Το πρόγραμμα, για πρώτη φορά, συγκεντρώνει όλη τη χρηματοδότηση σε επίπεδο ΕΕ για έρευνα και καινοτομία σε ένα ενοποιημένο πλαίσιο, με μια ενιαία δέσμη κανόνων, και θα περιορίσει δραστικά τη γραφειοκρατία. Με πρωταρχικό στόχο ένα πιο συνεκτικό, απλούστερο πρόγραμμα, αναμένεται να διευκολυνθεί η συμμετοχή ιδίως μικρότερων ερευνητικών οργανισμών και μικρών επιχειρήσεων.

Εμβληματικές πρωτοβουλίες για μελλοντικές και αναδυόμενες τεχνολογίες

Οι εμβληματικές πρωτοβουλίες για μελλοντικές και αναδυόμενες τεχνολογίες (FET) έχουν μελετηθεί κατά τρόπο ώστε να έχουν μετασχηματιστικές επιπτώσεις στην επιστήμη, την τεχνολογία και την κοινωνία εν γένει. Είναι εξαιρετικά φιλόδοξες και βασίζονται στη συνεργασία μεταξύ διαφόρων επιστημονικών πεδίων, κοινοτήτων και προγραμμάτων, με ανάγκη συνεχούς υποστήριξης έως και επί δεκαετία. Μετά από πολύ επιλεκτική προετοιμασία, επιλέχθηκαν το 2013 δύο πρωτοβουλίες —το «Πρόγραμμα Ανθρώπινος Εγκέφαλος» και το «Γραφένιο»— στο πλαίσιο του ΠΠ7⁽²⁹⁾. Αμφότερες οι πρωτοβουλίες έχουν τεράστιο δυναμικό για τη δημιουργία επανάστασης στην επόμενη γενιά προϊόντων και υλικών σε πολλούς τομείς, παρέχοντας ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε ένα ευρύ φάσμα τομέων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η υγεία και η γήρανση, τα φάρμακα, τα χημικά προϊόντα, τα ηλεκτρονικά προϊόντα και οι ΤΠΕ.

Προορισμός: Ευρώπη

Προκειμένου να προσελκύσει ερευνητές υψηλής εξειδίκευσης στην Ευρώπη, η ΕΕ διοργάνωσε, το 2013, τρεις εκδηλώσεις «Προορισμός: Ευρώπη» στις Ηνωμένες Πολιτείες. Στις εκδηλώσεις αυτές προβλήθηκε η αριστεία της ευρωπαϊκής έρευνας και καινοτομίας και υπήρξε ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ευκαιρίες σταδιοδρομίας και τις δυνατότητες χρηματοδότησης που είναι διαθέσιμες μέσω των πρωτοβουλιών της ΕΕ, όπως είναι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας και οι δράσεις Marie Skłodowska-Curie, καθώς και μέσω των προγραμμάτων των κρατών μελών.

Δέσμη επενδύσεων καινοτομίας

Τον Ιούλιο η Επιτροπή ενέκρινε τη δέσμη επενδύσεων καινοτομίας, όπου προτείνει τη δημιουργία επίσημων συμπράξεων στην έρευνα και την καινοτομία με τη βιομηχανία και τα κράτη μέλη σε καίριους στρατηγικούς τομείς, όπως η βιοοικονομία, η αεροναυτική και τα ηλεκτρονικά. Συνολικά, οι έξι συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα και οι τέσσερις συμπράξεις μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα θα έχουν προτεινόμενο προϋπολογισμό ύψους περίπου 22 δισεκατ. ευρώ, εκ των οποίων περίπου 8 δισεκατ. ευρώ από το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζοντας 2020» θα διασφαλίσουν 10 δισεκατ. ευρώ από τη βιομηχανία και 4 δισεκατ. ευρώ από τα κράτη μέλη. Με τις πρωτοβουλίες αυτές θα τονωθεί η ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας της ΕΕ σε τομείς που προσφέρουν θέσεις εργασίας υψηλής ποιότητας και επίσης θα βρεθούν λύσεις σε σημαντικές προκλήσεις για την κοινωνία.

Αφίσα της εκστρατείας
«Προορισμός: Ευρώπη»

Το ψηφιακό θεματολόγιο

Η νομοθετική δέσμη «διασυνδεδεμένη ήπειρος»: δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς τηλεπικοινωνιών στην ΕΕ

Καθώς ο κόσμος κινείται ταχέως προς μια οικονομία που βασίζεται στο διαδίκτυο —που επηρεάζει άμεσα τα πάντα, από τις παραδοσιακές υπηρεσίες, όπως οι τραπεζικές και οι ασφαλιστικές, έως τους νέους τομείς, όπως οι ηλεκτρονικές λιανικές πωλήσεις, και από τη βιομηχανική παραγωγή έως τον ενεργειακό εφοδιασμό—, η χρήση των ΤΠΕ θεωρείται όλο και περισσότερο πηγή της έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης που προβλέπεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» ⁽³⁰⁾.

Ωστόσο, η ΕΕ δεν διαθέτει γνήσια ενιαία αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η ΕΕ είναι κατακερματισμένη σε χωριστές εθνικές αγορές και, ως εκ τούτου, χάνει μια σημαντική πηγή δυναμικής ανάπτυξης, σύμφωνα με τον ετήσιο πίνακα αποτελεσμάτων του ψηφιακού θεματολογίου, που καταρτίζεται από την Επιτροπή ⁽³¹⁾.

Η Επιτροπή έχει εγκρίνει νομοθετική δέσμη για μια «διασυνδεδεμένη ήπειρο» ⁽³²⁾, με σκοπό τη δημιουργία μιας διασυνδεδεμένης, ανταγωνιστικής ηπείρου, καθώς και βιώσιμων θέσεων εργασίας και βιομηχανιών, ανταποκρινόμενη σε αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να δημιουργηθεί μια ενιαία αγορά τηλεπικοινωνιών, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που έχουν επιβεβαιωθεί στον πίνακα αποτελεσμάτων.

Η κ. Neelie Kroes, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδια για το ψηφιακό θεματολόγιο, στην εκδήλωση «ICT 2013 — Create, connect, grow» στο Βίλνιους της Λιθουανίας

Λιγότερο σκάψιμο ίσον φτηνότερα ευρυζωνικά

Η Επιτροπή πρότεινε νέους κανόνες ⁽³³⁾ για την περικοπή του κόστους εγκατάστασης διαδικτύου υψηλής ταχύτητας κατά 30 %. Τα έργα πολιτικού μηχανικού, όπως η εκσκαφή ορυγμάτων σε δρόμους για τοποθέτηση οπτικών ινών, φθάνουν έως και στο 80 % του κόστους εγκατάστασης δικτύων υψηλής ταχύτητας. Με την πρόταση αυτή οι επιχειρήσεις μπορούν να εξοικονομήσουν 40-60 δισεκατ. ευρώ.

Οι στόχοι του προτεινόμενου κανονισμού είναι να μειωθεί ουσιαστικά το κόστος έργων πολιτικού μηχανικού, καθώς και το κόστος που δημιουργείται από περιττό διοικητικό φόρτο, και να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της ανάπτυξης υποδομής ηλεκτρονικών επικοινωνιών υψηλών ταχυτήτων, με την κλιμακούμενη ανάπτυξη των υφιστάμενων βέλτιστων πρακτικών σε ολόκληρη την ΕΕ και τη βελτίωση των συνθηκών για την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς σε έναν τομέα που στηρίζει την ανάπτυξη σχεδόν όλων των κλάδων της οικονομίας.

Το ψηφιακό θεματολόγιο προσφέρει άπειρες ευκαιρίες.

Ηλεκτρονική τιμολόγηση

Η ηλεκτρονική τιμολόγηση είναι ένα σημαντικό βήμα προς την ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση (ηλεκτρονική διακυβέρνηση) στην Ευρώπη —μια από τις προτεραιότητες του ψηφιακού θεματολογίου— και μπορεί να αποφέρει σημαντικά οικονομικά, καθώς και περιβαλλοντικά, οφέλη. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις δημόσιες συμβάσεις σε ολόκληρη την ΕΕ θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα εξοικονόμηση έως και 2,3 δισεκατ. ευρώ. Για να προωθηθεί περαιτέρω η καθιέρωση ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων στην Ευρώπη, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 26 Ιουνίου, πρόταση οδηγίας για την ηλεκτρονική τιμολόγηση στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων ⁽³⁴⁾. Με την πρωτοβουλία αυτή θα μπορούσε να εξαλειφθεί ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς, με την προώθηση της χρήσης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στον δημόσιο τομέα [ηλεκτρονική τιμολόγηση μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών (B2G)] και την αύξηση της διαλειτουργικότητας των εθνικών συστημάτων ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

Υποστήριξη για το ψηφιακό θεματολόγιο από την πολιτική συνοχής της ΕΕ

Το 2013 οι ΤΠΕ εξακολούθησαν να επωφελούνται από τις επενδύσεις στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ. Έχουν επενδυθεί περίπου 14,6 δισεκατ. ευρώ από την αρχή της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, γεγονός το οποίο βοήθησε να συνδεθούν επιπλέον περίπου 4,7 εκατομμύρια πολίτες στις ευρυζωνικές συνδέσεις. Με τη μεταρρύθμιση της πολιτικής συνοχής, που συμφωνήθηκε τον Δεκέμβριο ⁽³⁵⁾, θα απαιτηθεί, για πρώτη φορά, να διαθέτουν όλες οι περιφέρειες της ΕΕ ένα ελάχιστο ποσοστό των διαθέσιμων κονδυλίων για την περίοδο 2014-2020 σε επενδύσεις συνδεδεμένες με το ψηφιακό θεματολόγιο.

Βιομηχανική πολιτική και ΜΜΕ

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις — ενεργοποίηση του επιχειρηματικού δυναμικού της Ευρώπης

Μετά από μια πενταετία κατά την οποία οι ΜΜΕ είχαν να αντιμετωπίσουν ένα αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον, το 2013 ήταν η πρώτη χρονιά από το 2008 που παρουσίασαν συνδυασμένη αύξηση της συνολικής απασχόλησης και της προστιθέμενης αξίας. Αν εξεταστεί στο πλαίσιο του πρωτοφανούς βάθους και της πολυπλοκότητας της κρίσης, αυτή η ανάκαμψη απέδειξε την ανθεκτικότητα του τομέα των ΜΜΕ ⁽³⁶⁾.

Για να επανέλθει η ανάπτυξη και να αυξηθούν τα ποσοστά απασχόλησης, η Ευρώπη χρειάζεται περισσότερους επιχειρηματίες. Οι νέες εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, δημιουργούν περισσότερες από τέσσερα εκατομμύρια νέες θέσεις απασχόλησης κάθε χρόνο —85 % επί του συνόλου των νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα στην ΕΕ. Αναγνωρίζοντας τον ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι επιχειρηματίες στην οικονομική ανάκαμψη, η Επιτροπή δρομολόγησε, τον Ιανουάριο, το «Πρόγραμμα δράσης για την επιχειρηματικότητα 2020» ⁽³⁷⁾. Με συνδυασμό επενδύσεων, προηγμένων κανονιστικών ρυθμίσεων και εκπαιδευτικών ευκαιριών, το πρόγραμμα δράσης θα συνδράμει την προσπάθεια για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Ο κ. Antonio Tajani, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για θέματα βιομηχανίας και επιχειρηματικότητας, στα εγκαίνια της Ευρωπαϊκής Διαστημικής Έκθεσης στη Ρώμη (Ιταλία)

Πρώθηση μιας βιομηχανικής αναγέννησης για την υπέρβαση της οικονομικής κρίσης

Ένα δίδαγμα που εμπεδώθηκε από την κρίση είναι ότι η Ευρώπη χρειάζεται να διατηρήσει ισχυρό βιομηχανικό τομέα ως κεντρικό μέρος της οικονομίας της, καθώς αυτός αποτελεί νευραλγικό στοιχείο για την καινοτομία, τη δημιουργία αξίας και την απασχόληση. Μολοντί έχουν σταθεροποιηθεί οι επιδόσεις της βιομηχανίας, το μερίδιο της βιομηχανίας στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕγχΠ) της Ευρώπης υποχώρησε από το 15,5 % το 2012 στο 15,1 % το καλοκαίρι του 2013 ⁽³⁸⁾. Η σύγκλιση μεταξύ των βιομηχανικών πλέον ανταγωνιστικών χωρών και των χωρών με μέτριες επιδόσεις στην ΕΕ βρίσκεται σε στασιμότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρώπη πρέπει να αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματα που διαθέτει.

- ▶ Η βιομηχανία της ΕΕ εξακολουθεί να κατέχει ηγετική θέση παγκοσμίως σε διάφορους μεταποιητικούς τομείς, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι τομείς των χημικών προϊόντων, των μηχανών, των μετάλλων και της αυτοκινητοβιομηχανίας.
- ▶ Το μερίδιο της ΕΕ στις παγκόσμιες εξαγωγές έχει μειωθεί κατά τα τελευταία έτη, αλλά συνολικά παρέμεινε εντυπωσιακά ανθεκτικό, παρά την ισχυρή ανάπτυξη της Κίνας και άλλων αναδυόμενων οικονομιών.

Μέτρα της Επιτροπής για να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να ξεπεράσουν την κρίση

Στήριξη για τη χαλυβουργία

Τον Ιούνιο η Επιτροπή πρότεινε σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή χαλυβουργία ⁽³⁹⁾. Προτείνει συγκεκριμένες δράσεις πολιτικής για τον τομέα του χάλυβα, ο οποίος βρίσκεται ενώπιον σοβαρών προκλήσεων. Ένας τρόπος για την αντιμετώπισή τους είναι να στηριχθεί η ζήτηση για χάλυβα που παράγεται στην ΕΕ, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, με τέτοιες ενέργειες ώστε να διασφαλιστεί ότι οι παραγωγοί χάλυβα της ΕΕ έχουν ισότιμη πρόσβαση στις αγορές εκτός ΕΕ, με θεμιτές εμπορικές πρακτικές. Επίσης, χρειάζεται να μειωθεί το κόστος για τη βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένου εκείνου που προκύπτει από τη νομοθεσία της ΕΕ. Η καινοτομία, η ενεργειακή απόδοση και οι βιώσιμες διαδικασίες παραγωγής είναι ζωτικής σημασίας για την επόμενη γενιά προϊόντων χάλυβα τα οποία είναι απαραίτητα και για άλλους βασικούς ευρωπαϊκούς κλάδους. Το σχέδιο δράσης προβλέπει επίσης στοχευμένα μέτρα για τη στήριξη της απασχόλησης στον εν λόγω τομέα και συνοδευτικά μέτρα για την αναδιάρθρωση ώστε να διασφαλιστεί ότι το υψηλά ειδικευμένο εργατικό δυναμικό θα παραμείνει στην Ευρώπη.

Στήριξη για τον κατασκευαστικό κλάδο

Οι κατασκευαστικές εταιρείες που επιθυμούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ θα πρέπει να γνωρίζουν τις προκλήσεις που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν. Οι απαιτήσεις που αφορούν την απασχόληση, το περιβάλλον και την ασφάλεια μπορεί να διαφέρουν, όπως και εκείνες που ισχύουν για τα δομικά υλικά και προϊόντα. Το 2013 η Επιτροπή ανέλαβε ορισμένες πρωτοβουλίες για να βοηθήσει τον κατασκευαστικό κλάδο. Ένα παράδειγμα είναι ο νέος κανονισμός για τα δομικά προϊόντα ⁽⁴⁰⁾, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο. Ο κανονισμός θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις να υπερβούν αυτές τις δυσκολίες, προσφέροντας στις κατασκευαστικές εταιρείες τις πληροφορίες που τους χρειάζονται για να επιτύχουν και σε άλλες χώρες της ΕΕ ⁽⁴¹⁾.

Στήριξη για τη βιομηχανία άμυνας και ασφάλειας

Η αμυντική βιομηχανία στην ΕΕ απασχολεί περίπου 400 000 εργαζομένους και είχε κύκλο εργασιών περίπου 96 δισεκατ. ευρώ το 2012. Αποτελεί κινητήρια δύναμη για την καινοτομία και αναπτύσσει τις ικανότητες που απαιτούνται για την κατοχύρωση της ασφάλειας και της άμυνας της Ευρώπης. Ταυτοχρόνως, ο τομέας πλήττεται από τους δημοσιονομικούς περιορισμούς και τον κατακερματισμό της αγοράς. Τον Ιούλιο η Επιτροπή εξέδωσε ένα σχέδιο δράσης ⁽⁴²⁾, όπου περιλαμβάνονται προτάσεις για την προώθηση της καινοτομίας, της ανάπτυξης και της απασχόλησης, μέσω της προώθησης των συνεργειών μεταξύ στρατιωτικού και μη στρατιωτικού τομέα, και μέτρα για τη στήριξη των ΜΜΕ στον τομέα της άμυνας. Η εν λόγω ανακοίνωση συζητήθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου του 2013, μαζί με τα εξής τρία κύρια θέματα: μια γνήσια εσωτερική αγορά στον τομέα της άμυνας· μια ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική που να δημιουργεί ευκαιρίες για όλα τα κράτη μέλη και τις βιομηχανίες όλων των μεγεθών σε ολόκληρη την ΕΕ· και συνεργείες μεταξύ των μη στρατιωτικών ερευνητικών προγραμμάτων, του προγράμματος-πλαίσιου «Ορίζοντας 2020», καθώς και των προγραμμάτων που συντονίζονται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας ⁽⁴³⁾. Επί αυτής της βάσεως, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσδιόρισε μια σειρά δράσεων προτεραιότητας, που περιστρέφονται γύρω από τρεις άξονες: αύξηση της αποτελεσματικότητας, της προβολής και του αντικτύπου της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας· ενίσχυση της ανάπτυξης ικανοτήτων· και ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας ⁽⁴⁴⁾.

Μειωμένα τέλη για τις ΜΜΕ βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ για τις χημικές ουσίες

Η Επιτροπή μείωσε τα τέλη και τις χρεώσεις που πρέπει να καταβάλλουν οι ΜΜΕ για την καταχώριση χημικών ουσιών. Η ενέργεια αυτή αναμένεται να βοηθήσει τις ΜΜΕ που παράγουν ή εμπορεύονται χημικά προϊόντα να παραμείνουν ανταγωνιστικές στη σημερινή δυσχερή κατάσταση της αγοράς. Ανάλογα με το μέγεθος της εταιρείας, οι ΜΜΕ μπορούν να επωφεληθούν από μειώσεις ύψους 35-95 %, σε σύγκριση με τα συνήθη τέλη καταχώρισης, και 25-90 %, σε σύγκριση με τα συνήθη τέλη για αιτήσεις χορήγησης άδειας.

Βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση

Η πρόσβαση σε χρηματοδότηση εξακολουθεί να είναι ένα από τα ζητήματα που προβληματίζουν πολύ τις ΜΜΕ στην ΕΕ. Οι καινούργιες και οι μικρότερες επιχειρήσεις είναι αυτές που πλήττονται περισσότερο, σύμφωνα με την επισκόπηση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, του 2013 ⁽⁴⁵⁾. Περίπου το ένα τρίτο των ΜΜΕ που συμμετείχαν στην έρευνα δεν κατόρθωσε να λάβει την πλήρη χρηματοδότηση που είχε προγραμματίσει κατά το 2013, και το 15 % των συμμετεχόντων στην έρευνα ήταν της γνώμης ότι η πρόσβαση σε χρηματοδότηση αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για την εταιρεία τους. Τα τελευταία χρόνια η Επιτροπή καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για τη βελτίωση της κατάστασής τους. Με προϋπολογισμό ύψους 1,1 δισεκατ. ευρώ, οι εγγυήσεις που χρηματοδοτούνται από την Επιτροπή, στο πλαίσιο του προγράμματος-πλασίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP), συνέβαλαν στην κινητοποίηση δανείων αξίας άνω των 13 δισεκατ. ευρώ έως το τέλος του 2012, τα οποία τόνωσαν σχεδόν 220 000 μικρές επιχειρήσεις σε όλη την Ευρώπη. Οι εν λόγω προσπάθειες θα συνεχιστούν κατά τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020, με τη βοήθεια του προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (COSME).

Αύξηση κεφαλαίου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Τον Ιανουάριο και τα 27 κράτη μέλη ενέκριναν ομόφωνα αύξηση κεφαλαίου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ), ύψους 10 δισεκατ. ευρώ, το οποίο έχει καταβληθεί πλήρως. Η αύξηση κεφαλαίου θα επιτρέψει στο ίδρυμα μακροπρόθεσμου δανεισμού της Ευρώπης να χορηγήσει έως 60 δισεκατ. ευρώ για επιπλέον δάνεια, κατά τη διάρκεια περιόδου τριών ετών, για οικονομικά βιώσιμα έργα σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι ΜΜΕ θα είναι ένας από τους τέσσερις τομείς προτεραιότητας όπου θα διατεθεί ο πρόσθετος δανεισμός, ενώ οι άλλοι τρεις θα είναι η καινοτομία και οι δεξιότητες, η καθαρή ενέργεια και οι σύγχρονες υποδομές.

Το πρόσθετο κεφάλαιο καταβλήθηκε από κάθε κράτος μέλος κατ' αναλογία με τη σημερινή του συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο και προστίθεται στα 50 δισεκατ. ευρώ τακτικού ετήσιου δανεισμού από την ΕΤΕπ.

Η έδρα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων στο Λουξεμβούργο

Στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων από την πολιτική συνοχής της ΕΕ

Το 2013 οι ΜΜΕ εξακολούθησαν να επωφελούνται από τις επενδύσεις στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ. Έχει παρασχεθεί στήριξη σε περισσότερες από 73 500 νεοσυσταθείσες επιχειρήσεις και έχουν δημιουργηθεί 263 000 θέσεις εργασίας σε ΜΜΕ από την έναρξη της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου. Με τη μεταρρύθμιση της πολιτικής συνοχής, που συμφωνήθηκε τον Δεκέμβριο, θα απαιτηθεί, για πρώτη φορά, να διαθέτουν όλες οι περιφέρειες της ΕΕ ένα ελάχιστο ποσοστό των διαθέσιμων κονδυλίων για την περίοδο 2014-2020 για στήριξη των ΜΜΕ. Στόχος είναι να διπλασιαστεί η σημερινή στήριξη σε περίπου 140 δισεκατ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020, εν μέρει μέσω της αυξημένης χρήσης χρηματοδοτικών μέσων.

Αντιμετώπιση των διασυνοριακών φορολογικών εμποδίων

Ως απάντηση στους βασικούς προβληματισμούς που εκφράστηκαν από τις επιχειρήσεις, η Επιτροπή πρότεινε, στα τέλη του 2013, μια νέα τυποποιημένη δήλωση ΦΠΑ, η οποία θα μπορούσε να περιορίσει το κόστος για τις επιχειρήσεις στην ΕΕ κατά 15 δισεκατ. ευρώ ετησίως ⁽⁴⁶⁾. Σκοπός αυτής της πρωτοβουλίας είναι να εξαλειφθεί η γραφειοκρατία για τις επιχειρήσεις, να διευκολυνθεί η φορολογική συμμόρφωση και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των φορολογικών υπηρεσιών σε ολόκληρη την Ένωση.

Η πρόταση αντικατοπτρίζει πλήρως τη δέσμευση της Επιτροπής για έξυπνη νομοθεσία και είναι μία από τις πρωτοβουλίες που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT), με σκοπό την απλούστευση των κανόνων και τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις.

Καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών

Τόσο εντός όσο και εκτός των συνόρων της χώρας τους, οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ είναι ιδιαίτερα ευάλωτες σε καθυστερήσεις πληρωμών, οι οποίες είναι η αιτία μίας στις τέσσερις πτωχεύσεις στην Ευρώπη. Η έλλειψη προστασίας για τις ΜΜΕ όχι μόνο παραλύει τις επιχειρήσεις και ανακόπτει την οικονομική ανάπτυξη, αλλά ενδέχεται επίσης να αποθαρρύνει δυνητικούς επιχειρηματίες να αναλάβουν κινδύνους. Οι κανόνες της ΕΕ, που αποφασίστηκαν το 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές ⁽⁴⁷⁾ εφαρμόστηκαν από τα κράτη μέλη στην εθνική τους νομοθεσία το 2013. Βάσει αυτών των κανόνων, οι δημόσιες αρχές υποχρεούνται να πληρώνουν για αγαθά και υπηρεσίες εντός 30 ημερολογιακών ημερών ή, σε ιδιαίτερα εξαιρετικές συνθήκες, εντός 60 ημερών. Οι επιχειρήσεις είναι πλέον υποχρεωμένες να πληρώνουν τα τιμολόγια τους εντός 60 ημερολογιακών ημερών.

REFIT — ελάφρυνση, απλούστευση και μείωση του κόστους της ενωσιακής νομοθεσίας

Η νομοθέτηση σε επίπεδο ΕΕ προσθέτει αξία σε τομείς όπως ο ανταγωνισμός, το εμπόριο και η εσωτερική αγορά για τη δημιουργία ισότιμων όρων ανταγωνισμού που δημιουργούν ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές. Προστατεύει επίσης την υγεία, την ασφάλεια και τα δικαιώματα των πολιτών. Η ενωσιακή νομοθεσία θεσπίζει ένα κοινό πλαίσιο με την αντικατάσταση ή την εναρμόνιση 28 διαφορετικών εθνικών νομοθεσιών. Επιτρέπει στα κράτη μέλη της ΕΕ να συνεργάζονται για την αντιμετώπιση προβλημάτων που δεν γνωρίζουν εθνικά σύνορα.

Ωστόσο, η εξασφάλιση ότι η ενωσιακή νομοθεσία είναι κατάλληλη για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται είναι ουσιώδης για την επαναφορά της Ευρώπης στην πορεία βελτίωσης της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Στον λόγο που εκφώνησε τον Σεπτέμβριο για την κατάσταση της Ένωσης το 2013 ⁽⁴⁸⁾, ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Επιτροπής, τόνισε τη σημασία της έξυπνης νομοθεσίας και δήλωσε ότι η ΕΕ πρέπει να δίνει «μεγάλη σημασία σε σημαντικά θέματα και μικρότερη σε λιγότερο σημαντικά».

Η Επιτροπή κατέβαλε, τα τελευταία χρόνια, συντονισμένη προσπάθεια με στόχο τον εξορθολογισμό της νομοθεσίας και τη μείωση του ρυθμιστικού φόρτου. Από το 2005 η Επιτροπή ενέκρινε 660 πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην απλούστευση, την κωδικοποίηση ή την αναδιατύπωση νομοθετικών πράξεων. Έχουν καταργηθεί πάνω από 5 590 νομικές πράξεις.

Οι διαβουλεύσεις με τις ΜΜΕ για τις «10 επαχθέστερες» νομοθετικές ρυθμίσεις της ΕΕ έδωσαν τη δυνατότητα να ενταχθούν οι προτεραιότητες των επιχειρήσεων στο πρόγραμμα της Επιτροπής για τον έλεγχο της καταλληλότητας των νομοθετικών ρυθμίσεων. Τον Μάρτιο η διαβούλευση κατέδειξε ότι οι πλέον επαχθείς κανόνες για τις ΜΜΕ είναι η καταχώριση, η αξιολόγηση, η αδειοδότηση και οι περιορισμοί των χημικών προϊόντων (REACH), ο φόρος προστιθέμενης αξίας, η ασφάλεια των προϊόντων, η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, η προστασία των δεδομένων, τα απόβλητα, η αγορά εργασίας, οι συσκευές ελέγχου στον τομέα των οδικών μεταφορών, οι δημόσιες συμβάσεις και ο εκσυγχρονισμένος τελωνειακός κώδικας.

Σε συνέχεια των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο της ανακοίνωσης σχετικά με την καταλληλότητα του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ ⁽⁴⁹⁾ τον Δεκέμβριο του 2012, με την οποία ξεκίνησε η εφαρμογή του προγράμματος REFIT, η Επιτροπή καθόρισε τον Οκτώβριο, για κάθε τομέα πολιτικής, τα θέματα στα οποία θα αναλάβει περαιτέρω δράση με σκοπό την απλούστευση ή την κατάργηση νομοθετικών πράξεων της ΕΕ, την ελάφρυνση του φόρτου που επιβιβάζονται οι επιχειρήσεις και τη διευκόλυνση της εφαρμογής.

Στην ανακοίνωση του Οκτωβρίου ⁽⁵⁰⁾ περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα ελέγχου της νομοθεσίας της ΕΕ και καθορίζεται ευρεία δέσμη δράσεων, οι οποίες είτε τίθενται ήδη σε εφαρμογή είτε υποβάλλονται στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Επιπλέον, η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα δημοσιεύσει έναν πίνακα αποτελεσμάτων για την παρακολούθηση της προόδου σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Διαστημική πολιτική και δορυφορική πλοήγηση

Galileo

Μέχρι σήμερα οι ανά τον κόσμο χρήστες του παγκόσμιου δορυφορικού συστήματος πλοήγησης (GNSS) ήταν αναγκασμένοι να εξαρτώνται από τα σήματα του αμερικανικού συστήματος GPS και του ρωσικού συστήματος Glonass. Το πρόγραμμα Galileo της ΕΕ παρέχει στους χρήστες ένα νέο και αξιόπιστο εναλλακτικό σύστημα, το οποίο διαχειρίζεται πολιτικές και όχι στρατιωτικές αρχές.

Αν και η ευρωπαϊκή αυτονομία αποτελούσε βασικό στόχο της δημιουργίας του νέου συστήματος, το Galileo είναι ωστόσο απόλυτα διαλειτουργικό με το GPS και το Glonass, γεγονός που το καθιστά νέο στοιχείο πλήρως ενσωματωμένο στο παγκόσμιο σύστημα δορυφορικής πλοήγησης και θεμέλιο λίθο που θα επιτρέψει τον ακριβέστερο και πιο αξιόπιστο εντοπισμό θέσης, ακόμη και σε ταχέως αναπτυσσόμενες πόλεις όπου οι ουρανοξύστες μπορούν να παρεμποδίσουν τα σήματα.

Το Galileo δημιουργεί ένα φάσμα νέων επιχειρηματικών ευκαιριών για τους κατασκευαστές εξοπλισμού, τους φορείς ανάπτυξης εφαρμογών και τους παρόχους υπηρεσιών με μεγάλη αξιοπιστία.

Το 2013 οι δοκιμές σχετικά με τα σήματα που παράγονται από τους τέσσερις δορυφόρους του παγκόσμιου συστήματος δορυφορικής πλοήγησης της ΕΕ που βρίσκονται ήδη σε τροχιά απέδειξαν την εξαιρετική ποιότητα και ακρίβεια των σημάτων, που ξεπερνά και τις προσδοκίες. Το Galileo αναμένεται να παράσχει τις πρώτες υπηρεσίες του στα τέλη του 2014 ή στις αρχές του 2015.

Η Επιτροπή σκοπεύει να συνδυάσει το σύστημα που θα δημιουργηθεί βάσει του προγράμματος Galileo με το αντίστοιχο σύστημα των ΗΠΑ, το GPS, προκειμένου να αυξηθεί η ασφάλεια των πτήσεων. Η συνέργεια αυτή, που αποτελεί διμερή συμφωνία ΕΕ-ΗΠΑ με παγκόσμιο αντίκτυπο, θα συμβάλει στη μεγαλύτερη ασφάλεια των αεροπορικών ταξιδιών και στη θέσπιση απαραίτητων διεθνών προτύπων για τα συστήματα εναέριας κυκλοφορίας.

Πύραυλος έτοιμος να μεταφέρει δύο δορυφόρους του συστήματος Galileo σε τροχιά

Copernicus

Τον Δεκέμβριο του 2013 το Copernicus —ευρωπαϊκό σύστημα γεωεπισκόπησης— εγκαινίασε ένα νέο καθεστώς διάδοσης ανοιχτών δεδομένων, που παρέχει δωρεάν, πλήρη και ελεύθερη πρόσβαση σε πλήθος σημαντικών περιβαλλοντικών δεδομένων. Η πρόσβαση αυτή θα στηρίξει την ανάπτυξη χρήσιμων εφαρμογών για διάφορα τμήματα της βιομηχανίας (π.χ. γεωργία, ασφάλιση, μεταφορές και ενέργεια). Το Copernicus λειτουργεί ήδη εν μέρει —κυρίως με δεδομένα που λαμβάνονται από υφιστάμενες δορυφορικές αποστολές και αισθητήρες που βρίσκονται στο έδαφος, τον ουρανό και τη θάλασσα— και προσφέρει μεγάλα οφέλη στον κόσμο. Όταν στις 8 Νοεμβρίου 2013 ο τυφώνας Haiyan έπληξε τις Φιλιππίνες, η υπηρεσία αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης του Copernicus ενεργοποιήθηκε αμέσως και παρέδωσε τους πρώτους χάρτες εκτίμησης ζημιών ⁽⁵¹⁾. Η ίδια υπηρεσία ενεργοποιήθηκε επίσης για να βοηθηθούν οι ομάδες διάσωσης στις πλημύρες που έπληξαν τη Σαρδηνία στα τέλη Νοεμβρίου 2013.

Περιφερειακή πολιτική και πολιτική συνοχής

Τον Απρίλιο η Επιτροπή υπέβαλε δεύτερη στρατηγική έκθεση σχετικά με την πρόοδο των προγραμμάτων πολιτικής συνοχής της περιόδου 2007-2013 στα κράτη μέλη ⁽⁵²⁾. Στην έκθεση προόδου εξετάζονται τα αποτελέσματα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ταμείου Συνοχής και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ).

Όσον αφορά το ΕΤΠΑ, η έκθεση διαπιστώνει ότι σημειώθηκε πρόοδος και επήλθαν βελτιώσεις για τους πολίτες σε αρκετούς τομείς. Ως αποτέλεσμα των επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν από την αρχή της τρέχουσας περιόδου, 1,9 εκατομμύρια περισσότεροι άνθρωποι έχουν πλέον πρόσβαση σε ευρυζωνικές συνδέσεις, 2,6 εκατομμύρια περισσότεροι άνθρωποι επωφελούνται από έργα ύδρευσης και 5,7 εκατομμύρια περισσότεροι άνθρωποι από έργα επεξεργασίας λυμάτων. Χορηγήθηκαν επενδύσεις για περίπου 53 240 έργα έρευνας και τεχνικής ανάπτυξης (ΕΤΑ) και 16 000 έργα επιχειρηματικής έρευνας, και χορηγήθηκε στήριξη σε 53 160 νεοσύστατες επιχειρήσεις.

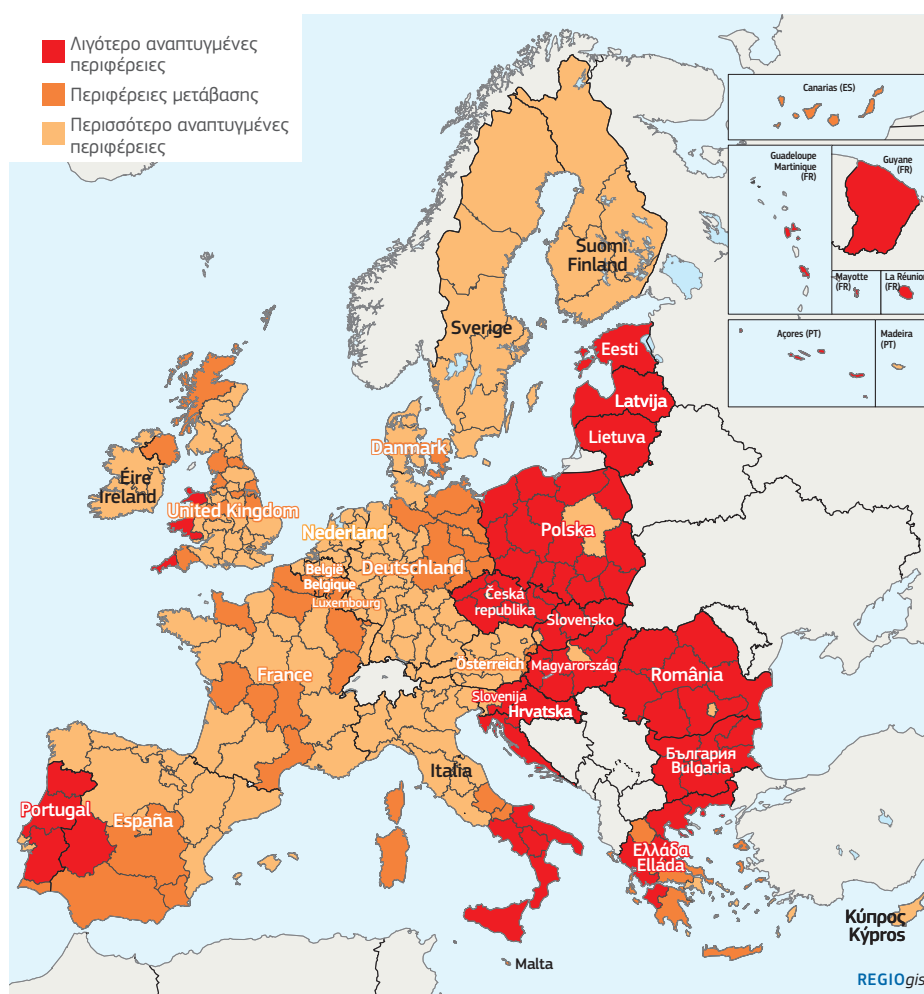
Ο κ. Johannes Hahn, Επίτροπος
Περιφερειακής Πολιτικής,
σε επίσκεψη στις Κάτω Χώρες

Τον Δεκέμβριο εγκρίθηκε σημαντική μεταρρύθμιση της πολιτικής για τη συνοχή για την περίοδο χρηματοδότησης 2014-2020 ⁽⁵³⁾. Στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή θα επενδυθεί ποσό 325 δισεκατ. ευρώ (τιμές του 2011) στα κράτη μέλη της Ένωσης, στις περιφέρειες και τις πόλεις τους, ώστε να επιτευχθούν οι πανευρωπαϊκοί στόχοι για την ανάπτυξη και την απασχόληση, καθώς και για να αντιμετωπιστούν η κλιματική αλλαγή, η ενεργειακή εξάρτηση και ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Τα βασικά στοιχεία της μεταρρύθμισης αυτής ήταν: η εστίαση των επενδύσεων του ΕΤΠΑ σε κρίσιμους τομείς ανάπτυξης που συνδέονται με τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» (καινοτομία και έρευνα, ψηφιακό θεματολόγιο, στήριξη των ΜΜΕ και οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα)· ο καθορισμός σαφών, διαφανών, μετρήσιμων βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων όσον αφορά τη λογοδοσία και τα αποτελέσματα· η θέση όρων πριν από τη διοχέτευση κονδυλίων· η κατάρτιση κοινού στρατηγικού πλαισίου για τα πέντε ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής, ΕΚΤ, Ευρωπαϊκό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Ταμείο Αλιείας)· η μείωση της γραφειοκρατίας και η απλούστευση της χρήσης των επενδύσεων της ΕΕ· η ενίσχυση της αστικής διάστασης της πολιτικής· η ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας· η ενίσχυση της σύνδεσης της πολιτικής για συνοχή με την οικονομική διακυβέρνηση και η ενθάρρυνση της εντατικότερης χρήσης χρηματοδοτικών μέσων ώστε να δοθεί στις ΜΜΕ μεγαλύτερη στήριξη και πρόσβαση σε πιστώσεις.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ (ΕΤΠΑ ΚΑΙ ΕΚΤ) 2014-2020

Το σύστημα αγωγών Druzhba (φιλία) στα σύνορα Τσεχίας-Σλοβακίας. Πρόκειται για το μεγαλύτερο δίκτυο αγωγών αργού πετρελαίου στον κόσμο, που συνδέει τη Ρωσία με τη Γερμανία, και είναι μία από τις προτεραιότητες των διευρωπαϊκών δικτύων ενέργειας (ΔΕΔ-Ε).

Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»

Η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» αποτελεί μέσο ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων της «Ευρώπης 2020» και εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2013, μετά την τελική συμφωνία για το ΠΔΠ 2014-2020. Διαθέτει συνολικό προϋπολογισμό ύψους 33,3 δισεκατ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020, ώστε να συμβάλει στη χρηματοδότηση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών, ενέργειας και τηλεπικοινωνιών. Η διευκόλυνση αναμένεται να επισπεύσει την ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων και να μοχλεύσει χρηματοδότηση τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα. Θα συμβάλει στην κατασκευή σιδηροδρόμων, εσωτερικών πλωτών οδών, λιμένων, ηλεκτρικών δικτύων και αγωγών φυσικού αερίου. Θα συμβάλει επίσης στην ψηφιακή ενιαία αγορά ώστε να διευκολυνθεί η κινητικότητα των πολιτών και των επιχειρήσεων, με την παροχή αδιάλειπτων διασυνωριακών δημόσιων υπηρεσιών, όπως οι ηλεκτρονικές συμβάσεις, οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής υγείας ή η πρόσβαση σε ανοικτά δεδομένα. Το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει επίσης περιορισμένο αριθμό ευρυζωνικών έργων, από κοινού με την ΕΤΕπ.

Διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών

Η ΕΕ επιδιώκει να δημιουργήσει ένα ισχυρό διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) στα 28 κράτη μέλη, συνδέοντας την Ανατολή με τη Δύση και αντικαθιστώντας το σημερινό «μωσαϊκό» μεταφορών με ένα δίκτυο αυθεντικά ευρωπαϊκό. Η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» θα διαθέσει 26 δισεκατ. ευρώ για το δίκτυο αυτό, ήτοι το τριπλάσιο της χρηματοδότησης που διατίθεται σήμερα.

ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΔΙΚΤΥΑ (ΔΕΔ)

■ ΒΑΛΤΙΚΗΣ-ΑΔΡΙΑΤΙΚΗΣ	■ ΑΝΑΤΟΛΗΣ / ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ	■ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ
■ ΒΟΡΕΙΑΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ-ΒΑΛΤΙΚΗΣ	■ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΑΣ-ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ	■ ΒΟΡΕΙΑΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ-ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ
■ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ	■ ΡΗΝΟΥ-ΑΛΠΕΙΩΝ	■ ΡΗΝΟΥ-ΔΟΥΝΑΒΗ

Τον Μάιο επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ των θεσμικών οργάνων σχετικά με το ΔΕΔ-Μ. Στον κανονισμό ⁽⁵⁴⁾ ορίζεται το 2030 ως προθεσμία για να καταστεί αυτό το κεντρικό δίκτυο πλήρως συνδεδεμένο, πολυτροπικό και λειτουργικό. Το κεντρικό δίκτυο θα αποτελείται από εννέα σημαντικούς διασυννοριακούς διαδρόμους, που θα βελτιώσουν τις συνδέσεις μεταξύ διαφόρων σημείων της ΕΕ, διευκολύνοντας και επιταχύνοντας την κυκλοφορία των προϊόντων και των προσώπων σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή δημοσίευσε νέους χάρτες που παρουσιάζουν τους εννέα σημαντικούς διαδρόμους που θα συμβάλουν στην υλοποίηση του κεντρικού δικτύου, μέσω καλύτερου συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών, των περιφερειών, των διαχειριστών υποδομής και άλλων ενδιαφερομένων, υπό την ηγεσία των ευρωπαϊκών συντονιστών.

Δικαιοσύνη για την ανάπτυξη

Πίνακας αποτελεσμάτων της ΕΕ για τον τομέα της δικαιοσύνης

Η ποιότητα, η ανεξαρτησία και η αποτελεσματικότητα των συστημάτων δικαιοσύνης αποτελούν σημαντικές διαρθρωτικές συνιστώσες της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικής σταθερότητας σε όλα τα κράτη μέλη και έχουν θεμελιώδη σημασία για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ. Για να προωθήσει την ποιότητα, την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα των δικαστικών συστημάτων, η Επιτροπή θέσπισε το 2013 τον πίνακα αποτελεσμάτων της ΕΕ για τον τομέα της δικαιοσύνης ⁽⁵⁵⁾, ένα νέο συγκριτικό εργαλείο το οποίο παρέχει αντικειμενικά, αξιόπιστα και συγκρίσιμα δεδομένα για τη λειτουργία των συστημάτων δικαιοσύνης στα κράτη μέλη. Ο πίνακας αποτελεσμάτων της ΕΕ για τον τομέα της δικαιοσύνης αποτελεί επίσης προτεραιότητα στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου, του ετήσιου κύκλου συντονισμού των οικονομικών πολιτικών.

Η ύπαρξη αποτελεσματικών συστημάτων απονομής δικαιοσύνης έχει καθοριστική σημασία για την ανάπτυξη. Επειδή τα εθνικά δικαστήρια διαδραματίζουν πρωταρχικό ρόλο για τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία της ΕΕ, η αποτελεσματικότητα των εθνικών συστημάτων απονομής δικαιοσύνης έχει επίσης θεμελιώδη σημασία για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ και τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς.

Ένα κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων για την τόνωση της ανάπτυξης της Ευρώπης

Το 2013 η Επιτροπή συνέχισε την προώθηση των εργασιών της με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την έγκριση της πρότασης κανονισμού για ένα κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων ⁽⁵⁶⁾. Σήμερα που η Ευρώπη αρχίζει να ανακάμπτει από μια βαθιά οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, η ΕΕ πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες ώστε οι επιχειρήσεις της να μπορούν να εξάγουν σε νέες αγορές και να αυξήσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών. Το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων παρέχει ένα προαιρετικό σύνολο πανενωσιακών κανόνων σε θέματα δικαίου των συμβάσεων τους οποίους οι επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιήσουν οπουδήποτε και αν αναπτύσσουν εμπορική δραστηριότητα εντός της ΕΕ, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να μειώσουν τις δαπάνες για να πραγματοποιήσουν διασυννοριακές συναλλαγές. Η πρόταση διευκολύνει το διαδικτυακό εμπόριο ψηφιακού περιεχομένου, και ειδικότερα του ψηφιακού περιεχομένου που μπορεί να μεταφορτωθεί από το υπολογιστικό νέφος.

Κατάργηση των δαπανηρών και γραφειοκρατικών σφραγίδων για τα δημόσια έγγραφα

Τον Απρίλιο του 2013 η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών και των επιχειρήσεων, με την απλούστευση των διοικητικών διατυπώσεων που απαιτούνται για τη διασυνοριακή αποδοχή δημόσιων εγγράφων μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ ⁽⁵⁷⁾. Οι εν λόγω απλουστεύσεις θα ισχύουν για τα δημόσια έγγραφα που αφορούν τη γέννηση, τον θάνατο, το όνομα, τον γάμο, την καταχωρισμένη συμβίωση, την ιδιότητα του γονέα, την υιοθεσία, την κατοικία, την ιθαγένεια, την υπηκοότητα, την ακίνητη περιουσία, το νομικό καθεστώς και την εκπροσώπηση μιας εταιρείας ή άλλης επιχείρησης, τα δικαιώματα διανομητικής ιδιοκτησίας και την απουσία ποινικού μητρώου. Σύμφωνα με την πρόταση, για τα δημόσια έγγραφα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της δεν θα απαιτείται επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση. Τα κράτη μέλη θα οφείλουν λοιπόν να αποδέχονται ως γνήσια τα δημόσια έγγραφα που εκδίδονται σε άλλα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται να φέρουν σφραγίδα γνησιότητας. Η πρόταση θεσπίζει επίσης πολύγλωσσα τυποποιημένα έντυπα της Ένωσης, τα οποία θα μπορούν να ζητήσουν οι πολίτες και οι επιχειρήσεις αντί για τα αντίστοιχα δημόσια εθνικά έγγραφα που αποδεικνύουν τη γέννηση, τον θάνατο, τον γάμο, την καταχωρισμένη συμβίωση, και το νομικό καθεστώς και την εκπροσώπηση εταιρείας ή άλλης επιχείρησης.

Νέοι κανόνες περί αφερεγγυότητας

Οι προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με την αφερεγγυότητα ⁽⁵⁸⁾ βρίσκονται επί του παρόντος υπό συζήτηση. Αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό των ισχυόντων κανόνων περί διασυνοριακών περιπτώσεων αφερεγγυότητας, που χρονολογούνται από το 2000. Οι νέοι κανόνες αναπτύσσουν μια νέα προσέγγιση για να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν τα οικονομικά προβλήματα, ώστε να αποφεύγεται η εκκαθάριση και να μπορούν να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, ενώ ταυτόχρονα προστατεύεται το δικαίωμα των πιστωτών να ανακτήσουν τα χρήματά τους. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψήφισε υπέρ της πρότασης της Επιτροπής.

Ευρωπαϊκή διαταγή διατήρησης λογαριασμού

Τον Δεκέμβριο το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων κατέληξε σε συμφωνία ως προς μια γενική προσέγγιση για την πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαταγής διατήρησης λογαριασμού με σκοπό τη διευκόλυνση της διασυνοριακής ανάκτησης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις ⁽⁵⁹⁾. Η πρόταση διευκολύνει την είσπραξη των διασυνοριακών οφειλών και παρέχει στους πιστωτές περισσότερη ασφάλεια όσον αφορά την ανάκτηση οφειλών, αυξάνοντας έτσι την εμπιστοσύνη στις συναλλαγές εντός της ενιαίας αγοράς της ΕΕ.

Ανοιχτή και δίκαιη εσωτερική αγορά

Πράξεις I και II για την ενιαία αγορά: συντελεσθείσα πρόοδος

Μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση, η Ευρώπη οφείλει να λάβει επείγοντως μέτρα για να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης και να αυξηθούν οι θέσεις απασχόλησης. Για τον λόγο αυτό η Επιτροπή θέσπισε την πράξη για την ενιαία αγορά (ΠΕΑ), μια σειρά μέτρων για την τόνωση της ευρωπαϊκής οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Από το 1992 η ενιαία αγορά έχει αποφέρει τεράστια οφέλη και έχει δημιουργήσει νέες ευκαιρίες. Ωστόσο, η ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίων και προσώπων δεν λειτουργεί πάντα ομαλά. Σε ορισμένους τομείς δεν υπάρχει μια πραγματικά ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή αγορά. Υπάρχουν νομοθετικά κενά, ενώ, εξαιτίας διοικητικών εμποδίων και ελλειπών κανόνων εφαρμογής, δεν έχει πλήρως αξιοποιηθεί το δυναμικό της ενιαίας αγοράς.

Η εμπιστοσύνη των πολιτών στην ενιαία αγορά χρειάζεται επίσης να ενισχυθεί σημαντικά, έτσι ώστε να δοθεί ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη. Η Ευρώπη πρέπει να δράσει με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα και πειθώ για να δείξει ότι η ενιαία αγορά συντελεί στην κοινωνική πρόοδο και είναι επωφελής για τους καταναλωτές, τους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις.

Η ΠΕΑ που υποβλήθηκε από την Επιτροπή τον Απρίλιο του 2011 ⁽⁶⁰⁾ ορίζει 12 δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης. Τον Οκτώβριο του 2012 η Επιτροπή πρότεινε μια δεύτερη δέσμη δράσεων (ΠΕΑ II) ⁽⁶¹⁾ για την περαιτέρω ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς και την αξιοποίηση του ανεκμετάλλετου δυναμικού της ως μοχλού ανάπτυξης.

Η Επιτροπή έχει υποβάλει προτάσεις για το σύνολο των 12 βασικών δράσεων της ΠΕΑ I και για 48 από τις υπόλοιπες 50 συμπληρωματικές δράσεις. Μέχρι σήμερα, οκτώ από τις 12 βασικές δράσεις έχουν εγκριθεί επίσης: η νομοθεσία για ένα ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης· η νομοθεσία για τη θέσπιση ενιαίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας· η νομοθεσία για τα επιχειρηματικά κεφάλαια· η νομοθεσία για τα ταμεία κοινωνικών επενδύσεων· η νομοθεσία για την εναλλακτική επίλυση διαφορών· η απλούστευση των οδηγιών για τη λογιστική· η μεταρρύθμιση της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα και η χρηματοδότηση υποδομών (ενέργεια και μεταφορές). Ο εκσυγχρονισμός των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις βρισκόταν σε προχωρημένο στάδιο στα τέλη του 2013.

Ο κ. Michel Barnier, επίτροπος Εσωτερικής Αγοράς και Υπηρεσιών, κατά τα εγκαίνια του Μήνα Ενιαίας Αγοράς στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Σε εξέλιξη βρίσκονται οι διαπραγματεύσεις στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τρεις προτάσεις: την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και την ηλεκτρονική υπογραφή, την εκτελεστική οδηγία για την απόσπαση των εργαζομένων και την αναθεώρηση της οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας.

Όσον αφορά την ΠΕΑ II, η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις και για τις εννέα νομοθετικές βασικές δράσεις για τις οποίες απαιτείται έγκριση από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Εξέδωσε ανακοινώσεις και κανόνες εφαρμογής όσον αφορά τις τρεις υπόλοιπες βασικές πρωτοβουλίες για τις οποίες απαιτείται να αναλάβουν δράση το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Και οι εννέα προτάσεις νομοθετικών βασικών δράσεων αποτελούν επί του παρόντος αντικείμενο διαπραγματεύσεων στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε ότι θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις εν λόγω τρεις προτάσεις με σκοπό την έγκρισή τους το αργότερο έως το τέλος της τρέχουσας κοινοβουλευτικής θητείας.

Επαγγελματικοί τίτλοι

Δεδομένου ότι ο πληθυσμός σε ηλικία εργασίας σε πολλά κράτη μέλη συρρικνώνεται, η ζήτηση για άτομα με υψηλή ειδίκευση έως το 2020 προβλέπεται να αυξηθεί κατά περισσότερο από 16 εκατομμύρια θέσεις απασχόλησης. Για να μπορέσει η Ευρώπη να ανταποκριθεί στη ζήτηση αυτή, πρέπει να καλυφθούν οι ελλείψεις σε εργατικό δυναμικό, για παράδειγμα μέσω μετακινούμενων επαγγελματιών υψηλής ειδίκευσης από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Οι επαγγελματίες αυτοί μπορεί να αποτελέσουν βασική πηγή ανάπτυξης, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν τη δυνατότητα να μετακινούνται εύκολα για την κάλυψη θέσεων απασχόλησης, όπου αυτές υπάρχουν, πράγμα για το οποίο είναι απαραίτητο να μπορούν να αναγνωρίζονται τα προσόντα τους στην ΕΕ με γρήγορο, απλό και αξιόπιστο τρόπο. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση⁽⁶²⁾ εκσυγχρονισμού της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα⁽⁶³⁾.

Η αναθεώρηση, που εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, απλουστεύει τους κανόνες για την κινητικότητα των επαγγελματιών στην ΕΕ χάρη σε μια ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα για όλους τους ενδιαφερόμενους επαγγελματικούς κλάδους, η οποία θα επιτρέψει την ευκολότερη και ταχύτερη αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων. Ταυτόχρονα, η οδηγία ενισχύει τις διασφαλίσεις για τους πολίτες και τους ασθενείς με τη θέσπιση ενός μηχανισμού προειδοποίησης για τα επαγγέλματα του τομέα της υγείας και τους επαγγελματίες που ασχολούνται με παιδιά. Η οδηγία θα τεθεί σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2014. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεταφέρουν την οδηγία στην εθνική τους νομοθεσία εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος της, ήτοι έως τις αρχές του 2016.

Δημόσιες συμβάσεις

Οι δημόσιες αρχές δαπανούν κάθε χρόνο ποσοστό 18 % του ΑΕγχΠ για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών και την εκτέλεση έργων. Στη σημερινή περίοδο δημοσιονομικής λιτότητας και οικονομικών δυσχερειών για την πλειονότητα των κρατών μελών, σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι συνήθως, η πολιτική στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων οφείλει να εξασφαλίσει βέλτιστη χρησιμοποίηση των σχετικών κονδυλίων, ώστε να στηρίξει την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, και να συμβάλει έτσι στην υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Οι προτάσεις της Επιτροπής για την αναθεώρηση των οδηγιών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις⁽⁶⁴⁾ εντάσσονταν σε συνολικό πρόγραμμα με σκοπό τον ριζικό εκσυγχρονισμό των δημόσιων προμηθειών, συμπεριλαμβανομένων των παραχωρήσεων, στην ΕΕ. Τον Ιούνιο του 2013 επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις προτάσεις. Μετά την πολιτική συμφωνία εξασφαλίστηκε η νομική συμφωνία μεταξύ των κειμένων των νέων οδηγιών ενόψει της ψηφοφορίας στο Κοινοβούλιο στη σύνοδο ολομέλειας που είναι προγραμματισμένη για τον Ιανουάριο του 2014.

Μια ενιαία αγορά μεταφορών

Τέταρτη δέσμη μέτρων για τους σιδηροδρόμους

Η Επιτροπή προωθεί καλύτερη ποιότητα και μεγαλύτερη δυνατότητα επιλογής όσον αφορά τις σιδηροδρομικές υπηρεσίες στην Ευρώπη. Τα ριζοσπαστικά μέτρα που προτάθηκαν τον Ιανουάριο στην τέταρτη δέσμη μέτρων για τους σιδηροδρόμους ⁽⁶⁵⁾ ενθαρρύνουν την αύξηση της καινοτομίας στις σιδηροδρομικές μεταφορές της ΕΕ με το άνοιγμα των εγχώριων αγορών επιβατών στον ανταγωνισμό, καθώς και τεχνικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Η Επιτροπή χαρακτήρισε ως καίρια πρωτοβουλία την τέταρτη δέσμη μέτρων για τους σιδηροδρόμους για τη δημιουργία ανάπτυξης στην ΕΕ, όταν εξέδωσε την πράξη II για την ενιαία αγορά τον Οκτώβριο του 2012.

Με τις μεταρρυθμίσεις ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων θα καταστεί «μονο-απευθυντική θυρίδα» επιφορτισμένη με την έκδοση έγκρισης οχημάτων σε όλη την ΕΕ, πράγμα που θα επιτρέψει μείωση κατά 20 % του χρόνου διάθεσης στην αγορά για νέες σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και μείωση κατά 20 % του κόστους και του χρόνου που απαιτείται για την έκδοση της έγκρισης του τροχαίου υλικού. Συνολικά, αυτό αναμένεται ότι θα οδηγήσει σε εξοικονόμηση 500 εκατ. ευρώ για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις έως το 2025.

Για την ενθάρρυνση της καινοτομίας, της αποτελεσματικότητας και της καλύτερης σχέσης κόστους-ωφέλειας, η Επιτροπή προτείνει η αγορά εσωτερικών επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών να ανοίξει στον ανταγωνισμό από τον Δεκέμβριο του 2019. Και, για να εξασφαλιστεί η δίκαιη πρόσβαση στους σιδηροδρόμους για όλους, πρέπει να διαχειρίζονται τα δίκτυα ανεξάρτητοι διαχειριστές («υποδομής») δικτύων κατά τρόπο αποτελεσματικό, αμερόληπτο και συντονισμένο σε επίπεδο ΕΕ, ώστε να ευνοηθεί η ανάπτυξη ενός πραγματικά ευρωπαϊκού δικτύου.

Ένα τρένο έτοιμο για αναχώρηση στον σιδηροδρομικό σταθμό της Κολωνίας, στη Γερμανία

«Γαλάζια ζώνη» για ενιαία αγορά θαλάσσιων μεταφορών

Τον Ιούλιο η Επιτροπή ανακοίνωσε σχέδια που αφορούν τη διευκόλυνση των τελωνειακών διατυπώσεων για τα πλοία, με τη μείωση της γραφειοκρατίας, τον περιορισμό των καθυστερήσεων στους λιμένες και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του τομέα, τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις ενδοεθνικές θαλάσσιες μεταφορές σε επίπεδο συγκρίσιμο με εκείνο άλλων τρόπων μεταφοράς. Σήμερα, εξαγωγείς και μεταφορείς παραπονιούνται ότι, όταν επιλέγουν τη θαλάσσια μεταφορά των προϊόντων τους για μικρές αποστάσεις στην Ευρώπη, ο μεγάλος διοικητικός φόρτος στους λιμένες δημιουργεί πρόσθετα έξοδα και σημαντικές καθυστερήσεις —τα πλοία μπορεί να περιμένουν για ώρες και ενίοτε για μέρες στους λιμένες για εκτελωνισμό. Το γεγονός αυτό κάνει τις θαλάσσιες μεταφορές λιγότερο ελκυστικές σε σχέση με άλλους κλάδους μεταφορών, ιδιαίτερα τις οδικές μεταφορές, πράγμα που σημαίνει περισσότερα φορτηγά στο ήδη υπερφορτωμένο οδικό δίκτυο της Ευρώπης.

Η ανακοίνωση «Γαλάζια ζώνη, ενιαίος χώρος μεταφορών για τη ναυτιλία» ⁽⁶⁶⁾ περιλαμβάνει δύο βασικές προτάσεις για τη μείωση των διατυπώσεων για τη ναυτιλία, τροποποιώντας τον υφιστάμενο τελωνειακό κώδικα.

- ▶ Διευκόλυνση των τελωνειακών διατυπώσεων για τις ενδοενωσιακές ναυτιλιακές εταιρείες που κάνουν τακτικά δρομολόγια στο εσωτερικό της ΕΕ και μεταφέρουν κυρίως ενωσιακά εμπορεύματα.
- ▶ Διευκόλυνση των τελωνειακών διατυπώσεων για τα πλοία που μεταφέρουν ταυτόχρονα ενωσιακά και μη ενωσιακά εμπορεύματα και καταπλέουν σε λιμένες χωρών που δεν ανήκουν στην ΕΕ.

Πλαίσιο για τη μελλοντική λιμενική πολιτική της ΕΕ

Η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της συνολικής ποιότητας των λιμενικών υπηρεσιών, με τη βελτίωση των λειτουργιών των λιμένων και των περαιτέρω μεταφορικών συνδέσεων σε 319 βασικούς θαλάσσιους λιμένες κατά μήκος των ευρωπαϊκών ακτών. Οι προτάσεις έχουν καταρτιστεί ώστε να βοηθηθούν οι λιμενικές επιχειρήσεις να αναβαθμίσουν τις υπηρεσίες τους, παρέχοντάς τους παράλληλα μεγαλύτερη οικονομική αυτονομία. Με την εφαρμογή των προτάσεων, η ευρωπαϊκή οικονομία θα μπορούσε να εξοικονομήσει έως και 10 δισεκατ. ευρώ μέχρι το 2030 και να συμβάλει στην ανάπτυξη νέων διασυνδέσεων μικρών αποστάσεων.

Αναθεώρηση του προγράμματος δράσης για τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές

Κατά την αναθεώρηση του προγράμματος δράσης Naiades για τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές, η Επιτροπή επικεντρώθηκε σε συγκεκριμένες δράσεις για την ενίσχυση της συμβολής των εσωτερικών πλωτών οδών σε βιώσιμες και αποτελεσματικές μεταφορές. Οι δράσεις αφορούν την υποδομή, την ενσωμάτωση στις πολυτροπικές αλυσίδες εφοδιαστικής, μέτρα για τη μείωση των εκπομπών, την αύξηση των προτύπων κατάρτισης και την ανταλλαγή πληροφοριών. Οι εσωτερικές πλωτές μεταφορές είναι ασφαλής τρόπος μεταφοράς με χαμηλό κόστος, μεγάλο αναξιοποίητο παραγωγικό δυναμικό, χωρίς συμφόρηση, με χαμηλά επίπεδα θορύβου, χαμηλή κατανάλωση ενέργειας και χαμηλό αποτύπωμα άνθρακα.

Ο κ. Siim Kallas, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για θέματα μεταφορών, παρουσίασε νέες πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της χρήσης των εσωτερικών πλωτών οδών της Ευρώπης, στο Στρασβούργο (Γαλλία)

Ηλεκτρικά οχήματα και ευφυή δίκτυα: εγκαίνιαση του πρώτου κέντρου διαλειτουργικότητας ΕΕ-ΗΠΑ

Το 2013 εγκαινιάστηκαν κοντά στο Σικάγο τα πρώτα δίδυμα κέντρα για την προώθηση κοινών προτύπων όσον αφορά την ηλεκτροκίνηση και τα ευφυή δίκτυα και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Η σύγκλιση των προτύπων και η διαλειτουργικότητα μεταξύ ευφυών δικτύων και ηλεκτρικών οχημάτων θα επιτρέψει τη βαθύτερη διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας. Η εγκαίνιαση του Κέντρου Διαλειτουργικότητας για τα Ηλεκτρικά Οχήματα και τα Ευφυή Συστήματα (Interoperability Centre for Electric Vehicles and Smart Grids) αποτελεί το αποτέλεσμα 18 μηνών αφοσιωμένης εργασίας από την εσωτερική επισημονική υπηρεσία της Επιτροπής —το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC)— και το Υπουργείο Ενέργειας των ΗΠΑ (DOE). Το δεύτερο κέντρο θα ανοίξει το 2014 στην ΕΕ, στις εγκαταστάσεις του JRC στο Petten των Κάτω Χωρών και στην Ίσπρα της Ιταλίας.

Δοκιμή ηλεκτροκίνητου οχήματος. Το Κοινό Κέντρο Ερευνών αναβάθμισε τις εγκαταστάσεις του για να μελετήσει τη στατική και δυναμική συμπεριφορά των εξελισσόμενων δικτύων ενέργειας που ενσωματώνουν περισσότερες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ηλεκτροκίνητα οχήματα, διάσπαρτους ενεργειακούς πόρους και αποθήκευση.

Αστική κινητικότητα

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή παρουσίασε μια δέσμη μέτρων για πιο ανταγωνιστική και βιώσιμη αστική κινητικότητα ⁽⁶⁷⁾, όπου σκιαγραφούνται οι σχετικές πρωτοβουλίες της Επιτροπής για την περίοδο 2014-2020. Στην εν λόγω δέσμη περιγράφεται, επίσης, πώς η Επιτροπή θα ενισχύσει τις δράσεις της για βιώσιμη αστική κινητικότητα σε περιοχές όπου υπάρχει προστιθέμενη αξία για την ΕΕ και ενθαρρύνονται τα κράτη μέλη να αναλάβουν πιο αποφασιστική και καλύτερα συντονισμένη δράση. Οι αστικές περιοχές έχουν μεγάλη σημασία για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση στην Ευρώπη. Περίπου το 72 % των πολιτών της ΕΕ ζουν σε αστικές περιοχές και το 85 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ) της ΕΕ προέρχεται από αυτούς. Ταυτόχρονα, οι αστικές περιοχές εκτίθενται περισσότερο στις αρνητικές συνέπειες των μεταφορών όπως η συμφόρηση, η κακή ποιότητα του αέρα και τα υψηλά επίπεδα θορύβου.

Αεροπορικές μεταφορές

Τον Ιούνιο η Επιτροπή πρότεινε να επιταχυνθεί η μεταρρύθμιση του συστήματος ελέγχου της εναέριας κυκλοφορίας, για καλύτερη ασφάλεια και εποπτεία και καλύτερη επίδοση της διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας. Η αποκαλούμενη δέσμη «Ενιαίος Ευρωπαϊκός Ουρανός 2+» ⁽⁶⁸⁾ έχει σκοπό να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της χωρητικότητας, καθώς αναμένεται να αυξηθεί ο αριθμός των πτήσεων κατά 50 % τα προσεχή 10 έως 20 έτη. Επί του παρόντος, οι ανεπάρκειες στον κατακερματισμένο εναέριο χώρο της ΕΕ συνεπάγονται ετησίως πρόσθετες δαπάνες για τις αεροπορικές εταιρείες και τους πελάτες τους, που πλησιάζουν τα 5 δισεκατ. ευρώ. Ο εναέριος χώρος είναι προς το παρόν δομημένος γύρω από τα εθνικά σύνορα και πολλές φορές οι πτήσεις δεν μπορούν να ακολουθήσουν απευθείας διαδρομές. Στην Ευρώπη κάθε αεροσκάφος διανύει κατά μέσο όρο απόσταση κατά 42 χλμ. μεγαλύτερη απ' ό,τι χρειάζεται κανονικά, με αποτέλεσμα μεγαλύτερο χρόνο πτήσης, καθυστερήσεις, μεγαλύτερη κατανάλωση καυσίμων και υψηλότερες εκπομπές CO₂. Συγκριτικά, οι ΗΠΑ ελέγχουν με σχεδόν το μισό κόστος τον ίδιο όγκο εναέριου χώρου με περισσότερη κυκλοφορία. Για να υπάρξει βελτίωση στα θέματα αυτά, η πρόταση αποσκοπεί στην επικαιροποίηση των τεσσάρων κανονισμών

για τη δημιουργία του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού (ΕΕΟ) και στην τροποποίηση των κανόνων που διέπουν τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Ασφάλειας της Αεροπορίας (EASA).

Δικαιώματα των επιβατών

Για πρώτη φορά το 2013 τα εκατομμύρια όσων ταξιδεύουν για αναψυχή στην ΕΕ προστατεύτηκαν με πλήρη δικαιώματα είτε ταξίδευαν αεροπορικά, σιδηροδρομικά, με πλοίο, λεωφορείο ή πούλμαν.

Από τον Ιανουάριο τα δικαιώματα των επιβατών εφαρμόζονται στους επιβάτες πλοίων, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων οχηματαγωγών πλοίων και κρουαζιερόπλοιων που ταξιδεύουν στη θάλασσα, τους ποταμούς, τις λίμνες ή τα κανάλια. Στα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνεται η μη επιβολή διακρίσεων βάσει εθνικότητας σε σχέση με τις τιμές των εισιτηρίων και άλλους συμβατικούς όρους, η μη διακριτική μεταχείριση για τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα και η επαρκής και προσίτη πληροφόρηση για όλους τους επιβάτες πριν και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους.

Τον Μάρτιο άρχισε να εφαρμόζεται ο κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν ⁽⁶⁹⁾, ο οποίος παρέχει σε όσους ταξιδεύουν με λεωφορείο και πούλμαν στην ΕΕ πολύ παρόμοια νέα δικαιώματα. Ο κανονισμός επιβάλλει, επίσης, ορισμένες υποχρεώσεις για τις εταιρείες λεωφορείων και πούλμαν ως προς την ευθύνη τους απέναντι στους επιβάτες.

Επίσης, η Επιτροπή πρότεινε τον Μάρτιο αναθεώρηση ⁽⁷⁰⁾ της νομοθεσίας για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών. Η αναθεώρηση αποβλέπει στην εξασφάλιση καλύτερης εφαρμογής των δικαιωμάτων των επιβατών, αφού αποφασίζει τα δικαιώματα σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης, μεγάλων καθυστερήσεων των πτήσεων ή ακυρώσεων. Η Επιτροπή εξέδωσε στη συνέχεια ανακοίνωση ⁽⁷¹⁾ για την προστασία των επιβατών σε περίπτωση αφερεγγυότητας της αεροπορικής εταιρείας. Στην ανακοίνωση καταγράφονται τα μέτρα που μπορούν να λάβουν τα κράτη μέλη και τα οποία ενδείκνυνται για την ενίσχυση της προστασίας των επιβατών σε περίπτωση πτώχευσης μιας αεροπορικής εταιρείας. Στην ανακοίνωση τονίζεται επίσης ότι οι επιβάτες με μεμονωμένα αεροπορικά εισιτήρια, αν και δεν καλύπτονται από την οδηγία για τα οργανωμένα ταξίδια, απολαμβάνουν δικαιώματα δυνάμει της νομοθεσίας για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών.

Αφίσα για τα δικαιώματα των επιβατών

Καλή πληροφόρηση πριν από το ταξίδι

Η έρευνα δείχνει ότι τα δύο τρίτα των επιβατών δεν γνωρίζουν τα δικαιώματά τους. Κατόπιν τούτου, η Επιτροπή ξεκίνησε τον Ιούνιο νέα εκστρατεία για να ενημερώσει όσους πρόκειται να ταξιδέψουν το καλοκαίρι σχετικά με τα δικαιώματα που έχουν ως επιβάτες και για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να τα ασκήσουν, αν χρειαστεί. Επιπροσθέτως, υπάρχει διαθέσιμη εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα που καλύπτει όλους τους τρόπους μεταφοράς. Η εφαρμογή διατίθεται σε 22 γλώσσες της ΕΕ. Η εφαρμογή εξηγεί, για κάθε πιθανό πρόβλημα, τα δικαιώματα του επιβάτη και παρέχει πληροφορίες για το πού πρέπει να απευθύνει ο ενδιαφερόμενος την καταγγελία του.

Οδική ασφάλεια

Δεδομένου ότι ο έλεγχος των οχημάτων είναι θεμελιώδης για την οδική ασφάλεια, η Επιτροπή είχε προτείνει τον Ιούλιο του 2012 «δέσμη για τον τεχνικό έλεγχο»⁽⁷²⁾, ένα σύνολο νέων κανόνων για να καταστεί αυστηρότερο το καθεστώς ελέγχου, να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του και να αυξηθεί η συχνότητα των ελέγχων. Η νέα νομοθεσία προβλέπεται να βελτιώσει την ποιότητα των ελέγχων των οχημάτων, μεταξύ άλλων και των δίκυκλων και των μοτοποδηλάτων, με τον καθορισμό κοινών ελάχιστων προτύπων για αστοχίες, εξοπλισμό και ελεγκτές και με την καταπολέμηση της παραποίησης του μετρητή διανυθέντων χιλιομέτρων μέσω ηλεκτρονικής ένδειξης των διανυθέντων χιλιομέτρων.

Τον Ιούνιο η Επιτροπή ενέκρινε δύο προτάσεις⁽⁷³⁾ για να εξασφαλιστεί ότι, έως τον Οκτώβριο του 2015, τα νέα αυτοκίνητα θα έχουν τη δυνατότητα αυτόματης κλήσης έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος. Με το σύστημα «eCall» θα καλείται αυτόματα το 112 —ο ενιαίος ευρωπαϊκός αριθμός κλήσης έκτακτης ανάγκης— σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος. Με τον τρόπο αυτό γνωστοποιείται στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης η θέση του οχήματος, ακόμη κι αν ο οδηγός έχει χάσει τις αισθήσεις του ή δεν είναι σε θέση να τηλεφωνήσει. Εκτιμάται ότι με αυτό το σύστημα θα σωθούν έως και 2 500 ζωές ετησίως. Με κόστος κάτω των 100 ευρώ ανά όχημα, το σύστημα eCall θα επιταχύνει τον χρόνο απόκρισης κατά 40 % στις αστικές περιοχές και κατά 50 % εκτός πόλης.

Από τον Ιανουάριο του 2013 όλες οι νέες άδειες οδήγησης που εκδίδονται στην ΕΕ έχουν σχήμα πλαστικής πιστωτικής κάρτας, με τυποποιημένη ευρωπαϊκή μορφή και μεγαλύτερη προστασία της ασφάλειας. Η νέα ευρωπαϊκή άδεια οδήγησης θα αντικαταστήσει σταδιακά τα 100 και πλέον διαφορετικά χάρτινα και πλαστικά μοντέλα που επί του παρόντος χρησιμοποιούνται από 300 εκατομμύρια και πλέον οδηγούς σε όλη την ΕΕ.

Καθαρές μεταφορές

Το μεγαλύτερο μέρος της σημερινής ατμοσφαιρικής ρύπανσης προκαλείται από τη βενζίνη και το πετρέλαιο που χρησιμοποιούνται από τα αυτοκίνητα. Η μείωση της ρύπανσης, η μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο και οι στόχοι για τη μείωση των αερίων θερμοκηπίου θα επιτευχθούν μόνο με εναλλακτικά καύσιμα. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή πρότεινε τον Ιανουάριο δέσμη μέτρων για καθαρή ενέργεια για τις μεταφορές⁽⁷⁴⁾, με σκοπό να εξασφαλίσει τη δημιουργία σταθμών εναλλακτικών καυσίμων σε όλη την Ευρώπη. Οι προτάσεις αποσκοπούν στο να διαρρήξουν τον φαύλο κύκλο: δεν κτίζονται σταθμοί εναλλακτικών καυσίμων διότι δεν υπάρχουν αρκετά αυτοκίνητα που χρησιμοποιούν τέτοια καύσιμα· τα οχήματα δεν πωλούνται σε ανταγωνιστικές τιμές διότι δεν υπάρχει αρκετή ζήτηση· οι καταναλωτές δεν αγοράζουν τέτοια αυτοκίνητα διότι είναι ακριβά και δεν υπάρχουν σταθμοί. Στην ανακοίνωση προτείνονται στα κράτη μέλη στόχοι για ελάχιστο επίπεδο υποδομών για καθαρά καύσιμα, όπως ηλεκτρική ενέργεια, υδρογόνο και φυσικό αέριο, καθώς και κοινά πρότυπα σε ευρωπαϊκή κλίμακα για τον εξοπλισμό που απαιτείται για να είναι δυνατή η οδήγηση σε όλη την ήπειρο με «εναλλακτικά» οχήματα.

Πώς θα λειτουργεί το νέο σύστημα αυτόματης κλήσης σε περίπτωση ατυχήματος

Δείγμα της νέας ευρωπαϊκής άδειας οδήγησης

Σύμφωνα με τη νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία (το «πρότυπο Euro VI») ⁽⁷⁵⁾, που άρχισε να ισχύει από τις αρχές του 2013, τα οξείδια του αζώτου και οι σκόνης που εκπέμπονται από τους νέους τύπους φορτηγών και λεωφορείων θα μειωθούν. Θα υπάρξει μείωση 80 % στις εκπομπές οξειδίων του αζώτου και 66 % στις εκπομπές σωματιδίων. Η νέα νομοθεσία, εκτός από τον θετικό αντίκτυπο στην υγεία και το περιβάλλον, θα έχει και θετικό αντίκτυπο στη βιομηχανία: η νομοθεσία εισάγει παγκοσμίως εναρμονισμένες διαδικασίες δοκιμής και πρότυπα, χάρη στα οποία θα ενισχυθούν οι εξαγωγές της ευρωπαϊκής αυτοκινητοβιομηχανίας.

Ένα μηχανοκίνητο σκάφος στον ποταμό Shannon, στην κομητεία Leitrim της Ιρλανδίας

Χάρη στη νέα οδηγία για τα σκάφη αναψυχής ⁽⁷⁶⁾, που εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο τον Οκτώβριο του 2013, οι ετήσιες εκπομπές οξειδίων του αζώτου και υδρογονανθράκων από τα νέα σκάφη θα μειωθούν κατά 20 % και οι εκπομπές σωματιδίων κατά 34 %. Αυτό ισχύει για αρκετά εκατομμύρια βενζινοκίνητων σκαφών, ιστιοφόρων, τζετ σκι και άλλων σκαφών αναψυχής που πλέουν στις ευρωπαϊκές ακτές, λίμνες και ποτάμια. Το καλοκαίρι οι συγκεντρώσεις οξειδίων του αζώτου από τα σκάφη αναψυχής είναι αισθητές στα παραθαλάσσια τουριστικά θέρετρα.

Δράση για το κλίμα

Πράσινη βίβλος σχετικά με πλαίσιο πολιτικών για το κλίμα και την ενέργεια με χρονικό ορίζοντα το έτος 2030

Τον Μάρτιο η Επιτροπή δημοσίευσε πράσινη βίβλο με σκοπό την τροφοδότηση διαλόγου για τις πολιτικές της ΕΕ που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια με χρονικό ορίζοντα το έτος 2030 ⁽⁷⁷⁾. Η πράσινη βίβλος έθεσε ορισμένα θέματα προς εξέταση και χρησίμευσε ως το έγγραφο αναφοράς για δημόσια διαβούλευση διάρκειας τριών μηνών κατά την οποία συγκεντρώθηκαν 560 απαντήσεις από ενδιαφερόμενα μέρη, κράτη μέλη και ιδιώτες.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρέτισε την πράσινη βίβλο στη συνεδρίασή του της 22ας Μαΐου, τονίζοντας ότι θα επανέλθει στο θέμα κατά την εαρινή σύνοδο του 2014, μετά την υποβολή από την Επιτροπή και άλλων συγκεκριμένων προτάσεων. Η Επιτροπή προτίθεται να υποβάλει τις προτάσεις αυτές τον Ιανουάριο του 2014.

Στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Ο γενικός στόχος της στρατηγικής είναι η ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ΕΕ στις αναπόφευκτες συνέπειες της κλιματικής αλλαγής χάρη στην έγκαιρη πρόβλεψη και στην προσαρμοστικότητα. Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή πρέπει να συμβαδίζει με συνεχείς μειώσεις στις εκπομπές των αερίων θερμοκηπίου. Η στρατηγική για την προσαρμογή ⁽⁷⁸⁾ παρουσιάστηκε από την Επιτροπή τον Απρίλιο και το Συμβούλιο τη σχολίασε ευνοϊκά τον Ιούνιο.

Η κ. Connie Hedegaard, επίτροπος Δράσης για το Κλίμα, κατά τη διάρκεια συνομιλίας στο Twitter με χρήστες του διαδικτύου στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Η στρατηγική έχει τρεις κύριους στόχους:

- ▶ παρακίνηση των κρατών μελών για δράση·
- ▶ πολιτικές και χρηματοδότηση, σε επίπεδο ΕΕ, για τη θωράκιση έναντι της κλιματικής αλλαγής, αφού συνεκτιμηθούν οι ανάγκες προσαρμογής·
- ▶ βελτιωμένη διαδικασία λήψης αποφάσεων για την προσαρμογή.

Πρόοδος σε ό,τι αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου

Οι εκθέσεις που δημοσιεύτηκαν από την Επιτροπή ⁽⁷⁹⁾ και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος ⁽⁸⁰⁾ τον Οκτώβριο έδειξαν ότι η ΕΕ πέτυχε να μειώσει τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατά 17 % μεταξύ 1990 και 2011 παρά το ότι η μεγέθυνση της οικονομίας ανήλθε σε 45 % τη συγκεκριμένη περίοδο. Οι εκτιμήσεις για το 2012 δείχνουν βελτίωση, από το 1990, της μείωσης σε επίπεδα 18 %.

Με τη βοήθεια της δέσμης νομοθετικών μέτρων του 2009 για το κλίμα και την ενέργεια ⁽⁸¹⁾, η Ένωση βρίσκεται σε καλό δρόμο για να επιτύχει τον πρωταρχικό στόχο για τη μείωση των εκπομπών κατά 20 %. Από τις τελευταίες προβλέψεις των κρατών μελών φαίνεται ότι οι συνολικές εκπομπές το 2020 θα είναι 21 % κάτω από τα επίπεδα του 1990.

Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από τις αερομεταφορές

Οι πολυετείς πιέσεις της ΕΕ απέδωσαν τον Οκτώβριο του 2013, όταν η συνέλευση του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) συμφώνησε να αναπτύξει έναν παγκόσμιο αγορακεντρικό μηχανισμό για να αντιμετωπίσει το θέμα των εκπομπών της διεθνούς αεροπλοΐας. Το μέτρο θα έχει αναπτυχθεί έως το 2016 και θα αρχίσει να εφαρμόζεται το αργότερο έως το 2020.

Ανταποκρινόμενη σ' αυτές τις θετικές εξελίξεις και για να δώσει περισσότερη ώθηση στις συζητήσεις σε παγκόσμια κλίμακα, η Επιτροπή παρουσίασε ταχύτητα πρόταξη⁽⁸²⁾ για την τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ ώστε να συμπεριληφθούν οι εκπομπές από τις αερομεταφορές. Η Επιτροπή προτείνει να καλύπτεται από το σύστημα μόνο το μέρος μιας πτήσης που πραγματοποιείται στον περιφερειακό εναέριο χώρο των 31 χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Η αλλαγή θα εφαρμοστεί από την αρχή του 2014, έως ότου αρχίσει να ισχύει ο παγκόσμιος αγορακεντρικός μηχανισμός.

Εκπομπές CO₂ από οδικά οχήματα

Σε συνέχεια τριμερών συμφωνιών με το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο εξέδωσε νομοθεσία με την οποία καθορίζονται οι τρόποι για την επίτευξη των ορίων του 2020 για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) από νέα αυτοκίνητα και μικρά φορτηγά, αλλά και επιβεβαιώνεται το όριο του 2020 για τα μικρά φορτηγά. Για τα νέα αυτοκίνητα, το όριο για το CO₂ θα μειωθεί σε 95 g/km από 130 g/km το 2015. Το 2020 το 95 % των νέων αυτοκινήτων θα πρέπει να τηρούν αυτό το όριο και από το 2021 όλα τα νέα αυτοκίνητα θα πρέπει να έχουν πετύχει τον στόχο αυτό. Για τα μικρά φορτηγά, το όριο θα μειωθεί από 175 g/km το 2017 σε 147 g/km το 2020. Τόσο για τα αυτοκίνητα όσο και για τα μικρά φορτηγά έχει εξαχθεί ο μέσος όρος από ολόκληρο τον στόλο νέων οχημάτων.

Οι τριμερείς συμφωνίες πρέπει να επικυρωθούν από την ολομέλεια του Κοινοβουλίου στις αρχές του 2014.

Εκπομπές από τις θαλάσσιες μεταφορές

Τον Ιούνιο η Επιτροπή πρότεινε νομοθεσία για την καθιέρωση συστήματος για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από τις θαλάσσιες μεταφορές⁽⁸³⁾. Η πρόταση αφορά μεγάλα πλοία που χρησιμοποιούν λιμάνια της ΕΕ. Είναι το πρώτο από τα τρία βήματα που πρέπει να γίνουν στο πλαίσιο μιας στρατηγικής για τη μείωση των εκπομπών του τομέα, όπως εξήγγειλε η Επιτροπή σε ανακοίνωση⁽⁸⁴⁾ που εξέδωσε επίσης τον Ιούνιο. Το σύστημα παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων της ΕΕ, που αναμένεται να αρχίσει να εφαρμόζεται το 2018, θα είναι ο θεμέλιος λίθος ενός παγκόσμιου συστήματος για την αντιμετώπιση των εκπομπών από τις θαλάσσιες μεταφορές μέσω του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού.

Το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ

Τον Δεκέμβριο το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τροποποίηση της οδηγίας για την εμπορία εκπομπών της ΕΕ⁽⁸⁵⁾, διευκρινίζοντας ότι ίσως αλλάξει το χρονοδιάγραμμα των πλειστηριασμών των δικαιωμάτων εκπομπής για να εξασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία της αγοράς διοξειδίου του άνθρακα. Η τροποποίηση ανοίγει τον δρόμο για να αναβάλει η Επιτροπή τη δημοπρασία 900 εκατομμυρίων αδειών έως το τέλος της παρούσας δεκαετίας. Αυτή η πρωτοβουλία για τη μετάθεση σε μεταγενέστερο στάδιο αποβλέπει στη μείωση των επιπτώσεων από το πλεόνασμα των δικαιωμάτων εκπομπής στο σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ.

Στήριξη της οικονομίας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από την πολιτική της ΕΕ για τη συνοχή

Σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση της πολιτικής για τη συνοχή, για την οποία επιτεύχθηκε συμφωνία τον Δεκέμβριο, θα ζητηθεί για πρώτη φορά από όλες τις περιφέρειες της ΕΕ να αφιερώσουν ένα ελάχιστο ποσό των κονδυλίων που διατίθενται για την περίοδο 2014-2020 στην οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (20 % των διαθέσιμων κονδυλίων για τις περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, 15 % για τις περιφέρειες σε μετάβαση και 12 % για τις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες). Αυτό θα εξασφαλίσει ελάχιστες επενδύσεις ύψους τουλάχιστον 23 δισεκατ. ευρώ για

την περίοδο 2014-2020 από το ΕΤΠΑ, ενώ οι πρόσθετες επενδύσεις από το Ταμείο Συνοχής θα ενισχύσουν περαιτέρω τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Ενέργεια

Δικαιώματα των καταναλωτών

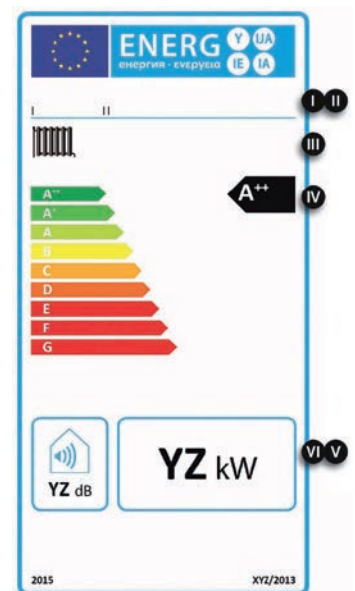
Οι αυξήσεις στις τιμές του φυσικού αερίου και του ηλεκτρικού ρεύματος είναι αιτία ανησυχίας και χρειάζονται ανάλυση σε βάθος. Η Επιτροπή έχει αναλάβει την πραγματοποίηση μελέτης για τις τιμές και το κόστος της ενέργειας. Στη μελέτη θα αναλυθεί η σύνθεση των τιμών της ενέργειας για τα νοικοκυριά και τη βιομηχανία στην ΕΕ, το κόστος της ενέργειας στη βιομηχανία και τα νοικοκυριά και η εξέλιξη των τιμών στην ΕΕ σε σχέση με την εξέλιξη των τιμών σε άλλες μεγάλες οικονομίες.

Για να συνειδητοποιήσουν καλύτερα οι καταναλωτές τα δικαιώματά τους και, συνεπώς, να αποκτήσουν πιο ενεργό ρόλο στην αγορά ενέργειας, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ετοίμασαν έναν φιλικό προς τον χρήστη κατάλογο των δικαιωμάτων των ευρωπαίων καταναλωτών ενέργειας. Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει διατάξεις για την προστασία του καταναλωτή όπως ορίζονται στις οδηγίες για την ηλεκτρική ενέργεια ⁽⁸⁶⁾ και το φυσικό αέριο ⁽⁸⁷⁾, στην οδηγία για την ενεργειακή απόδοση ⁽⁸⁸⁾ και στην οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων ⁽⁸⁹⁾.

Η ομάδα εργασίας για τους ευάλωτους καταναλωτές, που συγκροτήθηκε υπό την αιγίδα του ενεργειακού φόρουμ των πολιτών ⁽⁹⁰⁾, ολοκλήρωσε έκθεση κατευθύνσεων στην οποία εξετάζονται οι νομοθετικές προϋποθέσεις των οδηγιών για την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο που απαιτούνται για τον ορισμό της έννοιας των ευάλωτων καταναλωτών και την αντιμετώπιση της ενεργειακής πενίας, όπου χρειάζεται. Δίνονται τα κυριότερα αίτια για την κατάσταση και παραδείγματα των μέσων και πρακτικών που διαθέτουν τα κράτη μέλη με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών και πρακτικών μεταξύ κρατών μελών για τον περιορισμό του κινδύνου ενεργειακής πενίας και των ευάλωτων καταναλωτών.

Οικολογικός σχεδιασμός και επισήμανση της ενέργειας

Η κυριότερη προτεραιότητα του προγράμματος εργασίας για την περίοδο 2012-2014 βάσει της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό ⁽⁹¹⁾ ήταν να αντιμετωπιστούν οι εκκρεμότητες 29 μέτρων από προηγούμενα προγράμματα εργασίας δυνάμει της προηγούμενης οδηγίας ⁽⁹²⁾. Το 2012 και το 2013 οριστικοποιήθηκαν 24 μέτρα για τον οικολογικό σχεδιασμό και την επισήμανση της ενέργειας, καθώς και ένα έγγραφο με οδηγίες για τον οικολογικό σχεδιασμό. Εκτιμάται ότι έως το 2020 θα εξοικονομηθούν συνολικά 760,5 TWh ετησίως χάρη στους κανονισμούς που έχουν ήδη εκδοθεί. Αν συνεκτιμηθούν τα φαινόμενα υποτροπής και οι αλληλεπικαλύψεις με άλλα νομοθετήματα, τότε διαπιστώνεται ότι τα μέτρα αυτά συνέβαλαν στο να επιτευχθεί περίπου το ένα τρίτο του στόχου της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Η ετικέτα για θερμαντήρες με λέβητα δίνει τις εξής πληροφορίες: I) την επωνυμία ή το εμπορικό σήμα του προμηθευτή· II) το αναγνωριστικό μοντέλου του προμηθευτή· III) τη λειτουργία θέρμανσης χώρου· IV) την τάξη ενεργειακής απόδοσης εποχικής θέρμανσης χώρου· V) την ονομαστική θερμική ισχύ σε κιλοβάτ (kW)· VI) τη στάθμη ηχητικής ισχύος (LwA), σε εσωτερικούς χώρους, σε ντεσιμπέλ (dB).

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Μαΐου 2013

Ο διάλογος στρατηγικής που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαΐου ανέδειξε πέντε προτεραιότητες για τα κράτη μέλη και την Επιτροπή στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής: την ενιαία ενεργειακή αγορά, τις επενδύσεις, τη διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας, την ενεργειακή απόδοση και την ανταγωνιστικότητα.

Οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων επιβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους για τη δημιουργία πραγματικής ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας έως το 2014 και δήλωσαν ότι όλες οι χώρες πρέπει να έχουν συνδεθεί στο κοινό δίκτυο έως το 2015. Οι ηγέτες τόνισαν ιδιαίτερα ότι χρειάζονται σημαντικές επενδύσεις σε μια νέα και έξυπνη ενεργειακή υποδομή για να εξασφαλιστεί ο αδιάλειπτος εφοδιασμός σε ενέργεια σε προσιτές τιμές. Έχει επίσης ζωτική σημασία για τις θέσεις εργασίας και τη διατηρήσιμη ανάπτυξη και θα τονώσει περαιτέρω την ανταγωνιστικότητα.

Στα συμπεράσματα της συνόδου κορυφής, οι ηγέτες τόνισαν ότι είναι σημαντικό να αυξηθεί η διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού και να αναπτυχθούν περαιτέρω οι εγχώριοι πόροι της Ευρώπης για την εγγύηση της ασφάλειας του εφοδιασμού, να μειωθεί η εξωτερική ενεργειακή εξάρτηση της ΕΕ και να τονωθεί η οικονομική μεγέθυνση.

Ο κ. Günther Oettinger, Επίτροπος Ενέργειας, στη συνέντευξη Τύπου στις Βρυξέλλες (Βέλγιο) στην οποία ανακοίνωσε τον τελικό πανενωσιακό κατάλογο έργων προτεραιότητας στον τομέα των ενεργειακών υποδομών έως το 2020

Πυρηνική ασφάλεια

Οι συνολικές και διαφανείς αξιολογήσεις κινδύνου και ασφάλειας (δοκιμές αντοχής) των πυρηνικών σταθμών της ΕΕ που πραγματοποίησαν η Επιτροπή και η ομάδα ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας (Ensreg) αμέσως μετά το ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό της Fukushima τον Μάρτιο του 2011 επιβεβαίωσαν ότι τα πρότυπα ασφάλειας των πυρηνικών σταθμών ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη είναι σε γενικές γραμμές υψηλά. Ωστόσο, από τις δοκιμές αντοχής αποκαλύφθηκε ότι χρειάζονται βελτιώσεις στην πυρηνική ασφάλεια στην ΕΕ. Οι ρυθμιστικές αρχές του τομέα κατάρτισαν εθνικά σχέδια δράσης για την υλοποίηση συγκεκριμένων μέτρων και η Επιτροπή παρακολουθεί στενά την πρόοδο που συντελείται.

Μετά το ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό της Fukushima στην Ιαπωνία, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδωσε εντολή στην Επιτροπή να επανεξετάσει το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για αναθεώρηση της οδηγίας για την πυρηνική ασφάλεια τον Οκτώβριο του 2013 ⁽⁹³⁾, της οποίας ο γενικός νομοθετικός στόχος είναι να διατηρηθεί και να προαχθεί η συνεχής βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας και του ρυθμιστικού πλαισίου της σε επίπεδο ΕΕ. Μετά την έκδοση της πρώτης οδηγίας για τα βασικά πρότυπα ασφάλειας πριν από 50 χρόνια, διαμορφώθηκε ογκώδης και σημαντική νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία από την ακτινοβολία, η οποία επικαιροποιείται τακτικά. Σε συνέχεια της πρότασης της Επιτροπής το 2012 ⁽⁹⁴⁾, η νέα οδηγία για τα βασικά πρότυπα ασφάλειας αναμένεται τώρα να εκδοθεί από το Συμβούλιο. Η οδηγία προσφέρει καλύτερη προστασία για τους εργαζομένους και το κοινό αλλά και για τους ασθενείς και προτείνει ενισχυμένες απαιτήσεις για ετοιμότητα και απόκριση σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.

Η Επιτροπή σκοπεύει να ενισχύσει τη συνεργασία με τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ). Για τον σκοπό αυτό, τον Σεπτέμβριο του 2013 η Επιτροπή υπέγραψε μνημόνιο συμφωνίας για την πυρηνική ασφάλεια με τον ΙΑΕΑ, δημιουργώντας κατ' αυτό τον τρόπο ένα ενισχυμένο πλαίσιο για εκτεταμένη συνεργασία και περαιτέρω συνέργειες και αποφεύγοντας την επικάλυψη των προσπάθειών. Το μνημόνιο τονίζει επίσης την ανάγκη για βελτίωση της προβολής των μέτρων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ ή υλοποιούνται με σημαντική τεχνική βοήθεια.

Ασφάλεια των υπεράκτιων δραστηριοτήτων

Η οδηγία για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου ⁽⁹⁵⁾ καθορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις για την πρόληψη μεγάλων ατυχημάτων και τον περιορισμό των συνεπειών τους. Οι νέοι κανόνες θα εξασφαλίσουν ότι τηρούνται τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα ασφάλειας σε κάθε υπεράκτια πλατφόρμα πετρελαίου και φυσικού αερίου, η οποία λειτουργεί βάσει της άδειας που έχουν χορηγήσει τα κράτη μέλη. Θα εξασφαλίσει επίσης ότι υπάρχει αποτελεσματική και έγκαιρη αντίδραση σε περίπτωση ατυχήματος. Αυτό θα βοηθήσει να ελαχιστοποιηθεί η ζημιά για το περιβάλλον και τη ζωή των παράκτιων πληθυσμών. Τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία έως τον Ιούλιο του 2015.

Περιβάλλον

Το έβδομο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον «Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας» θα είναι οδηγός για την περιβαλλοντική πολιτική έως το 2020. Η πρόταση ⁽⁹⁶⁾ που εκδόθηκε από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Νοέμβριο έχει σκοπό να ενισχύσει την οικολογική ευρωστία της Ευρώπης και να μετατρέψει την ΕΕ σε μια αειφόρο, «πράσινη» οικονομία χωρίς αποκλεισμούς. Η προστασία και η ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου, η προτροπή για μεγαλύτερη αποδοτικότητα των πόρων και η επιτάχυνση της μετάβασης στην οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα είναι τα κύρια χαρακτηριστικά του προγράμματος, που επιδιώκει επίσης να αντιμετωπίσει τις περιβαλλοντικές αιτίες των νόσων. Τα αποτελέσματα θα συμβάλουν επίσης στην τόνωση της αειφόρου ανάπτυξης και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, ώστε να μετατραπεί η Ένωση σ' ένα καλύτερο και υγιεινότερο περιβάλλον διαβίωσης.

Έκθεση για τα ύδατα κολύμβησης

Η ποιότητα των υδάτων κολύμβησης στην Ευρώπη εξακολουθεί να βελτιώνεται. Περίπου το 94 % των τοποθεσιών που ενδείκνυνται για κολύμβηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ικανοποιούν τα ελάχιστα πρότυπα για την ποιότητα των υδάτων, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση που δημοσίευσε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος για το 2013 σχετικά με την ποιότητα των υδάτων κολύμβησης στην Ευρώπη ⁽⁹⁷⁾. Το 78 % των τοποθεσιών έχουν εξαιρετική ποιότητα υδάτων, γεγονός που σημαίνει ότι ένα επιπλέον 2 %, σε σχέση με το 2012, πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις. Η Κύπρος και το Λουξεμβούργο ξεχωρίζουν, αφού όλες οι τοποθεσίες που έχουν δηλώσει ότι ενδείκνυνται για κολύμβηση έχουν εξαιρετική ποιότητα υδάτων. Οκτώ άλλες χώρες έχουν πολύ καλή ποιότητα υδάτων κολύμβησης, πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ: η Μάλτα (97 %), η Κροατία (95 %), η Ελλάδα (93 %), η Γερμανία (88 %), η Πορτογαλία (87 %), η Ιταλία (85 %), η Φινλανδία (83 %) και η Ισπανία (83 %). Πρόκειται για βελτίωση των αποτελεσμάτων του 2012 και η τάση είναι θετική αφού το πρόγραμμα επιτήρησης των υδάτων κολύμβησης το 1990. Η ποιότητα παρακολουθείται τώρα δυνάμει της επικαιροποιημένης οδηγίας για τα ύδατα κολύμβησης ⁽⁹⁸⁾.

Πλαστικές σακούλες

Σε ορισμένα κράτη μέλη οι πολίτες χρησιμοποιούν 500 πλαστικές σακούλες μιας χρήσης ετησίως· σε άλλα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τέσσερις. Τον Νοέμβριο η Επιτροπή πρότεινε να εισαχθεί η υποχρέωση για όλα τα κράτη μέλη να μειώσουν την κατανάλωση λεπτών πλαστικών σακουλών ⁽⁹⁹⁾, αλλά παράλληλα να διατηρήσουν το δικαίωμα της ελεύθερης επιλογής των μέτρων που θα εφαρμόσουν.

Ο κ. Janez Potočnik, Επίτροπος Περιβάλλοντος, και ο άγγλος ηθοποιός κ. Jeremy Irons (αριστερά) σε κοινή συνέντευξη Τύπου στις Βρυξέλλες (Βέλγιο) μετά τη δημοσίευση της πράσινης βίβλου για τα πλαστικά απόβλητα από την Επιτροπή

Αειφόρος υλοτομία

Ο κανονισμός για την ξυλεία ⁽¹⁰⁰⁾ άρχισε να εφαρμόζεται τον Μάρτιο του 2013, γεγονός που σημαίνει ότι το σύνολο της ξυλείας στην αγορά της ΕΕ πρέπει να προέρχεται από νόμιμες πηγές. Η νέα νομοθεσία αφορά και την εισαγόμενη και την εγχώρια παραγόμενη ξυλεία και προϊόντα αυτής, και καλύπτει ένα φάσμα προϊόντων από χαρτί και χαρτοπολτό έως συμπαγή δασική ξυλεία και πατώματα. Ο σκοπός είναι να καθιερωθούν διαδικασίες για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου εμπορίας παράνομης ξυλείας.

Χωροκατακτητικά ξένα είδη

Τον Σεπτέμβριο του 2013 η Επιτροπή πρότεινε νομοθεσία για την αντιμετώπιση του ζητήματος των χωροκατακτητικών ξένων ειδών στην ΕΕ ⁽¹⁰¹⁾. Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη είναι είδη που έχουν μεταφερθεί εκτός του φυσικού τους εύρους εξάπλωσης εξαιτίας ανθρώπινων δραστηριοτήτων και κατόπιν αναπαράγονται και εξαπλώνονται, με αρνητικές συνέπειες για το περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία. Πρόκειται για τη δεύτερη σοβαρότερη αιτία απώλειας της βιοποικιλότητας στην Ευρώπη, μετά την απώλεια των οικοτόπων (ενδιατημάτων). Η διαχείριση του προβλήματος στην ΕΕ κοστίζει σήμερα τουλάχιστον 12 δισεκατ. ευρώ ετησίως.

Το Οικολογικό Σήμα (Ecolabel)

Το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα, ένα προαιρετικό σύστημα με διακριτικό λογότυπο το λουλούδι, που προωθεί ηπιότερα για το περιβάλλον αγαθά και υπηρεσίες, επεκτάθηκε και στις βρύσες μπάνιου και κεφαλές ντους ⁽¹⁰²⁾, στα αποχωρητήρια και ουρητήρια με καταιονισμό νερού ⁽¹⁰³⁾ και στον εξοπλισμό απεικόνισης όπως τα φωτοτυπικά μηχανήματα ⁽¹⁰⁴⁾.

Η ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα

Η πολιτική της ΕΕ βελτίωσε αισθητά την ποιότητα του αέρα τις τελευταίες δεκαετίες. Παρά την πρόοδο που σημειώθηκε, η ατμοσφαιρική ρύπανση παραμένει η κύρια περιβαλλοντική αιτία ασθένειας στην ΕΕ και η κακή ποιότητα του αέρα εξακολουθεί να έχει αρνητικές συνέπειες σε πολλές φυσικές περιοχές. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε νέα στρατηγική για τον αέρα ⁽¹⁰⁵⁾, με πρόγραμμα για περαιτέρω ενέργειες της ΕΕ. Η στρατηγική συνοδεύτηκε από νομοθετική πρόταση για την αναθεώρηση της οδηγίας για τα εθνικά όρια εκπομπών ⁽¹⁰⁶⁾ και πρόταση οδηγίας ⁽¹⁰⁷⁾ η οποία, για πρώτη φορά, θα ελέγχει τις εκπομπές από μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης και θα συμβάλει στην επίτευξη των αναγκαίων μειώσεων των εκπομπών. Η στρατηγική περιλαμβάνει, επίσης, μέτρα υποστήριξης εκτός των ρυθμιστικών, προκειμένου να ενισχυθεί η δυναμικότητα και η συνεργασία σε όλα τα πολιτικά επίπεδα, σε πεδία προτεραιότητας στα οποία περιλαμβάνονται η ατμοσφαιρική ρύπανση στις πόλεις, η έρευνα και η καινοτομία και η διεθνής διάσταση της πολιτικής για τον ατμοσφαιρικό αέρα.

Η γαλλική πόλη Nantes ήταν η ευρωπαϊκή «πράσινη» πρωτεύουσα για το 2013. Η έκθεση Aérofloral II —ένα θερμοκήπιο βάρους 8 τόνων και ύψους 16 μέτρων— ταξίδεψε ανά την Ευρώπη για να διαδώσει τις οικολογικές ιδέες της πόλης.

Δικαιώματα διανοητικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας

Εμπορικά σήματα

Τον Μάρτιο η Επιτροπή παρουσίασε δέσμη πρωτοβουλιών ⁽¹⁰⁸⁾ για να καταστήσει τα συστήματα καταχώρισης εμπορικών σημάτων ανά την ΕΕ φθηνότερα, ταχύτερα, πιο αξιόπιστα και προβλέψιμα. Η προτεινόμενη μεταρρύθμιση θα βελτιώσει τις συνθήκες προκειμένου οι επιχειρήσεις να καινοτομούν και να επωφελούνται από πιο αποτελεσματική προστασία των εμπορικών σημάτων έναντι απομιμήσεων, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων απομίμησης που διακινούνται μέσω του εδάφους της ΕΕ.

Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Τον Δεκέμβριο του 2012 οι κανονισμοί για τη δημιουργία ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών στην ΕΕ εκδόθηκαν σε ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ 25 κρατών μελών (όλα τα κράτη μέλη εκτός από την Ιταλία και την Ισπανία) ⁽¹⁰⁹⁾. Τον Φεβρουάριο του 2013 υπογράφηκε διεθνής συμφωνία μεταξύ των κρατών μελών για τη σύσταση του Ενιαίου Δικαστηρίου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας («συμφωνία για το ΕΔΔΕ»). Προκειμένου να τεθεί σε ισχύ η συμφωνία για το ΕΔΔΕ και να τεθούν σε εφαρμογή οι κανονισμοί, απαιτείται η επικύρωση της συμφωνίας από τουλάχιστον 13 κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των τριών κρατών μελών με τον μεγαλύτερο αριθμό ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας εν ισχύ. Είναι επίσης αναγκαία η τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 ⁽¹¹⁰⁾ για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, προκειμένου να μπορέσει να τεθεί σε ισχύ η συμφωνία για το ΕΔΔΕ και να εξασφαλιστεί η συνέπεια μεταξύ των δύο νομικών πράξεων. Η Επιτροπή πρότεινε τις αναγκαίες τροποποιήσεις τον Ιούλιο του 2013 ⁽¹¹¹⁾. Το Συμβούλιο κατέληξε σε συμφωνία σχετικά με τις τροποποιήσεις τον Δεκέμβριο και η συμφωνία του Κοινοβουλίου αναμένεται τον Μάρτιο του 2014. Μόλις τεθεί σε εφαρμογή ολόκληρο το σύστημα, θα είναι δυνατή η απόκτηση ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας με ενιαία ισχύ —ενός νομικού τίτλου που διασφαλίζει την ομοιόμορφη προστασία των εφευρέσεων σε 25 κράτη μέλη— μέσω υπηρεσίας ενιαίας εξυπηρέτησης, που παρέχει πλεονεκτήματα κόστους και μείωση του διοικητικού φόρτου.

Εμπορικό απόρρητο

Υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην ισχύουσα νομοθεσία των χωρών της ΕΕ για την προστασία εμπιστευτικών επιχειρηματικών πληροφοριών και τεχνογνωσίας (εμπορικό απόρρητο). Ορισμένες χώρες δεν διαθέτουν ειδική νομοθεσία για το θέμα αυτό. Οι επιχειρήσεις, μη έχοντας εύκολη πρόσβαση στα συστήματα άλλων κρατών μελών, δυσκολεύονται να τα κατανοήσουν και, όταν πέφτουν θύματα υπεξαίρεσης εμπιστευτικών πληροφοριών τεχνογνωσίας, διστάζουν να προσφύγουν στη δικαιοσύνη, επειδή δεν είναι σίγουρες ότι θα αναγνωριστεί από τα δικαστήρια ο εμπιστευτικός χαρακτήρας του εμπορικού απορρήτου τους. Το σημερινό κατακερματισμένο σύστημα επηρεάζει αρνητικά τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ εταίρων στους τομείς των επιχειρήσεων και της έρευνας, και αποτελεί καίριο εμπόδιο για την αξιοποίηση της ενιαίας αγοράς της ΕΕ ως καταλύτη καινοτομίας και οικονομικής ανάπτυξης.

Για τον λόγο αυτό, τον Δεκέμβριο του 2013 η Επιτροπή πρότεινε νέους κανόνες για την προστασία του εμπορικού απορρήτου από την παράνομη απόκτηση, χρήση και κοινοποίησή τους ⁽¹¹²⁾. Η πρόταση οδηγίας περιέχει έναν κοινό ορισμό του εμπορικού απορρήτου, καθώς και μέσα που βοηθούν τα θύματα υπεξαίρεσης εμπιστευτικών επιχειρηματικών πληροφοριών να επιτύχουν αποκατάσταση των ζημιών τους. Η οδηγία θα βοηθήσει τα εθνικά δικαστήρια στην αντιμετώπιση της αθέμιτης χρήσης εμπιστευτικών επιχειρηματικών πληροφοριών και στην απομάκρυνση από την αγορά των προϊόντων που παραβιάζουν το εμπορικό απόρρητο, και θα διευκολύνει την αποζημίωση των θυμάτων τέτοιων παράνομων πρακτικών.

Θεμιτός ανταγωνισμός στην ενιαία αγορά

Η πολιτική ανταγωνισμού μπορεί να βοηθήσει την ΕΕ να ανορθώσει τις υποτονικές οικονομικές επιδόσεις και να τονώσει τη βιώσιμη ανάπτυξη. Προωθεί την καινοτομία, εξασφαλίζει ότι κάθε οικονομικός παράγοντας τηρεί τους ίδιους κανόνες και διατηρεί τις αγορές ανοιχτές και διεκδικήσιμες. Αφενός, ωφελεί τους καταναλωτές και, αφετέρου, εξασφαλίζει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για κάθε εταιρεία που αναπτύσσει δραστηριότητες στην ΕΕ. Ειδικότερα, η Επιτροπή αντιμάχεται τις μονοπωλιακές πρακτικές, όπως τα καρτέλ και οι καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης, ελέγχει τις συγχωνεύσεις και τις κρατικές ενισχύσεις και ενθαρρύνει την απελευθέρωση των αγορών.

Οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε καρτέλ για τον έλεγχο των τιμών και την κατανομή των αγορών μεταξύ τους προστατεύονται από τις πιέσεις των ανταγωνιστών όσον αφορά την προώθηση νέων προϊόντων, τη βελτίωση της ποιότητας και τη μείωση των τιμών. Έτσι, οι καταναλωτές καταλήγουν να πληρώνουν ακριβότερα για χαμηλότερη ποιότητα. Όταν μια μεγάλη επιχείρηση κάνει κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της για να εκτοπίσει τους ανταγωνιστές της από την αγορά, εξαλείφεται ο ανταγωνισμός, με αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών και τον περιορισμό των επιλογών των καταναλωτών.

Αποτελεί επίσης καθήκον της Επιτροπής να ελέγχει τις κρατικές ενισχύσεις, ώστε να εμποδίζει τις κυβερνήσεις να χρησιμοποιούν δημόσιους πόρους για να ενισχύουν τοπικούς επαγγελματικούς κλάδους ή επιχειρήσεις, παρέχοντάς τους αθέμιτο πλεονέκτημα, με αποτέλεσμα την υπονόμευση του ανταγωνισμού και τη στρέβλωση του εμπορίου.

Με τις συγχωνεύσεις οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν νέα προϊόντα με μεγαλύτερη αποδοτικότητα ή να μειώσουν το κόστος παραγωγής ή διανομής. Όταν αυξάνεται η αποδοτικότητα των επιχειρήσεων, η αγορά γίνεται πιο ανταγωνιστική και οι καταναλωτές επωφελούνται από καλύτερα προϊόντα και καλύτερες τιμές. Ωστόσο, ορισμένες συγχωνεύσεις μπορούν να περιορίσουν τον ανταγωνισμό, για παράδειγμα καθιστώντας μια επιχείρηση κυρίαρχο του παιχνιδιού ή ενισχύοντας την ήδη δεσπόζουσα θέση της. Κάτι τέτοιο μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες για τους καταναλωτές, διότι αυξάνονται οι τιμές, περιορίζονται οι επιλογές και μειώνονται οι δυνατότητες καινοτομίας.

Αντιμονοπωλιακή πολιτική

Η Επιτροπή πρότεινε οδηγία για τον τρόπο με τον οποίο πολίτες και εταιρείες μπορούν να αξιώσουν αποζημίωση όταν είναι θύματα των παραβιάσεων των αντιμονοπωλιακών κανόνων της ΕΕ ⁽¹¹³⁾. Η πρόταση έχει σχεδιαστεί με σκοπό να εξαλείψει τα διαδικαστικά εμπόδια που παρακωλύουν όσους έχουν υποστεί ζημία στην Ευρώπη να εξασφαλίσουν αποζημίωση για ζημίες που προκαλούνται από αντιανταγωνιστική συμπεριφορά. Η πρόταση διευκρινίζει για ποια είδη ζημιών μπορεί να ασκηθεί αγωγή αποζημίωσης και ποιοι μπορούν να την ασκήσουν, καθιστά δυσκολότερη για τους παραβάτες την απόκρυψη από το δικαστήριο καθοριστικής σημασίας αποδεικτικών στοιχείων, καθορίζει την προθεσμία για άσκηση αγωγής αποζημίωσης και απλουστεύει τον τρόπο υπολογισμού του ύψους της αποζημίωσης.

Το 2013 η Επιτροπή εξέδωσε οκτώ αντιμονοπωλιακές αποφάσεις.

- ▶ Η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο συνολικού ύψους 79 εκατ. ευρώ στην Telefonía και στην Portugal Telecom για συμφωνία για μη άσκηση ανταγωνισμού στην ιβηρική αγορά των τηλεπικοινωνιών μεταξύ Σεπτεμβρίου 2010 και Φεβρουαρίου 2011 ⁽¹¹⁴⁾.
- ▶ Η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο ύψους 561 εκατ. ευρώ στη Microsoft για μη συμμόρφωση με την υποχρέωση που ανέλαβε να προσφέρει στους χρήστες οθόνη επιλογής φυλλομετρητή στο Windows 7 Service Pack 1 από τον Μάιο του 2011 έως τον Ιούλιο του 2012 ⁽¹¹⁵⁾.
- ▶ Κατέστησε νομικά δεσμευτικές τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η CEZ, η κατεστημένη επιχείρηση παραγωγής ηλεκτρισμού της Τσεχίας, για να ανταποκριθεί στις ανησυχίες ότι έχει καταχραστεί τη δεσπόζουσα θέση της με την παρακράτηση χωρητικότητας στο δίκτυο διανομής για να εμποδίσει την είσοδο ανταγωνιστών στην αγορά ⁽¹¹⁶⁾. Για να ανταποκριθεί στις ανησυχίες αυτές, η CEZ πρότεινε να εκχωρήσει σημαντικό δυναμικό ηλεκτροπαραγωγής, κάτι που έγινε δεκτό από την Επιτροπή.
- ▶ Κατέστησε νομικά δεσμευτικές τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν ορισμένα μέλη της Star Alliance, και συγκεκριμένα η Air Canada, η United Airlines και η Lufthansa, προκειμένου να μετριάσουν τις ανησυχίες ότι η συνεργασία των μερών στο πλαίσιο κοινής επιχείρησης καταμερισμού των εσόδων ενδεχομένως παραβιάζει τους κανόνες της ΕΕ για την καταπολέμηση των τρασυ και βλάπτει τους επιβάτες διακεκριμένης θέσης του δρομολογίου Φρανκφούρτη-Νέα Υόρκη ⁽¹¹⁷⁾. Τα μέρη πρότειναν να διαθέσουν χρονοθυρίδες στους αερολιμένες της Φρανκφούρτης και της Νέας Υόρκης και να συνάψουν συμφωνίες με ανταγωνιστές, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να προσφέρουν ελκυστικότερες υπηρεσίες.
- ▶ Η Επιτροπή δέχθηκε τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η Penguin για να ανταποκριθεί στις ανησυχίες της όσον αφορά τη συμμετοχή της εταιρείας σε αντιανταγωνιστικές πρακτικές με σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού στις τιμές λιανικής πώλησης των ηλεκτρονικών βιβλίων στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ), συμπληρώνοντας τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν ήδη το 2012 τέσσερις άλλοι εκδότες και η Apple ⁽¹¹⁸⁾.
- ▶ Η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα συνολικού ύψους 146 005 000 ευρώ στη δανική φαρμακευτική εταιρεία Lundbeck και σε διάφορους παραγωγούς γενόσημων φαρμάκων, διότι συμφώνησαν να καθυστερήσουν την είσοδο στην αγορά φθηνότερων γενόσημων εκδοχών του Citalopram, ενός πολύ επιτυχημένου στην αγορά αντικαταθλιπτικού φαρμάκου της εταιρείας Lundbeck ⁽¹¹⁹⁾.
- ▶ Με την ίδια λογική, τον Δεκέμβριο η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο ύψους 10 798 000 ευρώ στην αμερικανική φαρμακευτική εταιρεία Johnson & Johnson και πρόστιμο ύψους 5 493 000 ευρώ στην ελβετική εταιρεία Novartis, επειδή καθυστέρησαν την είσοδο στην αγορά γενόσημης εκδοχής ενός ισχυρού αναλγητικού, του Fentanyl ⁽¹²⁰⁾.
- ▶ Η Επιτροπή αποδέχθηκε τις δεσμεύσεις της γερμανικής κατεστημένης σιδηροδρομικής επιχείρησης Deutsche Bahn σχετικά με το σύστημα τιμολόγησης για το ρεύμα έλξης στη Γερμανία και τις κατέστησε νομικώς δεσμευτικές ⁽¹²¹⁾. Το ρεύμα έλξης είναι η ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται για την πρόωση σιδηροδρομικών μηχανών.

Ο κ. Joaquín Almunia, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για θέματα ανταγωνισμού, σε συνέντευξη Τύπου στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Το 2013 η Επιτροπή εξέδωσε επίσης κοινοποιήσεις αιτιάσεων σε υποθέσεις παραβίασης της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας προς τη Motorola Mobility όσον αφορά την πιθανή κατάχρηση ενιαίων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ουσιώδους σημασίας για την κινητή τηλεφωνία ⁽¹²²⁾ και προς τον φορέα ανταλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας της Ρουμανίας OPCOM όσον αφορά την πρακτική τού να απαιτεί από τους συμμετέχοντες στην αγορά άμεσης παράδοσης ηλεκτρικής ενέργειας να είναι κάτοχοι αριθμού φορολογικού μητρώου ΦΠΑ στη Ρουμανία ⁽¹²³⁾. Η Επιτροπή απηύθυνε κοινοποιήσεις αιτιάσεων σε 13 επενδυτικές τράπεζες, στην International Swaps and Derivatives Association (ISDA) και στη Markit στο πλαίσιο έρευνας για συμφωνίες ανταλλαγής κινδύνου αθέτησης συναλλαγών σχετικά με το ενδεχόμενο συμπαιγνίας για την παρεμπόδιση συναλλαγών επί πιστωτικών παραγώγων σε χρηματιστήρια ⁽¹²⁴⁾. Κοινοποίηση αιτιάσεων απευθύνθηκε επίσης στην Altstoff Recycling Austria AG όσον αφορά την πιθανή κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της στις αγορές διαχείρισης των απορριμμάτων συσκευασίας στην Αυστρία ⁽¹²⁵⁾.

Η Επιτροπή υπέβαλε σε έρευνα με βάση τα δεδομένα της αγοράς τις δεσμεύσεις της Visa Europe σχετικά με τις πολυμερείς διατραπεζικές προμήθειες (MIF) για συναλλαγές με πιστωτικές κάρτες πελατών στον EOX ⁽¹²⁶⁾. Άλλες έρευνες με βάση τα δεδομένα της αγοράς πραγματοποιήθηκαν όσον αφορά δεσμεύσεις σε υποθέσεις της Deutsche Bahn ⁽¹²⁷⁾, της Google ⁽¹²⁸⁾ και της Samsung ⁽¹²⁹⁾.

Το 2013 η Επιτροπή κίνησε τρεις επίσημες διαδικασίες ελέγχου σύμβασης έναντι της AB Lietuvos geležinkeliai (κατεστημένου σιδηροδρομικού φορέα στη Λιθουανία) ⁽¹³⁰⁾, της MasterCard ⁽¹³¹⁾ και της Bulgarian Energy Holding ⁽¹³²⁾. Κινήθηκε επίσης έρευνα για καρτέλ για να διερευνηθεί κατά πόσο διάφορες εταιρείες θαλάσσιας μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων επιδόθηκαν σε εναρμονισμένες πρακτικές ⁽¹³³⁾.

Συμπράξεις (καρτέλ)

Η Επιτροπή εξέδωσε τρεις αποφάσεις σχετικά με καρτέλ.

- ▶ Τον Ιούλιο η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο συνολικού ύψους 141 791 000 ευρώ σε αρκετούς προμηθευτές της αυτοκινητοβιομηχανίας για τη συγκρότηση πέντε καρτέλ για την προμήθεια συρμάτων ιμάντων στην Toyota, τη Honda, τη Nissan και τη Renault ⁽¹³⁴⁾. Οι συρμάτινοι ιμάντες είναι αγωγοί ηλεκτρισμού στα αυτοκίνητα, για παράδειγμα, για την εκκίνηση του κινητήρα, το άνοιγμα των παραθύρων και την ενεργοποίηση του κλιματιστικού.
- ▶ Τον Δεκέμβριο, στο πλαίσιο της υπόθεσης LIBOR/Euribor, η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο συνολικού ύψους 1 712 468 000 ευρώ σε οκτώ διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς για συμμετοχή σε παράνομα καρτέλ στις αγορές των χρηματιστηριακών παραγώγων. Τέσσερις από τους οργανισμούς αυτούς συμμετείχαν σε καρτέλ σχετικά με παράγωγα επιτοκίων σε ευρώ. Έξι συμμετείχαν σε ένα ή περισσότερα καρτέλ σχετικά με παράγωγα επιτοκίων σε ιαπωνικά γιεν. Αμφότερες οι αποφάσεις λήφθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας συμβιβασμού της Επιτροπής σχετικά με τα καρτέλ· τα πρόστιμα των εταιρειών μειώθηκαν κατά 10 % καθώς συμφώνησαν να προβούν σε συμβιβασμό.
- ▶ Τον Δεκέμβριο, επίσης, επιβλήθηκε πρόστιμο συνολικού ύψους 28 716 000 ευρώ σε τέσσερις εμπόρους γαρίδων της Βόρειας Θάλασσας για συμμετοχή σε καρτέλ ⁽¹³⁵⁾.

Η Επιτροπή απηύθυνε δύο κοινοποιήσεις αιτιάσεων σε εταιρείες για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες ότι συμμετέχουν σε καρτέλ στους τομείς του συνθετικού καουτσούκ ⁽¹³⁶⁾ και των μικροκυκλωμάτων έξυπνων καρτών ⁽¹³⁷⁾ και πραγματοποίησε επίσης αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις το 2013 στους κλάδους των βιοκαυσίμων ⁽¹³⁸⁾ και της ζάχαρης ⁽¹³⁹⁾ και στη διαδικτυακή διανομή ηλεκτρονικών καταναλωτικών προϊόντων και μικρών οικιακών συσκευών.

Συγχωνεύσεις

Στις αρχές Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε δέσμη μέτρων ⁽¹⁴⁰⁾ για την απλοποίηση των διαδικασιών ελέγχου των συγκεντρώσεων δυνάμει του κανονισμού της ΕΕ περί συγκεντρώσεων ⁽¹⁴¹⁾. Η δέσμη διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της απλοποιημένης διαδικασίας ελέγχου μη προβληματικών συγχωνεύσεων, ανεβάζοντας σε 60-70 % το συνολικό ποσοστό υποθέσεων που εμπίπτουν στην εν λόγω διαδικασία χειρισμού. Περιορίζεται επίσης το εύρος των πληροφοριών που απαιτούνται για πράξεις κοινοποίησης σε όλες τις υποθέσεις, γεγονός που συνεπάγεται σημαντικά οφέλη για τις επιχειρήσεις και τους συμβούλους από απόψεως προετοιμασίας και συναφών εξόδων. Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί συγκεκριμένο βήμα προς την κατεύθυνση της επίτευξης των στόχων του προγράμματος REFIT της Επιτροπής σχετικά με την απλοποίηση των κανόνων και διαδικασιών ώστε να καταστούν λιγότερο επαχθείς για τις επιχειρήσεις.

Κατά τη διάρκεια του 2013 κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή 257 συγχωνεύσεις και 217 υποθέσεις εγκρίθηκαν άνευ όρων ⁽¹⁴²⁾. Δέκα συγχωνεύσεις εγκρίθηκαν με δεσμεύσεις στη φάση I και άλλες δύο με δεσμεύσεις στη φάση II. Η Επιτροπή απαγόρευσε τις εξής δύο συγχωνεύσεις: UPS/TNT ⁽¹⁴³⁾ και Ryanair/Aer Lingus ⁽¹⁴⁴⁾.

Οι συγχωνεύσεις που εγκρίθηκαν άνευ όρων κατά τη φάση της διερεύνησης περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, την εξαγορά από τη Siemens του τμήματος σηματοδότησης σιδηροδρόμων της εταιρείας Invensys· τη δημιουργία του Penguin Random House, με την ένταξη διαφόρων τμημάτων της εκδοτικής δραστηριότητας των οίκων Bertelsmann και Pearson· την εξαγορά από την Intercontinental Exchange της NYSE Euronext· και την εξαγορά από τη Vodafone της Kabel Deutschland, του μεγαλύτερου γερμανικού φορέα εκμετάλλευσης καλωδιακού δικτύου. Δύο υποθέσεις εγκρίθηκαν χωρίς όρους μετά από δεύτερη φάση έρευνας: Olympic/Aegean και Nynas/Shell/Harburg refinery, αμφότερες με το επιχείρημα της προβληματικής επιχείρησης.

Παραδείγματα συγχωνεύσεων που εγκρίθηκαν υπό όρους είναι η εξαγορά της βελγικής εταιρείας μεταποίησης γεωμήλων Lutosa από την εταιρεία McCain, υπό τον όρο της εκχώρησης των δραστηριοτήτων λιανικής που καλύπτονται από το σήμα της Lutosa στον EOX (που θα είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στη βελγική αγορά λιανικής πώλησης όσον αφορά τις τηγανητές πατάτες)· η συγχώνευση των δραστηριοτήτων ετικετοποίησης και επεξεργασίας χάρτου των εταιρειών Munksjö και Ahlstrom υπό τον όρο της ανάληψης ορισμένων δεσμεύσεων εκ μέρους των δύο μερών· και η εξαγορά της ιταλικής εταιρείας αεροπορικού εξοπλισμού Avio από την General Electric, που δημιούργησε ανησυχίες ότι η General Electric θα μπορούσε να παρεμποδίσει τις πωλήσεις της Eurofighter στο εξωτερικό. Η εξαγορά επετράπη με την ανάληψη δεσμεύσεων προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η General Electric δεν θα έχει πρόσβαση σε στρατηγικές πληροφορίες της κοινοπραξίας Eurojet έτσι ώστε η Eurofighter να μπορεί να συνεχίσει να συμμετέχει σε μελλοντικές εκστρατείες για εξαγωγικές πωλήσεις.

Οι δύο απαγορεύσεις το 2013 αφορούσαν την προταθείσα εξαγορά της TNT Express από την UPS, με το αιτιολογικό ότι με την εξαγορά θα περιοριζόταν ο ανταγωνισμός σε 15 κράτη μέλη με τη μείωση σε δύο ή τρεις του αριθμού των σημαντικών παραγόντων στην αγορά ταχείας παράδοσης μικρών δεμάτων, καθώς και την προτεινόμενη απόκτηση της Aer Lingus από τη Ryanair, που θα είχε ως συνέπεια τη συντονισμένη παρουσία των δύο ηγετικών αεροπορικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται από την Ιρλανδία, με επικάλυψη δρομολογίων σε πάνω από 40 γραμμές.

Κρατικές ενισχύσεις

Το 2013 η Επιτροπή σημείωσε πρόοδο όσον αφορά την πρωτοβουλία για τον εκσυγχρονισμό των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις ⁽¹⁴⁵⁾, που αναγγέλθηκε το 2012, με στόχο την αναθεώρηση και την ενοποίηση των ισχυόντων κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Οι κανόνες αυτοί θα απλοποιηθούν και θα αφήνουν μεγαλύτερο περιθώριο για μέτρα ενίσχυσης χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση στην Επιτροπή. Στόχος είναι να βελτιωθεί η επιβολή των κανόνων εστιάζοντας στις περιπτώσεις με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο, με παράλληλη βελτίωση της αξιολόγησης και του ελέγχου της συμμόρφωσης. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας, η Επιτροπή εξέδωσε τον Δεκέμβριο αναθεωρημένο κανονισμό για τις χαμηλόποσες ενισχύσεις που εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής του ελέγχου κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ επειδή θεωρείται ότι δεν έχουν αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές στην εσωτερική αγορά (de minimis) ⁽¹⁴⁶⁾. Η εφαρμογή του κανονισμού αυτού θα μειώσει σημαντικά τη διοικητική επιβάρυνση των επιχειρήσεων και των κρατών μελών.

Για την πλαισίωση των νομοθετικών αλλαγών που θα οδηγήσουν στην τραπεζική ένωση, η Επιτροπή τροποποίησε τους ειδικούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις προς τις τράπεζες που βρίσκονται σε δυσχερή θέση, οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν κατά τα πέντε τελευταία έτη.

Οι κανόνες περιλαμβάνουν τρεις βασικές αλλαγές: μια απαίτηση επιμερισμού των βαρών βάσει της οποίας οι τράπεζες πρέπει να αναλαμβάνουν μεγαλύτερο μερίδιο των βαρών· καμία έγκριση κρατικής ενίσχυσης υπό τη μορφή ανακεφαλαίωσης ή βοήθειας για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία πριν την κατανομή των βαρών και πριν την έγκριση του σχεδίου αναδιάρθρωσης από την Επιτροπή· και καθορισμός ανώτατου ορίου όσον αφορά τις αμοιβές των στελεχών για όλες τις ενισχυόμενες τράπεζες (βλέπε κεφάλαιο 2 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την τραπεζική νομοθεσία).

Τελωνεία

Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν επισήμως τον νέο κανονισμό για την τελωνειακή επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) ⁽¹⁴⁷⁾, γεγονός που διασφαλίζει ένα δίκτυο προστασίας για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις σε περιπτώσεις απάτης και κατά συνέπεια προστατεύει και την απασχόληση.

Εντείνεται συνεπώς το φάσμα των ΔΔΙ που μπορούν να ελέγχονται και να προστατεύονται νομίμως στα σύνορα. Καλύπτονται, για παράδειγμα, τώρα τα εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης που στέλνονται σε μικρά δέματα. Αυτό έχει μεγάλη σημασία δεδομένου ότι τα ταχυδρομικά δέματα και τα δέματα με χρήση ταχυμεταφορών αντιπροσώπευαν περίπου το 70 % των τελωνειακών παρεμβάσεων το 2012. Κατ' αυτό τον τρόπο η ΕΕ παραμένει πρωτοπόρος όσον αφορά την επιβολή των ΔΔΙ στα σύνορα, ενώ παράλληλα απλοποιείται και το έργο των τελωνείων. Το 2012 οι τελωνειακές υπηρεσίες της ΕΕ παρακράτησαν προϊόντα αξίας περίπου 40 εκατ. ευρώ για τα οποία υπήρχαν υποψίες περί παραβίασης ΔΔΙ. Μολονότι το ποσό υπολείπεται εκείνου του 2011, η αξία των κατακρατηθέντων εμπορευμάτων παραμένει υψηλή, σχεδόν 1 δισεκατ. ευρώ.

Τον Δεκέμβριο το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν επισήμως τους κανονισμούς σχετικά με την παρακολούθηση του εμπορίου πρόδρομων ουσιών ναρκωτικών μεταξύ χωρών της ΕΕ και τρίτων χωρών ⁽¹⁴⁸⁾. Η παρούσα πρωτοβουλία θα βοηθήσει σημαντικά τις διεθνείς προσπάθειες για την καταπολέμηση της εκτροπής των πρόδρομων ουσιών ναρκωτικών και, κατά συνέπεια, θα αποτελέσει σημαντικό επίτευγμα στην προσπάθεια για την καταπολέμηση της παρασκευής παράνομων ναρκωτικών ουσιών. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε επίσης πλαίσιο εναρμόνισης τελωνειακών παραβάσεων και ευθυγράμμισης των 28 εθνικών δεσμών κυρώσεων ⁽¹⁴⁹⁾.

Θέση σε ισχύ τελωνειακού κώδικα της Ένωσης

Τον Οκτώβριο το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν επισήμως τον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα ⁽¹⁵⁰⁾, ο οποίος διασφαλίζει τη συνέχιση του έργου των τελωνείων αλλά με πιο αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο. Ο νέος κώδικας θα προσφέρει αυξημένη ασφάλεια δικαίου στις επιχειρήσεις και μεγαλύτερη σαφήνεια για τους τελωνειακούς υπαλλήλους σε ολόκληρη την ΕΕ. Εκσυγχρονίζει και απλοποιεί τελωνειακούς κανόνες και διαδικασίες και κάνει πιο αποτελεσματικές τις τελωνειακές πράξεις όπως επιβάλλεται από τις σημερινές ανάγκες.

Μεταξύ των βελτιώσεων που πρόκειται να εισαχθούν συγκαταλέγονται μέτρα για την ολοκλήρωση της μετάβασης των τελωνείων σε ένα άυλο, πλήρως ηλεκτρονικό περιβάλλον, καθώς και διατάξεις για την επιτάχυνση των διαδικασιών όσον αφορά τις αξιόπιστες επιχειρήσεις.

Ο κ. Algirdas Šemeta, επίτροπος αρμόδιος για θέματα φορολογίας, τελωνείων, στατιστικών, εσωτερικού ελέγχου και καταπολέμησης της απάτης, πήρε μέρος στην πρώτη συνεδρίαση της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου σχετικά με τη φορολογία της ψηφιακής οικονομίας.

Στρατηγική για την ενίσχυση των προσπαθειών καταπολέμησης του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού

Τον Ιούνιο του 2013 η Επιτροπή ενέκρινε μια διεξοδική δέσμη μέτρων ⁽¹⁵¹⁾ με στόχο την ενίσχυση των προσπαθειών καταπολέμησης του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού, ιδιαίτερα του λαθρεμπορίου τσιγάρων. Η στρατηγική αυτή προβλέπει μια σειρά συντονισμένων μέτρων σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο και προτείνει ειδικές δράσεις σε τέσσερις βασικούς τομείς :

- ▶ μέτρα για τη μείωση των κινήτρων για πράξεις λαθρεμπορίου·
- ▶ μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας της αλυσίδας εφοδιασμού·
- ▶ ενισχυμένη επιβολή των σχετικών διατάξεων εκ μέρους των τελωνειακών, αστυνομικών και συνοριακών αρχών· και
- ▶ αυστηρότερες ποινές για πράξεις λαθρεμπορίου.

Η συμβολή του εμπορίου στην οικονομική ανάπτυξη

Το εμπόριο έχει εξελιχθεί σε σημαντικό συντελεστή ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας για την οικονομία της ΕΕ. Το εμπόριο συνδέει την Ευρώπη με νέα παγκόσμια κέντρα ανάπτυξης και συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας. Η εξωτερική ζήτηση, ως ποσοστό του ΑΕγχΠ, αποτελεί προς το παρόν τον σημαντικότερο μοχλό ανάπτυξης στην ΕΕ, δεδομένου ότι η εγχώρια ζήτηση, τόσο η δημόσια όσο και η ιδιωτική, παραμένει σε χαμηλά επίπεδα. Η ΕΕ επωφελείται σημαντικά από την παγκοσμιοποίηση και μπορεί να επωφεληθεί ακόμη περισσότερο από την αύξηση του εμπορίου.

Ο κ. Karel De Gucht, Επίτροπος Εμπορίου, σε συνέντευξη Τύπου κατά την ένατη υπουργική σύνοδο του ΠΟΕ στο Μπαλί της Ινδονησίας

Ο βασικός στόχος της κοινής εμπορικής πολιτικής της ΕΕ είναι η διατήρηση και, εν ανάγκη, ο επαναπροσδιορισμός της θέσης της Ευρώπης στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού. Ο μεταποιητικός τομέας στην ΕΕ εξακολουθεί μεν να είναι θεμελιώδους σημασίας, αλλά πρέπει να επισημανθεί ότι σε πολλούς τομείς οι χώρες δεν έχουν πλέον τη δυνατότητα να παράγουν μόνες τους τα προϊόντα. Το εμπόριο εξελίσσεται διαρκώς σε παράγοντα προστιθέμενης αξίας, από την έρευνα, την ανάπτυξη και τον σχεδιασμό έως την κατασκευή συστατικών στοιχείων, τη συναρμολόγηση και την εφοδιαστική (logistics).

Το 2013 η ΕΕ συνέχισε το φιλόδοξο πρόγραμμά της των διμερών διαπραγματεύσεων υλοποιώντας την αλλαγή πολιτικής που είχε αναγγελθεί με την ανακοίνωση «Η Ευρώπη στον κόσμο» του 2006. Η ΕΕ άρχισε να διαπραγματεύεται ευρέος φάσματος συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών με βασικούς εμπορικούς εταίρους όπως είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ιαπωνία.

Τον Οκτώβριο του 2013 ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Επιτροπής, και ο κ. Stephen Harper, πρωθυπουργός του Καναδά, κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία γύρω από τα βασικά στοιχεία μιας ολοκληρωμένης οικονομικής και εμπορικής συμφωνίας. Πρόκειται για την πρώτη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και χώρας της G8. Θα αρθεί άνω του 99 % των δασμών μεταξύ των δύο οικονομιών και θα δημιουργηθούν μεγάλες νέες ευκαιρίες πρόσβασης στην αγορά στους τομείς των υπηρεσιών και των επενδύσεων. Με βάση την πολιτική συμφωνία, θα πρέπει να ολοκληρωθούν οι τεχνικές διαπραγματεύσεις ώστε να οριστικοποιηθεί το νομικό κείμενο της συμφωνίας.

Το 2012 ο Καναδάς ήταν ο δωδέκατος σπουδαιότερος εμπορικός εταίρος της ΕΕ, ενώ η ΕΕ είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος του Καναδά, μετά τις Ηνωμένες Πολιτείες. Το 2012 η αξία των διμερών συναλλαγών σε αγαθά μεταξύ της ΕΕ και του Καναδά ανέρχονταν σε 61,8 δισεκατ. ευρώ. Οικονομική μελέτη που δημοσιεύτηκε από κοινού από την ΕΕ και τον Καναδά πριν τις διαπραγματεύσεις έδειχνε ότι η σύναψη ολοκληρωμένης εμπορικής συμφωνίας μπορούσε να αυξήσει τις διμερείς συναλλαγές τους περισσότερο από 25 δισεκατ. ευρώ.

Διατλαντική εμπορική και επενδυτική εταιρική σχέση

Οι εμπορικές σχέσεις ΕΕ–Ηνωμένων Πολιτειών είναι ήδη οι σημαντικότερες παγκοσμίως. Η αξία των συναλλαγών σε εμπορεύματα και υπηρεσίες ανέρχεται σε 2 δισεκατ. ευρώ ημερησίως, οπότε κάθε εμπορικός φραγμός που καταργούμε ενδέχεται να μας αποφέρει σημαντικά οικονομικά οφέλη. Η διατλαντική εμπορική και επενδυτική εταιρική σχέση (TTIP), που αποτελεί προς το παρόν αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ της ΕΕ και των Ηνωμένων Πολιτειών, έχει ως στόχο την άρση των εμπορικών φραγμών σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικών τομέων ώστε να γίνει ευκολότερη η αγορά και η πώληση εμπορευμάτων και υπηρεσιών ανάμεσα στην ΕΕ και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Εκτός από τη μείωση των δασμών σε όλους τους τομείς, η ΕΕ και οι Ηνωμένες Πολιτείες θέλουν να αντιμετωπίσουν τους μη τελωνειακούς φραγμούς, όπως είναι οι διαφορές στους τεχνικούς κανονισμούς, στα πρότυπα και στις διαδικασίες έγκρισης. Οι φραγμοί αυτοί συνεπάγονται συχνά απώλεια χρόνου και πρόσθετη επιβάρυνση για τις εταιρείες που θέλουν να πουλήσουν τα προϊόντα τους και στις δύο αγορές.

Διάσκεψη του ΠΟΕ στο Μπαλί

Η επιτυχής έκβαση της διάσκεψης του ΠΟΕ στο Μπαλί είναι ένα μικρό αλλά σημαντικό βήμα για τη ολοκλήρωση του αναπτυξιακού θεματολογίου της Ντόχα, ώστε να δοθεί νέα ελπίδα ότι οι φτωχότερες χώρες του κόσμου δεν θα μείνουν στο περιθώριο της παγκόσμιας οικονομίας.

Στη διάσκεψη σημειώθηκε σημαντική επιτυχία σε τρεις τομείς: επετεύχθη συμφωνία για τη διευκόλυνση του παγκόσμιου εμπορίου μέσω της απλοποίησης των τελωνειακών διατυπώσεων, διασφαλίστηκε ο επισιτιστικός εφοδιασμός των πόρων και συνήφθησαν συμφωνίες προς όφελος των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών. Κατ' αυτό τον τρόπο δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για την πρόοδο του αναπτυξιακού θεματολογίου της Ντόχα, που παραμένει στάσιμο προς το παρόν.

Η συμφωνία για τη διευκόλυνση του εμπορίου και μόνο μπορεί να αυξήσει κατά 50 δισεκατ. ευρώ την αξία των ετήσιων εμπορικών συναλλαγών παγκοσμίως και να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να εξοικονομήσουν 325 δισεκατ. ευρώ ετησίως λόγω των γραφειοκρατικών διατυπώσεων στα τελωνεία. Εάν συγκριθεί αυτό το ποσό με το προσδοκώμενο όφελος από την TTIP (επιπλέον 119 δισεκατ. ευρώ όσον αφορά την αύξηση του ΑΕγχΠ για την ΕΕ και 95 δισεκατ. ευρώ για τις Ηνωμένες Πολιτείες), γίνεται σαφέστερο το πόσο σημαντική είναι η συμφωνία διευκόλυνσης του εμπορίου.

Η ΕΕ συνέχισε τις προσπάθειές της σε πολυμερή εμπορικά φόρα, όπως π.χ. στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) στη Γενεύη, οι οποίες κορυφώθηκαν στην ένατη υπουργική διάσκεψη του ΠΟΕ που έγινε στο Μπαλί της Ινδονησίας τον Δεκέμβριο του 2013.

Ο μεταβατικός κανονισμός σχετικά με τις διμερείς επενδυτικές συμφωνίες των κρατών μελών ⁽¹⁵²⁾ τέθηκε σε ισχύ στις αρχές του 2013 και βρίσκεται στη φάση της εφαρμογής. Η ΕΕ είναι τώρα αρμόδια να διαπραγματεύεται διατάξεις προστασίας των επενδύσεων. Για τον λόγο αυτό, θα συμπεριλάβει τις διατάξεις αυτές στις συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου ή σε άλλες διεθνείς εμπορικές συμφωνίες, ώστε να προκύψει μια «δέσμη» κανόνων για την πρόσβαση στην αγορά και την προστασία της οι οποίοι θα ανταποκρίνονται καλύτερα στη στενή αλληλεξάρτηση εμπορίου και επενδύσεων που δημιουργήθηκε από τις όλο και επεκτεινόμενες παγκόσμιες αλυσίδες αξιών.

Γεωργική πολιτική, αλιευτική και θαλάσσια πολιτική

Μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής με στόχο την έξυπνη και πράσινη ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές

Τον Ιούνιο το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία σχετικά με τη μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) μετά το 2013, η οποία επιβεβαιώθηκε με τη συμφωνία στο ΠΔΠ τον Δεκέμβριο. Πρόκειται για μια μεγάλη επιτυχία μετά από περίπου δύο χρόνια διαπραγματεύσεων ανάμεσα στα τρία όργανα της ΕΕ.

Η δέσμη νομοθετικών μέτρων περιλαμβάνει τους εξής τέσσερις βασικούς κανονισμούς για την ΚΓΠ : i) τον κανονισμό για τις άμεσες ενισχύσεις ⁽¹⁵³⁾, ii) τον κανονισμό για την ενιαία κοινή οργάνωση των αγορών (ΚΟΑ) ⁽¹⁵⁴⁾, iii) τον κανονισμό για την αγροτική ανάπτυξη ⁽¹⁵⁵⁾ και iv) τον οριζόντιο κανονισμό για τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο της ΚΓΠ ⁽¹⁵⁶⁾.

Η εν λόγω δέσμη θα επιφέρει ριζικές αλλαγές καθιστώντας δικαιότερες και πιο οικολογικές τις άμεσες ενισχύσεις, ενισχύοντας τη θέση των γεωργών στην τροφική αλυσίδα και καθιστώντας την ΚΓΠ πιο αποτελεσματική και πιο διαφανή. Η ΚΓΠ έχει ως στόχο να διασφαλίσει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής γεωργίας, όχι μόνο όσον αφορά την επισιτιστική ασφάλεια και την ποσότητα, ποιότητα και ποικιλία των προϊόντων διατροφής, αλλά και όσον αφορά την ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων. Αυτή η νέα πρόταση, που παρουσίασε η Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2011, έτυχε ευρείας αποδοχής τόσο στο Κοινοβούλιο όσο και στο Συμβούλιο, όπου όλα σχεδόν τα κράτη μέλη υποστήριξαν τη μεταρρύθμιση. Η μεταρρύθμιση θα τεθεί σε ισχύ σταδιακά.

Ο κ. Dacian Cioloș, επίτροπος Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, στο συνέδριο «Οικογενειακές γεωργικές εκμεταλλεύσεις: Ένας διάλογος για πιο βιώσιμη και ανθεκτική γεωργία στην Ευρώπη και τον κόσμο», στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Τα κυριότερα σημεία της συμφωνίας είναι τα ακόλουθα:

- ▶ **Δικαιότερη ΚΓΠ** — Ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ θα κατανέμεται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι κανένα κράτος μέλος δεν λαμβάνει λιγότερο από το 75 % του μέσου όρου της Ένωσης μέχρι το 2019. Μέσα στο ίδιο κράτος μέλος ή στην ίδια περιφέρεια θα μειωθούν οι διαφορές ανάμεσα στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, η βασική στρεμματική ενίσχυση θα ανέρχεται, καταρχήν, τουλάχιστον στο 60 % του μέσου όρου των εκταμιευόμενων ενισχύσεων μέχρι το 2019 μέσα στην ίδια διοικητική ή γεωργική περιοχή. Τα κράτη μέλη θα μπορούν να αυξήσουν την ενίσχυση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις χορηγώντας υψηλότερες ενισχύσεις για τα «πρώτα στρέμματα» της γεωργικής εκμετάλλευσης. Αυτή η προσαρμογή θα βοηθήσει στην αξιοποίηση της ποικιλίας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, ανταποκρινόμενη καλύτερα στις προσδοκίες των πολιτών της ΕΕ όσον αφορά την ποιότητα των τροφίμων τους.
- ▶ **Πιο οικολογική ΚΓΠ** — Όλα τα κράτη μέλη, όλες οι αγροτικές περιοχές και όλοι οι αγρότες θα κάνουν τις απλές και ενδεδειγμένες ενέργειες για την προώθηση της βιωσιμότητας και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Μεταξύ 2014 και 2020 θα επενδυθούν άνω των 100 δισεκατ. ευρώ ώστε να βοηθηθεί η γεωργία στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της ποιότητας του εδάφους και των υδάτων, της βιοποικιλότητας και της κλιματικής αλλαγής. Το ένα τρίτο των άμεσων ενισχύσεων θα συνδέεται άμεσα με τα μέτρα που έχουν σχέση με το κλίμα και το περιβάλλον, το ένα τρίτο του προϋπολογισμού για τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης θα πρέπει να διατεθεί για γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, για την ενίσχυση της βιολογικής γεωργίας ή για έργα που έχουν σχέση με φιλικές προς το περιβάλλον επενδύσεις ή με μέτρα στήριξης της καινοτομίας.
- ▶ **Πιο αποτελεσματική ΚΓΠ** — Έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές βελτιώσεις στη λειτουργία της ενιαίας ΚΟΑ προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των παραγωγών της ΕΕ. Μεταξύ των σημαντικότερων είναι η ενδυνάμωση της συνεργασίας των παραγωγών ώστε να βελτιωθεί η θέση τους στην αλυσίδα τροφίμων, η λήξη του καθεστώτος των ποσοστώσεων για τη ζάχαρη στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 και η επιβεβαίωση της λήξης του συστήματος των δικαιωμάτων αμπελοφύτευσης στο τέλος του 2015, με την εισαγωγή συστήματος δικαιωμάτων φύτευσης νέων αμπελών από το 2016. Άλλες τροποποιήσεις των κανόνων της ενιαίας ΚΟΑ αποσκοπούν στη βελτίωση του προσανατολισμού στην αγορά της γεωργίας της ΕΕ λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού στις παγκόσμιες αγορές, παρέχοντας παράλληλα ένα δίκτυο προστασίας για τους γεωργούς στο πλαίσιο των εξωτερικών αβεβαιοτήτων (μαζί με άμεσες ενισχύσεις και δυνατότητες διαχείρισης κινδύνου στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης).
- ▶ **ΚΓΠ με καλύτερη στόχευση** — Οι νέοι γεωργοί βρίσκονται στο επίκεντρο της νέας ΚΓΠ. Ορισμένα μέτρα αφορούν ειδικά τους νέους γεωργούς και είναι υποχρεωτικά για τα κράτη μέλη. Επιπλέον, έχει προβλεφθεί ένα ειδικό υποχρεωτικό μέσο για τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Θα διπλασιαστεί επίσης το κονδύλιο που προορίζεται για τη χρηματοδότηση της έρευνας, της καινοτομίας και της ανταλλαγής τεχνογνωσίας, ώστε να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα και η βιωσιμότητα του γεωργικού τομέα της Ευρώπης.
- ▶ **Πιο αποτελεσματική και διαφανής ΚΓΠ** — Τα μέσα της ΚΓΠ θα επιτρέπουν σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ να εκπληρώνει τους κοινούς στόχους με τρόπο αποτελεσματικό και ευέλικτο, λαμβανομένης υπόψη της ποικιλομορφίας των 28 κρατών μελών. Τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης θα συντονίζονται καλύτερα με άλλα ευρωπαϊκά ταμεία και η τομεακή προσέγγιση θα αντικατασταθεί από μια πιο ευέλικτη εθνική ή περιφερειακή στρατηγική προσέγγιση. Οι πληροφορίες που αφορούν όλους τους δικαιούχους, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών προσώπων, όλων των ενισχύσεων της ΚΓΠ θα δημοσιοποιούνται, εκτός από τα πολύ μικρά ποσά που χορηγούνται σε μικροκαλλιεργητές.

Κοινή αλιευτική πολιτική

Μεταρρύθμιση της κοινής αλιευτικής πολιτικής

Το έτος 2013 πραγματοποιήθηκε η πολυαναμενόμενη μεταρρύθμιση της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΛΠ) ⁽¹⁵⁷⁾. Η πολιτική συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου επετεύχθη τον Μάιο και η μεταρρύθμιση θα αρχίσει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2014 με βάση ένα καλά διαρθρωμένο χρονοδιάγραμμα σταδιακής εφαρμογής.

Οι μεταρρυθμίσεις συνίστανται σε ένα στιβαρό σχέδιο δράσης που δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα. Στόχος είναι η ενίσχυση της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης του αλιευτικού τομέα, η δημιουργία θέσεων εργασίας στις παράκτιες περιοχές και, τελικά, η σταθερή προσφορά υγιών αλιευμάτων στους πολίτες της ΕΕ.

Βιώσιμη και υπεύθυνη αλιεία

Για να ξαναβρεί τον δυναμισμό της η αλιευτική οικονομία στην Ευρώπη, πρέπει να αποκατασταθεί η υγεία των αλιευτικών αποθεμάτων. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η διαχείριση της αλιείας θα γίνεται σταδιακά με βάση τα επίπεδα της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης (ΜΒΑ) και ο καθορισμός των ποσοστώσεων θα γίνει με βάση τις επιστημονικές συμβουλές. Η ΜΒΑ αναφέρεται στην επί μια ακαθόριστη περίοδο μέγιστη δυνατή αλίευση από ένα αλιευτικό απόθεμα χωρίς να το βλάψει. Διαχείριση των αποθεμάτων σύμφωνα με τη ΜΒΑ σημαίνει μετάβαση από την αλόγιστη αλίευση μικρότερων αποθεμάτων ιχθύων στην ορθολογική αλίευση αποθεμάτων που βρίσκονται σε αφθονία. Έτσι, θα δημιουργηθούν μεγαλύτερα αποθέματα και, συνεπώς, υψηλότερες αλιευτικές δυνατότητες, μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους και υψηλότερη απόδοση επενδύσεων.

Η απόρριψη, δηλαδή η πρακτική να ξαναρίχνονται τα ανεπιθύμητα ψάρια στη θάλασσα, εκτιμάται ότι αφορά το 23 % του συνόλου των αλιευμάτων. Οι απορρίψεις θα καταργηθούν σταδιακά (από το 2015 μέχρι το 2019). Αυτή η απαγόρευση θα αποφέρει πιο αξιόπιστα στοιχεία σχετικά με τα αλιευτικά αποθέματα και θα βελτιώσει τη διαχείριση καθώς και την αποδοτικότητα των πόρων. Αποτελεί επίσης κίνητρο για τους αλιείς να αποφεύγουν τα ανεπιθύμητα αλιεύματα μέσω διαφόρων τεχνικών λύσεων, όπως είναι τα πιο επιλεκτικά αλιευτικά εργαλεία.

Οι ίδιες αυτές αρχές της βιωσιμότητας, της διατήρησης των αλιευτικών αποθεμάτων και της χρησιμοποίησης επιστημονικών γνώσεων που εφαρμόζονται στα ενωσιακά ύδατα θα αποτελέσουν επίσης βασικά στοιχεία των συμφωνιών σύμπραξης για βιώσιμη αλιεία, που θα επιτρέπουν στον στόλο της ΕΕ να αλιεύει σε ξένα ύδατα.

Λήψη αποφάσεων στο σωστό επίπεδο

Η νέα ΚΑΛΠ θα μεταφέρει τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με τεχνικά μέτρα και μέτρα διατήρησης πιο κοντά στους χώρους αλίευσης, ειδικότερα στις εθνικές διοικήσεις, στους αλιείς και στις άλλες ενδιαφερόμενες ομάδες —που έχουν την πείρα του τόπου ώστε να λαμβάνουν αποφάσεις που προστατεύουν τα ψάρια και εξυπηρετούν κατά τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των αλιείων.

Η αλιεία μικρής κλίμακας αποτελεί σημαντικό ποσοστό του κλάδου —77 % του συνολικού στόλου της ΕΕ— και συνιστά τον πυρήνα της μελλοντικής βιώσιμης ανάπτυξης της ευρωπαϊκής αλιείας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η μεταρρύθμιση παρέχει στήριξη σε αυτό το τμήμα του κλάδου και επεκτείνει το δικαίωμα στα κράτη μέλη να περιορίζουν την αλιεία σε περιοχή εντός 12 ναυτικών μιλίων από την ακτή.

Οι επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τις τιμές και τις τάσεις της αγοράς που παρέχει το ευρωπαϊκό παρατηρητήριο αγορών προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (Eumofa) ⁽¹⁵⁸⁾, ένα νέο διαδικυακό εργαλείο που άρχισε να χρησιμοποιεί η Επιτροπή το 2013, θα επιτρέψουν στους παραγωγούς να ανταποκρίνονται καλύτερα στις απαιτήσεις της ζήτησης και να αυξάνουν την αξία των προϊόντων τους.

Φιλικές προς τον καταναλωτή ετικέτες

Αναγνωρίζοντας τη σύγχυση που μπορεί να προκαλέσει η σήμανση των προϊόντων, η Επιτροπή, και στο πλαίσιο της νέας κοινής οργάνωσης, καθιέρωσε νέες κατευθυντήριες γραμμές για τη σήμανση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ προκειμένου να βοηθηθούν οι καταναλωτές να λαμβάνουν αποφάσεις έχοντας πλήρη επίγνωση του τι είδους τροφή καταναλώνουν. Οι ετικέτες θα περιλαμβάνουν πληροφορίες για το πού και από ποιον αλιεύθηκαν τα ψάρια και για τον τρόπο παραγωγής τους, καθώς για τον μέγιστο χρόνο διατήρησής τους και για το εάν έχουν αποψυχθεί ή όχι.

Υδατοκαλλιέργεια

Ένα καλύτερο πλαίσιο για την υδατοκαλλιέργεια θα συμβάλει στην αύξηση της παραγωγής και της προσφοράς θαλασσινών ειδών διατροφής στην ΕΕ, θα μειώσει την εξάρτηση από εισαγόμενα ψάρια, θα τονώσει την ανάπτυξη των παράκτιων και των αγροτικών περιοχών.

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, καθιέρωσε στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τις υδατοκαλλιέργειες ⁽¹⁵⁹⁾ για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο κλάδος και για τη λήψη μέτρων με στόχο την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, τον χωροταξικό σχεδιασμό, την οργάνωση της αγοράς και την καλύτερη σήμανση και ενημέρωση, ώστε να βοηθηθούν οι δυνάμεις της αγοράς με στόχο την αξιοποίηση του δυναμικού στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ.

Η κ. Μαρία Δαμανάκη, επίτροπος Θαλάσσιων Υποθέσεων και Αλιείας, στα εγκαίνια της έκθεσης φωτογραφίας «Fishlove» στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Ευρωπαϊκή θαλάσσια πολιτική

Η υλοποίηση της ατζέντας για τη γαλάζια ανάπτυξη αποτελούσε την προτεραιότητα για το 2013, με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς με τις μεγαλύτερες οικονομικές δυνατότητες. Η πρωτοβουλία «Γνώσεις για τη θάλασσα 2020» έχει περάσει από το δοκιμαστικό στο επιχειρησιακό στάδιο, με πάνω από 100 οργανώσεις στην Ευρώπη να έχουν συμφωνήσει να επιτρέψουν την πρόσβαση του ευρύτερου κοινού στις πληροφορίες σχετικά με τις θάλασσες και τις ακτές μας, σε αντίθεση με ό,τι συνέβαινε στο παρελθόν.

Η πρόταση οδηγίας για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό (ΘΧΣ) και την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών (ΟΔΠΖ) ⁽¹⁶⁰⁾ βρίσκεται στα τελικά στάδια συζήτησης στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Πρόκειται για ακρογωνιαίο λίθο της στρατηγικής της ΕΕ για τη γαλάζια ανάπτυξη, δεδομένου ότι ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός και η ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών αναμένεται να τονώσουν τη βιώσιμη θαλάσσια ανάπτυξη, διευκολύνοντας τη χωροταξική ανάπτυξη των ανερχόμενων τομέων, όπως είναι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή η υδατοκαλλιέργεια, λαμβανομένης παράλληλα υπόψη της υγείας των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.

Συνεργαζόμενη με τον σχετικό περιφερειακό ενδιαφερόμενο φορέα, η Επιτροπή κατάφερε επίσης να καλύψει τις ειδικές ανάγκες των διάφορων θαλάσσιων λεκανών. Το σχέδιο δράσης για την περιοχή του Ατλαντικού ⁽¹⁶¹⁾, που εγκρίθηκε φέτος, αντανakλά τη σημασία της θαλάσσιας λεκάνης για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική της ΕΕ από την άποψη των δυνατοτήτων για τη δημιουργία ανάπτυξης. Δείχνει τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη της ΕΕ που βρέχονται από τον Ατλαντικό, οι περιφέρειές τους και η Επιτροπή μπορούν να συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών.

Η σημασία της θαλάσσιας έρευνας στον Ατλαντικό επισημαίνεται στη Δήλωση του Γκάλογουεϊ όσον αφορά τη συνεργασία για τον Ατλαντικό ωκεανό ⁽¹⁶²⁾ που συνυπέγραψαν τον Μάιο του 2013 η Ευρωπαϊκή Ένωση, οι Ηνωμένες Πολιτείες και ο Καναδάς. Στόχος της είναι η εμβάθυνση και η διεύρυνση της έρευνας όσον αφορά τη λειτουργία του Ατλαντικού ωκεανού και την αλληλεπίδρασή του με την Αρκτική.

Πρόοδος έχει επίσης σημειωθεί και σε άλλα πεδία, και συγκεκριμένα στη Βαλτική θάλασσα. Η νέα στρατηγική για τη Βαλτική θάλασσα ⁽¹⁶³⁾ αναγνωρίζει ότι η περιοχή πρέπει να βασιστεί στους δικούς της πόρους και να μεγιστοποιήσει τις δυνατότητες που της παρέχουν η ηγετική της θέση όσον αφορά την καινοτομία και την έρευνα, οι ισχυροί συνεργατικοί σχηματισμοί στους τομείς που αφορούν τη θάλασσα, η προδραστική προσέγγιση των προκλήσεων του θαλάσσιου περιβάλλοντος και η εδραιωμένη συνεργασία.

Προϋπολογισμός

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020

Η πορεία της έγκρισης

Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των κρατών της ΕΕ έγιναν μετά την παρουσίαση της πρότασης της Επιτροπής για το ΠΔΠ 2014-2020 στις 29 Ιουνίου 2011⁽¹⁶⁴⁾. Ολοκληρώθηκαν δε με την επίτευξη σημαντικής συμφωνίας μεταξύ των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 7 και 8 Φεβρουαρίου 2013. Τα κράτη μέλη της ΕΕ συμφώνησαν να περιορίσουν τις μέγιστες δυνατές δαπάνες στα 959,99 δισεκατ. ευρώ όσον αφορά τις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων (σε τιμές του 2011). Το ανώτατο όριο για το σύνολο των πιστώσεων πληρωμών καθορίστηκε στα 908,40 δισεκατ. ευρώ (σε τιμές του 2011).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 312 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το Συμβούλιο εγκρίνει τον κανονισμό για το ΠΔΠ με ομοφωνία αφού πρώτα λάβει την έγκριση του Κοινοβουλίου, το οποίο αποφασίζει με πλειοψηφία επί του συνολικού αριθμού των μελών του. Η ομοφωνία στο πλαίσιο του Συμβουλίου, δηλαδή, έπρεπε να τεθεί σε ψηφοφορία στο Κοινοβούλιο. Ο κανονισμός για το ΠΔΠ θα συμπληρωθεί με μια διοργανική συμφωνία βάσει του άρθρου 295 της ΣΛΕΕ.

Η θέση του Κοινοβουλίου διατυπώθηκε υπό τη μορφή ψηφίσματος που εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2013. Το Κοινοβούλιο δεν έφερε αντίρρηση για τα συνολικά επίπεδα των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και πληρωμών επί των οποίων είχε επιτευχθεί συμφωνία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, αλλά εξάρτησε την έγκρισή του από την έγκριση διορθωτικών προϋπολογισμών για το 2013 ώστε να αποφευχθεί η αδικαιολόγητη μεταφορά υποχρεώσεων πληρωμής από το 2013 στο επόμενο ΠΔΠ. Τα βασικά θέματα που επισήμανε το Κοινοβούλιο ήταν η ανάγκη υποχρεωτικής και ευρείας αναθεώρησης του κανονισμού για το ΠΔΠ, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους το επόμενο Κοινοβούλιο και η νέα Επιτροπή μετά τις ευρωπαϊκές εκλογές του 2014, η μέγιστη συνολική ευελιξία μεταξύ και εντός των κονδυλίων καθώς και μεταξύ των οικονομικών ετών του ΠΔΠ, η μεταρρύθμιση του συστήματος των ίδιων πόρων, η ενότητα του προϋπολογισμού της ΕΕ και περισσότερη διαφάνεια όσον αφορά τις οικονομικές και δημοσιονομικές συνέπειες των δραστηριοτήτων της Ένωσης.

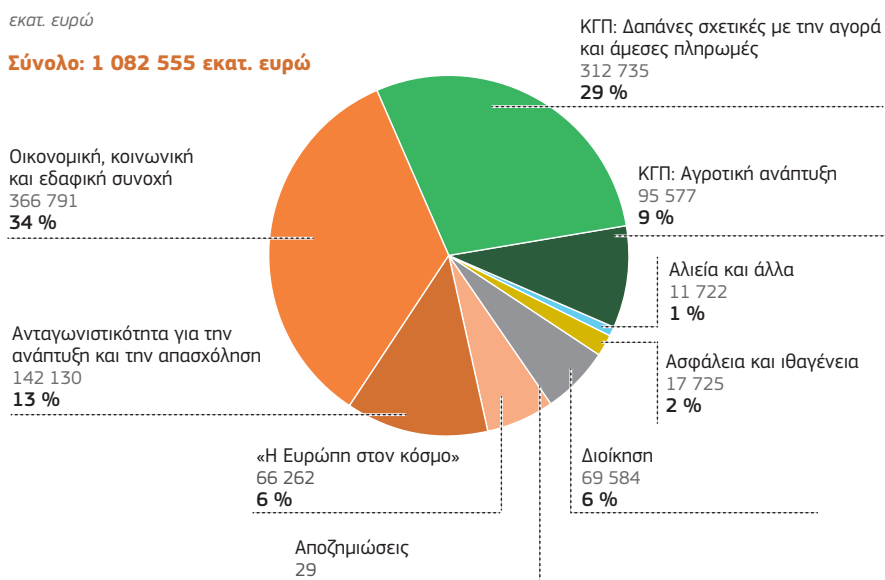
Οι διαπραγματεύσεις εντατικοποιήθηκαν τον Μάιο και τον Ιούνιο και στις 27 Ιουνίου του 2013 επετεύχθη συμφωνία στο πλαίσιο τριμερούς διάσκεψης μεταξύ του προέδρου του Κοινοβουλίου, της ιρλανδικής προεδρίας του Συμβουλίου και του προέδρου της Επιτροπής. Η Επιτροπή συμφώνησε να αναλάβει μεσοπρόθεσμη αναθεώρηση του ΠΔΠ μέχρι το 2016 το αργότερο, συνοδευόμενη από νομοθετικές προτάσεις για την αναθεώρηση του κανονισμού ΠΔΠ. Το Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση για αυξημένη ευελιξία σχετικά με τη μεταφορά σε επόμενα έτη των ανεκτέλεστων περιθωρίων πληρωμών και της ανανέωσης των χρησιμοποιούμενων περιθωρίων πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων της περιόδου 2014-17 ώστε να καταστούν διαθέσιμες από το 2016 και μετά για στόχους πολιτικής που θα έχουν σχέση με την ανάπτυξη και την απασχόληση. Το αίτημα του Κοινοβουλίου για τη λήψη μέτρων υπέρ της απασχόλησης των νέων, της εκπαίδευσης, της έρευνας και των ΜΜΕ έγινε δεκτό με την προσθήκη διάταξης προκειμένου να πραγματοποιηθούν νωρίτερα, το 2014 και το 2015, οι δαπάνες σε αυτούς τους τομείς. Όσον αφορά τους ίδιους πόρους, επιτεύχθηκε συμφωνία για έναν χάρτη πορείας με στόχο την εξέταση αυτού του σημαντικού θέματος στο πλαίσιο μιας υψηλού επιπέδου ομάδας εκπροσώπων των τριών οργάνων, η οποία θα συγκροτηθεί προς τον σκοπό αυτό. Το Συμβούλιο, εξάλλου, ενέκρινε διορθωτικούς προϋπολογισμούς για τη διάθεση συμπληρωματικού ποσού ύψους 11,2 δισεκατ. ευρώ σε πιστώσεις πληρωμών για το οικονομικό έτος 2013.

Η συμφωνία για τον προϋπολογισμό της ΕΕ του 2014 και για τους διάφορους διορθωτικούς προϋπολογισμούς σε εκκρεμότητα όσον αφορά το 2013, που επιτεύχθηκε κατά τη διαδικασία συμβιβασμού της 12ης Νοεμβρίου 2013, ήταν σημαντική για τη συγκατάθεση του Κοινοβουλίου όσον αφορά το μακροπρόθεσμο πρόγραμμα χρηματοδότησης της ΕΕ, η οποία δόθηκε αμέσως μετά, στις 19 Νοεμβρίου. Το Συμβούλιο ενέκρινε στη συνέχεια επισήμως τον κανονισμό για τον καθορισμό ΠΔΠ για την περίοδο 2014-2020 στις 2 Δεκεμβρίου 2013 ⁽¹⁶⁵⁾.

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ)

εκατ. ευρώ

Σύνολο: 1 082 555 εκατ. ευρώ

Ένα τρισεκατομμύριο ευρώ θα επενδυθεί για το μέλλον της ΕΕ

Μέσω του ΠΔΠ η Ευρωπαϊκή Ένωση θα επενδύσει σχεδόν 1 τρισεκατ. ευρώ για ανάπτυξη και απασχόληση από το 2014 μέχρι το 2020. Αυτός ο σύγχρονος προϋπολογισμός που στοχεύει στο μέλλον μπορεί όντως να αλλάξει τη ζωή των ανθρώπων. Θα βοηθήσει στην ενίσχυση και διατήρηση της ανάκαμψης που έχει ήδη ξεκινήσει σε όλη την ΕΕ. Υπάρχουν κονδύλια, πράγμα που σημαίνει ότι μπορούμε να βγούμε από την κρίση, να ενισχύσουμε οικονομικά αυτούς που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας ή ψάχνουν για δουλειά, να δημιουργήσουμε επενδυτικές δυνατότητες για μικρές επιχειρήσεις και να βοηθήσουμε τις τοπικές κοινωνίες, τους γεωργούς, τους ερευνητές και τους φοιτητές.

Το ΠΔΠ 2014-2020 έχει ως στόχο την πραγματοποίηση επενδύσεων στα 28 κράτη μέλη για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων: τόνωση της ανάπτυξης και δημιουργία θέσεων εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ, περισσότερη ασφάλεια στην Ευρώπη και αύξηση της επιρροής της ΕΕ στον κόσμο. Δεν επιδιώκει να χρηματοδοτήσει αυτά που θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν οι ίδιοι οι εθνικοί προϋπολογισμοί, αλλά επικεντρώνεται σε τομείς όπου η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση θα μπορούσε όντως να κάνει τη διαφορά. Χρηματοδοτεί ό,τι δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί ή ό,τι θα κόστιζε περισσότερο να χρηματοδοτηθεί από τους εθνικούς προϋπολογισμούς.

Το ΠΔΠ 2014-2020 είναι ένα σύγχρονο και μακροπρόθεσμο σχέδιο χρηματοδότησης για την ΕΕ του 21ου αιώνα. Επέρχονται οι ακόλουθες σημαντικές καινοτομίες και αποδεικνύεται η σαφής ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του προϋπολογισμού της ΕΕ.

- ▶ Θα συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία απασχόλησης. Θα διατεθούν τουλάχιστον 70 δισεκατ. ευρώ (περίπου 10 δισεκατ. ευρώ ετησίως) στο πλαίσιο του ΕΚΤ προκειμένου να βοηθηθούν τα άτομα στην αναζήτηση εργασίας. Οι πιστώσεις της νέας πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων, που συνδέεται με το ΕΚΤ, ανέρχονται τουλάχιστον σε 6 δισεκατ. ευρώ και θα στηρίξουν την υλοποίηση των εγγυήσεων για τους νέους το 2014 και το 2015.
- ▶ Χάρη στη μεταρρύθμιση της πολιτικής συνοχής θα διατεθούν έως 366,8 δισεκατ. ευρώ ⁽¹⁶⁶⁾ για επενδύσεις στις ευρωπαϊκές περιφέρειες, τις πόλεις και την πραγματική οικονομία. Θα αποτελέσει το κύριο επενδυτικό εργαλείο της ΕΕ για την επίτευξη των στόχων της «Ευρώπης 2020».
- ▶ Περισσότεροι νέοι από ποτέ μπορούν να προγραμματίσουν την παραμονή τους στο εξωτερικό με την υποστήριξη του νέου προγράμματος Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο διαθέτει περίπου 15 δισεκατ. ευρώ ⁽¹⁶⁷⁾ για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την προαγωγή της κινητικότητας.
- ▶ Ο ευρωπαϊκός πολιτισμός, ο κινηματογράφος, η τηλεόραση, η μουσική, η λογοτεχνία, οι τέχνες του θεάματος, η πολιτιστική κληρονομιά και οι σχετικοί τομείς θα επωφεληθούν από την αύξηση της χρηματοδότησης που διατίθεται στο πλαίσιο του νέου προγράμματος της ΕΕ «Δημιουργική Ευρώπη», με προϋπολογισμό περίπου 1,5 δισεκατ. ευρώ ⁽¹⁶⁸⁾.
- ▶ Η χρηματοδοτούμενη από την ΕΕ έρευνα και καινοτομία θα συμβάλει περισσότερο στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ευρωπαίων πολιτών και στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο. Το νέο πρόγραμμα για την έρευνα και την καινοτομία «Ορίζοντας 2020» διαθέτει προϋπολογισμό περίπου 80 δισεκατ. ευρώ ⁽¹⁶⁹⁾, περίπου κατά 30 % αυξημένο σε σύγκριση με την περίοδο 2007-2013 σε πραγματικούς όρους.
- ▶ Οι ΜΜΕ αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής οικονομίας καθώς αντιπροσωπεύουν περίπου το 99 % του συνόλου των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και παρέχουν δύο από τις τρεις θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα. Η στήριξη για τις ΜΜΕ προβλέπεται να διπλασιαστεί από 70 δισεκατ. ευρώ σε 140 δισεκατ. ευρώ σε μια επταετία, και με το νέο πρόγραμμα COSME, το πρώτο πρόγραμμα της ΕΕ που απευθύνεται στις ΜΜΕ, θα διατεθούν 2,3 δισεκατ. ευρώ ⁽¹⁷⁰⁾ για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις αγορές και την παροχή εγγυήσεων δανείων και κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου.
- ▶ Η ανάπτυξη και η απασχόληση στην Ευρώπη εξαρτώνται καθοριστικά από τις επενδύσεις υποδομής. Η νέα διευκόλυνση με τίτλο «Συνδέοντας την Ευρώπη», προϋπολογισμού 33,3 δισεκατ. ευρώ ⁽¹⁷¹⁾, θα συμβάλει στην κατασκευή δρόμων, σιδηροδρόμων, δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και αγωγών αερίου, καθώς και στη δημιουργία έργων υποδομής και στην παροχή υπηρεσιών για την ενιαία ψηφιακή αγορά, εξασφαλίζοντας την καθοριστική οικονομική στήριξη που απαιτείται για την περάτωση των ζεύξεων που λείπουν στα δίκτυα υποδομών της Ευρώπης, οι οποίες δεν θα μπορούσαν να κατασκευαστούν διαφορετικά [26,3 δισεκατ. ευρώ για τις μεταφορές ⁽¹⁷²⁾, 5,9 δισεκατ. ευρώ για την ενέργεια και 1,1 δισεκατ. ευρώ για ψηφιοποίηση].
- ▶ Τα περιορισμένα δημόσια κονδύλια επιτείνουν την ανάγκη για εξεύρεση άλλων πηγών χρηματοδότησης και την επίτευξη, με αυτό τον τρόπο, ενός πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος για τον προϋπολογισμό της ΕΕ σε σύγκριση με την άμεση χρηματοδότηση μέσω επιχορηγήσεων. Αυτός ακριβώς είναι ο σκοπός που εξυπηρετούν τα χρηματοδοτικά μέσα, όπως δάνεια, εγγυήσεις, ίδια κεφάλαια και άλλα μέσα επιμερισμού του κινδύνου, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ευρύτερα στο πλαίσιο του ΠΔΠ της περιόδου 2014-2020.

- ▶ Το 20 % τουλάχιστον του συνολικού προϋπολογισμού θα διατεθεί για έργα και πολιτικές που συνδέονται με το κλίμα. Αυτή η δέσμευση θα μπορούσε να οδηγήσει στη διάθεση έως και 180 δισεκατ. ευρώ για τη χρηματοδότηση πολιτικών για το κλίμα σε όλους τους σημαντικούς τομείς δαπανών, όπως διαρθρωτικά ταμεία, έρευνα, γεωργία και ανάπτυξη.
- ▶ Η μεταρρύθμιση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ) αποτελεί ισχυρή απάντηση της ΕΕ στις μεγάλες προκλήσεις του σήμερα, όπως ασφάλεια των τροφίμων, κλιματική αλλαγή, βιώσιμη ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε περιοχές της υπαίθρου. Επιπλέον, ανταποκρίνεται καλύτερα στις προσδοκίες των ανθρώπων: οι άμεσες πληρωμές θα είναι δικαιότερες και πιο οικολογικές, με προϋπολογισμό 312,7 δισεκατ. ευρώ ⁽¹⁷³⁾, ενώ θα προβλεφθούν 95,6 δισεκατ. ευρώ ⁽¹⁷⁴⁾ για την αγροτική ανάπτυξη.
- ▶ Μια ανοιχτή και ασφαλέστερη Ευρώπη είναι καθοριστικής σημασίας για τους πολίτες της. Ο μελλοντικός προϋπολογισμός θα συμβάλει στο να εξασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες της ΕΕ που τονώνουν την οικονομική, πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη μπορούν να αναπτύσσονται σε ένα σταθερό, νόμιμο και ασφαλές περιβάλλον. Αυτό θα βοηθήσει τα άτομα να αισθάνονται άνετα στη διαβίωσή τους, στα ταξίδια, στις σπουδές τους και στις επιχειρηματικές συναλλαγές τους σε άλλα κράτη μέλη.
- ▶ Ως υπεύθυνος παράγοντας στην παγκόσμια σκηνή, η ΕΕ θα συνεχίσει τη δέσμευσή της έναντι του υπόλοιπου κόσμου. Οι σχέσεις με τους άμεσους γείτονές της, στην Ανατολή και στον Νότο, και με τους στρατηγικούς εταίρους της ΕΕ θα εξακολουθήσουν να αποτελούν πρωταρχική προτεραιότητα. Η χρηματοδότηση της ΕΕ θα δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην παροχή βοήθειας στις φτωχότερες περιοχές του πλανήτη, επικεντρώνοντας τη στήριξη σε λιγότερες χώρες (όπως η υποσαχάρια Αφρική) και σε λιγότερους τομείς (όπως η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και η καλή διακυβέρνηση).
- ▶ Οι χρηματοδοτικοί κανόνες θα είναι πολύ απλούστεροι και, συνεπώς, θα είναι ευκολότερο για τους δικαιούχους να τους κατανοήσουν και λιγότερο πιθανό να υποπέσουν σε σφάλματα. Συνολικά, πρόκειται να τεθούν σε εφαρμογή 120 περίπου μέτρα απλούστευσης.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ΠΔΠ 2014-2020 και τη νέα γενιά προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ διατίθενται με αναλυτικό τρόπο στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής ⁽¹⁷⁵⁾.

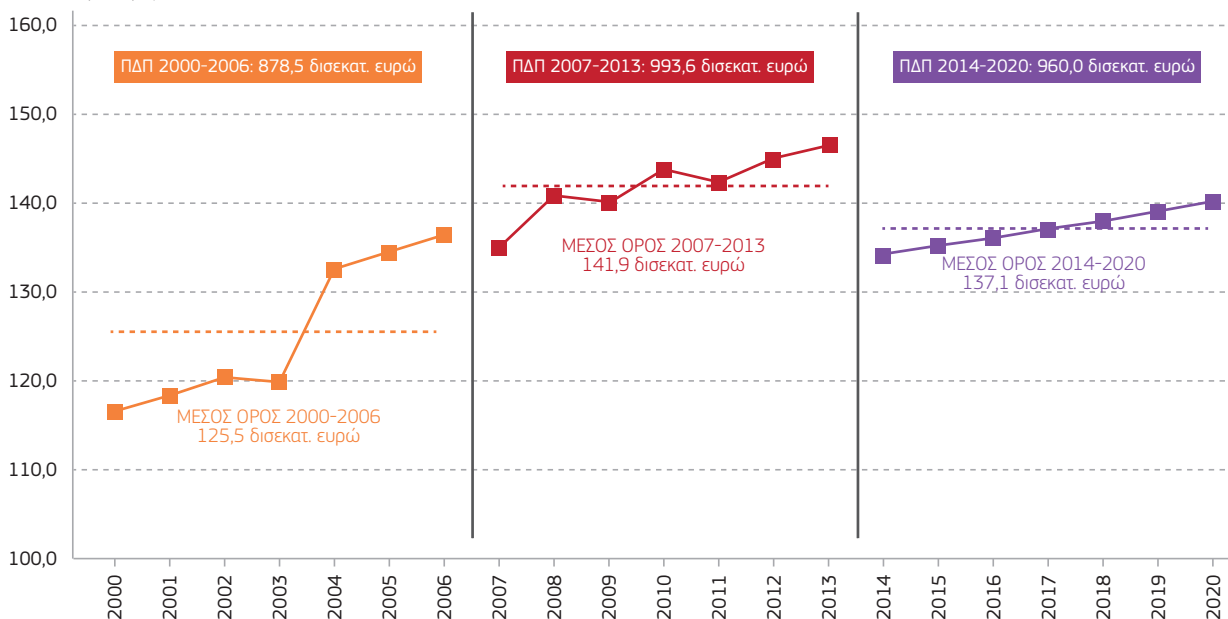
Ο κ. Janusz Lewandowski, επίτροπος Δημοσιονομικού Προγραμματισμού και Προϋπολογισμού, στη συνέντευξη Τύπου για τον προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2014 στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Πόροι του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου

Δεν εγκρίθηκαν σημαντικές αλλαγές όσον αφορά τον τρόπο χρηματοδότησης του επόμενου ΠΔΠ. Εντούτοις, η συμφωνία για τη συγκρότηση της ομάδας υψηλού επιπέδου από μέλη του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σημαίνει ότι θα συνεχιστεί η συζήτηση επ' αυτού του θέματος. Το 2014 θα είναι διαθέσιμη μια πρώτη αξιολόγηση. Τα εθνικά κοινοβούλια θα έχουν την ευκαιρία να αξιολογήσουν το αποτέλεσμα της εργασίας στο πλαίσιο διακοινοβουλευτικής διάσκεψης το 2016.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ 2014-2020 ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΩΝ

δισεκατ. ευρώ (τιμές 2011)

- Ανώτατο όριο ανάληψης υποχρεώσεων του ΠΔΠ 2000-2006 για την ΕΕ-15/25
- Ανώτατο όριο ανάληψης υποχρεώσεων του ΠΔΠ 2007-2013 για την ΕΕ-27
- Ανώτατο όριο ανάληψης υποχρεώσεων της τελικής συμφωνίας για το ΠΔΠ 2014-2020 για την ΕΕ-28

Αξιολόγηση των προϋπολογισμών της ΕΕ για το 2011 και το 2012

Τον Απρίλιο του 2013 το Κοινοβούλιο χορήγησε απαλλαγή στην Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το 2011. Με αυτή τη θετική και σημαντική απόφαση έκλεισε μια περίοδος αρκετών μηνών κατά τη διάρκεια της οποίας τα δύο σκέλη της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής (το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο), καθώς και το Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματοποίησαν εξονυχιστικό έλεγχο όσον αφορά τον τρόπο χρησιμοποίησης του προϋπολογισμού για το 2011. Οι αδιάκοπες προσπάθειες της Επιτροπής κατά τα τελευταία έτη για τη βελτίωση της διαχείρισης και του ελέγχου των κονδυλίων της ΕΕ αναγνωρίστηκαν με την απαλλαγή. Η Επιτροπή επιδοκίμασε ειδικότερα τις συστάσεις του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για περαιτέρω απλοποίηση των κανόνων και των διαδικασιών με στόχο τη μείωση του κινδύνου λαθών. Ως συνθήως, στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής, το Κοινοβούλιο ως η αρμόδια για τη δημοσιονομική απαλλαγή αρχή, καθώς και το Συμβούλιο και το Ελεγκτικό Συνέδριο, διατύπωσαν διάφορα αιτήματα και συστάσεις σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ, που υιοθετούνται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Τον Νοέμβριο του 2013 το Ελεγκτικό Συνέδριο δημοσίευσε την έκθεσή του σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού όσον αφορά το οικονομικό έτος 2012. Σε αυτή του την έκθεση το Συνέδριο αναφέρει ότι το 2012 το συνολικό ποσοστό των σφαλμάτων σε σχέση με τις δαπάνες της ΕΕ ήταν 4,8 %. Το ποσοστό αυτό είναι υψηλότερο από το ποσοστό του 2011. Εντούτοις, όπως αναγνώρισε άλλωστε το Συνέδριο, αυτό οφείλεται εν μέρει στην επικαιροποίηση της μεθόδου δειγματοληψίας. Το ποσοστό σφάλματος όσον αφορά την πολιτική συνοχής, την ενέργεια και τις μεταφορές ήταν ανάλογο με τα βελτιωμένα ποσοστά των προηγούμενων ετών, γεγονός που επιβεβαίωσε τη βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος που επετεύχθη κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2013

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2013 αντανάκλασε τους προσανατολισμένους στην καινοτομία και την ανάπτυξη στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Παράλληλα, αντανάκλασε τη δύσκολη οικονομική κατάσταση σε πολλά κράτη μέλη. Η Επιτροπή εξέφρασε τις ανησυχίες της ότι ο προϋπολογισμός κατά πάσα πιθανότητα δεν θα επαρκούσε για να καλυφθούν όλες οι ανάγκες πληρωμών, καθώς ο προϋπολογισμός που εγκρίθηκε υπολειπόταν κατά πολύ των εκτιμήσεων της Επιτροπής για τις ανάγκες του 2013. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή πρότεινε τον Μάρτιο του 2013 διορθωτικό προϋπολογισμό επιπλέον ποσού 11,2 δισεκατ. ευρώ, που απαιτούνταν για την αποπληρωμή των δικαιούχων των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ προγραμμάτων τα οποία ολοκληρώθηκαν σε όλη την Ευρώπη το 2012, καθώς και για την πραγματοποίηση των πληρωμών για τις απαιτήσεις που θα καθίσταντο ληξιπρόθεσμες το 2013. Ο διορθωτικός προϋπολογισμός εγκρίθηκε τον Νοέμβριο του 2013.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2014

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2014 εγκρίθηκε στις 20 Νοεμβρίου 2013 ως ο πρώτος προϋπολογισμός για το νέο ΠΔΠ 2014-2020. Ανέρχεται σε 142,6 δισεκατ. ευρώ σε πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και σε 135,5 δισεκατ. ευρώ σε πιστώσεις πληρωμών. Ο προϋπολογισμός για το 2014 είναι κατά 6,2 % μικρότερος από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2013, όσον αφορά τόσο τις αναλήψεις υποχρεώσεων όσο και τις πληρωμές.

Εφαρμογή των νέων προγραμμάτων στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2014-2020

Η έναρξη της νέας περιόδου προγραμματισμού 2014-2020 παρέχει την ευκαιρία για τη δρομολόγηση νέων προγραμμάτων που ανταποκρίνονται καλύτερα στις τρέχουσες προκλήσεις και εστιάζονται στην τόνωση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας. Παρά τις περικοπές, στον προϋπολογισμό του 2014 σημειώνεται αύξηση κατά 3,3 % όσον αφορά τις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων στον τομέα της «ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη και απασχόληση», καθώς οι μειωμένοι πόροι της ΕΕ εστιάζονται σε μέτρα για την καταπολέμηση της ανεργίας και για τη δημιουργία απασχόλησης. Τα μέτρα αυτά αφορούν το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» —το νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία (9 δισεκατ. ευρώ)—, την πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων (3,6 δισεκατ. ευρώ), τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (περί τα 2 δισεκατ. ευρώ) και τα μέτρα ενίσχυσης για τις επιχειρήσεις της Ευρώπης και ειδικότερα τις ΜΜΕ.

Εκπλήρωση των υποχρεώσεων της ΕΕ

Εκτός από την κατάρτιση του προϋπολογισμού για τα νέα προγράμματα δαπανών, η ΕΕ πρέπει να εκπληρώσει τις παλιές και τις τρέχουσες υποχρεώσεις της έναντι των δικαιούχων των προγραμμάτων χρηματοδότησης της ΕΕ πριν από το 2014. Μόνο 10,3 δισεκατ. ευρώ που προορίζονται για την κάλυψη των νέων υποχρεώσεων της ΕΕ θα εγγραφούν το 2014. Από το συνολικό ποσό των 135,5 δισεκατ. ευρώ που προορίζονται για πληρωμές, τα 71,1 δισεκατ. ευρώ (πάνω από το 50 %) θα χρησιμοποιηθούν για την εκπλήρωση των εκκρεμών υποχρεώσεων πληρωμής όσον αφορά τα προγράμματα πριν από το 2014.

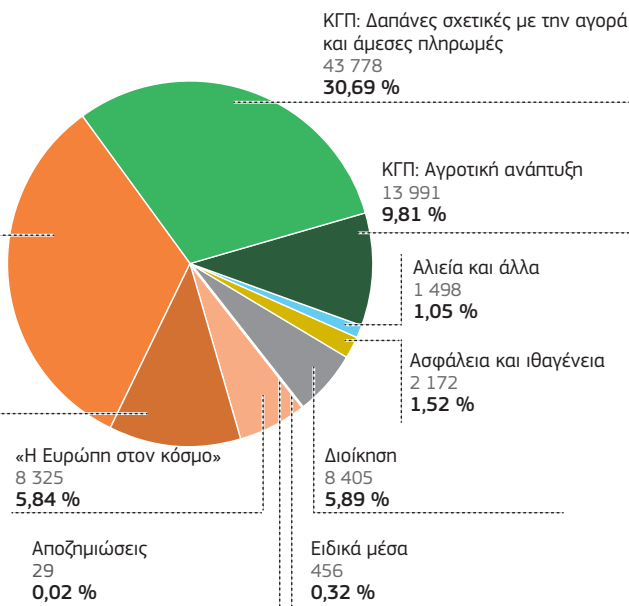
ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΤΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2014 ΣΕ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ

εκατ. ευρώ

Σύνολο:
142 641 εκατ. ευρώ

Οικονομική, κοινωνική
και εδαφική συνοχή
47 502
33,30 %

Ανταγωνιστικότητα για την
ανάπτυξη και την απασχόληση
16 484
11,56 %

Περιορισμός των διοικητικών δαπανών

Για δεύτερο συνεχές έτος, η Επιτροπή πρότεινε μείωση του προσωπικού της κατά 1 % (με εξαίρεση τις διοικητικές δαπάνες που συνδέονται με την ένταξη της Κροατίας) στο πλαίσιο της πρότασής της να μειωθεί το προσωπικό κατά 5 % σε διάστημα πέντε ετών. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης μείωση κατά 1,1 % σε επιλεγμένους τομείς των δικών της διοικητικών δαπανών. Η συνολική μείωση του κονδυλίου του προϋπολογισμού της ΕΕ που αφορά τη διοίκηση ήταν, εντούτοις, μικρότερη (– 0,2 %) και οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των συντάξεων που πρέπει να καλυφθούν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και στις δαπάνες που συνδέονται με την προσχώρηση της Κροατίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Παιδείας, Νεολαίας, Πολιτισμού και Αθλητισμού της 15ης Φεβρουαρίου 2013.
- (2) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-379_el.htm
- (3) http://ec.europa.eu/education/erasmus-plus/index_en.htm
- (4) http://ec.europa.eu/education/news/2013/20130702_en.htm
- (5) «Βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και της μάθησης στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ευρώπης» (http://ec.europa.eu/education/higher-education/doc/modernisation_en.pdf).
- (6) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Άνοιγμα της εκπαίδευσης: καινοτόμοι μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης για όλους μέσω νέων τεχνολογιών και ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων [COM(2013) 654].
Βλέπε επίσης: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-859_el.htm
- (7) <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/grand-coalition-digital-jobs-0>
- (8) Πρόταση σύστασης για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία [COM(2012) 729].
Βλέπε επίσης: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=el>
- (9) Πρόταση κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο [COM(2011) 607].
- (10) <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=1036>
- (11) http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/alliance_en.htm
- (12) Πρόταση σύστασης σχετικά με ένα πλαίσιο ποιότητας για την πρακτική άσκηση [COM(2013) 857].
- (13) Απόφαση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011 όσον αφορά την αντιστάθμιση προσφοράς και ζήτησης εργασίας και την αναδιανομή του EURES (ΕΕ L 328 της 28.11.2012).

- (14) Πρόταση οδηγίας για την επιβολή της οδηγίας 96/71/EK σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών [COM(2012) 131].
- (15) Οδηγία 96/71/EK σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (ΕΕ L 18 της 21.1.1997).
- (16) Πρόταση απόφασης σχετικά με την ενισχυμένη συνεργασία των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης (ΔΥΑ) [COM(2013) 430].
- (17) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
- (18) Οδηγία 2009/50/EK σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την απασχόληση υψηλής ειδίκευσης (ΕΕ L 155 της 18.6.2009)
Βλέπε επίσης: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/immigration/work/index_en.htm
- (19) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την εποχική απασχόληση [COM(2010) 379].
- (20) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τους όρους εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο ενδοεπιχειρησιακής μετάθεσης [COM(2010) 378].
- (21) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την ανταλλαγή μαθητών, την έμμιση και την άμιση πρακτική άσκηση, την εθελοντική υπηρεσία και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair) [COM(2013) 151].
Βλέπε επίσης: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2013/20130325_01_en.htm
- (22) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/immigration/integration/index_en.htm
- (23) Οδηγία 2011/98/ΕΕ σχετικά με ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης για τη χορήγηση στους υπηκόους τρίτων χωρών ενιαίας άδειας διαμονής και εργασίας στην επικράτεια κράτους μέλους και σχετικά με κοινό σύνολο δικαιωμάτων για τους εργαζομένους από τρίτες χώρες που διαμένουν νομίμως σε κράτος μέλος (ΕΕ L 343 της 23.12.2011).
- (24) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατάσταση της Ένωσης καινοτομίας το 2012 — Επιτάχυνση των αλλαγών [COM(2013) 149].
- (25) http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/files/ius-2013_en.pdf
- (26) Έγγραφο της Επιτροπής — Έκθεση για την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης καινοτομίας, του 2013 (http://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/competitiveness_report_2013.pdf).
- (27) http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/fp7_monitoring_reports/6th_fp7_monitoring_report.pdf
- (28) Απόφαση 2013/743/ΕΕ για τον καθορισμό του ειδικού προγράμματος υλοποίησης του προγράμματος Ορίζων 2020 — Πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία (2014 – 2020) (ΕΕ L 34 της 20.12.2013).
- (29) <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/graphene-and-human-brain-project-win-largest-research-excellence-award-history>
- (30) http://ec.europa.eu/europe2020/index_el.htm
- (31) <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard>
- (32) <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/connected-continent-legislative-package>
- (33) Πρόταση κανονισμού για μέτρα μείωσης του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών [COM(2013) 147].
Βλέπε επίσης: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-281_el.htm
- (34) Πρόταση οδηγίας για την ηλεκτρονική τιμολόγηση στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων [COM(2013) 449].
- (35) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
- (36) Βλέπε τα στατιστικά στοιχεία από την εξέταση των επιδόσεων το 2013 στο πλαίσιο της πράξης για τις μικρές επιχειρήσεις (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm).
- (37) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πρόγραμμα Δράσης για την επιχειρηματικότητα 2020 — Επιστροφή του επιχειρηματικού πνεύματος στην Ευρώπη [COM(2012) 795].
- (38) Έγγραφο της Επιτροπής — Έκθεση του 2013 για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα — Προς την επανεκβιομηχάνιση με κινητήρια δύναμη τη γνώση (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/competitiveness-analysis/european-competitiveness-report/files/eu-2013-eur-comp-rep_en.pdf).
- (39) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Σχέδιο δράσης για μια ανταγωνιστική και βιώσιμη χαλβουργία στην Ευρώπη [COM(2013) 407].
- (40) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 305/2011 για τη θέσπιση εναρμονισμένων όρων εμπορίας προϊόντων του τομέα των δομικών κατασκευών (ΕΕ L 88 της 4.4.2011).
- (41) http://ec.europa.eu/enterprise/magazine/articles/industrial-competitiveness/article_11074_en.htm
- (42) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Μετάβαση προς έναν ανταγωνιστικότερο και αποδοτικότερο τομέα άμυνας και ασφάλειας [COM(2013) 542].
- (43) http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/archives/2013/12/20131219_1_en.htm
- (44) Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 19ης και 20ής Δεκεμβρίου 2013 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/140245.pdf
- (45) Έγγραφο της Επιτροπής — Επισκόπηση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, του 2013 (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/files/2013-safe-analytical-report_en.pdf).
- (46) Πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/EK σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας όσον αφορά τυποποιημένη δήλωση ΦΠΑ [COM(2013) 721].
- (47) Οδηγία 2011/7/ΕΕ για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές (ΕΕ L 48 της 23.2.2011).
- (48) http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_el.htm
- (49) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Καταλληλότητα του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ [COM(2012) 746].
- (50) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT): Αποτελέσματα και επόμενα βήματα [COM(2013) 685].
- (51) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1067_en.htm
- (52) Έκθεση της Επιτροπής — Πολιτική για τη συνοχή: Στρατηγική έκθεση του 2013 για την υλοποίηση των προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013 [COM(2013) 210].

- (53) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
- (54) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών [COM(2011) 650].
- (55) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πίνακας αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης — Ένα εργαλείο για την προώθηση αποτελεσματικής δικαιοσύνης και ανάπτυξης [COM(2013) 160].
- (56) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων [COM(2011) 635].
- (57) Πρόταση κανονισμού για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών και των επιχειρήσεων μέσω της απλούστευσης της αποδοχής ορισμένων δημοσίων εγγράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση [COM(2013) 228].
- (58) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Μια νέα ευρωπαϊκή προσέγγιση για την επιχειρηματική αποτυχία και την αφερεγγυότητα [COM(2012) 742].
Πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1346/2000 περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας [COM(2012) 744].
- (59) Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαταγής διατήρησης λογαριασμού με σκοπό τη διευκόλυνση της διασυννομιτικής ανάκτησης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις [COM(2011) 445].
- (60) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Η Πράξη για την Ενιαία Αγορά — Δώδεκα δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης — «Μαζί για μια νέα ανάπτυξη» [COM(2011) 206].
- (61) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ενιαία αγορά - Πράξη II — Μαζί για μια νέα ανάπτυξη [COM(2012) 573].
- (62) Πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας 2005/36/ΕΚ σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και του κανονισμού σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του συστήματος πληροφόρησης της εσωτερικής αγοράς [COM(2011) 883].
- (63) Οδηγία 2005/36/ΕΚ σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (ΕΕ L 255 της 30.9.2005).
- (64) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτονται με τους φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών [COM(2011) 895].
Πρόταση οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις [COM(2011) 896].
- (65) http://ec.europa.eu/transport/modes/rail/packages/2013_en.htm
- (66) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Γαλάζια ζώνη, ενιαίος χώρος μεταφορών για τη ναυτιλία [COM(2013) 510].
- (67) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Μαζί για ανταγωνιστική και αποδοτική από άποψη πόρων αστική κινητικότητα [COM(2013) 913].
Έγγραφο της Επιτροπής — Έκκληση για δράση στην αστική εφοδιαστική [SWD(2013) 524].
Έγγραφο της Επιτροπής — Στοχευμένη δράση για την οδική ασφάλεια στις πόλεις [SWD(2013) 525].
Έγγραφο της Επιτροπής — Έκκληση για εξυπνότερες ρυθμίσεις πρόσβασης των οχημάτων στις πόλεις [SWD(2013) 526].
Έγγραφο της Επιτροπής — Αξιοποίηση των ευφυών συστημάτων μεταφορών για τις πόλεις της ΕΕ [SWD(2013) 527].
- (68) http://ec.europa.eu/transport/modes/air/single_european_sky/ses2plus_en.htm
- (69) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 181/2011 για τα δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν (ΕΕ L 55 της 28.2.2011).
- (70) Πρόταση κανονισμού περί τροποποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004 για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης, καθώς και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2027/97 για την ευθύνη του αερομεταφορέα όσον αφορά την αεροπορική μεταφορά επιβατών και των αποσκευών τους [COM(2013) 130].
- (71) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προστασία των επιβατών σε περίπτωση αφερεγγυότητας αεροπορικής εταιρείας [COM(2013) 129].
- (72) Πρόταση κανονισμού για τον περιοδικό τεχνικό έλεγχο των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκουμένων τους [COM(2012) 380].
Πρόταση κανονισμού σχετικά με τον οδικό τεχνικό έλεγχο της κατάστασης των οχημάτων επαγγελματικής χρήσεως που κυκλοφορούν στην Κοινότητα [COM(2012) 382].
Πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/37/ΕΚ σχετικά με τα έγγραφα κυκλοφορίας οχημάτων [COM(2012) 381].
- (73) Πρόταση απόφασης για την ανάπτυξη λειτουργικού συστήματος eCall σε όλη την ΕΕ [COM(2013) 315].
Πρόταση κανονισμού όσον αφορά τις απαιτήσεις έγκρισης τύπου για την ανάπτυξη του συστήματος eCall σε οχήματα [COM(2013) 316].
- (74) http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/cpt/index_en.htm
- (75) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 582/2011 για την εφαρμογή και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 595/2009 όσον αφορά τις εκπομπές των βαρέων επαγγελματικών οχημάτων (Euro VI) (ΕΕ L 167 της 25.6.2011).
- (76) Πρόταση οδηγίας για τα σκάφη αναψυχής και τα ατομικά σκάφη [COM(2011) 456].
- (77) Πράσινη βίβλος της Επιτροπής — Πλαίσιο για τις πολιτικές που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια με χρονικό ορίζοντα το έτος 2030 [COM(2013) 169].
- (78) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή [COM(2013) 216].
- (79) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πρόοδος για την επίτευξη των στόχων του Κιότο και της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» [COM(2013) 698].
- (80) Έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος — Trends and projections in Europe 2013 — Tracking progress towards Europe's climate and energy targets until 2020 (Τάσεις και προβλέψεις στην Ευρώπη το 2013 — Σκιαγράφηση της προόδου ως προς την επίτευξη των κλιματικών και ενεργειακών στόχων της Ευρώπης έως το 2020) (<http://www.eea.europa.eu/publications/trends-and-projections-2013>).
- (81) http://ec.europa.eu/clima/policies/package/documentation_en.htm
- (82) Πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας, ενόψει της εφαρμογής έως το 2020 μιας διεθνούς συμφωνίας για τη θέσπιση ενός ενιαίου παγκόσμιου αγορακεντρικού μέτρου σχετικά με τις εκπομπές που οφείλονται στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές [COM(2013) 722].
- (83) Πρόταση κανονισμού για την παρακολούθηση, την υποβολή εκθέσεων και την επαλήθευση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από τις θαλάσσιες μεταφορές [COM(2013) 480].

- (⁸⁴) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ένταξη των εκπομπών από τις θαλάσσιες μεταφορές στις πολιτικές της ΕΕ για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου [COM(2013) 479].
- (⁸⁵) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας, ενόψει της εφαρμογής έως το 2020 μιας διεθνούς συμφωνίας για τη θέσπιση ενός ενιαίου παγκόσμιου αγορακεντρικού μέτρου σχετικά με τις εκπομπές που οφείλονται στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές [COM(2013) 722].
- (⁸⁶) Οδηγία 2009/72/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 211 της 14.8.2009).
- (⁸⁷) Οδηγία 2009/73/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου (ΕΕ L 211 της 14.8.2009).
- (⁸⁸) Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (ΕΕ L 315 της 14.11.2012).
- (⁸⁹) Οδηγία 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L 153 της 18.6.2010).
- (⁹⁰) http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_citizen_energy_en.htm
- (⁹¹) Οδηγία 2009/125/ΕΚ για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα (ΕΕ L 285 της 31.10.2009).
- (⁹²) Οδηγία 2005/32/ΕΚ για θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα προϊόντα που καταναλώνουν ενέργεια (ΕΕ L 191 της 22.7.2005).
- (⁹³) Πρόταση οδηγίας για τροποποίηση της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων [COM(2013) 715].
- (⁹⁴) Πρόταση οδηγίας για τον καθορισμό βασικών κανόνων ασφαλείας για την προστασία από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες [COM(2012) 242].
- (⁹⁵) Οδηγία 2013/30/ΕΕ για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου (ΕΕ L 178 της 28.6.2013).
- (⁹⁶) Πρόταση απόφασης σχετικά με γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2020 — «Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας» [COM(2012) 710].
- (⁹⁷) <http://www.eea.europa.eu/publications/european-bathing-water-quality-2012>
- (⁹⁸) Οδηγία 2006/7/ΕΚ σχετικά με τη διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης (ΕΕ L 64 της 4.3.2006).
- (⁹⁹) Πρόταση οδηγίας σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 94/62/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας με σκοπό τη μείωση της κατανάλωσης λεπτών πλαστικών σακουλών μεταφοράς [COM(2013) 761].
- (¹⁰⁰) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 995/2010 για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά (ΕΕ L 295 της 12.11.2010).
- (¹⁰¹) Πρόταση κανονισμού για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών [COM(2013) 620].
- (¹⁰²) Απόφαση 2013/250/ΕΕ σχετικά με τον καθορισμό οικολογικών κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ για βρώσες κουζίνες και μπάνιου (ΕΕ L 145 της 31.5.2013).
- (¹⁰³) Απόφαση 2013/641/ΕΕ για τον καθορισμό των οικολογικών κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ σε αποχωρητήρια και ουρητήρια με καταιονισμό νερού (ΕΕ L 299 της 9.11.2013).
- (¹⁰⁴) Απόφαση 2013/806/ΕΕ σχετικά με τον καθορισμό οικολογικών κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ για εξοπλισμό απεικόνισης (ΕΕ L 353 της 28.12.2013).
- (¹⁰⁵) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πρόγραμμα «Καθαρός αέρας» για την Ευρώπη [COM(2013) 918].
- (¹⁰⁶) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων [COM(2013) 920].
- (¹⁰⁷) Πρόταση οδηγίας για τον περιορισμό των εκπομπών ορισμένων ρύπων στην ατμόσφαιρα από μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης [COM(2013) 919].
- (¹⁰⁸) http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/tm/index_en.htm
- (¹⁰⁹) http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/documents/index_en.htm
- (¹¹⁰) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 351 της 20.12.2012).
- (¹¹¹) Πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις [COM(2013) 554].
- (¹¹²) Πρόταση οδηγίας για την προστασία της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν αποκαλύπτονται (εμπορικών απορρήτων) κατά της παράνομης απόκτησης, χρήσης και αποκάλυψής τους [COM(2013) 813].
- (¹¹³) Πρόταση οδηγίας σχετικά με ορισμένους κανόνες που διέπουν τις αγωγές αποζημίωσης βάσει του εθνικού δικαίου για παραβιάσεις των διατάξεων της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2013) 404].
- (¹¹⁴) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-39_en.htm
- (¹¹⁵) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-196_en.htm
- (¹¹⁶) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-320_en.htm
- (¹¹⁷) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-456_en.htm
- (¹¹⁸) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-746_en.htm
- (¹¹⁹) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-563_en.htm
- (¹²⁰) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1233_en.htm
- (¹²¹) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1289_en.htm
- (¹²²) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-406_en.htm
- (¹²³) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-486_en.htm
- (¹²⁴) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-630_en.htm
- (¹²⁵) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-711_en.htm
- (¹²⁶) http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39398
- (¹²⁷) http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39678
- (¹²⁸) http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39740
- (¹²⁹) http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39939
- (¹³⁰) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-197_en.htm

- (131) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-314_en.htm
- (132) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-656_en.htm
- (133) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1144_en.htm
- (134) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-673_en.htm
- (135) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1175_en.htm
- (136) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-179_en.htm
- (137) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-346_en.htm
- (138) http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-435_en.htm
- (139) http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-443_en.htm
- (140) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1214_en.htm
- (141) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 24 της 29.1.2004).
- (142) Από το τέλος Νοεμβρίου 2013.
- (143) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-68_en.htm
- (144) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-167_en.htm
- (145) http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html
- (146) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 352 της 24.12.2013).
- (147) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 608/2013 σχετικά με την τελωνειακή επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΕΕ L 181 της 29.6.2013).
- (148) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1258/2013 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 273/2004 περί των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών (ΕΕ L 330 της 10.12.2013).
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1259/2013 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 111/2005 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την παρακολούθηση του εμπορίου προδρόμων ουσιών ναρκωτικών μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών (ΕΕ L 330 της 10.12.2013).
- (149) Πρόταση οδηγίας περί του ενωσιακού νομικού πλαισίου για τις τελωνειακές παραβάσεις και τις σχετικές κυρώσεις [COM(2013) 884].
- (150) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 για τη θέσπιση ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 269 της 10.10.2013).
- (151) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ενίσχυση της καταπολέμησης του λαθρεμπορίου τσιγάρων και άλλων μορφών παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού — Μια συνολική στρατηγική της ΕΕ [COM(2013) 324].
- (152) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1219/2012 για τη θέσπιση μεταβατικών ρυθμίσεων στο πλαίσιο διμερών επενδυτικών συμφωνιών μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών (ΕΕ L 351 της 20.12.2012).
- (153) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
- (154) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
- (155) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
- (156) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
- (157) http://ec.europa.eu/fisheries/reform/index_el.htm
- (158) <http://ec.europa.eu/fisheries/market-observatory>
- (159) http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/aquaculture/official_documents/com_2013_229_en.pdf
- (160) Πρόταση οδηγίας για τη θέσπιση πλαισίου για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων [COM(2013) 133].
- (161) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Σχέδιο δράσης για μια θαλάσσια στρατηγική στην περιοχή του Ατλαντικού — Επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης [COM(2013) 279].
- (162) http://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/galway_statement_atlantic_ocean_cooperation.pdf
- (163) <http://www.balticsea-region-strategy.eu/>
- (164) Πρόταση κανονισμού για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 [COM(2011) 398].
- (165) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
- (166) Τρέχουσες τιμές. Ισοδύναμο ποσό σε τιμές 2011: 325 δισεκατ. ευρώ.
- (167) Τρέχουσες τιμές. Ισοδύναμο ποσό σε τιμές 2011: 13 δισεκατ. ευρώ.
- (168) Τρέχουσες τιμές. Ισοδύναμο ποσό σε τιμές 2011: 1,3 δισεκατ. ευρώ.
- (169) Τρέχουσες τιμές. Ισοδύναμο ποσό σε τιμές 2011: 70 δισεκατ. ευρώ.
- (170) Τρέχουσες τιμές. Ισοδύναμο ποσό σε τιμές 2011: 2 δισεκατ. ευρώ.
- (171) Τρέχουσες τιμές. Ισοδύναμο ποσό σε τιμές 2011: 29 δισεκατ. ευρώ.
- (172) Το ποσό αυτό αποτελείται από 15 δισεκατ. ευρώ από τον τομέα 1Α και 11,3 δισεκατ. ευρώ ειδικά για τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» που έχουν προβλεφθεί στον τομέα 1Β του Ταμείου Συνοχής (σε τρέχουσες τιμές).
- (173) Τρέχουσες τιμές. Ισοδύναμο ποσό σε τιμές 2011: 277,85 δισεκατ. ευρώ.
- (174) Τρέχουσες τιμές. Ισοδύναμο ποσό σε τιμές 2011: 84,9 δισεκατ. ευρώ.
- (175) http://ec.europa.eu/budget/mff/figures/index_en.cfm

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση, σελίδα 50, 52, 56, 59, 61, 63, 68, 70, 73, 76, 77, 81, 84, 86, 90, 94, 95, 97, 100, 105
 Thinkstock / Getty Images, σελίδα 62
 EIB Photolibrary, σελίδα 65
 ESA / Stephane Corvaja, σελίδα 67
 DB AG / Klee, σελίδα 75
 Christiane Blanchard, σελίδα 87

Προς μια Ευρώπη των πολιτών, των δικαιωμάτων, της δικαιοσύνης και της ασφάλειας

Το 2013, έτος που σηματοδοτεί την εικοστή επέτειο της καθιέρωσης της ιθαγένειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει της Συνθήκης του Μάαστριχτ, ανακηρύχθηκε Ευρωπαϊκό Έτος των Πολιτών. Το Ευρωπαϊκό Έτος αυτό έχει προσφέρει στους Ευρωπαίους την ευκαιρία να μάθουν περισσότερα για τα δικαιώματα και τις ευκαιρίες που προκύπτουν από την ιθαγένεια της ΕΕ.

Η Ευρώπη, καθώς ανακάμπτει από τη χρηματοοικονομική κρίση, πλησιάζει προς μεγαλύτερη ολοκλήρωση, η οποία ήταν αδιανόητη πριν από μερικά χρόνια. Όλο και περισσότερες αποφάσεις που έχουν άμεσο αντίκτυπο στις ζωές των ανθρώπων λαμβάνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και γι' αυτό είναι σημαντικό οι θεσμοί και οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων να γίνουν πιο δημοκρατικοί και πιο διαφανείς.

Αυτό θα απαιτήσει τολμηρές αλλαγές, όμως, πριν αρχίσουμε να εξετάζουμε νέες δομές, πρέπει να κάνουμε μια ευρεία συζήτηση. Η φωνή των πολιτών θα ληφθεί υπόψη στη συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε μια σειρά συζητήσεων με τους πολίτες για να εκφράσουν τις προσδοκίες τους και για να καταστεί σαφές ότι στις επικείμενες εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα μπορούν πράγματι να επιλέξουν το είδος της Ευρώπης που επιθυμούν. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή κρίνει ότι είναι σκόπιμο το 2014 να συνεχιστούν οι ενέργειες που συνδέονται με το Ευρωπαϊκό Έτος των Πολιτών.

Η Ευρώπη υπάρχει για τους πολίτες, και το 2013 η ΕΕ συνέχισε να διασφαλίζει ότι τα δικαιώματά τους ασκούνται και ενισχύονται, είτε πρόκειται για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων είτε για την αντιμετώπιση των καθημερινών ανησυχιών των πολιτών. Και η ΕΕ συνέχισε να οικοδομεί έναν αληθινό ευρωπαϊκό χώρο ελευθερίας, δικαιοσύνης και ασφάλειας στην υπηρεσία των πολιτών μας —που είναι ένας από τους βασικούς στόχους της Ένωσης, όπως ορίζεται στη Συνθήκη της Λισαβόνας.

Η κ. Viviane Reding, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδια για θέματα δικαιοσύνης, θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιθαγένειας, συμμετέχει σε διάλογο με τους πολίτες στη Μασσαλία (Γαλλία) στις 14 Νοεμβρίου 2013.

2013 — Ευρωπαϊκό Έτος των Πολιτών

Η επίσημη εκδήλωση για την έναρξη του Ευρωπαϊκού Έτους των Πολιτών πραγματοποιήθηκε στο Δουβλίνο στις 10 Ιανουαρίου, προκειμένου να συμπέσει με την έναρξη της ιρλανδικής προεδρίας του Συμβουλίου. Ακολούθησε αμέσως ο πρώτος διάλογος του έτους με τους πολίτες.

Από τα αριστερά προς τα δεξιά:
Ο κ. Enda Kenny, πρωθυπουργός της Ιρλανδίας και πρόεδρος του Συμβουλίου, η κ. Máire Geoghegan-Quinn, επίτροπος Έρευνας, Καινοτομίας και Επιστήμης, ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και η κ. Viviane Reding, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδια για θέματα δικαιοσύνης, θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιθαγένειας, στην εναρκτήρια εκδήλωση του Ευρωπαϊκού Έτους των Πολιτών 2013 στο Δουβλίνο (Ιρλανδία)

Έχουν πραγματοποιηθεί στην ΕΕ εκδηλώσεις όπως οι δημόσιες συζητήσεις της Επιτροπής με τους πολίτες, καθώς και εκθέσεις, σεμινάρια και εργαστήρια με σκοπό να συμμετάσχει το κοινό στη συζήτηση για το μέλλον της ΕΕ και να συζητήσουν για τις ανησυχίες τους, τις ελπίδες τους και τις προσδοκίες τους όσον αφορά την ιθαγένεια της ΕΕ. Οι εκδηλώσεις αυτές ήταν ένας πολύτιμος καταλύτης για την κινητοποίηση του κοινού στην ΕΕ.

Κατά το Ευρωπαϊκό Έτος των Πολιτών εγκρίθηκαν ορισμένα έγγραφα που θα βοηθήσουν ώστε να εξασφαλιστεί ένας διαρκής και ουσιαστικός αντίκτυπος που θα διαρκέσει πολύ περισσότερο από το Ευρωπαϊκό Έτος. Το πρώτο έγγραφο ήταν η έκδοση του 2013 της έκθεσης για την ιθαγένεια της ΕΕ ⁽¹⁾, που εγκρίθηκε στις 8 Μαΐου και την οποία καλωσόρισαν τα κράτη μέλη σε μια δέσμη συμπερασμάτων του Συμβουλίου στις 6 Δεκεμβρίου ⁽²⁾.

Στις 13 Δεκεμβρίου δημοσιεύτηκε δέσμη συστάσεων πολιτικής από τη «Συμμαχία για το Ευρωπαϊκό Έτος των Πολιτών» (ΣΕΕΠ), ένα μεγάλο δίκτυο οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιείται στην προώθηση της ενασχόλησης των πολιτών με τα κοινά και στην εδραίωση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Το έγγραφο πολιτικής ΣΕΕΠ παρέχει σημαντικά διαφωτιστικά στοιχεία από την πλευρά της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών.

Στην εκδήλωση λήξης στις 13 Δεκεμβρίου στο Βίλνιους, που οργανώθηκε μαζί με την προεδρία της Λιθουανίας, παρουσιάστηκαν τα βασικά αποτελέσματα του Ευρωπαϊκού Έτους των Πολιτών. Την ίδια ημέρα πραγματοποιήθηκε διάλογος με τους πολίτες στο Βίλνιους με τη συμμετοχή της κ. Viviane Reding, αντιπροέδρου της Επιτροπής αρμόδιας για θέματα δικαιοσύνης, θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιθαγένειας.

Το ίδιο έτος πραγματοποιήθηκαν 36 συζητήσεις με τους πολίτες σε 21 κράτη μέλη με τη συμμετοχή πολλών μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σχεδόν όλων των επιτρόπων και εκπροσώπων της κυβέρνησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι πολιτικοί συναντήθηκαν και συζήτησαν με τους πολίτες από όλες τις ομάδες σε κάθε εκδήλωση· πολύ περισσότεροι πολίτες παρακολούθησαν κάθε συζήτηση ζωντανά μέσω διαδικτύου ή συμμετείχαν με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι συζητήσεις με τους πολίτες επικεντρώθηκαν στον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ ξεπερνάει την κρίση, στα δικαιώματα των πολιτών και στο μέλλον της Ευρώπης. Οι εκδηλώσεις προκάλεσαν μεγάλο ενδιαφέρον στα μέσα ενημέρωσης και διεύρυναν τη συζήτηση ώστε να συμπεριλάβουν ένα πολύ μεγαλύτερο κοινό.

Οι συζητήσεις με τους πολίτες άρχισαν από τον Σεπτέμβριο του 2012 και θα διαρκέσουν έως τον Μάρτιο του 2014 με περίπου 50 εκδηλώσεις και στα 28 κράτη μέλη. Η Επιτροπή θα παρουσιάσει ένα έγγραφο για τις συζητήσεις το 2014.

Θρησκευτικός και φιλοσοφικός διάλογος

Το Σώμα Συμβούλων Ευρωπαϊκής Πολιτικής (ΒΕΡΑ) ενέτεινε τον διάλογο με τις εκκλησίες, τις θρησκευτικές κοινότητες και τις φιλοσοφικές και μη ομολογιακές οργανώσεις βάσει του άρθρου 17 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης· πρόκειται για έναν διάλογο που η Επιτροπή διεξάγει εδώ και δεκαετίες.

Ο κ. Herman Van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και ο κ. László Surján, αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, (πρώτη σειρά, από τα αριστερά προς τα δεξιά), υποδέχθηκαν περίπου είκοσι ανώτερους εκπροσώπους των χριστιανικών, εβραϊκών, μουσουλμανικών και βουδιστικών κοινοτήτων στη συνάντηση υψηλού επιπέδου «Βάζοντας τους πολίτες στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού εγχειρήματος σε περιόδους αλλαγών», που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες (Βέλγιο).

Οι πρόεδροι του Κοινοβουλίου, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Επιτροπής συνάντησαν τους θρησκευτικούς αρχηγούς και τους εκπροσώπους των φιλοσοφικών και μη ομολογιακών οργανώσεων. Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους των Πολιτών και ενόψει των εκλογών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Μάιο του 2014, οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν στο θέμα «Οι πολίτες στην καρδιά του ευρωπαϊκού εγχειρήματος σε καιρούς αλλαγών». Επιπλέον, τρία σεμινάρια με επίκεντρο τον διάλογο πραγματοποιήθηκαν με θέμα την ιθαγένεια της ΕΕ και τον λαϊκισμό.

Θεμελιώδη δικαιώματα

Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκθεση για την εφαρμογή του Χάρτη

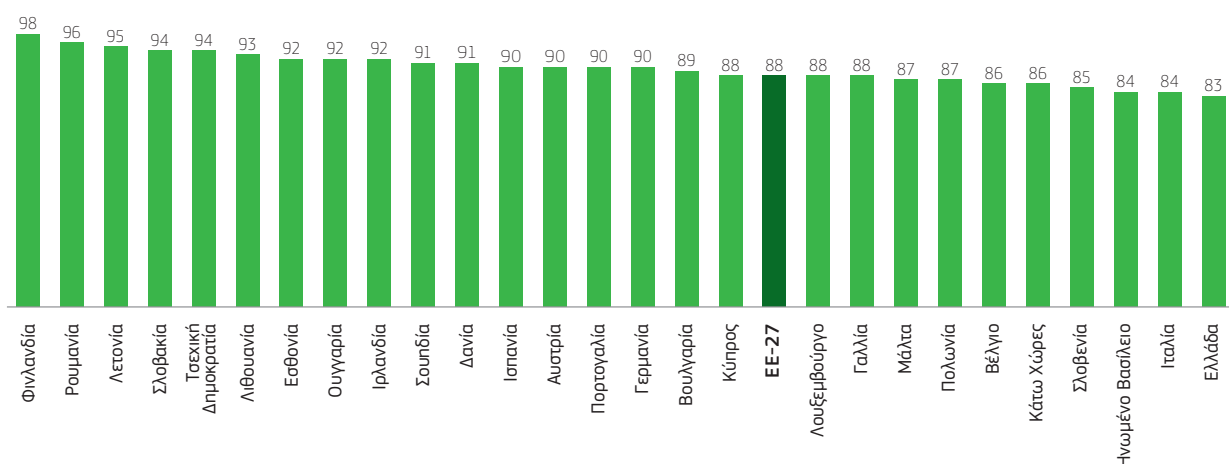
Οι θετικές επιπτώσεις του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, τρία έτη αφότου κατέστη νομικά δεσμευτικός, γίνονται συνεχώς σαφέστερες. Ο Χάρτης καθίσταται σημείο αναφοράς, όχι μόνο για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ κατά την κατάρτιση νομοθεσίας αλλά και για τα ευρωπαϊκά και εθνικά δικαστήρια, έτσι ώστε τα θεμελιώδη δικαιώματα να γίνονται απτή πραγματικότητα για τους πολίτες στην Ευρώπη.

Η έκθεση του 2012 ⁽³⁾ περιέχει γενική επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο τα θεμελιώδη δικαιώματα υλοποιήθηκαν στην ΕΕ κατά το παρελθόν έτος. Η έκθεση τονίζει, για παράδειγμα, ότι τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη λαμβάνονται πάντα προσεκτικά υπόψη από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, κατά την υποβολή των προτάσεων και τη θέσπιση νομοθεσίας, ενώ τα κράτη μέλη δεσμεύονται από τον Χάρτη μόνο στις περιπτώσεις που αυτά εφαρμόζουν τις πολιτικές και τη νομοθεσία της ΕΕ. Στην έκθεση εξετάζονται τα έξι κεφάλαια του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ: «Αξιοπρέπεια», «Ελευθερίες», «Ισότητα», «Αλληλεγγύη», «Δικαιώματα των πολιτών» και «Δικαιοσύνη».

Σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες η ΕΕ έχει αρμοδιότητα, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει νομοθετικές πράξεις της ΕΕ, οι οποίες προσδίδουν συγκεκριμένη μορφή στα δικαιώματα και τις αρχές που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, όπως:

- η προτεινόμενη μείζονα μεταρρύθμιση των κανόνων της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·
- η προδραστική προσέγγιση που υιοθετήθηκε για την επιτάχυνση της προόδου προς πιο ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα διοικητικά συμβούλια των ευρωπαϊκών εταιρειών που είναι εισηγμένες στα χρηματιστήρια·
- τα μέτρα που λαμβάνονται για την κατοχύρωση των δικονομικών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των θυμάτων.

ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΚΑΘΕ ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, 2012 (ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΕΚΑΤΟ) — ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΘΕ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΟΡΩΝ

Πηγή: Ευρωβαρόμετρο 2013 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ.

Βασικά στάδια ενόψει της προσχώρησης της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Η προσχώρηση της ΕΕ στη Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΑΔ) κατέστη δυνατή με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, η οποία επιβάλλει στα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη την υποχρέωση να λάβουν κάθε αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του εν λόγω στόχου. Ένα σχέδιο συμφωνίας προσχώρησης πρόκειται να συναφθεί μεταξύ της ΕΕ και των υφιστάμενων συμβαλλομένων μερών της σύμβασης, δηλαδή των 47 χωρών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο έχει συμφωνηθεί σε επίπεδο διαπραγματευτή τον Απρίλιο του 2013. Τον Ιούλιο του 2013 η Επιτροπή, για λόγους ασφάλειας δικαίου, ζήτησε τη γνώμη του Δικαστηρίου σχετικά με τη συμβατότητα του εν λόγω σχεδίου συμφωνίας προσχώρησης με τις Συνθήκες της ΕΕ.

Προστασία δεδομένων

Αποκαλύψεις σχετικά με μεγάλης κλίμακας προγράμματα παρακολούθησης των Ηνωμένων Πολιτειών χρησίμευσαν ως προειδοποίηση και έδωσαν ώθηση στις διαπραγματεύσεις για τη μεταρρύθμιση της δέσμης για την προστασία δεδομένων ⁽⁴⁾ που παρουσίασε η Επιτροπή το 2012. Η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Κοινοβουλίου ψήφισε τη δέσμη τον Οκτώβριο, εγκρίνοντας τη συμβιβαστική λύση μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και υποστηρίζοντας θερμά τις προτάσεις της Επιτροπής. Οι αρχηγοί των ευρωπαϊκών κρατών και κυβερνήσεων έχουν δεσμευθεί για την «έγκαιρη» θέσπιση των νέων κανόνων.

Στόχος της δέσμης μέτρων είναι να καταστούν οι κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων του 1995 κατάλληλοι για την εποχή του διαδικτύου. Η μεταρρύθμιση θα ενισχύσει τα δικαιώματα των πολιτών, για παράδειγμα το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων, περιορίζοντας ταυτόχρονα τη γραφειοκρατία για τις επιχειρήσεις με την αντικατάσταση για παράδειγμα 28 εθνικών νόμων από μια ισχυρή, ενιαία δέσμη κανόνων. Κυρίως, η μεταρρύθμιση θα εξασφαλίσει ότι κάθε εταιρεία που παρέχει τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της σε ευρωπαίους πολίτες πρέπει να συμμορφώνεται με τους ευρωπαϊκούς κανόνες, ανεξάρτητα από το πού βρίσκεται η έδρα της —μέσα στην ΕΕ ή έξω από αυτή. Οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων θα είναι σε θέση να επιβάλλουν πρόστιμα σε επιχειρήσεις που παραβιάζουν τους εν λόγω κανόνες μέχρι και έως 2 % του παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών τους. Η μεταρρύθμιση θα θεσπίσει επίσης σαφείς κανόνες για τις μεταφορές δεδομένων: αν αρχές χώρας εκτός ΕΕ επιθυμούν να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα των πολιτών της ΕΕ εκτός της επικράτειάς της, τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν ένα νομικό πλαίσιο που περιλαμβάνει δικαστικό έλεγχο.

Τα σκάνδαλα κατασκοπίας έχουν επίσης κλονίσει σε μεγάλο βαθμό την εμπιστοσύνη στη διατλαντική εταιρική σχέση, η οποία πρέπει τώρα να αποκατασταθεί. Η Επιτροπή κατέστησε πολύ σαφές ότι η μαζική παρακολούθηση των πολιτών είναι απαράδεκτη. Στο τέλος Νοεμβρίου παρουσίασε μια σειρά ενεργειών με σκοπό να ενισχυθεί η προστασία των δεδομένων στις διατλαντικές σχέσεις. Στις ενέργειες αυτές περιλαμβάνονται 13 συστάσεις σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης, έως το καλοκαίρι του 2014, του σχεδίου «ασφαλής λιμένας» που επιτρέπει στις εταιρείες να διαβιβάζουν δεδομένα στις Ηνωμένες Πολιτείες για εμπορικούς σκοπούς. Επίσης, κατέστη σαφές ότι αναμένεται ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες θα συνεργαστούν για την ταχεία ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων σχετικά με τη συμφωνία-πλαίσιο ΕΕ-Ηνωμένων Πολιτειών για την προστασία των δεδομένων. Μια τέτοια συμφωνία πρέπει να παράσχει στους ευρωπαίους πολίτες συγκεκριμένα και εκτελεστά δικαιώματα, ειδικότερα το δικαίωμα δικαστικής προσφυγής στις ΗΠΑ κάθε φορά που τα προσωπικά τους δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία στη χώρα αυτή.

Ελεύθερη κυκλοφορία

Η ελεύθερη κυκλοφορία αποτελεί έναν από τους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το δικαίωμα των πολιτών να κυκλοφορούν ελεύθερα στην ΕΕ είναι μια από τις τέσσερις ελευθερίες που κατοχυρώνονται στη Συνθήκη. Επιπλέον, η ελεύθερη κυκλοφορία συνεπάγεται οικονομικά οφέλη. Ωστόσο, το δικαίωμα αυτό συνοδεύεται από υποχρεώσεις. Δεν παρέχει το δικαίωμα κατάχρησης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης των κρατών μελών. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχίες που εκφράστηκαν από διάφορα κράτη μέλη, η Επιτροπή, ως εκ τούτου, προσφέρθηκε να παράσχει βοήθεια και καθοδήγηση στις εθνικές και τοπικές αρχές σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ελεύθερης κυκλοφορίας.

Για τον σκοπό αυτό, τον Νοέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της ΕΕ και των μελών των οικογενειών τους, στην οποία υπογραμμίζει την ανάγκη διασφάλισης αυτού του θεμελιώδους δικαιώματος και παράλληλα καθιστά σαφές ότι είναι διατεθειμένη να υποστηρίξει τα κράτη μέλη στην αντιμετώπιση πιθανών καταχρήσεων ⁽⁵⁾. Το εν λόγω έγγραφο διευκρινίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πολιτών της ΕΕ, καθώς και τις δυνατότητες που προσφέρει το δίκαιο της ΕΕ και, γενικά, τα εργαλεία της ΕΕ για την καταπολέμηση των καταχρήσεων της ελεύθερης κυκλοφορίας. Καθορίζει πέντε δράσεις που θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη και τις τοπικές αρχές τους να χρησιμοποιήσουν όλες τις δυνατότητες που παρέχουν η νομοθεσία και τα εργαλεία της ΕΕ. Περιλαμβάνεται η πλήρης χρήση των διαρθρωτικών ταμείων και των επενδυτικών ταμείων της ΕΕ, ένα εγχειρίδιο για τους εικονικούς γάμους και η δέσμευση για την προώθηση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των τοπικών αρχών. Όπως συμφωνήθηκε στη σύνοδο του Συμβουλίου τον Δεκέμβριο ⁽⁶⁾, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα συνεχίσουν να συνεργάζονται με βάση τις πέντε δράσεις.

Όλο και περισσότεροι πολίτες της ΕΕ ασκούν το δικαίωμά τους να κυκλοφορούν ελεύθερα σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση για εργασία και ψυχαγωγία.

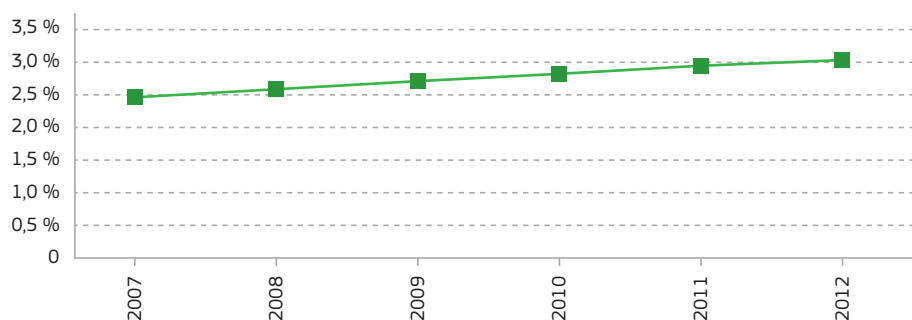
Πρόταση για την καλύτερη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων

Αν και οι κανόνες της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων έχουν θεσπιστεί εδώ και καιρό, ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται στην πράξη μπορεί να συνεπάγεται εμπόδια και διακριτικές πρακτικές (φαινομενικά ή πραγματικά) που αντιμετωπίζουν οι διακινούμενοι εργαζόμενοι της ΕΕ όταν εργάζονται ή αναζητούν εργασία σε άλλο κράτος μέλος. Τον Απρίλιο η Επιτροπή πρότεινε μέτρα για να εξασφαλίσει την καλύτερη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της ΕΕ να εργαστούν σε άλλο κράτος μέλος. Τον Δεκέμβριο το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε προσωρινή συμφωνία σχετικά με την πρόταση, η οποία, αν επιτευχθεί συμφωνία τελικά (που αναμένεται για τις αρχές του 2014), θα επιτρέψει να εξασφαλιστεί η πραγματική και αποτελεσματική εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας. Τα κράτη μέλη οφείλουν:

- ▶ να δημιουργήσουν εθνικά σημεία επαφής που να παρέχουν πληροφόρηση, συνδρομή και συμβουλές, έτσι ώστε οι διακινούμενοι εργαζόμενοι της ΕΕ και οι εργοδότες να ενημερώνονται καλύτερα για τα δικαιώματά τους·
- ▶ να θεσπίσουν κατάλληλα μέσα έννομης προστασίας σε εθνικό επίπεδο·

- ▶ να βοηθήσουν συνδικαλιστικές ενώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και άλλες οργανώσεις να κινήσουν διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες εξ ονόματος μεμονωμένων εργαζομένων σε περιπτώσεις διακριτικής μεταχείρισης·
- ▶ να παρέχουν καλύτερη πληροφόρηση στους διακινούμενους εργαζόμενους και στους εργοδότες της ΕΕ γενικά.

ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΟ ΤΟΥΣ

Πηγή: Eurostat.

Οδηγία για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας μέσω καλύτερων συνθηκών για την απόκτηση και τη διατήρηση των δικαιωμάτων επικουρικής σύνταξης

Η εξάλειψη των φραγμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων αποτελεί μέρος της λύσης για την καταπολέμηση της ανεργίας. Η προστασία των επαγγελματιών συντάξεων μπορεί να βοηθήσει τους εργαζομένους να αναζητήσουν απασχόληση σε διασυνοριακό επίπεδο. Επιτεύχθηκε συμφωνία στη διάρκεια του έτους σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής του Απριλίου 2013 ⁽⁷⁾, η οποία ανοίγει τον δρόμο για την υιοθέτηση της οδηγίας πριν από τις ευρωπαϊκές εκλογές του 2014. Η πρόταση προβλέπει ότι τα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά δικαιώματα των εργαζομένων θα πρέπει να χορηγούνται το αργότερο τρία χρόνια μετά τη σχέση απασχόλησης και να διατηρούνται μετά την αποχώρησή τους από το συνταξιοδοτικό σύστημα. Βάσει της συμβιβαστικής συμφωνίας, η οδηγία αναμένεται να εφαρμόζεται μόνο σε εργαζομένους που διακινούνται μεταξύ των κρατών μελών· ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να επεκτείνουν τα εν λόγω πρότυπα και στους εργαζομένους που αλλάζουν απασχόληση, εντός της ίδιας χώρας.

Ο αγώνας κατά των διακρίσεων

Ισότητα των φύλων

Το 2013 η Επιτροπή δημοσίευσε την ετήσια έκθεση σχετικά με την πρόοδο για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών ⁽⁸⁾. Διεξήγαγε ενδιάμεση ανασκόπηση της στρατηγικής για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών ⁽⁹⁾, στην οποία διαπιστώθηκε ότι, στα μέσα της πενταετούς περιόδου της στρατηγικής, η Επιτροπή τηρεί τις δεσμεύσεις της. Έχει προβεί σε ενέργειες στους περισσότερους τομείς που καλύπτονται, ιδίως στην πιο ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στη λήψη οικονομικών αποφάσεων, την καταπολέμηση του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων, την προώθηση της ίσης αμοιβής και της ισότητας στο πλαίσιο της γενικότερης οικονομικής στρατηγικής της ΕΕ.

Επίσης, η Επιτροπή επανεξέτασε την εφαρμογή της οδηγίας περί της ισότητας των αμοιβών ⁽¹⁰⁾. Επιπλέον, υπέβαλε εκθέσεις με θέμα *The gender gap in pensions in the EU* (Οι διαφορές στις συντάξεις μεταξύ των δύο φύλων στην ΕΕ) ⁽¹¹⁾ και *Women and men in leadership positions in the European Union 2013* (Οι γυναίκες και οι άνδρες σε ηγετικές θέσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση 2013) ⁽¹²⁾. Η τρίτη ευρωπαϊκή ημέρα της ισότητας των αμοιβών, μια ετήσια εκδήλωση για την ευαισθητοποίηση του κοινού ως προς την υφιστάμενη μισθολογική διαφορά μεταξύ γυναικών και ανδρών, πραγματοποιήθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 2013. Τον Μάιο η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση σχετικά με τους στόχους της Βαρκελώνης ⁽¹³⁾ για τη μέτρηση της προόδου που έχει σημειωθεί ως προς

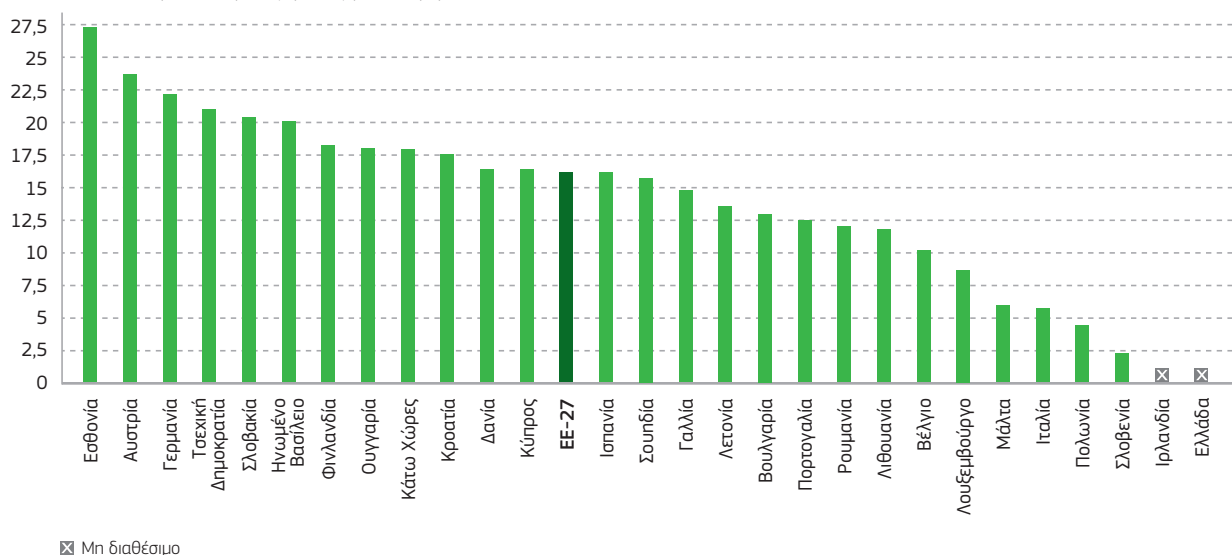
την επίτευξη των στόχων που συμφωνήθηκαν από τους ηγέτες της ΕΕ το 2002 για τη διαθεσιμότητα και τη δυνατότητα πρόσβασης σε υπηρεσίες φροντίδας παιδιών.

Επίσης, η Επιτροπή εξέδωσε την ανακοίνωση «Για την εξάλειψη του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων» ⁽¹⁴⁾. Η ανακοίνωση βασίζεται στο έργο που έχει επιτελέσει η ΕΕ εδώ και πολλά χρόνια και σε έκθεση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) ⁽¹⁵⁾. Επίσης, αξιοποιεί τη συνεισφορά μιας στρογγυλής τράπεζας υψηλού επιπέδου σχετικά με τον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων που πραγματοποιήθηκε στις 6 Μαρτίου 2013, συνεισφορές σε δημόσια διαβούλευση ⁽¹⁶⁾ και τη γραπτή γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής της ΕΕ για τις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες ⁽¹⁷⁾.

ΜΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΔΡΩΝ

Η μη προσαρμοσμένη μισθολογική διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών δίνεται ως η διαφορά μεταξύ των μέσων ακαθάριστων ωριαίων αποδοχών των ανδρών και των μέσων ακαθάριστων ωριαίων αποδοχών των γυναικών ως εκατοστιαίο ποσοστό των μέσων ακαθάριστων ωριαίων αποδοχών των ανδρών. Ο πληθυσμός αποτελείται από όλους τους αμειβόμενους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις με 10 υπαλλήλους ή περισσότερους στη NACE Αναθ. 2 ομαδοποιημένα Β έως ΙΘ (εκτός από 0) —πριν από το έτος αναφοράς 2008: NACE Αναθ. 1.1 ομαδοποιημένα Γ έως Ξ (πλην Λ). Ο δείκτης της μισθολογικής διαφοράς υπολογίζεται στο πλαίσιο των δεδομένων που συλλέγονται σύμφωνα με τη μεθοδολογία της έρευνας για τη διάρθρωση των εισοδημάτων [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 530/1999]. Αντικαθιστά τα δεδομένα που βασίζονταν σε μη εναρμονισμένες πηγές.

% — NACE Αναθ. 2 (μεθοδολογία της έρευνας για τη διάρθρωση των αποδοχών)

Πηγή: Eurostat.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΤΗΣ ΦΙΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΠΟΛΗΣ 2014

Την ευρωπαϊκή ημέρα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (3 Δεκεμβρίου) ανακοινώθηκε ότι απονέμεται στο Γκέτεμποργκ το βραβείο της φιλικής προς τα άτομα με αναπηρία πόλης (Access City Award) για το εξαιρετικό έργο σχετικά με τη μεγαλύτερη προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία και των ηλικιωμένων. Το βραβείο είναι ένας ετήσιος διαγωνισμός που έχει θεσπιστεί για την αναγνώριση των προσπαθειών και των επιτευγμάτων των πόλεων άνω των 50 000 κατοίκων που λαμβάνουν υποδειγματικές πρωτοβουλίες για να βελτιωθεί η προσβασιμότητα στο αστικό περιβάλλον. Την οργάνωση για την απονομή του βραβείου αναλαμβάνουν οι υπηρεσίες της Επιτροπής, σε συνεργασία με το ευρωπαϊκό φόρουμ των ατόμων με αναπηρίες.

Σύσταση για την ένταξη των Ρομά

Τα κράτη μέλη ενέκριναν ομόφωνα πρόταση της Επιτροπής για σύσταση του Συμβουλίου (18), η οποία είναι η πρώτη νομική πράξη της ΕΕ για την ένταξη των Ρομά.

Αποσκοπεί στην ενίσχυση της διαδικασίας που ξεκίνησε με το πλαίσιο της ΕΕ για τις εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά που συμφωνήθηκε από όλα τα κράτη μέλη το 2011. Η πρόταση, που είχε υποβάλει η Επιτροπή τον Ιούνιο του 2013, καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα των μέτρων για την επίτευξη της ένταξης των Ρομά στους τέσσερις κύριους τομείς (εκπαίδευση, απασχόληση, υγειονομική περίθαλψη, στέγαση), καθώς και στους τομείς της καταπολέμησης των διακρίσεων και των στερεοτύπων και της προστασίας των παιδιών και των γυναικών Ρομά. Συνιστάται στα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για τη γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στους Ρομά και τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Ιθαγένεια

Έκθεση 2013 για την ιθαγένεια

Η έκθεση 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ περιλαμβάνει 12 συγκεκριμένες δράσεις για να αρθούν τα εμπόδια που συναντούν ακόμη οι πολίτες όταν ασκούν τα δικαιώματα που τους παρέχει η ΕΕ, ιδίως την ελεύθερη κυκλοφορία και τα πολιτικά δικαιώματα. Δίνει συνέχεια στην πρώτη έκθεση για την ιθαγένεια από το 2010, και χρησιμοποιείται τόσο ως εργαλείο για την ενημέρωση των πολιτών της ΕΕ σχετικά με τα δικαιώματά τους και τα πλεονεκτήματα που συνδέονται με το καθεστώς τους ως πολιτών της ΕΕ όσο και ως κινητήρια δύναμη για την ανάπτυξη νέων πρωτοβουλιών για την επίτευξη ενός κοινού χώρου δικαιωμάτων για όλους τους πολίτες της ΕΕ.

Δεδομένου ότι είχε συμπεριληφθεί για πρώτη φορά στις Συνθήκες το 1993, η ιθαγένεια της ΕΕ έχει εξελιχθεί. Αλλά δεν έχει ακόμη ωριμάσει πλήρως· οι πολίτες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους στην καθημερινή ζωή. Η Επιτροπή λαμβάνει κάθε χρόνο πάνω από 1 εκατομμύριο ερωτήσεις από πολίτες όσον αφορά τα θέματα που σχετίζονται με τα δικαιώματά τους. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι απαραίτητο να επιδιώξει την ενίσχυση των δικαιωμάτων των πολιτών σε καθημερινές καταστάσεις.

Η παρούσα έκθεση βασίζεται σε εκτεταμένες διαβουλεύσεις με τους πολίτες, την κοινωνία των πολιτών και εμπειρογνώμονες ⁽¹⁹⁾. Άλλα όργανα εκδήλωσαν μεγάλο ενδιαφέρον για την έκθεση και, στη συνέχεια, έδωσαν συνέχεια με εκδηλώσεις και γνώμες. Το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα ⁽²⁰⁾ που παρουσιάστηκαν στην τελετή λήξης του Ευρωπαϊκού Έτους των Πολιτών στο Βίλνιους. Ορισμένες δράσεις που τονίστηκαν στην έκθεση έχουν ήδη υλοποιηθεί από την Επιτροπή: το πλαίσιο ποιότητας για περιόδους πρακτικής άσκησης (δράση 2 του Δεκεμβρίου 2013)· η δέσμη μέτρων σχετικά με τα οικονομικά δικαιώματα (δράση 7, πρόταση του Νοεμβρίου 2013) και η αναθεώρηση της διαδικασίας επίλυσης μικροδιαφορών (δράση 8, πρόταση του Νοεμβρίου 2013).

ΔΩΔΕΚΑ ΝΕΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

Στην έκθεση του 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ, η Επιτροπή προτείνει 12 νέες δράσεις σε έξι βασικούς τομείς για περαιτέρω άρση των εμποδίων που δεν επιτρέπουν στους πολίτες της ΕΕ να απολαύουν τα δικαιώματά τους.

1	Να προταθεί αναθεώρηση του κανονισμού για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης και να εξεταστεί η παράταση της εξαγωγής των παροχών ανεργίας πέραν των υποχρεωτικών τριών μηνών, ώστε να διευκολύνονται οι πολίτες που αναζητούν εργασία σε άλλη χώρα της ΕΕ. Να κληθούν τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν πλήρως τους ισχύοντες κανόνες έτσι ώστε τα άτομα που αναζητούν εργασία να λαμβάνουν το επίδομα ανεργίας έως έξι μήνες όσο αναζητούν θέση εργασίας σε άλλο κράτος μέλος.	7	Μέχρι τα τέλη του 2013 να προταθεί μια δέσμη νομικών πράξεων για την περαιτέρω ενδυνάμωση των δικονομικών δικαιωμάτων των πολιτών που θεωρούνται ύποπτοι ή είναι κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικής δίωξης, συνυπολογιζομένης της ειδικής κατάστασης των παιδιών και των ευάλωτων πολιτών.
2	Να δοθεί βοήθεια στους νέους της ΕΕ για να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να εισέλθουν στην αγορά εργασίας μέσω της ανάπτυξης, το 2013, ενός ποιοτικού πλαισίου για τις περιόδους πρακτικής άσκησης. Να προωθηθεί το 2013 μια πρωτοβουλία για εκσυγχρονισμό του δικτύου EURES, ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος και ο αντίκτυπος των υπηρεσιών απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο και να βελτιωθεί ο συντονισμός της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στην ΕΕ. Να δρομολογηθεί πιλοτική πρωτοβουλία για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις δυνατότητες πρακτικής άσκησης και μαθητείας μέσω του EURES.	8	Μέχρι τα τέλη του 2013 η Επιτροπή θα αναθεωρήσει την ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών, με σκοπό να διευκολύνεται η διευθέτηση των διαφορών σε σχέση με αγορές που πραγματοποιούνται σε άλλη χώρα της ΕΕ.
3	Το 2013 και το 2014 να αναζητηθούν λύσεις για την άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ και τα μέλη της οικογένειάς τους όταν ζουν σε χώρα της ΕΕ διαφορετική από τη δική τους, όσον αφορά τα έγγραφα ταυτότητας και διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης προαιρετικών ενιαίων ευρωπαϊκών εγγράφων για τους πολίτες, κατά περίπτωση.	9	Μέχρι την άνοιξη του 2014 να αναπτυχθεί, σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς φορείς επιβολής και τους σχετικούς ενδιαφερομένους, ένα υπόδειγμα για τη διαδικτυακή απεικόνιση των βασικών απαιτήσεων προκειμένου οι πληροφορίες για τα ψηφιακά προϊόντα να γίνουν σαφέστερες και να διευκολυνθεί η σύγκρισή τους. Μέχρι την άνοιξη του 2014 να δρομολογηθεί ειδική πανευρωπαϊκή εκστρατεία ευαισθητοποίησης για τα δικαιώματα των καταναλωτών.
4	Το 2013 να αναληφθούν πρωτοβουλίες για την προώθηση των βέλτιστων φορολογικών πρακτικών σε διασυνοριακές υποθέσεις και για να εξασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου, προκειμένου να διευκολύνονται οι ευρωπαίοι πολίτες που αντιμετωπίζουν διαφορετικά φορολογικά συστήματα κατά τη διασυνοριακή τους μετακίνηση ή επιχειρηματική δραστηριότητα και, ιδίως, να αποφεύγεται η διπλή φορολόγηση.	10	Να ληφθούν μέτρα για να εξασφαλιστεί ότι οι τοπικές διοικητικές υπηρεσίες είναι εφοδιασμένες με τα κατάλληλα εργαλεία ώστε να κατανοούν πλήρως τα δικαιώματα της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ.
5	Με βάση τις εργασίες της Επιτροπής για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας των πολιτών της ΕΕ, να αναληφθούν ενέργειες στη διάρκεια του 2014 με σκοπό τη δημιουργία «πλατφόρμας πληροφοριών για τα οχήματα» ώστε να διευκολύνεται η αναγνώριση των πιστοποιητικών τεχνικού ελέγχου και, επομένως, οι μετακινήσεις των πολιτών με το αυτοκίνητό τους σε άλλες χώρες της ΕΕ να καταστούν ευκολότερες και ασφαλέστερες.	11	Κατά τη διάρκεια του 2013 να καταστεί σαφέστερη και ευκολότερη η πρόσβαση των πολιτών σε μέσα έννομης προστασίας σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων τους, μέσω της παροχής φιλικών προς τον χρήστη συμβουλών από τον κεντρικό δικτυακό τόπο Europa.
6	Να διευκολυνθεί η κινητικότητα των ατόμων με αναπηρία στο εσωτερικό της ΕΕ μέσω της υποστήριξης, το 2014, της ανάπτυξης αμοιβαία αναγνωρισμένης κάρτας αναπηρίας της ΕΕ, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ίση πρόσβαση σε ορισμένες ειδικές παροχές στο εσωτερικό της ΕΕ (κυρίως στους τομείς των συγκοινωνιών, του τουρισμού, του πολιτισμού και των δραστηριοτήτων αναψυχής).	12	Να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση των πολιτών της ΕΕ όσον αφορά τα δικαιώματά τους σε θέματα ευρωπαϊκής ιθαγένειας και ιδίως τα εκλογικά τους δικαιώματα, μέσω της έκδοσης, κατά την Ημέρα της Ευρώπης τον Μάιο του 2014, εγχειριδίου που θα παρουσιάζει τα εν λόγω δικαιώματα με σαφή και απλή διατύπωση. Να προταθούν εποικοδομητικοί τρόποι προκειμένου οι πολίτες της ΕΕ που ζουν σε άλλη χώρα της Ένωσης να συμμετέχουν πλήρως στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ διατηρώντας το δικαίωμα της ψήφου στις εθνικές εκλογές στη χώρα καταγωγής τους. Να διερευνηθούν, το 2013, τρόποι για την ενίσχυση και την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου, με βάση υφιστάμενες εθνικές και ευρωπαϊκές δομές, ώστε να τερματιστεί ο σημερινός κατακερματισμός της κοινής γνώμης στο εσωτερικό των εθνικών συνόρων.

Πρωτοβουλία ευρωπαίων πολιτών

Μετά την έναρξη ισχύος του μέσου τον Απρίλιο του 2012 έχουν δρομολογηθεί 22 πρωτοβουλίες που συγκεντρώνουν δηλώσεις υποστήριξης από υπογράφοντες σε ολόκληρη την ΕΕ. Καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων όπως το περιβάλλον, οι τηλεπικοινωνίες, η κινητικότητα και τα δικαιώματα των πολιτών ⁽²¹⁾.

Τον Νοέμβριο του 2013 ολοκληρώθηκε η περίοδος συλλογής για τις πρώτες πρωτοβουλίες που δρομολογήθηκαν το 2012. Ανακοινώθηκε ότι τρεις πρωτοβουλίες έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο αριθμό υπογραφών (1 εκατομμύριο συνολικά και ελάχιστες ποσοτώσεις σε τουλάχιστον επτά κράτη μέλη).

Η πρώτη απ' αυτές, η πρωτοβουλία «Right2water», σύμφωνα με την οποία «το νερό είναι δημόσιο αγαθό και όχι ένα εμπόρευμα», υποβλήθηκε επίσημα στην Επιτροπή στις 20 Δεκεμβρίου 2013, αφού οι αρμόδιες αρχές είχαν ολοκληρώσει με επιτυχία την επαλήθευση των δηλώσεων υποστήριξης που είχαν συλλέξει. Η Επιτροπή έπρεπε να απαντήσει σε αυτή την πρωτοβουλία έως τις 20 Μαρτίου 2014, δηλώνοντας αν θα προτείνει τη νομοθεσία που ζητείται ή όχι και για ποιους λόγους.

Οι άλλες δύο πρωτοβουλίες, η «One of us», που επιδιώκει τον τερματισμό της χρηματοδότησης δραστηριοτήτων από την ΕΕ που προϋποθέτουν την καταστροφή ανθρώπινων εμβρύων, και η «Stop vivisection», που επιδιώκει να τεθεί τέλος στα πειράματα σε ζώα, αναμένεται να υποβληθούν στην Επιτροπή τους πρώτους μήνες του 2014, με την προϋπόθεση ότι η επαλήθευση των δηλώσεων υποστήριξης από τις αρμόδιες εθνικές αρχές επιβεβαιώνει την επιτυχία τους.

Δικαιοσύνη

Κράτος δικαίου

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται σε θεμελιώδεις αξίες. Βασίζεται στο κράτος δικαίου και η Επιτροπή κλήθηκε να παρέμβει όταν το κράτος δικαίου φάνηκε να απειλείται στα κράτη μέλη. Όπως ανακοινώθηκε από τον κ. José Manuel Barroso, πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην ομιλία του 2013 σχετικά με την κατάσταση της Ένωσης ⁽²²⁾, η Επιτροπή εργάζεται πάνω σε ένα πλαίσιο για να καταστεί δυνατή η συνεκτική απάντηση σε αυτές τις καταστάσεις, με βάση την αντικειμενικότητα, καθώς και την αρχή της ισότητας μεταξύ των κρατών μελών. Θα δραστηριοποιηθεί μόνο σε καταστάσεις όπου υπάρχει σοβαρός, συστημικός κίνδυνος για το κράτος δικαίου και θα γίνει αξιολόγηση με προκαθορισμένα κριτήρια ⁽²³⁾.

Μετά τις προηγούμενες ανταλλαγές με τις ουγγρικές αρχές σχετικά με νόμους που εκδίδονται δυνάμει του νέου συντάγματος της Ουγγαρίας, η Επιτροπή εξέφρασε την ανησυχία της σχετικά με τη συμμόρφωση της τέταρτης τροπολογίας του θεμελιώδους νόμου της Ουγγαρίας με τη νομοθεσία της ΕΕ και με την αρχή του κράτους δικαίου. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή προέβη σε λεπτομερή νομική ανάλυση των τροπολογιών. Τον Νοέμβριο η Επιτροπή ολοκλήρωσε επίσημα τη νομική διαδικασία που είχε κινηθεί κατά της Ουγγαρίας στις 17 Ιανουαρίου 2012 σχετικά με την υποχρεωτική πρόωρη συνταξιοδότηση περίπου 274 δικαστών και εισαγγελέων, επειδή η χώρα έλαβε τα αναγκαία μέτρα και ενέκρινε αλλαγές στο εθνικό της δίκαιο.

Μηχανισμός συνεργασίας και ελέγχου

Η Επιτροπή συνέχισε να συνεργάζεται με τις ρουμανικές αρχές για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που αναφέρθηκαν σε έκθεσή της τον Ιούλιο του 2012 στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας και ελέγχου (ΜΣΕ) ⁽²⁴⁾. Η Επιτροπή υπέβαλε έκθεση τον Ιανουάριο του 2013 για την πρόοδο της Ρουμανίας και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποκατάσταση του σεβασμού του κράτους δικαίου και της ανεξαρτησίας του δικαστικού σώματος στη Ρουμανία ⁽²⁵⁾. Από την αξιολόγηση προέκυψε ότι η Ρουμανία έχει εφαρμόσει αρκετές από τις συστάσεις της Επιτροπής, όχι όμως και όλες. Η συνεργασία συνεχίζεται με τις ρουμανικές αρχές στο πλαίσιο του ΜΣΕ.

Η Επιτροπή εξακολούθησε να παρακολουθεί την πρόοδο που σημειώνεται στο πλαίσιο του ΜΣΕ τόσο στη Βουλγαρία όσο και στη Ρουμανία και πρόκειται να υποβάλει έκθεση στις αρχές του 2014 για τη διαδικασία μεταρρύθμισης.

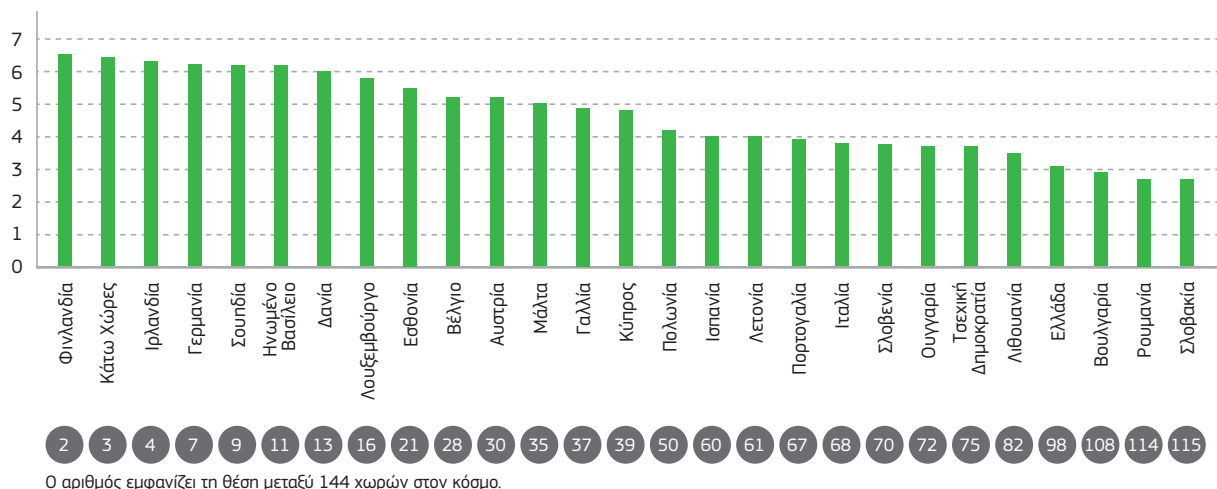
Assises de la justice (Διάσκεψη για τη δικαιοσύνη) — Το μέλλον της πολιτικής της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης

Η Επιτροπή ξεκίνησε ευρεία συζήτηση για το μέλλον της πολιτικής της στον τομέα της δικαιοσύνης στην ΕΕ, απευθύνοντας έκκληση για την υποβολή εισηγήσεων και διοργανώνοντας διάσκεψη υψηλού επιπέδου, Assises de la Justice ⁽²⁶⁾, που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2013. Με αφορμή τη διάσκεψη, ήρθαν σε επαφή ανώτεροι φορείς χάραξης πολιτικής σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, δικαστές και άλλοι ενδιαφερόμενοι. Ο κοινός προβληματισμός γέννησε σκέψεις και ιδέες που θα συμβάλουν στη διαμόρφωση της μελλοντικής ενωσιακής πολιτικής στον τομέα της δικαιοσύνης. Η Επιτροπή θα δώσει συνέχεια στο ζήτημα αυτό με μια ανακοίνωση το 2014.

Άποψη του συνεδρίου «Assises de la Justice» στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ (ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΠΟ ΤΟ 1 ΕΩΣ ΤΟ 7 — ΥΨΗΛΟΤΕΡΗ ΑΞΙΑ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ)

Πηγή: Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ.

Δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Πρόταση για την αναθεώρηση του κανονισμού για τις μικροδιαφορές

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση ⁽²⁷⁾ για αναθεώρηση του κανονισμού για τις μικροδιαφορές ⁽²⁸⁾. Η ευρωπαϊκή διαδικασία για την επίλυση μικροδιαφορών ⁽²⁹⁾ προσφέρει έναν φτηνό και εύκολο τρόπο επίλυσης των διασυνοριακών διαφορών για ποσά κάτω των 2 000 ευρώ, χωρίς περίπλοκες νομικές διαδικασίες. Ως εκ τούτου, βελτιώνει την πρόσβαση των καταναλωτών και των μικρών επιχειρήσεων στη δικαιοσύνη για διασυνοριακές διαφορές μικρής αξίας. Η αναθεώρηση της νομοθεσίας αποσκοπεί στην επίτευξη ευρύτερης χρήσης της διαδικασίας, ιδίως με την αύξηση του κατώτατου ορίου σε 10 000 ευρώ.

Αναθεώρηση της οδηγίας της ΕΕ για τα οργανωμένα ταξίδια

Τον Ιούλιο η Επιτροπή πρότεινε ⁽³⁰⁾ την αναθεώρηση της οδηγίας της ΕΕ του 1990 για τα οργανωμένα ταξίδια ⁽³¹⁾ με στόχο την επικαιροποίηση των κανόνων που ισχύουν όταν οι καταναλωτές αγοράζουν πακέτα διακοπών συνδυάζοντας, για παράδειγμα, πτήσεις, ξενοδοχεία ή ενοικιάσεις αυτοκινήτων. Στην προστασία περιλαμβάνεται το δικαίωμα των καταναλωτών να λαμβάνουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες πριν υπογράψουν τη σύμβαση και να έχουν τη διαβεβαίωση ότι ένα μέρος αναλαμβάνει την ευθύνη για την παροχή όλων των υπηρεσιών που περιλαμβάνει το πακέτο, καθώς και η εξασφάλιση επαναπατριsmού σε περίπτωση που ο ταξιδιωτικός πράκτορας πτωχεύσει. Οι ισχύοντες κανόνες πρέπει να εκσυγχρονιστούν, δεδομένου ότι όλο και περισσότεροι συνδυασμοί ταξιδιωτικών υπηρεσιών παρέχονται εξατομικευμένα, ιδίως στο διαδίκτυο, και δεδομένου ότι, σε αυτές τις περιπτώσεις, οι πελάτες δεν είναι συχνά σίγουροι ότι προστατεύονται αν κάτι δεν πάει καλά.

Ποινική δικαιοσύνη

Νομοθετική δέσμη για τα δικονομικά δικαιώματα

Η Επιτροπή σημείωσε πρόοδο για την ολοκλήρωση του χάρτη πορείας σχετικά με τα δικονομικά δικαιώματα στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών με ορισμένες προτάσεις. Ο στόχος όλων αυτών των μέτρων είναι να εξασφαλίζονται τα δικαιώματα για δίκαιη δίκη για όλους τους πολίτες, οπουδήποτε και αν βρίσκονται στην ΕΕ. Με την έγκρισή τους, οι προτάσεις θα προωθήσουν την αμοιβαία εμπιστοσύνη στα δικαστικά συστήματα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διασφαλίζοντας κατ' επέκταση την ομαλή λειτουργία του ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης.

Κάθε χρόνο διεξάγονται πάνω από 9 εκατομμύρια ποινικές διαδικασίες στην ΕΕ. Από το 2010 και μετά η Επιτροπή εργάζεται σταθερά για τη θέσπιση κοινών κανόνων της ΕΕ σε όλες τις ποινικές διαδικασίες.

Η κ. Viviane Reding, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδια για θέματα δικαιοσύνης, θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιθαγένειας, στη συνέντευξη Τύπου στις Βρυξέλλες (Βέλγιο), στην οποία ανακοίνωσε δέσμη προτάσεων για την ενίσχυση του δικαιώματος των πολιτών για δίκαιη δίκη στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών σε ολόκληρη την Ένωση.

Τον Νοέμβριο του 2013 η Επιτροπή παρουσίασε πρόταση οδηγίας για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου της αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης στη δίκη στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, οι οποίες αποτελούν μέρος των βασικών αρχών του δικαιώματος δίκαιης δίκης ⁽³²⁾. Στο πλαίσιο της ίδιας δέσμης μέτρων πρότεινε την έκδοση οδηγίας σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις υπέρ παιδιών υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες ⁽³³⁾ και μιας οδηγίας σχετικά με το δικαίωμα στην προσωρινή νομική συνδρομή υπέρ των υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες καθώς και των ατόμων που καταζητούνται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ⁽³⁴⁾. Επιπλέον, η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση σχετικά με το δικαίωμα στη νομική συνδρομή για υπόπτους ή κατηγορούμενους σε ποινικές διαδικασίες ⁽³⁵⁾ και σύσταση σχετικά με τις διαδικαστικές διασφαλίσεις για ευάλωτους υπόπτους ή κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών ⁽³⁶⁾.

Πρόσβαση σε δικηγόρο

Το φθινόπωρο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν ένα σημαντικό μέτρο στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας για την εγγύηση των δικαιωμάτων σε δίκαιη δίκη για όλους τους πολίτες: πρόκειται για την οδηγία σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο και το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας ⁽³⁷⁾, που υπέβαλε η Επιτροπή το 2011 ⁽³⁸⁾. Σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία, αυτό σημαίνει ότι κάθε ύποπτος, σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης κι αν βρίσκεται, θα έχει το δικαίωμα να συναντήσει έναν δικηγόρο ήδη από τα πρώτα στάδια της διαδικασίας μέχρι την ολοκλήρωσή της. Επίσης, σύμφωνα με τους νέους κανόνες, όταν κάποιος συλλαμβάνεται θα έχει το δικαίωμα να επικοινωνήσει με την οικογένειά του. Αν βρίσκεται σε άλλη χώρα της ΕΕ, ο πολίτης θα έχει το δικαίωμα να επικοινωνήσει με την προξενική αρχή της χώρας του.

Η Επιτροπή ελέγχει τη συμμόρφωση με τις Συνθήκες

Η Επιτροπή κίνησε την καλούμενη «διαδικασία του άρθρου 39» κατά της Κροατίας, που προβλέπει την ενεργοποίηση της ρήτρας διασφάλισης για τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις στη Συνθήκη προσχώρησης της Κροατίας. Η απόφαση ελήφθη εξαιτίας της συνεχιζόμενης μη συμμόρφωσης της Κροατίας στην απόφαση για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών ⁽³⁹⁾. Σε απάντηση, η Κροατία δεσμεύτηκε να τροποποιήσει τη νομοθεσία της έως την 1η Ιανουαρίου 2014 το αργότερο, έτσι ώστε να συμμορφωθεί με την απόφαση-πλαίσιο.

Δέσμη μέτρων για τα ναρκωτικά

Τα ναρκωτικά αποτελούν ένα πολύπλοκο κοινωνικό πρόβλημα και πρόβλημα υγείας το οποίο πλήττει εκατομμύρια ατόμων στην ΕΕ. Κάθε χρόνο πεθαίνουν περίπου 6 500 άτομα στην ΕΕ λόγω υπερβολικής δόσης ναρκωτικών. Εκτός από τα ελεγχόμενα ναρκωτικά, που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα σύμφωνα με τις συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα ναρκωτικά, στην εσωτερική αγορά εμφανίζονται και διαδίδονται με ταχείς ρυθμούς ολοένα και περισσότερες νέες ψυχοδραστικές ουσίες, οι οποίες μιμούνται τη δράση των ουσιών που υπάγονται σε μέτρα ελέγχου δυνάμει των συμβάσεων των Ηνωμένων Εθνών. Η Επιτροπή υπέβαλε το 2013 δέσμη δύο νομοθετικών προτάσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δράσης της ΕΕ σχετικά με τις νέες ψυχοδραστικές ουσίες ⁽⁴⁰⁾. Σύμφωνα με τους κανόνες, οι βλαβερές ψυχοδραστικές ουσίες θα ανακληθούν γρήγορα από την αγορά χωρίς να τεθούν σε κίνδυνο οι διάφορες νόμιμες χρήσεις τους στη βιομηχανία και το εμπόριο.

Θέσπιση Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

Τον Ιούλιο η Επιτροπή τήρησε την υπόσχεσή της να εφαρμόσει πολιτική μηδενικής ανοχής έναντι της απάτης σε βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ και υπέβαλε πρόταση ⁽⁴¹⁾ για τη θέσπιση Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, η οποία είναι ένα σημαντικό μέσο για να βελτιωθεί σε όλη την ΕΕ η δίωξη των εγκληματιών οι οποίοι εξαπατούν τους φορολογουμένους της ΕΕ. Όταν πρόκειται για τα χρήματα των φορολογουμένων κάθε ευρώ μετράει —ακόμη περισσότερο στις σημερινές συνθήκες οικονομικής κρίσης.

Αποκλειστικό καθήκον της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας θα είναι η διερεύνηση και η δίωξη και, ενδεχομένως, η παραπομπή —στα δικαστήρια των κρατών μελών— υποθέσεων απάτης που θίγουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα είναι ανεξάρτητο όργανο υπό δημοκρατική εποπτεία.

Η κ. Viviane Reding, αντιπρόεδρος της Επιτροπής αρμόδια για θέματα δικαιοσύνης, θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιθαγένειας, και ο κ. Algirdas Šemeta, επίτροπος Φορολογίας, Τελωνείων, Στατιστικών, Εσωτερικού Ελέγχου και Καταπολέμησης της Απάτης, σε κοινή συνέντευξη Τύπου στις Βρυξέλλες (Βέλγιο), στην οποία παρουσιάζουν την πρόταση για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.

Η Επιτροπή υπέβαλε επίσης προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της Eurojust ⁽⁴²⁾, της Ευρωπαϊκής Μονάδας Δικαστικής Συνεργασίας.

Σήμερα υπάρχει άνιση προστασία και επιβολή στην ΕΕ όσον αφορά την αντιμετώπιση της απάτης σε βάρος του προϋπολογισμού της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα διασφαλίσει ότι θα δοθεί κατάλληλη προτεραιότητα στην προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ σε όλη την Ευρώπη. Θα γεφυρώσει το χάσμα των εθνικών συστημάτων δίωξης του εγκλήματος, των οποίων οι αρμοδιότητες σταματούν στα εθνικά σύνορα, και φορέων της Ένωσης που δεν έχουν αρμοδιότητα για τη διενέργεια ποινικών ερευνών.

Η Επιτροπή πρότείνει τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας ως αποκεντρωμένης δομής, ενταγμένης στα δικαστικά συστήματα των κρατών μελών. Εντεταλμένοι ευρωπαίοι εισαγγελείς θα διεξάγουν τις έρευνες και θα ασκούν τις διώξεις στο εκάστοτε κράτος μέλος, χρησιμοποιώντας εθνικό προσωπικό και εφαρμόζοντας το εθνικό δίκαιο. Οι ενέργειές τους θα συντονίζονται από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία για να διασφαλιστεί ενιαία προσέγγιση σε ολόκληρη την ΕΕ.

Ύστερα από διεξοδική ανάλυση των αιτιολογημένων γνωμοδοτήσεων που υπέβαλαν 14 εθνικά κοινοβούλια σε 11 κράτη μέλη βάσει της αρχής της επικουρικότητας, τον Νοέμβριο η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι η πρότασή της συμφωνεί με την αρχή της επικουρικότητας όπως κατοχυρώνεται στις Συνθήκες της ΕΕ και αποφάσισε να τη διατηρήσει.

Εσωτερικές υποθέσεις

Μετανάστευση

Η τραγωδία της Lampedusa

Το 2013 οι τραγωδίες με ναυαγία πλοίων που μεταφέρουν μετανάστες στη Μεσόγειο, ιδίως το ναυάγιο κοντά στο ιταλικό νησί Lampedusa, προκάλεσαν έντονες συναισθηματικές και εκτεταμένες αντιδράσεις σε όλη την Ευρώπη· οι πολίτες ζήτησαν να βρεθούν λύσεις για την αποφυγή τέτοιων δυστυχημάτων. Με βάση το υπάρχον πλαίσιο και τα μέσα διαχείρισης της μετανάστευσης, η Επιτροπή δημιούργησε την ειδική ομάδα για τη Μεσόγειο —η οποία περιλαμβάνει την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οργανισμούς της ΕΕ— με σκοπό την ανάπτυξη και την εφαρμογή τόσο των βραχυπρόθεσμων επιχειρησιακών μέτρων όσο και των μεσοπρόθεσμων καινοτόμων ιδεών για να αποφευχθούν περαιτέρω απώλειες ζωών στη Μεσόγειο.

Ο κ. Enrico Letta, πρωθυπουργός της Ιταλίας (πρώτος από δεξιά), ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (στο κέντρο), και η κ. Cecilia Malmström, Επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων (πρώτη από αριστερά), αποτίουν φόρο τιμής στα θύματα της τραγωδίας στη Lampedusa (Ιταλία).

Eurosur

Ένας νέος κανονισμός του Οκτωβρίου 2013 ⁽⁴³⁾ θεσπίζει ένα ευρωπαϊκό σύστημα επιτήρησης των συνόρων (Eurosur), με σκοπό να αυξηθεί ο συντονισμός στο εσωτερικό των κρατών μελών και μεταξύ αυτών ώστε να προλαμβάνονται και να αντιμετωπίζονται σοβαρά εγκλήματα, όπως η εμπορία ναρκωτικών και η εμπορία ανθρώπων, και να μειωθούν οι απαράδεκτες περιπτώσεις θανάτων μεταναστών στη θάλασσα. Το Eurosur άρχισε να λειτουργεί από τις αρχές Δεκεμβρίου του 2013.

Σκάφος της ιταλικής ακτοφυλακής περιπολεί λίγα μίλια ανοικτά των ακτών της νήσου Lampedusa (Ιταλία).

Εμπορία ανθρώπων

Τον Μάιο, σε μια προσπάθεια προώθησης του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών και ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ ενδιαφερομένων, η Επιτροπή εγκαινίασε την πλατφόρμα συνεργασίας της ΕΕ κατά της εμπορίας ανθρώπων. Αυτή η πανευρωπαϊκή πλατφόρμα θα φέρει σε επαφή τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα του παιδιού και της γυναίκας, την ισότητα των φύλων και τα δικαιώματα των μεταναστών. Οι οργανώσεις θα μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις, να επεκτείνουν τα δίκτυα συνεργασίας τους και να ανταλλάσσουν συγκεκριμένες ιδέες για καλύτερη παροχή βοήθειας στα θύματα και να προλαμβάνουν τέτοιου είδους εγκλήματα, καθώς και να ενημερώνονται καλύτερα για το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ.

Το 2013 η Επιτροπή δημοσίευσε επίσης *Τα δικαιώματα των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων στην ΕΕ* ⁽⁴⁴⁾. Προβλέπεται η παροχή σαφών και εύχρηστων πληροφοριών για τα δικαιώματα όσον αφορά την εργασία, τις κοινωνικές παροχές, τα δικαιώματα των θυμάτων και των μεταναστών, τα οποία έχουν τα θύματα εμπορίας ανθρώπων σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ. Αυτή η ανασκόπηση θα χρησιμοποιηθεί από τα θύματα και τους επαγγελματίες του κλάδου (όπως ΜΚΟ και αστυνομία) και θα συμβάλει στην αποτελεσματική άσκηση αυτών των δικαιωμάτων, βοηθώντας τις αρχές των κρατών μελών να παρέχουν βοήθεια και προστασία στα θύματα.

Σύμφωνα με τη νέα οδηγία για την εμπορία ανθρώπων ⁽⁴⁵⁾, η οποία έπρεπε να μεταφερθεί στο δίκαιο των κρατών μελών έως τον Απρίλιο του 2013, η Επιτροπή συνεχίζει να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη για την εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ για την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων ⁽⁴⁶⁾. Παρακολουθεί επίσης στενά τις προσπάθειες των κρατών μελών για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο.

Εξωτερική διάσταση

Σύμφωνα με τη συνολική προσέγγιση της μετανάστευσης και της κινητικότητας, η ΕΕ εξακολουθεί να συνεργάζεται με τρίτες χώρες και περιοχές για να ενισχύει τη συνεργασία και τον διάλογο (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε κεφάλαιο 5).

Τον Ιούνιο του 2013 υπεγράφησαν εταιρικές σχέσεις για την κινητικότητα μεταξύ ΕΕ και Μαρόκου και τον Δεκέμβριο μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας και ΕΕ και Αζερμπαϊτζάν. Ακόμη μία άρχισε με την Ιορδανία.

Το 2013 συνεχίστηκε ο διάλογος και η συνεργασία με σημαντικές τρίτες χώρες. Στις περιπτώσεις αυτές περιλαμβάνεται ο διάλογος ΕΕ–Κίνας για την κινητικότητα και τη μετανάστευση, του οποίου οι δραστηριότητες επαναλήφθηκαν με συνεδρίαση υψηλού επιπέδου τον Οκτώβριο του 2013.

Επίσης, η ΕΕ συνεχίζει τον διάλογο με άλλες περιοχές στον κόσμο. Στο πλαίσιο αυτό, τον Απρίλιο του 2013 δημιουργήθηκε «εταιρική σχέση για τη μετανάστευση με τις χώρες των δρόμων του μεταξιού», με σκοπό την προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας στη διαχείριση της μεικτής μεταναστευτικής ροής από τους «δρόμους του μεταξιού» (κυρίως το Αφγανιστάν, το Ιράν, το Ιράκ και το Πακιστάν). Η συνεργασία σε θέματα μετανάστευσης και ασύλου αναπτύχθηκε επίσης περαιτέρω στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης, με πρώτη συνεδρίαση των υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης τον Οκτώβριο του 2013 στο Λουξεμβούργο και ακολούθησε η τρίτη διάσκεψη κορυφής της ανατολικής εταιρικής σχέσης τον Νοέμβριο του 2013 στο Βίλνιους.

Όσον αφορά τις θεωρήσεις και τις επανεισδοχές, άρχισε διάλογος με την Τουρκία για την απελευθέρωση των θεωρήσεων και υπογράφηκε συμφωνία για την επανεισδοχή στις 16 Δεκεμβρίου 2013. Συνήφθησαν συμφωνίες για την επανεισδοχή και την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων ⁽⁴⁷⁾ με την Αρμενία και το Πράσινο Ακρωτήριο. Με το Αζερμπαϊτζάν υπογράφηκε συμφωνία απλούστευσης της έκδοσης θεωρήσεων στις 29 Νοεμβρίου 2013, με την ευκαιρία της διάσκεψης κορυφής της ανατολικής εταιρικής σχέσης στο Βίλνιους. Την 1η Ιουλίου 2013 άρχισαν να ισχύουν αναβαθμισμένες συμφωνίες απλούστευσης της έκδοσης θεωρήσεων με τη Μολδαβία και την Ουκρανία. Ο διάλογος με τη Γεωργία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων συνεχίστηκε. Οι εκθέσεις της Επιτροπής σχετικά με την ικανοποίηση των κριτηρίων των προγραμμάτων δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων από τις εν λόγω χώρες ⁽⁴⁸⁾ εγκρίθηκαν στις 15 Νοεμβρίου 2013.

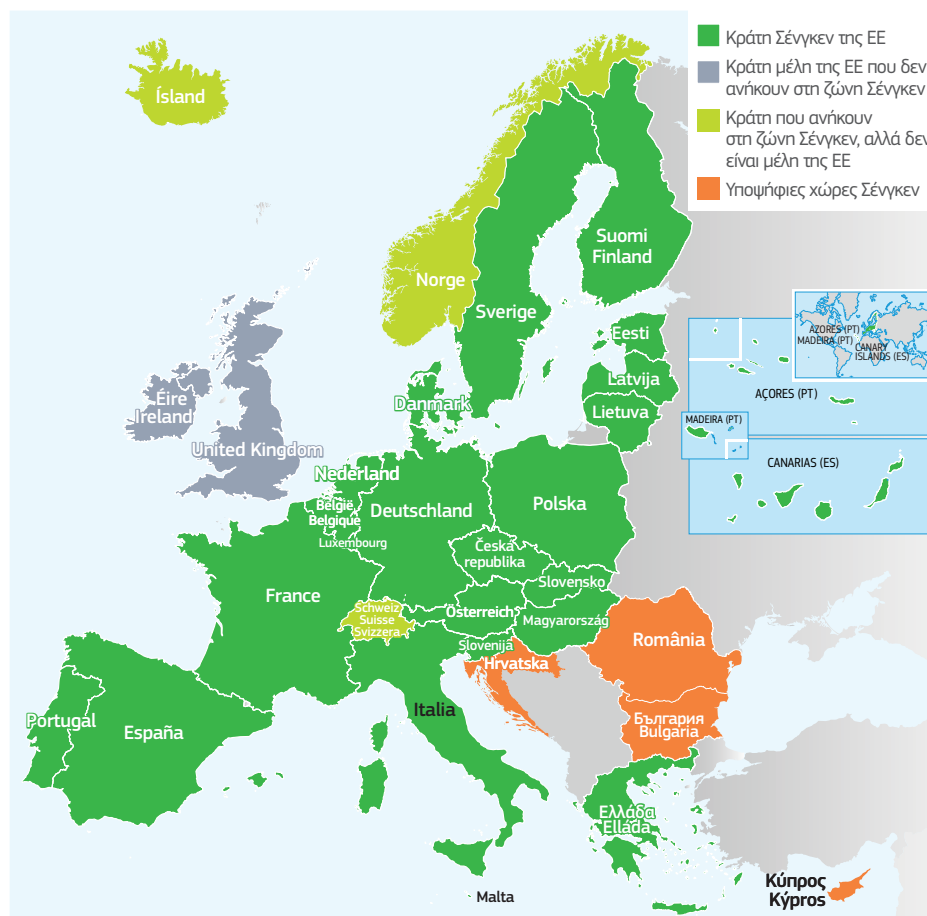
Η κ. Cecilia Malmström, επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων, κατά την υπογραφή της συμφωνίας επανεισδοχής ΕΕ-Τουρκίας με τον κ. Ahmet Davutoğlu, υπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας, στην Άγκυρα (Τουρκία).

Εξωτερικά σύνορα — Χώρος Σένγκεν

Νέοι κανόνες Σένγκεν ώστε να προστατεύεται καλύτερα η ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών

Τον Οκτώβριο εκδόθηκαν νέοι κανόνες οι οποίοι θα αρχίσουν να εφαρμόζονται σε ένα έτος. Οι κανόνες αυτοί επιτρέπουν τη σωστή διακυβέρνηση στον χώρο Σένγκεν και την ενίσχυση του χώρου ελεύθερης κυκλοφορίας της ΕΕ, με βάση σαφείς και διαφανείς ευρωπαϊκούς κανόνες που θα κάνουν το σύστημα αποτελεσματικότερο. Η Επιτροπή αποκτά κεντρικό ρόλο στην περίπτωση της παρακολούθησης και της αξιολόγησης και, σε στενή συνεργασία με εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη, θα έχει την αρμοδιότητα να εξασφαλίζει ότι τηρούνται οι κανόνες Σένγκεν. Επιπλέον, οι νέοι κανόνες θα εξασφαλίζουν επίσης ότι, στην περίπτωση που, κατ' εξαίρεση, πρέπει να επαναφερθούν οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα, οι αποφάσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη τα συμφέροντα της Ένωσης και όλων των κρατών μελών της.

ΧΩΡΟΣ ΣΕΝΓΚΕΝ ΤΗΝ 1Η ΙΟΥΛΙΟΥ 2013

Σύστημα πληροφοριών Σένγκεν

Το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) ⁽⁴⁹⁾ άρχισε να λειτουργεί τον Απρίλιο. Το SIS II είναι ένα σύστημα πληροφοριών που επιτρέπει στις εθνικές αρχές συννοριακών ελέγχων, στις εθνικές τελωνειακές και αστυνομικές αρχές που είναι υπεύθυνες για τους ελέγχους εντός του χώρου Σένγκεν να ανταλλάσσουν ειδοποιήσεις σχετικά με καταζητούμενα ή εξαφανισμένα άτομα και αντικείμενα, όπως κλεμμένα οχήματα και έγγραφα. Το SIS II θα εξακολουθήσει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ανθρώπων στον χώρο Σένγκεν και παράλληλα να ενισχύει την ασφάλειά του.

Σταδιακή ανάπτυξη του συστήματος πληροφοριών για τις θεωρήσεις

Μετά την ανάπτυξη του VIS στη βόρεια Αφρική, τη Μέση Ανατολή και την περιοχή του Κόλπου, το VIS αναπτύχθηκε στην κεντρική και τη δυτική Αφρική τον Μάρτιο, στην ανατολική και τη νότια Αφρική τον Ιούνιο, στη νότια Αμερική τον Σεπτέμβριο και στην κεντρική και τη νοτιοανατολική Ασία και την Παλαιστίνη τον Νοέμβριο. Παρόλο που το σύστημα έχει επεξεργαστεί με επιτυχία εκατομμύρια αιτήσεις για θεωρήσεις και λειτουργίες από εξωτερικά σημεία διέλευσης και προξενεία σε όλο τον κόσμο, η ανάπτυξη του VIS σε αυτές τις περιοχές χωρίς κανένα συμβάν δείχνει ότι το σύστημα έχει επιτύχει πολύ ικανοποιητικό επίπεδο ανάπτυξης και ότι μπορεί να υποστηρίξει λειτουργίες στις επόμενες περιοχές.

Έξυπνα σύνορα

Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή πρότεινε δέσμη μέτρων για ευφυή σύνορα ⁽⁵⁰⁾ για να επιταχύνει, να διευκολύνει και ταυτόχρονα να ενισχύσει τις διαδικασίες ελέγχων στα σύνορα για τους αλλοδαπούς που εργάζονται στην ΕΕ. Η δέσμη μέτρων αποτελείται από σύστημα εισόδου/εξόδου ⁽⁵¹⁾ για την καταγραφή του χρόνου και του τύπου της εισόδου και της εξόδου των υπηκόων τρίτων χωρών που ταξιδεύουν στην ΕΕ και από ένα πρόγραμμα καταχωρισμένων ταξιδιωτών ⁽⁵²⁾ που επιτρέπει σε ορισμένες ομάδες να ταξιδεύουν συχνά από τρίτες χώρες και να εισέρχονται στην ΕΕ με απλοποιημένες διαδικασίες ελέγχων στα σύνορα.

Ελικόπτερο και σκάφος της γερμανικής ομοσπονδιακής αστυνομίας περιπολούν στη Βαλτική θάλασσα.

Κανόνες για τις θαλάσσιες επιχειρήσεις της Frontex

Στις 12 Απριλίου η Επιτροπή πρότεινε τη θέσπιση σαφών κανόνων για κοινές περιπολίες που αφορούν μέτρα σύλληψης, έρευνας, διάσωσης και αποβίβασης για θαλάσσιες επιχειρήσεις τις οποίες συντονίζει η Frontex ⁽⁵³⁾. Η πρόταση απαντά στην απόφαση του Δικαστηρίου ⁽⁵⁴⁾ η οποία ακυρώνει την απόφαση 2010/252/ΕΕ του Συμβουλίου για τυπικούς λόγους.

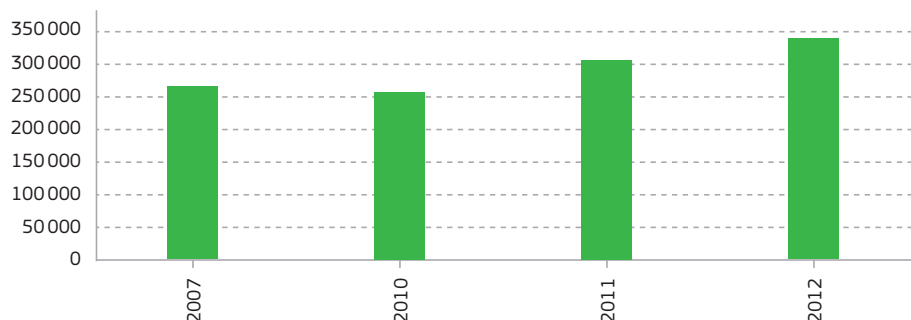
Κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου

Το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου (ΚΕΣΑ) ⁽⁵⁵⁾ εγκρίθηκε στις 20 Ιουνίου 2013, την Παγκόσμια Ημέρα των Προσφύγων. Το νέο σύστημα αυτό θα διευκολύνει την πρόσβαση στις διαδικασίες χορήγησης ασύλου για όσους χρήζουν προστασίας· θα συμβάλει στη λήψη δικαιότερων, ταχύτερων και καλύτερων αποφάσεων σχετικά με τη χορήγηση ασύλου· θα παρέχει εγγυήσεις σε όσους φοβούνται διώξεις ότι δεν θα επιστρέψουν εκεί όπου κινδυνεύουν· και θα εξασφαλίσει αξιοπρεπείς συνθήκες τόσο στα πρόσωπα που ζητούν άσυλο όσο και σε εκείνα στα οποία χορηγείται διεθνής προστασία στο εσωτερικό της ΕΕ.

Τα νέα μέσα του ΚΕΣΑ περιλαμβάνουν:

- ▶ την αναθεωρημένη οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου ⁽⁵⁶⁾, για πιο δίκαιη, ταχύτερη και καλύτερη ποιότητα αποφάσεων για το άσυλο·
- ▶ την αναθεωρημένη οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής ⁽⁵⁷⁾ που διασφαλίζει ότι οι υλικές συνθήκες υποδοχής είναι ανθρώπινες (όπως η στέγαση) για τους αναζητούντες άσυλο σε όλη την ΕΕ·
- ▶ την αναθεωρημένη οδηγία περί αναγνώρισης ⁽⁵⁸⁾, η οποία διευκρινίζει τους λόγους της χορήγησης διεθνούς προστασίας·
- ▶ τον αναθεωρημένο κανονισμό του Δουβλίνου ⁽⁵⁹⁾, ο οποίος ενισχύει την προστασία των αιτούντων άσυλο κατά τη διαδικασία καθορισμού του αρμόδιου για την εξέταση της αίτησης κράτους και διασαφηνίζει τους κανόνες που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ κρατών.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ ΣΤΗΝ ΕΕ-28

Πηγή: Eurostat.

Οργανωμένο έγκλημα, αστυνομική συνεργασία και τρομοκρατία

Κοινή αντιτρομοκρατική άσκηση σε επίπεδο ΕΕ

Στις 17 και 18 Απριλίου οι αντιτρομοκρατικές υπηρεσίες της αστυνομίας των κρατών μελών της ΕΕ συνήλθαν στο πλαίσιο του δικτύου ATLAS που χρηματοδοτείται από την ΕΕ, το οποίο πραγματοποίησε την πιο πολύπλοκη προετοιμασία και προσομοίωση αντιμετώπισης κρίσεων μέχρι σήμερα σε επίπεδο ΕΕ. Η προσομοίωση περιελάμβανε ταυτόχρονες επιθέσεις σε εννέα διαφορετικά κράτη μέλη (Βέλγιο, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λετονία, Αυστρία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σουηδία). Ξεκίνησαν επίσης ορισμένες άλλες δραστηριότητες εντοπισμού και πρακτικές δοκιμές εντοπισμού σε διάφορους τομείς με σκοπό την ανάπτυξη προσέγγισης για την αποτροπή των τρομοκρατικών επιθέσεων.

Στρατηγική εσωτερικής ασφάλειας

Η δεύτερη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της στρατηγικής εσωτερικής ασφάλειας της ΕΕ ⁽⁶⁰⁾, που υποβλήθηκε τον Απρίλιο, τονίζει ότι το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί ακόμη μία από τις μείζονες προκλήσεις για την εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ. Το έγκλημα στον κυβερνοχώρο, η εμπορία ανθρώπων, η αύξηση του βίαιου εξτρεμισμού, καθώς και η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η διαφθορά αποτελούν επίσης μείζονες κινδύνους κατά της ασφάλειας με τους οποίους παραμένει αντιμέτωπη η ΕΕ. Για την περίοδο 2014-2017 καθορίστηκαν νέες προτεραιότητες όσον αφορά την καταπολέμηση του σοβαρού οργανωμένου εγκλήματος στον κύκλο πολιτικής της ΕΕ.

Ευρωπόλ

Στις 27 Μαρτίου η Επιτροπή πρότεινε να καταστεί η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρωπόλ) πιο αποτελεσματική στη συλλογή πληροφοριών, την ανάλυσή τους και τη γνωστοποίηση του αποτελέσματος της ανάλυσης στα κράτη μέλη ⁽⁶¹⁾. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα στην Ευρωπόλ να παρέχει πιο συγκεκριμένη και στοχευμένη υποστήριξη στις εθνικές αρχές επιβολής του νόμου για τη διασυνοριακή συνεργασία και τις έρευνες. Ταυτόχρονα, η πρόταση αυξάνει τη λογοδοσία της Ευρωπόλ έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων και ενισχύει την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η πρόταση της Επιτροπής ενισχύει τον δεσμό μεταξύ κατάρτισης/υποστήριξης και επιχειρησιακής συνεργασίας με την ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Ακαδημίας (CEPOL) στην Ευρωπόλ.

Στρατηγική για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων

Στις 21 Οκτωβρίου η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις για τον τρόπο μείωσης της ένοπλης βίας στην Ευρώπη ⁽⁶²⁾. Πρότεινε νομοθετικά μέτρα, επιχειρησιακές δράσεις, κατάρτιση και χρηματοδοτικά μέσα, σε επίπεδο ΕΕ, με στόχο την αντιμετώπιση των απειλών που προέρχονται από την παράνομη χρήση πυροβόλων όπλων.

Ασφάλεια στον κυβερνοχώρο

Η κλοπή ή η κατάχρηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι η κύρια ανησυχία του 40 % των Ευρωπαίων ως χρηστών του διαδικτύου. Η απειλή του ηλεκτρονικού εγκλήματος κλονίζει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και επηρεάζει την προθυμία των πολιτών να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για αγορές ή τραπεζικές συναλλαγές. Δημιουργεί σημαντικό εμπόδιο στην ψηφιακή εσωτερική αγορά. Τον Ιανουάριο του 2013 δημιουργήθηκε το νέο Ευρωπαϊκό Κέντρο για Εγκλήματα στον Κυβερνοχώρο (EC³) ⁽⁶³⁾ που άρχισε να λειτουργεί για να βοηθά στην προστασία των ευρωπαίων πολιτών και επιχειρήσεων από απειλές από εγκληματίες του κυβερνοχώρου. Η EC³ συγκεντρώνει εμπειρογνωμοσύνη και πληροφορίες, υποστηρίζει τις ποινικές έρευνες και προωθεί πανευρωπαϊκές λύσεις, αυξάνοντας παράλληλα την ευαισθητοποίηση όσον αφορά θέματα του ηλεκτρονικού εγκλήματος σε ολόκληρη την Ένωση.

Τον Φεβρουάριο παρουσιάστηκε στρατηγική για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο ⁽⁶⁴⁾, στην οποία περιγράφεται ο καλύτερος δυνατός τρόπος πρόληψης και απόκρισης σε περίπτωση διαταραχών και επιθέσεων στον κυβερνοχώρο. Η Επιτροπή και η κ. Catherine Ashton, Υπάτη Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας / αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΥΕ/ΑΕ), ενέκριναν από κοινού την εν λόγω στρατηγική μαζί με πρόταση οδηγίας της Επιτροπής για την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών ⁽⁶⁵⁾. Ειδικές δράσεις αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων πληροφόρησης στον κυβερνοχώρο, στη μείωση του ηλεκτρονικού εγκλήματος και την ενδυνάμωση της διεθνούς πολιτικής της ΕΕ σε θέματα ασφαλείας και άμυνας στον κυβερνοχώρο.

Αντιμετώπιση των καθημερινών ανησυχιών των πολιτών

Η υγεία των πολιτών και τα δικαιώματά τους ως καταναλωτών

Προστασία των καταναλωτών

Εναλλακτική επίλυση διαφορών / ηλεκτρονική επίλυση διαφορών

Τον Απρίλιο η ΕΕ ενέκρινε κανόνες ⁽⁶⁶⁾ σχετικά με την εναλλακτική επίλυση διαφορών. Οι κανόνες αυτοί θα εξασφαλίσουν ότι οι καταναλωτές μπορούν να χρησιμοποιούν ποιοτικούς φορείς εναλλακτικής επίλυσης διαφορών για όλα σχεδόν τα είδη των συμβατικών διαφορών που έχουν με εμπόρους, ανεξαρτήτως του τι αγόρασαν και αν το αγόρασαν ηλεκτρονικά ή συμβατικά, στο σπίτι ή στο εξωτερικό. Θα δημιουργηθεί πανευρωπαϊκή ηλεκτρονική πλατφόρμα για τη διευκόλυνση της ηλεκτρονικής επίλυσης καταναλωτικών διαφορών που προκύπτουν από ηλεκτρονικές συναλλαγές.

Ασφάλεια των μη edώδιμων προϊόντων στην Ευρώπη

Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή ενέκρινε τη δέσμη μέτρων για την ασφάλεια των προϊόντων και την εποπτεία της αγοράς ⁽⁶⁷⁾. Η δέσμη περιλαμβάνει λύσεις για τον τρόπο βελτίωσης της ασφάλειας των καταναλωτικών προϊόντων που κυκλοφορούν στην ενιαία αγορά και την ενίσχυση της εποπτείας της αγοράς όσον αφορά όλα τα μη edώδιμα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων που εισάγονται από τρίτες χώρες.

Επιπλέον, το 2013 το σύστημα ταχείας ειδοποίησης της ΕΕ για τα επικίνδυνα μη edώδιμα προϊόντα (RAPEX) βελτίωσε περαιτέρω την αποτελεσματικότητα της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επικίνδυνα προϊόντα που εντοπίστηκαν σε όλη την Ευρώπη. Η συνεργασία με την Κίνα και τις ΗΠΑ εξακολουθεί να είναι σημαντικό μέρος των εργασιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την ασφάλεια των προϊόντων.

Ασφάλεια των καλλυντικών

Ο νέος κανονισμός για τα καλλυντικά ⁽⁶⁸⁾ άρχισε να εφαρμόζεται από τις 11 Ιουλίου 2013. Ενισχύει την προστασία των καταναλωτών και παράλληλα απλουστεύει τη ζωή των οικονομικών φορέων. Για παράδειγμα, στην επισήμανση των καλλυντικών πρέπει τώρα να υπάρχουν ενδείξεις σχετικά με το όνομα και τη διεύθυνση του υπεύθυνου προσώπου για τη συμμόρφωση με τους κανόνες.

Τον Μάρτιο άρχισε να ισχύει στην ΕΕ η πλήρης απαγόρευση των πειραμάτων σε ζώα. Αυτή ήταν η τελική προθεσμία της σταδιακής κατάργησής τους και από την ημερομηνία αυτή τα καλλυντικά που δοκιμάζονται σε ζώα δεν επιτρέπεται πλέον να διατίθενται στην αγορά στην ΕΕ.

Έναρξη ισχύος νέων χαμηλότερων ανώτατων τιμών περιαγωγής στην κινητή τηλεφωνία από την 1η Ιουλίου

Από το 2007 η ΕΕ πέτυχε μειώσεις των τιμών καταναλωτή για τις κλήσεις, τα σύντομα μηνύματα (SMS) και τα δεδομένα σε ποσοστό πάνω από 80 %. Σήμερα οι τιμές περιαγωγής δεδομένων είναι φθηνότερες έως 91 % σε σύγκριση με το 2007. Από το 2007 η αγορά της περιαγωγής δεδομένων αυξήθηκε κατά 630 %. Φέτος οι επισκέπτες στην Κροατία δαπάνησαν πολύ μικρότερα ποσά, επειδή το κόστος δεδομένων ήταν σχεδόν 15 φορές χαμηλότερο από πριν ⁽⁶⁹⁾.

ΑΝΩΤΑΤΕΣ ΤΙΜΕΣ ΠΕΡΙΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

(σε λεπτά του ευρώ, χωρίς ΦΠΑ)				
		Από την 1η Ιουλίου 2012	Από την 1η Ιουλίου 2013	Από την 1η Ιουλίου 2014
Δεδομένα (ανά MB)		€70	€45	€20
Πραγματοποίηση φωνητικών κλήσεων (ανά λεπτό)		€29	€24	€19
Λήψη φωνητικών κλήσεων (ανά λεπτό)		€8	€7	€5
SMS (ανά SMS)		€9	€8	€6

Πρώτωση των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων

Η Επιτροπή υπέβαλε σχέδιο μεταρρύθμισης της πολιτικής για την ενημέρωση σχετικά με τα ευρωπαϊκά γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα και για την προώθησή τους ⁽⁷⁰⁾. Αυτή η νέα πολιτική προώθησης, για την οποία διατίθεται πιο σημαντικός προϋπολογισμός (200 εκατ. ευρώ το 2020) και θα υποστηριχτεί μελλοντικά από ευρωπαϊκό εκτελεστικό οργανισμό, προορίζεται να συμβάλει στο άνοιγμα νέων αγορών. Με το σύνθημα «Απόλαυσέ το, είναι ευρωπαϊκό», η πολιτική αποσκοπεί να βοηθήσει τους επαγγελματίες του κλάδου να καθιερωθούν στις διεθνείς αγορές και να ευαισθητοποιήσουν τους καταναλωτές για τις προσπάθειες των ευρωπαίων αγροτών να προωθήσουν ποιοτικά προϊόντα, με βάση μια πραγματική στρατηγική που καθορίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η εκστρατεία της ΕΕ κατά των απομιμήσεων

Για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα στον τομέα της υγείας και της οικονομίας εξαιτίας των παράνομων απομιμήσεων και της πειρατείας προϊόντων, η Επιτροπή ξεκίνησε το 2013 την «εκστρατεία κατά των απομιμήσεων» ⁽⁷¹⁾. Τα προϊόντα απομίμησης βλάπτουν τη φήμη των εμπορικών σημάτων, αφαιρούν παράνομα εισόδημα από εταιρείες και χρηματοδοτούν το οργανωμένο έγκλημα. Οι απομιμήσεις φαρμάκων, οιοπνευματικών και παιχνιδιών είναι ιδιαίτερα καταστρεπτικές —τα προϊόντα αυτά πωλούνται χωρίς την προστασία για την υγεία και την ασφάλεια που παρέχεται σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ όταν αγοράζουμε αυθεντικά προϊόντα. Στο πλαίσιο της εφαρμογής της εμβληματικής πρωτοβουλίας της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για τη βιομηχανική πολιτική, ο στόχος της εκστρατείας είναι να σταματήσει η παραγωγή και η κυκλοφορία προϊόντων απομίμησης, μέσω της προώθησης στενότερης συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής, των εθνικών αρχών και των εμπορικών ενώσεων. Το πιο σημαντικό είναι ότι αποσκοπεί να ευαισθητοποιήσει τους καταναλωτές στο θέμα της ζημίας που προκαλεί η απομίμηση προϊόντων και να επισημάνει εκ νέου σε αυτούς ότι έχουν τη δύναμη να καταπολεμήσουν αυτή τη δραστηριότητα με τις δικές τους πράξεις και επιλογές.

Υγεία των καταναλωτών

Προϊόντα καπνού

Η αρχή στην οποία βασίζεται η αναθεώρηση της οδηγίας για τα προϊόντα καπνού είναι ότι «τα προϊόντα καπνού πρέπει να έχουν την εμφάνιση και τη γεύση προϊόντων καπνού» ⁽⁷²⁾. Η οδηγία αποσκοπεί στη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και στην αποτροπή των νέων από το κάπνισμα. Η νομοθετική διαδικασία για την πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας, που υποβλήθηκε στο τέλος 2012, συνεχίστηκε με ταχύ ρυθμό το 2013, και επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου και των κρατών μελών της ΕΕ στις 18 Δεκεμβρίου 2013.

Τα κύρια μέτρα που υποστήριξαν το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο περιλαμβάνουν μεγάλες υποχρεωτικές προειδοποιήσεις με εικόνα και κείμενο που θα καλύπτουν το 65 % της εξωτερικής επιφάνειας τόσο της εμπρόσθιας όσο και της οπίσθιας πλευράς της μονάδας συσκευασίας των τσιγάρων και του καπνού για στριφτά τσιγάρα, και απαγορεύονται τα προϊόντα καπνού με χαρακτηριστικά αρώματα/γεύσεις (π.χ. φρούτων, μέντας, καραμέλας). Υποστηρίζονται επίσης τα πρώτα συστήματα εντοπισμού και παρακολούθησης σε όλη την ΕΕ για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού. Όσον αφορά τα ηλεκτρονικά τσιγάρα, το πιο αμφισβητούμενο στοιχείο της πρότασης, συμφωνήθηκε ότι, για προϊόντα που δεν εμπίπτουν στον ορισμό των φαρμάκων στην αντίστοιχη οδηγία ⁽⁷³⁾, θα καθοριστούν υποχρεωτικές απαιτήσεις ασφάλειας και ποιότητας, για παράδειγμα για την περιεκτικότητα σε νικοτίνη, τα συστατικά και εξαρτήματα, καθώς και τους μηχανισμούς ξαναγεμίσματος.

Κλινικές δοκιμές

Στις 20 Δεκεμβρίου επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία σχετικά με έναν άλλο σημαντικό φάκελο για την υγεία των ανθρώπων: τους αναθεωρημένους κανόνες για τις κλινικές δοκιμές ⁽⁷⁴⁾. Οι κλινικές δοκιμές είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη και τη βελτίωση των φαρμάκων και για να διασφαλιστεί ότι οι ασθενείς στην ΕΕ μπορούν να έχουν πρόσβαση στις πιο καινοτόμες και αποτελεσματικές θεραπείες, σύμφωνα με υψηλού επιπέδου πρότυπα για την ασφάλεια και πρότυπα δεοντολογίας. Οι αναθεωρημένοι κανόνες έχουν τη μορφή κανονισμού, πράγμα που σημαίνει ότι μόλις εγκριθούν επισήμως από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα ισχύουν άμεσα σε όλη την ΕΕ. Εκτός από την αύξηση της ασφάλειας των ασθενών, αυτοί οι νέοι κανόνες θα εξασφαλίσουν ότι η ΕΕ εξακολουθεί να είναι ένας τόπος ελκυστικός για κλινικές έρευνες —πράγμα που είναι εξαιρετικά σημαντικό για την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και την ικανότητα καινοτομίας.

Ο κ. Tonio Borg, επίτροπος Υγείας, στην εναρκτήρια εκδήλωση της αντικαπνιστικής εκστρατείας «Οι πρώην καπνιστές είναι ασταμάτητοι» στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Χημικές ουσίες

Η χρήση χημικών ουσιών στην Ευρώπη έχει καταστεί πιο ασφαλής μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού REACH ⁽⁷⁵⁾. Οι πιο άμεσα διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις χημικές ουσίες στην αγορά και τα καλύτερα στοχοθετημένα μέτρα διαχείρισης του κινδύνου έχουν ως αποτέλεσμα να μειωθούν οι κίνδυνοι από τις ουσίες οι οποίες καταχωρίζονται βάσει του συστήματος REACH.

Υγιεινή διατροφή για μαθητές

Τον Μάρτιο η Επιτροπή ενέκρινε την τελική χορήγηση κονδυλίων για τη διανομή φρούτων και λαχανικών σε σχολεία για το σχολικό έτος 2013/14, στο πλαίσιο του προγράμματος για την προώθηση της κατανάλωσης φρούτων στα σχολεία. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν εικοσιπέντε κράτη μέλη. Διατίθενται συνολικά 90 εκατ. ευρώ από κονδύλια της ΕΕ. Οι κύριοι δικαιούχοι του προγράμματος το 2013/14 θα είναι η Ιταλία (με περισσότερα από 20,5 εκατ. ευρώ), ακολουθούμενη από την Πολωνία (13,6 εκατ. ευρώ), τη Γερμανία (12 εκατ. ευρώ), τη Ρουμανία (4,9 εκατ. ευρώ), τη Γαλλία (4,7 εκατ. ευρώ), την Ουγγαρία (4,5 εκατ. ευρώ), την Ισπανία (4,4 εκατ. ευρώ) και την Τσεχική Δημοκρατία (4,2 εκατ. ευρώ).

Διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη

Η οδηγία για τα δικαιώματα των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης ⁽⁷⁶⁾ έπρεπε να έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο όλων των κρατών μελών τον Οκτώβριο του 2013. Αυτή η νέα νομοθεσία της ΕΕ διευκρινίζει τα δικαιώματα των ασθενών για πρόσβαση σε ασφαλή και καλής ποιότητας διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη και για επιστροφή των σχετικών δαπανών. Προβλέπει επίσης την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης των κρατών μελών. Στις 20 Νοεμβρίου 2013 συμφωνήθηκαν οι κατευθυντήριες γραμμές, που προβλέπονται στην οδηγία, για τα συγκεντρωτικά στοιχεία των ασθενών με σκοπό τη διασυνοριακή ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών στην ΕΕ. Οι κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούν στην ενίσχυση της συνέχειας της ιατρικής φροντίδας και διασφαλίζουν ασφαλή και υψηλής ποιότητας υγειονομική περίθαλψη. Τον Ιούνιο θεσπίστηκαν οι κανόνες για τη δημιουργία του ευρωπαϊκού δικτύου για την αξιολόγηση της τεχνολογίας υγείας (ΗΤΑ), το οποίο παρέχει στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής πληροφορίες σχετικά με τα οφέλη και τη συγκριτική αξία των τεχνολογιών υγείας και των διαδικασιών για την υγειονομική περίθαλψη. Πρόκειται για βασικό μέσο για τον προγραμματισμό των προϋπολογισμών της υγειονομικής περίθαλψης και είναι ουσιαστικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των ευρωπαϊκών συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης.

Διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας

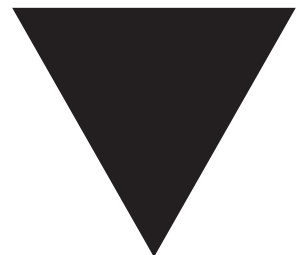
Η απόφαση σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας ⁽⁷⁷⁾ αποσκοπεί στη βελτίωση της προστασίας των πολιτών της ΕΕ από ένα μεγάλο φάσμα απειλών κατά της υγείας, μέσω ενισχυμένου σχεδιασμού ετοιμότητας, ενισχυμένης εκτίμησης του κινδύνου και βελτιωμένου συντονισμού της αντίδρασης σε ενωσιακό επίπεδο. Η απόφαση καλύπτει σοβαρές διασυνοριακές απειλές που προκαλούνται από μεταδοτικά νοσήματα και από χημικά, βιολογικά και περιβαλλοντικά περιστατικά. Καλύπτονται επίσης ειδικά υγειονομικά θέματα όπως η μικροβιακή αντοχή και οι ιατρογενείς λοιμώξεις.

Πρόσθετη παρακολούθηση των φαρμάκων

Από την 1η Σεπτεμβρίου ένα μαύρο ανεστραμμένο τρίγωνο θα υπάρχει στο εσωτερικό φυλλάδιο οδηγιών ορισμένων φαρμάκων στην αγορά της ΕΕ. Το σύμβολο αυτό θα επιτρέπει στους ασθενείς και τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας να μπορούν να αναγνωρίζουν εύκολα τα φάρμακα που βρίσκονται υπό συμπληρωματική επιτήρηση. Το συνοδευτικό κείμενο θα τους ενθαρρύνει να αναφέρουν κάθε μη αναμενόμενη παρενέργεια μέσω των εθνικών συστημάτων αναφοράς.

Σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τις μεταμοσχεύσεις

Το 2013, μετά την έναρξη της λειτουργίας συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης στο διαδίκτυο, το οποίο χρησιμοποιούν οι εθνικές αρχές, βελτιώθηκε σημαντικά η ασφάλεια για τους ασθενείς που υποβάλλονται σε μεταμόσχευση και ιατρικές επεμβάσεις όπου χρησιμοποιούνται ανθρώπινοι ιστοί και κύτταρα. Στην ΕΕ γίνονται κάθε χρόνο δωρεές μεγάλου αριθμού ιστών και κυττάρων τα οποία μεταμοσχεύονται και το σύστημα επιτρέπει την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών για κάθε προειδοποίηση στον τομέα αυτό.

Νέο σύμβολο για ορισμένα φάρμακα που εξακολουθούν να τελούν υπό παρακολούθηση.

Ηλεκτρομαγνητικά πεδία

Τον Ιούνιο εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο η πρόταση οδηγίας της Επιτροπής για την επικαιροποίηση και τη βελτίωση των κανόνων της ΕΕ με σκοπό την προστασία των εργαζομένων από τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία στον χώρο εργασίας τους ⁽⁷⁸⁾. Η νέα οδηγία θα προστατεύει τους εργαζομένους όπως τους γιατρούς και το προσωπικό που χρησιμοποιούν εξοπλισμό απεικόνισης μαγνητικού συντονισμού (MRI), τα άτομα που εργάζονται με ραντάρ, τους συγκολλητές και τους εργαζομένους που επισκευάζουν αγωγούς μεταφοράς ενέργειας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεταφέρουν την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο έως την 1η Ιουλίου 2016.

Ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών και υγεία των ζώων

Η αντίδραση της Επιτροπής στην ανίχνευση αδήλωτων ποσοτήτων κρέατος αλόγου σε προϊόντα στην επισήμανση των οποίων αναφερόταν ότι περιέχουν βοδινό κρέας ήταν η έκδοση σύστασης ⁽⁷⁹⁾ με συντονισμένο σε επίπεδο ΕΕ πρόγραμμα δοκιμής προϊόντων για την ανίχνευση της παρουσίας κρέατος αλόγου, καθώς και καταλοίπων φαινυλοβουταζόνης, ενός κτηνιατρικού φαρμάκου που δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιείται σε τροφopαραγωγικά ζώα. Στις 16 Απριλίου 2013 η Επιτροπή δημοσίευσε τις εκθέσεις του εν λόγω προγράμματος συντονισμένων δοκιμών, από το οποίο προέκυψε ότι λιγότερα από το 5 % των προϊόντων που ελέγχθηκαν είχαν DNA αλόγου και ότι περίπου 0,5 % από τα σφάγια αλόγων που ελέγχθηκαν διαπιστώθηκε ότι ήταν μολυσμένα με φαινυλοβουταζόνη. Επίσης, η Επιτροπή συνέταξε σχέδιο δράσης πέντε σημείων προκειμένου να ενισχυθεί το σύστημα της ΕΕ και να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στους τομείς των επίσημων ελέγχων, των κυρώσεων της επισήμανσης της προέλευσης και των διαβατηρίων αλόγων.

Εξυπνότεροι κανόνες για ασφαλέστερα τρόφιμα

Η δέσμη για τα ζώα, τα φυτά και τον έλεγχο: «εξυπνότεροι κανόνες για ασφαλέστερα τρόφιμα» ⁽⁸⁰⁾ είναι το πιο σημαντικό στοιχείο της νομοθεσίας για την τροφική αλυσίδα που προτάθηκε το 2013. Περιλαμβάνει σημαντική απλοποίηση και τροποποίηση του υφιστάμενου σώματος της νομοθεσίας. Καλύπτει την υγεία των ζώων, την υγεία των φυτών, το αναπαραγωγικό υλικό των φυτών και τους ελέγχους για τον εξορθολογισμό και τη διευκόλυνση των διαδικασιών για όλους τους συμμετέχοντες στην τροφική αλυσίδα.

Στόχος των νέων κανόνων για την υγεία των ζώων είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου με τη λήψη μέτρων προτεραιότητας στις περιπτώσεις που ο κίνδυνος είναι υψηλότερος και με τη βελτίωση των μέσων καταπολέμησης σοβαρών νόσων των ζώων. Οι κατευθυντήριες αρχές στις οποίες βασίζεται η επανεξέταση είναι ότι η πρόληψη είναι καλύτερη από τη θεραπεία και ότι οι οικονομικές απώλειες που οφείλονται στις νόσους θα μειωθούν. Στόχος των νέων κανόνων για την υγεία των φυτών είναι να αποτραπεί η είσοδος νέων επιβλαβών οργανισμών στην ΕΕ εξαιτίας της παγκοσμιοποίησης και της αλλαγής του κλίματος, να υπάρχει παρακολούθηση σε όλα τα κράτη μέλη για εστίες νέων επιβλαβών οργανισμών και να λαμβάνονται εγκαίρως μέτρα σε περίπτωση εμφάνισης τέτοιων εστιών. Δημιουργείται καλύτερη συνέργεια μεταξύ των προτάσεων για την υγεία των φυτών και για το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό. Ο στόχος είναι να διασφαλιστεί για τους χρήστες αναπαραγωγικό υλικό υψηλής ποιότητας, υγιεινό και ταυτοποιήσιμο, με παράλληλη ενθάρρυνση της ανανέωσης και συμβολή στη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση των φυτικών γενετικών πόρων.

Η επανεξέταση των κανόνων για τους επίσημους ελέγχους έχει ως στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της απόδοσης των ελέγχων, που θα βασίζονται στην επικινδυνότητα. Οι χρηματικές ποινές για ηθελημένες πράξεις απάτης στον τομέα των τροφίμων θα έχουν αποτρεπτικό χαρακτήρα και θα ανέρχονται σε ποσό τουλάχιστον ίσο με το αναμενόμενο κέρδος από την απάτη που διαπράχθηκε.

Από την 1η Δεκεμβρίου του 2013 άρχισε να ισχύει περιορισμός στη χρήση τριών παρασιτοκτόνων που ανήκουν στην ομάδα των νεοκωτινοειδών. Η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) όρισε ότι τα εν λόγω παρασιτοκτόνα (clothianidin, imidacloprid και thiametoxam) είναι επιβλαβή για τον πληθυσμό των μελισσών στην Ευρώπη. Τα μέτρα αυτά αποτελούν μέρος της συνολικής στρατηγικής της Επιτροπής για την αντιμετώπιση της μείωσης του πληθυσμού των μελισσών στην Ευρώπη.

Τον Ιούνιο του 2013 το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν κανονισμό για την αναθεώρηση της νομοθεσίας-πλαισίου για τα τρόφιμα που προορίζονται για ειδική διατροφή («διαιτητικά τρόφιμα») ⁽⁸¹⁾. Από το 2016 αυτός ο νέος κανονισμός θα καταργήσει την απαρχαιωμένη έννοια του «διαιτητικού τροφίμου» και θα θέσει σαφείς κανόνες για την προστασία ειδικών ευάλωτων ομάδων καταναλωτών όπως τα βρέφη και τα μικρά παιδιά. Οι απλοί κανόνες θα διασφαλίσουν μεγαλύτερη νομική σαφήνεια, καλύτερο περιβάλλον για τους υπευθύνους επιχειρήσεων, καλύτερη εφαρμογή των κανόνων από τις εθνικές αρχές και καλύτερη προστασία για τους ευάλωτους καταναλωτές.

Στις 18 Δεκεμβρίου 2013 η Επιτροπή ενέκρινε δύο προτάσεις οδηγιών για την κλωνοποίηση των ζώων ⁽⁸²⁾ και πρόταση αναθεώρησης του κανονισμού για τα νέα τρόφιμα ⁽⁸³⁾. Οι δύο προτάσεις οδηγιών θα απαγορεύουν τη χρήση της τεχνικής κλωνοποίησης στην ΕΕ για τα ζώα εκτροφής ⁽⁸⁴⁾ και τις εισαγωγές κλώνων αυτών των ζώων. Η εμπορία τροφίμων από κλώνους ζώων, όπως κρέας ή γάλα, θα απαγορευτεί επίσης. Η αναθεώρηση του κανονισμού για τα νέα τρόφιμα αποσκοπεί στη βελτίωση της πρόσβασης νέων και καινοτόμων τροφίμων στην αγορά της ΕΕ, και παράλληλα στη διατήρηση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών.

Πολιτισμός και μέσα

Στο πλαίσιο του νέου προγράμματος της Επιτροπής «Δημιουργική Ευρώπη», που θεσπίστηκε το 2013, θα ενισχυθούν ευρωπαϊκοί δημιουργοί στον τομέα του πολιτισμού, του κινηματογράφου, της τηλεόρασης, της μουσικής, της λογοτεχνίας, των τεχνών του θεάματος, της κληρονομιάς και σε συναφείς τομείς ⁽⁸⁵⁾. Με προϋπολογισμό 1,46 δισεκατ. ευρώ ⁽⁸⁶⁾ τα προσεχή επτά χρόνια —9 % περισσότερο από τα συνήθη επίπεδα—, το πρόγραμμα θα δώσει ώθηση στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα, που είναι σημαντικότερες πηγές θέσεων εργασίας και ανάπτυξης. Το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» θα χρηματοδοτήσει τουλάχιστον 250 000 καλλιτέχνες και επαγγελματίες του χώρου του πολιτισμού, 2 000 κινηματογράφους, 800 ταινίες και 4 500 μεταφράσεις βιβλίων. Θα εγκαινιάσει, επίσης, έναν νέο χρηματοοικονομικό μηχανισμό για τις μικρές επιχειρήσεις στον τομέα του πολιτισμού και της δημιουργίας, ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικά δάνεια που θα ανέλθουν συνολικά στο ποσό των 750 εκατ. ευρώ κατά ανώτατο όριο.

Η Μασσαλία (Γαλλία) και το Košice (Σλοβακία) ήταν οι δυο ευρωπαϊκές πολιτιστικές πρωτεύουσες το 2013 ⁽⁸⁷⁾. Το Συμβούλιο όρισε, επίσης, επίσημα το Aarhus (Δανία) και την Πάφο (Κύπρος) ως ευρωπαϊκές πολιτιστικές πρωτεύουσες για το 2017 και τη Βαλέτα (Μάλτα) ως ευρωπαϊκή πολιτιστική πρωτεύουσα για το 2018.

Το κτίριο Hagra στο Ρέικιαβικ της Ισλανδίας απέσπασε το φετινό βραβείο σύγχρονης αρχιτεκτονικής Mies van der Rohe, ενώ στο κτίριο Nave de Música της Μαδρίτης απονεμήθηκε το βραβείο «Ειδική μνεία νέου αρχιτέκτονα» ⁽⁸⁸⁾. Το βραβείο σύγχρονης αρχιτεκτονικής της ΕΕ είναι το πιο σημαντικό βραβείο για την ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική. Το βραβείο αντιστοιχεί σε 60 000 ευρώ και η ειδική μνεία ανέρχεται σε 20 000 ευρώ, ενώ και οι δύο νικητές παίρνουν δώρο ένα γλυπτό που παραπέμπει στο περίπτερο του Mies van der Rohe στη Βαρκελώνη και είναι το σύμβολο του βραβείου: αριστεία και καινοτομία ως προς τη σύλληψη και την κατασκευή.

Οι νικητές του βραβείου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πολιτιστική κληρονομιά / βραβεία Europa Nostra τιμήθηκαν τον Ιούνιο σε τελετή στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού, στους πρόποδες της Ακρόπολης στην Αθήνα. Μεταξύ των 30 επιτυχόντων για το 2013 ήταν οι επτά νικητές του μεγάλου βραβείου και ο καθένας τους έλαβε 10 000 ευρώ: το κεντρικό κτίριο των Προπυλαίων, στην Αθήνα (Ελλάδα)· ο Λιμένας Υδροπλάνων στο Τάλιν (Εσθονία)· το ρωμαϊκό θέατρο του Medellín (Ισπανία)· η έπαυλη Strawberry Hill, στο Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο)· η αποκατάσταση των μηχανών της ζυθοποιίας Wielemans-Ceuppens, στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)· η Ένωση για την προαγωγή της τέχνης και του πολιτισμού στο ανατολικό τμήμα της Γερμανίας, Βερολίνο (Γερμανία)· και το σχέδιο SOS Azulejo, Loures (Πορτογαλία).

Οι νικητές του ευρωπαϊκού βραβείου λογοτεχνίας για το 2013 ⁽⁸⁹⁾, με το οποίο επιβραβεύονται οι καλύτεροι πρωτοεμφανιζόμενοι συγγραφείς στην Ευρώπη, ανακοινώθηκαν τον Σεπτέμβριο στα εγκαίνια της έκθεσης βιβλίου του Γκέτεμποργκ στη Σουηδία.

Ο καταξιωμένος δανός σκηνοθέτης του κινηματογράφου Thomas Vinterberg είναι ο νικητής του βραβείου MEDIA της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2013 ⁽⁹⁰⁾. Το βραβείο απονέμεται στην καλύτερη νέα ταινία που έχει προοπτικές να γίνει εμπορική επιτυχία και χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα MEDIA της ΕΕ για τον κινηματογράφο. Το βραβείο δόθηκε στον Vinterberg στο Φεστιβάλ Καννών. Το μοιράζεται με τον σεναριογράφο Tobias Lindholm και τους παραγωγούς του Sisse Graum και Morten Kaufmann για τη νέα ταινία που ετοιμάζουν με τίτλο Kollektivet («Το κοινόβιο»), η οποία αφηγείται την ιστορία ενός κοινόβιου στη Δανία τη δεκαετία του 1970.

Η κ. Ανδρούλλα Βασιλείου, επίτροπος Εκπαίδευσης, Πολιτισμού, Πολυγλωσσίας και Νεολαίας, και ο κ. Thomas Vinterberg, δανός σκηνοθέτης, νικητής του βραβείου MEDIA 2013, στο εξηκοστό έκτο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου των Καννών (Γαλλία)

Δεοντολογία και επιστήμες

Δεοντολογία

Η Ευρωπαϊκή ομάδα για τη δεοντολογία της επιστήμης και των νέων τεχνολογιών

Η ευρωπαϊκή ομάδα για τη δεοντολογία της επιστήμης και των νέων τεχνολογιών είναι ένα ανεξάρτητο, πολυφωνικό και διεπιστημονικό όργανο που συμβουλεύει την Επιτροπή σε θέματα επιστημών και νέων τεχνολογιών σε συνάρτηση με την προετοιμασία και υλοποίηση των πολιτικών και της νομοθεσίας της ΕΕ. Σε συνέχεια αιτήματος του προέδρου της Επιτροπής, η ομάδα διατύπωσε τη γνώμη της για την έρευνα, παραγωγή και χρήση της ενέργειας ⁽⁹¹⁾ στις αρχές του 2013. Η γνώμη βασίστηκε σε μια σειρά πολλών συνεδριάσεων με εμπειρογνώμονες και ενδιαφερόμενα μέρη ⁽⁹²⁾ (συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων της βιομηχανίας, της κοινωνίας των πολιτών, των ΜΚΟ, του πανεπιστημιακού κόσμου και των προέδρων των εθνικών συμβουλίων δεοντολογίας των 27 κρατών μελών της ΕΕ). Στη γνώμη της η ομάδα πρότεινε μια ολοκληρωμένη δεοντολογική προσέγγιση για την έρευνα, την παραγωγή και τη χρήση ενέργειας στην ΕΕ. Τον Φεβρουάριο του 2013 η ομάδα άρχισε τις εργασίες της για την έκδοση γνώμης σχετικά με τη δεοντολογία για θέματα ασφάλειας και τεχνολογιών παρακολούθησης, όπως ζήτησε ο πρόεδρος της Επιτροπής.

Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον διεθνή διάλογο για τη βιοηθική

Ο διεθνής διάλογος για τη βιοηθική πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2013 με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στο πλαίσιο αυτό συναντήθηκαν οι πρόεδροι των εθνικών συμβουλίων δεοντολογίας των κρατών μελών και χωρών εκτός ΕΕ από όλες τις ηπείρους για να ανταλλάξουν εμπειρίες και να αναπτύξουν προβληματική σχετικά με την ασφάλεια της έρευνας και την έρευνα της ασφάλειας. Με την ευκαιρία αυτή, το φόρουμ διεθνούς διαλόγου λειτούργησε πλήρως ως πλατφόρμα για την αμοιβαία γνωριμία των οργάνων και επέτρεψε την αλληλεπίδραση και τη δημιουργία δεσμών μεταξύ αυτών και της Επιτροπής.

Επιστήμες

Ύστερα από τη δημιουργία της θέσης του κύριου επιστημονικού συμβούλου του προέδρου, το 2012, η Επιτροπή ενίσχυσε περαιτέρω τη δέσμευσή της για χάραξη πολιτικής βάσει τεκμηρίων με τη σύσταση συμβουλευτικού σώματος για τις επιστήμες και την τεχνολογία (STAC). Αυτό το συμβουλευτικό σώμα, που αποτελείται από εξέχοντες επιστήμονες, έχει ως αποστολή την παροχή συμβουλών για τη σημασία των επιστημών και της τεχνολογίας στους εξής τομείς: i) την κοινωνία και τη χάραξη πολιτικής· ii) ένα μελλοντικό όραμα για την Ευρώπη· iii) θέσεις εργασίας και ανάπτυξη· και iv) προβλέψεις και ανίχνευση του ορίζοντα για σημαντικές μελλοντικές εξελίξεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Έκθεση της Επιτροπής — Έκθεση 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ — Πολίτες της ΕΕ: τα δικαιώματά σας, το μέλλον σας [COM(2013) 269].
- (2) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, 5/6 Δεκεμβρίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/139938.pdf).
- (3) Έκθεση της Επιτροπής — Έκθεση 2012 για την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ [COM(2013) 271].
- (4) http://ec.europa.eu/justice/newsroom/data-protection/news/120125_en.htm
- (5) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της ΕΕ και των οικογενειών τους: πέντε δράσεις για να υπάρξει αποτέλεσμα [COM(2013) 837].
- (6) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, 5/6 Δεκεμβρίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/139938.pdf).
- (7) Πρόταση οδηγίας σχετικά με μέτρα που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων που παρέχονται στους εργαζομένους στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων [COM(2013) 236].
- (8) Έγγραφο της Επιτροπής — Έκθεση σχετικά με την πρόοδο ως προς την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών το 2012 [SWD(2013) 171].
- (9) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Στρατηγική για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών 2010-2015 [COM(2010) 491].
- (10) Οδηγία 2006/54/EK για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης (ΕΕ L 204 της 26.7.2006).
- (11) http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/documents/131118_pension_gap_report_en.pdf
- (12) http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/gender_balance_decision_making/131011_women_men_leadership_en.pdf
- (13) Έκθεση της Επιτροπής — Στόχοι της Βαρκελώνης — Η ανάπτυξη των υπηρεσιών φροντίδας παιδιών νηπιακής ηλικίας στην Ευρώπη για μια διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη [COM(2013) 322].
- (14) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Για την εξάλειψη του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων [COM(2013) 833].
- (15) Ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Κροατία (http://eige.europa.eu/sites/default/files/EIGE-Report-FGM-in-the-EU-and-Croatia_0.pdf).
- (16) Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης είναι διαθέσιμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://ec.europa.eu/justice/newsroom/gender-equality/opinion/130306_en.htm
- (17) <http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/other-institutions/advisory-committee>
- (18) Σύσταση του Συμβουλίου για αποτελεσματικά μέτρα ένταξης των Ρομά στα κράτη μέλη (ΕΕ C 378 της 24.12.2013).
- (19) Βλέπε τις συνοπτικές πληροφορίες στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Δικαιοσύνης: http://ec.europa.eu/justice/citizen/index_el.htm
- (20) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, 5/6 Δεκεμβρίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/139959.pdf).

- (21) <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/ongoing?lg=el>
- (22) http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_el.htm
- (23) http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-677_en.htm
- (24) Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την πρόοδο που συντελείται στη Ρουμανία βάσει του Μηχανισμού Συνεργασίας και Ελέγχου [COM(2012) 410].
- (25) Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την πρόοδο της Ρουμανίας βάσει του μηχανισμού συνεργασίας και ελέγχου [COM(2013) 47].
- (26) http://ec.europa.eu/justice/events/assises-justice-2013/index_en.htm
- (27) Πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 861/2007 για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1896/2006 για τη θέσπιση διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής [COM(2013) 794].
- (28) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 861/2007 για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών (ΕΕ L 199 της 31.7.2007).
- (29) https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-el.do?init=true
- (30) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια (ταξιδιωτικά πακέτα) και τους εξατομικευμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς [COM(2013) 512].
- (31) Οδηγία 90/314/ΕΟΚ για τα οργανωμένα ταξίδια και τις οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις (ΕΕ L 158 της 23.6.1990).
- (32) Πρόταση οδηγίας για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας [COM(2013) 821].
- (33) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις υπέρ παιδιών υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες [COM(2013) 822].
- (34) Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προσωρινή νομική συνδρομή για υπόπτους ή κατηγορουμένους που στερούνται της ελευθερίας τους και τη νομική συνδρομή σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης [COM(2013) 824].
- (35) Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με το δικαίωμα στη νομική συνδρομή για υπόπτους ή κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ C 378 της 24.12.2013).
- (36) Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ C 378 της 24.12.2013).
- (37) Οδηγία 2013/48/ΕΕ σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας (ΕΕ L 294 της 6.11.2013).
- (38) Πρόταση οδηγίας σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο κατά την ποινική διαδικασία και το δικαίωμα επικοινωνίας μετά τη σύλληψη [COM(2011) 326].
- (39) Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ L 190 της 18.7.2002).
- (40) Πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της απόφασης-πλαισίου 2004/757/ΔΕΥ για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, όσον αφορά τον ορισμό των ναρκωτικών [COM(2013) 618]. Πρόταση κανονισμού Νέες ψυχότροπες ουσίες [COM(2013) 619].
- (41) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας [COM(2013) 534].
- (42) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τον οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης (Eurojust) [COM(2013) 535]. Ανακοίνωση της Επιτροπής — Καλύτερη προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης: Σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και μεταρρύθμιση της Eurojust [COM(2013) 532].
- (43) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1052/2013 για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Επιτήρησης των Συνόρων (Eurosir) (ΕΕ L 295 της 6.11.2013).
- (44) http://ec.europa.eu/anti-trafficking/EU+Policy/EU_rights_victims
- (45) Οδηγία 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της (ΕΕ L 101 της 15.4.2011).
- (46) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Η στρατηγική της ΕΕ για την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων 2012-2016 [COM(2012) 286].
- (47) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy/index_en.htm#facilitation
- (48) Έκθεση της Επιτροπής — Πρώτη έκθεση προόδου για την εφαρμογή από τη Γεωργία του προγράμματος δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων [COM(2013) 808]. Έκθεση της Επιτροπής — Πέμπτη έκθεση για την εφαρμογή από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας του προγράμματος δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων [COM(2013) 807]. Έκθεση της Επιτροπής — Τρίτη έκθεση για την εφαρμογή από την Ουκρανία του προγράμματος δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων [COM(2013) 809].
- (49) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/index_en.htm
- (50) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2013/20130228_01_en.htm
- (51) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εισόδου/εξόδου για την καταχώριση δεδομένων εισόδου και εξόδου των υπηκόων τρίτων χωρών που διέρχονται από τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΚΕΕ) [COM(2013) 95].
- (52) Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση προγράμματος καταχώρισης ταξιδιωτών [COM(2013) 97].
- (53) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση κανόνων των εξωτερικών θαλάσσιων συνόρων στο πλαίσιο της επιχειρησιακής συνεργασίας που συντονίζεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2013) 197].
- (54) Απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Σεπτεμβρίου 2012, C-355/10, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-355/10>).
- (55) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2013/20130612_01_en.htm

- (⁵⁶) Οδηγία 2013/32/ΕΕ σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ L 180 της 29.6.2013).
- (⁵⁷) Οδηγία 2013/33/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (ΕΕ L 180 της 29.6.2013).
- (⁵⁸) Οδηγία 2011/95/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ L 337 της 20.12.2011).
- (⁵⁹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ L 180 της 29.6.2013).
- (⁶⁰) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Δεύτερη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της στρατηγικής εσωτερικής ασφάλειας της ΕΕ [COM(2013) 179].
- (⁶¹) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τον οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία και την κατάρτιση στον τομέα της επιβολής του νόμου (Ευρωπόλ) [COM(2013) 173].
- (⁶²) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πυροβόλα όπλα και εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ: προστασία των πολιτών και παρεμπόδιση της παράνομης διακίνησης [COM(2013) 716].
- (⁶³) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2013/20130109_01_en.htm
- (⁶⁴) Κοινή ανακοίνωση — Στρατηγική Ασφάλειας του Κυβερνοχώρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης: ένας ανοιχτός, ασφαλής και προστατευμένος κυβερνοχώρος [JOIN(2013) 1].
- (⁶⁵) Πρόταση οδηγίας σχετικά με μέτρα για την εξασφάλιση κοινού υψηλού επιπέδου ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση [COM(2013) 48].
- (⁶⁶) Οδηγία 2013/11/ΕΕ για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών (ΕΕ L 165 της 18.6.2013). Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 524/2013 για την ηλεκτρονική επίλυση καταναλωτικών διαφορών (ΕΕ L 165 της 18.6.2013).
- (⁶⁷) <http://ec.europa.eu/consumers/safety/psmsp>
- (⁶⁸) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1223/2009 για τα καλλυντικά προϊόντα (ΕΕ L 342 της 22.12.2009).
- (⁶⁹) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-611_el.htm
<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/roaming>
- (⁷⁰) Πρόταση κανονισμού για ενέργειες ενημέρωσης σχετικά με τα γεωργικά προϊόντα και προώθησής τους στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες [COM(2013) 812].
- (⁷¹) http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/tajani/stop-fakes/index_el.htm
- (⁷²) Πρόταση οδηγίας για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση των προϊόντων καπνού και των συναφών προϊόντων [COM(2012) 788].
- (⁷³) Οδηγία 2001/83/ΕΚ περί κοινοτικού κώδικος για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση (ΕΕ L 311 της 28.11.2001).
- (⁷⁴) Πρόταση κανονισμού για τις κλινικές δοκιμές φαρμάκων που προορίζονται για τον άνθρωπο [COM(2012) 369].
- (⁷⁵) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ΕΕ L 396 της 30.12.2006).
- (⁷⁶) Οδηγία 2011/24/ΕΕ περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης (ΕΕ L 88 της 4.4.2011).
- (⁷⁷) Απόφαση αριθ. 1082/2013/ΕΕ σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας (ΕΕ L 293 της 5.11.2013).
- (⁷⁸) Οδηγία 2013/35/ΕΕ περί των ελαχίστων απαιτήσεων υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (ηλεκτρομαγνητικά πεδία) (ΕΕ L 179 της 29.6.2013).
- (⁷⁹) Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με συντονισμένο σχέδιο ελέγχου για τον προσδιορισμό της ύπαρξης δόλιων πρακτικών στην εμπορία ορισμένων τροφίμων (ΕΕ L 48 της 21.2.2013).
- (⁸⁰) http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/pressroom/animal-plant-health_en.htm
- (⁸¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 609/2013 για τα τρόφιμα τα οποία προορίζονται για βρέφη και μικρά παιδιά και για τα τρόφιμα που προορίζονται για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς, και ως υποκατάστατα του συνόλου του διαιτολογίου για τον έλεγχο του σωματικού βάρους (ΕΕ L 181 της 29.6.2013).
- (⁸²) Πρόταση οδηγίας σχετικά με την κλωνοποίηση των βοοειδών, χοιροειδών, προβατοειδών, αιγοειδών και ιπποειδών που εκτρέφονται και αναπαράγονται για γεωργικούς σκοπούς [COM(2013) 892]. Πρόταση οδηγίας σχετικά με τη διάθεση τροφίμων από κλωνοποιημένα ζώα στην αγορά [COM(2013) 893].
- (⁸³) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τα νέα τρόφιμα [COM(2013) 894].
- (⁸⁴) Βοοειδή, χοίροι, πρόβατα, αίγες και άλογα.
- (⁸⁵) http://ec.europa.eu/culture/creative-europe/index_en.htm
- (⁸⁶) Πρόκειται για 1,46 δισ. ευρώ αν ληφθεί υπόψη η εκτίμηση του πληθωρισμού. Ισοδυναμεί με 1,3 δισεκατομμύρια σε «σταθερές» τιμές 2011.
- (⁸⁷) http://ec.europa.eu/culture/news/20130114-opening-events-ecoc_en.htm
- (⁸⁸) http://ec.europa.eu/culture/news/20130429-prize-for-architecture_en.htm
- (⁸⁹) http://ec.europa.eu/culture/news/20130924-literature-prize_en.htm
- (⁹⁰) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-419_en.htm?locale=en
- (⁹¹) http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/docs/publications/opinion_no_27.pdf
- (⁹²) http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/welcome/activities/index_en.htm

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση: σελίδες 116, 117, 119, 122, 129, 130, 132, 133, 135, 137, 142, 146

Για έναν ισχυρότερο ρόλο της ΕΕ στον κόσμο

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαδραματίζει μοναδικό ρόλο στην αντιμετώπιση παγκόσμιων ζητημάτων. Ενεργώντας από κοινού, οι 28 χώρες της ΕΕ είναι σε θέση να υπερασπίζονται καλύτερα τα συμφέροντα των πολιτών τους, ενώ η Ένωση είναι σε θέση να προβάλει σταθερότητα, ασφάλεια, ευημερία και ειρήνη στις χώρες της γειτονίας και πέραν αυτών.

Ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα του έτους ήταν η συμφωνία όσον αφορά το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Η κ. Catherine Ashton, Υπάτη Εκπρόσωπος της Ένωσης για τις εξωτερικές υποθέσεις και την πολιτική ασφαλείας / αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΥΕ/ΑΕ), διαδραμάτισε αποφασιστικής σημασίας ρόλο στην επίτευξη αυτής της συμφωνίας. Η ΥΕ/ΑΕ εργάστηκε επίσης για τη διατήρηση πολιτικού διαλόγου στη Συρία, με στόχο τη διευθέτηση των καταστροφικών συγκρούσεων. Ενώ συνεχίζει να επιβάλλει κυρώσεις στο συριακό καθεστώς, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της παρέμειναν η σημαντικότερη πηγή ανθρωπιστικής βοήθειας στον κόσμο για τον πληθυσμό που πλήττεται από τις συγκρούσεις.

Το έτος 2013 χαρακτηρίστηκε από την ανανεωμένη δέσμευση για την προαγωγή της μόνιμης σταθερότητας και της δημοκρατίας στις γειτονικές ευρωπαϊκές χώρες, τόσο στον Νότο, στη Βόρεια Αφρική, όσο και με τη νέα ώθηση που δόθηκε στην εταιρική σχέση με την Ανατολική Ευρώπη. Το γεγονός αυτό συνδυάστηκε με συνεχείς προσπάθειες για την ενίσχυση των υφιστάμενων και νέων εταιρικών σχέσεων σε όλο τον κόσμο.

Το 2013 επετεύχθη επίσης η διευκολυνθείσα από την ΕΕ συμφωνία μεταξύ Κοσσυφοπέδιου ⁽¹⁾ και Σερβίας, η οποία άνοιξε τον δρόμο για την εξομάλυνση των σχέσεών τους και από την οποία θα επωφεληθούν οι πληθυσμοί αυτών των χωρών, τα Δυτικά Βαλκάνια και η Ευρώπη γενικότερα.

Η εξωτερική υπηρεσία της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), η οποία διανύει τώρα το τρίτο έτος λειτουργίας της, διασφαλίζει ότι οι πολιτικές και οι αξίες της Ευρώπης αντιπροσωπεύονται και προβάλλονται παγκοσμίως μέσω του εκτεταμένου δικτύου της που αποτελείται από 141 αντιπροσώπους ανά τον κόσμο.

Η κ. Catherine Ashton, Υπάτη Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας / αντιπρόεδρος της Επιτροπής, ανακοινώνει τη συμφωνία η οποία επιτεύχθηκε σχετικά με το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, κατά τη διάρκεια των συνομιλιών Ε3+3 που έγιναν στη Γενεύη (Ελβετία) τον Νοέμβριο του 2013. Συνοδεύεται από τον κ. John Kerry, υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ, τον κ. Wang Yi, υπουργό Εξωτερικών Υποθέσεων της Κίνας, τον κ. Mohammad Javad Zarif, υπουργό Εξωτερικών Υποθέσεων του Ιράν, τον κ. Guido Westerwelle, υπουργό Εξωτερικών της Γερμανίας, και τον κ. William Hague, βρετανό υπουργό Εξωτερικών και Κοινοπολιτείας (από τα δεξιά προς τα αριστερά).

Η ευρωπαϊκή γειτονία

Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας

Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ) παραμένει η βάση για την εγκαθίδρυση χώρου ευημερίας με τις γειτονικές χώρες της ΕΕ, ιδίως μέσω ενισχυμένης πολιτικής σύνδεσης, οικονομικής ολοκλήρωσης και στενής συνεργασίας. Η ΕΕ συνέχισε να καταβάλλει προσπάθειες για την υποστήριξη και την ενθάρρυνση της δημοκρατικής μετάβασης στην ευρύτερη περιοχή, με την πολιτική δέσμευση, την οικονομική στήριξη και τη συνεργασία με τις περιφερειακές οργανώσεις, και διέθεσε συνολικά περίπου 1,3 δισεκατ. ευρώ σε νέες δεσμεύσεις για την περιοχή. Η ΕΕ παραμένει ο μόνος σημαντικότερος εμπορικός εταίρος για σχεδόν όλες τις χώρες στην περιοχή της γειτονίας.

Νότια Γειτονία

Η ΕΕ συνέχισε να καταβάλλει κάθε προσπάθεια για τη διευκόλυνση της πολιτικής και οικονομικής μετάβασης. Η ΕΕ συνέβαλε ιδίως στην υπέρβαση της όλο και βαθύτερης πόλωσης στην Αίγυπτο. Η ΕΕ θα παρακολουθήσει ως παρατηρητής τον επικείμενο εκλογικό κύκλο, αρχίζοντας από το δημοψήφισμα του συντάγματος τον Ιανουάριο του 2014.

Η ενωσιακή βοήθεια στην Αίγυπτο αναθεωρήθηκε υπό το πρίσμα της δύσκολης κατάστασης στη χώρα και των βίαιων επεισοδίων που ακολούθησαν την εκδίωξη του προέδρου κ. Mohamed Morsi. Μετά την εντολή που δόθηκε από το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων, τον Αύγουστο, η βοήθεια εστιασθηκε στον κοινωνικοοικονομικό τομέα ώστε να ωφεληθούν από αυτήν όσοι τη χρειάζονταν περισσότερο, και υπέρ της κοινωνίας των πολιτών.

Οι ένοπλες συγκρούσεις συνεχίστηκαν στη Συρία, γεγονός που προκάλεσε ανθρωπιστική καταστροφή που είχε αντίκτυπο στη σταθερότητα των γειτονικών χωρών, και ιδίως της Ιορδανίας και του Λιβάνου. Η ΥΕ/ΑΕ έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διατήρηση του πολιτικού διαλόγου με τους ενδιαφερόμενους φορείς για την κατάληξη σε μια πολιτική ρύθμιση στη Συρία, και έλαβε ενεργό μέρος στην προετοιμασία της ειρηνευτικής διάσκεψης στη Συρία (Γενεύη II). Το 2013 η ΕΕ αποφάσισε να τροποποιήσει το καθεστώς κυρώσεων προς όφελος του πληθυσμού και της αντιπολίτευσης στη Συρία, ενώ εξακολούθησε να ασκεί πίεση στο καθεστώς. Η ΕΕ έχει υποστηρίξει ενεργά την εφαρμογή της απόφασης 2118 του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την εξάλειψη των χημικών όπλων στη Συρία και έχει παράσχει σημαντική στήριξη στην αποστολή ΟΗΕ-ΟΑΧΟ (Οργανισμός για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων) ⁽²⁾.

Τον Ιούνιο εκδόθηκε η κοινή ανακοίνωση «Προς μια συνολική προσέγγιση της ΕΕ για την κρίση στη Συρία» ⁽³⁾, εξαγγέλλοντας ένα πρόσθετο πακέτο βοήθειας ύψους 400 εκατ. ευρώ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης. Το πακέτο περιλαμβάνει αναπτυξιακά προγράμματα υπέρ των σύριων προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής στον Λίβανο και την Ιορδανία. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της παραμένουν ο μεγαλύτερος χορηγός ανθρωπιστικής βοήθειας στον κόσμο (άνω των 2 δισεκατ. ευρώ).

Η κ. Kristalina Georgieva, επίτροπος Διεθνούς Συνεργασίας, Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Αντιμετώπισης Κρίσεων, κατά τη διάρκεια επίσκεψης στο στρατόπεδο προσφύγων της Συρίας στο Ma'fraa (στα σύνορα Συρίας-Ιορδανίας)

Η ΕΕ είναι βασικός εταίρος για τη στήριξη της διαδικασίας δημοκρατικής μετάβασης στη Λιβύη μέσω ενός συνολικού προγράμματος. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές προκλήσεις, μεταξύ των οποίων το θέμα της ασφάλειας προκαλεί τη μεγαλύτερη ανησυχία. Η μη στρατιωτική αποστολή ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας (ΚΠΑΑ) άρχισε τον Μάιο του 2013 και παρέχει στήριξη για την ενίσχυση της ασφάλειας των χερσαίων, θαλάσσιων και εναέριων συνόρων της Λιβύης. Το χαρτοφυλάκιο συνεργασίας με τη Λιβύη αφορά τον τομέα της ασφάλειας με την ευρεία έννοια, μέσω διαφόρων προγραμμάτων —συμπληρωματικών της αποστολής ΚΠΑΑ.

Στις σχέσεις με την Τυνησία, ο πολιτικός διάλογος και η αναπτυξιακή συνεργασία με την ΕΕ εξακολούθησαν να εστιάζονται στη στήριξη της διαδικασίας μετάβασης. Παρά την πολιτική αδράνεια για τον διορισμό νέας κυβέρνησης, γεγονός που συνέβαλε σε ορισμένες καθυστερήσεις, τον Ιούνιο του 2013 πραγματοποιήθηκε συνάντηση της επιτροπής σύνδεσης και, τον Νοέμβριο, επετεύχθη πολιτική συμφωνία σχετικά με μια εταιρική σχέση κινητικότητας.

Το νέο σχέδιο δράσης 2013-2017 ΕΕ-Μαρόκου για την εφαρμογή του προηγμένου καθεστώτος εγκρίθηκε επίσημα τον Δεκέμβριο. Η δρομολόγηση των διαπραγματεύσεων μεταξύ ΕΕ-Μαρόκου για σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών ξεκίνησε την 1η Μαρτίου 2013 και η πρώτη στα χρονικά εταιρική σχέση κινητικότητας στη Νότια Γειτονία υπογράφηκε τον Ιούνιο.

Συνεχίστηκε ο υψηλού επιπέδου πολιτικός διάλογος με την Αλγερία, ιδίως ενόψει των προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας στην περιοχή της Σαχάρας/Σαχέλ. Τον Ιούλιο του 2013 υπογράφηκε μνημόνιο συμφωνίας για τη δημιουργία εταιρικής στρατηγικής σχέσης στον τομέα της ενέργειας με την Αλγερία.

Ανατολική εταιρική σχέση

Το 2013 σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην εφαρμογή της ανατολικής εταιρικής σχέσης (ΑΕΣ).

Η σύνοδος κορυφής της ΑΕΣ, που πραγματοποιήθηκε στο Βίλνιους, τον Νοέμβριο, αποτέλεσε ορόσημο στις σχέσεις της ΕΕ με τις χώρες της ΑΕΣ. Οι διαπραγματεύσεις για συμφωνία σύνδεσης (ΣΣ), συμπεριλαμβανομένης μιας συμφωνίας για σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών με τη Γεωργία και τη Μολδαβία είχαν ουσιαστικά ολοκληρωθεί και οι συμφωνίες μονογραφεί. Συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις με το Αζερμπαϊτζάν. Ωστόσο, η μονογράφιση της ΣΣ με την Αρμενία ήταν αδύνατη λόγω της ασυμβατότητας με τη δηλωμένη βούληση της Αρμενίας να συμμετάσχει στην τελωνειακή ένωση με το Καζαχστάν, τη Λευκορωσία και τη Ρωσία.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής της στο Κίεβο (Ουκρανία) τον Δεκέμβριο, η κ. Catherine Ashton, Υπάτη Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας / αντιπρόεδρος της Επιτροπής, επισκέφθηκε το στρατόπεδο διαμαρτυρίας στο Maidan Nezalezhnosti (Πλατεία Ανεξαρτησίας), συνοδευόμενη από μέλη της αντιπολίτευσης.

Η κυβέρνηση της Ουκρανίας έλαβε την απόφαση να αναστείλει τις προετοιμασίες για την υπογραφή της συμφωνίας σύνδεσης με την ΕΕ μια εβδομάδα πριν από τη σύνοδο κορυφής. Η ΕΕ είναι έτοιμη να υπογράψει τη συμφωνία σύνδεσης με βάση αποφασιστική δράση και επίτευξη προόδου όσον αφορά τα κριτήρια αξιολόγησης της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, έχει ήδη σημειωθεί σημαντική πρόοδος.

Η ΕΕ συνέχισε να εφαρμόζει την πολιτική της κριτικής συνεργασίας έναντι της Λευκορωσίας. Η πολιτική αυτή περιλαμβάνει συνεργασία μέσω της πολυμερούς πτυχής της ανατολικής εταιρικής σχέσης και τεχνικών διαλόγων για συγκεκριμένα θέματα κοινού ενδιαφέροντος, καθώς και τη στήριξη της κοινωνίας των πολιτών και του πληθυσμού της Λευκορωσίας γενικότερα. Ταυτόχρονα, η ΕΕ έχει παρατείνει τα περιοριστικά μέτρα για ένα έτος.

Η ΕΕ εξέφρασε την ικανοποίησή της για τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Γεωργία για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων σε τομείς όπως το δικαστικό σύστημα. Η ομαλή διεξαγωγή των προεδρικών εκλογών του Οκτωβρίου αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα για την εδραίωση της δημοκρατίας στη Γεωργία. Οι σχέσεις ΕΕ–Γεωργίας συνέχισαν να ενισχύονται. Η Γεωργία επαναβεβαίωσε τους στόχους της πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ολοκλήρωσης με την ΕΕ μετά τη δεύτερη πολιτική μετάβασή της, καθώς και την πρόθεσή της να υπογράψει τη συμφωνία σύνδεσης το συντομότερο δυνατόν το επόμενο έτος. Η συνεργασία σε θέματα ΚΠΑΑ ενισχύθηκε με την υπογραφή της συμφωνίας-πλαισίου, η οποία θα παρέχει τη δυνατότητα συμμετοχής της Γεωργίας σε επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων υπό την ηγεσία της ΕΕ. Η Γεωργία έχει επίσης υπογράψει το πρωτόκολλο για τη συμμετοχή σε προγράμματα της ΕΕ. Η ΕΕ εξακολούθησε να δείχνει ότι στηρίζει ενεργά την εδαφική ακεραιότητα της Γεωργίας και εξέφρασε την ανησυχία της σχετικά με την ενίσχυση της σταθεροποίησης των συνοριακών δομών κατά μήκος των διοικητικών πραγματικών συνόρων.

Οι σχέσεις ΕΕ–Μολδαβίας εξακολούθησαν να ενισχύονται, ιδίως μετά τον σχηματισμό νέας κυβέρνησης τον Μάιο, η οποία επιβεβαίωσε τους στόχους της πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ολοκλήρωσης με την ΕΕ, καθώς και την πρόθεση υπογραφής της συμφωνίας σύνδεσης τον Σεπτέμβριο 2014. Συμφωνήθηκε να καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες και διατέθηκαν πόροι για την εκτέλεση των συμφωνιών που έχουν συναφθεί κατά τα προηγούμενα έτη στους τομείς της αεροπορίας, της γεωργίας, της πολιτικής προστασίας, της συμμετοχής σε οργανισμούς και προγράμματα της ΕΕ, καθώς και της συνεργασίας στην ΚΠΑΑ.

Διεύρυνση

Κροατία

Η Κροατία προσχώρησε στην ΕΕ ως το εικοστό όγδοο κράτος μέλος την 1η Ιουλίου 2013 (βλέπε κεφάλαιο 1).

Ισλανδία

Μετά τις γενικές εκλογές της 27ης Απριλίου 2013, η ισλανδική κυβέρνηση αποφάσισε να διακόψει τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης με την ΕΕ και ανέφερε ότι οι διαπραγματεύσεις δεν θα συνεχιστούν παρά μόνον εφόσον έχουν εγκριθεί με δημοψήφισμα.

Τουρκία

Η Τουρκία εξακολουθεί να αποτελεί βασική χώρα για την ΕΕ, λαμβανομένων υπόψη του δυναμισμού της οικονομίας της, της στρατηγικής της θέσης και του σημαντικού ρόλου της σε περιφερειακό επίπεδο. Η ΕΕ υπογράμμισε ότι είναι προς το συμφέρον τόσο της ΕΕ όσο και της Τουρκίας να δοθεί νέα ώθηση στις διαπραγματεύσεις προσχώρησης και να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ παραμένει το σημείο αναφοράς για τις μεταρρυθμίσεις στην Τουρκία. Το 2013 το Συμβούλιο αποφάσισε να ανοίξει ένα κεφάλαιο των διαπραγματεύσεων προσχώρησης, συγκεκριμένα το κεφάλαιο 22 για την περιφερειακή πολιτική. Στις 16 Δεκεμβρίου η Επιτροπή και η Τουρκία υπέγραψαν τη συμφωνία επανεισδοχής ΕΕ–Τουρκίας και ξεκίνησαν τον διάλογο ΕΕ–Τουρκίας για την ελευθέρωση της θεώρησης. Για την υποστήριξη και τη συμπλήρωση της διαδικασίας των διαπραγματεύσεων προσχώρησης, πρέπει να προωθηθεί το «θετικό θεματολόγιο», μεταξύ άλλων, η ευθυγράμμιση με το ενωσιακό *κεκτημένο* σε πολλούς τομείς.

Άποψη της Κωνσταντινούπολης (Τουρκία)

Μαυροβούνιο

Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις άρχισαν τον Ιούνιο του 2012. Οι συναντήσεις με θέμα την αναλυτική εξέταση του *κεκτημένου* της ΕΕ ολοκληρώθηκαν τον Ιούνιο του 2013. Δύο κεφάλαια διαπραγματεύσεων (25 — Επιστήμη και έρευνα και 26 — Εκπαίδευση και πολιτισμός) άνοιξαν και έχουν κλείσει προσωρινά. Τα κεφάλαια για το κράτος δικαίου (23 — Δικαιοσύνη και θεμελιώδη δικαιώματα και 24 — Δικαιοσύνη, ελευθερία και ασφάλεια) άνοιξαν κατά τη διακυβερνητική διάσκεψη του Δεκεμβρίου του 2013, καθώς και τα κεφάλαια 5 — Δημόσιες συμβάσεις, 6 — Εταιρικό δίκαιο και 20 — Επιχειρήσεις και βιομηχανική πολιτική.

Σερβία

Εγκαινιάστηκε μια νέα φάση στις σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σερβίας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε, τον Ιούνιο, να αρχίσει ενταξιακές διαπραγματεύσεις, και το πλαίσιο για τις διαπραγματεύσεις με τη Σερβία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τον Δεκέμβριο. Η Επιτροπή άρχισε την αναλυτική εξέταση του ενωσιακού *κεκτημένου* τον Σεπτέμβριο. Η συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ και της Σερβίας άρχισε να ισχύει την 1η Σεπτεμβρίου. Η Σερβία έλαβε σημαντικά μέτρα για την εξομάλυνση των σχέσεών της με το Κοσσυφοπέδιο. Επίσης, έδωσε νέα ώθηση στις μεταρρυθμίσεις και συνέβαλε θετικά στην περιφερειακή συνεργασία, εντείνοντας, μεταξύ άλλων, τις επαφές υψηλού επιπέδου με τις γειτονικές χώρες.

Άποψη του κέντρου
του Βελιγραδίου (Σερβία)

Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

Ο υψηλού επιπέδου διάλογος προσχώρησης με την Επιτροπή, που δρομολογήθηκε το 2012, συνεχίστηκε το 2013 και λειτούργησε ως καταλύτης για την επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων. Τον Απρίλιο του 2013 πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις. Όπως ζητήθηκε από το Συμβούλιο του Δεκεμβρίου του 2012, ενόψει της ενδεχόμενης απόφασης για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση, τον Απρίλιο του 2013 ⁽⁴⁾, η οποία αξιολογούσε την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του υψηλού επιπέδου διαλόγου προσχώρησης και της προώθησης των σχέσεων καλής γειτονίας. Λόγω της έλλειψης προόδου όσον αφορά την υλοποίηση της πολιτικής συμφωνίας της 1ης Μαρτίου μεταξύ των κυριότερων πολιτικών κομμάτων, η οποία αποσκοπούσε στην αντιμετώπιση της πολιτικής κρίσης που προκλήθηκε από τα γεγονότα στο εθνικό κοινοβούλιο στις 24 Δεκεμβρίου 2012, το Συμβούλιο δεν έλαβε θέση τον Ιούνιο του 2013 σχετικά με τις εκκρεμούσες συστάσεις της Επιτροπής ⁽⁵⁾. Τον Δεκέμβριο το Συμβούλιο αποδέχτηκε γενικά την εκτίμηση της Επιτροπής ότι τα πολιτικά κριτήρια εξακολουθούν να καλύπτονται επαρκώς, έλαβε υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής για την έναρξη διαπραγματεύσεων και δήλωσε ότι θα επανέλθει στο ζήτημα το 2014 με βάση την ενημέρωσή του από την Επιτροπή.

Αλβανία

Η Αλβανία υιοθέτησε βασικά μέτρα που είχαν προσδιοριστεί στους τομείς του κράτους δικαίου, της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης και του εσωτερικού κανονισμού του κοινοβουλίου και εξακολουθεί να σημειώνει πρόοδο στην υλοποίηση των δώδεκα βασικών προτεραιοτήτων της γνωμοδότησης του 2010 ⁽⁶⁾. Επιπλέον, η Αλβανία είχε πολύ θετικά αποτελέσματα όσον αφορά τη διεξαγωγή των βουλευτικών εκλογών. Τον Οκτώβριο η Επιτροπή αναγνώρισε την πρόοδο που έχει επιτευχθεί και συνέστησε στο Συμβούλιο να χορηγήσει στην Αλβανία το καθεστώς υποψήφιας χώρας με την επιφύλαξη ότι η Αλβανία εξακολουθεί να αναλαμβάνει δράση για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς. Επιπλέον, η Επιτροπή προσδιόρισε πέντε βασικές προτεραιότητες για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και εξέφρασε την προθυμία της να υποστηρίξει τις προσπάθειες της Αλβανίας για την επίτευξή τους, προχωρώντας σε διάλογο υψηλού επιπέδου.

Βοσνία-Ερζεγοβίνη

Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη πραγματοποίησε περιορισμένη πρόοδο όσον αφορά την τήρηση των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης και των απαιτήσεων του χάρτη πορείας για τη θέση σε ισχύ της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης, καθώς και για αξιόπιστη αίτηση προσχώρησης. Η χώρα πρέπει να αρχίσει επείγοντως να εφαρμόζει την ατζέντα της ΕΕ. Το πιο σημαντικό βήμα προόδου είναι η τροποποίηση του συντάγματος της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, ώστε να καταργηθούν οι ασυμβατότητες με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Μέχρι σήμερα έχει σημειωθεί ελάχιστη πρόοδος για την επίτευξη περισσότερο λειτουργικών, συντονισμένων και βιώσιμων θεσμικών δομών. Η ΕΕ συνεχίζει να συνεργάζεται με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, χρησιμοποιώντας όλα τα διαθέσιμα μέσα.

Τον Δεκέμβριο το Συμβούλιο εξέφρασε την ανησυχία του για την περιορισμένη πρόοδο στην πορεία προς την ΕΕ λόγω της έλλειψης πολιτικής βούλησης από την πλευρά των πολιτικών ηγετών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, η οποία οδήγησε επίσης σε απώλεια σημαντικών κονδυλίων του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας 2013 για τη χώρα.

Κοσσυφοπέδιο

Μετά την έγκριση από το Συμβούλιο στα τέλη Ιουνίου, η Επιτροπή ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2013 διαπραγματεύσεις με το Κοσσυφοπέδιο για τη σύναψη συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης. Το Συμβούλιο έδωσε την έγκρισή του έπειτα από την έκδοση κοινής έκθεσης της Επιτροπής και της ΥΕ/ΑΕ, τον Απρίλιο ⁽⁷⁾, η οποία επιβεβαίωσε ότι το Κοσσυφοπέδιο είχε αντιμετωπίσει τις βασικές προτεραιότητες που είχαν προσδιοριστεί στη μελέτη σκοπιμότητας της Επιτροπής 2012 και ότι συνέχισε να συμμετέχει εποικοδομητικά στον διάλογο με τη Σερβία, που διεξάγεται υπό την αιγίδα της ΕΕ. Τον Απρίλιο η Επιτροπή έδωσε τη σύστασή της προς το Συμβούλιο για να υπογράψει και να συνάψει συμφωνία-πλαίσιο που επιτρέπει τη συμμετοχή του Κοσσυφοπεδίου στα ενωσιακά προγράμματα ⁽⁸⁾.

Στις 16 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση προόδου για το Κοσσυφοπέδιο ⁽⁹⁾. Η έκθεση επιβεβαίωσε την πρόοδο του Κοσσυφοπεδίου προς την εξομάλυνση των σχέσεων με τη Σερβία, ιδίως τη σύναψη της πρώτης συμφωνίας αρχών τον Απρίλιο. Στην έκθεση επισημαίνεται επίσης ότι το Κοσσυφοπέδιο συνέχισε να σημειώνει πρόοδο σε ζητήματα που συνδέονται με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται πολλές μείζονες προκλήσεις, ιδίως στους τομείς του κράτους δικαίου, της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, της εκλογικής μεταρρύθμισης, της ενσωμάτωσης των διαφόρων κοινοτήτων και της οικονομίας. Δύο γύροι των διαπραγματεύσεων για συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου. Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματα που εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2013 ⁽¹⁰⁾, σημείωσε την πρόθεση της Επιτροπής να ολοκληρώσει τις εν λόγω διαπραγματεύσεις εντός του 2014.

Διάλογος Βελιγραδίου–Πρίστινας

Η Σερβία και το Κοσσυφοπέδιο συμμετείχαν ενεργά και εποικοδομητικά στον διάλογο ο οποίος διεξάγεται υπό την αιγίδα της ΥΕ/ΑΕ. Μέχρι σήμερα, έχουν πραγματοποιηθεί δεκαεπτά συναντήσεις των πρωθυπουργών. Οι συζητήσεις αυτές κατέληξαν στην «Πρώτη συμφωνία επί των αρχών για την εξομάλυνση των σχέσεων», η οποία συμπληρώθηκε, τον Μάιο, από ένα συνολικό εκτελεστικό σχέδιο με σαφές χρονοδιάγραμμα έως τα τέλη του 2013. Το επίτευγμα αυτό αποτελεί ορόσημο και συνιστά μια θεμελιώδη αλλαγή στις σχέσεις μεταξύ των δύο πλευρών. Τον Σεπτέμβριο τα δύο μέρη κατέληξαν επίσης σε συμφωνίες για την ενέργεια και τις τηλεπικοινωνίες. Συνεχίστηκε επίσης η εφαρμογή των άλλων συμφωνιών που επιτεύχθηκαν μέχρι σήμερα στο πλαίσιο του διαλόγου. Στην έκθεσή της προς το Συμβούλιο της 16ης Δεκεμβρίου, η ΥΕ/ΑΕ τόνισε ότι η εφαρμογή όλων των στοιχείων της συμφωνίας του Απριλίου έχει ολοκληρωθεί ως προς την ουσία τους.

Η κ. Catherine Ashton, Υπάτη Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας / αντιπρόεδρος της Επιτροπής, με τον κ. Ivica Dačić, πρωθυπουργό της Σερβίας (αριστερά), και τον κ. Hashim Thaçi, πρωθυπουργό του Κοσσυφοπεδίου, στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Περιφερειακή συνεργασία

Η περιφερειακή συνεργασία ενισχύθηκε με την αποδοχή του Κοσσυφοπεδίου ως πλήρους μέλους των διοικητικών συμβουλίων του Συμβουλίου Περιφερειακής Συνεργασίας και της Περιφερειακής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, τον Φεβρουάριο και τον Δεκέμβριο αντίστοιχα. Συγχρόνως, η ματαίωση της συνόδου κορυφής της Διαδικασίας Συνεργασίας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, που επρόκειτο να διεξαχθεί τον Ιούνιο στην Οχρίδα της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, έδειξε ότι απαιτείται περαιτέρω πρόοδος. Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων ενέκριναν τη στρατηγική 2020 για τη νοτιοανατολική Ευρώπη, με στόχο τη δημιουργία 1 εκατομμυρίου νέων θέσεων εργασίας στην περιοχή έως το 2020.

Στρατηγικές εταιρικές σχέσεις

Συνεργασία με στρατηγικούς εταίρους

Ηνωμένες Πολιτείες

Η σχέση ΕΕ–Ηνωμένων Πολιτειών εξακολούθησε να ενισχύεται με την έναρξη διαπραγματεύσεων για μια καινοτόμο, νέα συμφωνία, τη διατλαντική εμπορική και επενδυτική εταιρική σχέση (TTIP), τον Ιούνιο του 2013 (βλέπε κεφάλαιο 3).

Ο κ. Karel De Gucht, επίτροπος Εμπορίου (δεύτερος από αριστερά), συμμετείχε σε εκδήλωση για τη διατλαντική εμπορική και επενδυτική εταιρική σχέση (TTIP) στη Σκωτία. Συμμετείχε επίσης, μαζί με τον κ. Alex Salmond, πρωθυπουργό της Σκωτίας (δεύτερος από δεξιά), και άλλους διοργανωτές του Ryder Cup, στις εορταστικές εκδηλώσεις για την προετοιμασία του επόμενου Ryder Cup.

Αποκαλύψεις για δραστηριότητες παρακολούθησης από τον Εθνικό Οργανισμό Ασφάλειας (NSA) οδήγησαν στη σύσταση μιας ad hoc ομάδας εργασίας ΕΕ–ΗΠΑ για την προστασία των δεδομένων, προκειμένου να διευκρινιστούν η νομική βάση, οι ρήτρες διασφάλισης και ο έλεγχος που ισχύουν για τα εν λόγω προγράμματα παρακολούθησης. Αναγνωρίζοντας την κρίσιμότητα της εταιρικής σχέσης ΕΕ–ΗΠΑ για την ασφάλεια στην Ευρώπη και πέραν αυτής, η ΕΕ μετέφερε στις ΗΠΑ τις ανησυχίες της και συστάσεις σχετικά με τα δικαιώματα προστασίας των δεδομένων των πολιτών της ΕΕ.

Όπως και ο προκάτοχός της, η ΥΕ/ΑΕ ανέπτυξε μια αποτελεσματική και παραγωγική σχέση με τον υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ κ. John Kerry, που επιτρέπει στενή και εντατική συνεργασία ΕΕ–ΗΠΑ σε πολλά ζητήματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, τόσο στην περιοχή γειτονίας της Ευρώπης όσο και πέραν αυτής.

Καναδάς

Οι σχέσεις ΕΕ–Καναδά έφτασαν σε αποφασιστικής σημασίας σημείο, με την εξαγγελία, τον Οκτώβριο του 2013, της ολοκλήρωσης μιας συνολικής οικονομικής και εμπορικής συμφωνίας (ΣΟΕΣ). Η ΣΟΕΣ θα ενισχύσει περαιτέρω τις διμερείς εμπορικές και επενδυτικές ροές. Η πολιτική συμφωνία για τη ΣΟΕΣ δημιουργεί τις σωστές προϋποθέσεις για την ταχεία ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τη συμφωνία στρατηγικής εταιρικής σχέσης (ΣΣΕΣ), η οποία θα παρέχει το γενικό πλαίσιο για τη σχέση ΕΕ–Καναδά. Η ΣΣΕΣ θα κατοχυρώσει τις κοινές αξίες της ΕΕ και του Καναδά και έχει στόχο την ανέλιξη των σχέσεων σε άλλο επίπεδο, με την εμβάθυνση και ενίσχυση των δεσμών σε πολλούς τομείς της διμερούς συνεργασίας.

Ο κ. John Kerry, υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, συναντήθηκε με την κ. Catherine Ashton, Υπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας / αντιπρόεδρο της Επιτροπής, κατά τη διάρκεια της εξηκοστής όγδοης Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη (Ηνωμένες Πολιτείες).

Ρωσία

Η ΕΕ συνέχισε να συνεργάζεται με τη Ρωσία, η οποία θεωρείται ως απαραίτητος, πλην συχνά προκλητικός εταίρος. Μία επίσκεψη του Σώματος των Επιτρόπων στη ρωσική κυβέρνηση, τον Μάρτιο, η οποία στέφτηκε με επιτυχία, έδωσε νέα ώθηση στη συνεργασία μεταξύ ΕΕ–Ρωσίας σε ευρύ φάσμα τομέων, δρομολογώντας και επίσημους διαλόγους σε νέους τομείς. Υπεγράφη ο χάρτης πορείας για την ενέργεια 2050 ΕΕ–Ρωσίας, γεγονός που αποτελεί σημαντικό βήμα στη συνεργασία μας στον τομέα της ενέργειας.

Η τριακοστή πρώτη σύνοδος κορυφής ΕΕ–Ρωσίας πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2013 στο Yekaterinburg. Επιβεβαίωσε την αποφασιστικότητα και των δύο πλευρών να αναπτύξουν περαιτέρω τη συνεργασία ΕΕ–Ρωσίας, ιδίως ενόψει του ενδιαφέροντος της Ρωσίας για εκσυγχρονισμό, αλλά υπογράμμισε επίσης ότι εξακολουθούν να υφίστανται διαφορές, όπου απαιτείται περαιτέρω εργασία.

Ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Vladimir Putin, πρόεδρος της Ρωσίας, και ο κ. Herman Van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (από τα αριστερά προς τα δεξιά), στην τριακοστή πρώτη σύνοδο κορυφής ΕΕ–Ρωσίας στο Yekaterinburg (Ρωσία).

Η ΕΕ παρακολούθησε με προσοχή ορισμένες εξελίξεις στην εσωτερική κατάσταση της Ρωσίας, η οποία χαρακτηρίζεται από περαιτέρω μέτρα για τον περιορισμό της κοινωνίας των πολιτών και τον εκφοβισμό της αντιπολίτευσης. Οι ανησυχίες της ΕΕ όσον αφορά αυτό το θέμα διατυπώθηκαν τόσο δημοσίως όσο και σε πολιτικό διάλογο, μεταξύ άλλων, και σε ανώτατο επίπεδο. Η αμνηστία που χορηγήθηκε σε ορισμένες σημαντικές υποθέσεις δικαιωμάτων του ανθρώπου και η απελευθέρωση του κ. Mikhail Khodorkovsky προς τα τέλη του έτους ήταν ένα θετικό βήμα, αλλά η ανάγκη να αντιμετωπιστούν συστηματικά θέματα του κράτους δικαίου παραμένει.

Κίνα

Το 2013 χαρακτηρίστηκε από την ολοκλήρωση της μετάβασης της κινεζικής ηγεσίας και τη δέκατη επέτειο συνολικής στρατηγικής εταιρικής σχέσης ΕΕ–Κίνας. Η ΕΕ ανέπτυξε επιτυχώς σχέσεις με τη νέα κινεζική διοίκηση και προλειαίνει το έδαφος για τις σχέσεις ΕΕ–Κίνας κατά την επόμενη δεκαετία. Η ΥΕ/ΑΕ ξεκίνησε τη διαδικασία, θέτοντας τις βάσεις με την επίσκεψή της στην Κίνα τον Απρίλιο, ενώ η δέκατη έκτη συνάντηση κορυφής ΕΕ–Κίνας, που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο, κατάρτισε τη στρατηγική ατζέντα συνεργασίας 2020 για τη συνεργασία ΕΕ–Κίνας για την ενίσχυση της συνολικής συνεργασίας κατά τα προσεχή έτη. Η νέα ατζέντα επικεντρώνεται ιδίως σε ζητήματα στρατηγικού χαρακτήρα, τις επενδύσεις, την καινοτομία, την αστικοποίηση, την κλιματική αλλαγή και την προστασία του περιβάλλοντος, τις διαπροσωπικές ανταλλαγές, καθώς και σε θέματα άμυνας και ασφάλειας. Ένα σημαντικό φόρουμ και έκθεση για την ανάπτυξη των πόλεων πραγματοποιήθηκε στο Πεκίνο κατά τη διάρκεια της συνάντησης κορυφής, στο οποίο συμμετείχαν δήμαρχοι και από τις δύο πλευρές.

Το θέμα των δικαιωμάτων του ανθρώπου συνέχισε να αποτελεί προτεραιότητα της ατζέντας της ΕΕ για την Κίνα. Ο τελευταίος γύρος του διαλόγου για τα δικαιώματα του ανθρώπου πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο. Τον Σεπτέμβριο ο κ. Σταύρος Λαμπρινίδης, ειδικός αντιπρόσωπος της ΕΕ για τα δικαιώματα του ανθρώπου, επισκέφτηκε την Κίνα, συμπεριλαμβανομένου του Θιβέτ.

Ιαπωνία

Το 2013 χαρακτηρίστηκε από τη δρομολόγηση, τον Μάρτιο, των παράλληλων διαπραγματεύσεων με την Ιαπωνία για τη σύναψη συμφωνίας-πλαισίου, που καλύπτει πολιτικά, τομεακά και παγκόσμια θέματα, καθώς και για τη σύναψη μιας συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών. Κατ' αυτό τον τρόπο μπορεί να αλλάξει σε πολύ μεγάλο βαθμό το επίπεδο και η ένταση της συνεργασίας μεταξύ των δύο πλευρών με σημαντικά αμοιβαία οφέλη. Η εικοστή πρώτη σύνοδος κορυφής ΕΕ-Ιαπωνίας έδωσε την ευκαιρία στους ηγέτες να επιβεβαιώσουν την ισχυρή δέσμευσή τους όσον αφορά την ταχεία σύναψη αυτών των φιλόδοξων συμφωνιών και να δώσουν πολιτική ώθηση στη συνεργασία σε ένα φάσμα θεμάτων, όπως η επιστήμη και η τεχνολογία, η ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών και τα ζητήματα ασφάλειας της περιοχής.

Νότια Κορέα

Το 2013 η ΕΕ και η Νότια Κορέα γιόρτασαν 50 χρόνια διπλωματικών σχέσεων και συνεργάστηκαν για την εδραίωση της στρατηγικής εταιρικής σχέσης τους, η οποία βασίζεται στη συμφωνία-πλαίσιο και στη συμφωνία ελευθέρων συναλλαγών που υπογράφηκαν το 2010. Η έβδομη διμερής σύνοδος κορυφής, που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο, καθόρισε τη μελλοντική κατεύθυνση της συνεργασίας ΕΕ-Κορέας στο πλαίσιο της νέας διοίκησης Park.

Ινδία

Η ΕΕ και η Ινδία συνέχισαν να συνεργάζονται στενά, με σκοπό να ενισχυθεί η οικονομική, πολιτική και τομεακή διάσταση των σχέσεών τους, ενώ ενέτειναν τις προσπάθειές τους για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών. Εντούτοις, η έναρξη της εκλογικής εκστρατείας στην Ινδία, τον Σεπτέμβριο του 2013, ανέστειλε την περαιτέρω πρόοδο σε αυτό τον τομέα.

Βραζιλία

Η έκτη συνάντηση κορυφής ΕΕ-Βραζιλίας (Μπραζιλία, Ιανουάριος) επιβεβαίωσε την αμοιβαία ικανοποίηση για το έργο που επιτελέστηκε στο πλαίσιο των περισσότερων από 30 διεξαγόμενων διαλόγων σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος. Αμφότερες οι πλευρές εξέφρασαν τη βούλησή τους να ενισχύσουν περαιτέρω τη στρατηγική εταιρική σχέση, ιδίως σε τομείς όπως η επιστήμη, η τεχνολογία και η καινοτομία, η εκπαίδευση, η κλιματική αλλαγή, η ενέργεια, η βιώσιμη ανάπτυξη και οι αναπτυξιακοί στόχοι της χιλιετίας (ΑΣΧ), καθώς και τα δικαιώματα του ανθρώπου και ζητήματα του ΟΗΕ.

Μεξικό

Για το Μεξικό και την Ευρωπαϊκή Ένωση, το έτος ξεκίνησε με συνάντηση μεταξύ του κ. Herman Van Rompuy, προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του κ. José Manuel Barroso, προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και του κ. Enrique Peña Nieto, του νέου προέδρου του Μεξικού, στο περιθώριο της συνόδου κορυφής ΕΕ–CELAC (Κοινότητα των Κρατών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής) στο Σαντιάγο της Χιλής. Επιβεβαιώνοντας την εξαιρετική κατάσταση της διμερούς σχέσης, οι πρόεδροι συμφώνησαν να δημιουργήσουν μια ομάδα εργασίας, με σκοπό την ανάλυση του πεδίου και των επιλογών για εκσυγχρονισμό της συνολικής συμφωνίας ΕΕ–Μεξικού. Η ομάδα εργασίας συνεδρίασε τον Οκτώβριο για να διερευνήσει τις επιλογές για τον εκσυγχρονισμό του εμπορικού πυλώνα της συμφωνίας ⁽¹¹⁾. Προετοιμάζονται για το 2014 συνεδριάσεις για πλήρη επανεξέταση και των τριών πυλώνων της συμφωνίας —τον πολιτικό διάλογο, τη συνεργασία και το εμπόριο.

Νότια Αφρική

Τον Ιούλιο πραγματοποιήθηκε στην Πρετόρια η ετήσια σύνοδος κορυφής ΕΕ και Νότιας Αφρικής. Εφέτος, η σύνοδος κορυφής πραγματοποιήθηκε κατά τη διεθνή ημέρα Nelson Mandela και επέτρεψε τόσο στον πρόεδρο κ. Van Rompuy όσο και στον πρόεδρο κ. Barroso να τιμήσουν την κληρονομιά του συμμετέχοντας από κοινού στα παραδοσιακά 67 λεπτά κοινοτικής υπηρεσίας (1 λεπτό για κάθε χρόνο που διήρκεσε ο αγώνας του Mandela). Οι πρόεδροι κ. Van Rompuy και Barroso συμμετείχαν επίσης στην τελετή εις μνήμη του Nelson Mandela που πραγματοποιήθηκε στο Soweto στις 10 Δεκεμβρίου του 2013.

Η εταιρική σχέση ΕΕ–Αφρικής — Εορτασμός της πεντηκοστής επετείου της Αφρικανικής Ένωσης και προετοιμασία της συνόδου κορυφής ΕΕ–Αφρικής που προγραμματίζεται για το 2014

Σε ηπειρωτικό επίπεδο, ο κύριος εταίρος της ΕΕ στην Αφρική είναι η Αφρικανική Ένωση (ΑΕ), η οποία γιόρτασε την πεντηκοστή επέτειό της τον Μάιο του 2013. Οι σχέσεις μεταξύ Αφρικής και ΕΕ εξελίσσονται στο πλαίσιο της κοινής στρατηγικής Αφρικής–ΕΕ (ΚΣΑΕ). Η ΚΣΑΕ δρομολόγησε μια νέα φάση στις σχέσεις ΕΕ–Αφρικής με τον καθορισμό κοινού οράματος για μια εταιρική σχέση μεταξύ ίσων: την επίτευξη οφελών για αμφότερες τις πλευρές μέσω της ενίσχυσης της διμερούς συνεργασίας σε οικονομικά και πολιτικά θέματα, μέσω της συνεργασίας στη διεθνή σκηνή για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, καθώς και μέσω των διαπροσωπικών επαφών.

Ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μετέβη στην Αντίς Αμπέμπα (Αιθιοπία) για να συμμετάσχει στον εορτασμό της 50ής επετείου της ίδρυσης του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας.

Περιφερειακές πολιτικές

Μέση Ανατολή και Περσικός Κόλπος

Ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή

Όσον αφορά την ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου που εκδόθηκαν τον Δεκέμβριο του 2012 ⁽¹²⁾ και τον Ιούλιο του 2013 ⁽¹³⁾ επιβεβαίωσαν τη δέσμευση της ΕΕ για την επίτευξη της λύσης των δύο κρατών. Η ΕΕ δήλωσε την πλήρη υποστήριξή της για την επανάληψη των απευθείας διαπραγματεύσεων μεταξύ του Ισραήλ και της Παλαιστίνης τον Αύγουστο του 2013. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2013 ⁽¹⁴⁾ αναφέρεται ότι, στο πλαίσιο της οριστικής συμφωνίας για το τελικό καθεστώς, η ΕΕ θα χορηγήσει και στα δύο μέρη άνευ προηγουμένου ευρωπαϊκή στήριξη για την πολιτική, την οικονομία και την ασφάλεια.

Η έγκριση του σχεδίου δράσης ΕΕ-Παλαιστίνης, τον Απρίλιο του 2013, αποτελεί νέο ορόσημο στις σχέσεις ΕΕ-Παλαιστίνης. Ως ο κύριος χορηγός για την Παλαιστίνη, η ΕΕ συνέχισε να στηρίζει τις προσπάθειες της Παλαιστινιακής Αρχής για τη δημιουργία θεσμών και τη μεταρρύθμιση, και η ΥΕ/ΑΕ φιλοξένησε τη συνάντηση της ad hoc επιτροπής συνδέσμου των χορηγών στις 19 Μαρτίου στις Βρυξέλλες.

Σημειώθηκε πρόοδος στις σχέσεις ΕΕ-Ισραήλ με την έναρξη ισχύος της συμφωνίας σχετικά με τη διαπίστωση της συμμόρφωσης και την αποδοχή βιομηχανικών προϊόντων (Ιανουάριος του 2013), καθώς και την υπογραφή μιας συμφωνίας «ανοικτού ουρανού» (Ιούνιος του 2013). Τον Ιούλιο η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την επιλεξιμότητα των ισραηλινών οντοτήτων και των δραστηριοτήτων τους στα κατεχόμενα από το Ισραήλ εδάφη από τον Ιούνιο του 1967, για τις χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ επιχορηγήσεις, βραβεία και χρηματοδοτικά μέσα από το 2014 και μετά. Ολοκληρώθηκαν, τον Νοέμβριο, οι διαπραγματεύσεις για τη συμμετοχή του Ισραήλ στο πρόγραμμα «Ορίζοντας» 2020 της ΕΕ για την έρευνα και την ανάπτυξη. Η ΕΥΕΔ και οι υπηρεσίες της Επιτροπής συνέχισαν τις εργασίες τους για την επισήμανση της προέλευσης των προϊόντων από τους ισραηλινούς οικισμούς.

Αραβική Χερσόνησος, Ιράν και Ιράκ

Ιράν

Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στη εξεύρεση διπλωματικής λύσης του ζητήματος των πυρηνικών του Ιράν. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2013, οι χώρες Ε3+3 (Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο και Κίνα, Ρωσία και Ηνωμένες Πολιτείες), με επικεφαλής την ΥΕ/ΑΕ, συμμετείχαν στις διπλωματικές προσπάθειες για την επίτευξη συνολικής και, κατόπιν διαπραγματεύσεων, μακροχρόνιας διευθέτησης, χάρη στην οποία θα εδραιωθεί η διεθνής εμπιστοσύνη προς τον αποκλειστικά ειρηνικό χαρακτήρα του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν, επιδεικνύοντας παράλληλα σεβασμό στα νόμιμα δικαιώματα του Ιράν για ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας δυνάμει της συνθήκης για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων, λαμβανομένων πλήρως υπόψη των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και του διοικητικού συμβουλίου του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ).

Ο κ. Mohammad Javad Zarif, υπουργός Εξωτερικών Υποθέσεων του Ιράν, προσέρχεται σε μια από τις συνεδριάσεις που πραγματοποιήθηκαν στη Γενεύη (Ελβετία), στο πλαίσιο των συνομιλιών Ε3+3 με το Ιράν για το πυρηνικό πρόγραμμα της χώρας.

Η εκλογή νέας ιρανικής κυβέρνησης υπό τον πρόεδρο Hassan Rouhani, ο οποίος υιοθέτησε μια πιο εποικοδομητική προσέγγιση όσον αφορά τις πυρηνικές συνομιλίες, μαζί με τη διπλωματική δέσμευση και ενότητα των χωρών Ε3+3, με βάση τη διττή προσέγγιση, οδήγησε σε μια ενδιαμέση συμφωνία με το Ιράν, τον Νοέμβριο, στη Γενεύη. Γνωστή ως κοινό σχέδιο δράσης, θεωρείται από τις δύο πλευρές ως ένα πρώτο βήμα προς μια τέτοια διευθέτηση.

Η συμφωνία περιλαμβάνει επίσης την εθελοντική δέσμευση του Ιράν να αναστείλει ορισμένες από τις πυρηνικές δραστηριότητές του, σε αντάλλαγμα της περιορισμένης ελάφρυνσης των κυρώσεων, καθώς και της δέσμευσης να μην επιβληθούν περαιτέρω κυρώσεις. Για την ΕΕ, αυτό σημαίνει την αναστολή ορισμένων κυρώσεων, ενώ εξακολουθούν να ισχύουν ορισμένες βασικές κυρώσεις. Οι εργασίες για τη ρύθμιση της εφαρμογής του κοινού σχεδίου δράσης της Γενεύης βρίσκονται σε εξέλιξη, με στόχο την ταχεία έναρξη εφαρμογής των πρώτων μέτρων για περίοδο έξι μηνών. Η ορθή εφαρμογή της εν λόγω συμφωνίας θα είναι αποφασιστικής σημασίας για την επίτευξη διπλωματικής μακροπρόθεσμης λύσης.

Η ΕΕ εξακολούθησε να εκφράζει σοβαρές ανησυχίες για την κατάσταση των δικαιωμάτων του ανθρώπου στο Ιράν. Η ΕΕ καταδίκασε σε επίσημες δηλώσεις τον μεγάλο αριθμό εκτελέσεων (πάνω από 400 το 2013), καθώς και τις κακές επιδόσεις του Ιράν όσον αφορά τον σεβασμό των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως η ελευθερία της έκφρασης, του συνέρχεσθαι και η ελευθερία θρησκευύματος ή πεποιθήσεων. Τον Σεπτέμβριο η ΥΕ/ΑΕ εξέφρασε την ικανοποίησή της για την απελευθέρωση του Nasrin Sotoudeh, κατόχου του βραβείου Ζαχάρωφ 2012, καθώς και άλλων κρατουμένων συνείδησης, και εξέφρασε την ελπίδα ότι αυτό το θετικό βήμα θα αποτελέσει τη βάση για τη βελτίωση της κατάστασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου στο Ιράν υπό τη νέα κυβέρνηση.

Ιράκ

Η ΕΕ και το Ιράκ άρχισαν την εφαρμογή της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, βάσει της προσωρινής εφαρμογής των τμημάτων που αφορούν το εμπόριο και την τομεακή συνεργασία. Πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις των τριών υποεπιτροπών για την ενέργεια, το εμπόριο και τα εμπορικά θέματα και τα δικαιώματα του ανθρώπου, οι οποίες αποτέλεσαν ευκαιρία για εστιασμένες και ανοικτές συζητήσεις σχετικά με μια σειρά τομέων προτεραιότητας και δράσεων. Η πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής συνεργασίας, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Βαγδάτη τον Νοέμβριο, έκανε τον απολογισμό της προόδου όσον αφορά την εφαρμογή και καθόρισε το μελλοντικό θεματολόγιο. Η ΥΕ/ΑΕ μετέβη στο Ιράκ, τον Ιούνιο, για να συζητήσει τρόπους αντιμετώπισης της αύξησης των κρουσμάτων θρησκευτικής βίας και να δώσει ώθηση σε διμερή συνεργασία.

Υεμένη

Η ΕΕ υποστήριξε πλήρως τη διαδικασία εθνικού διαλόγου που δρομολογήθηκε τον Μάρτιο, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τη διεθνή κοινότητα στο σύνολό της. Στα συμπεράσματά του Οκτωβρίου ⁽¹⁵⁾, το Συμβούλιο υποστηρίζει τη διαδικασία, επαναλαμβάνοντας ότι πρέπει να πραγματοποιηθεί πρόοδος, ενώ παράλληλα εκφράζει την ανησυχία του για φθοροποιά στοιχεία που υπονομεύουν τη διαδικασία.

Κεντρική Ασία

Η ΕΕ εξακολούθησε να ενισχύει τις σχέσεις της με τις χώρες της Κεντρικής Ασίας (Καζακστάν, Κιργιζία, Ουζμπεκιστάν, Τατζικιστάν και Τουρκμενιστάν) καθ' όλη τη διάρκεια του 2013 βάσει της στρατηγικής της ΕΕ για την Κεντρική Ασία και της αναθεώρησης της στρατηγικής, καθώς και της έκθεσης προόδου. Εξακολούθησε να αναπτύσσεται η συνεργασία, ιδίως στους βασικούς τομείς προτεραιότητας της εκπαίδευσης, του κράτους δικαίου και του περιβάλλοντος/νερού, καθώς και όσον αφορά την ενέργεια, την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και την καταπολέμηση της εμπορίας ναρκωτικών. Ένας πρώτος υψηλού επιπέδου διάλογος για την ασφάλεια ΕΕ–Κεντρικής Ασίας πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες, τον Ιούνιο, σε επίπεδο αναπληρωτών υπουργών Εξωτερικών, γεγονός που αντικατοπτρίζει την αυξανόμενη σημασία των θεμάτων ασφαλείας για τις σχέσεις μεταξύ των μερών. Τον Νοέμβριο εγκρίθηκε το σχέδιο δράσης για τα ναρκωτικά ΕΕ–Κεντρικής Ασίας· το σχέδιο χαιρέτισε η υπουργική διάσκεψη ΕΕ–Κεντρικής Ασίας στις 20 Νοεμβρίου στις Βρυξέλλες.

Ασία και Ειρηνικός

Το 2013 ήταν το έτος εδραίωσης των σχέσεων της ΕΕ με τους εταίρους της Ασίας και του Ειρηνικού. Στο πλαίσιο μιας σειράς μεταβάσεων σε επίπεδο ηγεσίας σε πολλές χώρες, οι στόχοι της ΕΕ ήταν να επαναβεβαιώσει τη δέσμευσή της έναντι των τεσσάρων ασιατικών στρατηγικών εταίρων της (Ιαπωνία, Ινδία, Κίνα και Νότια Κορέα). Παράλληλα, η ΕΕ εξακολούθησε να παίζει ρόλο όσον αφορά τη στήριξη της σταθερότητας και της ασφάλειας στην περιοχή. Ο υψηλού επιπέδου διάλογος, ο τακτικός πολιτικός διάλογος και η βοήθεια που παρασχέθηκε στην Ασία και τον Ειρηνικό παρέμειναν ιδιαίτερα έντονοι. Συνεχίστηκε η εφαρμογή της ενδιάμεσης συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης ΕΕ–Ειρηνικού με την Παπουασία–Νέα Γουινέα, ενώ συνεχίστηκαν οι συνομιλίες με όλες τις χώρες του Ειρηνικού που ανήκουν στην ομάδα των χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ).

Η Ευρωασιατική συνάντηση

Το 2013 η διαδικασία της ευρωασιατικής συνάντησης (ASEM) επικεντρώθηκε στην εσωτερική ενοποίηση, με στόχο να καταστεί η ευρωασιατική συνάντηση πιο αποτελεσματική. Η ενδέκατη σύνοδος υπουργών Εξωτερικών της ASEM, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο στο Νέο Δελχί, επέτρεψε να διεξαχθεί ειλικρινής διάλογος μεταξύ της Ευρώπης και της Ασίας σχετικά με καίρια ζητήματα στρατηγικής, μεταξύ των οποίων είχαν υψηλή προτεραιότητα στην ημερήσια διάταξη τα χρηματοπιστωτικά και οικονομικά θέματα, καθώς και μη παραδοσιακές προκλήσεις όσον αφορά την ασφάλεια.

Σύνδεσμος Κρατών Νοτιοανατολικής Ασίας

Το 2013 η συνεργασία ΕΕ–ASEAN (Σύνδεσμος Κρατών Νοτιοανατολικής Ασίας) ενισχύθηκε περαιτέρω μέσω της εφαρμογής του σχεδίου δράσης 2013–2017 του Μπρουνέι. Οι εργασίες για μια πιο φιλόδοξη πολιτική εταιρική σχέση ΕΕ–ASEAN, οι πολλές επισκέψεις υψηλού επιπέδου και οι συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν επιβεβαίωσαν τη θετική πορεία.

Στο περιφερειακό φόρουμ ASEAN, η ASEAN και η ΕΕ, από κοινού με άλλους εταίρους, συνέχισαν να εξετάζουν θέματα περιφερειακής και διεθνούς ασφάλειας κοινού ενδιαφέροντος και ανησυχίας. Η ΥΕ/ΑΕ συμμετείχε στην εικοστή υπουργική σύνοδο του περιφερειακού φόρουμ ASEAN που πραγματοποιήθηκε στο Μπρουνέι (Ιούλιος), και καθόρισε τη θέση της ΕΕ όσον αφορά τη φύση των κύριων προκλήσεων σε θέματα ασφάλειας που επηρεάζουν την περιοχή, καθώς και την ανάγκη για ολοκληρωμένες και βασιζόμενες σε κανόνες λύσεις. Η ΥΕ/ΑΕ επανέλαβε επίσης τη φιλοδοξία της ΕΕ να συμμετάσχει στη σύνοδο κορυφής της Νοτιοανατολικής Ασίας.

Μιανμάρ/Βιρμανία

Το 2013 η ΕΕ εξακολούθησε να ενθαρρύνει και να στηρίζει την εν εξελίξει μετάβαση στη Μιανμάρ/Βιρμανία. Η κοινή δήλωση του προέδρου κ. Van Rompuy, του προέδρου κ. Barroso και του προέδρου κ. U Thein Sein, η οποία εκδόθηκε κατά την επίσκεψη του προέδρου κ. U Thein Sein στις Βρυξέλλες, τον Μάρτιο, αποτέλεσε σημαντικό ορόσημο στις σχέσεις ΕΕ–Μιανμάρ/Βιρμανίας, διαμορφώνοντας όραμα για την οικοδόμηση σταθερής εταιρικής σχέσης και τη συμβολή σε σχέδια για εκδημοκρατισμό, εθνική συμφιλίωση και οικονομική ελευθέρωση. Τον Απρίλιο η ΕΕ ήρε όλες τις κυρώσεις κατά της Μιανμάρ/Βιρμανίας, με εξαίρεση το εμπάργκο όπλων, αναγνωρίζοντας τις θετικές εξελίξεις που σημειώνονται σήμερα και με την προσδοκία ότι θα συνεχιστούν. Επιπλέον, η ΕΕ επανέλαβε το καθεστώς γενικευμένων εμπορικών προτιμήσεων (ΣΓΠ) για τη Μιανμάρ/Βιρμανία τον Ιούλιο, μετά τις προσπάθειες της χώρας για βελτίωση του πολιτικού, κοινωνικού και εργασιακού περιβάλλοντος ⁽¹⁶⁾. Τον Ιούλιο οι υπουργοί Εξωτερικών της ΕΕ συμφώνησαν για τη Μιανμάρ/Βιρμανία το συνολικό πλαίσιο της ΕΕ, το οποίο καθορίζει τους στόχους και τις προτεραιότητες της ΕΕ και των κρατών μελών για την οικοδόμηση μόνιμης εταιρικής σχέσης και την προώθηση στενότερης εμπλοκής. Είναι μια συλλογική προσπάθεια που αφορά τις ενέργειες των κρατών μελών της ΕΕ και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ για τη στήριξη της ειρήνης, της δημοκρατίας, της ανάπτυξης και του εμπορίου.

Η κ. Aung San Suu Kyi, πολιτικός από τη Μιανμάρ/Βιρμανία και κάτοχος του βραβείου Ζαχάρωφ 1990, με την κ. Catherine Ashton, Υπάτη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας / αντιπρόεδρο της Επιτροπής, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο Στρασβούργο (Γαλλία)

Μια ειδική ομάδα ΕΕ–Μιανμάρ συστάθηκε στη Yangon και το Nay Pyi Taw από τις 13 έως τις 15 Νοεμβρίου και συγκέντρωσε το πλήρες φάσμα των ενωσιακών πόρων (πολιτικοί, αναπτυξιακοί και επιχειρηματικοί). Η ειδική ομάδα ΕΕ–Μιανμάρ έχει ως στόχο την πλήρη στήριξη από την ΕΕ της μετάβασης της Μιανμάρ/Βιρμανίας με τη χρησιμοποίηση όλου του φάσματος των ενωσιακών πόρων. Η ειδική ομάδα θα ενεργεί ως το κύριο μέσο για την υλοποίηση της φιλοδοξίας της «οικοδόμησης σταθερής εταιρικής σχέσης» ΕΕ–Μιανμάρ, όπως εκφράστηκε στην κοινή δήλωση των τριών προέδρων στις 5 Μαρτίου, και θα αποτελεί συνέχεια των διατάξεων που περιλαμβάνονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Απριλίου του 2013 ⁽¹⁷⁾.

Η ΕΕ αναβάθμισε τη διπλωματική της παρουσία στη χώρα, ανοίγοντας, το 2013, πλήρη αντιπροσωπεία στη Yangon.

Αφγανιστάν

Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Ιουνίου ⁽¹⁸⁾ επιβεβαίωσαν τη μακροπρόθεσμη δέσμευση της ΕΕ και των κρατών μελών της για την υποστήριξη του Αφγανιστάν καθ' όλη τη διάρκεια της μετάβασης και της δεκαετίας του μετασχηματισμού. Τον Μάιο το Συμβούλιο παρέτεινε την εντολή της αποστολής EUPOL Αφγανιστάν για τη στήριξη της μη στρατιωτικής αστυνόμευσης και του κράτους δικαίου μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2014. Το 2013 η ΕΕ δέσμευσε 196,5 εκατ. ευρώ για τη στήριξη της τοπικής ανάπτυξης και διακυβέρνησης, αξιόπιστων και διαφανών εκλογών της περιφερειακής συνεργασίας του Αφγανιστάν με τους γείτονές του, της γεωργικής ανάπτυξης και της αστυνομίας.

Πακιστάν

Η ΕΕ συνεργάστηκε στενά με το Πακιστάν για να στηρίξει την εν εξελίξει εκλογική μεταρρύθμιση στη χώρα. Πραγματοποιήθηκε επιτόπια αποστολή εκλογικών παρατηρητών υπό τον επικεφαλής παρατηρητή και ευρωβουλευτή κ. Michael Gahler, για να παρακολουθήσει τη διεξαγωγή των γενικών εκλογών στο Πακιστάν, τον Μάιο του 2013. Το Συμβούλιο χαιρέτισε το αποτέλεσμα των ιστορικής σημασίας εκλογών στο Πακιστάν, θεωρώντας ότι σηματοδοτεί την ενίσχυση της δημοκρατίας, δεδομένου ότι πρόκειται για την πρώτη μετάβαση της χώρας από μία πολιτική κυβέρνηση σε άλλη.

Βόρεια Κορέα

Η ΕΕ συνεργάστηκε στενά με τη διεθνή κοινότητα και τους κυριότερους περιφερειακούς φορείς για την πρόληψη της περαιτέρω ανάπτυξης των παράνομων πυραυλικών και πυρηνικών προγραμμάτων της Βόρειας Κορέας. Σύμφωνα με τα ομόφωνα ψηφίσματα του ΣΑΗΕ, η ΕΕ θέσπισε τον Απρίλιο νέα περιοριστικά μέτρα. Η ΕΕ συνέχισε να συνεργάζεται με τους βασικούς συντελεστές για την προώθηση μιας ειρηνικής και μόνιμης λύσης για την αποπυρηνικοποίηση της κορεατικής χερσονήσου και για την επανάληψη των συνομιλιών σε αξιόπιστη βάση. Η ΕΕ δεν έχει αλλάξει την πολιτική της κριτικής συνεργασίας με τη Βόρεια Κορέα, αλλά ο απευθείας διάλογος κατά τη διάρκεια του 2013 κατέστη δυσχερής λόγω της επιδείνωσης της κατάστασης στη χερσόνησο, το πρώτο εξάμηνο του έτους. Η ΕΕ εξακολούθησε να έχει σοβαρές ανησυχίες για τη δεινή κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα και υποστήριξε τη συγκρότηση εξεταστικής επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για να διερευνήσει τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Βόρεια Κορέα.

Λατινική Αμερική και Καραϊβική

Η στρατηγική εταιρική σχέση της ΕΕ με τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική (ΛΑΚ), ως σύνολο, είναι διαρθρωμένη μέσω διετών συναντήσεων επιπέδου συνόδου κορυφής και σχεδίου κοινής δράσης που θεσπίστηκε το 2010. Η έβδομη διαπεριφερειακή σύνοδος κορυφής πραγματοποιήθηκε στο διάστημα 26-27 Ιανουαρίου στο Σαντιάγο της Χιλής, με θέμα «Συμμαχία για τη βιώσιμη ανάπτυξη: προώθηση επενδύσεων κοινωνικής και περιβαλλοντικής ποιότητας». Πρόκειται για την πρώτη σύνοδο κορυφής που πραγματοποιήθηκε με τη CELAC, σημειώνοντας την απαρχή μιας νέας φάσης στις διμερείς περιφερειακές σχέσεις. Οι ηγέτες εξέδωσαν πολιτική δήλωση και επέκτειναν το υφιστάμενο σχέδιο δράσης, ώστε να συμπεριληφθούν σε αυτό δυο νέοι τομείς δραστηριότητας: φύλο και επενδύσεις.

Η πολύ καλή κατάσταση των διμερών σχέσεων με τις χώρες των Άνδεων προκύπτει από σειρά επισκέψεων υψηλού επιπέδου, μεταξύ των οποίων και από την ΥΕ/ΑΕ στο Περού και τη Χιλή και τον πρόεδρο κ. Barroso στην Κολομβία. Η φιλόδοξη και συνολική πολυμερής συμφωνία εμπορίου που συνήφθη με την Κολομβία και το Περού το 2012 άρχισε να ισχύει προσωρινά τον Μάρτιο και Αύγουστο του 2013, αντίστοιχα. Η εν λόγω συμφωνία εμπορίου προσδίδει μια περαιτέρω δυναμική στις σχέσεις με την Κολομβία και το Περού. Αναμένεται να οδηγήσει σε εξοικονόμηση δασμών για τους εξαγωγείς ύψους άνω των 500 εκατ. ευρώ ετησίως, και σε ακόμη μεγαλύτερα οφέλη, μέσω της δημιουργίας ενός σταθερού πλαισίου για το εμπόριο και τις επενδύσεις.

Αφρική

Οι προτεραιότητες πολιτικής της ΕΕ για την Αφρική όσον αφορά το πολιτικό επίπεδο και το επίπεδο ασφάλειας, δηλαδή την προώθηση της ειρήνης, της δημοκρατίας και της σταθερότητας, εξισορροπήθηκαν σταδιακά με προσπάθειες που καταβλήθηκαν στο οικονομικό και παγκόσμιο μέτωπο σε τομείς όπως το εμπόριο και οι επενδύσεις, καθώς και η κλιματική αλλαγή.

Η ΕΕ έχει επενδύσει στην ανάπτυξη πολιτικών σχέσεων με την Αφρικανική Ένωση, την Οικονομική Κοινότητα των Δυτικοαφρικανικών Κρατών (Ecowas) και την Κοινότητα για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής (SADC), καθώς και στη σύσφιγξη των οικονομικών δεσμών με την Κοινότητα Ανατολικής Αφρικής (EAC) και την Ecowas. Η ΕΕ δεσμεύθηκε για την εξεύρεση λύσεων στα πολιτικά προβλήματα σε χώρες βάσει του άρθρου 96 της συμφωνίας Κοτονού (Γουινέα, Γουινέα Μπισάου, Ζιμπάμπουε και Μαδαγασκάρη). Επίσης, πραγματοποίησε αποστολές εκλογικών παρατηρητών στη Γουινέα, την Κένυα και το Μάλι και πραγματοποίησε αποστολές εκλογικών εμπειρογνομόνων στη Γουινέα Μπισάου, τη Ρουάντα και το Τζιμπουτί, και παρέσχε συνδρομή στις εκλογικές διαδικασίες στις Ζάμπια, Ζιμπάμπουε, Κένυα, Κομόρες, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, Λιβύη, Μαδαγασκάρη, Μαλάουι, Μάλι, Μπουργκίνα Φάσο, Σιέρα Λεόνε και Τυνησία, καθώς και στο δίκτυο στήριξης των εκλογών της Κοινότητας για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής (SADC-ESN), με σκοπό την αποτροπή της εκλογικής βίας στις χώρες της Μεσημβρινής Αφρικής. Η ΕΕ και τέσσερα κράτη μέλη της Ανατολικής και της Μεσημβρινής Αφρικής (ESA) (Ζιμπάμπουε και τα έθνη του Ινδικού Ωκεανού Μαδαγασκάρη, Μαυρίκιος και Σεϋχέλλες) έλαβαν μέτρα για τη διασφάλιση της εφαρμογής της συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης το 2013, ενώ συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις με άλλες περιοχές της Αφρικής νοτίως της Σαχάρας, που σημαδεύτηκαν από δύο επισκέψεις του κ. Karel de Gucht, επιτρόπου Εμπορίου.

Ανάπτυξη

Εφαρμογή του προγράμματος δράσης για την αλλαγή

Το 2013 η ΕΕ εργάστηκε για την εφαρμογή των συστάσεων πολιτικής που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα δράσης για αλλαγή ⁽¹⁹⁾. Από τα πρώτα στάδια της διαδικασίας προγραμματισμού των μελλοντικών χρηματοδοτικών μέσων (2014–2020), δόθηκαν σαφείς οδηγίες στις αντιπροσωπείες και τις υπηρεσίες της ΕΕ, μέσω κατευθυντηρίων γραμμών προγραμματισμού, για να κάνουν πραγματικότητα τη διαφοροποίηση, τη συγκέντρωση και την κοινή ενωσιακή προσέγγιση. Η ΕΕ θα κάνει επίσης μεγαλύτερη χρήση των καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων στον τομέα της εξωτερικής συνεργασίας κατά τη διάρκεια του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Διοργανώθηκε ενδελκής παρακολούθηση του προγραμματισμού ανά χώρα, για να εξασφαλιστεί ότι η δράση της ΕΕ επικεντρώνεται σε τρεις τομείς κατ' ανώτατο όριο, και ότι οι τομείς αυτοί αποτελούν μέρος των προτεραιοτήτων πολιτικής που προσδιορίζονται στο πρόγραμμα δράσης για αλλαγή, δηλαδή τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και τις άλλες πτυχές της χρηστής διακυβέρνησης, και ότι στηρίζουν την αειφόρο και χωρίς διακρίσεις ανάπτυξη. Προωθήθηκαν σχέδια για κοινό προγραμματισμό με κράτη μέλη της ΕΕ και άλλους χορηγούς σε περισσότερες από 40 χώρες.

Ο κ. Andris Piebalgs, επίτροπος Ανάπτυξης, σε επίσκεψή του στη Βολιβία, όπου μετέβη για να υποστηρίξει ένα πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από την ΕΕ με σκοπό την ενίσχυση εναλλακτικών μορφών γεωργίας αντί της καλλιέργειας κόκας.

Ανακοινώσεις για το αναπτυξιακό πλαίσιο μετά το 2015

Το έτος 2013 ήταν σημαντικό για την οικοδόμηση μιας ευρωπαϊκής θέσης για το μετά το 2015 αναπτυξιακό πλαίσιο.

Μετά από δημόσια διαβούλευση η οποία διεξήχθη το καλοκαίρι του 2012, η Επιτροπή δημοσίευσε, τον Φεβρουάριο του 2013, το πρώτο της έγγραφο πολιτικής για τη μετά το 2015 περίοδο ⁽²⁰⁾. Το έγγραφο υποστηρίζει τη θέσπιση ενός ενιαίου γενικού πλαισίου για τη μετά το 2015 περίοδο, συνδυάζοντας τα ζητήματα που αφορούν την ανάπτυξη (διαδικασία ΑΣΧ) και το περιβάλλον (διαδικασία Rio+20, συμπεριλαμβανομένων των στόχων της αειφόρου ανάπτυξης). Τον Απρίλιο του 2013 δημοσιεύθηκε η «Ευρωπαϊκή έκθεση για τη μετά το 2015 ανάπτυξη: παγκόσμια δράση για ένα χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς βιώσιμο μέλλον» ⁽²¹⁾, και στη συνέχεια παρουσιάστηκε σε πολλά φόρουμ. Οι υπουργοί Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ενέκριναν, τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2013, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για το μετά το 2015 γενικό πλαίσιο ⁽²²⁾, το οποίο, στη συνέχεια, εγκρίθηκε στις 25 Ιουνίου 2013 από το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων.

Εταιρική σχέση ΑΚΕ–ΕΕ

Τον Ιούνιο του 2013 η ΕΕ και η ομάδα των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) συμφώνησαν να εγκρίνουν το αίτημα της Σομαλίας για την προσχώρηση της χώρας στη συμφωνία εταιρικής σχέσης ΕΕ–ΑΚΕ και να της χορηγήσουν το καθεστώς παρατηρητή έως ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία προσχώρησης. Έτσι, η Σομαλία θα γίνει το εβδομηκοστό ένατο κράτος ΑΚΕ που έχει υπογράψει τη συμφωνία Κοτονού.

Αφρική

Η Σομαλία και το Κέρας της Αφρικής — νέα συμφωνία για τη Σομαλία

Η ΕΕ έχει διατελέσει επί μακρόν εταίρος της Σομαλίας και από το 2008 έχει χορηγήσει πάνω από 1,2 δισεκατ. ευρώ για να υποστηρίξει τις στοιχειώδεις ανάγκες του λαού της Σομαλίας και να βελτιώσει την ασφάλεια στη χώρα. Η ιστορική διάσκεψη ΕΕ–Σομαλίας, η οποία πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 26 Σεπτεμβρίου 2013, κατέληξε σε μια νέα περιεκτική συμφωνία για τη Σομαλία και κινητοποιήθηκε συμπληρωματικό ποσό ύψους 1,6 δισεκατ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένων 650 εκατ. ευρώ απευθείας από την ΕΕ) για να αντιμετωπιστούν οι πλέον πιεστικές προτεραιότητες για την ανοικοδόμηση του κράτους της Σομαλίας κατά την περίοδο 2013–2016.

Δημοσιονομική στήριξη σε περίπτωση καταστάσεων αστάθειας: συμβάσεις για τη δημιουργία κρατικού μηχανισμού στην Ακτή του Ελεφαντοστού και το Μάλι

Τον Μάιο υπεγράφη σύμβαση ύψους 225 εκατ. ευρώ για το Μάλι, ως μέρος της δέσμης βοήθειας ύψους 523,9 εκατ. ευρώ που εξήγγειλε η Επιτροπή στη διεθνή διάσκεψη χορηγών «Μαζί για ένα νέο Μάλι». Η δημοσιονομική αυτή στήριξη βοηθά την κυβέρνηση στην εξασφάλιση της παροχής βασικών υπηρεσιών και την αποκατάσταση του κράτους δικαίου για όλο τον πληθυσμό.

Η σύμβαση για την οικοδόμηση κρατικού μηχανισμού στην Ακτή του Ελεφαντοστού, ύψους 115 εκατ. ευρώ, αποτελεί βασική συνιστώσα της γενικής στρατηγικής της ΕΕ με στόχο τη σταθεροποίηση της χώρας, την αποκατάσταση της κρατικής εξουσίας και την προώθηση μιας χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης. Τα πιο απτά αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί μέχρι στιγμής περιλαμβάνουν: την εύρυθμη λειτουργία όλων των πρωτοδικείων της χώρας στην οποία πραγματοποιούνται αστικές και ποινικές ακροάσεις, καθώς και την εύρυθμη λειτουργία του 90 % των αστυνομικών τμημάτων της χώρας.

Λατινική Αμερική και Καραϊβική

Σε ηπειρωτικό επίπεδο, η Επιτροπή εξακολούθησε να εφαρμόζει το 2013 στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική διάφορα περιφερειακά προγράμματα, τα οποία καλύπτουν κυρίως τη βιώσιμη ανάπτυξη, την ανώτερη εκπαίδευση και την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, καθώς επίσης την ασφάλεια, τα ναρκωτικά και τα θέματα που σχετίζονται με τη μετανάστευση.

ΜΙΑ ΜΑΚΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Το AL-Invest έχει αποφέρει πάνω από 500 εκατ. ευρώ στους τομείς του ενδοπεριφερειακού εμπορίου και των επενδύσεων από το 1994 έως την τέταρτη φάση του, το 2013. Η ΕΕ δέσμευσε συνολικό ποσό 144 εκατ. ευρώ για το AL-Invest, κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

Έργο LAIF: Υδροηλεκτρικός σταθμός «5 de Noviembre» στο Ελ Σαλβαδόρ

Περιφερειακό πρόγραμμα βοήθειας AL-Invest

Το έτος 2013 χαρακτηρίστηκε από τη λήξη της τέταρτης φάσης του AL-Invest, ενός εμβληματικού προγράμματος της ΕΕ για την προώθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στη Λατινική Αμερική. Το πρόγραμμα AL-Invest διευκόλυνε τη διεθνοποίηση των ΜΜΕ της Λατινικής Αμερικής σε συνεργασία με ευρωπαίους εταίρους. Με συνεισφορά της ΕΕ ύψους 50 εκατ. ευρώ στην τελική του (τέταρτη) φάση, από το 2009 έως το 2013, συνέβαλε ουσιαστικά στην έντονη οικονομική ανάπτυξη στη Λατινική Αμερική.

Συνδυασμός μέσων στην περιοχή

Το έτος 2013 ήταν το έτος εδραίωσης της επενδυτικής διευκόλυνσης για τη Λατινική Αμερική (LAIF) ως αποτελεσματικού μέσου συνδυασμού επιχορηγήσεων και δανείων, κυρίως για μεγάλα έργα υποδομής.

Η LAIF δημιουργεί ισχυρό αποτέλεσμα μόχλευσης, κατά την έννοια ότι προσελκύει πρόσθετους πόρους σε τομείς που έχουν στρατηγική σημασία για την ανάπτυξη. Από το 2009 έως το 2013 κινητοποίησε πάνω από 5 δισεκατ. ευρώ σε 25 έργα στη Λατινική Αμερική, με συνολική συνεισφορά της ΕΕ ύψους 192,15 εκατ. ευρώ.

Η επενδυτική διευκόλυνση για την Καραϊβική (CIF) δρομολογήθηκε επισήμως στις 22 Μαρτίου 2013 στα Μπαρμπάντος. Με αρχικό προϋπολογισμό ύψους 40 εκατ. ευρώ, σκοπός της εν λόγω διευκόλυνσης είναι η μόχλευση χρηματοδότησης, με τον συνδυασμό επιχορηγήσεων και δανείων για την ανάπτυξη των υποδομών και του ιδιωτικού τομέα στις χώρες της Καραϊβικής.

Τρόφιμα και επισιτισμός

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος χορηγός στον κόσμο στον τομέα της εξασφάλισης τροφίμων και επισιτισμού, καθώς και της γεωργικής ανάπτυξης, διαθέτοντας ετησίως τουλάχιστον 1 δισεκατ. ευρώ για την εξασφάλιση τροφίμων και του επισιτισμού (χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επισιτιστική βοήθεια έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των κρίσεων). Η υποστήριξη της ΕΕ έχει ως στόχο την καταπολέμηση του υποσιτισμού, την αύξηση των διαθέσιμων τροφίμων και τη βελτίωση της πρόσβασης στα τρόφιμα για τα άτομα που κινδυνεύουν από την πείνα. Τον Μάρτιο του 2013 η Επιτροπή εξέδωσε την ανακοίνωση «Βελτίωση της διατροφής μητέρας και παιδιού στο πλαίσιο της εξωτερικής βοήθειας»⁽²³⁾, την οποία ενέκρινε το Συμβούλιο τον Μάιο. Ένα βασικό στοιχείο της ανακοίνωσης είναι η δέσμευση για την υποστήριξη χωρών εταίρων προκειμένου να μειώσουν, κατά 7 εκατομμύρια τουλάχιστον, τον αριθμό των παιδιών με καχεκτική ανάπτυξη, ηλικίας κάτω των πέντε ετών, έως το 2025. Ένα σχέδιο δράσης στον τομέα του επισιτισμού, στο οποίο περιγράφονται τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν ώστε να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, αναμένεται να ολοκληρωθεί το πρώτο εξάμηνο του 2014.

Γεωργικό πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ στην Κένυα

Το 2013 ήταν επίσης το έτος κατά το οποίο δημοσιεύθηκε η τελική αξιολόγηση της εφαρμογής της επισιτιστικής διευκόλυνσης του 1 δισεκατ. ευρώ. Από τη διευκόλυνση αυτή ωφελήθηκαν συνολικά 59 εκατομμύρια άτομα, κυρίως μικροκτηματίες αγρότες, και δευτερογενώς επιπλέον 93 εκατομμύρια. Οι δραστηριότητες της ΕΕ όσον αφορά την επισιτιστική ασφάλεια αναγνωρίστηκαν από τη διεθνή κοινότητα το 2013, όταν απενεμήθη (από κοινού) στην Επιτροπή το πρώτο βραβείο Jacques Diouf. Με την απονομή του βραβείου αυτού αναγνωρίζεται ότι η ΕΕ ήταν η πρώτη από τους κυριότερους χορηγούς βοήθειας, έτσι ώστε να αναστραφεί μια τάση που διαρκεί πάνω από 40 έτη, διάστημα κατά το οποίο η γεωργία και η επισιτιστική ασφάλεια βρίσκονταν χαμηλά στην πολιτική ημερήσια διάταξη. Οι προσπάθειες της ΕΕ συνέβαλαν ώστε η βιώσιμη γεωργική ανάπτυξη και η εξασφάλιση τροφίμων και επισιτισμού να περιληφθούν στην ημερήσια διάταξη των θεμάτων παγκόσμιας ανάπτυξης.

Η ομάδα ανθρωπιστικών εμπειρογνομόνων της ECHO ήταν η πρώτη που έφτασε στο Ορμος και επισκέφθηκε επίσης αγροτικές περιοχές στο Νότιο και το Ανατολικό Leyte (Φιλιππίνες).

Αντιμετώπιση ανθρωπιστικών κρίσεων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

Ανθρωπιστική βοήθεια

Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι φυσικές καταστροφές αυξάνονται σε συχνότητα, πολυπλοκότητα και σοβαρότητα, ενώ επιδεινώνονται από προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η ταχεία αστικοποίηση και η υπανάπτυξη. Παρατηρούνται επίσης σε όλο τον πλανήτη ανησυχητικές τάσεις όσον αφορά τις ένοπλες συγκρούσεις και τις παρατεταμένες κρίσεις. Η ΕΕ —τα όργανά της και τα κράτη μέλη της—, ως ένας από τους μεγαλύτερους χορηγούς ανθρωπιστικής βοήθειας στον κόσμο, αντιμετώπισε με αποφασιστικότητα τα προβλήματα αυτά καθ' όλη τη διάρκεια του 2013. Η ανθρωπιστική βοήθεια από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και μόνο ανήλθε σε άνω του 1,3 δισεκατ. ευρώ, βοηθώντας εκατομμύρια άτομα σε περισσότερες από 90 χώρες.

Τον Νοέμβριο του 2013 οι Φιλιππίνες επλήγησαν από τον τυφώνα Haiyan. Ο τυφώνας, ο οποίος ήταν ένας από τους ισχυρότερους που σημειώθηκαν ποτέ, προκάλεσε μαζικές καταστροφές, είχε χιλιάδες νεκρούς και δημιούργησε περίπου 4 εκατομμύρια εκτοπισμένους, ενώ επηρέασε συνολικά πάνω από 14 εκατομμύρια ανθρώπους. Ομάδες εμπειρογνομόνων της ΕΕ στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας και της πολιτικής προστασίας μετέβησαν στις περιοχές που επλήγησαν περισσότερο εντός ωρών μετά την καταστροφή για να στηρίξουν τις προσπάθειες ανακούφισης και να εκτιμήσουν τις πιο επείγουσες ανάγκες. Για να εξασφαλιστεί ο συντονισμός των ευρωπαϊκών προσπαθειών επείγουσας βοήθειας και να διευκολυνθεί η επιμελητεία, ενεργοποιήθηκε ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ. Κατά την περίοδο αμέσως μετά την καταστροφή, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της χορήγησαν σημαντική ανθρωπιστική βοήθεια και βοήθεια εις είδος, οι οποίες υπερβαίνουν τα 150 εκατ. ευρώ. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε επίσης να στηρίξει τη μεσοπρόθεσμη αποκατάσταση, συμβάλλοντας κατ' αυτό τον τρόπο στις προσπάθειες του πληθυσμού να ξαναφτιάξει τη ζωή του.

Ενίσχυση της υποδομής ύδρευσης στο στρατόπεδο Zaatar (Ιορδανία)

Στη Συρία, εκτιμάται ότι 9,3 εκατομμύρια άτομα, οι μισοί σχεδόν από τους οποίους είναι παιδιά, πλήττονται από τη συνεχιζόμενη βία και χρειάζονται ανθρωπιστική βοήθεια. Περίπου 6,5 εκατομμύρια είναι οι εκτοπισμένοι στο εσωτερικό της χώρας, ενώ ο αριθμός των προσφύγων στις γειτονικές χώρες —που υπερβαίνει τα 2,3 εκατομμύρια και αυξάνεται συνεχώς— υπογραμμίζει την πολύπλοκη περιφερειακή διάσταση της καταστροφής. Η ευρωπαϊκή βοήθεια φθάνει στο 80 % περίπου του πληθυσμού που πλήττεται από την κρίση και έχει συγκεκριμένα και απτά αποτελέσματα, με άμεσο αντίκτυπο σε όσους πλήττονται εντονότερα από την κρίση στη Συρία. Το 2013 η Επιτροπή κινητοποίησε συμπληρωματικό ποσό 350 εκατ. ευρώ για ανθρωπιστική βοήθεια, με αποτέλεσμα το ύψος της συνολικής απόκρισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης να υπερβεί τα 2 δισεκατ. ευρώ από τα τέλη του 2011. Επιπλέον, χορηγήθηκε στις γειτονικές χώρες υποδοχής των σύριων προσφύγων υλική βοήθεια (όπως ασθενοφόρα, συσκευές θέρμανσης, κουβέρτες και σετ υγιεινής). Στη βοήθεια αυτή περιλαμβάνεται και στήριξη από άλλα κράτη μέλη προς τη Βουλγαρία, η οποία αντιμετώπισε αυξανόμενη εισροή σύριων προσφύγων κατά τη διάρκεια του έτους.

Σε ολόκληρη τη Σαχέλ, ευάλωτα νοικοκυριά αγωνίζονται να ανακάμψουν μετά τη σοβαρή έλλειψη τροφίμων και την επισιτιστική κρίση που έπληξαν την περιοχή το 2012. Με την επιδείνωση των συνεχιζόμενων ένοπλων συγκρούσεων στο Μάλι, σχεδόν 16 εκατομμύρια άτομα εξακολουθούν να κινδυνεύουν από την έλλειψη τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των 8 εκατομμυρίων που χρήζουν επείγουσας επισιτιστικής βοήθειας. Το 2013 μεταξύ των προτεραιοτήτων συγκαταλεγόταν και η αύξηση της ανθεκτικότητας των πλέον ευάλωτων κοινοτήτων, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν μελλοντικές κρίσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή ήταν η κινητήρια δύναμη της πρωτοβουλίας AGIR-Sahel, όπου συμμετέχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό τον «μηδενισμό της πείνας» για το Σαχέλ εντός της επόμενης 20ετίας.

Η ΕΕ έχει επίσης αναλάβει τη δέσμευση να συνδράμει όσους έχουν παγιδευτεί στις ξεχασμένες κρίσεις του κόσμου, συνεισφέροντας ποσοστό 15 % περίπου του οικείου προϋπολογισμού ανθρωπιστικής βοήθειας, ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πληθυσμών που, σε μεγάλο βαθμό, διαφεύγουν της προσοχής των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των χορηγών βοήθειας. Η Κεντροαφρικανική Δημοκρατία αντιμετωπίζει μία καταστροφική ανθρωπιστική κατάσταση που για υπερβολικά μεγάλο διάστημα αγνοήθηκε από την ευρύτερη διεθνή κοινότητα. Η διακοινοτική βία κλιμακώθηκε δραματικά περί τα τέλη του 2013, γεγονός που ανάγκασε εκατοντάδες χιλιάδες στην πρωτεύουσα Μπανγκουί, καθώς και σε ολόκληρη τη χώρα, να εγκαταλείψουν τις εστίες τους. Η Επιτροπή χορήγησε 39 εκατ. ευρώ ανθρωπιστικής βοήθειας στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία (CAR) —καθιστάμενη έτσι η κύρια χορηγός της χώρας. Επιπλέον, η ΕΕ οργάνωσε αερογέφυρα με αποστολές υλικού πρώτης ανάγκης στη χώρα, στο πλαίσιο της στήριξης της ανθρωπιστικής αρωγής και επάνδρωσης με προσωπικό αρωγής που δραστηριοποιείται σε ένα άκρως επισφαλές περιβάλλον.

Τρία έτη μετά τον καταστροφικό σεισμό του 2010, οι ανάγκες ανθρωπιστικού χαρακτήρα στην Αϊτή παραμένουν υψηλές. Η ΕΕ εξακολουθεί να είναι στρατευμένη στη βοήθεια προς τη χώρα και, το 2013, κλιμάκωσε την ανθρωπιστική βοήθεια κατά 30,5 εκατ. ευρώ, ώστε να βοηθηθούν εκείνοι που είναι ακόμη άστεγοι λόγω του σεισμού, τα θύματα χολέρας και τα άτομα που επλήγησαν σοβαρά από τον τυφώνα Σάντυ. Βοηθούμενες από τη χρηματοδότηση της ΕΕ, ανθρωπιστικές οργανώσεις επενέβησαν στο πλαίσιο ενός ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων πρώτης ανάγκης.

ΕΕ–Παιδιά της ειρήνης: προάγγελος των μελλοντικών βραβείων Νομπέλ

Τα παιδιά συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον ευάλωτων θυμάτων των συγκρούσεων. Κατά την παραλαβή του βραβείου Νομπέλ Ειρήνης 2012 για τα επιτεύγματά της στον τομέα της ειρήνης στην ευρωπαϊκή ήπειρο, η ΕΕ αποφάσισε να αφιερώσει το χρηματικό έπαθλο στη συνδρομή κοριτσιών και αγοριών ανά τον κόσμο τα οποία στερούνται της δυνατότητας να μεγαλώσουν σε ένα ειρηνικό περιβάλλον. Στην Κολομβία, τα παιδιά αποτελούν τον στόχο έργου το οποίο αποβλέπει στην παρεμπόδιση της στρατολόγησης παιδιών από ένοπλες ομάδες. Στο Νότιο Σουδάν, τα κεφάλαια χρησιμοποιούνται για να βοηθηθούν τα παιδιά στο ξεκίνημα μιας νέας ζωής, μετά από μακροχρόνιες συγκρούσεις. Στο Πακιστάν, με το βραβείο Νομπέλ της ΕΕ υποστηρίζεται πρωτοβουλία για την προώθηση της εκπαίδευσης και της προστασίας των παιδιών που προσφυγοποιήθηκαν λόγω των συγκρούσεων. Συνολικά, πάνω από 28 000 κορίτσια και αγόρια επωφελούνται από την εν λόγω πρωτοβουλία. Τον Νοέμβριο του 2013 η ΕΕ επιβεβαίωσε την απόφασή της να συνεχίσει την πρωτοβουλία «Παιδιά της ειρήνης» ⁽²⁴⁾ εξαγγέλλοντας την αποδέσμευση πρόσθετων πόρων για νέα έργα εντός του 2014.

Η κ. Kristalina Georgieva, Επίτροπος Διεθνούς Συνεργασίας, Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Αντιμετώπισης Κρίσεων, και ο κ. Dan Rohrmann, εκπρόσωπος της Unicef στο Πακιστάν, παρουσιάζουν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από την πρωτοβουλία της ΕΕ «Παιδιά της ειρήνης», στις Βρυξέλλες (Βέλγιο).

Η διεθνής συνεργασία είναι ζωτικής σημασίας προϋπόθεση για να αντιμετωπιστεί το ολοένα επιδεινούμενο ανθρωπιστικό τοπίο. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2013, η ΕΕ εξακολούθησε να αξιοποιεί την επιρροή της σε πολυμερή φόρουμ. Αναλαμβάνοντας ηγετικό ρόλο στο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα δράσης, η ΕΕ επιδιώκει την ενίσχυση της συλλογικής ανθρωπιστικής απόκρισης, μέσω της βελτίωσης του συντονισμού, της ηγεσίας και της λογοδοσίας ανά τον κόσμο. Υιοθετώντας το σύνθημα «ενεργώντας από κοινού για όσους έχουν ανάγκη», η ΕΕ, μέσω της Επιτροπής, προεδρεύει της ομάδας υποστήριξης χορηγών (Donor Support Group, ODSG) στο πλαίσιο του Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τον Συντονισμό των Ανθρωπιστικών Υποθέσεων (OCHA) κατά την περίοδο Ιούλιος 2013-Ιούλιος 2014. Πρόκειται για σημαντικό μηχανισμό διαβουλεύσεων επί θεμάτων ανθρωπιστικής βοήθειας σχετικά με τις δραστηριότητες του OCHA.

Πολιτική προστασία

Ανά πάσα στιγμή μπορούν να συμβούν φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές, τρομοκρατικές ενέργειες, τεχνολογικά, ακτινολογικά και περιβαλλοντικά ατυχήματα. Όταν συμβαίνουν, ο ρόλος του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ έγκειται στην εξασφάλιση μιας ταχείας και συντονισμένης αντίδρασης, ώστε να βοηθηθούν οι πληθυσμοί που παγιδεύθηκαν σε καταστάσεις καταστροφών, με βάση την πείρα και τα μέσα που διαθέτει το σύνολο της Ένωσης.

Σε περιπτώσεις όπως ο τυφώνας Χαϊγαν, ο οποίος έπληξε τις Φιλιππίνες τον Νοέμβριο, το κέντρο συντονισμού της Επιτροπής για την αντιμετώπιση καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης (ERCC) αποτέλεσε το επιχειρησιακό κέντρο της αντίδρασης της ΕΕ. Το κέντρο είναι διαθέσιμο και λειτουργεί 24 ώρες το εικοσιτετράωρο, επτά ημέρες την εβδομάδα. Δρομολογημένο τον Μάιο του 2013, ενισχύει περαιτέρω τις ικανότητες αντίδρασης της ΕΕ σε καταστροφές στην ίδια την Ένωση και παγκοσμίως. Το ERCC συγκεντρώνει, σε πραγματικό χρόνο, πληροφορίες για τις καταστροφές, παρακολουθεί τους κινδύνους και εξασφαλίζει ότι οι παρεμβάσεις συντονίζονται αποτελεσματικά. Στις Φιλιππίνες, το ERCC διευκόλυνε την παροχή προσωπικού και υλικών προμηθειών από περισσότερα από 20 συμμετέχοντα κράτη, ενώ υποστήριξε τη μεταφορά υλικού πολιτικής προστασίας στην περιοχή.

Η συνδρομή που παρασχέθηκε για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών στην Αλβανία, στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, στην Ελλάδα, στο Μαυροβούνιο και στην Πορτογαλία το 2012 και 2013, καθώς και η βοήθεια στους πρόσφυγες στις γειτονικές χώρες της Συρίας συνιστούν άλλα πρόσφατα παραδείγματα αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης ώστε να βοηθηθούν πληθυσμοί που αντιμετωπίζουν δύσκολες καταστάσεις τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης.

Από τη δημιουργία του το 2001 και μετά, ο Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας της ΕΕ αντέδρασε σε περισσότερες από 180 καταστροφές ανά τον κόσμο. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και η Νορβηγία συμμετέχουν στον μηχανισμό. Η δράση θα εστιάζεται στους τομείς στους οποίους μια κοινή ευρωπαϊκή προσέγγιση είναι αποτελεσματικότερη από τις μεμονωμένες εθνικές παρεμβάσεις.

Ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατία

Ανθρώπινα δικαιώματα

Η ΕΕ συνέχισε να καταβάλλει προσπάθειες ώστε να τεθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και η δημοκρατία στο κέντρο των δραστηριοτήτων της. Έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή των δράσεων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία ⁽²⁵⁾, και ειδικότερα: ολοκλήρωση ενός παγκόσμιου δικτύου κομβικών σημείων για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία· πρόοδος στα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά δικαιώματα· μία προσέγγιση της ανάπτυξης βασισμένη στα δικαιώματα· αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές για τη θανατική ποινή· τα δικαιώματα των παιδιών και των γυναικών· η χάραξη κατευθυντηρίων γραμμών για τις λεσβίες, τα ομοφυλόφιλα, αμφιφυλόφιλα, διεμφυλικά και μεσόφυλα άτομα (LGBTI) και ελευθερία όσον αφορά τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις. Στη διάρκεια του έτους η ΕΕ εξακολούθησε να υποστηρίζει ενεργά τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και διεξήχθησαν στοχοθετημένοι διάλογοι για τα ανθρώπινα δικαιώματα με περισσότερες από 20 χώρες. Το έργο του ειδικού εντεταλμένου της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα έχει ενισχύσει τη συνοχή και προβολή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ.

Η ΕΕ εξακολούθησε να είναι ένας στρατευμένος παράγοντας για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση και προάσπιση άρτιων προτύπων και μηχανισμών για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ειδικότερα, η ΕΕ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ και στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών (ΓΣΗΕ) και εισηγήθηκε διάφορες πρωτοβουλίες για τις χώρες που προκαλούν ανησυχία, καθώς και σημαντικά θεματικά ζητήματα.

Στήριξη της δημοκρατίας και εκδημοκρατισμός

Το 2013 η ΕΕ εξακολούθησε να στηρίζει εκλογικές διαδικασίες ανά τον κόσμο, αποστέλλοντας ομάδες παρατηρητών των εκλογών (ΕΟΜ) και ομάδες εκλογικών εμπειρογνομόνων (ΕΕΜ), καθώς επίσης και παρέχοντας εκλογική βοήθεια και στήριξη στους εθνικούς παρατηρητές. Αναπτύχθηκαν ΕΟΜ στην Ιορδανία (βουλευτικές εκλογές της 23ης Ιανουαρίου), την Κένυα (γενικές εκλογές της 4ης Μαρτίου), την Παραγουάη (γενικές εκλογές της 21ης Απριλίου), το Πακιστάν (βουλευτικές και επαρχιακές εκλογές της 11ης Μαΐου), το Μάλι (προεδρικές εκλογές της 28ης Ιουλίου, περαιτέρω αποστολή για τις βουλευτικές εκλογές της 24ης Νοεμβρίου και 15ης Δεκεμβρίου), τη Γουινέα (βουλευτικές εκλογές της 28ης Σεπτεμβρίου), τη Μαδαγασκάρη (προεδρικές και βουλευτικές εκλογές της 25ης Οκτωβρίου και της 20ής Δεκεμβρίου), το Κοσσυφοπέδιο (δημοτικές εκλογές της 3ης Νοεμβρίου), το Νεπάλ (Συνταγματική Συνέλευση / βουλευτικές εκλογές της 19ης Νοεμβρίου), και την Ονδούρα (προεδρικές και βουλευτικές εκλογές της 24ης Νοεμβρίου). Απεστάλησαν ΕΕΜ στα κράτη Ζιμπάμπουε, Καμπότζη, Μαλδίβες, Μαυριτανία, Μπουτάν, Ρουάντα, Σουαζιλάνδη και Τόγκο.

Επιπλέον, η συνέχεια που θα δοθεί στις συστάσεις ΕΟΜ αποτελεί υψηλή προτεραιότητα (σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα). Μέχρι στιγμής, η τακτική υποβολή εκθέσεων από τους επικεφαλής των αποστολών έχει ξεκινήσει και χαράσσονται κατευθυντήριες γραμμές για τις ΕΟΜ και τις αντιπροσωπείες· έχουν σταλεί επακόλουθες αποστολές στο Μαλάουι (Δεκέμβριος του 2012), τη Βολιβία (Μάρτιος του 2013) και τη Μοζαμβίκη (Μάιος του 2013).

Μεταξύ των ενεργειών που περιλαμβάνονται στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία είναι η ολοκλήρωση των εργασιών για εννέα πιλοτικά έργα, με τα οποία αναπτύσσονται νέες μέθοδοι εργασίας όσον αφορά τη στήριξη της δημοκρατίας/εκδημοκρατισμού. Οι πιλοτικές χώρες ήταν οι Βολιβία, Γκάνα, Ινδονησία, Κιργιζία, Λίβανος, Μαλδίβες, Μογγολία, Μπενίν και Νήσοι Σολομώντος. Η εργασία έγινε από κοινού από την ΕΥΕΔ, τη ΓΔ Ανάπτυξης και Συνεργασίας — EuropeAid και τις αντιπροσωπείες της ΕΕ, και επικεντρώθηκε σε έξι τομείς δράσης που προσδιορίζονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου από το 2009 ⁽²⁶⁾: ειδική προσέγγιση ανά χώρα, διάλογος και συνεργασία, συνοχή και συντονισμός της ΕΕ, ενσωμάτωση, διεθνής συνεργασία και προβολή.

Συγκεκριμένα αποτελέσματα ανά χώρα συνιστούσαν τα δημοκρατικά χαρακτηριστικά και ένα σχέδιο δράσης για τη στήριξη της δημοκρατίας. Στον βαθμό που οι τοπικές συνθήκες το επιτρέπουν, συνεχίζονται οι προσπάθειες εμβάθυνσης της συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ, των κρατών μελών της ΕΕ, των κυβερνήσεων των χωρών εταίρων και άλλων σημαντικών παραγόντων. Μια δεύτερη γενιά πιλοτικών έργων ξεκίνησε περί τα τέλη του 2013, με βάση τα αποτελέσματα της πρώτης, και αποσκοπεί σε μια παγκόσμια ανάπτυξη έως το τέλος του 2015.

Πολυμερής διακυβέρνηση και παγκόσμια προβλήματα

Πολυμερής

Η ΕΕ στα Ηνωμένα Έθνη

Ως ένθερμος υποστηρικτής της πολυμέρειας, η ΕΕ συνέχισε να καταβάλλει προσπάθειες για την ενίσχυση των Ηνωμένων Εθνών. Η ΕΕ εξακολούθησε να επικεντρώνεται στην προώθηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, της βιώσιμης ανάπτυξης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των Ηνωμένων Εθνών.

Στο πλαίσιο της ΓΣΗΕ, η ΕΕ συνέβαλε ενεργά σε πολλές συναντήσεις υψηλού επιπέδου με αντίκτυπο για την ανάπτυξη, ιδίως δε στην Ειδική Εκδήλωση για τους ΑΣΧ, στη Συνεδρίαση Υψηλού Επιπέδου Αναπηρίες — Ανάπτυξη, στην πρώτη συνεδρίαση του πολιτικού φόρουμ υψηλού επιπέδου (HLPF) για την αειφόρο ανάπτυξη, που συμφωνήθηκε στο Rio+20, και στη διάσκεψη υψηλού επιπέδου σχετικά με τη μετανάστευση και την ανάπτυξη. Οι συνεδριάσεις κατέληξαν στην έκδοση συμπερασματικών εγγράφων, όπου η ΕΕ είχε σημαντική συμβολή. Η ΕΕ έχει επίσης συμβάλει στις διαπραγματεύσεις και στην έκδοση πολλών ψηφισμάτων της ΓΣΗΕ, με άμεσο αντίκτυπο στην ανάπτυξη, τα δικαιώματα του ανθρώπου, τον αφοπλισμό και τη μη διάδοση, τη διαφύλαξη και οικοδόμηση της ειρήνης.

Το τελικό έγγραφο από την Ειδική Εκδήλωση της ΓΣΗΕ για τους ΑΣΧ, εγκρίθηκε από την ΓΣΗΕ τον Οκτώβριο του 2013. Πρόκειται για μια καλή βάση για τη συνέχιση των συζητήσεων και επίσης παρέχει έναν χάρτη πορείας για την επικείμενη διαδικασία: μια διακυβερνητική διαδικασία από την εξηκοστή ένατη ΓΣΗΕ, ακολουθούμενη από σύνοδο κορυφής τον Σεπτέμβριο του 2015, κατά την οποία θα εγκριθεί η ημερήσια διάταξη για τη μετά το 2015 ανάπτυξη. Η ΕΕ εργάζεται για να εξασφαλιστεί ότι η νέα αναπτυξιακή ημερήσια διάταξη θα ενσωματώνει καταλλήλως θέματα όπως η ειρήνη, η ασφάλεια και ευπάθεια, καθώς και τα ανθρώπινα δικαιώματα, η χρηστή διακυβέρνηση και το κράτος δικαίου.

Το κτίριο του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη (ΗΠΑ)

Συνεργασία στην προώθηση της ειρήνης και της ασφάλειας

Το 2013 η ΕΕ συνέχισε τη στενή συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη στη στρατιωτική και μη στρατιωτική διαχείριση κρίσεων σε διάφορες χώρες, ιδίως δε στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, το Κοσσυφοπέδιο, τη Λιβύη, το Μάλι και τη Σομαλία. Η διευθύνουσα επιτροπή ΕΕ–ΟΗΕ για τη διαχείριση κρίσεων συνήλθε τον Απρίλιο στις Βρυξέλλες και τον Νοέμβριο στη Νέα Υόρκη, για να συζητήσει τις τρέχουσες κρίσεις και τη συγκεκριμενοποίηση της συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των Ηνωμένων Εθνών, τόσο στην έδρα όσο και επιτόπου. Η υλοποίηση του σχεδίου δράσης για την ενίσχυση της υποστήριξης της ΚΠΑΑ στη διατήρηση της ειρήνης εκ μέρους των Ηνωμένων Εθνών παρουσίασε σταθερή πρόοδο. Η ολοκλήρωση κοινών κατευθυντηρίων γραμμών σχεδιασμού ΕΕ–ΟΗΕ για τις περιπτώσεις όπου και οι δύο οργανισμοί δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα θα διευκολύνει σημαντικά τη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και του ΟΗΕ στον σχεδιασμό των αποστολών και επιχειρήσεων.

Η ΕΕ σε άλλα, πολυμερή φόρουμ

Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη

Το 2013 η ΕΕ εξακολούθησε να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), μεταξύ άλλων με την αντίθεσή της σε απόπειρες ορισμένων συμμετεχόντων μελών να μειώσουν τις υποχρεώσεις του ΟΑΣΕ και στηρίζοντας τις διάφορες περιφερειακές και θεματικές προτεραιότητές του. Η ΕΕ υποστηρίζει το έργο των ανεξάρτητων οργανισμών του ΟΑΣΕ και εξακολουθεί να συνεργάζεται στενά σε επιτόπιες αποστολές του ΟΑΣΕ, ιδίως στα Δυτικά Βαλκάνια, τον Νότιο Καύκασο και την Κεντρική Ασία. Η ΕΕ συνέχισε να υποστηρίζει σθεναρά τις προσπάθειες του ΟΑΣΕ για την προώθηση των συνομιλιών σχετικά με τη διευθέτηση των προβλημάτων της Υπερδνειστερίας, της διένεξης στη Γεωργία και της διαμάχης για το Ναγκόρνο-Καραμπάχ.

NATO

Συνεχίστηκε ομαλά η συνεργασία ΕΕ-NATO, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των ρυθμίσεων «Berlin plus». Διενεργούνται συχνές επαφές μεταξύ του προσωπικού της ΕΕ και αυτού του NATO, τόσο για τις επιχειρησιακές δεσμεύσεις όσο και για την ανάπτυξη των σχεδιαστικών και επιχειρησιακών ικανοτήτων. Η ΥΕ/ΑΕ συναντά τακτικά τον Γενικό Γραμματέα του NATO, και σε πολλές εστίες κρίσεων το NATO και η ΚΠΑΑ διενεργούν από κοινού αποστολές και επιχειρήσεις. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου του 2013 αναγνώρισε τη σημασία της σχέσης ΕΕ-NATO. Η ΕΕ συνεχίζει να καταβάλλει προσπάθειες για τη δημιουργία μιας πραγματικής διοργανικής σχέσης.

Συμβούλιο της Ευρώπης

Η ΕΕ συνέχισε τη συνεργασία της με το Συμβούλιο της Ευρώπης, ιδίως στον τομέα της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας (με ιδιαίτερη έμφαση στην ανατολική εταιρική σχέση — EaP, και σε αυτή της Νότιας Μεσογείου) και των Δυτικών Βαλκανίων. Ειδικότερα, η Επιτροπή συνέχισε την ομαλή συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης για θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων στο πλαίσιο της εφαρμογής του προγράμματος της Στοκχόλμης της ΕΕ, καθώς και στους τομείς του κράτους δικαίου και της δημοκρατίας, μέσω της στενής συνεργασίας με την επιτροπή της Βενετίας για τις συνταγματικές μεταρρυθμίσεις και θέματα εκλογικού νόμου. Οι διαπραγματεύσεις για την προσχώρηση της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου αποτέλεσε, τον Απρίλιο του 2013, ένα σημαντικό ορόσημο, με συμφωνία που επετεύχθη σε τεχνικό επίπεδο σχετικά με σχέδιο συμφωνίας προσχώρησης.

G7, G8 και G20

Το 2013 η Επιτροπή συμμετείχε σε σειρά συνόδων κορυφής και συναντήσεων των τριών αυτών φόρουμ, μεταξύ άλλων για να συζητηθούν η παγκόσμια οικονομία και, κατά τη σύνοδο κορυφής του G8 στο Lough Erne, οι προτεραιότητες «ΕΦΔ»: το εμπόριο, η φορολογία και η διαφάνεια. Το 2013 η κύρια έμφαση του φόρτου εργασίας όσον αφορά την ανάπτυξη του G8 εξακολούθησε να δίνεται στη γεωργία και την επισιτιστική ασφάλεια. Επεκτάθηκε η Νέα Συμμαχία για την Επισιτιστική Ασφάλεια και τη Διατροφή. Η ΕΕ συνεχίζει να διαδραματίζει ενεργό ρόλο με άλλους ηγέτες του G8 ως προς την οικοδόμηση εταιρικής σχέσης μεταξύ κυβερνήσεων εταίρων στην Αφρική, χωρών του G8 και του ιδιωτικού τομέα, ώστε να μειωθούν κατά 50 εκατομμύρια τα άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια εντός της επόμενης δεκαετίας, μέσω της στήριξης της γεωργικής ανάπτυξης. Κατά τη διάρκεια του 2013 η ΕΕ υποστήριξε ένθερμα την πρωτοβουλία του Ηνωμένου Βασιλείου για το εμπόριο στην Αφρική. Μια υπό βρετανική ηγεσία πρωτοβουλία διαφάνειας της ομάδας G8 καλύπτει αρκετούς σημαντικούς τομείς, περιλαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, τους εξής: τις εξορυκτικές βιομηχανίες, την πρωτοβουλία διαφάνειας, τη διαφάνεια των ενισχύσεων, τη φορολογική διαφάνεια και τον περιορισμό του πλουσίματος χρήματος, καθώς και τη βελτίωση των φορολογικών συστημάτων στις αναπτυσσόμενες χώρες. Πρόκειται για ένα σύνολο τομέων όπου η ΕΕ είναι πολύ δραστήρια.

Ο κ. Herman Van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, και ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά την όγδοη σύνοδο κορυφής της G20 στην Αγία Πετρούπολη (Ρωσία)

Το 2013 πραγματοποιήθηκαν τέσσερις συνεδριάσεις των υπουργών Οικονομικών του G20 και των διοικητών των κεντρικών τραπεζών. Οι συνεδριάσεις επικεντρώθηκαν στην παγκόσμια οικονομική κατάσταση και τις δράσεις που απαιτούνται για την ενίσχυση της ανάκαμψης. Κατά τη σύνοδο κορυφής, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Αγία Πετρούπολη, οι ηγέτες του G20 δεσμεύτηκαν να συνεργαστούν, μεταξύ άλλων, για τη διαχείριση των τυχόν επιπτώσεων, σε άλλες χώρες, των μη συμβατικών νομισματικών πολιτικών.

Η εν λόγω σύνοδος του G20 αποκρυστάλλωσε, επίσης, την παγκόσμια στροφή προς μια δικαιότερη φορολογία, υποστηρίζοντας τη θέσπιση της αυτόματης ανταλλαγής φορολογικών πληροφοριών. Η ΕΕ διαδραμάτισε αποφασιστικό ρόλο στο να εξασφαλιστεί ότι το νέο αυτό πρότυπο θα αρχίσει να εφαρμόζεται από το 2015 από τα μέλη του G20. Οι χώρες του G20 λαμβάνουν μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι εταιρείες και ιδιώτες καταβάλλουν τους φόρους που οφείλουν και που απαιτούνται επειγόντως σε δύσκολους καιρούς για τη διενέργεια επενδύσεων στο μέλλον.

Παγκόσμιες προκλήσεις

Μη διάδοση και συμβατικά όπλα

Η ΕΕ συνέχισε να στηρίζει τη διαδικασία των Ηνωμένων Εθνών για τη σύναψη συνθήκης σχετικά με το εμπόριο όπλων (ΣΕΟ), με επιδιωκόμενο αποτέλεσμα την ενίσχυση της ευθύνης και διαφάνειας στο εμπόριο συμβατικών όπλων. Η ΕΕ συμμετείχε ενεργά στην τελική διπλωματική διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη ΣΕΟ (18-28 Μαρτίου 2013 στη Νέα Υόρκη) και χαιρέτισε την υιοθέτηση της ΣΕΟ από τη ΓΣΗΕ του Απριλίου του 2013.

Η ΕΕ έχει ενισχύσει την υποστήριξή της στον ΔΟΑΕ. Παραμένει βασικός χορηγός στο Ταμείο του ΔΟΑΕ για την πυρηνική ασφάλεια, με διάθεση άνω των 31 εκατ. ευρώ από το 2004. Στις 21 Οκτωβρίου 2013 ⁽²⁷⁾ εγκρίθηκε νέα απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τη διάθεση άνω των 8 εκατ. ευρώ για τη στήριξη του εν λόγω ταμείου.

Το 2013 σημειώθηκαν σημαντικές εξελίξεις στον τομέα της διαστημικής ασφάλειας, των διασφαλίσεων και της βιωσιμότητας. Στις 16-17 Μαΐου στο Κίεβο και στις 20-22 Νοεμβρίου στην Μπανγκόκ, η Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματοποίησε αορίστου διάρκειας διαβουλεύσεις σχετικά με την πρότασή της για έναν διεθνή κώδικα δεοντολογίας όσον αφορά τις διαστημικές δραστηριότητες, τη διεύρυνση της διεθνούς στήριξης για τον κώδικα, με σκοπό την έγκρισή του, ενδεχομένως εντός του 2014. Ο κώδικας έχει σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να συμβάλλει στη διαφάνεια και τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης (TCBM) σε δραστηριότητες στο διάστημα. Η ΕΕ υποστήριξε επίσης την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία δεοντολογικών κανόνων και TCBM στο διάστημα, μέσω περιφερειακών σεμιναρίων. Πέρα από τη συνεδρίαση στην Κουάλα Λουμπούρ το 2012, πραγματοποιήθηκαν το 2013 επιπλέον συνεδριάσεις στην Αντίς Αμπέμπα (Αιθιοπία), το Astana (Καζαχστάν) και το Mexico City (Μεξικό).

Κλιματική αλλαγή και ασφάλεια

Οι πτυχές ασφαλείας της κλιματικής αλλαγής εξακολουθούν να έχουν προτεραιότητα στο πρόγραμμα δράσης της ΕΕ για το 2013.

Τον Ιούνιο του 2013 το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων ενέκρινε συμπεράσματα ⁽²⁸⁾ σχετικά με τρόπους περαιτέρω ενίσχυσης της διπλωματίας της ΕΕ στον τομέα του κλίματος, με στόχο τη συμβολή στη δημιουργία πολιτικών συνθηκών που ευνοούν την πρόοδο προς τη συμφωνία του 2015. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η ΕΕ συνέχισε και ενέτεινε τις προσπάθειες για την τόνωση και τη στήριξη της φιλόδοξης δράσης για το κλίμα στις χώρες εταίρους, βασιζόμενη στο σύνολο των μέσων άσκησης εξωτερικής πολιτικής.

Η διάσκεψη του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή, που πραγματοποιήθηκε στη Βαρσοβία τον Νοέμβριο, αποτέλεσε ένα βήμα στη διεθνή καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Ανταποκρινόμενη σε ένα βασικό αίτημα της ΕΕ, η διάσκεψη κατέληξε σε συμφωνία όσον αφορά χρονοδιάγραμμα για τις χώρες οι οποίες καλούνται να εκθέτουν τις συνεισφορές τους στη μείωση ή στον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο μιας νέας παγκόσμιας συμφωνίας για το κλίμα η οποία αναμένεται να εγκριθεί το 2015. Συμφωνήθηκαν επίσης, στη διάσκεψη, τρόποι επιτάχυνσης των προσπαθειών για την εμβάθυνση των περικοπών στο υπόλοιπο της τρέχουσας δεκαετίας, θεσπίστηκε μηχανισμός για την αντιμετώπιση απωλειών και ζημιών από την αλλαγή του κλίματος σε ευάλωτες αναπτυσσόμενες χώρες και συμφωνήθηκαν αποφάσεις που ενισχύουν την εφαρμογή σειράς μέτρων που έχουν ήδη συμφωνηθεί σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων του χρηματοπιστωτικού τομέα για τη στήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών και της καταπολέμησης της αποψίλωσης των ομβριόφιλων δασών.

Η κ. Connie Hedegaard, επίτροπος Δράσης για το Κλίμα, εκφωνεί την εναρκτήρια ομιλία στη διάσκεψη COP19/CMP9 των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή στη Βαρσοβία (Πολωνία).

Το 2013 η Επιτροπή ανέλαβε την υποχρέωση να διαθέσει επιπλέον 47 εκατ. ευρώ για τη χρηματοδότηση εννέα νέων παρεμβάσεων της συμμαχίας για την παγκόσμια αλλαγή του κλίματος (GCCA) στην Αϊτή, τις Κομόρες, το Μαλάουι, τη Μαυριτανία, τη Μιανμάρ/Βιρμανία, το Σάο Τομέ και Πρίνσιπε, την Τανζανία, το Τζιμπουτί και το Τσαντ. Με τα ως άνω, το χαρτοφυλάκιο αυξήθηκε από τέσσερα πιλοτικά έργα το 2008 σε 48 εθνικά και περιφερειακά προγράμματα σε 38 χώρες και οκτώ περιφέρειες και υποπεριφέρειες, συνολικού ποσού περίπου 300 εκατ. ευρώ.

Μετανάστευση

Η εξωτερική διάσταση της μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ, και ειδικότερα η συνεργασία με τρίτες χώρες στον τομέα της μετανάστευσης, αποτελεί προφανή προτεραιότητα για την ΕΕ. Η ΕΕ θέτει συστηματικά τη μετανάστευση στην ημερήσια διάταξη του πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού διαλόγου με εκτός ΕΕ χώρες. Έχει αναπτυχθεί σειρά στρατηγικών διαλόγων σε θέματα μετανάστευσης με βασικούς εταίρους, όπως είναι οι ΗΠΑ, η Ινδία, η Κίνα και η Ρωσία, καθώς και στο πλαίσιο πολλών περιφερειακών πρωτοβουλιών, όπως είναι η εταιρική σχέση ΕΕ–Αφρικής για τη μετανάστευση, την κινητικότητα και την απασχόληση, η διαδικασία του Ραμπάτ, η ανατολική εταιρική σχέση — EaP, η εταιρική σχέση με τις χώρες του «δρόμου του μεταξίου», και η συνεργασία ΕΕ–CELAC. Οι εν λόγω διάλογοι αντιμετωπίζουν διάφορες συνιστώσες του φαινομένου της μετανάστευσης, όπως η σχέση μετανάστευσης και ανάπτυξης, ζητήματα κινητικότητας, καλύτερου ελέγχου της παράνομης μετανάστευσης, της επανεισδοχής και της εμπορίας ανθρώπων. Η ΕΕ συμμετέχει επίσης ενεργά στις συζητήσεις που γίνονται στο πλαίσιο των διαφόρων διεθνών φόρουμ και έχει αναπτύξει στενή συνεργασία με διεθνείς παράγοντες που ασχολούνται με τη μετανάστευση.

Τον Μάιο η Επιτροπή εξέδωσε νέα ανακοίνωση για τη «Μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού αντίκτυπου της μετανάστευσης» ⁽²⁹⁾, η οποία αποτέλεσε τη βάση τόσο για τη θέση της ΕΕ στο πλαίσιο του υψηλού επιπέδου διαλόγου των Ηνωμένων Εθνών για τη διεθνή μετανάστευση και την ανάπτυξη, τον Οκτώβριο του 2013, όσο και για την υποβολή προτάσεων για την υιοθέτηση μιας πιο φιλόδοξης προσέγγισης της μετανάστευσης και της ανάπτυξης σε επίπεδο ΕΕ.

Υδατική διπλωματία

Το 2013 η ΕΕ υλοποίησε έργο χαρτογράφησης των υδάτων της ΕΕ υπό το πρίσμα της ασφάλειας, με στόχο να επιτύχει μια συνοπτική εικόνα για το ποιος κάνει τι από την ΕΕ και τα κράτη μέλη, όσον αφορά σημαντικά προβλήματα περιφερειακών και διασυνοριακών υδάτων ανά τον κόσμο. Τα αποτελέσματα έδειξαν ισχυρή στράτευση της ΕΕ και των κρατών μελών και μεγάλο βάθος πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων ανά τον κόσμο.

Αξιοποιώντας το έργο αυτό της χαρτογράφησης, τον Ιούλιο του 2013 το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων ενέκρινε, για πρώτη φορά στην ιστορία, συμπεράσματα σχετικά με την υδατική διπλωματία ⁽³⁰⁾ με σκοπό να καταστεί δυνατή η ενεργότερη ανάμειξη της ΕΕ στα προβλήματα υδατικού εφοδιασμού ανά τον κόσμο. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου αναγνωρίζεται η προκαταληπτική δραστηριοποίηση σε διασυνοριακά προβλήματα στον τομέα της υδατικής ασφάλειας ως συγκεκριμένος στόχος της διπλωματίας των υδάτων, με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας και την αειφόρο διαχείριση των υδάτων, και καθορίζεται ο Νείλος και η Κεντρική Ασία ως άμεσες προτεραιότητες της διπλωματίας των υδάτων. Στα συμπεράσματά του, το Συμβούλιο ενθαρρύνει επίσης την προώθηση των διεθνών συμφωνιών συνεργασίας στον τομέα των υδάτων και συναφών περί των διεθνών υδάτων συμβάσεων, καθώς και την ανάπτυξη διεθνών εταιρικών σχέσεων για την προώθηση της περιφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των υδάτων.

Ενεργειακή διπλωματία

Με βάση την εντονότερη δέσμευση της ΥΕ/ΑΕ και της ΕΥΕΔ σχετικά με την ενεργειακή διπλωματία, τον Απρίλιο του 2013 το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων συζήτησε θέματα εξωτερικής ενεργειακής πολιτικής και ενεργειακής ασφάλειας με τους υπουργούς Εξωτερικών της ΕΕ, με επίκεντρο τον τρόπο με τον οποίο είναι δυνατόν να προωθηθούν οι στόχοι της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ και ειδικότερα ο νότιος διάδρομος φυσικού αερίου.

Ασφάλεια του κυβερνοχώρου

Τον Φεβρουάριο του 2013, η ΥΕ/ΑΕ και η Επιτροπή εξέδωσαν κοινή ανακοίνωση σχετικά με μια ευρωπαϊκή στρατηγική ασφαλείας στον κυβερνοχώρο ⁽³¹⁾, το πρώτο συνολικό έγγραφο πολιτικής που παράγεται από την ΕΕ σχετικά με τον ταχύρρυθμο αναπτυσσόμενο αυτόν τομέα. Η στρατηγική επικεντρώνεται σε μια άμεση ανάγκη να ενταθούν ανά την ΕΕ οι προληπτικές προσπάθειες στον τομέα της ασφάλειας του κυβερνοχώρου και επιδιώκει να βελτιώσει την οριζόντια συνεργασία μεταξύ των διαφόρων τομέων πολιτικής στην ΕΕ: την ανθεκτικότητα στον κυβερνοχώρο, το έγκλημα στον κυβερνοχώρο, τη διεθνή πολιτική στον τομέα του κυβερνοχώρου και τα θέματα που άπτονται της ΚΠΑΑ. Η στρατηγική καθορίζει σαφείς προτεραιότητες της ΕΕ για τη διεθνή πολιτική της στον τομέα του κυβερνοχώρου: να διατηρήσει έναν ελεύθερο και ανοικτό κυβερνοχώρο· να αναπτύξει δεοντολογικά πρότυπα και να εφαρμόσει το κείμενο διεθνές δίκαιο που διέπει τον κυβερνοχώρο· να αυξήσει τις ικανότητες ασφαλείας στον κυβερνοχώρο σε χώρες εκτός ΕΕ· και να προωθήσει τη διεθνή συνεργασία σε θέματα κυβερνοχώρου.

Η εφαρμογή της στρατηγικής συνεχίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια του 2013. Η ΕΥΕΔ έχει αυξήσει την οικεία συμμετοχή στον διάλογο επί θεμάτων κυβερνοχώρου με βασικούς στρατηγικούς εταίρους της ΕΕ. Η ανάπτυξη δεοντολογικών προτύπων στον κυβερνοχώρο συνεχίστηκε με τη συμφωνία που επιτεύχθηκε σχετικά με μια πρώτη σειρά μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης στον ΟΑΣΕ. Η ΕΥΕΔ συμμετέχει στην παγκόσμια ανάπτυξη ικανοτήτων, η οποία είναι εστιασμένη στην προώθηση του κράτους δικαίου στον κυβερνοχώρο και στην αντιμετώπιση συμβάντων. Η χρηματοδότηση του έργου αυτού αναμένεται να ενταθεί κατά τα επόμενα πέντε έτη, ενώ η συνεργασία με διεθνείς εταίρους και οργανισμούς, τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών έχει αρχίσει να βρίσκει ένα κατάλληλο πρότυπο για τη στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων.

Καταπολέμηση της τρομοκρατίας

Η απειλή της τρομοκρατίας παραμένει σημαντική και εξελίσσεται διαρκώς. Πρόσφατες επιθέσεις υπογραμμίζουν τη συνεχιζόμενη απειλή και την παγκόσμια διάσταση της τρομοκρατίας, όπως υποδηλώνεται από τις τρομοκρατικές επιθέσεις στη Βοστώνη, την Αλγερία και την Κένυα, τις εξελίξεις στο Μάλι και στην περιφέρεια Σαχέλ. Το έτος 2013 αυξήθηκε η αποκέντρωση της τρομοκρατίας. Ο διεισδυτικός και διάχυτος χαρακτήρας της τρομοκρατίας απαιτεί μια πολυμερή απόκριση, ώστε να ενταθεί ο παγκόσμιος συντονισμός για την πρόληψη των επιθέσεων, την εξάρθρωση εγκληματικών δικτύων, τον φραγμό των δυνατοτήτων χρηματοδότησης των αποκεντρωμένων, πολυπλόκαμων τρομοκρατικών δικτύων και των «εν υπνώσει» τρομοκρατών.

Ως τμήμα μιας συνολικής προσέγγισης, η ΕΥΕΔ ανέπτυξε πολιτικούς διαλόγους με θέμα την αντιτρομοκρατία με πολλούς στρατηγικούς εταίρους και διεθνείς οργανώσεις, συμβάλλοντας έτσι στην εμβάθυνση της διεθνούς συναίνεσης και στην ενίσχυση των διεθνών προσπάθειών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Πραγματοποιήθηκαν ειδικοί διάλογοι με τα Ηνωμένα Έθνη, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά, το Πακιστάν, τη Ρωσία, τη Σαουδική Αραβία και την Τουρκία.

Ειρήνη και ασφάλεια

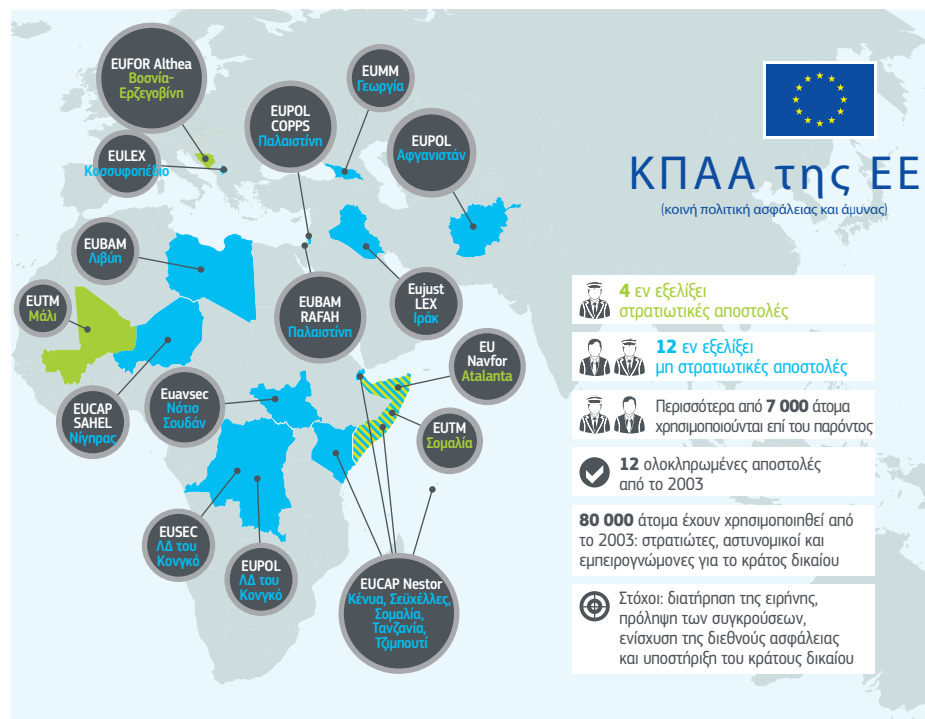
Κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας

Το έτος 2013 σημειώθηκαν πολλές εξελίξεις στον τομέα της ΚΠΑΑ. Η ΕΕ δρομολόγησε δύο νέες αποστολές, την εκπαιδευτική αποστολή της ΕΕ στο Μάλι και την αποστολή συνδρομής της ΕΕ στην εποπτεία των συνόρων της Λιβύης. Το 2013 η ΕΕ έστειλε, συνολικά, περισσότερα από 7 000 άτομα ως πολιτικό και στρατιωτικό προσωπικό σε δώδεκα μη στρατιωτικές αποστολές και τέσσερις στρατιωτικές επιχειρήσεις.

Η ασφάλεια και η άμυνα, επίσης, αναβαθμίστηκαν σαφώς στο πρόγραμμα δράσης της ΕΕ, μέσω της προετοιμασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2013 για την ασφάλεια και την άμυνα. Κύριος στόχος θεματικής συζήτησης μεταξύ των ηγετών ήταν η αύξηση της αποτελεσματικότητας και της εμβέλειας της ΚΠΑΑ, ώστε να προαχθεί η ανάπτυξη των αμυντικών δυνατοτήτων και να ενισχυθεί η αμυντική βιομηχανία της Ευρώπης.

Κατά την περίοδο που προηγήθηκε του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου, η Επιτροπή εξέδωσε, τον Ιούλιο, ανακοίνωση για την ευρωπαϊκή άμυνα και τον τομέα της ασφάλειας ⁽³²⁾, ενώ η ΥΕ/ΑΕ (επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας) υπέβαλε τον Οκτώβριο σημαντική έκθεση σχετικά με την ΚΠΑΑ. Το Συμβούλιο εξέδωσε τα συμπεράσματά του τον Νοέμβριο ⁽³³⁾, τα οποία εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό του Δεκεμβρίου.

ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Στη Λιβύη, μετά το ειδικό αίτημα των λιβυκών αρχών, η ΕΕ δρομολόγησε το εγχείρημα EUBAM Libya, μία μη στρατιωτική αποστολή ΚΠΑΑ, σχεδιασμένη έτσι ώστε να παρέχει απαραίτητες ολοκληρωμένες δυνατότητες διαχείρισης των συνόρων στις αρχές της Λιβύης. Επιπλέον, η ΕΕ ανέθεσε έργα που καλύπτουν τη μεταρρύθμιση των τομέων της αστυνομίας και της δικαιοσύνης, της ασφαλούς αποθήκευσης και διαχείρισης αποθεμάτων σημαντικών όπλων και πυρομαχικών και την ανασύσταση των ποινικών ανακριτικών ικανοτήτων της Λιβύης, ενώ συνεχίστηκε η παροχή μιας ευρείας δέσμης υποστήριξης σε ό,τι αφορά την ενίσχυση της δημόσιας διοίκησης, της επαγγελματικής κατάρτισης, της χρηστής διακυβέρνησης, της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνίας των πολιτών.

Ως απάντηση στο πραξικόπημα του 2012 στο Μάλι, τον Ιανουάριο του 2013 το Συμβούλιο συγκρότησε μία αποστολή ΚΠΑΑ με στόχο την παροχή συμβουλευτικού έργου στις αρχές της χώρας και την εκπαίδευση μονάδων τακτικού στρατού. Η εκπαιδευτική αποστολή της ΕΕ στο Μάλι (EUTM Mali) αποτελεί την απάντηση σε επίσημο αίτημα των αρχών της χώρας, καθώς και στο ψήφισμα 2071 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, το οποίο καλεί τους περιφερειακούς και διεθνείς εταίρους, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕ, να παράσχουν βοήθεια προκειμένου να βελτιωθεί η ικανότητα των ενόπλων δυνάμεων του Μάλι. Η EUTM είναι ένα από τα πολλά μέσα, μέρος της συνολικής προσέγγισης της ΕΕ, σύμφωνα με τη στρατηγική για την ασφάλεια και την ανάπτυξη στο Σαχέλ.

Το γαλλικό σκάφος FS Nivose της Ναυτικής Δύναμης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU Navfor) συνοδεύει ναυλωμένο σκάφος του Παγκόσμιου Επισιτιστικού Προγράμματος (WFP).

Η δράση της ΕΕ στο Κέρας της Αφρικής είναι ένα άλλο εξαιρετικό παράδειγμα του πώς η συνδυασμένη χρήση διαφόρων μέσων της ΕΕ μπορεί να είναι αποτελεσματική.

- ▶ Η ναυτική επιχείρηση της ΕΕ Atalanta της EU Navfor κατέχει μία αναγνωρισμένη ηγετική θέση στη διεθνή καταπολέμηση της πειρατείας, ενώ συλλογικές προσπάθειες οδήγησαν σε θεαματική μείωση των αποτυχημένων και επιτυχημένων πειρατικών επιθέσεων στον Κόλπο του Άντεν και στον Δυτικό Ινδικό Ωκεανό. Το 2013 σημειώθηκαν λιγότερες από 20 επιθέσεις και ύποπτα συμβάντα στα ανοικτά των ακτών της Σομαλίας. Κανένα μεγάλο πλοίο δεν έχει υποστεί επίθεση από πειρατές από την 1η Μαΐου 2012.
- ▶ Ταυτόχρονα, η μη στρατιωτική αποστολή EUCAP Nestor οικοδομεί τις ικανότητες των χωρών εταίρων της περιοχής ούτως ώστε να τους συνδράμει στη διασφάλιση της θαλάσσιας ασφάλειας στα ύδατά τους.

Ιταλοί στρατιωτικοί της εκπαιδευτικής αποστολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUTM) στη Σομαλία εκπαιδεύουν σομαλούς στρατιώτες.

- ▶ Στην ξηρά, στο πλαίσιο της αποστολής EUTM Somalia εκπαιδεύτηκαν επιτυχώς άνω των 3 000 σομαλοί στρατιώτες —μία σημαντική συμβολή που αναμένεται να επιτρέψει την απελευθέρωση του Μουγκντίσο και ένα νέο πολιτικό ξεκίνημα στη Σομαλία. Στο πλαίσιο αυτό, η αποστολή άρχισε επίσης να διαδραματίζει τον νέο της ρόλο φέτος, ο οποίος συνίσταται στην παροχή στρατιωτικών συμβουλών στις αρχές της Σομαλίας για την αναδιάρθρωση των ενόπλων δυνάμεών τους.

Συνολική προσέγγιση / πρόληψη των συγκρούσεων

Η Ένωση διαθέτει πλήθος πολιτικών και εργαλείων στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων —ανεπτυγμένα μέσα διπλωματίας, ασφάλειας, άμυνας, οικονομίας, εμπορίου, ανάπτυξης και ανθρωπιστικής βοήθειας, καθώς και την εξωτερική διάσταση των ενωσιακών εσωτερικών πολιτικών— ώστε να επιτύχει το τελικό αποτέλεσμα που προσδοκούν τα κράτη μέλη και η διεθνής κοινότητα. Πρόκειται για το κύριο πλεονέκτημα της ΕΕ ως διεθνούς παράγοντα.

Τον Δεκέμβριο του 2013 η Επιτροπή και η ΥΕ/ΑΕ εξέδωσαν κοινή ανακοίνωση για τη «Σφαιρική προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τις εξωτερικές συγκρούσεις και κρίσεις»⁽³⁴⁾ με σκοπό την περαιτέρω ένταση των προσπαθειών τους προκειμένου να καταστήσουν αποτελεσματικότερη και συνεκτικότερη την παγκόσμια δράση τους, χρησιμοποιώντας όλο το φάσμα των μέσων και πόρων τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

⁽¹⁾ Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση αριθ. 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

⁽²⁾ Ύστερα από επείγοντα αιτήματα των κρατών μελών της ΕΕ και των Ηνωμένων Πολιτειών, στις 18 Δεκεμβρίου 2013, η ΕΕ δεσμεύτηκε να χορηγήσει 12 εκατ. ευρώ στο Εδικό καταπιστευματικό ταμείο του ΟΑΧΟ (OPCW), το οποίο συστάθηκε για την καταστροφή των χημικών όπλων της Συρίας. Η δέσμευση της ΕΕ μαζί με τις συνεισφορές από άλλους χορηγούς (ιδίως τη Νορβηγία και την Ιαπωνία) επέτρεψε στον ΟΑΧΟ να δρομολογήσει την αναγκαία διαδικασία πρόσκλησης υποβολής προσφορών στις 20 Δεκεμβρίου, όπως είχε προγραμματιστεί. Η συνεισφορά της ΕΕ θα χρηματοδοτηθεί μέσω του μηχανισμού σταθερότητας.

- (3) Κοινή ανακοίνωση — Προς μια συνολική προσέγγιση της ΕΕ για την κρίση στη Συρία [JOIN(2013) 22].
- (4) Έκθεση της Επιτροπής — Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας: εφαρμογή μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του ενταξιακού διαλόγου υψηλού επιπέδου και προώθηση σχέσεων καλής γειτονίας [COM(2013) 205].
- (5) Τον Οκτώβριο του 2013 η Επιτροπή επανέλαβε τη σύστασή της για έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων, κρίνοντας ότι η μετάβαση στα επόμενα στάδια της διαδικασίας διεύρυνσης είναι ουσιαστικής σημασίας προκειμένου να εδραιωθούν και να ενθαρρυνθούν περαιτέρω μεταρρυθμίσεις, καθώς και να ενισχυθούν οι σχέσεις μεταξύ των εθνοτήτων.
- (6) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση [COM(2010) 680].
- (7) Κοινή έκθεση σχετικά με την πρόοδο του Κοσσυφοπεδίου όσον αφορά την αντιμετώπιση των ζητημάτων που καθορίζονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2012, με σκοπό ενδεχόμενη απόφαση σχετικά με την έναρξη των διαπραγματεύσεων για τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης [JOIN(2013) 8].
- (8) Πρόταση απόφασης για τη σύναψη συμφωνίας-πλαισίου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Κοσσυφοπεδίου σχετικά με τις γενικές αρχές για τη συμμετοχή του Κοσσυφοπεδίου σε προγράμματα της Ένωσης [COM(2013) 219].
- (9) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Στρατηγική διεύρυνσης και κυριότερες προκλήσεις 2013-2014 [COM(2013) 700]. Commission document — Kosovo — 2013 progress report [SWD(2013) 416].
- (10) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων, 17 Δεκεμβρίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/genaff/140144.pdf).
- (11) Από τη σύναψη της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών ΕΕ-Μεξικού, υπερδιπλασιάστηκε το συνολικό διμερές εμπόριο, φτάνοντας από 21,7 δισεκατ. ευρώ το 2000 σε 47,1 δισεκατ. ευρώ το 2012.
- (12) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, 10 Δεκεμβρίου 2012 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/134140.pdf).
- (13) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, 22 Ιουλίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/138293.pdf).
- (14) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, 16 Δεκεμβρίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/140097.pdf).
- (15) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, 21 Οκτωβρίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/139093.pdf).
- (16) Το καθεστώς εμπορικών προτιμήσεων της ΕΕ είχε ανασταλεί το 1997, λόγω των σοβαρών και συστηματικών παραβιάσεων στη χώρα των βασικών διεθνών συμβάσεων για την καταναγκαστική εργασία.
- (17) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, 22/23 Απριλίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/136921.pdf).
- (18) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, 24 Ιουνίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/137590.pdf).
- (19) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Αύξηση του αντίκτυπου της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ: ένα πρόγραμμα δράσης για αλλαγή [COM(2011) 637].
- (20) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Μια αξιοπρεπή ζωή για όλους: εξάλειψη της φτώχειας και εξασφάλιση ενός βιώσιμου μέλλοντος για τους πολίτες [COM(2013) 92].
- (21) http://www.erd-report.eu/erd/report_2012/documents/FullReportEN.pdf
- (22) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, 25 Ιουνίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/137606.pdf).
- (23) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Βελτίωση της διατροφής μπτέρας και παιδιού στο πλαίσιο της εξωτερικής βοήθειας: ένα πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ [COM(2013) 141].
- (24) http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/thematic/eu_children_of_peace_en.pdf
- (25) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf
- (26) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων, 17 Νοεμβρίου 2009 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/gena/111250.pdf).
- (27) Απόφαση 2013/517/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την ενωσιακή υποστήριξη των δραστηριοτήτων του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας στους τομείς της πυρηνικής ασφάλειας και της εξακρίβωσης και στο πλαίσιο της εφαρμογής της στρατηγικής της ΕΕ κατά της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής (ΕΕ L 281 της 23.10.2013).
- (28) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, 24 Ιουνίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/137593.pdf).
- (29) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού αντίκτυπου της μετανάστευσης — Η συνεισφορά της ΕΕ στο διάλογο υψηλού επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών και επόμενα βήματα προς τη διεύρυνση της σχέσης μεταξύ ανάπτυξης και μετανάστευσης [COM(2013) 292].
- (30) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, 22 Ιουλίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/138253.pdf).
- (31) Κοινή ανακοίνωση — Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο: για έναν ανοικτό, ασφαλή και προστατευμένο κυβερνοχώρο [JOIN(2013) 1].
- (32) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Μετάβαση προς έναν ανταγωνιστικότερο και αποδοτικότερο τομέα άμυνας και ασφάλειας [COM(2013) 542].
- (33) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Παιδείας, Νεολαίας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, 25/26 Νοεμβρίου 2013 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/139719.pdf).
- (34) Κοινή ανακοίνωση — Η σφαιρική προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τις εξωτερικές συγκρούσεις και κρίσεις [JOIN(2013) 30].

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση: σελίδες 152, 154, 155, 157, 158, 160, 161, 162, 164, 166, 169, 172, 174, 175, 177, 183, 185
 Ευρωπαϊκή Ένωση / ECHO, Arlynn Aquino: σελίδα 176
 Unicef/Jordan/2013/Noorani: σελίδα 176
 UN Photo / Andrea Brizzi: σελίδα 181
 EU Navfor 2014: σελίδα 189
 Bundeswehr / Marc Tessensohn: σελίδα 190

Τα ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμοί επί το έργο

Ο μεγάλος φόρτος εργασίας των οργάνων της Ένωσης το 2013 αντανακλούσε κατ' ουσίαν τις προκλήσεις της ευρωπαϊκής οικονομίας. Τα όργανα της ΕΕ συνέχισαν το νομοθετικό έργο της αποκατάστασης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ). Επιτελέστηκε πολύ σημαντική πρόοδος όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση, τη χρηματοπιστωτική ρύθμιση και εποπτεία και τη δημιουργία της τραπεζικής ένωσης.

Καθώς το 2013 άρχισε να διαφαίνεται η ανάκαμψη της οικονομίας, οι προσπάθειες των οργάνων της ΕΕ στράφηκαν περισσότερο προς τα θέματα της ανάπτυξης και της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της ανεργίας των νέων. Το σημαντικό έργο που επιτελέστηκε κατά τη διάρκεια του έτους για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ), που είναι ο προϋπολογισμός της Ένωσης για την περίοδο 2014-2020, έδωσε ισχυρή έμφαση σε πολιτικές και σε μέτρα αναπτυξιακού προσανατολισμού, έτσι ώστε να συνεχιστεί η στήριξη θετικών και φιλικών για την απασχόληση πρωτοβουλιών.

Το 2013 τα όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης ασχολήθηκαν και με πολλά άλλα θέματα, από την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς έως τις εξωτερικές υποθέσεις, το διεθνές εμπόριο, τα θεμελιώδη δικαιώματα και τα δικαιώματα των πολιτών.

Τα υπό κατασκευή νέα κεντρικά γραφεία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Τα μείζονα ζητήματα της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ), της τραπεζικής ένωσης και των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών διαδραμάτισαν ουσιαστικό ρόλο στις συνεδριάσεις του Κοινοβουλίου το 2013. Σε διάφορες σημαντικές συζητήσεις, όπως στις συζητήσεις για τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια και για τα προγράμματα της προεδρίας, η ολομέλεια έδωσε αδιάλειπτη και ιδιαίτερη προσοχή στα επόμενα στάδια της εμβάθυνσης της ΟΝΕ και στο κατάλληλο μείγμα οικονομικής πολιτικής που θα επιτρέψει στην Ευρώπη να βγει από την κρίση. Η πρόσδοση μιας κοινωνικής διάστασης στην ΟΝΕ και η επίτευξη της σωστής ισορροπίας μεταξύ της δημοσιονομικής εξυγίανσης και της ανάπτυξης ήταν τα βασικά θέματα που απασχόλησαν το Κοινοβούλιο κατά τη διάρκεια όλων αυτών των συζητήσεων, ενώ σταδιακά ερχόταν σε κεντρική θέση στο προσκήνιο και το ζήτημα της ανεργίας των νέων.

Ο κ. Martin Schulz, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στο γραφείο του στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Η νομοθετική παραγωγή στον οικονομικό και τον νομισματικό τομέα ήταν επίσης σημαντική, με την έγκριση, σε πρώτη ανάγνωση, των συμφωνιών που επιτεύχθηκαν με το Συμβούλιο σχετικά με βασικά ζητήματα όπως το «δίπτυχο», οι οργανισμοί αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, οι νέοι κανόνες διαχείρισης κεφαλαίων και ρευστότητας για τις τράπεζες ⁽¹⁾ και οι οδηγίες για τη διαφάνεια ⁽²⁾ και τη λογιστική ⁽³⁾. Το Κοινοβούλιο προσπάθησε επίσης να ασκήσει πίεση στα άλλα όργανα για τη λήψη περισσότερων μέτρων· τον Ιούνιο προστέθηκε στην ημερήσια διάταξη μια συζήτηση κατά την οποία ζητήθηκαν εξηγήσεις από την Επιτροπή και το Συμβούλιο σχετικά με τις εικαζόμενες καθυστερήσεις όσον αφορά τις προτάσεις για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

Ειδικότερα, μετά τις συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην ολομέλεια τον Μάιο, το Κοινοβούλιο προέβη σε ψηφοφορία για τη διάσταση της τραπεζικής ένωσης τη σχετική με τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό (EEM). Πριν από την ψηφοφορία έγινε σχετική δήλωση της Επιτροπής, διεξήχθη συζήτηση σχετικά με την πορεία της τραπεζικής ένωσης και υπήρξε προφορική δήλωση του κ. Martin Schulz, προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για τη γενική συμφωνία που επιτεύχθηκε σχετικά με τη διοργανική συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), στην οποία καταγράφονται λεπτομερώς οι διαδικασίες για τη δημοκρατική λογοδοσία της εποπτικής λειτουργίας της ΕΚΤ. Ο πρόεδρος κ. Schulz επέστησε την προσοχή στην ενίσχυση του κοινοβουλευτικού ελέγχου και εκτίμησε ότι το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων συνιστά «ποιοτικό άλμα» στο πεδίο των ευρωπαϊκών πολιτικών. Ακολούθησε, τον Σεπτέμβριο, με κοινή δήλωση του προέδρου κ. Schulz και του κ. Mario Draghi, προέδρου της ΕΚΤ, η έγκριση της νομοθεσίας για τον EEM από το Κοινοβούλιο και η έναρξη ισχύος της τον Νοέμβριο. Η εξέλιξη αυτή παρέχει στην ΕΚΤ τη βάση για να συνεχίσει την προετοιμασία της για την ανάληψη των καθηκόντων προληπτικής εποπτείας που θα κληθεί να ασκεί.

Η προώθηση των υπόλοιπων πυλώνων της τραπεζικής ένωσης, και ιδίως του ενιαίου μηχανισμού εξυγίανσης (ΕΜΕ), παρέμεινε στόχος που επισημάνθηκε επανειλημμένα, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, από το Κοινοβούλιο, το οποίο υποστήριξε στο θέμα αυτό την Επιτροπή, ενώ κατά τη σύνοδο του Δεκεμβρίου —σε διάφορες συζητήσεις και κείμενα— διατυπώθηκαν ανησυχίες και επικρίσεις για τη διακυβερνητική τροπή που πήραν οι συζητήσεις του Συμβουλίου σχετικά με τον ΕΜΕ.

Μια σημαντική, μη νομοθετική συμβολή στον τομέα αυτό έλαβε τη μορφή της έκθεσης σχετικά με τη σκοπιμότητα έκδοσης ομολόγων σταθερότητας, η οποία επιδίωξε να παράσχει ένα «πλαίσιο προβληματισμού». Ομοίως, το ψήφισμα που εκδόθηκε από τη σύνοδο ολομέλειας του Μαΐου σχετικά με τις μελλοντικές νομοθετικές προτάσεις για την ΟΝΕ περιείχε σημαντικά μηνύματα σε απάντηση στις ανακοινώσεις της Επιτροπής για τον εκ των προτέρων συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽⁴⁾ και για το μέσο σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας ⁽⁵⁾. Υπογράμμισε τη σημασία της κοινοβουλευτικής εποπτείας και ζήτησε, μεταξύ άλλων, να υποβληθεί πρόταση για την υιοθέτηση ενός κώδικα σύγκλισης στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου, με βάση τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και με έναν ισχυρό κοινωνικό πυλώνα.

Ομοίως, τον Ιούλιο το Κοινοβούλιο ενέκρινε επίσης έκθεση πρωτοβουλίας για τη μεταρρύθμιση της δομής του τραπεζικού τομέα, προωθώντας μια προσέγγιση βάσει αρχών, η οποία συνέστησε τον διαχωρισμό των ουσιαστικών από τις κερδοσκοπικές δραστηριότητες (αν και οι ευρωβουλευτές διατύπωσαν κατά τη συζήτηση πληθώρα απόψεων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα έπρεπε να γίνει ο διαχωρισμός).

Τον Οκτώβριο έγινε ειδική συζήτηση για το ευρωπαϊκό εξάμηνο, κατά την οποία οι κυριότερες πολιτικές ομάδες εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τα αποτελέσματα του κύκλου 2012-2013 και πολλές υπενθύμισαν τη σημασία που έχει η εξασφάλιση ενισχυμένου ενστερνισμού των στόχων από τα κράτη μέλη. Οι ευρωβουλευτές δεν κατέληξαν σε συμφωνία όσον αφορά τον βέλτιστο βαθμό «δεσμευτικότητας» των συστάσεων ανά χώρα και παράλληλα έδωσαν έμφαση σε διαφορετικές προτεραιότητες, όπως, για παράδειγμα, στη δημοσιονομική εξυγίανση σε αντιδιαστολή με την κοινωνική διάσταση.

Ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά την ομιλία του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την κατάσταση της Ένωσης

Ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης

Τον Σεπτέμβριο ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκφώνησε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον τέταρτο και τελευταίο λόγο του για την κατάσταση της Ένωσης στο πλαίσιο της τρέχουσας θητείας. Ο πρόεδρος υποστήριξε ότι οι επικείμενες ευρωεκλογές δίνουν τη δυνατότητα —και επιβάλλουν την υποχρέωση— στις φιλοευρωπαϊκές δυνάμεις, πέραν των κομματικών γραμμών, να υψώσουν τη φωνή τους και να υπερασπιστούν την Ευρώπη. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να εξηγήσουν την αποφασιστική και ολοένα πιο επιτυχημένη αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης από την Ένωση κατά την τελευταία πενταετία. Επιπλέον, το Κοινοβούλιο θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τους εναπομένοντες οκτώ μήνες της κοινοβουλευτικής θητείας για να συμφωνήσει σχετικά με τις σημαντικότερες νομοθετικές πράξεις που εκκρεμούν.

Ήδη οι αντιδράσεις των πολιτικών ομάδων αντικατοπτρίζουν σε κάποιο βαθμό την προσπάθειά τους να κάνουν διακριτό το στίγμα τους ενόψει των επικείμενων εκλογών και διαφέρουν σημαντικά όσον αφορά το πόσο επιτυχημένη ήταν η στρατηγική της Ευρώπης για την καταπολέμηση της κρίσης.

Νομοθεσία

Σε μια συνολική προοπτική, ένα από τα χαρακτηριστικά του έτους ήταν η απόρριψη, τον Απρίλιο, της έκθεσης για τη μετάθεση της διεξαγωγής των πλειστηριασμών σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου σε μεταγενέστερο χρόνο. Σύμφωνα με τον Κανονισμό του Κοινοβουλίου, η έκθεση αναπέμφθηκε στην αρμόδια επιτροπή, η οποία στη συνέχεια υπέβαλε στην ολομέλεια αναδιατυπωμένη έκδοση τον Ιούλιο. Αφού το Συμβούλιο αποδέχθηκε το κείμενο όπως το τροποποίησε το Κοινοβούλιο, ο φάκελος επέστρεψε στην ολομέλεια για δεύτερη φορά τον Δεκέμβριο, οπότε η ολομέλεια ενέκρινε τη συμφωνία που επιτεύχθηκε με το Συμβούλιο. Ομοίως, η έκθεση για τις υπηρεσίες εδάφους ήρθε επίσης στην ολομέλεια δύο φορές. Έπειτα από μια αρχική απόρριψη και αναπομπή στην επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2012, η αναδιατυπωμένη έκδοση εγκρίθηκε τον Απρίλιο.

Η έκθεση σχετικά με την περαιτέρω μακροοικονομική συνδρομή για τη Γεωργία εγκρίθηκε τον Οκτώβριο, στο πλαίσιο της διαδικασίας συνδιαλλαγής. Το Κοινοβούλιο εξέφρασε την αμέριστη υποστήριξή του για την τελική συμφωνία και ο εισηγητής επικρότησε τη λύση που βρέθηκε, προκειμένου να δοθεί επιτέλους τέρμα στη μακρόχρονη διοργανική διαμάχη. Η Επιτροπή είχε προηγουμένως αποσύρει την πρότασή της.

Σχετικά με τη συμφωνία αλιευτικής σύμπραξης με τη Μαυριτανία, η απόρριψη αποφεύχθηκε, καθώς η ολομέλεια μετέβαλε τη θέση του Κοινοβουλίου ψηφίζοντας υπέρ της έγκρισης της συμφωνίας —αντίθετα με την πρόταση της Επιτροπής Αλιείας.

Η ολομέλεια καταψήφισε επίσης αρκετές εισηγήσεις διαφόρων επιτροπών να αντιταχθεί το Κοινοβούλιο σε σχέδια εκτελεστικών μέτρων της Επιτροπής. Μεταξύ αυτών, το ζήτημα του περιορισμού του χρόνου πτήσης αποδείχθηκε ιδιαίτερα ευαίσθητο και προκάλεσε μεγάλο ενδιαφέρον.

Στην περίπτωση της έκθεσης για τον κανονισμό σχετικά με τις τρίτες χώρες οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται σε υποχρέωση θεώρησης ή απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή ⁽⁶⁾, η ολομέλεια υποστήριξε με σχετικά μικρή πλειοψηφία το κείμενο που συμφωνήθηκε με το Συμβούλιο και έδωσε την έγκρισή της σε πρώτη ανάγνωση, παρά τις σαφείς προειδοποιήσεις τόσο του προέδρου, κ. Schulz, όσο και της Επιτροπής για την επικίνδυνη νομική θέση που υιοθετήθηκε όσον αφορά τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις, ενώ η Επιτροπή δήλωσε ρητά ότι επιφυλάσσεται του δικαιώματός της να προσφύγει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε διάφορους τομείς το Κοινοβούλιο ενέκρινε εκθέσεις πρωτοβουλίας, ζητώντας από την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετική πρόταση. Μία από τις εκθέσεις αυτές κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετική πρόταση σχετικά με τη θέσπιση καταστατικού της ευρωπαϊκής ένωσης κοινωνικής αλληλεγγύης, ενώ μια άλλη έκθεση ζήτησε να θεσπιστεί νομοθεσία για ένα ευρωπαϊκό διοικητικό δικονομικό δίκαιο. Μια τρίτη έκθεση ζήτησε να θεσπιστούν ελάχιστοι κοινωνικοί κανόνες για τις αναδιαρθρώσεις μέσω πρότασης για έκδοση νομικής πράξης σχετικά με την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση μ' αυτούς, την πρόβλεψη και τη διαχείριση της αναδιάρθρωσης. Επιπλέον, η έκθεση σχετικά με τη διακυβέρνηση της ενιαίας αγοράς κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για σχετική πράξη, με στόχο την ενίσχυση της διακυβέρνησης της ενιαίας αγοράς, συμπεριλαμβανομένης της ιδέας του «καθορισμού ενός πυλώνα της ενιαίας αγοράς για το ευρωπαϊκό εξάμνηο».

Μετά την πρόθεση την οποία εξέφρασε η Επιτροπή να αποσύρει την πρόταση που υπέβαλε το 2005 σχετικά με την υποχρεωτική σήμανση καταγωγής στα εισαγόμενα προϊόντα, η συζήτηση στην ολομέλεια και το ψήφισμα που εκδόθηκε για το θέμα αυτό κατέδειξαν ότι όλες οι ομάδες δεν συμφωνούσαν με την πρόθεση της Επιτροπής, αλλά η Επιτροπή επισήμανε την εμπλοκή στο Συμβούλιο, καθώς και το γεγονός ότι οι νέοι κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) δεν συνάδουν με την αρχική πρόταση.

Σε διάφορες περιπτώσεις το Κοινοβούλιο ενέκρινε μεν τις τροπολογίες του, αλλά συγχρόνως ανέβαλε την ψηφοφορία σχετικά με το νομοθετικό ψήφισμα, δίνοντας έτσι ένα ισχυρό μήνυμα για τη θέση του, αλλά αφήνοντας ανοιχτή την πόρτα για συμφωνία με το Συμβούλιο μέσω ανεπίσημων (τριμερών) διαπραγματεύσεων. Στις περιπτώσεις αυτού του είδους περιλαμβάνονται οι εκθέσεις του Κοινοβουλίου για την τραπεζική ένωση, αλλά επίσης οι εκθέσεις για τις αρμοδιότητες του κράτους της σημαίας, τις ευρωπαϊκές δημογραφικές στατιστικές, την ανακύκλωση πλοίων, τη δέσμη μέτρων για τον τεχνικό έλεγχο των οχημάτων, την πέμπτη οδηγία για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ V), τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα, την οδηγία για την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την από μακρού αναμενόμενη οδηγία για τον καπνό.

Επίσης, κατ' εφαρμογή των αναθεωρημένων κανόνων του Κοινοβουλίου σχετικά με τις διοργανικές διαπραγματεύσεις (άρθρα 70 και 70α), ορισμένα θέματα συζητήθηκαν στην ολομέλεια πριν εκδοθεί η έκθεση της αρμόδιας επιτροπής, με σκοπό την εξασφάλιση πολιτικής στήριξης (εντολής) από την ολομέλεια για τη διαπραγματευτική θέση του Κοινοβουλίου. Η πρώτη τέτοια περίπτωση αφορούσε τους φακέλους που συνθέτουν τη δέσμη μεταρρυθμίσεων της κοινής γεωργικής πολιτικής ⁽⁷⁾.

Συνεδρίαση της Επιτροπής
Απασχόλησης και Κοινωνικών
Υποθέσεων του Κοινοβουλίου
στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Μη νομοθετική εργασία — πολιτικά και άλλα επίκαιρα θέματα

Οι εκθέσεις πρωτοβουλίας του Κοινοβουλίου, που θεωρείται ότι έχουν στρατηγική σημασία και ότι αντικατοπτρίζουν τις προτεραιότητες του Κοινοβουλίου, υποβλήθηκαν σε πλήρη συζήτηση. Αφορούσαν θέματα όπως η πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) σε χρηματοδότηση, η εταιρική κοινωνική ευθύνη, ο ενεργειακός χάρτης πορείας για το 2050, η εφαρμογή της στρατηγικής για τη νεολαία, η ανεργία των νέων, οι ετήσιες εκθέσεις για την πολιτική ανταγωνισμού και τα δημόσια οικονομικά της ΕΕ, η ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών, καθώς και οι αναπτυξιακοί στόχοι της χιλιετίας (ΑΣΧ).

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην ενιαία αγορά, με μια ολόκληρη σειρά ειδικών συζητήσεων και εκθέσεων για τις διάφορες πτυχές της: ολοκλήρωση της ενιαίας ψηφιακής αγοράς (Ιούλιος και Οκτώβριος), εσωτερική αγορά υπηρεσιών (Σεπτέμβριος), εσωτερική αγορά ενέργειας (Σεπτέμβριος), ολοκλήρωση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας (Οκτώβριος), ηλεκτρονικές επικοινωνίες (Οκτώβριος).

Η Επιτροπή για το οργανωμένο έγκλημα, τη διαφθορά και τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκλήματα εξέδωσε την προσωρινή της έκθεση τον Ιούνιο και στη συνέχεια την τελική της έκθεση τον Οκτώβριο, με αντικείμενο την αντιμετώπιση του ζητήματος του οργανωμένου εγκλήματος, της διαφθοράς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Οι ευρωβουλευτές ζήτησαν επίμονα, τόσο κατά τη συζήτηση όσο και στην έκθεση, τη δημιουργία ενιαίου ρυθμιστικού πλαισίου, την επιβολή αυστηρότερων κυρώσεων στις μαφιόζικες οργανώσεις και την ανάπτυξη εξατομικευμένων ερευνητικών μεθόδων. Στο τελευταίο αυτό πλαίσιο εξέφρασαν επίσης την υποστήριξή τους για την καθιέρωση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.

Το ζήτημα της καταπολέμησης της διαφθοράς αποτέλεσε επίσης αντικείμενο ειδικής συζήτησης τον Ιανουάριο, κατά την οποία οι ευρωβουλευτές χαιρέτισαν την προοπτική δημιουργίας μιας ευρωπαϊκής εισαγγελικής αρχής και επισήμαναν την ανάγκη να βελτιωθεί περαιτέρω η διαχείριση των κεφαλαίων της ΕΕ από τις εθνικές διοικήσεις. Το ζήτημα της φοροδιαφυγής και των φορολογικών παραδείσων απέκτησε μεγαλύτερη σημασία χάρη στη σχετική συζήτηση που έγινε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαΐου. Η ολομέλεια ενέκρινε τον Μάιο ψήφισμα που ζητούσε τον σαφή ορισμό των φορολογικών παραδείσων και τη δημιουργία ευρωπαϊκής μαύρης λίστας φορολογικών παραδείσων. Τον Δεκέμβριο η ολομέλεια επανήλθε στο θέμα και εξέδωσε ψήφισμα με το οποίο ζήτησε να τεθούν φιλόδοξοι στόχοι για τη μείωση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, ούτως ώστε να μειωθεί τουλάχιστον στο ήμισυ το φορολογικό χάσμα μέχρι το 2020.

Εξετάστηκαν επίσης μη νομοθετικά ζητήματα με τη μορφή προφορικών ερωτήσεων προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή ή δηλώσεων που ζητήθηκαν από το Συμβούλιο και/ή την Επιτροπή. Εξέχουσα θέση μεταξύ των θεμάτων αυτών κατείχαν τα ζητήματα του εξωτερικού εμπορίου και της αλιείας, ενώ οι ευκαιρίες αυτού του είδους χρησιμοποιήθηκαν επίσης για να ζητηθεί από την Επιτροπή να προσδιορίσει τη θέση της και να δώσει διευκρινίσεις για διάφορα θέματα, όπως ο κανόνας της μίας χειραποσκευής στα αεροπλάνα, η διασυννοριακή αδειοδότηση μεγάλων φορτηγών, ο εκσυγχρονισμός των κρατικών ενισχύσεων, τα μέτρα για την ανάκαμψη της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και η συνέχεια που δόθηκε στο σκάνδαλο με το κρέας αλόγου.

Στο πολιτικό πλαίσιο, το Κοινοβούλιο εξακολούθησε να εξετάζει διάφορα θέματα που αφορούσαν συγκεκριμένες χώρες —συνήθως με αποτέλεσμα ζωηρές συζητήσεις με πολύ έντονο πολιτικό χρώμα—, όπως οι συνταγματικές τροποποιήσεις στην Ουγγαρία, η πολιτική κατάσταση στη Βουλγαρία ή το κλείσιμο της ελληνικής δημόσιας ραδιοτηλεόρασης. Η Ουγγαρία «πρωταγωνίστησε» για δεύτερη φορά τον Ιούλιο, όταν η σύνοδος ενέκρινε έκθεση σχετικά με την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στη χώρα αυτή. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «η συστημική και γενική τάση της επαναλαμβανόμενης τροποποίησης του συνταγματικού και νομικού πλαισίου σε πολύ σύντομα χρονικά διαστήματα και το περιεχόμενο αυτών των τροποποιήσεων δεν συνάδουν με τις αξίες που ορίζονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ, στο άρθρο 3 παράγραφος 3 και στο άρθρο 6 της ΣΕΕ και αποκλίνουν από τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της ΣΕΕ». Επανέλαβε την έκκληση του Κοινοβουλίου «υπέρ της δημιουργίας ενός νέου μηχανισμού για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης όλων των κρατών μελών προς τις κοινές αξίες που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ». Κάλεσε επίσης την Επιτροπή να ετοιμάσει «Ατζέντα έγκαιρης ειδοποίησης για παραβίαση του άρθρου 2 της ΣΕΕ», δηλαδή έναν μηχανισμό παρακολούθησης των αξιών της Ένωσης, που θα ενεργοποιεί η Επιτροπή κατ' αποκλειστική προτεραιότητα και με κατεπείγοντα χαρακτήρα και ο οποίος θα συντονίζεται στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο».

Επιπλέον, το Κοινοβούλιο αντέδρασε αμέσως στο ζήτημα του αμερικανικού προγράμματος επιτήρησης (PRISM) και όλες οι πολιτικές ομάδες εξέφρασαν έντονες ανησυχίες σχετικά με τις παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Τον Ιούλιο η ολομέλεια εξέδωσε κοινό ψήφισμα σχετικά με τον αντίκτυπο στο δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων των πολιτών, και αργότερα, τον Οκτώβριο, το Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα με το οποίο ζήτησε την αναστολή της συμφωνίας SWIFT, μετά από έντονες συζητήσεις που είχαν γίνει για το θέμα αυτό τον προηγούμενο μήνα.

Ομοίως, τα τραγικά γεγονότα στη Lampedusa και στη Συρία προκάλεσαν το ιδιαίτερα έντονο ενδιαφέρον του Κοινοβουλίου, και το θέμα των προσφύγων, τόσο από τη Μεσόγειο όσο και από τη Συρία, καθώς και το θέμα της μεταναστευτικής πολιτικής γενικότερα, βρέθηκαν στο επίκεντρο διαφόρων συζητήσεων της ολομέλειας το φθινόπωρο. Σε ψήφισμα που εκδόθηκε τον Οκτώβριο (με αφορμή τη Συρία), το Κοινοβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, μεταξύ άλλων, να επεξεργαστούν σχέδιο αντιμετώπισης απρόοπτων καταστάσεων, περιλαμβανομένης της δυνατότητας εφαρμογής της οδηγίας περί προσωρινής προστασίας⁽⁸⁾, και να υιοθετήσουν συνεπέστερη προσέγγιση με βάση την αλληλεγγύη προς τα κράτη μέλη που υφίστανται ιδιαίτερη πίεση. Σε άλλο ψήφισμα, που εκδόθηκε επίσης τον Οκτώβριο (με αφορμή τη Lampedusa), το Κοινοβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για τη δημιουργία μιας ομάδας δράσης για τη Μεσόγειο και ζήτησε, μεταξύ άλλων, να εξεταστεί η ιδέα μιας ευρωπαϊκής ακτοφυλακής.

Συνεδρίαση της Διάσκεψης
των Προέδρων
των πολιτικών ομάδων
στο Στρασβούργο (Γαλλία)

Το Κοινοβούλιο κάλεσε πολλούς αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων να μιλήσουν ενώπιόν του και να περιγράψουν το όραμά τους για το μέλλον της Ευρώπης. Ο κ. Werner Faymann, καγκελάριος της Αυστρίας (Ιανουάριος), ο κ. François Hollande, πρόεδρος της Γαλλίας (Φεβρουάριος) και ο κ. Jyrki Katainen, πρωθυπουργός της Φινλανδίας (Απρίλιος), συμμετείχαν στις συζητήσεις αυτές, και οι ευρωβουλευτές επικρότησαν γενικά αυτή τη νέα πρωτοβουλία ως μοντέλο για την ανάδειξη του Ημικυκλίου σε κέντρο για την ευρωπαϊκή δημοκρατία και τον πολιτικό διάλογο.

Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν επίσης πολλές επίσημες συνεδριάσεις στις οποίες μίλησαν επισκέπτες υψηλού επιπέδου (οι πρόεδροι του Ισραήλ, του Μάλι, της Πορτογαλίας, της Σενεγάλης, της Σλοβενίας και της Τυνησίας), αλλά χωρίς να ακολουθήσει συζήτηση.

Δημοσιονομικά θέματα

Στον δημοσιονομικό τομέα κυριάρχησαν, κατά το έτος αυτό, οι συζητήσεις για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2014-2020. Το Κοινοβούλιο διατήρησε την πίεση μέχρι το τέλος, αναβάλλοντας την τελική του ψηφοφορία για την έγκριση του ΠΔΠ από τον Οκτώβριο στον Νοέμβριο. Μετά από μακρές και δύσκολες διαπραγματεύσεις, κατά τις οποίες σημειώθηκε περίπλοκη εμπλοκή μεταξύ του ΠΔΠ και των διορθωτικών προϋπολογισμών για τον προϋπολογισμό του 2013, τις διαπραγματεύσεις για τον προϋπολογισμό του 2014 και τη δημιουργία ομάδας υψηλού επιπέδου που ανέλαβε να εξετάσει το σύστημα των ιδίων πόρων της ΕΕ, το Κοινοβούλιο έδωσε τελικά τον Νοέμβριο την έγκρισή του σχετικά με το ψήφισμα του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ΠΔΠ 2014-2020 και τη σχετική διοργανική συμφωνία. Αυτό προετοίμασε το έδαφος για την ψήφιση μεγάλου αριθμού περαιτέρω τομεακών νομικών βάσεων που σχετίζονται με το ΠΔΠ στις συνόδους του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου.

Παράλληλα με την ψηφοφορία για το ΠΔΠ, το Κοινοβούλιο ενέκρινε επίσης τον προϋπολογισμό του 2014. Το αποτέλεσμα ερμηνεύθηκε σε μεγάλο βαθμό ως η καλύτερη δυνατή συμβιβαστική λύση που θα μπορούσε να επιτευχθεί, λαμβανομένων υπόψη των δυσχερών οικονομικών και δημοσιονομικών συνθηκών που επικρατούν στα κράτη μέλη. Ταυτόχρονα, επικρίθηκε από όλα τα κόμματα (με εξαίρεση τα κόμματα της ακροδεξιάς) ως πολύ «σφικτός» για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της Ένωσης, ιδίως λόγω των πολύ χαμηλών περιθωρίων για απρόβλεπτες δαπάνες, και ανεπαρκής για την επίλυση των προβλημάτων πληρωμών που έχουν συσσωρευτεί κατά τα προηγούμενα έτη. Έτσι, ο προϋπολογισμός του 2014 θεωρήθηκε από πολλούς ως η πρώτη σαφής απόδειξη των ανεπαρκών μέσων που προβλέπονται στο πλαίσιο του νέου ΠΔΠ για τα καθήκοντα που αναθέτει η Συνθήκη στην Ένωση και για όσα αναμένουν οι πολίτες απ' αυτήν.

Θεσμικά θέματα

Το Κοινοβούλιο ασχολήθηκε επίσης με αρκετές διαδικασίες διορισμών. Στη σημαντικότερη απ' αυτές ενέκρινε τον Ιούνιο, με συντριπτική πλειοψηφία, τον διορισμό του κ. Neven Mimica ως πρώτου επιτρόπου της Κροατίας από την 1η Ιουλίου 2013. Ο κ. Mimica είναι αρμόδιος για την πολιτική καταναλωτών. Σύμφωνα με τους όρους της Συνθήκης προσχώρησης της Κροατίας, το Συμβούλιο έπρεπε να ζητήσει τη γνώμη του Κοινοβουλίου σχετικά με τον διορισμό αυτό.

Ο κ. Neven Mimica, επίτροπος Πολιτικής Καταναλωτών, κατά την ακρόασή του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ομοίως, τον Ιούλιο, το Κοινοβούλιο εξέλεξε την κ. Emily O'Reilly ως νέα Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια (από την 1η Οκτωβρίου 2013) και στη συνέχεια διεξήγαγε συζήτηση με τον απερχόμενο Διαμεσολαβητή κ. Νικηφόρο Διαμαντούρο τον Σεπτέμβριο. Ο κ. Διαμαντούρος υποστήριξε ότι, κατά τη διάρκεια της θητείας του των τελευταίων 10 ετών, τα όργανα της ΕΕ προσανατολίστηκαν περισσότερο προς την παροχή υπηρεσιών και έγιναν πιο διαφανή και σημείωσε επίσης με ικανοποίηση ότι οι πολίτες απευθύνονται ολοένα και περισσότερο στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή.

Από την άλλη πλευρά, ο διορισμός του κροάτη μέλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου προκάλεσε ορισμένα προβλήματα, καθώς ο διορισμός του επιβεβαιώθηκε από την Κροατία και το Συμβούλιο, παρά το γεγονός ότι το Κοινοβούλιο είχε ψηφίσει αρνητικά γι' αυτόν. Το ζήτημα αυτό προκάλεσε μια συζήτηση (τον Οκτώβριο), κατά την οποία οι ευρωβουλευτές αντιτάχθηκαν στο Συμβούλιο και αναζήτησαν τον καλύτερο τρόπο δέσμευσής του από τη σύσταση του Κοινοβουλίου. Τον Δεκέμβριο το Κοινοβούλιο ενέκρινε τον διορισμό πέντε νέων μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Ελλάδα, Γαλλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες και Ηνωμένο Βασίλειο).

Τον Ιούνιο το Κοινοβούλιο ενέκρινε το σχέδιο απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με τη σύνθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που συνεκτιμά την προσχώρηση της Κροατίας, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό εδρών που προβλέπεται στη Συνθήκη της Λισαβόνας (751). Η ρεαλιστική προσέγγιση την οποία πρότεινε το Κοινοβούλιο όσον αφορά την αριθμητική του σύνθεση —αφαίρεση μίας έδρας από 12 κράτη μέλη μεσαίου μεγέθους, χωρίς χορήγηση νέας έδρας σε καμία χώρα— εγκρίθηκε χωρίς αλλαγές από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Εξάλλου, το Κοινοβούλιο ενέκρινε (τον Μάιο) το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου που όρισε ότι οι ευρωεκλογές του 2014 θα γίνουν στο διάστημα 22-25 Μαΐου αντί 5-8 Ιουνίου 2014. Το Κοινοβούλιο εξέδωσε επίσης έκθεση για τη βελτίωση των πρακτικών λεπτομερειών οργάνωσης των ευρωεκλογών του 2014. Το κείμενο συνιστά να αναπτυχθεί μια πιο ισχυρή και πιο άμεση σχέση μεταξύ των εκλογών και του αποτελέσματος των εκλογών (επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι κάθε πολιτική παράταξη πρέπει να προτείνει έναν υποψήφιο για τη θέση του προέδρου της Επιτροπής), καθώς επίσης να διευκολυνθεί η συμμετοχή των ψηφοφόρων και η ταύτισή τους με τα ευρωπαϊκά κόμματα (χρήση λογοτύπων και εμβλημάτων των κομμάτων του Κοινοβουλίου, πανενωσιακή εκστρατεία, συγχρονισμένη δημοσίευση των αποτελεσμάτων κ.λπ.).

Τον Νοέμβριο το Κοινοβούλιο εξέδωσε επίσης, με πολύ καθαρή πλειοψηφία, έκθεση για τον καθορισμό της έδρας των οργάνων της ΕΕ, ζητώντας να κινηθεί η συνήθης διαδικασία τροποποίησης των Συνθηκών, προκειμένου να δοθεί στο Κοινοβούλιο το δικαίωμα να καθορίσει την έδρα του.

Όπως κάθε χρόνο, το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το επόμενο έτος συζητήθηκε σε σύνοδο της ολομέλειας τον Νοέμβριο. Οι ομάδες επιδοκίμασαν γενικά το πρόγραμμα εργασίας, καθώς περιείχε σαφείς και στοχοθετημένες προτεραιότητες για το υπόλοιπο της κοινοβουλευτικής θτείας.

Τα θεσμικά ζητήματα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για το μέλλον βρέθηκαν σε υψηλή θέση στην ημερήσια διάταξη τον Δεκέμβριο, οπότε συζητήθηκαν και εγκρίθηκαν οι εκθέσεις για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και για τις σχέσεις μεταξύ του Κοινοβουλίου και των οργάνων που εκπροσωπούν τις εθνικές κυβερνήσεις, όπου αναλύθηκαν οι θεσμικές εξελίξεις που αντανakλούν την περαιτέρω εμβάθυνση της ΟΝΕ, το ζήτημα της διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης και του εξελισσόμενου ρόλου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, καθώς και τα αναγκαία μέτρα που πρέπει να λάβει το Κοινοβούλιο για να εξασφαλίσει την κατάλληλη παρακολούθηση και τον κατάλληλο έλεγχο. Η δεύτερη έκθεση εξετάζει επίσης ως κύρια θέματα τον διορισμό του επόμενου προέδρου της Επιτροπής (και ιδίως τον τρόπο με τον οποίο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα σεβαστεί τις επιλογές των ευρωπαίων πολιτών στις επικείμενες ευρωεκλογές) και την προτεινόμενη (δεύτερη) συζήτηση για την κατάσταση της Ένωσης με τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και την κ. Catherine Ashton, Υπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας / αντιπρόεδρο της Επιτροπής (ΥΕ/ΑΕ).

Εξωτερικές υποθέσεις

Στον τομέα των εξωτερικών υποθέσεων, το Κοινοβούλιο συζήτησε έναν σημαντικό αριθμό επίκαιρων θεμάτων, όπως η κατάσταση στη Συρία, με ιδιαίτερη εστίαση στις ένοπλες συγκρούσεις, τις διπλωματικές προσπάθειες και την ανθρωπιστική κατάσταση. Ένα άλλο συχνό θέμα ήταν το Μάλι: η γαλλική επέμβαση, αλλά και η σταθεροποίηση και ανασυγκρότηση της χώρας. Οι προετοιμασίες για τη διάσκεψη κορυφής της ανατολικής εταιρικής σχέσης στο Βίλνιους, καθώς και οι εσωτερικές εξελίξεις στην Αίγυπτο και την Τουρκία, αποτέλεσαν επίσης θέματα υψηλής προτεραιότητας. Η κατάσταση στο Μπανγκλαντές συζητήθηκε στο πλαίσιο των βιομηχανικών καταστροφών. Το Κοινοβούλιο έδωσε την έγκρισή του για τη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας με το Ιράκ. Συζήτησε επίσης για τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις ΕΕ–Αφγανιστάν για τη σύναψη συμφωνίας συνεργασίας για εταιρική σχέση και ανάπτυξη, καθώς και για τις στρατηγικές της ΕΕ για την Αρκτική και για το Κέρας της Αφρικής.

Τον Δεκέμβριο ήρθε στο προσκήνιο η Ουκρανία, μετά τις μαζικές διαδηλώσεις κατά της άρνησης της κυβέρνησης να υπογράψει συμφωνία σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε μια συναισθηματικά φορτισμένη συζήτηση, ευρωβουλευτές από τις κύριες πολιτικές ομάδες τόνισαν ότι η ΕΕ θα πρέπει να κρατήσει τις πόρτες της ανοιχτές για την Ουκρανία και ότι ο ρόλος της ΕΕ θα πρέπει προς το παρόν να συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης και στη χρήση όλων των μέσων που έχει στη διάθεσή της για να αποτραπεί η χρήση βίας κατά των διαδηλωτών.

Επιπλέον, το Κοινοβούλιο συζήτησε πιο μακροπρόθεσμα και διαρθρωτικά ζητήματα: την επανεξέταση, το 2013, της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) ⁽⁹⁾· τη δεύτερη τροποποίηση της συμφωνίας του Κοτονόυ· τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας· την «ετήσια έκθεση για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας», εφαρμογή της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας· και την ετήσια έκθεση για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία στον κόσμο το 2012 ⁽¹⁰⁾.

Όπως κάθε έτος, το Κοινοβούλιο συζήτησε τις εκθέσεις της Επιτροπής για τη διεύρυνση σχετικά με συγκεκριμένες χώρες [Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Ισλανδία, Κοσσυφοπέδιο ⁽¹¹⁾, Κροατία, Μαυροβούνιο, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Σερβία και Τουρκία].

Το βραβείο Ζαχάρωφ απονεμήθηκε εφέτος από το Κοινοβούλιο στην κ. Malala Yousafzai. Πραγματοποιήθηκαν επίσης τελετές προς τιμήν βραβευθέντων οι οποίοι δεν είχαν μπορέσει να παραλάβουν το βραβείο τους κατά το παρελθόν: Aung San Suu Kyi (το 1990), Λευκοντυμένες γυναίκες (το 2005) και Guillermo Fariñas (το 2010).

Ο κ. Martin Schulz, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, απονέμει στην κ. Malala Yousafzai το βραβείο Ζαχάρωφ (παρουσία του πατέρα της, αριστερά).

Διεθνές εμπόριο

Το Κοινοβούλιο παρακολούθησε και υποστήριξε τις εμπορικές διαπραγματεύσεις της ΕΕ. Σχετικά με τη διατλαντική εμπορική και επενδυτική εταιρική σχέση (TTIP), οι ευρωβουλευτές ζήτησαν να διασφαλιστεί ο πλήρης σεβασμός του δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων και να αποκλειστούν οι πολιτιστικές και οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες από τις διαπραγματεύσεις. Το Κοινοβούλιο υποστήριξε επίσης τις διαπραγματεύσεις ΕΕ-Κίνας για σύναψη διμερούς επενδυτικής συμφωνίας και ζήτησε από την Επιτροπή «να ανταποκριθεί θετικά στη βούληση της Ταϊβάν» για την έναρξη διαπραγματεύσεων με στόχο τη σύναψη παρόμοιας συμφωνίας. Επιπλέον, οι ευρωβουλευτές ανανέωσαν την υποστήριξή τους για τις εμπορικές διαπραγματεύσεις με τις χώρες της Mercosur και για τη θετική έκβαση του Γύρου της Ντόχα πριν από την υπουργική διάσκεψη του ΠΟΕ.

Κοινοβουλευτικές ερωτήσεις

Σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, οι ερωτήσεις τις οποίες υπέβαλαν οι ευρωβουλευτές στην Επιτροπή αυξήθηκαν κατά 21,34 % και ανήλθαν συνολικά σε 13 448 γραπτές ερωτήσεις —περισσότερες από κάθε άλλη φορά. Η «ώρα των ερωτήσεων» με την Επιτροπή οργανώθηκε μόνο μία φορά το 2013 και αφιερώθηκε στην καινοτομία, την έρευνα και την ανάπτυξη, ιδίως στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαισίου «Ορίζοντας 2020». Στο πλαίσιο του θέματος που είχε προσδιοριστεί εκ των προτέρων, οι ευρωβουλευτές υπέβαλαν αυθόρμητα ερωτήσεις σε ομάδα επιτρόπων [διαδικασία παρέμβασης κατόπιν ανατάσεως της χειρός («catch the eye»)]. Μολονότι η εμπειρία από τη νέα διαδικασία ήταν γενικά θετική, επισημάνθηκε ότι, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Κανονισμού του Κοινοβουλίου που θα θέσει σε ισχύ το νέο σύστημα της «ώρας των ερωτήσεων», θα μπορούσαν να αναμένονται περαιτέρω βελτιώσεις του τρόπου διεξαγωγής της διαδικασίας αυτής.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είχε ένα ιδιαίτερα «γεμάτο» έτος, καθώς έλαβε αποφάσεις μεγάλης εμβέλειας και έδωσε άμεσες απαντήσεις στα ταχέως εξελισσόμενα ευρωπαϊκά και διεθνή γεγονότα. Υπό την προεδρία του προέδρου του, κ. Herman Van Rompuy, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνήλθε έξι φορές κατά τη διάρκεια του 2013. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε μία συνεδρίαση της συνόδου κορυφής της ευρωζώνης.

Τα τελευταία χρόνια ήταν πάρα πολύ δύσκολα και σημαδεύτηκαν σε μεγάλο βαθμό από την οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση. Ως εκ τούτου, το 2013 τα κρίσιμα ζητήματα στην ημερήσια διάταξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ήταν η ανάπτυξη και η απασχόληση. Οι προτεραιότητες αυτές αποτέλεσαν το βασικό αντικείμενο των συνόδων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων και οι πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Οκτωβρίου στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Κατά τη σύνοδο που πραγματοποίησε τον Φεβρουάριο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το ΠΔΠ της ΕΕ για το διάστημα 2014-2020. Ο προϋπολογισμός που συμφωνήθηκε εστιάζεται σαφώς στην κινητοποίηση πόρων για τη στήριξη της ανάπτυξης, της απασχόλησης, της ανταγωνιστικότητας και της σύγκλισης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε επίσης τη φιλόδοξη εμπορική ατζέντα της Επιτροπής.

Τον Μάρτιο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθόρισε τις προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής για το επόμενο έτος και επιβεβαίωσε τη γενική οικονομική στρατηγική που προτάθηκε από την Επιτροπή στην ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης. Λαμβάνοντας υπόψη την κοινωνική κατάσταση στην Ευρώπη, ιδίως μεταξύ των νέων ευρωπαίων πολιτών, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα που μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Αναφέρθηκε επίσης η κοινωνική διάσταση, ενώ συνεχίστηκαν οι εργασίες προβληματισμού σχετικά με την ΟΝΕ.

Τον Μάιο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδωσε έμφαση στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, με ειδικές συζητήσεις για την ενέργεια και για τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φορολογικής απάτης, ζήτημα ιδιαίτερα ευαίσθητο σε μια εποχή κατά την οποία πολλοί ευρωπαίοι πολίτες έχουν κληθεί να συμβάλουν στη γενική οικονομική προσπάθεια. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέτασε την εξάρτηση της Ευρώπης από τις εισαγωγές ενέργειας και ανέλυσε το σχετικό κόστος, που το επωμίζονται, με συνεχώς μεγαλύτερη ένταση λόγω της κρίσης, πολλά νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Τον Ιούνιο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στην κοινωνική κατάσταση στις διάφορες χώρες της Ένωσης και στον κίνδυνο που εγκυμονεί η κατάσταση αυτή, αφιερώνοντας τη διάσκεψη κορυφής στην απασχόληση των νέων και την προώθηση της ανταγωνιστικότητας. Οι ευρωπαίοι ηγέτες συμφώνησαν επίσης σε μια σειρά δράσεων για την προώθηση της απασχόλησης των νέων και την υποστήριξη των σημαντικότερων ευρωπαίων εργοδοτών, των ΜΜΕ. Η πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων έλαβε προϋπολογισμό 6 εκατ. ευρώ, ενώ δόθηκε στις ΜΜΕ υπόσχεση για αύξηση των πιστώσεων τόσο από την ΕΕ όσο και από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ).

Κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Οκτωβρίου οι ηγέτες εξέτασαν τα ζητήματα της ψηφιακής οικονομίας, της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, της ΟΝΕ, της ανατολικής εταιρικής σχέσης και των μεταναστευτικών ροών.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου κάλυψε διάφορα σημαντικά ζητήματα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και τα εξής: η αμυντική πολιτική· η πρόοδος προς την κατεύθυνση μιας τραπεζικής ένωσης· η ενίσχυση του συντονισμού της οικονομικής πολιτικής στην ΟΝΕ· η εφαρμογή του συμφώνου για την ανάπτυξη και την απασχόληση· και η κατάσταση στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, την Ουκρανία και τη Συρία.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το 2013 την εναλλασσόμενη προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης άσκησαν η Ιρλανδία και η Λιθουανία, το πρώτο και το δεύτερο εξάμηνο του 2013 αντιστοίχως. Οι προτεραιότητες της ιρλανδικής προεδρίας κατά το πρώτο εξάμηνο του 2013 ήταν να διασφαλιστεί η σταθερότητα και να εξασφαλιστεί ότι θα οδηγήσει σε θέσεις εργασίας και σε ανάπτυξη. Το δεύτερο εξάμηνο του 2013 ανέλαβε για πρώτη φορά την προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Λιθουανία, η οποία εκμεταλλεύθηκε την ευκαιρία για να προβάλει τη χώρα και να ενισχύσει τους δεσμούς της με την Ευρώπη. Η Λιθουανία εστίασε τις προσπάθειές της στις εργασίες για μια αξιόπιστη, αναπτυσσόμενη και ανοικτή Ευρώπη.

Κατά τις δύο αυτές προεδρίες, το Συμβούλιο συνήλθε με 9 από τις 10 συνθέσεις του: Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων· Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων· Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων· Συμβούλιο Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Καταναλωτών· Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας (εσωτερική αγορά, βιομηχανία, έρευνα και διάστημα)· Συμβούλιο Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας· Συμβούλιο Περιβάλλοντος· Συμβούλιο Παιδείας, Νεολαίας, Πολιτισμού και Αθλητισμού· και, υπό την προεδρία της ΥΕ/ΑΕ, ως Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων.

Οι ημερήσιες διατάξεις των διαφόρων συνθέσεων του Συμβουλίου αντανakλούσαν μια μεγάλη ποικιλία νομοθετικών προτάσεων και μη νομοθετικών συζητήσεων. Τα στοιχεία της ημερήσιας διάταξης αντικατόπτριζαν, σε μεγάλο βαθμό, τα σημαντικά γεγονότα που συνέβαιναν στην Ευρώπη και τα θέματα στα οποία η ΕΕ έπρεπε να αντιδράσει ταχέως, και ιδίως τις οικονομικές εξελίξεις, τη χρηματοπιστωτική ρύθμιση και εποπτεία, την εμβάθυνση της ΟΝΕ και τις νομοθετικές προτάσεις σχετικά με τη νέα γενιά χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για το ΠΔΠ 2014-2020. Οι διαπραγματεύσεις για τα περισσότερα μέσα του ΠΔΠ έχουν ολοκληρωθεί, κατά τρόπον ώστε οι νέοι χρηματοδοτικοί πόροι να είναι διαθέσιμοι από τις αρχές του 2014. Τον Νοέμβριο το Συμβούλιο ενέκρινε τη συμφωνία με το Κοινοβούλιο για τον προϋπολογισμό του 2014.

Οι λογότυποι της ιρλανδικής και της λιθουανικής προεδρίας του Συμβουλίου το 2013

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Επιτροπή χρησιμοποίησε το δικαίωμα πρωτοβουλίας και τον κεντρικό της ρόλο στην οικονομική διακυβέρνηση για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης και τη λήψη πρόσθετων μέτρων για τη δημιουργία μιας ουσιαστικής ΟΝΕ. Με βάση το σχέδιο στρατηγικής για μια βαθιά και ουσιαστική ΟΝΕ, το οποίο υποβλήθηκε τον Νοέμβριο του 2012 ⁽¹²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε δύο ανακοινώσεις σχετικά με μηχανισμούς ενίσχυσης του συντονισμού της οικονομικής πολιτικής και της ολοκλήρωσης στην ευρωζώνη ⁽¹³⁾. Μαζί με τις συστάσεις που διατυπώνονται στην ανακοίνωσή της για την κοινωνική διάσταση της ΟΝΕ ⁽¹⁴⁾, οι εν λόγω ανακοινώσεις εμπλούτισαν τη συνεισφορά της Επιτροπής στη συζήτηση για την ΟΝΕ στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου. Η Επιτροπή συνέχισε τις προσπάθειες για τη δημιουργία της τραπεζικής ένωσης. Εξασφάλισε τη θέσπιση του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού και συνεργάστηκε με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την έγκριση της πρότασής της για τον ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης, την οποία υπέβαλε τον Ιούλιο ⁽¹⁵⁾. Για να διευκολυνθεί ο δημοκρατικός έλεγχος, η Επιτροπή υποστήριξε τη λήψη ρεαλιστικών μέτρων για την αύξηση της συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων στη διαδικασία του ευρωπαϊκού εξαμήνου.

Επίσης το 2013, η συμφωνία για το ΠΔΠ 2014-20 σήμανε την ολοκλήρωση διαπραγματεύσεων που η Επιτροπή διευκόλυνε για δύο έτη. Η Επιτροπή ενέτεινε επίσης τις προσπάθειές της για την απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ. Στην ανακοίνωση με τίτλο «Πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου: αποτελέσματα και επόμενα βήματα» ⁽¹⁶⁾ η Επιτροπή ολοκλήρωσε μια συνολική διεξοδική εξέταση της υφιστάμενης ενωσιακής νομοθεσίας και εξήγησε τι έχει επιτευχθεί, σε ποιες περαιτέρω ενέργειες σκέφτεται να προβεί και γιατί αυτό είναι σημαντικό για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Αφού το Συμβούλιο έδωσε τον Ιούνιο το πράσινο φως για την έναρξη διαπραγματεύσεων με τις Ηνωμένες Πολιτείες για θέματα εμπορίου και επενδύσεων, η Επιτροπή διεξήγαγε τις διαπραγματεύσεις για μια συνολική TTIP, σε δύο γύρους, το δεύτερο εξάμηνο του έτους.

Ο κ. Maroš Šefčovič, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για θέματα διοργανικών σχέσεων και διοίκησης, σε σύνοδο της ολομέλειας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο Στρασβούργο (Γαλλία)

Η Επιτροπή καλωσόρισε τον κ. Neven Mimica, που ορίστηκε από την Κροατία ως υποψήφιος επίτροπος. Μετά την αναγκαία διαβούλευση με το Κοινοβούλιο νωρίτερα τον Ιούνιο, το Συμβούλιο διόρισε τον νέο επίτροπο κατόπιν κοινής συμφωνίας με τον πρόεδρο της Επιτροπής, ούτως ώστε να είναι σε θέση να αναλάβει τα καθήκοντά του την 1η Ιουλίου. Ο πρόεδρος κ. Barroso ανέθεσε στον κ. Mimica το χαρτοφυλάκιο της πολιτικής καταναλωτών.

Το 2013 ο αριθμός των διαδικασιών παράβασης που κινήθηκαν κατά των κρατών μελών λόγω εικαζόμενης παράβασης της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ ανήλθε σε 1 300 [ο αριθμός αντιπροσωπεύει το πρώτο στάδιο της διαδικασίας, κατά το οποίο αποστέλλεται προειδοποιητική επιστολή σύμφωνα με το άρθρο 258 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)]. Οι τομείς πολιτικής στους οποίους κινήθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό διαδικασιών ήταν τα περιβαλλοντικά ζητήματα, η φορολογία και η τελωνειακή ένωση, οι μεταφορές και ο τομέας της εσωτερικής αγοράς και των υπηρεσιών, που αντιστοιχούσαν περίπου στο 63 % του συνόλου.

Η Επιτροπή συνέχισε τις προσπάθειές της για τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων διοικήσεων σε όλη την Ευρώπη, καθώς αυτός ο εκσυγχρονισμός μπορεί να οδηγήσει σε περισσότερες και καλύτερες ψηφιακές υπηρεσίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και σε εξοικονόμηση κόστους στον δημόσιο τομέα. Η υιοθέτηση μιας συνολικής προσέγγισης έχει ζωτική σημασία για την επιτυχία· οι οριζόντιες, διασυνοριακές πρωτοβουλίες που περιλαμβάνουν όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης (ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό) θα έχουν ισχυρό αντίκτυπο. Το πρόγραμμα της Επιτροπής για λύσεις διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις (ISA) ⁽¹⁷⁾ μπορεί να προσφέρει ευρύ φάσμα λύσεων και εργαλείων για την υποστήριξη του εκσυγχρονισμού των δημόσιων διοικήσεων. Κατωτέρω απαριθμούνται ορισμένες λύσεις που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του ISA το 2013.

- ▶ Το εργαλείο αυτόματης μετάφρασης MT@EC ⁽¹⁸⁾, που αναπτύχθηκε από την Επιτροπή, παρέχει αυτόματη μετάφραση σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σήμερα εφαρμόζεται σε ορισμένες λύσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με στόχο να προσδιορίζεται χονδρικά το περιεχόμενο και η σημασία των εγγράφων που λαμβάνονται, πριν αυτά παραπεμφθούν στη σωστή αρχή / πρόσωπο επικοινωνίας. Η χρήση του MT@EC είναι επίσης στη διάθεση των ενδιαφερόμενων κρατών μελών μέσω πιλοτικών προγραμμάτων. Το εργαλείο βασίζεται στους τεράστιους γλωσσικούς πόρους και στην πολύ μεγάλη γλωσσική εμπειρία της Επιτροπής (σήμερα υπάρχουν πάνω από 650 εκατομμύρια φράσεις σε 23 γλώσσες) και θα διατεθεί και σε άλλες δημόσιες αρχές το 2014.
- ▶ Διάφορες προσπάθειες σημασιολογικού χαρακτήρα ⁽¹⁹⁾ που καταβάλλει η Επιτροπή έχουν οδηγήσει σε μια σειρά από προδιαγραφές που έχουν πλέον αναγνωριστεί και ενσωματωθεί στη διαδικασία τυποποίησης των διεθνών οργανισμών τυποποίησης.
- ▶ Το εργαλείο ηλεκτρονικής τιμολόγησης e-PRIOR ⁽²⁰⁾, που διατίθεται δωρεάν σε όλες τις ενδιαφερόμενες δημόσιες διοικήσεις, χρησιμοποιείται από 48 γενικές διευθύνσεις και εκτελεστικούς και ρυθμιστικούς οργανισμούς της Επιτροπής. Το Βέλγιο αποφάσισε να υιοθετήσει αυτή τη λύση ως εθνική λύση ηλεκτρονικής τιμολόγησης ⁽²¹⁾, εκτιμώντας ότι τα πιθανά οφέλη θα μπορούσαν να φτάσουν στα 2 εκατ. ευρώ για τους προμηθευτές και στα 7,5 εκατ. ευρώ για το κοινό σε ετήσια βάση.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Δικαστήριο και το Γενικό Δικαστήριο εξέδωσαν σημαντικές αποφάσεις που καλύπτουν μεγάλη ποικιλία τομέων του δικαίου της ΕΕ και έχουν αντίκτυπο σε ευρύ φάσμα δικαιωμάτων και δραστηριοτήτων στην ΕΕ.

Τα μέλη του Δικαστηρίου στο Λουξεμβούργο

Θεμελιώδη δικαιώματα

Στην υπόθεση *Radu* ⁽²²⁾, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων δεν επιτρέπει την άρνηση εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (ΕΕΣ) αν το άτομο δεν έγινε δεκτό σε ακρόαση από την αρχή έκδοσης του εντάλματος. Το Δικαστήριο τόνισε ότι το ΕΕΣ διευκολύνει και επιταχύνει τη δικαστική συνεργασία και, συνεπώς, εξυπηρετεί τον στόχο που έθεσε η Ευρωπαϊκή Ένωση να αποτελέσει χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης με βάση την αμοιβαία και υψηλού επιπέδου εμπιστοσύνη που πρέπει να υπάρχει μεταξύ των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη οφείλουν καταρχήν να εκτελούν τα ΕΕΣ. Συνεπώς, η δυνατότητα να αρνηθεί το κράτος να εκτελέσει ένα ΕΕΣ, αν τα δικαιώματα της υπεράσπισης κατά τη διάρκεια της δίκης δεν έγιναν σεβαστά, αφορά μόνο περιπτώσεις στις οποίες η δίκη οδήγησε στην επιβολή ποινικής κύρωσης ερήμην. Η παράβαση του δικαιώματος ακρόασης από τις αρχές που εξέδωσαν το ΕΕΣ δεν εμπίπτει στις εξαιρέσεις.

Στην υπόθεση *Kadi* ⁽²³⁾, το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου επιδίωξε να καθορίσει το περιεχόμενο των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων για τρομοκρατία και να εξεύρει το κατάλληλο σημείο ισορροπίας ανάμεσα στην επιτακτική ανάγκη καταπολέμησης της διεθνούς τρομοκρατίας και στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των υπόπτων για τρομοκρατία. Σε δίκες που αφορούσαν την καταχώριση ή τη διατήρηση της καταχώρισης του ονόματος ενός ατόμου στον κατάλογο των προσώπων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι συνδέονται με την τρομοκρατία, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η αρμόδια αρχή της ΕΕ πρέπει να γνωστοποιεί στον ενδιαφερόμενο τα στοιχεία που στηρίζουν την απόφασή της. Περαιτέρω, η εν λόγω αρχή της ΕΕ πρέπει να εξασφαλίσει ότι ο ενδιαφερόμενος έχει όντως τη δυνατότητα να διατυπώσει τις απόψεις του για τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν εναντίον του και οφείλει να εξετάσει, υπό το πρίσμα των παρατηρήσεων που διατυπώθηκαν από το εν λόγω άτομο, αν τα εν λόγω στοιχεία είναι βάσιμα.

Στην υπόθεση Åkerberg Fransson ⁽²⁴⁾, το Δικαστήριο αποσαφηνίσει τα κριτήρια εφαρμογής του Χάρτη σύμφωνα με το άρθρο 51 αυτού, το οποίο αφορά το αν ένα κράτος μέλος εφαρμόζει ή όχι το δίκαιο της ΕΕ. Το Δικαστήριο έκρινε ότι ένα κράτος μέλος εφαρμόζει όντως το δίκαιο της ΕΕ αν διαπιστωθεί η ύπαρξη μερικής σύνδεσης μεταξύ του εθνικού μέτρου και του δικαίου της ΕΕ. Με άλλα λόγια, η αναφορά που γίνεται στο άρθρο 51 του Χάρτη περί εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ από τα κράτη μέλη υπερβαίνει τα εθνικά μέτρα που λαμβάνονται με τον συγκεκριμένο σκοπό να υλοποιήσουν διάταξη του ενωσιακού δικαίου. Εφόσον τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται από τον Χάρτη πρέπει να γίνονται σεβαστά όταν η εθνική νομοθεσία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ, η εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ συνεπάγεται την εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων που εγγυάται ο Χάρτης.

Στην υπόθεση Melloni ⁽²⁵⁾, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η βασική συνταγματική αρχή της υπεροχής του δικαίου της ΕΕ ισχύει επίσης και για τη σχέση μεταξύ του Χάρτη, αφενός, και των εθνικών συνταγματικών διατάξεων σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα, αφετέρου. Ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεστεί διάταξη του συντάγματός του η οποία υποτίθεται ότι παρέχει υψηλότερο επίπεδο προστασίας ενός θεμελιώδους δικαιώματος απ' ό,τι ο Χάρτης ως λόγο για τη μη εφαρμογή σαφούς διάταξης νομοθετικής πράξης της ΕΕ.

Στην υπόθεση ZZ ⁽²⁶⁾, το Δικαστήριο επισήμανε ότι, σύμφωνα με την οδηγία 2004/38/EK, η απόφαση με την οποία απαγορεύεται σε κάποιο πρόσωπο η είσοδος στη χώρα για λόγους δημόσιας τάξης ή ασφάλειας πρέπει να γνωστοποιείται στον ενδιαφερόμενο γραπτώς και με τέτοιο τρόπο ώστε αυτός να είναι σε θέση να κατανοήσει το περιεχόμενο της απόφασης και τις συνέπειές της για τον ίδιο, ενώ επιπλέον ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να ενημερώνεται επακριβώς και πλήρως για τους λόγους στους οποίους βασίζεται η απόφαση, εκτός αν αυτό θίγει τα συμφέροντα της ασφάλειας του κράτους. Το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η επίκληση της εθνικής ασφάλειας ενός κράτους μέλους δεν εμποδίζει την ΕΕ να αναλάβει δράση στους τομείς αρμοδιότητας της ΕΕ, ιδίως για τη διασφάλιση της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ.

Προστασία των καταναλωτών

Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η οδηγία 93/13/ΕΟΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές ⁽²⁷⁾ πρέπει να παρέχει στον καταναλωτή τη δυνατότητα να ζητά αναστολή της διαδικασίας εκτέλεσης για όσο διάστημα ο καταναλωτής αμφισβητεί το κύρος της εκτελούμενης σύμβασης ή οποιουδήποτε όρου της. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι ο εθνικός δικαστής πρέπει να εξετάζει τη νομική κατάσταση του καταναλωτή, λαμβάνοντας υπόψη το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο ελλείψει συμφωνίας των διαδίκων, προκειμένου να διαπιστώσει την ύπαρξη «σημαντικής ανισορροπίας». Το Δικαστήριο επανέλαβε ότι το παράρτημα της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ περιέχει έναν απλώς ενδεικτικό και μη εξαντλητικό κατάλογο ρητρών που είναι δυνατόν να κηρυχθούν καταχρηστικές. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι εναπόκειται στα εθνικά δικαστήρια να κρίνουν κατά πόσον οι ειδικές ρήτρες που περιλαμβάνονται σε ενυπόθηκο δάνειο είναι θεμιτές ⁽²⁸⁾.

Το Δικαστήριο αποφάνθηκε, όσον αφορά την οδηγία 2005/29/EK για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές ⁽²⁹⁾, ότι μια εμπορική πρακτική που παραπλανά τους καταναλωτές είναι αθέμιτη και, ως εκ τούτου, απαγορεύεται, χωρίς να χρειάζεται να αποδειχθεί ότι είναι αντίθετη προς τις απαιτήσεις επαγγελματικής ευσυνειδησίας ⁽³⁰⁾.

Το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η οδηγία 2005/29/EK για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές πρέπει να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι ο ορισμός του «εμπόρου» στην οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές περιλαμβάνει τους δημόσιους φορείς και τους φορείς που ασκούν δημόσια λειτουργία. Ως εκ τούτου, οι καταναλωτές προστατεύονται από τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των εν λόγω φορέων ⁽³¹⁾.

Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η έννοια του όρου «διαφήμιση», όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ για την παραπλανητική διαφήμιση ⁽³²⁾ και στο άρθρο 2 στοιχείο α) της οδηγίας 2006/114/EK για την παραπλανητική και συγκριτική διαφήμιση ⁽³³⁾, περιλαμβάνει επίσης τη χρήση ονόματος τομέα και τη χρήση μεταετικετών στα μεταδεδομένα ιστοτόπου. Αντίθετα, η καταχώριση του ονόματος τομέα δεν περιλαμβάνεται αφεαυτής στο σημασιολογικό περιεχόμενο του εν λόγω όρου ⁽³⁴⁾.

Ίση μεταχείριση

Το Δικαστήριο ανέπτυξε την ερμηνεία που δίνει στην έννοια της αναπηρίας για τους σκοπούς της προστασίας από διακρίσεις που προβλέπεται από την οδηγία 2000/78/EK ⁽³⁵⁾. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η αναπηρία μπορεί να είναι το αποτέλεσμα μιας κατάστασης που προκαλείται από κάποια νόσο όταν η εν λόγω νόσος συνεπάγεται μειονεκτικότητα μακράς διάρκειας που απορρέει ιδίως από σωματικές, διανοητικές ή ψυχολογικές βλάβες οι οποίες, σε συνδυασμό με διάφορα εμπόδια, μπορούν να δυσχεράνουν την πλήρη και ουσιαστική συμμετοχή του συγκεκριμένου ατόμου στον επαγγελματικό βίο σε ισότιμη βάση με τους άλλους εργαζομένους. Συνεπώς, στο πλαίσιο αυτό, η κατάσταση της υγείας του ατόμου με αναπηρία που είναι ικανό να εργάζεται, έστω και με καθεστώς μερικής απασχόλησης, μπορεί να καλύπτεται από την έννοια της «αναπηρίας». Το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό αφού υπενθύμισε πως, δεδομένου ότι η ΕΕ ενέκρινε τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, η οδηγία 2000/78/EK πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με την εν λόγω σύμβαση ⁽³⁶⁾.

Απαγόρευση των διακρίσεων

Το Δικαστήριο ερμήνευσε τον κανόνα σχετικά με την κατανομή του βάρους της απόδειξης της οδηγίας 2000/78/EK, όπως εφαρμόζεται στην απαγόρευση διακρίσεων με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό. Η υπόθεση αφορούσε τις δηλώσεις του κ. George Becali, που αυτοπαρουσιάστηκε ως το «αφεντικό» της FC Steaua București, επαγγελματικού ποδοσφαιρικού συλλόγου που εδρεύει στο Βουκουρέστι, και ο οποίος δήλωσε σε συνέντευξή του ότι δεν θα έφερνε ποτέ στην ομάδα ομοφυλόφιλο παίκτη. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η οδηγία εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή, δεδομένου ότι υπήρχαν δηλώσεις για τους «όρους πρόσβασης στην απασχόληση [...], συμπεριλαμβανομένων [...] των όρων πρόσληψης», που καλύπτονται από την οδηγία ⁽³⁷⁾.

Ελεύθερη κυκλοφορία

Το Δικαστήριο, σε διάφορες υποθέσεις που αφορούσαν τη χορήγηση υποτροφιών σπουδών, αποφάνθηκε ότι τα άρθρα 20 και 21 της ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνεύονται κατά την έννοια ότι απαγορεύουν εθνική νομοθεσία που εξαρτά τη χορήγηση υποτροφίας σπουδών ή κατάρτισης σε ημεδαπό κάτοικο, για πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθεί ο ενδιαφερόμενος σε άλλο κράτος μέλος, από τον όρο ότι το εν λόγω πρόγραμμα σπουδών οδηγεί σε επαγγελματικό τίτλο ισοδύναμο με τον τίτλο που παρέχεται από επαγγελματική σχολή στο κράτος που χορηγεί την υποτροφία. Αυτός ο περιορισμός του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής δεν δικαιολογείται από τον στόχο της αποφυγής της υπέρμετρης οικονομικής επιβάρυνσης. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι η προϋπόθεση της συνεχούς διαμονής διάρκειας τριών ετών είναι πιθανό να αποθαρρύνει τους πολίτες από την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής σε άλλο κράτος μέλος, λαμβανομένων υπόψη των επιπτώσεων που ενδέχεται να έχει η άσκηση της εν λόγω ελευθερίας στο δικαίωμα για εκπαίδευση ή για λήψη υποτροφίας σπουδών ⁽³⁸⁾.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους αρνητικής εξέλιξης των οικονομικών προοπτικών για την ευρωζώνη και τις πιέσεις χαμηλού πληθωρισμού μεσοπρόθεσμα, η ΕΚΤ μείωσε τα επιτόκια δύο φορές το 2013: την πρώτη φορά στις 2 Μαΐου και τη δεύτερη φορά στις 7 Νοεμβρίου.

Και στις δύο περιπτώσεις το επιτόκιο της ΕΚΤ για τις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος μειώθηκε κατά 25 μονάδες βάσης, πέφτοντας έτσι στο ιστορικά χαμηλό ποσοστό του 0,25 %. Το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης μειώθηκε κατά διάφορα ποσοστά, και συγκεκριμένα κατά 50 μονάδες βάσης και κατά 25 μονάδες βάσης αντιστοίχως τον Μάιο ⁽³⁹⁾ και τον Νοέμβριο ⁽⁴⁰⁾, πέφτοντας σε 0,75 %, ενώ το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων παρέμεινε αμετάβλητο στο 0,00 %.

Και οι δύο αποφάσεις ήταν σύμφωνες με τις κατευθυντήριες γραμμές που δόθηκαν μετά τη συνεδριάσή της του Ιουλίου του 2013, όταν η ΕΚΤ ανακοίνωσε ότι εξακολουθούσε να αναμένει ότι τα βασικά επιτόκιά της θα παραμείνουν στα σημερινά ή σε χαμηλότερα επίπεδα για μεγάλο χρονικό διάστημα, με δεδομένη τη γενικευμένη αδυναμία της οικονομίας, την υποτονική νομισματική δυναμική και τις επακόλουθες συνολικές υποτονικές προοπτικές για τον πληθωρισμό σε μεσοπρόθεσμη βάση. Κατά τη σύνοδο που πραγματοποίησε τον Νοέμβριο, το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ επανέλαβε τη θέση του αυτή.

Ο κ. Mario Draghi, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, στη συνέντευξη Τύπου μετά τη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου στο Παρίσι τον Οκτώβριο

Η ΕΚΤ πήρε επίσης και άλλα μέτρα που αποσκοπούσαν στην αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής. Σκοπός των εν λόγω μέτρων, που είναι γνωστά ως μη συμβατικά μέτρα νομισματικής πολιτικής, είναι να διασφαλιστεί ότι τα διατραπεζικά επιτόκια στην ευρωζώνη ευθυγραμμίζονται με τα επιτόκια που καθορίζει η ΕΚΤ. Στο πλαίσιο των μέτρων αυτών, η ΕΚΤ εξακολούθησε να παρέχει άφθονη ρευστότητα στον τραπεζικό τομέα μέσω διαδικασιών σταθερού επιτοκίου με πλήρη κατανομή (FRFA) σε όλες τις πράξεις αναχρηματοδότησης και θα συνεχίσει να το πράττει τουλάχιστον έως τον Ιούλιο του 2015. Αυτό σημαίνει ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορούν να λάβουν όλα τα κεφάλαια που χρειάζονται από την ΕΚΤ, με την προϋπόθεση ότι προσφέρουν επαρκείς εγγυήσεις για την εξόφληση των δανείων και ότι είναι πρόθυμα να πληρώσουν τα καθορισμένα επιτόκια.

Μπορούν να το πράττουν συμμετέχοντας, π.χ., στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης (MRO), που παρέχουν κεφάλαια σε ευρώ για μία εβδομάδα, ή σε άλλες πράξεις αναχρηματοδότησης ειδικής διάρκειας, που παρέχουν κεφάλαια με άλλες ημερομηνίες λήξης, για παράδειγμα, για τη διάρκεια μίας περιόδου τήρησης (περίπου ένας μήνας, όπως αναφέρεται σε αναλυτικό χρονοδιάγραμμα). Μπορούν επίσης να ζητούν και να λαμβάνουν κεφάλαια μέσω των τρίμηνων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (LTRO) ⁽⁴¹⁾, οι οποίες, όπως έχει ανακοινώσει η ΕΚΤ, θα εξακολουθήσουν να διεξάγονται επίσης ως δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου με πλήρη κατανομή τουλάχιστον έως τις 24 Ιουνίου 2015.

Καθώς η λειτουργία της αγοράς βελτιώθηκε και η απομόχλευση των τραπεζών συνεχίστηκε, η ζήτηση των τραπεζών για πράξεις αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ έχει πράγματι μειωθεί από τον Σεπτέμβριο του 2012.

Με δεδομένη τη σημασία των διατραπεζικών επιτοκίων αναφοράς, όπως το Euribor, για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, η ΕΚΤ χαιρέτισε την πρόθεση της Επιτροπής να ρυθμίζει τα σημαντικά από συστημική άποψη επιτόκια αναφοράς και τα σχέδιά της να θεσπίσει την εξουσία να καθιστά υποχρεωτική τη γνωστοποίηση των σημαντικών από συστημική άποψη επιτοκίων αναφοράς. Η ΕΚΤ ενθάρρυνε επίσης τις τράπεζες να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στις ομάδες καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς ⁽⁴²⁾.

Η ΕΚΤ μεριμνά επίσης ώστε το τραπεζικό σύστημα να μπορεί να κάνει χρήση ρευστότητας σε άλλα νομίσματα, όταν και αν χρειάζεται. Στα τέλη Οκτωβρίου η ΕΚΤ, σε συνεργασία με την Εθνική Τράπεζα της Ελβετίας, την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ, την Τράπεζα της Αγγλίας, την Τράπεζα της Ιαπωνίας και την Τράπεζα του Καναδά, ανακοίνωσε ότι οι υφιστάμενες μεταξύ τους προσωρινές διμερείς ρυθμίσεις ανταλλαγής ρευστότητας μετατρέπονται σε μόνιμες ρυθμίσεις, δηλαδή σε ρυθμίσεις οι οποίες θα παραμείνουν σε ισχύ μέχρι νεωτέρας.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΚΤ ανακοίνωσε ότι η Επιτροπή συνεχίζει, επίσης μέχρι νεωτέρας, να διενεργεί τακτικές πράξεις παροχής ρευστότητας σε δολάρια ΗΠΑ με διάρκεια περίπου μία εβδομάδα και τρεις μήνες.

Επιπλέον, τον Οκτώβριο του 2013 η ΕΚΤ ανακοίνωσε τη σύναψη διμερούς συμφωνίας ανταλλαγής νομισμάτων με τη Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας. Από την προοπτική του Ευρωσυστήματος, η συμφωνία αυτή προορίζεται να χρησιμεύσει ως προστατευτικός μηχανισμός εξασφάλισης ρευστότητας και να διαβεβαιώσει τις τράπεζες της ευρωζώνης για τη συνεχή παροχή κινεζικών γιουάν.

Τον Φεβρουάριο η ΕΚΤ αποφάσισε να δημοσιεύσει τις διακρατήσεις τίτλων του Ευρωσυστήματος που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς τίτλων (SMP) ⁽⁴³⁾. Το SMP θεσπίστηκε το 2010, με στόχο την αντιμετώπιση «της δυσλειτουργίας των αγορών κινητών αξιών και την αποκατάσταση ενός κατάλληλου μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής» ⁽⁴⁴⁾, και διακόπηκε τον Σεπτέμβριο του 2012.

Μετά την απόφασή της να διακρατήσει τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει βάσει του SMP έως τη λήξη τους, η ΕΚΤ, τον Δεκέμβριο του 2013, εξακολουθούσε να διαχειρίζεται χρεόγραφα αξίας 184 δισεκατ. ευρώ ⁽⁴⁵⁾, στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς τίτλων (SMP). Επίσης, διαχειριζόταν, αντιστοίχως, 41,9 δισεκατ. ευρώ και 15,4 δισεκατ. ευρώ ⁽⁴⁶⁾ στο πλαίσιο των προγραμμάτων αγοράς καλυμμένων ομολόγων 1 και 2, που έχουν λήξει και τα δύο.

Η ΕΚΤ προσάρμοσε περαιτέρω το πλαίσιο ασφαλειών της για να διατηρήσει την επάρκεια των ασφαλειών, διατηρώντας ταυτόχρονα την παροχή ασφαλειών (εγγυήσεων) για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Πρώτον, η ΕΚΤ εξέδωσε την απόφαση ΕΚΤ/2013/6, η οποία δεν επιτρέπει, από την 1η Μαρτίου 2015, να χρησιμοποιούνται ως ασφάλειες για πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος μη καλυμμένα, εγγυημένα από κυβερνήσεις, τραπεζικά ομόλογα που εκδίδονται από τον ίδιο τον αντισυμβαλλόμενο ή από οικονομικό φορέα στενά συνδεδεμένο με τον αντισυμβαλλόμενο ⁽⁴⁷⁾. Δεύτερον, η ΕΚΤ επανεξέτασε το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων που επιτρέπει τη νέα μεταχείριση των τίτλων που διασφαλίζονται με περιουσιακά στοιχεία και των παρακρατούμενων καλυμμένων ομολόγων ⁽⁴⁸⁾. Τρίτον, η ΕΚΤ εξέδωσε αποφάσεις που αφορούν την επιλεξιμότητα των εμπορεύσιμων χρεογράφων που εκδίδει ή εγγυάται η Δημοκρατία της Κύπρου ⁽⁴⁹⁾, σύμφωνα με ό,τι είχε γίνει και για άλλες χώρες που υπάγονται σε πρόγραμμα.

Όσον αφορά τα τραπεζογραμμάτια, η ΕΚΤ άρχισε την εισαγωγή μιας δεύτερης σειράς τραπεζογραμμάτων ευρώ, της σειράς «Eurora», με την έκδοση νέων τραπεζογραμμάτων των 5 ευρώ από τις 2 Μαΐου 2013 στις χώρες της ευρωζώνης.

Τα νέα τραπεζογραμμάτια θα κυκλοφορήσουν σταδιακά σε διάστημα αρκετών ετών, κατ' αύξουσα τάξη αξίας. Οι ονομαστικές αξίες παραμένουν αμετάβλητες: 5 ευρώ, 10 ευρώ, 20 ευρώ, 50 ευρώ, 100 ευρώ, 200 ευρώ και 500 ευρώ. Στις 10 Ιανουαρίου 2013 ο κ. Mario Draghi, πρόεδρος της ΕΚΤ, παρουσίασε το νέο τραπεζογραμμάτιο των 5 ευρώ στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Φρανκφούρτης. Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος διεξάγουν εκστρατεία ενημέρωσης σχετικά με τη σειρά «Eurora» και το νέο τραπεζογραμμάτιο των 5 ευρώ. Στόχος της εκστρατείας αυτής είναι να βοηθήσει το κοινό να αναγνωρίζει το νέο τραπεζογραμμάτιο και τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του. Η εκστρατεία περιλαμβάνει έναν ειδικό ιστότοπο ⁽⁵⁰⁾.

Όσον αφορά τα συστήματα πληρωμών, η ΕΚΤ εξέδωσε συστάσεις για την ασφάλεια των πληρωμών μέσω του διαδικτύου ⁽⁵¹⁾. Ξεκίνησε επίσης δημόσιες διαβουλεύσεις για τις υπηρεσίες πρόσβασης σε λογαριασμούς πληρωμών, καθώς και για τις απαιτήσεις επίβλεψης για τα σημαντικά, από συστημική άποψη, συστήματα πληρωμών ⁽⁵²⁾. Στον τομέα αυτό δημοσίευσε, επίσης, την πρώτη της έκθεση για τη μετάβαση στον ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ (ΕΧΠΕ) στην οποία επισήμανε τους κινδύνους που εγκυμονεί η καθυστέρηση της μετάβασης ⁽⁵³⁾.

Στον τομέα της διεθνούς συνεργασίας, η ΕΚΤ ολοκλήρωσε ένα πρόγραμμα συνεργασίας του Ευρωσυστήματος με την Εθνική Τράπεζα της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας (NBRM), το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση ⁽⁵⁴⁾, καθώς και το, επίσης χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ, πρόγραμμα συνεργασίας των κεντρικών τραπεζών με την Εθνική Τράπεζα της Σερβίας (NBS) ⁽⁵⁵⁾.

Η ΕΚΤ εξακολούθησε επίσης να συμμετέχει στις αποστολές επιθεώρησης στις χώρες που λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση από την ΕΕ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) ⁽⁵⁶⁾ και εξακολούθησε να λαμβάνει αποφάσεις για την παροχή επείγουσας ενίσχυσης υπό μορφή ρευστότητας από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος προς τις τράπεζες κάθε χώρας.

Στο πλαίσιο της επικοινωνιακής πολιτικής της με στόχο το κοινό, η ΕΚΤ εγκαινίασε ένα τρίτο εκπαιδευτικό παιχνίδι «Top Floor — Ο δρόμος προς την κορυφή!», το οποίο διατίθεται στον ιστότοπο της ΕΚΤ σε 22 γλώσσες της ΕΕ ⁽⁵⁷⁾.

Επιπλέον, η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες της ευρωζώνης διεξήγαγαν τον διαγωνισμό Generation Euro Students' Award. Πρόκειται για διαγωνισμό με θέμα τη νομισματική πολιτική, ο οποίος διεξάγεται κάθε χρόνο σε εθνικό επίπεδο σε ορισμένες χώρες της ευρωζώνης από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) είναι το ανεξάρτητο ελεγκτικό όργανο της ΕΕ. Οι εκθέσεις ελέγχου και οι γνωμοδοτήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο της αλυσίδας λογοδοσίας της ΕΕ. Τα έγγραφα αυτά χρησιμοποιούνται για τη λογοδοσία —ιδίως στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας απαλλαγής— των φορέων που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εν λόγω αρμοδιότητα ανήκει κατά κύριο λόγο στην Επιτροπή, αλλά αφορά και τα άλλα όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κράτη μέλη διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης.

Ο κ. Vítor Manuel da Silva Caldeira, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (αριστερά), και ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ρίχνουν μια ματιά σε ένα έγγραφο κατά τη διάρκεια της ετήσιας κοινής συνεδρίασης της Επιτροπής και του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2012 ⁽⁵⁸⁾ δόθηκε στη δημοσιότητα τον Νοέμβριο του 2013. Στους περισσότερους τομείς δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ, η έκθεση διαπίστωσε ότι εξακολουθούσε να μην υπάρχει πλήρης συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία. Ως εκ τούτου, το Ελεγκτικό Συνέδριο ζήτησε την επανεξέταση των κανόνων δαπανών της ΕΕ και συνέστησε την απλούστευση του νομοθετικού πλαισίου.

Εξετάζοντας τον προϋπολογισμό της ΕΕ στο σύνολό του, η εκτίμηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με το ποσοστό σφάλματος για τις δαπάνες ήταν 4,8 % για το οικονομικό έτος 2012 (3,9 % το 2011). Όλοι οι επιχειρησιακοί τομείς δαπανών παρουσίασαν ουσιώδη σφάλματα το 2012. Η εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος δεν αποτελεί μέτρο προσδιορισμού της απάτης ή της σπατάλης, αλλά μια εκτίμηση των ποσών που δεν θα έπρεπε να είχαν καταβληθεί, επειδή δεν χρησιμοποιήθηκαν σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία. Μερικά από τα συνηθέστερα σφάλματα είναι οι πληρωμές για δικαιούχους ή σχέδια που δεν ήταν επιλέξιμοι(-α) ή οι πληρωμές για αγορές υπηρεσιών ή αγαθών ή για επενδύσεις που έγιναν χωρίς να τηρηθούν δεόντως οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις. Το 2012 η ΕΕ δαπάνησε 138,6 δισεκατ. ευρώ, εκ των οποίων περίπου το 80 % το διαχειρίστηκαν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη από κοινού. Το Ελεγκτικό Συνέδριο άσκησε κριτική στις αρχές των κρατών μελών για τις περιπτώσεις στις οποίες διέθεταν επαρκή στοιχεία για να εντοπίσουν και να διορθώσουν τα σφάλματα πριν ζητήσουν επιστροφή από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Οι κανόνες για την περίοδο δαπανών 2007-2013 έδιναν στα κράτη μέλη περιορισμένα κίνητρα για να χρησιμοποιήσουν τα συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης πιο αποτελεσματικά. Τα πορίσματα των ελέγχων και των γνωμοδοτήσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου αντιμετώπισαν το ζήτημα της βελτίωσης της δημοσιονομικής διαχείρισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, το Ελεγκτικό Συνέδριο συνέστησε ότι θα πρέπει να ληφθούν πλήρως υπόψη κατά την ολοκλήρωση των κανόνων που θα διέπουν τη διαχείριση και τον έλεγχο του δημοσιονομικού πλαισίου της περιόδου 2014-2020.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Ο κ. Henri Malosse, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, σε σύνοδο της ολομέλειας της ΕΟΚΕ στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Το 2013, κατά τις εννέα συνόδους ολομελείας της, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) εξέδωσε 206 γνωμοδοτήσεις, εκ των οποίων 35 ήταν γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας και 10 διερευνητικές γνωμοδοτήσεις (τέσσερις ζητήθηκαν από την Επιτροπή και έξι από τις προεδρίες του Συμβουλίου).

Στις 17 Απριλίου 2013 η ΕΟΚΕ εξέλεξε τον νέο της πρόεδρο κ. Henri Malosse (ομάδα των εργοδοτών / Γαλλία) για το δεύτερο ήμισυ (2013-2015) της τρέχουσας θητείας. Ο κ. Malosse αντικατέστησε τον κ. Staffan Nilsson (ομάδα διαφόρων συμφερόντων / Σουηδία), που ήταν πρόεδρος κατά το πρώτο ήμισυ της πενταετούς θητείας της ΕΟΚΕ. Η κ. Jane Morrice (ομάδα διαφόρων συμφερόντων / ΗΒ) εξελέγη αντιπρόεδρος για θέματα επικοινωνίας και ο κ. Hans-Joachim Wilms (ομάδα των εργαζομένων / Γερμανία) εξελέγη αντιπρόεδρος για θέματα προϋπολογισμού. Η διαδικασία εκλογής του νέου γενικού γραμματέα της ΕΟΚΕ ξεκίνησε στα τέλη του 2013. Ο νέος πρόεδρος της ΕΟΚΕ έδωσε έμφαση στη μεταρρύθμιση των μεθόδων εργασίας: εστίαση σε λίγα σημαντικά θέματα, αντί για υπερβολική επέκταση των εργασιών της σε πολλά δευτερεύοντα θέματα· βελτίωση της επιλεκτικότητας και της ποιότητας όσον αφορά τις γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας· και ενίσχυση των ικανοτήτων έγκαιρης πρόβλεψης των εξελίξεων από την ΕΟΚΕ.

Το 2013 η ΕΟΚΕ έλαβε επίσης μέρος στις συζητήσεις για την εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και για το ευρωπαϊκό εξάμνηο, κυρίως μέσω της συντονιστικής της ομάδας για τη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Έγιναν πολλές συζητήσεις για τη χρηματοπιστωτική κρίση και την αντιμετώπισή της, καθώς επίσης και για την ανεργία, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανεργία των νέων. Η ΕΟΚΕ συζήτησε τα κύρια αποτελέσματα της πολιτικής της Ένωσης, όπως τον εκσυγχρονισμό της κοινής γεωργικής πολιτικής μετά το 2013 και τη μελλοντική πολιτική συνοχής. Η ΕΟΚΕ συμμετείχε ενεργά στις συζητήσεις σχετικά με το ΠΔΠ για την περίοδο μετά το 2013. Επιπλέον, ο τομέας της ενέργειας και ο ρόλος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) είχαν περίοπτη θέση στην ημερήσια διάταξη της ΕΟΚΕ.

Η Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κατά τις πέντε συνόδους ολομελείας της το 2013, η Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕτΠ) εξέδωσε 73 γνωμοδοτήσεις, εκ των οποίων 15 ήταν γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας και μία διερευνητική γνωμοδότηση (δεν ζητήθηκε καμία γνωμοδότηση από την Επιτροπή, ενώ ζητήθηκαν επτά γνωμοδοτήσεις από τις προεδρίες του Συμβουλίου).

Μέσω της πλατφόρμας της για την παρακολούθηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η ΕτΠ εξακολούθησε να αξιολογεί τη στρατηγική για την ανάπτυξη και την απασχόληση από την άποψη των περιφερειών και των πόλεων της ΕΕ. Έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του ρόλου των τοπικών και περιφερειακών αρχών στο ευρωπαϊκό εξάμνηο. Η ΕτΠ δημοσίευσε επίσης την «Τέταρτη έκθεση παρακολούθησης της ΕτΠ για τη στρατηγική “Ευρώπη 2020”»⁽⁵⁹⁾ και οργάνωσε σειρά συνεδρίων σχετικά με τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», τα οποία θα τροφοδοτήσουν τη διάσκεψη κορυφής των περιφερειών και των πόλεων, που θα γίνει στην Αθήνα τον Μάρτιο του 2014, και την ενδιάμεση επανεξέταση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ορισμένα άλλα ζητήματα, όπως οι διαπραγματεύσεις για το ΠΔΠ 2014-2020, και η πολιτική συνοχής στο πλαίσιο του ΠΔΠ, αποτέλεσαν επίσης συχνά θέματα συζήτησης. Εξίσου μεγάλη προσοχή δόθηκε στη χρηματοπιστωτική κρίση, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανεργία των νέων και το μέλλον της Ένωσης —το σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής σχετικά με την ΟΝΕ. Η ΕτΠ συνέταξε έκθεση για τον θεσμικό και πολιτικό της ρόλο, η οποία θα υποβληθεί τον Απρίλιο του 2014 με την ευκαιρία της 20ής επετείου της ΕτΠ και εξετάζει τρόπους ενίσχυσης του θεσμικού και πολιτικού της ρόλου μετά το 2015.

Το 2013 διοργανώθηκαν από την ΕτΠ ορισμένες σημαντικές εκδηλώσεις. Στο πλαίσιο αυτό, διοργανώθηκε, από κοινού με την Επιτροπή, μια εκδήλωση «Open days» 2013, που πραγματοποιήθηκε υπό το σύνθημα «Οι περιφέρειες και οι πόλεις της Ευρώπης απογειώνονται για το 2020». Η εκδήλωση αυτή συγκέντρωσε το ενδιαφέρον πολλών εκπροσώπων διοικητικών και ακαδημαϊκών κύκλων, οι οποίοι πήραν μέρος σε εκατοντάδες σεμινάρια και εργαστήρια, με τον πρόεδρο κ. Barroso να εκφωνεί την εναρκτήρια ομιλία. Επιπλέον, τον Δεκέμβριο διοργανώθηκε στο Βερολίνο, και συγκεκριμένα στο Bundesrat, το συνέδριο για την επικουρικότητα. Η ΕτΠ έδωσε επίσης συνέχεια στη λευκή βίβλο της για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση⁽⁶⁰⁾, εκδίδοντας πίνακες αποτελεσμάτων και οργανώνοντας συνεδριάσεις παρακολούθησης του θέματος.

Η έκθεση «100 ευρωπαϊκές λύσεις για την αστική ανάπτυξη», που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εκδήλωσης «Open Days 2013» στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Η ΕΤΕπ, η οποία ανήκει στα 28 κράτη μέλη και εκπροσωπεί τα συμφέροντά τους, συνεργάζεται στενά με τα άλλα όργανα της ΕΕ για την εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ. Η ΕΤΕπ είναι ο μεγαλύτερος κατ' όγκο πολυμερής οφειλέτης και δανειστής παγκοσμίως, παρέχοντας χρηματοδότηση και εμπειρογνωμοσύνη για άρτια και βιώσιμα επενδυτικά έργα που συμβάλλουν στην προώθηση των πολιτικών στόχων της Ένωσης. Η ΕΤΕπ εφαρμόζει επίσης τις δημοσιονομικές πτυχές των εξωτερικών και αναπτυξιακών πολιτικών της ΕΕ. Ο όμιλος της ΕΤΕπ περιλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ), το οποίο επικεντρώνεται στην καινοτόμο χρηματοδότηση των ΜΜΕ.

Ο όμιλος της ΕΤΕπ διαδραμάτισε ενισχυμένο ρόλο στην τόνωση της χρηματοδότησης της οικονομίας το 2013, μετά την αύξηση κεφαλαίου κατά 10 δισεκατ. ευρώ που είχε συμφωνηθεί το 2012. Οι δανειοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ ανήλθαν σε 71,7 δισεκατ. ευρώ το 2013, σημειώνοντας αύξηση κατά 37 % σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Οι δραστηριότητες της ΕΤΕπ είχαν ως επίκεντρο βασικές προτεραιότητες της ΕΕ, όπως οι ΜΜΕ, η καινοτομία και οι δεξιότητες, η αποδοτική χρήση των πόρων και οι υποδομές στρατηγικής σημασίας.

Ο κ. Werner Hoyer, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο Ευρωπαϊκό Χρηματοπιστωτικό Συνέδριο στο Sorot της Πολωνίας

Το 2013, για να δώσει λύση στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ όσον αφορά την εξεύρεση επαρκούς χρηματοδότησης, η Επιτροπή, από κοινού με την ΕΤΕπ και το ΕΤαΕ, ανέπτυξε πρωτοβουλία για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση. Ταυτόχρονα, έπειτα από αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ιουνίου του 2013, η Επιτροπή, η ΕΤΕπ και το ΕΤαΕ αξιολογούν διάφορες λύσεις που θα καταστήσουν δυνατή την αύξηση της ικανότητας πιστωτικής ενίσχυσης της ΕΤΕπ.

Παράλληλα, η Επιτροπή και η ΕΤΕπ οριστικοποίησαν την προετοιμασία κοινών χρηματοοικονομικών μέσων επιμερισμού των κινδύνων, τα οποία θα εφαρμοστούν στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2014-2020, ιδίως στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» και του προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (COSME). Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει επίσης τη συνέχεια της πιλοτικής φάσης της πρωτοβουλίας ΕΕ/ΕΤΕπ για ομόλογα έργων, η αξιολόγηση της οποίας ξεκίνησε το 2013.

Το 2013 η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετική πρόταση για την επόμενη εξωτερική εντολή της ΕΤΕπ για την περίοδο 2014-2020. Η Επιτροπή πρότεινε ποσό συνολικού ύψους 28 δισεκατ. ευρώ για τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ που τυγχάνουν εγγύησης της ΕΕ, εκ των οποίων 3 δισεκατ. ευρώ θα είναι προαιρετικά και θα αποφασιστούν στη μέση της περιόδου.

Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής

Η Επιτροπή, λόγω της φύσης των εξουσιών της και του γεγονότος ότι πολλές από τις αποφάσεις και τις προτάσεις της έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στους πολίτες, εξακολούθησε να είναι το όργανο που αποτελεί αντικείμενο των περισσότερων καταγγελιών στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή.

Το 2013 το 62,7 % των ερευνών που κίνησε ο Διαμεσολαβητής αφορούσαν την Επιτροπή. Η Επιτροπή έλαβε 173 νέα αιτήματα από τον Διαμεσολαβητή και απάντησε σε 278 έρευνες του Διαμεσολαβητή, συμπεριλαμβανομένων των ερευνών που είχαν κινηθεί τα προηγούμενα έτη, αλλά εξακολουθούσαν να βρίσκονται σε εξέλιξη το 2013.

Οι καταγγελίες που εξέτασε ο Διαμεσολαβητής αφορούσαν πολλούς τομείς δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων: νομιμότητα (εφαρμογή ουσιαστικών και/ή διαδικαστικών/οικονομικών κανόνων)- αιτήσεις παροχής πληροφοριών- δίκαιη και εύλογη προθεσμία για τη λήψη αποφάσεων- αιτήσεις πρόσβασης του κοινού σε έγγραφα.

Στις 14 Μαρτίου 2013 ο κ. Νικηφόρος Διαμαντούρος ανακοίνωσε την πρόθεσή του να συνταξιοδοτηθεί έπειτα από δεκαετή θητεία. Υποβλήθηκαν έξι αποδεκτές αιτήσεις για τη θέση του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή και έγιναν δεκτοί σε ακρόαση από την Επιτροπή Αναφορών του Κοινοβουλίου οι ακόλουθοι υποψήφιοι: η κ. Dagmar Roth-Behrendt (ευρωβουλευτής), η κ. Ria Oomen-Ruijten (ευρωβουλευτής), ο κ. Francesco Enrico Speroni (ευρωβουλευτής), η κ. Emily O'Reilly (Διαμεσολαβήτρια της Ιρλανδίας), ο κ. Alex Brenninkmeijer (Διαμεσολαβητής των Κάτω Χωρών) και ο κ. Markus Jaeger (υπάλληλος του Συμβουλίου της Ευρώπης).

Η κ. Emily O'Reilly, νέα Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Στρασβούργο (Γαλλία)

Η εκλογή του νέου Διαμεσολαβητή πραγματοποιήθηκε στις 2 Ιουλίου 2013 και εξελέγη η κ. Emily O'Reilly, η οποία ανέλαβε καθήκοντα την 1η Οκτωβρίου 2013. Η κ. O'Reilly θεωρεί ότι ένα από κύρια «προδραστικά» καθήκοντά της ως Διαμεσολαβήτριας θα είναι να επισημαίνει τις ανησυχίες των πολιτών και να συμβάλλει στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των πολιτών και των οργάνων της ΕΕ. Επιθυμεί να επαναπροσδιοριστεί το επίκεντρο των εργασιών του Διαμεσολαβητή και να ενισχυθεί ο αντίκτυπος και η προβολή του έργου του.

Αποκεντρωμένοι οργανισμοί

Η Επιτροπή συνέχισε την εφαρμογή του χάρτη πορείας της για τη συνέχεια στην κοινή προσέγγιση του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με τους αποκεντρωμένους οργανισμούς της ΕΕ, ο οποίος εγκρίθηκε το 2012, σε στενή συνεργασία με το δίκτυο των οργανισμών.

Στην έκθεση προόδου που εξέδωσε τον Δεκέμβριο, εξέτασε την πρόοδο σε όλους τους τομείς που καλύπτονται από την κοινή προσέγγιση. Ειδικότερα, τα πέντε παραδοτέα προϊόντα που θεωρούνταν προτεραιότητες από την Επιτροπή είτε έχουν ολοκληρωθεί (κατευθυντήριες γραμμές για την πρόληψη και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων, κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις συμφωνίες έδρας, κατευθυντήριες γραμμές για την κατάρτιση του προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων) είτε βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο και θα ολοκληρωθούν στις αρχές του 2014 (κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα έγγραφα προγραμματισμού και βασικοί δείκτες απόδοσης, καθώς και κατευθυντήριες γραμμές για τις αξιολογήσεις). Άλλα παραδοτέα προϊόντα που έχουν ολοκληρωθεί είναι η αναθεώρηση του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης και του δημοσιονομικού κανονισμού-πλαισίου, προκειμένου να απλοποιηθούν οι κανόνες που ισχύουν για τους οργανισμούς, οι κατευθυντήριες γραμμές για τις στρατηγικές των οργανισμών για την καταπολέμηση της απάτης και οι κατευθυντήριες γραμμές για τις επικοινωνιακές στρατηγικές των οργανισμών.

Η εφαρμογή του χάρτη πορείας θα συνεχιστεί το 2014 και πέραν του έτους αυτού, σε συνάρτηση με τα παραδοτέα και τις σχετικές προθεσμίες. Επιπλέον, η Επιτροπή πρότεινε την αναπροσαρμογή της διακυβέρνησης των επτά υφιστάμενων αποκεντρωμένων οργανισμών με την ευκαιρία της αναθεώρησης των ιδρυτικών τους πράξεων: Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων (ERA)· Οργανισμός του Ευρωπαϊκού GNSS (GSA)· Γραφείο Εναρμόνισης στο Πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (OHIM)· Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας (EASA)· Eurojust· και Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία (CEPOL) και Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρωπόλ), που προτάθηκε να συγχωνευθούν.

Οι αποκεντρωμένοι οργανισμοί της ΕΕ απασχολούν πάνω από 7 000 άτομα και χρηματοδοτήθηκαν το 2013 από τον προϋπολογισμό της ΕΕ με ποσό 727,5 εκατ. ευρώ.

Τα εθνικά κοινοβούλια και ο ρόλος τους στην ευρωπαϊκή σκηνή

Το 2013 ο πολιτικός διάλογος με τα εθνικά κοινοβούλια παρέμεινε βασικό χαρακτηριστικό της διοργανικής ατζέντας της Επιτροπής.

Τον Ιανουάριο του 2013 πραγματοποιήθηκε η πρώτη Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα, κατά τη διάρκεια της οποίας ευρωβουλευτές και μέλη εθνικών κοινοβουλίων συναντήθηκαν στις Βρυξέλλες για να συζητήσουν το ευρωπαϊκό εξάμνηο.

Η ανάγκη για ισχυρότερη δημοκρατική νομιμοποίηση και λογοδοσία στην οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ ήταν ένα από τα βασικά θέματα στα οποία εστιάστηκε η διάσκεψη των κοινοβουλευτικών επιτροπών ευρωπαϊκών υποθέσεων των κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COSAC) στις συνόδους ολομελείας της στο Δουβλίνο (Ιρλανδία) και στο Βίλνιους (Λιθουανία). Στην εισήγησή της, που εγκρίθηκε κατά τη συνεδρίαση του Δουβλίνου, η COSAC ζήτησε από την Επιτροπή να εγκρίνει σειρά μέτρων για την ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου, όπως, π.χ. να δίνει πιο εμπεριστατωμένες απαντήσεις στις αιτιολογημένες γνώμες, να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στα θέματα που εγείρονται από το ένα τρίτο τουλάχιστον των εθνικών κοινοβουλίων και να εξετάζει τα ατομικά ή συλλογικά αιτήματα των εθνικών κοινοβουλίων για την υποβολή νέων νομοθετικών προτάσεων. Στην απάντησή της, η Επιτροπή επιβεβαίωσε τη δέσμευσή της για παροχή έγκαιρων και κατάλληλων απαντήσεων και εξήγησε ότι ασφαλώς δίνει ιδιαίτερη σημασία στις παρατηρήσεις ή τους προβληματισμούς που συμμερίζονται ευρέως τα εθνικά κοινοβούλια και λαμβάνει υπόψη της τα στοιχεία αυτά για τους σκοπούς της νομοθετικής διαδικασίας. Η Επιτροπή επιβεβαίωσε επίσης ότι είναι έτοιμη να εξετάσει κατά πόσον υπάρχει ανάγκη για νέους ή τροποποιημένους κανόνες στον σχετικό τομέα πολιτικής. Κύριο θέμα της συνόδου ολομελείας της COSAC στο Βίλνιους (πεντηκοστή σύνοδος ολομελείας) ήταν ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων, ιδίως στο πλαίσιο της ONE.

Η πρώτη συνεδρίαση της νεοσυσταθείσας διακοινοβουλευτικής διάσκεψης που θεσπίστηκε βάσει του άρθρου 13 του δημοσιονομικού συμφώνου πραγματοποιήθηκε στο Βίλνιους τον Οκτώβριο.

Η μεγάλη πλειονότητα των γνωμοδοτήσεων των εθνικών κοινοβουλίων εξακολουθεί να εστιάζεται στην ουσία των προτάσεων και των μη νομοθετικών εγγράφων της Επιτροπής παρά στις πτυχές της επικουρικότητας.

Το 2013, για δεύτερη φορά, τα εθνικά κοινοβούλια ενεργοποίησαν τη λεγόμενη διαδικασία «κίτρινης κάρτας» ⁽⁶¹⁾, αυτή τη φορά όσον αφορά την πρόταση της Επιτροπής για την έκδοση κανονισμού σχετικά με τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας ⁽⁶²⁾. Εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας των οκτώ εβδομάδων η Επιτροπή έλαβε αιτιολογημένες γνώμες από 14 κοινοβούλια (τα οποία αντιστοιχούσαν σε 18 ψήφους), που κατέληγαν στο συμπέρασμα ότι η πρόταση της Επιτροπής δεν τηρούσε την αρχή της επικουρικότητας. Κατά την επανεξέταση που ακολούθησε, η Επιτροπή μελέτησε προσεκτικά τα σχετικά με την επικουρικότητα επιχειρήματα που προβλήθηκαν στις εν λόγω αιτιολογημένες γνώμες, αλλά στην ανακοίνωση που εξέδωσε στις 27 Νοεμβρίου 2013 ⁽⁶³⁾ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα εθνικά κοινοβούλια δεν είχαν αποδείξει ότι η συγκεκριμένη πρόταση παραβίαζε την αρχή της επικουρικότητας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε να διατηρήσει την πρόταση.

Συνολικά, το 2013 τα εθνικά κοινοβούλια απέστειλαν στην Επιτροπή 592 γνωμοδοτήσεις, περίπου όσες και το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, ο αριθμός των αιτιολογημένων γνωμών που κάνουν λόγο για εικαζόμενη παραβίαση της επικουρικότητας ήταν ελαφρώς υψηλότερος (15 % έναντι 13 %).

Διαφάνεια

Τα τελευταία χρόνια η Επιτροπή κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες για την ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά τις ομάδες εμπειρογνομόνων που χρησιμοποιεί για να συλλέγει εξωτερική εμπειρογνομοσύνη κατά τη σύνταξη προτάσεων/κανόνων και κατά την εκπόνηση πολιτικών. Ειδικότερα, το ηλεκτρονικό μητρώο ομάδων εμπειρογνομόνων και άλλων παρόμοιων φορέων της Επιτροπής⁽⁶⁴⁾ βελτιώθηκε όσον αφορά τις παρεχόμενες πληροφορίες και έγινε πιο εύχρηστο.

Το 2013 το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν πρόταση της Επιτροπής να ενσωματωθεί στη νομοθεσία της ΕΕ η κατάθεση των ιστορικών αρχείων των οργάνων της ΕΕ⁽⁶⁵⁾ στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ίδρυμα (ΕΠΙ) της Φλωρεντίας, στην Ιταλία⁽⁶⁶⁾. Όλα τα όργανα της ΕΕ⁽⁶⁷⁾ υποχρεούνται να καταθέσουν τα ιστορικά τους αρχεία στο ΕΠΙ, μετά το άνοιγμά τους στο κοινό έπειτα από 30 έτη. Επιπλέον, ο κανονισμός καταγράφει την ισχυρή δέσμευση των οργάνων της ΕΕ να θέσουν τα αρχεία τους στη διάθεση του κοινού με ηλεκτρονικά μέσα και να διευκολύνουν την προσπελασιμότητά τους μέσω του διαδικτύου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων (ΕΕ L 176 της 27.6.2013).
Οδηγία 2013/36/ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (ΕΕ L 176 της 27.6.2013).
- (²) Οδηγία 2013/50/ΕΕ για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/109/ΕΚ για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά, της οδηγίας 2003/71/ΕΚ σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους προς διαπραγμάτευση και της οδηγίας 2007/14/ΕΚ σχετικά με τον καθορισμό αναλυτικών κανόνων για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της οδηγίας 2004/109/ΕΚ (ΕΕ L 294 της 6.11.2013).
- (³) Οδηγία 2013/34/ΕΕ σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών (ΕΕ L 182 της 29.6.2013).
- (⁴) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προς μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση — Εκ των προτέρων συντονισμός των σχεδίων για μείζονες μεταρρυθμίσεις οικονομικής πολιτικής [COM(2013) 166].
- (⁵) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προς μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση — Θέσπιση μέσου σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας [COM(2013) 165].
- (⁶) Πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001 περί καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή [COM(2011) 290].
- (⁷) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1219/2012 που αφορά τη θέσπιση μεταβατικών ρυθμίσεων στο πλαίσιο διμερών επενδυτικών συμφωνιών μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών (ΕΕ L 351 της 20.12.2012).
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 637/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).
- (⁸) Οδηγία 2001/55/ΕΚ σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων (ΕΕ L 212 της 7.8.2001).
- (⁹) «Επανεξέταση EYED» (http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_en.pdf).
- (¹⁰) «Ετήσια έκθεση της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία στον κόσμο το 2012» (<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/13/st09/st09431.en13.pdf>).

- (11) Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.
- (12) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Σχέδιο στρατηγικής για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση — Έναρξη συζήτησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο [COM(2012) 777].
- (13) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προς μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση — Θέσπιση μέσου σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας [COM(2013) 165].
Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προς μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση — Εκ των προτέρων συντονισμός των σχεδίων για μείζονες μεταρρυθμίσεις οικονομικής πολιτικής [COM(2013) 166].
- (14) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης [COM(2013) 690].
- (15) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση ενιαίων κανόνων και ενιαίας διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων, στο πλαίσιο ενός ενιαίου μηχανισμού εξυγίανσης και ενός ενιαίου ταμείου εξυγίανσης τραπεζών [COM(2013) 520].
- (16) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT): αποτελέσματα και επόμενα βήματα [COM(2013) 685].
- (17) <http://ec.europa.eu/isa>
- (18) http://ec.europa.eu/isa/actions/02-interoperability-architecture/2-8action_en.htm
- (19) <https://joinup.ec.europa.eu/community/semic/description>
- (20) http://ec.europa.eu/isa/actions/01-trusted-information-exchange/1-7action_en.htm
- (21) http://ec.europa.eu/isa/news/2013/e_invoicing_en.htm
- (22) Απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιανουαρίου 2013, C-396/11, Radu (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-396/11>).
- (23) Απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουλίου 2013, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, Επιτροπή κ.ά. κατά Kadi (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-584/10%20P>).
- (24) Απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 2013, C-617/10, Åkerberg Fransson (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-617/10>).
- (25) Απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 2013, C-399/11, Melloni (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-399/11>).
- (26) Απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Ιουνίου 2013, C-300/11, ZZ (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-300/11>).
- (27) Οδηγία 93/13/ΕΟΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ L 95 της 21.4.1993).
- (28) Απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Μαρτίου 2013, C-415/11, Aziz (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-415/11>).
- (29) Οδηγία 2005/29/ΕΚ για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 149 της 11.6.2005).
- (30) Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2013, C-435/11, CHS Tour Services (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-435/11>).
- (31) Απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Οκτωβρίου 2013, C-59/12, Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-59/12>).
- (32) Οδηγία 84/450/ΕΟΚ για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παραπλανητική διαφήμιση (ΕΕ L 250 της 19.9.1984).
- (33) Οδηγία 2006/114/ΕΚ για την παραπλανητική και τη συγκριτική διαφήμιση (ΕΕ L 376 της 27.12.2006).
- (34) Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 2013, C-657/11, Belgian Electronic Sorting Technology (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-657/11>).
- (35) Οδηγία 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303 της 2.12.2000).
- (36) Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Απριλίου 2013, C-335/11 και C-337/11, HK Danmark (Ring and Skouboe Werge) (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&jur=C,T,F&num=C-335/11&td=ALL>).
- (37) Απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Απριλίου 2013, C-81/12, Asociația Accept (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-81/12>).
- (38) Απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουλίου 2013, C-523/11 και C-585/11, Prinz και Seeberger (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-523/11>), και απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2013, C-220/12, Thiele Meneses (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-220/12>), και απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2013, C-275/12, Elrick (<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=el&num=C-275/12>).
- (39) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130502.el.html>
- (40) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr131107.el.html>
- (41) http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130502_2.en.html
- (42) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130208.en.html>
- (43) https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130221_1.en.html
- (44) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2010/html/pr100510.en.html>
- (45) Στοιχεία κατά την 9η Δεκεμβρίου 2013. Τον Φεβρουάριο του 2013 το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε να δημοσιεύσει τις διακρατήσεις τίτλων του Ευρωσυστήματος που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος για τις αγορές τίτλων (SMP), σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαφάνεια για τις οριστικές νομισματικές συναλλαγές, όπως ανακοινώθηκε στις 6 Σεπτεμβρίου 2012 (http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130221_1.en.html).
- (46) Στοιχεία κατά την 9η Δεκεμβρίου 2013.
- (47) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130322.en.html>
- (48) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130718.en.html>
- (49) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130705.en.html>
http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130628_1.en.html
http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130502_3.en.html
- (50) <http://www.nea-trapezogrammatia-euro.eu/>

- (⁵¹) http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130131_1.en.html
- (⁵²) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130607.en.html>
- (⁵³) http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130321_1.en.html
- (⁵⁴) <http://www.ecb.int/press/pr/date/2013/html/pr130710.en.html>
- (⁵⁵) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130131.en.html>
- (⁵⁶) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130204.en.html>·
http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130207_1.en.html·
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130315.en.html>·
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130325.en.html>·
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130415.en.html>·
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130418.en.html>·
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130509.en.html>·
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130603.en.html>·
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130708.en.html>·
http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130718_1.en.html·
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130731.en.html>
- (⁵⁷) <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr130417.el.html>
- (⁵⁸) http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/AR12/AR12_EL.pdf
- (⁵⁹) <https://portal.cor.europa.eu/europe2020/news/Pages/4th-CoR-Monitoring-Report.aspx>
- (⁶⁰) Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών — Λευκή Βίβλος της Επιτροπής των Περιφερειών για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση (EE C 211 της 4.9.2009).
- (⁶¹) Η πρώτη διαδικασία κίτρινης κάρτας κινήθηκε τον Μάιο του 2012 και αφορούσε την πρόταση κανονισμού για την άσκηση του δικαιώματος ανάληψης συλλογικής δράσης στο πλαίσιο της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών [COM(2012) 130].
- (⁶²) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας [COM(2013) 534].
- (⁶³) Ανακοίνωση της Επιτροπής για την αναθεώρηση της πρότασης κανονισμού σχετικά με τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας σε ό,τι αφορά την αρχή της επικουρικότητας [COM(2013) 851].
- (⁶⁴) <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?Lang=EL>
- (⁶⁵) Πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 354/83 του Συμβουλίου όσον αφορά την κατάθεση των ιστορικών αρχείων των οργάνων στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ίδρυμα της Φλωρεντίας [COM(2012) 456].
- (⁶⁶) Ο κανονισμός που εκδόθηκε θα τεθεί σε ισχύ μετά την έγκρισή του από τα εθνικά κοινοβούλια δύο κρατών μελών τα οποία διατύπωσαν επιφύλαξη κοινοβουλευτικής εξέτασης.
- (⁶⁷) Εξαίρεση έγινε για το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την ΕΚΤ, που μπορούν να καταθέσουν τα ιστορικά τους αρχεία σε εθελοντική βάση, αλλά δεν είναι υποχρεωμένα να το πράξουν.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Philippe Samyn and Partners architects & engineers, Lead and Design Partner / Philippe Samyn and Partners architects & engineers, Studio Valle Progettazioni architects, Buro Happold Limited engineers, σελίδα 194
 Ευρωπαϊκή Ένωση, σελίδες 195, 196, 198, 200, 202, 204, 206, 208, 209, 211, 217, 221
 Τράπεζα της Γαλλίας / Yann Dejardin, σελίδα 214
 Éric Herchaft, σελίδα 218
 Ευρωπαϊκή Ένωση / Bob Van Mol, σελίδα 219
 Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, σελίδα 220

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

Ο ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ 2013 ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ. ΤΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΛΗΡΕΣ. ΠΡΑΓΜΑΤΙ, ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ο κ. Jeroen Dijsselbloem, υπουργός Οικονομικών των Κάτω Χωρών, ορίζεται πρόεδρος της Ευρωομάδας (Eurogroup).

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ) πραγματοποιεί την πρώτη δημοπρασία τριμηνιαίων ομολόγων, δρομολογώντας το βραχυπρόθεσμο του πρόγραμμα χρηματοδότησης.

Νέος δημοσιονομικός κανονισμός για τα δημοσιονομικά της ΕΕ και κανόνες εφαρμογής.

Βραβεία «RegioStars» για το 2013.

Οι πρωτοβουλίες «Γραφένιο» και «Πρόγραμμα Ανθρώπινος Εγκέφαλος» κερδίζουν το μεγαλύτερο βραβείο ερευνητικής αριστείας στην ιστορία, καθώς συνεχίζεται η μάχη για τη βιώσιμη χρηματοδότηση της επιστημονικής έρευνας.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ευρωπαϊκή Ένωση καταλήγουν σε συμφωνία για το «Energy Star», το πρόγραμμα επισήμανσης της ενεργειακής απόδοσης του εξοπλισμού γραφείου.

Ευρωπαϊκό βραβείο «Border Breakers» για μουσικούς στην ΕΕ.

Όλες οι νέες άδειες οδήγησης σε ολόκληρη την ΕΕ πρέπει να έχουν τη μορφή πλαστικής «πιστωτικής κάρτας», με τυποποιημένη ευρωπαϊκή μορφή και αυστηρότερη προστασία της ασφάλειας.

Η Επιτροπή εγκρίνει τη δέσμη μέτρων «Καθαρή ενέργεια για τις μεταφορές» για την κατασκευή σταθμών εναλλακτικών καυσίμων σε ολόκληρη την Ευρώπη, ώστε να σταματήσει ο τομέας των μεταφορών να εξαρτάται από το πετρέλαιο.

Η Επιτροπή εκδίδει την τέταρτη δέσμη μέτρων για τις σιδηροδρομικές μεταφορές για καλύτερη ποιότητα και περισσότερες επιλογές στις σιδηροδρομικές υπηρεσίες στην Ευρώπη.

Η Επιτροπή εκδίδει το σχέδιο δράσης για την επιχειρηματικότητα.

Ξεκινά η λειτουργία του Ευρωπαϊκού Κέντρου για Εγκλήματα στον Κυβερνοχώρο.

Πραγματοποιείται η έκτη σύνοδος κορυφής ΕΕ-Βραζιλίας και η πρώτη σύνοδος κορυφής μεταξύ της ΕΕ και της Κοινότητας των Κρατών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής, στην Μπραζιλία της Βραζιλίας και στο Σαντιάγο της Χιλής, αντίστοιχα.

Η Επιτροπή εκδίδει ανακοίνωση για τη χάραξη ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για το λιανικό εμπόριο και πράσινη βίβλο για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές μεταξύ των επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και άλλων καταναλωτικών προϊόντων στην Ευρώπη.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταλήγει σε πολιτική συμφωνία σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2014-2020.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφωνεί να δημιουργηθεί ειδική πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων, με προϋπολογισμό ύψους 6 δισεκατ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020.

Σύμφωνα με τις οικονομικές προβλέψεις της Επιτροπής, η οικονομία της ΕΕ ξεπερνά σταδιακά τους κλυδωνισμούς.

Η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση για φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών στο πλαίσιο της διαδικασίας ενισχυμένης συνεργασίας.

Η Επιτροπή ζητά ευκολότερη πρόσβαση στα κονδύλια της ΕΕ σε καιρούς κρίσης.

Το μεγαλύτερο επίπεδο εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ που έχει σημειωθεί ποτέ: 99,9 % για το οικονομικό έτος 2012.

Στο πλαίσιο της καλούμενης διαδικασίας εκκαθάρισης λογαριασμών, η Επιτροπή ζητά την ανάκτηση κονδυλίων της γεωργικής πολιτικής της ΕΕ συνολικού ποσού 414 εκατ. ευρώ, τα οποία δαπανήθηκαν αδικαιολόγητα από τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή ανακοινώνει νέα χρηματοδότηση της έρευνας για τις σπάνιες νόσους.

Η Επιτροπή εκδίδει δέσμη μέτρων για την ασφάλεια των προϊόντων και την εποπτεία της αγοράς με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας των καταναλωτικών προϊόντων στην ενιαία αγορά.

Η Επιτροπή προτείνει μέτρα ποινικού δικαίου για την καταπολέμηση της παραχάραξης του ευρώ.

Η Επιτροπή, από κοινού με την κ. Catherine Ashton, Υπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας / αντιπρόεδρος της Επιτροπής (ΥΕ/ΑΕ),

δημοσιεύει ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, παράλληλα με πρόταση οδηγίας της Επιτροπής για την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών.

Πρόταση για την επιτήρηση και παρακολούθηση του διαστήματος (ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις με διαστημικά σκουπίδια).

Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εισόδου/εξόδου για την καταχώριση των δεδομένων εισόδου και εξόδου υπηκόων κρατών μη μελών της ΕΕ οι οποίοι διέρχονται από τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση προγράμματος καταχώρισης των ταξιδιωτών.

Πρόταση οδηγίας σχετικά με τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση κοινού υψηλού επιπέδου ασφάλειας των δικτύων και των συστημάτων πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση.

Εγκαινιάζεται η εκπαιδευτική αποστολή της ΕΕ στο Μάλι. Η αποστολή στηρίζει την ανασυγκρότηση των ενόπλων δυνάμεων του Μάλι και περιλαμβάνει περισσότερους από 200 εκπαιδευτές και περίπου 350 άτομα προσωπικό υποστήριξης και προστασίας.

ΜΑΡΤΙΟΣ

Η Λετονία ζητά επίσημα να ενταχθεί στην ευρωζώνη από το 2014. Οι υπουργοί Οικονομικών της ΕΕ συμφωνούν να παραταθεί η διάρκεια των δανείων που παρασχέθηκαν στην Ιρλανδία και στην Πορτογαλία στο πλαίσιο των προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ορίζει τις προτεραιότητες για μεταρρυθμίσεις σε επίπεδο ΕΕ για το 2013.

Η Επιτροπή προτείνει τον εκ των προτέρων συντονισμό, σε επίπεδο ΕΕ, των εθνικών σχεδίων για μείζονες μεταρρυθμίσεις οικονομικής πολιτικής, καθώς και τη θέσπιση μέσου σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας, ώστε να ενθαρρύνει και να υποστηρίξει τις μεταρρυθμίσεις προτεραιότητας.

Η Επιτροπή εκδίδει τα αποτελέσματα έρευνας για τις 10 πιο επαχθείς νομοθετικές πράξεις της ΕΕ για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Η Επιτροπή στη συνέχεια μειώνει τα τέλη για τις ΜΜΕ που πληρώνουν για καταχώριση της χρήσης χημικών ουσιών (στο πλαίσιο του κανονισμού REACH).

Προθεσμία για την εφαρμογή της οδηγίας για την καθυστέρηση πληρωμών και ενημερωτική εκστρατεία της Επιτροπής σχετικά με τις νέες απαιτήσεις στον τομέα των πληρωμών.

Εκστρατεία της Επιτροπής για τη στήριξη της είσπραξης οφειλών σε διασυνοριακό επίπεδο.

Επικαιροποίηση του προϋπολογισμού του 2013 και του ΠΔΠ για να καλυφθεί η ένταξη της Κροατίας στην ΕΕ.

Προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2013: η επιτυχημένη υλοποίηση των προγραμμάτων χρειάζεται επιπλέον χρηματοδότηση για να καλυφθούν οι ανεξόφλητες απαιτήσεις.

Η Επιτροπή καταρτίζει σχέδιο δράσης για να καταπολεμήσει τις περιπτώσεις απάτης στον τομέα των τροφίμων, στον απόηχο του σκανδάλου με το κρέας αλόγου.

Αρχίζει να ισχύει η απαγόρευση από την ΕΕ όλων των δοκιμών σε ζώα για τα καλλυντικά.

Η Επιτροπή προτείνει κανόνες για μείωση των δαπανών εγκατάστασης ευρωζωνικών συνδέσεων.

Τίθεται σε ισχύ ο κανονισμός για την ξυλεία, που απαγορεύει την εμπορία παράνομα υλοτομημένης ξυλείας στην ευρωπαϊκή αγορά.

Πρόταση οδηγίας σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την ανταλλαγή μαθητών, την έμμισθη και την άμισθη πρακτική άσκηση,

την εθελοντική υπηρεσία και την απασχόληση εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair).

Πρόταση κανονισμού σχετικά με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία και την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ).

Η ΕΕ γίνεται η πρώτη περιοχή στον κόσμο που αναγνωρίζει στους επιβάτες δικαιώματα για όλους τους τρόπους μεταφοράς, είτε ταξιδεύουν αεροπορικώς, σιδηροδρομικώς, με πλοίο, με λεωφορείο ή με πούλμαν.

Η Επιτροπή καταγράφει τον χαμηλότερο αριθμό θανάτων από τροχαία ατυχήματα στην Ευρώπη που σημειώθηκε ποτέ.

Η Επιτροπή προτείνει οδηγία σχετικά με τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών.

Η ΕΕ και η Ιαπωνία συμφωνούν να αρχίσουν διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών και στρατηγικής συμφωνίας εταιρικής σχέσης. Οι συνομιλίες ξεκινούν τον επόμενο μήνα.

Έγκριση προτάσεων σχετικά με την αναθεώρηση του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα και της οδηγίας περί σημάτων.

Δημοσίευση της έκθεσης για την κατάσταση της Ένωσης Καινοτομίας το 2012 και του πίνακα αποτελεσμάτων για την Ένωση Καινοτομίας το 2013.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Η Επιτροπή αξιολογεί τις ενδεχόμενες μακροοικονομικές ανισορροπίες που μπορεί να παρουσιάσουν 13 κράτη μέλη με εμπειριστατωμένες επισκοπήσεις και διαπιστώνει ότι υπάρχει περαιτέρω ανάγκη παρακολούθησης και δέσμευσης για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Μετά την έγκριση από τα κράτη μέλη της ευρωζώνης, το διοικητικό συμβούλιο του ΕΜΣ εγκρίνει την οικονομική βοήθεια για την Κύπρο (και το ίδιο πράττει και το συμβούλιο των διοικητών του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, τον Μάιο) για την περίοδο 2013-2016. Το χρηματοδοτικό σχήμα θα καλύψει έως και 10 δισεκατ. ευρώ.

Δημοσιεύονται ο δημοσιονομικός κανονισμός που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και οι κανόνες εφαρμογής του.

Πρώτη συμφωνία σχετικά με τις αρχές που διέπουν την εξομάλυνση των σχέσεων μεταξύ Σερβίας και Κοσσυφοπεδίου (διευκόλυνση του διαλόγου Βελιγραδίου-Πρίστινας από την ΥΕ/ΑΕ), και στη συνέχεια συνολικό σχέδιο εκτέλεσης τον Μάιο.

Η Επιτροπή προτείνει μέτρα ώστε να εξασφαλιστεί η καλύτερη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ ως προς το δικαίωμα των πολιτών της ΕΕ να εργάζονται σε κάποιο άλλο κράτος μέλος.

Δρομολόγηση των πρώτων πανευρωπαϊκών ανοικτών μαζικών διαδικτυακών μαθημάτων στα πανεπιστήμια.

Η Επιτροπή εγκρίνει στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Έναρξη λειτουργίας του συστήματος πληροφοριών Σένγκεν.

Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την επιτήρηση των εξωτερικών θαλάσσιων συνόρων στο πλαίσιο της επιχειρησιακής συνεργασίας που συντονίζεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Frontex).

Δεύτερη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της στρατηγικής εσωτερικής ασφάλειας της ΕΕ.

Ο κ. Henri Malosse αναλαμβάνει τα καθήκοντά του ως 30ός πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Η Επιτροπή προτείνει νέους κανόνες για πιο αεροδυναμικά φορτηγά, τα οποία θα μειώσουν την κατανάλωση καυσίμων και θα ενισχύσουν την ασφάλεια των ευάλωτων χρηστών του οδικού δικτύου.

ΜΑΪΟΣ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) μειώνει το βασικό της επιτόκιο σε 0,50 % και το επιτόκιο της πάγιας διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης σε 1,00 %. Επίσης εγκαινιάζει νέα σειρά τραπεζογραμμάτων των 5 ευρώ με ενισχυμένα χαρακτηριστικά ασφάλειας.

Στις εαρινές οικονομικές προβλέψεις της η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η οικονομία της ΕΕ παρουσιάζει σταδιακή ανάκαμψη.

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου, η Επιτροπή εκδίδει ετήσιες συστάσεις πολιτικής ανά χώρα.

Αρχίζουν να ισχύουν οι δύο κανονισμοί που αποτελούν το «δίπτυχο», οι οποίοι συμπληρώνουν το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και ισχύουν μόνο για τα κράτη μέλη της ευρωζώνης.

Στο πλαίσιο της καλούμενης διαδικασίας εκκαθάρισης λογαριασμών, η Επιτροπή ζητά την ανάκτηση κονδυλίων της γεωργικής πολιτικής της ΕΕ συνολικού ποσού 230 εκατ. ευρώ, τα οποία δαπανήθηκαν αδικαιολόγητα από τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή εγκρίνει την έκθεση για την ιθαγένεια της ΕΕ για το 2013. Δρομολογείται συμμαχία με τον Καναδά και τις ΗΠΑ για έρευνα στον Ατλαντικό ωκεανό.

Το βραβείο MEDIA της ΕΕ απονέμεται στις Κάννες στον δανό σκηνοθέτη κ. Thomas Vinterberg.

Ακρόαση του προταθέντος κροάτη επιτρόπου της ΕΕ κ. Neven Mimica ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η Επιτροπή προτείνει την αναβάθμιση 319 βασικών θαλάσσιων λιμένων κατά μήκος των ευρωπαϊκών ακτών για τη βελτίωση των λιμενικών εργασιών και των περαιτέρω συγκοινωνιακών συνδέσεων.

Το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καταλήγουν σε ιστορική συμφωνία για προτάσεις με στόχο τη μετατροπή του υπάρχοντος μωσαϊκού των ευρωπαϊκών οδών, σιδηροδρόμων, αεροδρομίων και καναλιών σε ένα ενιαίο δίκτυο μεταφορών [νέο διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)].

Η Επιτροπή προτείνει νέα ευρωπαϊκή βιομηχανική στρατηγική για την ηλεκτρονική βιομηχανία με καλύτερα στοχευμένη υποστήριξη για την κινητοποίηση 100 δισεκατ. ευρώ σε νέες ιδιωτικές επενδύσεις.

Εγκαινιάζεται η αποστολή συνοριακής συνδρομής της ΕΕ στη Λιβύη. Η αποστολή στηρίζει τις αρχές της Λιβύης για την ενίσχυση της ασφάλειας των συνόρων της χώρας. Η αποστολή διαθέτει περίπου 110 άτομα διεθνές προσωπικό.

Δημοσιεύεται η ετήσια έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος για την ποιότητα των υδάτων κολύμβησης στην Ευρώπη. Σύμφωνα με την έκθεση, το 94% των περιοχών κολύμβησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση πληροί τα ελάχιστα πρότυπα ποιότητας των υδάτων. Πρόταση οδηγίας για τη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα των εξόδων για τους λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε βασικό λογαριασμό πληρωμών.

Η Επιτροπή ανακοινώνει νέα χρηματοδότηση για την έρευνα που αφορά τον ανθρώπινο εγκέφαλο στην αρχή του Ευρωπαϊκού Μήνα του Εγκεφάλου.

ΙΟΥΝΙΟΣ

Η έκθεση σύγκλισης που συνέταξε η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Λετονία είναι έτοιμη για να υιοθετήσει το ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2014. Η Ευρωομάδα συνιστά την ένταξη της Λετονίας στην ευρωζώνη.

Έναρξη διαπραγματεύσεων για τη διατλαντική εμπορική και επενδυτική εταιρική σχέση με τις ΗΠΑ.

Έκδοση πρότασης οδηγίας σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες και οι επιχειρήσεις μπορούν να απαιτήσουν αποζημίωση όταν πέφτουν θύματα παραβάσεων των αντιμονοπωλιακών κανόνων της ΕΕ.

Η Επιτροπή καθορίζει μια σειρά κοινών μη δεσμευτικών αρχών για τους μηχανισμούς συλλογικής έννομης προστασίας στα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή εγκρίνει πρόταση για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών εντός της ΕΕ.

Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο καταλήγουν σε πολιτική συμφωνία ως προς τη μεταρρύθμιση της κοινής αλιευτικής πολιτικής και τον κανονισμό για την κοινή οργάνωση των αγορών για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Ψηφιακό θεματολόγιο: Νέοι ειδικοί κανόνες για τους καταναλωτές σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής προσωπικών τηλεπικοινωνιακών δεδομένων στην ΕΕ.

Πραγματοποιείται η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Βιώσιμης Ενέργειας.

Η Επιτροπή εκδίδει σχέδιο δράσης για τη χαλoubourgία.

Κοινή δήλωση για την καθιέρωση εταιρικής σχέσης κινητικότητας μεταξύ του Βασιλείου του Μαρόκου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της.

Η ΕΕ και το Ισραήλ υπογράφουν συνολική συμφωνία αεροπορικών μεταφορών με την οποία θα ανοίξουν προοδευτικά και θα ενοποιήσουν τις αγορές τους.

Η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα για την αποσυμφόρηση του ευρωπαϊκού εναέριου χώρου με την επιτάχυνση της δημιουργίας του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού.

Η Επιτροπή εκδίδει δύο προτάσεις σχετικά με το σύστημα eCall, για να εξασφαλιστεί ότι, έως τον Οκτώβριο του 2015, τα αυτοκίνητα θα καλούν αυτόματα τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση σοβαρής σύγκρουσης.

Η Επιτροπή εγκαινιάζει νέα εκστρατεία για τα δικαιώματα των επιβατών. Σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2014: η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση με βάση την Ευρώπη του σήμερα.

Τα ευρωπαϊκά βραβεία για την καινοτομία στη δημόσια διοίκηση ανακοινώνονται κατά τη διάρκεια της διάσκεψης της Εβδομάδας για τις Καινοτόμες Περιφέρειες της Ευρώπης στο Cork της Ιρλανδίας.

Στο πλαίσιο του βραβείου πολιτιστικής κληρονομιάς της ΕΕ / Europa Nostra, απονέμονται σε επτά ευρωπαϊκά έργα έξι «μεγάλα βραβεία» και ένα «βραβείο προτίμησης του κοινού».

Το βραβείο της ΕΕ για τη σύγχρονη αρχιτεκτονική απονέμεται στο έργο Hagra για την αίθουσα συναυλιών και το συνεδριακό κέντρο στο Ρέικιαβικ στην Ισλανδία.

Έναρξη ισχύος των κανόνων σχετικά με τους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας.

Η Επιτροπή εκδίδει ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων που στοχεύουν στην ενίσχυση της καταπολέμησης του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού.

ΙΟΥΛΙΟΣ

Η Επιτροπή προτείνει τη θέσπιση ενιαίου μηχανισμού εξυγίανσης (ΕΜΕ) για τις τράπεζες που αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες.

Το Συμβούλιο Ecofin των υπουργών Οικονομικών της ΕΕ εγκρίνει επίσημα την προσχώρηση της Λετονίας στην ευρωζώνη από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Η Επιτροπή εγκρίνει πρόταση για τη θέσπιση Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, με στόχο την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ από την απάτη.

Αρχίζει να ισχύει ο νέος κανονισμός για τα καλλυντικά, ο οποίος ενισχύει την προστασία των καταναλωτών.

Έγκριση της δέσμης μέτρων για τις επενδύσεις στην καινοτομία.

Έγκριση από το Συμβούλιο δύο μέτρων για την καλύτερη αντιμετώπιση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ, κυρίως της αλυσιδωτής απάτης τύπου «carousel», συμπεριλαμβανομένου του «μηχανισμού ταχείας αντίδρασης».

Νέα χαμηλότερα ανώτατα όρια τιμών για την περιαγωγή των κινητών από την 1η Ιουλίου: φθηνότερα δεδομένα κατά 36 %- περιαγωγή στην Κροατία κατά 15 φορές φθηνότερη.

Η Επιτροπή εκδίδει σχέδιο δράσης για τον κλάδο της άμυνας και της ασφάλειας.

Η Επιτροπή εγκρίνει πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού για το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τίθενται σε ισχύ νέες χημικές απαιτήσεις για τα παιχνίδια.

Η Επιτροπή μετριάξει τις τελωνειακές διατυπώσεις για τα πλοία («γαλάζια ζώνη»).

Η Επιτροπή ανακοινώνει νέα χρηματοδότηση ύψους 600 εκατ. ευρώ για την αποσυμφόρηση του ευρωπαϊκού εναέριου χώρου.

Η Επιτροπή παρατείνει τη θητεία της κοινής επιχείρησης για το ερευνητικό πρόγραμμα για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας στον ενιαίο ευρωπαϊκό ουρανό.

Η Επιτροπή επικαιροποιεί τον κατάλογο ασφάλειας της αεροπορίας με τις απαγορευμένες αεροπορικές εταιρείες.

Πραγματοποιείται η τριακοστή πρώτη σύνοδος κορυφής ΕΕ-Ρωσίας στο Yekaterinburg της Ρωσίας.

Πραγματοποιείται η έκτη σύνοδος κορυφής ΕΕ-Νότιας Αφρικής στην Πρετόρια της Νότιας Αφρικής.

Δρομολόγηση νέου ηλεκτρονικού πίνακα επιδόσεων της ενιαίας αγοράς, ο οποίος παρέχει μια επισκόπηση των επιδόσεων του τρόπου με τον οποίο η ενιαία αγορά λειτουργεί στην πραγματικότητα για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις που επιθυμούν να εργάζονται, να ταξιδεύουν, να ψωνίζουν, να επενδύουν ή να πραγματοποιούν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες σε διασυνοριακό επίπεδο.

Αρχίζει να ισχύει η νομοθετική δέσμη η οποία μεταφέρει στο νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ, μέσω ενός κανονισμού και μίας οδηγίας, τα νέα παγκόσμια πρότυπα για τα κεφάλαια των τραπεζών (γνωστά και ως «συμφωνία της Βασιλείας III»).

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Ουσιαστική μεταρρύθμιση των ειδικών κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις οι οποίοι θεσπίστηκαν το 2008 για την αντιμετώπιση της κρίσης.

Στο πλαίσιο της καλούμενης διαδικασίας εκκαθάρισης λογαριασμών, η Επιτροπή ζητά την ανάκτηση κονδυλίων της γεωργικής πολιτικής της ΕΕ συνολικού ποσού 180 εκατ. ευρώ, τα οποία δαπανήθηκαν αδικαιολόγητα από τα κράτη μέλη.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Η νομοθετική δέσμη «συνδεδεμένη ήπειρος»: η Επιτροπή εκδίδει φιλόδοξη μεταρρυθμιστική δέσμη μέτρων για την αγορά των τηλεπικοινωνιών.

Η Επιτροπή εκδίδει ανακοίνωση για το σκιώδες τραπεζικό σύστημα και πρόταση νέων κανόνων προκειμένου να βελτιωθεί η ρευστότητα και η σταθερότητα των αμοιβαίων κεφαλαίων χρηματαγοράς.

Η Επιτροπή εγκρίνει πρόταση κανονισμού σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως σημεία αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα και σε χρηματοοικονομικές συμβάσεις, ώστε να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στους δείκτες αναφοράς μετά την αποκάλυψη για τη χειραγώγηση των επιτοκίων αναφοράς.

Αρχίζουν να ισχύουν οι κανονισμοί για τον οικολογικό σχεδιασμό και την ενεργειακή σήμανση για θερμοσίφωνες, θερμάστρες και συνδυασμένους θερμαντήρες.

Δρομολόγηση του βραβείου για την ευρωπαϊκή πρωτεύουσα της καινοτομίας — iCapital.

Αρχίζει να ισχύει η αναγνώριση των φαρμάκων (σύμβολο του ανεστραμμένου μαύρου τριγώνου) τα οποία υπόκεινται σε συμπληρωματική παρακολούθηση.

Δημοσιεύεται το κατευθυντήριο σχέδιο της Επιτροπής για τις πρώτες ύλες.

Η Επιτροπή εκδίδει κανονισμό για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη, με στόχο την πρόληψη και τη διαχείριση των ταχέως αυξανόμενων απειλών από τα χωροκατακτητικά είδη.

Απονέμεται στον κ. Janez Potočnik, επίτροπο Περιβάλλοντος, το βραβείο των Ηνωμένων Εθνών «Πρωταθλητές της Γης» για το 2013.

Η Επιτροπή κινεί τη «διαδικασία του άρθρου 39» κατά της Κροατίας, μετά τη μη συμμόρφωσή της με την απόφαση-πλαίσιο για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Μετά το πράσινο φως από το Κοινοβούλιο τον Σεπτέμβριο, το Συμβούλιο Ecofin των υπουργών Οικονομικών της ΕΕ εγκρίνει επίσημα τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό (ΕΕΜ), γεγονός που θέτει τις μεγαλύτερες τράπεζες της Ευρώπης υπό την άμεση επιτήρηση της ΕΚΤ από τον Σεπτέμβριο του 2014.

Η ΕΚΤ ανακοινώνει λεπτομέρειες για τη συνολική της αξιολόγηση για τις τράπεζες της ευρωζώνης προτού αναλάβει τον ρόλο της ενιαίας τραπεζικής εποπτικής αρχής της ευρωζώνης.

Η Επιτροπή επιδιώκει να ενισχύσει την κοινωνική διάσταση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καταλήγουν σε πολιτική συμφωνία σχετικά με την τελική πλήρη έκδοση του σχεδίου μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ).

Η κ. Emily O'Reilly, πρώην Διαμεσολαβήτρια της Ιρλανδίας, διαδέχεται τον κ. Νικηφόρο Διαμαντούρο στα καθήκοντα του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή.

Έκδοση οδηγίας που εξασφαλίζει πρόσβαση σε δικηγόρο στην ΕΕ όταν κάποιος είναι αντιμέτωπος με ποινικές διαδικασίες.

Συμφωνία για την ολοκλήρωση της συνολικής οικονομικής και εμπορικής συμφωνίας με τον Καναδά.

Ο ΕΜΣ εγκαινιάζει το πρόγραμμα μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης με την τοποθέτηση πενταετούς ομολόγου αναφοράς ύψους 7 δισεκατ. ευρώ.

Έκδοση από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο του κανονισμού σχετικά με τον νέο ενωσιακό τελωνειακό κώδικα.

Κανονισμός για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού συστήματος επιτήρησης των συνόρων (Eurosur).

Η Επιτροπή εκδίδει ανακοίνωση με θέμα «Πυροβόλα όπλα και εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ: προστασία των πολιτών και παρεμπόδιση της παράνομης διακίνησης».

Η Συνέλευση της Διεθνούς Οργάνωσης Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) καταλήγει σε συμφωνία-ορόσημο σχετικά με τις εκπομπές της αεροπορίας, την οποία χαιρετίζει και η Επιτροπή.

Η Επιτροπή δημοσιεύει νέους γεωγραφικούς χάρτες, όπου εμφανίζονται οι εννέα σημαντικές διαδρομές που θα λειτουργήσουν ως κεντρικός κορμός για τις μεταφορές στην ενιαία αγορά της Ευρώπης.

Η Επιτροπή εγκαινιάζει την πρωτοβουλία «Άνοιγμα της εκπαίδευσης» για την τόνωση της καινοτομίας και των ψηφιακών δεξιοτήτων σε σχολεία και πανεπιστήμια.

Η Επιτροπή αποφασίζει να βοηθήσει την Τσεχική Δημοκρατία, τη Γερμανία, την Αυστρία, και τη Ρουμανία μετά τις καταστροφές από τις πλημμύρες και την ξηρασία.

Ευρωπαϊκή Εβδομάδα των Περιφερειών και των Πόλεων («Open Days»).

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Το Κοινοβούλιο εγκρίνει το ΠΔΠ 2014-2020, ενώ το Συμβούλιο δίνει την τελική συμφωνία του τον Δεκέμβριο. Επενδύονται ένα τρισεκατομμύριο ευρώ για το μέλλον της Ευρώπης.

Από την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου προκύπτει ότι η διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ βρίσκεται στον σωστό δρόμο.

Η ομάδα Ε3+3 (Γαλλία, Γερμανία και Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και Κίνα, Ρωσία και Ηνωμένες Πολιτείες) καταλήγει, στη Γενεύη της Ελβετίας, σε ενδιάμεση συμφωνία επί κοινού σχεδίου δράσης με το Ιράν για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Στις διαπραγματεύσεις της ομάδας προεδρεύει η ΥΕ/ΑΕ.

Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές οικονομικές προβλέψεις της Επιτροπής, θα υπάρξει σταδιακή ανάκαμψη της οικονομίας.

Η Επιτροπή εκδίδει την έκθεση σχετικά με τον μηχανισμό επαγρύπνησης, εγκαινιάζοντας τον ετήσιο κύκλο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, και συνιστά περαιτέρω εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις σε 16 κράτη μέλη. Επίσης, η Επιτροπή εκδίδει την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2014 και προσδιορίζει ως μεγαλύτερη πρόκληση τον τρόπο με τον οποίο θα διατηρηθεί η ανάκαμψη.

Πραγματοποιώντας ένα μεγάλο βήμα προόδου για την εφαρμογή των νέων κανόνων του «διπτύχου» για τη διακυβέρνηση της ΕΕ, η Επιτροπή εκδίδει για πρώτη φορά γνώμες σχετικά με τα σχέδια των προϋπολογισμών των 13 κρατών μελών της ευρωζώνης τα οποία δεν υπόκεινται σε πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής και παράλληλα αξιολογεί τα προγράμματα οικονομικής εταιρικής σχέσης πέντε χωρών της ευρωζώνης. Η Επιτροπή αξιολογεί επίσης την κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος και πιθανές παραβιάσεις των κριτηρίων για το χρέος και το έλλειμμα.

Η ΕΚΤ μειώνει το βασικό της επιτόκιο σε 0,25 % και το επιτόκιο της πάγιας διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης σε 0,75 %.

Το Κοινοβούλιο εγκρίνει τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ.

Η Επιτροπή δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές για την κρατική παρέμβαση στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας.

Η Επιτροπή διοργανώνει μεγάλο συνέδριο στις Βρυξέλλες για το μέλλον της πολιτικής της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης, με τίτλο «Assises de la Justice».

Το Κοινοβούλιο εγκρίνει χρηματοδότηση για τα ευρωπαϊκά προγράμματα δορυφορικής πλοήγησης έως το 2020.

Πλοήγηση στον ουρανό: η Επιτροπή δίνει το πράσινο φως στις αεροπορικές εταιρείες για ευρωζωνικές υπηρεσίες 3G και 4G εντός του αεροσκάφους.

Άδειες για την Ευρώπη: η βιομηχανία δεσμεύεται να διευρύνει την παροχή περιεχομένου στην ψηφιακή ενιαία αγορά.

Το βραβείο λογοτεχνίας της ΕΕ απονέμεται σε 12 ευρωπαίους συγγραφείς.

Η ΥΕ/ΑΕ δρομολογεί την κοινή επιχειρησιακή ομάδα ΕΕ-Μιανμάρ στο Nay Pyi Taw και στο Yangon της Μιανμάρ/Βιρμανίας. Η επιχειρησιακή ομάδα έχει στόχο να στηρίξει τη διαδικασία πολιτικής και οικονομικής μετάβασης της Μιανμάρ/Βιρμανίας.

Πραγματοποιείται η έβδομη σύνοδος κορυφής ΕΕ-Νότιας Κορέας στις Βρυξέλλες. Η συνεδρίαση σηματοδοτεί την πεντηκοστή επέτειο των διπλωματικών σχέσεων μεταξύ ΕΕ και Νότιας Κορέας.

Πραγματοποιείται η εικοστή πρώτη σύνοδος κορυφής ΕΕ-Ιαπωνίας στο Τόκιο. Η συνεδρίαση δίνει περαιτέρω ώθηση στις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη στρατηγική εταιρικής σχέσης και τις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών και ενισχύει τη συνεργασία σχετικά με την περιφερειακή και παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια.

Ξεκινούν οι διαπραγματεύσεις για τη δέκατη έκτη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Κίνας στο Πεκίνο σχετικά με επενδυτική συμφωνία, την πρώτη

αυτόνομη επενδυτική συμφωνία που έχει διαπραγματευτεί ποτέ η ΕΕ με χώρα μη μέλος της ΕΕ.

Η Επιτροπή εκδίδει πρόταση για τη μείωση της χρήσης της πλαστικής σακούλας, απαιτώντας από τα κράτη μέλη να μειώσουν τη χρήση της λεπτής πλαστικής σακούλας μεταφοράς αντικειμένων.

Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εκδίδουν το έβδομο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον. Αυτό το γενικό πλαίσιο, γνωστό ως «Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας», θα κατευθύνει την πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος μέχρι το 2020.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Η Ιρλανδία είναι η πρώτη χώρα που βγαίνει από το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής.

Το Συμβούλιο Ecofin των υπουργών Οικονομικών καταλήγει σε συμφωνία σχετικά με τον ΕΜΕ.

Επιτυχάνεται πολιτική συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου, της Επιτροπής και των κρατών μελών της ΕΕ σχετικά με την οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών.

Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εκδίδουν κανονισμούς σχετικά με τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία και τα επενδυτικά κεφάλαια για την περίοδο 2014-2020.

Το Συμβούλιο εγκρίνει τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξετάζει, για πρώτη φορά από το 2005, την ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας και συμφωνεί για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα αυτό.

Τέλος του έβδομου προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, την 31η Δεκεμβρίου 2013, και δημοσίευση των πρώτων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων του προγράμματος-πλαισίου «Ορίζοντας 2020».

Η Ελβετία προσχωρεί στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα δορυφορικής ραδιοπλοήγησης «Galileo».

Δημοσίευση της έκθεσης της Ένωσης για την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα για το 2013.

Η Επιτροπή επικαιροποιεί τον κατάλογο ασφάλειας της αεροπορίας με τις απαγορευμένες αεροπορικές εταιρείες.

Η ΕΕ τριπλασιάζει τη χρηματοδότηση για καινοτόμες λύσεις στις σιδηροδρομικές μεταφορές.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκρίνει το «Shift2Rail», μια νέα σύμβαση δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για επενδύσεις στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας ύψους σχεδόν 1 δισεκατ. ευρώ, με στόχο την αύξηση του αριθμού επιβατών και εμπορευμάτων στους σιδηροδρόμους της Ευρώπης.

Η Επιτροπή συμβάλλει στο να γίνουν τα ταξίδια στην πόλη ευκολότερα και πιο οικολογικά, ενισχύοντας την υποστήριξη για τους δήμους και τις πόλεις σε μια νέα δέσμη μέτρων για την αστική κινητικότητα.

Η Επιτροπή και η ΥΕ/ΑΕ εκδίδουν κοινή ανακοίνωση σχετικά με την ολοκληρωμένη προσέγγιση της ΕΕ σε εξωτερικές συγκρούσεις και κρίσεις.

Η Επιτροπή εκδίδει τη δέσμη αερομεταφορών.

Η Επιτροπή εκδίδει ανακοίνωση σχετικά με την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς για την παράδοση δεμάτων, με σκοπό να δώσει ώθηση στο ηλεκτρονικό εμπόριο στην ΕΕ.

Στο πλαίσιο της καλούμενης διαδικασίας εκκαθάρισης λογαριασμών, η Επιτροπή ζητά την ανάκτηση κονδυλίων της γεωργικής πολιτικής της ΕΕ συνολικού ποσού 335 εκατ. ευρώ, τα οποία δαπανήθηκαν αδικαιολόγητα από τα κράτη μέλη.

Επικοινωνήστε με την ΕΕ

■ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες διατίθενται από τον δικτυακό τόπο Europa:
<http://europa.eu>

■ ΜΕ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ

Σε όλη την Ευρώπη υπάρχουν εκατοντάδες τοπικά κέντρα πληροφοριών της ΕΕ. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σ' εσάς κέντρου στον δικτυακό τόπο:
<http://europedirect.europa.eu>

■ ΜΕΣΩ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ Ή ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στα ερωτήματά σας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία τηλεφωνικά, με ατελή κλήση, στον αριθμό **00 800 6 7 8 9 10 11** (ορισμένοι φορείς κινητής τηλεφωνίας δεν παρέχουν πρόσβαση σε αριθμούς 00 800 ή χρεώνουν τις κλήσεις αυτές), ή πληρώνοντας την κλήση, εφόσον βρίσκεστε εκτός ΕΕ, στον αριθμό **+32 22999696**, ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μέσω του δικτυακού τόπου <http://europedirect.europa.eu>

■ ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Οι εκδόσεις για την ΕΕ είναι προσίτες απλώς με ένα κλικ στον δικτυακό τόπο του EU Bookshop:
<http://bookshop.europa.eu>

Για πληροφορίες και έντυπα σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση στα ελληνικά, μπορείτε να απευθυνθείτε:

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα

Βασιλίσσης Σοφίας 2
106 74 Αθήνα/Athens
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE
Τηλ. +30 2107272100
Δικτυακός τόπος: <http://ec.europa.eu/ellada/>
E-mail: comm-rep-athens@ec.europa.eu

Αντιπροσωπεία στην Κύπρο

Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Λεωφόρος Βύρωνος 30
1096 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Τηλ. +357 22817770
Δικτυακός τόπος: <http://ec.europa.eu/cyprus>
E-mail: comm-rep-cy@ec.europa.eu

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Γραφείο Ενημέρωσης στην Ελλάδα

Λεωφόρος Αμαλίας 8
105 57 Αθήνα/Athens
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE
Τηλ. +30 2103271011
Δικτυακός τόπος: <http://www.europarl.gr/>
E-mail: epathinai@europarl.europa.eu

Γραφείο Ενημέρωσης στην Κύπρο

Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Λεωφόρος Βύρωνος 30
1096 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Τηλ. +357 22870500
Δικτυακός τόπος: <http://www.europarl.europa.eu/nicosia/>
E-mail: epnicosia@europarl.europa.eu

Πηγές πληροφόρησης για την ΕΕ στην Κύπρο αποτελούν και οι ακόλουθοι δικτυακοί τόποι:
http://ec.europa.eu/cyprus/commission/contact_us/index_en.htm
<http://www.eudirectlarnaca.eu>
<http://pafouseuropedirect.eu>

Η Ευρωπαϊκή Ένωση

